



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ & ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ**



**ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ
ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ Ε.Σ.Δ.Δ. ΚΑΙ Ε.Σ.Τ.Α.**

ΤΗΣ

**ΟΜΑΔΑΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΗΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (Ε.Σ.Δ.Δ.) ΚΑΙ ΤΗΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (Ε.Σ.Τ.Α.)**

Αθήνα, 2010

Ομάδα Σχεδιασμού Προγράμματος Σπουδών

της Ε.Σ.Δ.Δ. και της Ε.Σ.Τ.Α.

1. **Δημήτριος Χαραλάμπης** Καθηγητή Πολιτικής Επιστήμης, Τμήμα Επικοινωνίας & Μ.Μ.Ε., Ε.Κ.Π.Α. , ως συντονιστή
2. **Νικόλαος Δεμερτζής** Καθηγητή Πολιτικής Επικοινωνίας, Τμήμα Επικοινωνίας & Μ.Μ.Ε., Ε.Κ.Π.Α.
3. **Αντιγόνη Λυμπεράκη** Καθηγήτρια Οικονομικών, Τμήμα Οικονομικής & Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πάντειο Πανεπιστήμιο
4. **Αθανάσιος Παπαδασκαλόπουλος** Καθηγητή Περιφερειακής Ανάλυσης & Πολιτικής, Τμήμα Οικονομικής & Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πάντειο Πανεπιστήμιο
5. **Καλλιόπη Σπανού** Καθηγήτρια Διοικητικής Επιστήμης, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης & Δημόσιας Διοίκησης, Ε.Κ.Π.Α., Βοηθός Συνηγόρου του Πολίτη
6. **Νικόλαος Καραβίτης** Αναπληρωτή Καθηγητή Δημόσιας Οικονομικής, Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης, Πάντειο Πανεπιστήμιο
7. **Ευαγγελία Μήτρου** Επικ. Καθηγήτρια Δικαίου της Πληροφορίας, Τμήμα Μηχανικών Πληροφοριακών & Επικοινωνιακών Συστημάτων, Παν/μιο Αιγαίου
8. **Ανάργυρος Πασσάς** Επίκουρο Καθηγητή Κρατικής Διοίκησης & Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης, Γενικό Τμήμα Δικαίου, Πάντειο Πανεπιστήμιο
9. **Χρήστος Ντουχάνης** Πάρεδρος Σ.τ.Ε.
10. **Βασίλης Κατσούρος** Ερευνητή β', Υποδιευθυντής του Ινστιτούτου Επεξεργασίας του Λόγου
11. **Ευτυχία Δημητρίου** Προϊσταμένη Δ/σης Οικονομικού Γ.Γ.Δ.Δ. & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	2
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
2. ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ Ε.Σ.Δ.Δ. ΚΑΙ Ε.Σ.Τ.Α.	9
3. ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΑΡΞΗΣ ΔΥΟ ΣΧΟΛΩΝ ΚΑΙ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΗ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΕ ΜΙΑ ΣΧΟΛΗ	15
4. ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ	25
5. ΠΡΟΦΙΛ ΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΠΟΥ ΘΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΕΙ ΤΟ ΝΕΟ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ	28
6. Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ	30

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ομάδα Σχεδιασμού του Προγράμματος Σπουδών της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης (Ε.Σ.Δ.Δ.) και της Εθνικής Σχολής Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ε.Σ.Τ.Α.) καταθέτει το πόρισμά της που αφορά στην αποτίμηση και τον ανασχεδιασμό του προγράμματος Σπουδών των Σχολών του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.). Η πρόταση αυτή αποτελεί το αποτέλεσμα συλλογικής επεξεργασίας της ομάδας μελέτης η οποία συνήλθε συνολικά σε δεκαπέντε συνεδριάσεις. Στη διαμόρφωση της πρότασης αξιοποιήθηκαν επίσης προγενέστερες μελέτες που έχουν εκπονηθεί για λογαριασμό του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., εκθέσεις των εκπαιδευτικών του μονάδων που αφορούν στην αξιολόγηση της λειτουργίας των Σχολών καθώς και προτάσεις των στελεχών του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. που κατατέθηκαν στην Επιτροπή κατά τη διάρκεια των συναντήσεων που έλαβαν χώρα καθ' όλο το χρονικό διάστημα διεξαγωγής της μελέτης.

Η πρόταση ανασχεδιασμού του προγράμματος Σπουδών έχει ως πυρηνικό της στοιχείο την ενοποίηση των Σχολών σε μια ενιαία Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης με αναπροσαρμογή των φάσεων και του περιεχομένου των Σπουδών καθώς και αναδιατύπωση του αντικειμένου των μαθημάτων.

Ειδικότερα, σε ότι αφορά στην δομή του Προγράμματος προτείνεται η διεύρυνση της Κοινής Φάσης σπουδών σε οκτώ μήνες (όπως ισχύει σήμερα στην Ε.Σ.Τ.Α. ενώ στην Ε.Σ.Δ.Δ. είναι τέσσερις μήνες). Αυτή η αλλαγή κρίθηκε αναγκαία γιατί ανταποκρίνεται στην ανάγκη απόκτησης μεγαλύτερης ομοιογένειας των στελεχών της διοίκησης και μεγαλύτερου εύρους κοινών γνώσεων ώστε να καταστούν ικανά να υπηρετούν τη δημόσια διοίκηση από πολλές και διαφορετικές θέσεις ευθύνης, σύμφωνα με τις ανάγκες μίας σύγχρονης και αποτελεσματικής Δημόσιας Διοίκησης.

Επιπλέον, η χρονική διεύρυνση της Κοινής Φάσης απορρέει από το νέο περιβάλλον στο οποίο καλείται να λειτουργήσει ένα στέλεχος της δημόσιας διοίκησης σήμερα. Το νέο αυτό περιβάλλον προσδιορίζεται από τις ανάγκες της χώρας στην ζώνη του ευρώ, την παγκοσμιοποίηση της οικονομίας, την οικονομική και δημοσιονομική κρίση αλλά και τις νέες προσκλήσεις που αφορούν στην κλιματική αλλαγή, στη μετανάστευση

κ.λπ. Αυτά τα θέματα είναι ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος με τα οποία πρέπει να εξοικειωθούν τα στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης ώστε να είναι σε θέση να τα εφαρμόζουν από διαφορετικές θέσεις ευθύνης είτε υπηρετούν σε Υπουργεία, Περιφέρειες, Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης κ.λπ.

Συγχρόνως σκοπός αυτής της αναδιάρθρωσης του προγράμματος και της διεύρυνσης της διάρκειας της Κοινής Φάσης είναι η ένταξη στην εκπαιδευτική στρατηγική της Σχολής του επιστημονικά πλέον επικρατούντος συμπεράσματος της Παιδαγωγικής Επιστήμης, ότι ο κατακερματισμός της γνώσης σε επιμέρους λεπτομερειακές δεξιότητες (οι οποίες ως τέτοιες θα αποκτηθούν στα Τμήματα Εξειδίκευσης αλλά και στην πρακτική εκπαίδευση) οδηγεί όχι σε εμπάθυνση των δεξιοτήτων αλλά στην απώλεια της γενικότερης εικόνας. Σήμερα αυτό που χρειάζεται είναι μια καλύτερη ισορροπία ανάμεσα στην εξειδίκευση και στην κατανόηση του πλαισίου λειτουργίας της Δημόσιας Διοίκησης. Η έμφαση στην Κοινή Φάση Σπουδών είναι η απόκτηση κοινών παραστάσεων και γνώσεων για όλα τα στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης.

Επιπλέον, πρέπει να θεμελιωθεί με κάθε τρόπο η διαδραστική σχέση μεταξύ Κέντρου-Περιφέρειας (πράγμα που αποτέλεσε και το βασικό σκεπτικό της αναγκαιότητας ενσωμάτωσης των Σχολών σε μία) ώστε να πραγματοποιηθεί ο πραγματικός στόχος της αποκέντρωσης ως λειτουργικής διάστασης της αποτελεσματικότητας της Δημόσιας Διοίκησης και ανάδειξης της κοινωνικής βούλησης που εκφράζει αυτή η πολιτική στρατηγική. Δεν πρέπει, δηλαδή, να εκπέσει η αποκέντρωση σε μορφές απομόνωσης και περιθωριοποίησης –αποξένωσης μεταξύ Κέντρου και Περιφέρειας. Η διάκριση όπως αντιμετωπιζόταν μέχρι πρόσφατα δεν ανταποκρίνεται πλέον στο νέο σχεδιασμό της Διοίκησης και στην ανακατανομή των αρμοδιοτήτων που αντιμετωπίζει η Κεντρική Διοίκηση και ο πρώτος και δεύτερος βαθμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Το καθοριστικά ζητούμενο είναι να αποτραπεί η αποδυνάμωση της πολιτικής στοχοθεσίας που είναι η οργανική αποτελεσματικότητα της σχέσης Κέντρου-Περιφέρειας, όπως αυτή αποτυπώνεται στα νέα δεδομένα της διοικητικής διαίρεσης της χώρας. Αντίθετα από το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, ο κατακερματισμός και η απώλεια της συνολικής εικόνας είναι η προϋπόθεση για την αδυναμία κατανόησης της ουσιαστικής και αναγκαίας οργανικής σχέσης Κέντρου-Περιφέρειας, ως ειδοποιού στοιχείου της σύγχρονης και διαχειριστικά ικανής Δημόσιας Διοίκησης.

Η υποδιαίρεση της Κοινής Φάσης Σπουδών σε έναν εισαγωγικό και σε έναν περισσότερο εφαρμοσμένο κύκλο σπουδών θεωρήθηκε από την Ομάδα Σχεδιασμού ότι υπηρετεί περαιτέρω τον ανωτέρω σκοπό διότι επιτρέπει τη συστηματική όσμωση των γνωστικών πεδίων των σπουδαστών αφού αυτοί προέρχονται από διαφορετικές επιστημονικές πειθαρχίες, σε ένα επίπεδο γνώσης που επιτρέπει την ανάδειξη μίας κοινής γνωσιοθεωρητικής υποδομής. Αυτή η υποδομή αποτελεί την προϋπόθεση της ορθολογικής ως προς τον σκοπό στοχοθεσίας της επίτευξης μίας σύγχρονης αποτελεσματικής και λειτουργικής Δημόσιας Διοίκησης. Επίσης η υποδιαίρεση της Κοινής Φάσης θεματοποιεί (κυρίως ο πρώτος κύκλος, αφού ο δεύτερος είναι πιο εξειδικευμένος ως προς τα συγκεκριμένα αντικείμενα, θεσμικό πλαίσιο, οικονομικό πλαίσιο κλπ. της Δημόσιας Διοίκησης) τα πεδία γνώσης και επιτρέπει την διεπιστημονική πρόσβαση σε αυτά. Πεδία τα οποία πέρα από τον χώρο της απαραίτητης τεχνοκρατικής γνώσης διαμορφώνουν το πλαίσιο αναγνώρισης του σύγχρονου κόσμου, των σύγχρονων διεθνών, κοινωνικών, πολιτικών και οικονομικών σχέσεων, των όρων οικονομικής ανάπτυξης και μεγέθυνσης, των όρων λειτουργίας της δημοκρατίας και της ισχύος των θεμελιωδών δικαιωμάτων, των όρων αναπαραγωγής της κοινωνικής συνοχής, των όρων παραγωγής καινοτομίας κλπ. Πρόκειται, δηλαδή, για τη διαμόρφωση του πλαισίου και των περιεχομένων υπέρβασης της μονόπλευρης και μηχανιστικής μετάδοσης τεχνοκρατικών γνώσεων. Η στενή και μονόπλευρη τεχνοκρατική γνώση έχει αποδειχθεί πλέον διεθνώς ατελέσφορη μέθοδος εκπαίδευσης αφού τα αποτελέσματά της απαξιώνονται τάχιστα μπροστά στην πολυεπίπεδη πρόκληση της πολυμορφίας της πραγματικότητας. Η εμπέδωση του πλαισίου αυτού αποτελεί τη μόνη μέθοδο γνωσιοθεωρητικής αλλά και ενεργητικά συνειδητής στράτευσης του δημοσίου υπαλλήλου, στην επιδιωκόμενη λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης ως της διαχειριστικής και αναπτυξιακής μηχανής για την έξοδο του κράτους από τα δραματικά αδιέξοδα στα οποία έχει περιέλθει, αποτελεί, δηλαδή, σήμερα καθοριστικό όρο συγκρότησης του απαιτούμενου επαγγελματισμού του προσωπικού της Δημόσιας Διοίκησης.

Το νέο Πρόγραμμα Σπουδών πρέπει να καταστήσει την ενοποιημένη πλέον Ε.Σ.Δ.Δ.Α. ικανή να παρέχει τις γνώσεις και τις δεξιότητες εκείνες, οι οποίες μεταφερόμενες δια των αποφοίτων της στο μηχανισμό της Δημόσιας Διοίκησης, θα δώσουν την ώθηση εκείνη, η οποία θα μπορέσει να απαγκιστρώσει τη Δημόσια Διοίκηση από την αναποτελεσματικότητα, τις πελατειακές σχέσεις, και την

τουλάχιστον προβληματική, αν όχι συγκρουσιακή, σχέση της με τον πολίτη. Ο στόχος αυτός και η θέληση αυτή χαρακτηρίζουν με τον πιο καθαρό τρόπο τις παρεμβάσεις των αποφοίτων, δια των υπομνημάτων τους προς την Ομάδα Σχεδιασμού, αλλά και τις τοποθετήσεις των υπευθύνων της Σχολής με τους οποίους είχε τη χαρά να συνεργαστεί η Ομάδα Σχεδιασμού.

Ειδικότερα, η Ομάδα Σχεδιασμού προτείνει η ενσωμάτωση των δύο προγραμμάτων σπουδών (2 Σχολές) σε ένα (1 Σχολή) να λάβει τη μορφή τεσσάρων φάσεων σπουδών, όπου η χρονική διάρκεια των φάσεων, η αλληλουχία των φάσεων αυτών και τα περιεχόμενα των επιμέρους φάσεων (άξονες – μαθήματα) στοιχειοθετούν τη νέα και αναγκαία αναδιάρθρωση του προγράμματος.

Οι φάσεις αυτές είναι:

A) Κοινή Φάση Σπουδών με διάρκεια 8 μήνες

Η Κοινή Φάση διαιρείται ουσιαστικά σε δύο κύκλους μαθημάτων διάρκειας δύο και έξι μηνών αντίστοιχα.

Ο πρώτος κύκλος χαρακτηρίζεται από μία θεωρητικότερη προσέγγιση στα αντικείμενα τα οποία καλείται να θεραπεύσει το Πρόγραμμα Σπουδών της Σχολής, ενώ ο δεύτερος κύκλος έχει ασφαλώς περισσότερο εφαρμοσμένο χαρακτήρα.

B) Τμήματα Εξειδίκευσης με διάρκεια 5 μήνες

Η δεύτερη αυτή φάση σπουδών έχει ως στόχο τη συγκεκριμένη εξειδίκευση των σπουδαστών της Σχολής και περιλαμβάνει επτά Τμήματα Εξειδίκευσης:

1. Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης (εξέλιξη του παλαιότερου Τμήματος Γενικής Διοίκησης)
2. Τμήμα Περιφερειακής Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης
3. Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής και Κοινωνικής Διοίκησης, το οποίο περιλαμβάνει δύο κατευθύνσεις :
 - α) την κατεύθυνση Διοίκηση οργανισμών κοινωνικής πολιτικής – πρόνοιας
 - β) την κατεύθυνση Διοίκηση οργανισμών υγείας

4. Τμήμα Διαχείρισης Πληροφοριακών Συστημάτων
5. Τμήμα Τουριστικής Ανάπτυξης
6. Τμήμα Στελεχών Επικοινωνίας και Δημοσιότητας
7. Τμήμα Υπαλλήλων Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η Επιτροπή Σχεδιασμού δεν επενέβη ως προς τα περιεχόμενα του Τμήματος των Υπαλλήλων Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων και επενέβη περιορισμένα στα περιεχόμενα του Τμήματος Τουριστικής Ανάπτυξης διότι είχε ήδη αποφασισθεί ότι τα Τμήματα αυτά θα παραμείνουν ανενεργά. Ως εκ τούτου τα Τμήματα 5 και 7 συμπεριλαμβάνονται στα παραδοτέα, αλλά οι μεταβολές δεν είναι ουσιαστικές, διότι αυτό θα επηρέαζε ουσιαστικά περιεχόμενα της Κοινής Φάσης χωρίς γνωστικό αντίκρισμα λόγω της μη ενεργοποίησης. Το Τμήμα Στελεχών Επικοινωνίας παραμένει επίσης ανενεργό, αλλά έγιναν επεμβάσεις στα περιεχόμενά του, αφού θέματα επικοινωνίας θεωρήθηκε αναγκαίο να ενσωματωθούν στην Κοινή Φάση και εξελίξεις στη θεωρία και πρακτική της επικοινωνίας επέβαλαν κάποιες αλλαγές στο περιεχόμενο του Τμήματος.

Γ) Φάση Πρακτικής Άσκησης με διάρκεια τρεις μήνες και πρόβλεψη δεκαπέντε ωρών κοινών σεμιναρίων για την παρουσίαση των εμπειριών της πρακτικής άσκησης.

Η τρίτη φάση είναι το στάδιο της Πρακτικής Άσκησης, στο χώρο των διαφόρων υπηρεσιών και οργανισμών της Δημόσιας Διοίκησης, όπου οι σπουδαστές θα δοκιμαστούν στην πρακτική εμπειρία της Διοίκησης σε αντιστοιχία με τα Τμήματα Εξειδίκευσης που έχουν ακολουθήσει.

Δ) Φάση συγγραφής και υποστήριξης της πτυχιακής εργασίας με διάρκεια τρεις μήνες, το περιεχόμενο της οποίας θα πρέπει να βρίσκεται σε άμεση σχέση με την εμπειρία της πρακτικής άσκησης του εκάστοτε σπουδαστή. Γι' αυτό, άλλωστε, είναι λογική η επικάλυψη του τελευταίου μήνα της τρίτης φάσης με τον πρώτο μήνα της τέταρτης φάσης.

Η Ομάδα Σχεδιασμού κατέληξε στην πρόταση να θέσει την πρακτική άσκηση ως το προτελευταίο στάδιο της διαδικασίας μάθησης, δηλαδή προ της συγγραφής της πτυχιακής εργασίας και μετά την ολοκλήρωση των μαθημάτων, για δύο λόγους:

α) διότι ακολούθησε το κλασικό και διεθνώς αναγνωρισμένο πλέον υπόδειγμα της παραγωγής νέας γνώσης: απόκτηση γνώσης – εφαρμογή – δημιουργία νέας γνώσης (η οποία και θα πρέπει να αποτυπώνεται στην πτυχιακή εργασία) και

β) διότι θεώρησε ότι με αυτήν τη συγκεκριμένη αλληλουχία των φάσεων ο σπουδαστής θα είναι ώριμος να αντιμετωπίσει, να κατανοήσει και να επεξεργαστεί τη συγκεκριμένη πλέον εμπειρία της πρακτικής ένταξής του στον διοικητικό μηχανισμό. Θα έχει, δηλαδή, και τα γενικά και τα ειδικά εφόδια, ώστε η πρακτική άσκηση να αποδώσει τα μέγιστα για την ολοκλήρωση των σπουδών του δια της πτυχιακής εργασίας.

Η Ομάδα Σχεδιασμού θέλει να ευχαριστήσει τους Διευθυντές των Σχολών Ε.Σ.Δ.Δ. και Ε.Σ.Τ.Α., τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Προγραμματισμού και Ανάπτυξης και την Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Οικονομικού του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. και τους Υπευθύνους Σπουδών και Έρευνας της Ε.Σ.Δ.Δ. όπως και τους εκπροσώπους των αποφοίτων της Σχολής για την συνεργασία τους με την Ομάδα. Ιδιαίτερα η Ομάδα Σχεδιασμού θέλει να ευχαριστήσει τον κ. Θ. Τσέκο, Γεν. Γραμματέα Κοινοτικών Πόρων του Υπουργείου Εργασίας, τον κ. Γ. Παπαγεωργίου, Αν. Διευθυντή της Ε.Σ.Τ.Α., τους Υπευθύνους Σπουδών και Έρευνας της Ε.Σ.Δ.Δ. και της Ε.Σ.Τ.Α., για τη συμβολή τους στις εργασίες της. Επίσης η Ομάδα Σχεδιασμού θέλει να ευχαριστήσει ιδιαίτερα τη γραμματέα της Ομάδας κα Μαρία Καρπαθιωτάκη, Υπάλληλο ΠΕ Διοικητικού/Οικονομικού με Β΄ Βαθμό, για την υποστήριξη των εργασιών της, καθώς και την κα Μ. Μπέκα, για την επιμέλεια του τελικού παραδοτέου και τις κ.κ. Π. Καλαντώνη και Β. Μυτιληναίου για την υποστήριξη του έργου της γραμματείας των Σχολών.

Αθήνα, 30 Σεπτεμβρίου 2010

2. ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ Ε.Σ.Δ.Δ. ΚΑΙ Ε.Σ.Τ.Α.

ΟΜΑΔΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (Ε.Σ.Δ.Δ.)
ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (Ε.Σ.Τ.Α.)

Αθήνα, 30/09/2010

Προς : Γενικό Γραμματέα του Ε.Κ.Δ.Δ.Α.

**ΘΕΜΑ : ΜΕΛΕΤΗ-ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ
ΤΗΝ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ Ε.Σ.Δ.Δ. ΚΑΙ
Ε.Σ.Τ.Α.**

Η Ομάδα Σχεδιασμού, η οποία συγκροτήθηκε με την Απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. (Α.Π.: 7148/10-05-2010), αφού έλαβε υπόψη και μελέτησε επισταμένως:

- α) τον Κανονισμό Σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ. που δημοσιεύτηκε στο Φύλλο Εφημερίδος της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 1729/τ. Β/9-12-2005)
- β) τον Κανονισμό Σπουδών της Ε.Σ.Τ.Α. που δημοσιεύτηκε στο Φύλλο Εφημερίδος της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 2674/τ. Β/31-12-2008) και τροποποιήθηκε στις 16-06-2009 (ΦΕΚ 1378/τ. Β/10-07-2009)
- γ) την προκήρυξη του 21^{ου} Εισαγωγικού Διαγωνισμού της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης (Ε.Σ.Δ.Δ.) και του 4^{ου} Εισαγωγικού Διαγωνισμού της Εθνικής Σχολής Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ε.Σ.Τ.Α.), Αριθ. Πρωτ. 5618/14-4-2009
- δ) την αξιολόγηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας από τους σπουδαστές της Κ' εκπαιδευτικής σειράς της Ε.Σ.Δ.Δ. (η τελευταία εκπαιδευτική σειρά που αποφοίτησε από τη Σχολή τον Ιούνιο του 2010)

ε) τα υφιστάμενα προγράμματα σπουδών Ε.Σ.Δ.Δ. και Ε.Σ.Τ.Α. (αντίστοιχες Κοινές Φάσεις και αντίστοιχα Τμήματα Εξειδίκευσης)

στ) τις εμπειρίες και προτάσεις των Διευθυντών των Σχολών, των Υπευθύνων των Τμημάτων και των σχετικών Διευθύνσεων, όπως και των διδασκόντων των Σχολών, που προέκυψαν από τις συνεργασίες κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων της Ομάδας Σχεδιασμού ή έχουν κατατεθεί γραπτώς

ζ) τη μελέτη της 8^{ης} Ομάδας Μελέτης και Σχεδιασμού για τη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. με τίτλο «Ανασχεδιασμός προεισαγωγικής εκπαίδευσης Ε.Σ.Δ.Δ., Ε.Σ.Τ.Α.» (συντονιστής ο Υπεύθυνος Σπουδών και Έρευνας Ε.Σ.Δ.Δ. κ. Χρ. Μπουρσανίδης)

η) τα υπομνήματα και τις προτάσεις των αποφοίτων της Ε.Σ.Δ.Δ. και της Ε.Σ.Τ.Α. (1. Πρόταση για την αναδιάρθρωση των Ε.Σ.Δ.Δ. και Ε.Σ.Τ.Α. και την αναμόρφωση του προγράμματος σπουδών της Ομάδας Εργασίας ΕΝ.ΑΠ., 2. Εισήγηση με τίτλο «Η καινοτόμος δημόσια πολιτική της αειφόρου ανάπτυξης και ο ρόλος των αποφοίτων Ε.Σ.Δ.Δ. και Ε.Σ.Τ.Α.» των Α. Σαλτερή και Κ. Τρυποσκούφη, 3. Κείμενο εξειδίκευσης της προηγούμενης εισήγησης από Α. Σαλτερή, 4. Πρόταση του Συλλόγου Σπουδαστών Ε.Σ.Τ.Α. της 12-7-2010) όπως και την συζήτηση με τον εκπρόσωπο της Ομάδας Εργασίας της ΕΝ.ΑΠ. κ. Ευστ. Καμπουρίδη κατά την 2^η Συνεδρίαση της Ομάδας Σχεδιασμού της 17-5-2010 (πρβλ. σχετικό πρακτικό της Συνεδρίασης)

θ) τη συζήτηση σχετικά με την εμπειρία των αποφοίτων των Σχολών από την υποδοχή-αντίδραση της Δημόσιας Διοίκησης και τον τρόπο ενσωμάτωσής τους σε αυτήν

ι) τη συσσωρευμένη εμπειρία και γνώση σχετικά με τα θεμελιώδη προβλήματα λειτουργίας και την έλλειψη αποτελεσματικότητας και επαγγελματισμού που χαρακτηρίζουν τη Δημόσια Διοίκηση και την καθιστούν τον «μεγάλο ασθενή» στην προσπάθεια υπέρβασης της κρίσης στην οποία βρίσκεται η χώρα

κ) τη γενεαλογία και τον χαρακτήρα της οικονομικής, δημοσιονομικής, διοικητικής, πολιτικής κρίσης και της κρίσης αξιοπιστίας που βαρύνει τη χώρα μας και

λ) τις απαιτήσεις που θέτει η ένταξη της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και ιδιαίτερα στην Ευρωζώνη και στις οποίες πρέπει να ανταποκριθεί η Δημόσια Διοίκηση ώστε να λειτουργήσει ως πυλώνας στην πολιτική θετικής αντιμετώπισης

των προκλήσεων ενώπιον των οποίων βρίσκεται και ως μοχλός υπέρβασης της κρίσης του διοικητικού μηχανισμού,

κατέληξε στις εξής παρατηρήσεις σχετικά με την αποτίμηση του υφιστάμενου Προγράμματος Σπουδών :

Η δημιουργία της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης (ίδρυση 1983) σηματοδοτούσε την ανάγκη εκδημοκρατισμού και υποστήριξης της ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης με ικανό στελεχιακό δυναμικό. Με τη λειτουργία της Εθνικής Σχολής Τοπικής Αυτοδιοίκησης το 2005 επιδιώχθηκε να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες δημιουργίας στελεχών για την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Παρά τις όποιες δυσκολίες και εμπόδια στην εκπλήρωση του ρόλου τους, τόσο η Ε.Σ.Δ.Δ. όσο και η Ε.Σ.Τ.Α. πέτυχαν να παράγουν στελέχη υψηλών προδιαγραφών των οποίων η αξία έχει αναγνωρισθεί διαχρονικά. Μέχρι σήμερα έχουν αποφοιτήσει συνολικά 2034 στελέχη από τα οποία 1792 είναι απόφοιτοι Ε.Σ.Δ.Δ. και 242 απόφοιτοι Ε.Σ.Τ.Α.. Τα στελέχη αυτά απασχολούνται σε όλες τις βαθμίδες διοίκησης και αυτοδιοίκησης.

Όμως έχουν παρατηρούνται ουσιαστικά προβλήματα τα οποία αφορούν στον κατακερματισμό του γνωστικού πεδίου στο οποίο πρέπει να εκπαιδεύονται οι απόφοιτοι των Σχολών, σε κατασπατάληση πόρων και σε μείωση της αποτελεσματικότητας του παραγομένου εκπαιδευτικού έργου.

Οι δυσλειτουργίες αυτές εντάσσονται σε δύο κατηγορίες προβλημάτων:

α) Το γνωσιοθεωρητικό και συστηματικό υπόβαθρο της λογικής της ίδιας της εκπαιδευτικής διαδικασίας στο πλαίσιο του ορθολογισμού ως προς τον σκοπό που υπηρετούν οι Σχολές.

β) Το πρόβλημα που προκύπτει από την μη ορθολογική διαχείριση των δημοσίων πόρων.

Ως προς το α) η Ομάδα Σχεδιασμού αναφέρεται αναλυτικά στο σκεπτικό της μελέτης-πρότασής της σχετικά με την ενσωμάτωση των Προγραμμάτων Σπουδών των Σχολών Ε.Σ.Δ.Δ. και Ε.Σ.Τ.Α. σε μία Σχολή (Ε.Σ.Δ.Δ.Α.) Πρβλ. σχετικό παραδοτέο.

Ως προς το β) πρέπει να σημειωθεί ότι με την ύπαρξη δύο Σχολών ανακύπτουν τα εξής:

- Διαμορφώνονται δύο παράλληλα Προγράμματα Σπουδών με μικρή συνοχή και συμπληρωματικότητα και μεγάλες επικαλύψεις
- Λειτουργούν δύο παράλληλες διοικητικές δομές για να υποστηρίξουν το έργο των δύο Σχολών με αντίστοιχη αύξηση του κόστους
- Περιπλέκεται η διαδικασία του Εισαγωγικού Διαγωνισμού και αυξάνεται το οικονομικό κόστος διενέργειάς του
- Δεν εξασφαλίζεται ο αναγκαίος εξορθολογισμός της απασχόλησης του προσωπικού του Κέντρου, αφού ο διπλασιασμός των Διευθύνσεων και των Τμημάτων διοίκησης και απασχόλησης, όπως και η διανομή των διδασκόντων στα επιμέρους Τμήματα με επικαλυπτόμενα αντικείμενα, περιορίζουν τη λειτουργικότητα του Κέντρου και εμποδίζουν την ορθολογική ένταξη του προσωπικού σε μία λειτουργική εκπαιδευτική διαδικασία, της οποίας ο στόχος είναι η παραγωγή επαγγελματικών στελεχών υψηλών προδιαγραφών και υψηλής κινητικότητας

Ως εκ τούτων με την ενοποίηση των Σχολών και τον εξορθολογισμό της οργανωτικής υποστήριξης περιορίζεται κατά περίπου 500.000 Ευρώ το άμεσο κόστος εκπαίδευσης, αφού το εκπαιδευτικό κόστος της Ε.Σ.Τ.Α. έχει υπολογιστεί κατά προσέγγιση σε 507.490 Ευρώ σύμφωνα με τα στοιχεία της Διεύθυνσης Οικονομικού, τα οποία και επισυνάπτονται (εκπαιδευτικό κόστος της Ε.Σ.Δ.Δ. σήμερα κατά προσέγγιση 881.900 Ευρώ). Μειώνεται επίσης ο αριθμός των εκπαιδευτών αφού ακόμη και με τις αυξημένες ανάγκες της ενοποιημένης πλέον Σχολής (Ε.Σ.Δ.Δ.Α.) ο αριθμός των διδασκόντων θα είναι ασφαλώς μικρότερος από αυτόν που ισχύει σήμερα για τις δύο Σχολές και ανέρχεται στους 360, η αμοιβή των οποίων ανέρχεται σε 850.000 Ευρώ.

Για τους παραπάνω λόγους, η Ομάδα Σχεδιασμού θεωρεί ότι παρά τα μέχρι σήμερα θετικά αποτελέσματα η αποτίμηση των υφισταμένων Προγραμμάτων Σπουδών Ε.Σ.Δ.Δ. και Ε.Σ.Τ.Α. και ενόψει των νέων αναγκών επαγγελματισμού και αποτελεσματικότητας της Δημόσιας Διοίκησης οδηγεί στην ανάγκη λειτουργικής ενοποίησης των δύο Σχολών σε μία ενιαία Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Σ.Δ.Δ.Α.).

Η Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης θα αποτελέσει τον ενιαίο κορμό παροχής υψηλού επιπέδου σπουδών για τα στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα. Η ενοποίηση των δύο Σχολών θα εξασφαλίσει ενιαίο και σύγχρονο Πρόγραμμα Σπουδών που θα ανταποκρίνεται αποτελεσματικότερα στις σημερινές συνθήκες διοικητικής οργάνωσης της χώρας. Θα συμβάλλει στην αξιοποίηση πόρων μέσω της αξιοποίησης των οικονομιών κλίμακας και στην αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των ανθρωπίνων πόρων. Θα εξασφαλίσει μεγαλύτερη συνοχή, συνέργεια και συμπληρωματικότητα στο παρεχόμενο εκπαιδευτικό έργο με αποτέλεσμα τη μείωση και τελικά την περιθωριοποίηση των επικαλύψεων.

Αναλυτικότερα ως προς την εκπαιδευτική διαδικασία και το γνωσιοθεωρητικό περιεχόμενο των αντικειμένων διδασκαλίας (Άξονες, μαθήματα) πρβλ. την ανάλυση του σκεπτικού της μελέτης για την ενσωμάτωση των Προγραμμάτων Σπουδών των δύο Σχολών σε Πρόγραμμα μίας Σχολής που παρατίθεται στο σχετικό παραδοτέο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΧΟΛΩΝ

ΚΟΣΤΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΕΣΔΔ ΕΣΤΑ ΕΤΟΥΣ 2009

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	173.428,00	€
ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ 7/ΜΕΛΟΥΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΘΕΜΑΤΩΝ	5.870,00	€
ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΤΕΣ	59.755,00	€
ΕΠΙΤΗΡΗΤΕΣ	1.653,00	€
ΣΥΝΟΛΟ	240.706,00	€

24.850,00**ΚΟΣΤΟΣ ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑΣ ΑΝΑ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗ****€**

18 μήνες φοίτηση + 2 μήνες κανονική άδεια + 1 μήνα άδεια μετά αποδοχών
μετά την αποφοίτηση σύνολο 21 μήνες.

21μήνες	1.100,00	23.100,00
Χ	€	€
Δ.Χ	1.000,00	€
Δ.Π &		
Ε.Α	750,00	€
	24.850,00	
ΣΥΝΟΛΟ		€

881.900,00**ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ Ε.Σ.Δ.Δ.(20η)****€**

	450.000,00	
ΚΥΡΙΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	€	*
ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ	77.000,00	€ *
ΒΟΗΘΗΤΙΚΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ	354.900,00	
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	€	
	881.900,00	
ΣΥΝΟΛΟ		€

507.490,00**ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ Ε.Σ.Τ.Α (3η)****€**

	309.300,00	
ΚΥΡΙΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	€	*
ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ	18.690,00	€
ΒΟΗΘΗΤΙΚΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ	179.500,00	
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	€	
	507.490,00	
ΣΥΝΟΛΟ		€

* τα ποσά έχουν υπολογισθεί κατά προσέγγιση

3. ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΑΡΞΗΣ ΔΥΟ ΣΧΟΛΩΝ ΚΑΙ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΗ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΕ ΜΙΑ ΣΧΟΛΗ

**ΟΜΑΔΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (Ε.Σ.Δ.Δ.)
ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (Ε.Σ.Τ.Α.)**

Αθήνα, 30/09/2010

Προς : Γενικό Γραμματέα του Ε.Κ.Δ.Δ.Α.

**ΘΕΜΑ : ΜΕΛΕΤΗ-ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ
ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΗΣ
Ε.Σ.Δ.Δ. ΚΑΙ Ε.Σ.Τ.Α. ΣΕ ΜΙΑ ΣΧΟΛΗ (Ε.Σ.Δ.Δ.Α.) ΚΑΙ ΤΗΝ
ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΕΝΣΩΜΑΤΩΜΕΝΟΥ ΠΛΕΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΣΠΟΥΔΩΝ**

Η Ομάδα Σχεδιασμού, η οποία συγκροτήθηκε με την Απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. (Α.Π.: 7148/10-05-2010), βασισμένη στην αποτίμηση των υφισταμένων προγραμμάτων σπουδών Ε.Σ.Δ.Δ. και Ε.Σ.Τ.Α., και αφού έλαβε υπόψη και μελέτησε επισταμένως:

- α) τον Κανονισμό Σπουδών της Ε.Σ.Δ.Δ. που δημοσιεύτηκε στο Φύλλο Εφημερίδος της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 1729/τ. Β/9-12-2005)
- β) τον Κανονισμό Σπουδών της Ε.Σ.Τ.Α. που δημοσιεύτηκε στο Φύλλο Εφημερίδος της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 2674/τ. Β/31-12-2008) και τροποποιήθηκε στις 16-06-2009 (ΦΕΚ 1378/τ. Β/10-07-2009)
- γ) την προκήρυξη του 21ου Εισαγωγικού Διαγωνισμού της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης (Ε.Σ.Δ.Δ.) και του 4ου Εισαγωγικού Διαγωνισμού της Εθνικής Σχολής Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ε.Σ.Τ.Α.), Αριθ. Πρωτ. 5618/14-4-2009

- δ) την αξιολόγηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας από τους σπουδαστές της Κ' εκπαιδευτικής σειράς της Ε.Σ.Δ.Δ. (η τελευταία εκπαιδευτική σειρά που αποφοίτησε από τη Σχολή τον Ιούνιο του 2010)
- ε) τα υφιστάμενα προγράμματα σπουδών Ε.Σ.Δ.Δ. και Ε.Σ.Τ.Α. (αντίστοιχες Κοινές Φάσεις και αντίστοιχα Τμήματα Εξειδίκευσης)
- στ) τις εμπειρίες και προτάσεις των Διευθυντών των Σχολών, των Υπευθύνων των Τμημάτων και των σχετικών Διευθύνσεων, όπως και των διδασκόντων των Σχολών, που προέκυψαν από τις συνεργασίες κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων της Ομάδας Σχεδιασμού ή έχουν κατατεθεί γραπτώς
- ζ) τη μελέτη της 8ης Ομάδας Μελέτης και Σχεδιασμού για τη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. με τίτλο «Ανασχεδιασμός προεισαγωγικής εκπαίδευσης Ε.Σ.Δ.Δ., Ε.Σ.Τ.Α.» (συντονιστής ο Υπεύθυνος Σπουδών και Έρευνας Ε.Σ.Δ.Δ. κ. Χρ. Μπουρσανίδης)
- η) τα υπομνήματα και τις προτάσεις των αποφοίτων της Ε.Σ.Δ.Δ. και της Ε.Σ.Τ.Α. (1. Πρόταση για την αναδιάρθρωση των Ε.Σ.Δ.Δ. και Ε.Σ.Τ.Α. και την αναμόρφωση του προγράμματος σπουδών της Ομάδας Εργασίας ΕΝ.ΑΠ., 2. Εισήγηση με τίτλο «Η καινοτόμος δημόσια πολιτική της αιφόρου ανάπτυξης και ο ρόλος των αποφοίτων Ε.Σ.Δ.Δ. και Ε.Σ.Τ.Α.» των Α. Σαλτερή και Κ. Τρυποσκούφη, 3. Κείμενο εξειδίκευσης της προηγούμενης εισήγησης από Α. Σαλτερή, 4. Πρόταση του Συλλόγου Σπουδαστών Ε.Σ.Τ.Α. της 12-7-2010) όπως και την συζήτηση με τον εκπρόσωπο της Ομάδας Εργασίας της ΕΝ.ΑΠ. κ. Ευστ. Καμπουρίδη κατά την 2η Συνεδρίαση της Ομάδας Σχεδιασμού της 17-5-2010 (πρβλ. σχετικό πρακτικό της Συνεδρίασης)
- θ) την συζήτηση σχετικά με την εμπειρία των αποφοίτων των Σχολών από την υποδοχή-αντίδραση της Δημόσιας Διοίκησης και τον τρόπο ενσωμάτωσής τους σε αυτήν
- ι) την συσσωρευμένη εμπειρία και γνώση σχετικά με τα θεμελιώδη προβλήματα λειτουργίας και την έλλειψη αποτελεσματικότητας και επαγγελματισμού που χαρακτηρίζουν τη Δημόσια Διοίκηση και την καθιστούν τον «μεγάλο ασθενή» στην προσπάθεια υπέρβασης της κρίσης στην οποία βρίσκεται η χώρα
- κ) την γενεαλογία και τον χαρακτήρα της οικονομικής, δημοσιονομικής, διοικητικής, πολιτικής κρίσης και της κρίσης αξιοπιστίας που βαρύνει τη χώρα μας και

λ) τις απαιτήσεις που θέτει η ένταξη της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και ιδιαίτερα στην Ευρωζώνη και στις οποίες πρέπει να ανταποκριθεί η Δημόσια Διοίκηση ώστε να λειτουργήσει ως πυλώνας στην πολιτική θετικής αντιμετώπισης των προκλήσεων ενώπιον των οποίων βρίσκεται και ως μοχλός υπέρβασης της κρίσης του διοικητικού μηχανισμού

μ) τα προγράμματα σπουδών των ευρωπαϊκών Σχολών Δημόσιας Διοίκησης (Στο Παράρτημα 1 κατατίθεται συνοπτική παρουσίαση των Σχολών αυτών)

ν) την ιστορική αναδρομή των Σχολών του Ε.Κ.Δ.Δ.Α.

(Στο Παράρτημα 2 κατατίθεται η σχετική εσωτερική μελέτη)

κατέληξε στην ανάγκη της ενσωμάτωσης των υφισταμένων προγραμμάτων σπουδών των δύο Σχολών (Ε.Σ.Δ.Δ. και Ε.Σ.Τ.Α.) σε μία Σχολή (Ε.Σ.Δ.Δ.Α.) και στην εκπόνηση προτάσεων ως προς το νέο πρόγραμμα σπουδών, τις οποίες και καταθέτει.

Ειδικότερα:

Η Ομάδα Σχεδιασμού μετά και από την αποτίμηση των προγραμμάτων σπουδών Ε.Σ.Δ.Δ. και Ε.Σ.Τ.Α. (παραδοτέο 1) προτείνει η ενσωμάτωση των δύο προγραμμάτων σπουδών (2 Σχολές) σε ένα (1 Σχολή) να λάβει τη μορφή τεσσάρων φάσεων σπουδών, όπου η χρονική διάρκεια των φάσεων, η αλληλουχία των φάσεων αυτών και τα περιεχόμενα των επιμέρους φάσεων (άξονες – μαθήματα) στοιχειοθετούν τη νέα και αναγκαία αναδιάρθρωση του προγράμματος.

Οι φάσεις αυτές είναι:

A) Κοινή Φάση Σπουδών με διάρκεια 8 μήνες

Η Κοινή Φάση διαιρείται ουσιαστικά σε δύο κύκλους μαθημάτων διάρκειας δύο και έξι μηνών αντίστοιχα.

Ο πρώτος κύκλος χαρακτηρίζεται από μία θεωρητικότερη προσέγγιση στα αντικείμενα τα οποία καλείται να θεραπεύσει το Πρόγραμμα Σπουδών της Σχολής, ενώ ο δεύτερος κύκλος έχει ασφαλώς περισσότερο εφαρμοσμένο χαρακτήρα.

B) Τμήματα Εξειδίκευσης με διάρκεια 5 μήνες

Η δεύτερη φάση σπουδών έχει ως στόχο τη συγκεκριμένη εξειδίκευση των φοιτητών της Σχολής και περιλαμβάνει έξι Τμήματα Εξειδίκευσης:

1. Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης (εξέλιξη του παλαιότερου Τμήματος Γενικής Διοίκησης)
2. Τμήμα Περιφερειακής Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης
3. Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής και Κοινωνικής Διοίκησης, το οποίο περιλαμβάνει δύο κατευθύνσεις :
 - α) την κατεύθυνση Διοίκηση οργανισμών κοινωνικής πολιτικής – πρόνοιας
 - β) την κατεύθυνση Διοίκηση οργανισμών υγείας
4. Τμήμα Διαχείρισης Πληροφοριακών Συστημάτων
5. Τμήμα Τουριστικής Ανάπτυξης
6. Τμήμα Στελεχών Επικοινωνίας και Δημοσιότητας
7. Τμήμα Υπαλλήλων Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η Επιτροπή Σχεδιασμού δεν επενέβη ως προς τα περιεχόμενα του Τμήματος των Υπαλλήλων Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων και επενέβη περιορισμένα στα περιεχόμενα του Τμήματος Τουριστικής Ανάπτυξης διότι είχε ήδη αποφασισθεί ότι τα Τμήματα αυτά θα παραμείνουν ανενεργά. Ως εκ τούτου τα Τμήματα 5 και 7 συμπεριλαμβάνονται στα παραδοτέα αλλά οι μεταβολές δεν είναι ουσιαστικές διότι αυτό θα επηρέαζε ουσιαστικά περιεχόμενα της Κοινής Φάσης χωρίς γνωστικό αντίκρισμα λόγω της μη ενεργοποίησης. Το Τμήμα Στελεχών Επικοινωνίας παραμένει επίσης ανενεργές αλλά έγιναν επεμβάσεις στα περιεχόμενά αφού θέματα επικοινωνίας θεωρήθηκε αναγκαίο να ενσωματωθούν στην Κοινή Φάση και εξελίξεις στην θεωρία και πρακτική της επικοινωνίας επέβαλαν κάποιες αλλαγές στο περιεχόμενο του Τμήματος.

Γ) **Φάση Πρακτικής Άσκησης** με διάρκεια τρεις μήνες και πρόβλεψη δεκαπέντε ωρών κοινών σεμιναρίων για την παρουσίαση των εμπειριών της πρακτικής άσκησης.

Η τρίτη φάση είναι το στάδιο της Πρακτικής Άσκησης, στο χώρο των διαφόρων υπηρεσιών και οργανισμών της Δημόσιας Διοίκησης, όπου οι φοιτητές θα δοκιμαστούν στην πρακτική εμπειρία της Διοίκησης σε αντιστοιχία με τα Τμήματα Εξειδίκευσης που έχουν ακολουθήσει.

Δ) Φάση συγγραφής και υποστήριξης της πτυχιακής εργασίας με διάρκεια τρεις μήνες, της οποίας το περιεχόμενο θα πρέπει να βρίσκεται σε άμεση σχέση με την εμπειρία της πρακτικής άσκησης του εκάστοτε φοιτητή/τριας. Γι' αυτό, άλλωστε, είναι λογική η επικάλυψη του τελευταίου μήνα της τρίτης φάσης με τον πρώτο μήνα της τέταρτης φάσης.

Η Ομάδα Σχεδιασμού κατέληξε στην πρόταση να θέσει την πρακτική άσκηση ως το προτελευταίο στάδιο της διαδικασίας μάθησης, δηλαδή προ της συγγραφής της πτυχιακής εργασίας και μετά την ολοκλήρωση των μαθημάτων, για δύο λόγους:

α) διότι ακολούθησε το κλασικό και διεθνώς αναγνωρισμένο πλέον υπόδειγμα της παραγωγής νέας γνώσης: απόκτηση γνώσης – εφαρμογή – δημιουργία νέας γνώσης (η οποία και θα πρέπει να αποτυπώνεται στην πτυχιακή εργασία) και

β) διότι θεώρησε ότι με αυτήν τη συγκεκριμένη αλληλουχία των φάσεων ο φοιτητής θα είναι ώριμος να αντιμετωπίσει, να κατανοήσει και να επεξεργαστεί τη συγκεκριμένη πλέον εμπειρία της πρακτικής ένταξης του στον διοικητικό μηχανισμό. Θα έχει, δηλαδή, και τα γενικά και τα ειδικά εφόδια, ώστε η πρακτική άσκηση να αποδώσει τα μέγιστα για την ολοκλήρωση των σπουδών του δια της πτυχιακής εργασίας.

Θα πρέπει επιπλέον να σημειωθεί ότι:

α) θεωρήθηκε αναγκαία η χρονική διεύρυνση της Κοινής Φάσης Σπουδών σε 8 μήνες, πράγμα που έχει αναλυτικά παρουσιαστεί στα παραδοτέα 1 και 2 (όπως προβλεπόταν στην Ε.Σ.Τ.Α. ενώ στην Ε.Σ.Δ.Δ. ήταν τέσσερις μήνες). Αυτή η ανάγκη κρίθηκε ως καθοριστική διότι είναι απαραίτητη η απόκτηση γενικότερων γνώσεων και η ουσιαστικότερη εμβάθυνση στη γνώση αυτή. Οι απαιτήσεις της σύγχρονης Δημόσιας Διοίκησης, αλλά και οι απαιτήσεις των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων της Δημόσιας Διοίκησης, ως προϋπόθεση για την υπέρβαση της κρίσης, οδηγούν στην ανάγκη πληρέστερης γνώσης και διεύρυνσης του γνωστικού ορίζοντα των δημοσίων υπαλλήλων στα διαφορετικά πεδία της λειτουργίας της Δημόσιας Διοίκησης. Με

αυτόν τον τρόπο οι δημόσιοι υπάλληλοι – απόφοιτοι της Σχολής θα είναι σε θέση να προσαρμοσθούν και να αποδώσουν μετατειθέμενοι σε διαφορετικές υπηρεσίες σύμφωνα με τις ανάγκες μίας σύγχρονης και ευέλικτης Δημόσιας Διοίκησης. Επιπλέον, η χρονική διεύρυνση της Κοινής Φάσης θεωρήθηκε αναγκαία διότι σήμερα ένα κλασσικό πρόγραμμα σπουδών δεν επαρκεί για την αναβάθμιση του (επιτελικού) προσωπικού της Δημόσιας Διοίκησης. Η οικονομική και στη συνέχεια η δημοσιονομική κρίση, αλλά και η ευρωπαϊκή ένταξη της χώρας και οι νέες διεθνείς και εθνικές συνθήκες που προκύπτουν από τη διαδικασία παγκοσμιοποίησης και από τη μετάθεση του κέντρου βάρους του παγκόσμιου συστήματος διαμορφώνουν νέα αντικείμενα αλλά και νέες μορφές προσέγγισης στην πραγματικότητα στοχοθετημένες πάντοτε στη λειτουργικότητα και αποτελεσματικότητα της Δημόσιας Διοίκησης. Διαδικασία η οποία καθίσταται ακόμη επιτακτικότερη λόγω της δημοσιονομικής κρίσης και της ανάγκης προσαρμογής της Δημόσιας Διοίκησης στις απαραίτητες λειτουργίες που πρέπει να οδηγήσουν στην υπέρβαση της κρίσης. Η δημιουργική κατανόηση αυτής της νέας πραγματικότητας απαιτεί ευρύτερη και βαθύτερη γνώση, αλλά και την αναγκαία εξάσκηση στην κριτική σκέψη, ώστε ο απόφοιτος της Σχολής να λειτουργήσει θετικά, εποικοδομητικά και ενεργητικά στον εξορθολογισμό και τον εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Διοίκησης που αποτελεί κεντρικό στόχο της σημερινής πολιτικής διαχείρισης και πηδαλιούχησης της εξόδου από την κρίση. Η νέα αρχιτεκτονική της Διοίκησης, η ανακατανομή αρμοδιοτήτων, η υποχρέωση της διαφάνειας και της λογοδοσίας και η πληρότητα της θεμελίωσης των αποφάσεων της Διοίκησης συγκροτεί σήμερα την προϋπόθεση της ανάδειξης του επαγγελματισμού του προσωπικού της Δημόσιας Διοίκησης. Το ζητούμενο, δηλαδή, είναι να αποτελέσει ο απόφοιτος της Σχολής ενεργό στοιχείο της Διοίκησης στην πολιτική προσπάθεια υπέρβασης της αδράνειας, των αγκυλώσεων αλλά και της βελτίωσης της αποτελεσματικότητας της Δημόσιας Διοίκησης.

Συγχρόνως, σκοπός αυτής της αναδιάρθρωσης του προγράμματος και της διεύρυνσης της διάρκειας της Κοινής Φάσης είναι η ένταξη στην εκπαιδευτική στρατηγική της Σχολής του επιστημονικά πλέον επικρατούντος συμπεράσματος της Παιδαγωγικής Επιστήμης, στο χώρο της εκπαίδευσης ενηλίκων, βάσει της μέχρι σήμερα εθνικής αλλά και διεθνούς εκπαιδευτικής εμπειρίας, ότι ο κατακερματισμός της γνώσης σε επιμέρους λεπτομερειακές δεξιότητες (οι οποίες ως τέτοιες θα αποκτηθούν και κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας και ειδικότερα στα Τμήματα Εξειδίκευσης

αλλά και στην πράξη εφόσον υπάρξει η προϋπόθεση της ευρύτερης γνωσιοθεωρητικής υποδομής) οδηγεί όχι σε εμβάθυνση των δεξιοτήτων αλλά στην απώλεια της γενικότερης εικόνα. Οδηγεί στην έκπτωση των στοχοθεσιών της πολιτικής εξουσίας, στην αδράνεια, λόγω μη κατανόησης του γενικότερου πλαισίου, και τελικά στην ένταση της ευθυνοφοβίας και στην εξάρτηση από κέντρα και αποφάσεις εκτός της πολιτικής στοχοθεσίας, του εξορθολογισμού και της λειτουργικής αποτελεσματικότητας της Δημόσιας Διοίκησης και, τελικά, εκτός της νομιμότητας. Ειδικότερα, αυτό το τελευταίο αποτελεί ουσιαστική απειλή διότι στη δεδομένη, υπό συνθήκες απώλειας του γενικότερου προσανατολισμού, αδυναμία κατανόησης του καθήκοντος και της νομιμότητας, τα κέντρα και οι αποφάσεις αυτές παρουσιάζονται ως υποτιθέμενες εγγυήσεις επαγγελματικής εξασφάλισης με την μορφή των πελατειακών δικτύων συναλλαγής.

Επιπλέον, πρέπει να θεμελιωθεί με κάθε τρόπο η διαδραστική σχέση μεταξύ Κέντρου-Περιφέρειας (πράγμα που αποτέλεσε και το βασικό σκεπτικό της αναγκαιότητας ενσωμάτωσης των Σχολών σε μία) ώστε να πραγματοποιηθεί ο πραγματικός στόχος της αποκέντρωσης ως λειτουργικής διάστασης της αποτελεσματικότητας της Δημόσιας Διοίκησης και ανάδειξης της κοινωνικής βούλησης που εκφράζει αυτή η πολιτική στρατηγική. Δεν πρέπει, δηλαδή, να εκπέσει η αποκέντρωση σε μορφές απομόνωσης και περιθωριοποίησης –αποξένωσης μεταξύ Κέντρου και Περιφέρειας. Η διάκριση όπως αντιμετωπιζόταν μέχρι πρόσφατα δεν ανταποκρίνεται πλέον στο νέο σχεδιασμό της Διοίκησης και στην ανακατανομή των αρμοδιοτήτων που αντιμετωπίζει η Κεντρική Διοίκηση και ο πρώτος και δεύτερος βαθμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Το καθοριστικά ζητούμενο είναι να αποτραπεί η αποδυνάμωση της πολιτικής στοχοθεσίας που είναι η οργανική αποτελεσματικότητα της σχέσης Κέντρου-Περιφέρειας, όπως αυτή αποτυπώνεται καθοριστικά στη διοικητική μεταρρύθμιση του νέου νόμου για την Περιφερειακή Διοίκηση και την Αυτοδιοίκηση (ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ). Αντίθετα από το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, ο κατακερματισμός και η απώλεια της συνολικής εικόνας είναι η προϋπόθεση για την αδυναμία κατανόησης της ουσιαστικής και αναγκαίας οργανικής σχέσης Κέντρου-Περιφέρειας, ως ειδοποιού στοιχείου της σύγχρονης και διαχειριστικά ικανής Δημόσιας Διοίκησης.

Η υποδιαίρεση της Κοινής Φάσης Σπουδών σε ένα θεωρητικότερο και σε έναν περισσότερο εφαρμοσμένο κύκλο σπουδών θεωρήθηκε από την Ομάδα Σχεδιασμού ότι υπηρετεί περαιτέρω τον ανωτέρω σκοπό διότι:

α) επιτρέπει τη συστηματική όσμωση των γνωστικών πεδίων των φοιτητών αφού αυτοί προέρχονται από διαφορετικές επιστημονικές πειθαρχίες, σε ένα επίπεδο γνώσης που επιτρέπει την ανάδειξη μίας κοινής γνωσιοθεωρητικής υποδομής. Αυτή η υποδομή αποτελεί την προϋπόθεση της ορθολογικής ως προς τον σκοπό στοχοθεσίας της επίτευξης μίας σύγχρονης αποτελεσματικής και λειτουργικής Δημόσιας Διοίκησης και

β) θεματοποιεί (κυρίως ο πρώτος κύκλος, αφού ο δεύτερος είναι πιο εξειδικευμένος ως προς τα συγκεκριμένα αντικείμενα, θεσμικό πλαίσιο, οικονομικό πλαίσιο κλπ. της Δημόσιας Διοίκησης) τα πεδία γνώσης και επιτρέπει την διεπιστημονική πρόσβαση σε αυτά. Πεδία τα οποία πέρα από τον χώρο της απαραίτητης τεχνοκρατικής γνώσης διαμορφώνουν το πλαίσιο αναγνώρισης του σύγχρονου κόσμου, των σύγχρονων διεθνών, κοινωνικών, πολιτικών και οικονομικών σχέσεων, των όρων οικονομικής ανάπτυξης και μεγέθυνσης, των όρων λειτουργίας της δημοκρατίας και της ισχύος των θεμελιωδών δικαιωμάτων, των όρων αναπαραγωγής της κοινωνικής συνοχής, των όρων παραγωγής καινοτομίας κλπ. Πρόκειται, δηλαδή, για τη διαμόρφωση του πλαισίου και των περιεχομένων υπέρβασης της μονόπλευρης και μηχανιστικής μετάδοσης τεχνοκρατικών γνώσεων. Η στενή και μονόπλευρη τεχνοκρατική γνώση έχει αποδειχθεί πλέον διεθνώς ατελέσφορη μέθοδος εκπαίδευσης αφού τα αποτελέσματά της απαξιώνονται τάχιστα μπροστά στην πολυεπίπεδη πρόκληση της πολυμορφίας της πραγματικότητας. Η εμπέδωση του πλαισίου αυτού αποτελεί τη μόνη μέθοδο γνωσιοθεωρητικής αλλά και ενεργητικά συνειδητής στράτευσης του δημοσίου υπαλλήλου, στην επιδιωκόμενη λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης ως της διαχειριστικής και αναπτυξιακής μηχανής για την έξοδο του κράτους από τα δραματικά αδιέξοδα στα οποία έχει περιέλθει, αποτελεί, δηλαδή, σήμερα καθοριστικό όρο συγκρότησης του απαιτούμενου επαγγελματισμού του προσωπικού της Δημόσιας Διοίκησης.

Άλλωστε, όπως έγινε κατανοητό από τη συνάντηση με τον Πρωθυπουργό της χώρας και τον Υπουργό Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης στις 28 Ιουλίου 2010 στο Ε.Κ.Δ.Δ.Α., αλλά και από τις συζητήσεις της Ομάδας

Σχεδιασμού με τον Γενικό Γραμματέα του Κέντρου, τους Διευθυντές των Σχολών και τους Υπευθύνους των διαφόρων τομέων, ο στόχος είναι οι απόφοιτοί της Σχολής να αποτελέσουν μοχλό, μέσω του οποίου, η Δημόσια Διοίκηση θα μπορέσει να ανταποκριθεί στο νέο ρόλο που υπαγορεύεται από τις σύγχρονες συνθήκες ανάπτυξης της χώρας.

Το νέο Πρόγραμμα Σπουδών πρέπει να καταστήσει την ενοποιημένη πλέον Ε.Σ.Δ.Δ.Α. ικανή να παρέχει τις γνώσεις και τις δεξιότητες εκείνες, οι οποίες εμφυτευόμενες δια των αποφοίτων της στο μηχανισμό της Δημόσιας Διοίκησης, θα δώσουν την ώθηση εκείνη, η οποία θα μπορέσει να απαγκιστρώσει τη Δημόσια Διοίκηση από το τέλμα της αναποτελεσματικότητας, των πελατειακών σχέσεων, και της τουλάχιστον προβληματικής, αν όχι συγκρουσιακής, σχέσης της με τον πολίτη. Ο στόχος αυτός και η θέληση αυτή χαρακτηρίζουν με τον πιο καθαρό τρόπο τις παρεμβάσεις των αποφοίτων, δια των υπομημάτων τους προς την Ομάδα Σχεδιασμού, αλλά και τις τοποθετήσεις των υπευθύνων της Σχολής με τους οποίους είχε τη χαρά να συνεργαστεί η Ομάδα Σχεδιασμού.

Συγκεφαλαιώνοντας επισημαίνεται ότι:

Η προτεινόμενη αναμόρφωση του Προγράμματος Σπουδών περιστρέφεται γύρω από τους εξής άξονες:

- τη διαμόρφωση μίας κουλτούρας του σύγχρονου στελέχους του Δημοσίου που θα στηρίζεται στις αρχές της Δημοκρατίας, της κοινωνικής ευαισθησίας, της αποτελεσματικότητας και του επαγγελματισμού
- την επιμόρφωση και κατάρτιση στελεχών, τα οποία προορίζονται να παίξουν σημαντικό ρόλο στην αναβάθμιση της Δημόσιας Διοίκησης. Στελέχη τα οποία θα δραστηριοποιούνται ως εισηγητές δράσεων και πολιτικών, διεκπεραιωτές διαδικασιών, εκτελεστές εντολών, ελεγκτές εφαρμογής νομοθεσίας και πολιτικών, συνομιλητές ομολόγων τους σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο και θα αποτελούν σημεία επαφής νοικοκυριών, επιχειρήσεων και φορέων
- Τις ανάγκες της Δημόσιας Διοίκησης για στελέχη που θα ανταποκρίνονται στις αυξημένες απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των

υποχρεώσεων που προκύπτουν από την ένταξη της χώρας στην Ευρωζώνη ως προς την ποιότητα και την ποσότητα του έργου τους

- Την ικανοποίηση της συνεχώς αυξανόμενης ανάγκης για μεγαλύτερη ευελιξία και κινητικότητα του στελεχιακού δυναμικού
- Την ομοιογένεια της Δημόσιας Διοίκησης που είναι πολύ πιο ισχυρό χαρακτηριστικό από της δευτερεύουσας φύσης διαφορές που παρουσιάζει η κάθε διοικητική μονάδα ώστε όλα τα στελέχη του Δημοσίου, ανεξαρτήτως του φορέα όπου υπηρετούν, να γνωρίζουν θέματα που μέχρι πρότινος εθεωρούντο αυστηρά κεντρικά ή αυτοδιοικητικά

Εν κατακλείδι η Ομάδα Σχεδιασμού θεωρεί ότι οι προτάσεις τις οποίες καταθέτει ανταποκρίνονται στις αντικειμενικές ανάγκες της Δημόσιας Διοίκησης, στη στοχοθεσία της πολιτικής εξουσίας και στις προσδοκίες των υπευθύνων του Κέντρου.

4. ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

ΟΜΑΔΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (Ε.Σ.Δ.Δ.)
ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (Ε.Σ.Τ.Α.)

Αθήνα, 30/09/2010

Προς : Γενικό Γραμματέα του Ε.Κ.Δ.Δ.Α.

ΘΕΜΑ: ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΑΝΑ ΜΑΘΗΜΑ

Η Ανάπτυξη του Εκπαιδευτικού Υλικού των μαθημάτων της Σχολής έχει δύο βασικές προϋποθέσεις: την αναβάθμιση της βιβλιοθήκης και την πρόσβαση στο DEAL-LINK. Ως προς το εκπαιδευτικό και υποστηρικτικό υλικό των μαθημάτων η Ομάδα Σχεδιασμού επισημαίνει τα ακόλουθα:

- Η Βιβλιοθήκη της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης / του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης θα πρέπει να οργανωθεί και να εμπλουτιστεί κατά τρόπο ώστε να διαθέτει προς μελέτη και ενδεχομένως προς βραχυχρόνιο δανεισμό τη βασική βιβλιογραφία που προτείνεται στο πρόγραμμα σπουδών για τα επιμέρους μαθήματα.
- Θα πρέπει επίσης να ληφθεί μέριμνα για την απόκτηση και διατήρηση της πρόσβασης των σπουδαστών της Σχολής σε βιβλιογραφικές και ενημερωτικές βάσεις. Θα πρέπει να εξεταστεί η εγγραφή στο Σύνδεσμο Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (HEAL-LINK), ώστε οι σπουδαστές της Σχολής να έχουν από τους χώρους της Σχολής πρόσβαση σε όλα σχεδόν τα

επιστημονικά περιοδικά και να εκτυπώνουν όλα τα άρθρα τα οποία χρειάζονται.

Πέραν των βιβλιογραφικών πηγών στο πλαίσιο κάθε μαθήματος θα πρέπει να προετοιμάζεται «φάκελος», ο οποίος - κατά περίπτωση - μπορεί να συντίθεται από

- Σημειώσεις του διδάσκοντα (εφόσον τα αντικείμενα του μαθήματος δεν καλύπτονται από εγχειρίδια ή μελέτες στην ελληνική ή αγγλική γλώσσα ή εάν η εξειδικευμένη φύση του μαθήματος χρειάζεται ειδικά στοχοθετημένη διάρθρωση και ιεράρχηση των αναγκαίων γνώσεων)
- Πρόσθετη βιβλιογραφία – αρθρογραφία (πέραν της προτεινόμενης στον Οδηγό Σπουδών)
- Υποστηρικτικό υλικό [νομοθετικά κείμενα, εκθέσεις, στατιστικά στοιχεία, υποδείγματα εγγράφων, μελέτες περίπτωσης κ.α.]

Τόσο από τους επιστημονικά υπεύθυνους των Τμημάτων όσο και από τους διδάσκοντες τα επιμέρους μαθήματα θα πρέπει να καταβάλλεται μέριμνα ώστε ο φάκελος

- Να επικαιροποιείται κατ' έτος, ώστε να ανταποκρίνεται στα εκάστοτε ισχύοντα και στις εξελίξεις
- Να περιέχει κείμενα και εν γένει υλικό που δίδει στους σπουδαστές τη δυνατότητα να αποκτήσουν εποπτεία της αντιμετώπισης των εκάστοτε ζητημάτων/πεδίων σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, διεθνούς δικαίου/κοινότητας, άλλων χωρών.
- Να περιέχει μέρος του υλικού σε άλλη, κοινοτική και προσιτή στους σπουδαστές, γλώσσα ώστε να εξοικειώνονται με την ανάγνωση ξενόγλωσσων ειδικών κειμένων

Τόσο οι επιστημονικά υπεύθυνοι όσο και οι διδάσκοντες οφείλουν να ελέγχουν και να διασφαλίζουν ότι ο φάκελος του μαθήματος συντίθεται με περιεχόμενο και τρόπο που γίνονται σεβαστές οι απαιτήσεις που απορρέουν από το δίκαιο πνευματικής ιδιοκτησίας.

Ως ειδικές δράσεις που θα μπορούσαν να υλοποιηθούν για την αναβάθμιση της Βιβλιοθήκης

- Αναδρομική καταλογογράφηση και ταξινόμηση του υλικού της Βιβλιοθήκης.
- Εισαγωγή του υλικού αυτού στην βάση, σύμφωνα με το πρόγραμμα ABEKT του ΕΚΤ.
- Ψηφιοποίηση των τελικών και σεμιναριακών εργασιών. Στην Βιβλιοθήκη υπάρχει αρχείο από τη Β' εκπαιδευτική σειρά της ΕΣΔΔ μέχρι σήμερα. Σύνολο εργασιών περίπου 5000.
- Σύνδεση με βάσεις δεδομένων.
- Ανανέωση των συνδρομών των ξενόγλωσσων περιοδικών
- Εξοπλισμός (φωτοτυπικό ειδικό για την αναπαραγωγή βιβλίων που δεν εκτυπώνει μόνο σε χαρτί, αλλά σε USB ή cd, δημιουργία νέων θέσεων χρήσης Internet, αγορά scanner).
- Αγορά βιβλίων.

Τέλος, ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στην αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών στο χώρο της δημόσιας διοίκησης που αποτελεί βασική παράμετρο της εκπαίδευσης αυτών των στελεχών, στο πλαίσιο της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

Για την υποστήριξη των εκπαιδευτικών προγραμμάτων των σχολών, είναι απαραίτητη η αναβάθμιση τόσο των υφιστάμενων υποδομών όσο και η δημιουργία νέων υποδομών και μέσων για την διεύρυνση της εφαρμογής των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία.

5. ΠΡΟΦΙΛ ΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΠΟΥ ΘΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΕΙ ΤΟ ΝΕΟ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΟΜΑΔΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (Ε.Σ.Δ.Δ.)
ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (Ε.Σ.Τ.Α.)

Αθήνα, 30/09/2010

Προς : Γενικό Γραμματέα του Ε.Κ.Δ.Δ.Α.

**ΘΕΜΑ : ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ
ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΠΟΥ ΘΑ
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΕΙ ΤΟ ΝΕΟ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ**

Η Ομάδα Σχεδιασμού θεωρεί ότι η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για εγγραφή στο νέο Μητρώο κυρίου διδακτικού προσωπικού του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. ανταποκρίνεται στις αναγκαίες προδιαγραφές για το προφίλ του εκπαιδευτικού προσωπικού που θα υποστηρίζει το νέο Πρόγραμμα Σπουδών. Είναι, όμως, απαραίτητες τις εξής επισημάνσεις δηλαδή τροποποιήσεις-συμπληρώσεις της πρόσκλησης:

- α) καταρχήν οι διδάσκοντες στη Σχολή θα πρέπει να είναι κατά προτίμηση μέλη Δ.Ε.Π. των αντιστοίχων κλάδων των Πανεπιστημίων της χώρας με τουλάχιστον τριετή εμπειρία στο αντικείμενο του μαθήματος.
- β) η κατοχή διδακτορικού τίτλου θα πρέπει να είναι καταρχήν απαραίτητη προϋπόθεση για τη διδασκαλία στη Σχολή.
- γ) Πτυχίο και μεταπτυχιακό δίπλωμα για να γίνουν αποδεκτά ως προϋπόθεση ένταξης στο Μητρώο διδακτικού προσωπικού θα πρέπει να συνδυάζονται με

αναγνωρισμένη τουλάχιστον πενταετή (5) εμπειρία σχετική με το συγκεκριμένο αντικείμενο διδασκαλίας (μάθημα ή εργαστήριο) στο δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα.

δ) Η επίσης τουλάχιστον πενταετής εμπειρία σε σχετικό με το αντικείμενο της διδασκαλίας τομέα της Δημόσιας Διοίκησης θα πρέπει να είναι προϋπόθεση για την ένταξη στο Μητρώο διδακτικού προσωπικού ανωτέρων και ανωτάτων στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης που έχουν μεταπτυχιακό δίπλωμα ή δεκαετή εμπειρία σε περίπτωση που έχουν μόνο πτυχίο.

Επίσης, η Ομάδα Σχεδιασμού θέλει να παρατηρήσει ότι στον Πίνακα **Γενική θεματική κατηγορία / θεματικά αντικείμενα εξειδίκευσης** θα πρέπει να προστεθούν τα αντικείμενα που καλύπτονται από τον προτεινόμενο πρώτο κύκλο της Κοινής Φάσης Σπουδών.

6. Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΟΜΑΔΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (Ε.Σ.Δ.Δ.)

ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (Ε.Σ.Τ.Α.)

Αθήνα, 30/09/2010

Προς : Γενικό Γραμματέα του Ε.Κ.Δ.Δ.Α.

ΘΕΜΑ : ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΝΕΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Ο Εισαγωγικός Διαγωνισμός εγγυάται το κύρος και την αποδοχή της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. από τη Δημόσια Διοίκηση αλλά και από την ελληνική κοινωνία συνολικά. Χαρακτηρίζεται από αντικειμενικότητα, αμεροληψία και υψηλή αποτελεσματικότητα στην επιλογή των αρίστων.

Ως εκ τούτων οι όποιες αλλαγές στην υφιστάμενη διαδικασία πρέπει να ενισχύσουν περαιτέρω τις ανωτέρω παραμέτρους. Για τις αλλαγές αυτές συνηγορούν οι ακόλουθοι λόγοι:

- Μείωση του χρόνου εξέτασεων
- Διευκόλυνση των υποψηφίων στην οργάνωση του χρόνου και της προετοιμασίας τους καθώς και στην καλύτερη αντιμετώπιση της εξεταστικής διαδικασίας
- Περαιτέρω αντικειμενικοποίηση των κριτηρίων εισαγωγής

Μετά από συστηματική διερεύνηση του συστήματος εξετάσεων η Ομάδα Σχεδιασμού θεωρεί ότι το δικαίωμα συμμετοχής στο Διαγωνισμό – τυπικά προσόντα πρέπει να

παραμένει ως έχει ενώ ο Εισαγωγικός Διαγωνισμός πρέπει να αναμορφωθεί ως προς ορισμένα σημεία.

Δηλαδή πρέπει να ισχύσουν τα εξής:

A) Δικαίωμα συμμετοχής στο διαγωνισμό – Τυπικά προσόντα

Οι υποψήφιοι πρέπει να είναι κάτοχοι πτυχίου ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος (πανεπιστημιακού ή τεχνολογικού τομέα) της ημεδαπής με βαθμό μεγαλύτερο του 6,5 με άριστα το 10, ή ισότιμου πτυχίου της αλλοδαπής στο οποίο να εμφανίζεται η αντιστοιχία του βαθμού. Η αντιστοιχία της βαθμολογικής ή αξιολογικής κλίμακας των τίτλων σπουδών εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της αλλοδαπής, προς τη βαθμολογική κλίμακα των τίτλων σπουδών Α.Ε.Ι. της ημεδαπής καθορίζεται από το Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. (Α΄ ή Β΄ Τμήμα) ή το ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α. ή το Ι.Τ.Ε. αντίστοιχα, και μπορεί να αναγράφεται στις βεβαιώσεις ισοτιμιών, που χορηγούνται από αυτά. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι τίτλοι σπουδών των εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της αλλοδαπής δεν αναγράφουν βαθμολογία ή αξιολογικούς χαρακτηρισμούς, τα ανωτέρω όργανα καθορίζουν τη βαθμολογική αντιστοιχία κατ' εκτίμηση των τυχόν λοιπών στοιχείων ή εγγράφων του οικείου εκπαιδευτικού Ιδρύματος και αν τούτο δεν είναι εφικτό, θεωρείται ότι ο σχετικός τίτλος φέρει τον κατώτατο βαθμό του αντίστοιχου ελληνικού Πανεπιστημίου ή Τ.Ε.Ι. (Ν. 2527/97).

Οι υποψήφιοι πρέπει να διαθέτουν πιστοποίηση γλωσσομάθειας σε μία εκ των παρακάτω γλωσσών: αγγλική, γαλλική, γερμανική, ισπανική και ιταλική. Ειδικά όσοι επιθυμούν να ενταχθούν στο τμήμα Στελεχών Επικοινωνίας και Δημοσιότητας και στο τμήμα Τουριστικής Ανάπτυξης οφείλουν να έχουν πιστοποιητικό γλωσσομάθειας σε δύο ξένες γλώσσες εκ των οποίων υποχρεωτικά η αγγλική και κατ' επιλογή μία από τη γαλλική, γερμανική, ισπανική ή ιταλική γλώσσα.

Για την πιστοποίηση γλωσσομάθειας απαιτείται η προσκόμιση ενός από τους κατωτέρω τίτλους:

Πτυχίου / διπλώματος ή μεταπτυχιακού τίτλου Α.Ε.Ι. της αλλοδαπής, ή
-Πτυχίου Τμήματος Ξένων Γλωσσών Μετάφρασης και Διερμηνείας του Ιονίου Πανεπιστημίου, ή

-Τίτλου σπουδών, που αναγνωρίζεται ως άριστη γνώση της αντίστοιχης ξένης γλώσσας. Συγκεκριμένα:

α) για την αγγλική γλώσσα πτυχίο CERTIFICATE OF PROFICIENCY IN ENGLISH (CPE) του Πανεπιστημίου CAMBRIDGE ή πτυχίο CERTIFICATE OF PROFICIENCY IN ENGLISH του Πανεπιστημίου MICHIGAN ή πτυχίο CERTIFICATE OF PROFICIENCY IN ENGLISH του Πανεπιστημίου CENTRAL LANCASHIRE ή πτυχίο CERTIFICATE IN PROFICIENT COMMUNICATION του EDEXCEL INTERNATIONAL LONDON EXAMINATIONS ή International English Language Testing System (IELTS) από το University of Cambridge Local Examinations Syndicate (UCLES) -The British Council IDP Education Australia IELTS Australia με βαθμολογία από 7,5 και άνω,

β) για τη γαλλική γλώσσα δίπλωμα ALLIANCE FRANCAISE ή πιστοποιητικό D.A.L.F. - OPTION LETTRES ή DIPLOME DE LANGUE ET LITTERATURE FRANCAISES (SORBONNE II) (Μέχρι το 1999 ο τίτλος του διπλώματος ήταν: DIPLOME D' ETUDES FRANCAISES (SORBONNE II) ή (DALF C2) ή πτυχίο Certificat V.B.L.T. Niveau professionnel του Πανεπιστημίου Γενεύης,

γ) για τη γερμανική γλώσσα πτυχίο GROSSES DEUTSCHES SPRACHDIPLOM (GDS), ή KLEINES DEUTSCHES SPRACHDIPLOM (KDS) του Πανεπιστημίου Ludwig-Maximilian του Μονάχου, ή πτυχίο Zertifikat V.B.L.T. Professionales Leben του Πανεπιστημίου Γενεύης,

δ) για την ιταλική γλώσσα πτυχίο DIPLOMA SUPERIORE DI LINGUA E CULTURA ITALIANA ή DIPLOMA DEL CORSO SUPERIORE DI TRADUTTORE ή CERTIFICATO DI CONOSCENZA DELLA LINGUA ITALIANA, LIVELLO 5 (CELI 5) του Πανεπιστημίου της Περούτζια ή πτυχίο Certificato V.B.L.T. Livello professionale του Πανεπιστημίου Γενεύης,

ε) για την ισπανική γλώσσα DIPLOMA DELE SUPERIOR DE ESPANOL ή DIPLOMA DE ESPANOL COMO LENGUA EXTRANJERA (NIVEL SUPERIOR) (Ministry of Education) ή CERTIFICADO SUPERIOR E.O.I. (ESCUELAS OFICIALES DE IDIOMAS) (Ministry of Education), ή

-Κρατικού Πιστοποιητικού Γλωσσομάθειας επιπέδου Γ2 του ν.2740/1999, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 19 του άρθρου 13 του ν.3149/2003 ή

-Απολυτήριου τίτλου ισότιμου των ελληνικών σχολείων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, εφόσον έχει αποκτηθεί μετά από κανονική φοίτηση τουλάχιστον έξι

ετών στην αλλοδαπή.

Οι υποψήφιοι πρέπει να διαθέτουν πιστοποίηση στον πληροφοριακό αλφαριθμητισμό που τεκμηριώνεται με την κατοχή ESDL ή ισότιμου πιστοποιητικού (πτυχίο πληροφορικής από Τμήματα ΑΕΙ ή ΤΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής)

B) Στάδια και διαδικασία του διαγωνισμού

Ο διαγωνισμός στην ΕΣΔΔΑ διενεργείται σε δύο στάδια

1. Το πρώτο στάδιο περιλαμβάνει γραπτή δοκιμασία των υποψηφίων υποχρεωτικά στα δύο παρακάτω βασικά γνωστικά πεδία:

- Οργάνωση και Λειτουργία του Κράτους
- Πολιτική Οικονομία και Δημόσια Οικονομική

καθώς τη γραπτή δοκιμασία σε ένα κατ' επιλογή από τα παρακάτω γνωστικά πεδία:

- Παγκόσμια Ιστορία
- Περιβάλλον –Ενέργεια
- Εφαρμοσμένη Πληροφορική
- Συγκριτική πολιτική ανάλυση
- Ευρωπαϊκή Ενοποίηση
- Διαδικασία παγκοσμιοποίησης και συνέπειες για το διεθνές σύστημα

Η επίδοση στο προκαταρκτικό στάδιο προσδιορίζεται από το μέσο όρο της βαθμολογίας στα τρία εξεταζόμενα μαθήματα και συμμετέχει κατά 70% στην τελική βαθμολογία των υποψηφίων.

2. Το δεύτερο στάδιο περιλαμβάνει:

- Γραπτή εξέταση σε θέματα επικαιρότητας (φάκελος) που αφορούν στην ανάπτυξη, στη διοίκηση, στο θεσμικό πλαίσιο της λειτουργίας του κράτους και της αυτοδιοίκησης, στην οικονομία, στο περιβάλλον, στην ενεργειακή πολιτική, στις επιπτώσεις της παγκοσμιοποίησης κλπ.
- Προφορική εξέταση στα θέματα του φακέλου

Στη γραπτή εξέταση εκτιμώνται η ικανότητα κατανόησης ενός αγνώστου θέματος, η αναλυτική ικανότητα, η ικανότητα σύνταξης και σύνθεσης κειμένων.

Στην προφορική εξέταση εκτιμώνται η ικανότητα επικοινωνίας καθώς και η ικανότητα παρουσίασης θεμάτων που απασχολούν τη Δημόσια Διοίκηση.

Η επίδοση στο δεύτερο στάδιο συμμετέχει κατά 30% στην τελική βαθμολογία των υποψηφίων.

Η ξένη γλώσσα δεν απαιτείται να εξετάζεται, ούτε βεβαίως να συμβάλλει στο βαθμό εισαγωγής. Θεωρείται προϋπόθεση για την εισαγωγή στην Ε.Σ.Δ.Δ.Α. και πιστοποιείται από τα εις Α) αναφερόμενα στοιχεία πιστοποίησης γλωσσομάθειας.



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ & ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ**



**ΕΘΝΙΚΟ
ΚΕΝΤΡΟ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ &
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

**ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

(Ε.Σ.Δ.Α.Α.)

ΤΗΣ

**ΟΜΑΔΑΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΗΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (Ε.Σ.Δ.Α.) ΚΑΙ ΤΗΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (Ε.Σ.Τ.Α.)**

Αθήνα, 2010

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.....	1
ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ.....	11
Α. ΚΟΙΝΗ ΦΑΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ	13
ΚΥΚΛΟΣ Ι.....	14
ΚΦ1-ΕΘΝΟΣ-ΚΡΑΤΟΣ, ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ.....	15
ΚΦ1.1-ΕΘΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΕΝΟΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ.....	15
ΚΦ1.2-ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ. Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ	22
ΚΦ1.3-ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ, ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΕΣ ΡΟΕΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΟΜΗ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΛΛΑΔΑ	27
ΚΦ2-ΘΕΜΑΤΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ.....	30
ΚΦ2.1-ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ – ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥ	30
ΚΦ3-ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	33
ΚΦ3.1-ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	34
ΚΦ3.2-ΡΥΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΡΡΥΘΜΙΣΗ.....	34
ΚΦ3.3-ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ	34
ΚΦ3.4-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΜΕΓΕΘΥΝΣΗ	35
ΚΦ3.5-ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ.....	37
ΚΦ4-ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΟΠΙΟΙΗΣΗ.....	40
ΚΦ4.1-ΘΕΣΜΟΙ, ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	40
ΚΥΚΛΟΣ ΙΙ	44
ΚΦ5-ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΕΝΩΣΙΑΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	46
ΚΦ5.1-ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ.....	46
ΚΦ5.2-ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΑΙ Ο ΕΝΩΣΙΑΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	50
ΚΦ5.3-ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ, Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	55
ΚΦ5.4-ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΡΥΘΜΙΣΗ: ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΘΕΣΜΟΙ	58
ΚΦ6-ΘΕΣΜΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ.....	62
ΚΦ6.1-ΔΗΜΟΣΙΟ ΔΙΚΑΙΟ - ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ	62
ΚΦ6.2-ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ	64
ΚΦ6.3-ΘΕΣΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ.....	66
ΚΦ6.4-ΔΙΚΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ	68
ΚΦ6.5-ΔΗΜΟΣΙΟΫΠΑΛΛΗΛΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ	69

ΚΦ7-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.....	71
ΚΦ7.1-ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ, ΔΗΜΟΣΙΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	71
ΚΦ7.2-ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ, ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	72
ΚΦ7.3-ΠΟΣΟΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ Η/Υ	75
ΚΦ7.4-ΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	76
ΚΦ7.5-ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	78
ΚΦ7.6-ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΣ ΚΑΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ	81
ΚΦ8-ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ.....	83
ΚΦ8.1-ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ MANAGEMENT ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ... ..	83
ΚΦ8.2-ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	84
ΚΦ8.3-ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ.....	86
ΚΦ8.4-ΟΡΓΑΝΩΣΙΑΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ	88
ΚΦ8.5-ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	92
ΚΦ9-ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	94
ΚΦ9.1-ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ	94
ΚΦ9.2-ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	97
ΚΦ9.3-ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	99
ΚΦ10-ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ	102
ΕΙΔΙΚΗ ΦΑΣΗ.....	112
1. ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	114
ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ	115
ΟΔ1-ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ...	117
ΟΔ1.1-ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ MANAGEMENT ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	117
ΟΔ1.2-ΘΕΜΑΤΑ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	119
ΟΔ1.3-ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ.....	121
ΟΔ1.4-ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	122
ΟΔ2-ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ.....	124
ΟΔ2.1-ΕΛΕΓΧΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ (AUDITING).....	124
ΟΔ2.2-ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ.....	125
ΟΔ2.3-ΔΙΠΛΟΓΡΑΦΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ	126
ΟΔ3-ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΕΝΩΣΙΑΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ.....	128
ΟΔ3.1-ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ – ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ- ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ.....	128

ΟΔ3.2-ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ-ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ	129
ΟΔ4-ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ	132
ΟΔ4.1-ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΡΓΟΥ – ΧΡΗΣΗ MS PROJECT	132
ΟΔ4.2-ΠΟΣΟΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΣΤΗ ΛΗΨΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ	135
ΟΔ4.3-ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΡΓΩΝ ΕΣΠΑ	136
ΟΔ4.4-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ-ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΩΝ ΤΟΠΩΝ	138
ΟΔ5-ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ	144
ΟΔ7-ΜΑΘΗΜΑΤΑ/ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ.....	149
ΟΔ7.1-ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ Ε.Σ.Π.Α.	149
ΟΔ7.2-ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ, ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΤΡΟΠΟΛΟΓΙΑΣ	152
ΟΔ7.3-ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ	154
ΟΔ7.4-ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ	155
2. ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ.....	157
ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ.....	158
ΠΑ1-ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ.....	160
ΠΑ1.1-ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ: ΔΟΜΗ, ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ, ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ	160
ΠΑ1.2-ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΣΤΗΝ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ – ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ.....	161
ΠΑ1.3-ΕΛΕΓΧΟΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	164
ΠΑ2-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ.....	167
ΠΑ2.1-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ.....	167
ΠΑ2.2-ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ- ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ.....	170
ΠΑ2.3-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΤΗΝ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ	171
ΠΑ3-ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ, ΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ	173
ΠΑ3.1-ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.....	173
ΠΑ3.2-ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	175
ΠΑ3.3-ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ.....	177
ΠΑ3.4-ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ - ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	179
ΠΑ3.5-ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	180
• ΠΑ3.5Α-ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	180
• ΠΑ3.5Β-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ: ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΕ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ, ΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	182
• ΠΑ3.5Γ-ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ	183

ΠΑ4-ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ,ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΧΩΡΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ	185
ΠΑ4.1-ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ : Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	185
ΠΑ4.2-ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ.....	188
ΠΑ5-ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ	190
ΠΑ5.1-ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΒΑΣΕΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	190
ΠΑ5.2-ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΙΣΤΟΤΟΠΩΝ.....	192
ΠΑ6-ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ.....	194
ΠΑ7-ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ.....	195
ΠΑ7.1-ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΕ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ.....	195
ΠΑ7.2-ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ..	195
ΠΑ7.3-ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ	196
ΠΑ8-ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ.....	199
ΠΑ8.1-ΜΕΘΟΔΟΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΠΟΣΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ.....	199
ΠΑ8.2-ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΡΓΟΥ-ΧΡΗΣΗ MS PROJECT	200
ΠΑ8.3-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	2012
ΠΑ8.4-ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ.....	204
3. ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	207
3Α. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ - ΠΡΟΝΟΙΑΣ.....	207
ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ	208
ΔΟΚΠ1-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ, ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ....	210
ΔΟΚΠ1.1-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ. ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΕΝΝΟΙΕΣ,ΘΕΣΜΟΙ ΚΑΙ ΜΟΝΤΕΛΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ.....	210
ΔΟΚΠ1.2-ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	213
ΔΟΚΠ1.3-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ*	216
ΔΟΚΠ1.4-ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ.....	221
ΔΟΚΠ2-ΘΕΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	224
ΔΟΚΠ2.1-ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ, ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΝΕΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	224
ΔΟΚΠ2.2-ΘΕΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ.....	229
ΔΟΚΠ2.3-ΘΕΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ	237
ΔΟΚΠ2.4-ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	241

ΔΟΚΠ3-ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ.....	244
ΔΟΚΠ3.1-ΔΗΜΟΣΙΟ ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ.....	244
ΔΟΚΠ4-ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ.....	249
ΔΟΚΠ4.1-ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ....	249
ΔΟΚΠ4.2-ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	251
ΔΟΚΠ5-ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ	257
• ΔΟΚΠ5.1-ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ.....	258
• ΔΟΚΠ5.2-ΘΕΣΜΙΚΕΣ, ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ.....	258
ΔΟΚΠ6-ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ.....	259
ΔΟΚΠ6.1-ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ-ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ- ΣΤΡΟΓΓΥΛΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ)	259
ΔΟΚΠ6.2-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ.....	259
ΔΟΚΠ6.3-ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΡΓΟΥ – ΧΡΗΣΗ MS PROJECT.....	262
ΔΟΚΠ6.4-ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΣΤΗ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ.....	265
ΔΟΚΠ7-ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ.....	268
ΔΟΚΠ7.1-ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ – ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	268
ΔΟΚΠ7.2-ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ	271
ΔΟΚΠ8-ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ.....	273
3. ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	277
3B. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ.....	277
ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ	278
ΔΟΥ1-ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ.....	280
ΔΟΥ1.1-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ – ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΕΝΝΟΙΕΣ, ΘΕΣΜΟΙ ΚΑΙ ΜΟΝΤΕΛΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ.....	280
ΔΟΥ1.2-ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΥΓΕΙΑΣ	282
ΔΟΥ1.3-ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ.....	286
ΔΟΥ2-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΥΓΕΙΑΣ.....	292
ΔΟΥ2.1-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ.....	292
ΔΟΥ2.2-ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΓΟΡΑΣ ΦΑΡΜΑΚΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΪΑΤΡΙΚΗΣΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ - ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ.....	295
ΔΟΥ2.3-ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	299
ΔΟΥ3-ΟΡΓΑΝΩΣΗ, ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ ...	304
ΔΟΥ3.1-ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ	304

ΔΟΥ3.2-ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΥΓΕΙΑΣ	306
ΔΟΥ3.3-ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ	309
ΔΟΥ3.4-ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ	312
ΔΟΥ4-ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΥΓΕΙΑ	315
ΔΟΥ4.1-ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ.....	315
ΔΟΥ4.2-ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	319
ΔΟΥ5-ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ	326
• ΔΟΥ5.1-ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	327
• ΔΟΥ5.2-ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ.....	327
ΔΟΥ6-ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ.....	328
ΔΟΥ6.1-ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΘΕΜΑΤΑ ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ (ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ – ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ – ΣΤΡΟΓΓΥΛΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ).....	328
ΔΟΥ6.2-ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΣΤΗ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ.....	328
ΔΟΥ6.3-ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΜΕ ΧΡΗΣΗ MS PROJECT	330
ΔΟΥ7-ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ ΥΓΕΙΑΣ.....	334
ΔΟΥ7.1-ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ – ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	334
ΔΟΥ7.2-ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ	336
ΔΟΥ8-ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ	338
4. ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	- 349 -
ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ	- 350 -
ΤΑ1-ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	- 351 -
ΤΑ1.1-ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ.....	- 351 -
ΤΑ1.2-ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ	- 352 -
ΤΑ1.3-ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ.....	- 357 -
ΤΑ1.4-ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.....	- 359 -
ΤΑ2-ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ ΚΑΙ MANAGEMENT.....	362
ΤΑ2.1-ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ MARKETING ΣΤΟΥΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥΣ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥΣ	- 362 -
ΤΑ2.2-ΕΡΕΥΝΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ.....	- 363 -4
ΤΑ2.3-ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗΣ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ- 365 -6	
ΤΑ2.4-ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ	- 367 -8
ΤΑ2.5-ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ MANAGEMENT ΟΛΙΚΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ.....	- 369 -
ΤΑ3-ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ	- 372 -

5. ΤΜΗΜΑ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ.....	- 375 -
ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ	- 376 -
ΣΕΔ1-ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ.....	- 377 -
ΣΕΔ1.1-ΜΜΕ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ.....	- 377 -
ΣΕΔ1.2-ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ.....	- 379 -
ΣΕΔ1.3-ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ	- 382 -
ΣΕΔ1.4-NATION BRANDING:ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ.....	- 384 -
ΣΕΔ2-ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ-	387
-	
ΣΕΔ2.1-ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ.....	- 387 -
ΣΕΔ2.2-Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ.....	- 391 -
ΣΕΔ2.3-ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥ	- 397 -
ΣΕΔ3-ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	- 400 -
ΣΕΔ3.1-ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	- 400 -
ΣΕΔ3.2-ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	- 401 -
ΣΕΔ3.3-ΕΘΙΜΟΤΥΠΙΑ.....	- 404 -
ΣΕΔ3.4-ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ.....	- 404 -
ΣΕΔ3.5-ΣΥΝΤΑΞΗ ΑΡΘΡΩΝ ΑΝΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ POSITION PAPERS ΚΑΙ BULLET POINTS	- 406 -
ΣΕΔ3.6-ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ: PORTALS, BLOGS ΚΑΙ MEDIA MONITORING	408
ΣΕΔ4Α-ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ.....	- 410 -
ΣΕΔ4Β-ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ.....	- 410 -
ΣΕΔ5-ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΛΕΞΕΩΝ	- 414 -
ΣΕΔ5.1-Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΞΕΝΟΥ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	- 414 -
ΣΕΔ5.2-ΤΑ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ.....	- 415 -
ΣΕΔ5.3-ΘΕΜΑΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑΣ.....	- 415 -
ΣΕΔ5.4-ΘΕΜΑΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	- 416 -
6. ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ.....	- 417 -
ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ	- 418 -
ΔΠΣ1-ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΠΟΡΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ...	- 419 -
ΔΠΣ1.1-ΤΕΧΝΙΚΑ ΔΕΛΤΙΑ, ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ, ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ, ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ.....	- 419 -
ΔΠΣ1.2-ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΡΓΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ (PROJECT MANAGEMENT)	- 423 -
ΔΠΣ1.3-ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ.....	- 427 -
ΔΠΣ2-ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ.....	- 430 -

ΔΠΣ2.1-ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ	430 -
ΔΠΣ2.2-ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΒΑΣΕΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ.....	434 -
ΔΠΣ2.3-ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ.....	436 -
ΔΠΣ2.4-ΔΙΑΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ.....	440 -
ΔΠΣ3-ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	444 -
ΔΠΣ3.1-ΔΙΚΤΥΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΣΥΖΕΥΞΙΣ	444 -
ΔΠΣ3.2-ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ CLOUD COMPUTING	448 -
ΔΠΣ4-ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ.....	453
ΔΠΣ4.1-ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ	453 -
ΔΠΣ4.2-ΑΠΟ ΤΑ ΑΝΟΙΧΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΣΤΗΝ ΑΝΟΙΧΤΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	456 -
ΔΠΣ5-ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ	464 -
ΔΠΣ5.1-ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	464 -
ΔΠΣ5.2-ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ.....	468 -
ΔΠΣ5.3-ΠΟΣΟΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ.....	469 -
ΔΠΣ5.4-ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	475 -
ΔΠΣ6-ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ	478 -
7. ΤΜΗΜΑ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ - 491 -	
ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ	492 -
ΟΕΥ1-ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ	494 -
ΟΕΥ1.1-Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ.....	494 -
ΟΕΥ1.2-ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ: ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ – ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ & ΚΟΙΝΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	501 -
ΟΕΥ1.3-ΘΕΜΑΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	505 -
ΟΕΥ2-ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ.....	510 -
ΟΕΥ2.1-ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	510 -
ΟΕΥ2.2-ΔΙΚΑΙΟ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ.....	514 -
ΟΕΥ2.3-ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΗ & ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ	518 -
ΟΕΥ3-ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ ΑΚΟΛΟΥΘΩΝ ΟΕΥ	522 -
ΟΕΥ3.1-ΑΡΧΕΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ - ΕΞΑΓΩΓΙΚΟ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	522 -
ΟΕΥ3.2-ΟΡΓΑΝΩΣΗ & ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΟΕΥ	524 -
ΟΕΥ3.3-ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ	527 -
ΟΕΥ3.4-ΤΕΧΝΙΚΗ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ.....	528 -
ΟΕΥ4Α-ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ.....	530
ΟΕΥ4Β-ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ.....	533

ΟΕΥ5-ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΛΕΞΕΩΝ.....535

ΟΕΥ5.1-ΔΙΕΘΝΕΙΣ & ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ, ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ - 535 -

ΟΕΥ5.2-ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ - 536 -

ΟΕΥ5.3-ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΟΕΥ - 536 -

ΟΕΥ6-ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ...- 538 -

ΟΕΥ6.1-ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ - 538 -

ΟΕΥ6.2-ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ - 539 -

ΟΕΥ6.3-ΕΘΙΜΟΤΥΠΙΑ..... - 541 -

ΟΕΥ6.4-ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ & ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ - 542 -

ΟΕΥ6.5-ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ - 544 -

ΟΕΥ7-ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ..... - 547 -

ΟΕΥ7.1-ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΗΓΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ..- 547 -

ΟΕΥ7.2-ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - 550 -

ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

**ΕΘΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
(Ε.Σ.Δ.Δ.Α.)**

**Α. ΚΟΙΝΗ ΦΑΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ
(8 μήνες)**

**ΚΥΚΛΟΣ Ι
(2 μήνες)**

**ΚΥΚΛΟΣ ΙΙ
(6 μήνες)**

**Β. ΕΙΔΙΚΗ ΦΑΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ
(5 μήνες)**

ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ		ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ	ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
		ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ- ΠΡΟΝΟΙΑΣ	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΟΡΓΑΝΙ- ΣΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ				

ΕΘΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

(Ε.Σ.Δ.Δ.Α.)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ (18 μήνες)	
A. Κοινή Φάση Σπουδών	8 μήνες
➤ Κύκλος I	2 μήνες
➤ Κύκλος II	6 μήνες
B. Ειδική Φάση Σπουδών - Τμήματα Εξειδίκευσης	5 μήνες
Γ. Φάση πρακτικής άσκησης	3 μήνες (κοινή παρουσίαση των εκθέσεων πρακτικής άσκησης – 15 ώρες)
Δ. Φάση συγγραφής & υποστήριξης πτυχιακής εργασίας	3 μήνες (έναρξη κατά τη φάση της πρακτικής άσκησης)
Ε. Χρόνος τοποθέτησης	1 μήνας

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Οι ώρες των μαθημάτων έχουν υπολογιστεί ως εξής:

- α) 6 ώρες μάθημα την ημέρα (2 τρίωρα)**
- β) 4 ημέρες την εβδομάδα μαθήματα (Δευτέρα, Τρίτη, Πέμπτη, Παρασκευή)**
- γ) η Τετάρτη παραμένει ελεύθερη για αναπληρώσεις μαθημάτων ή διαλέξεις**
- δ) στα Τμήματα Εξειδίκευσης θα πρέπει να υπάρξει ένας ανάλογος περιορισμός ωρών λόγω των επιμέρους εξετάσεων (στο Τμήμα Διαχείρισης Πληροφοριακών Συστημάτων αυτή η προσαρμογή έχει ήδη γίνει)**
- ε) γενικότερα είναι αναγκαία μία περισσότερο συγκεκριμένη προσαρμογή των ωρών λόγω αργιών, εορτών κ.τ.λ.**
- στ) ένας μήνας της φάσης της συγγραφής της πτυχιακής εργασίας συμπίπτει με τη φάση της πρακτικής άσκησης**

Α. ΚΟΙΝΗ ΦΑΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΚΟΙΝΗ ΦΑΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ	
(8 ΜΗΝΕΣ)	
ΚΥΚΛΟΣ Ι	ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ
2 ΜΗΝΕΣ	➤ Έθνος-κράτος, παγκόσμιο σύστημα και διακυβέρνηση
	➤ Θέματα Δημοσίου Δικαίου
	➤ Λειτουργία της αγοράς και οικονομική πολιτική
	➤ Ευρωπαϊκή Ενοποίηση
ΚΥΚΛΟΣ ΙΙ	ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ
6 ΜΗΝΕΣ	➤ Δημόσιες πολιτικές σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο
	➤ Θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο λειτουργίας Δημόσιας Διοίκησης
	➤ Οικονομική πολιτική και ανάπτυξη
	➤ Οργάνωση και λειτουργία Δημόσιων Οργανισμών
	➤ Τεχνολογίες υποστήριξης ηλεκτρονικής κυβέρνησης και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης
	➤ Ανάπτυξη γλωσσικών δεξιοτήτων

ΚΥΚΛΟΣ Ι

ΚΟΙΝΗ ΦΑΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΚΥΚΛΟΣ Ι		
ΚΩΔΙΚΟΣ	ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ / ΜΑΘΗΜΑ	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ
<i>ΚΦ1</i>	<i>ΕΘΝΟΣ-ΚΡΑΤΟΣ, ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ</i>	66
ΚΦ1.1	ΕΘΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΕΝΟΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	27
ΚΦ1.2	Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ. ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	27
ΚΦ1.3	ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ, ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΕΣ ΡΟΕΣ, ΕΘΝΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	12
<i>ΚΦ2</i>	<i>ΘΕΜΑΤΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ</i>	27
ΚΦ2.1	ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ - ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥ	27
<i>ΚΦ3</i>	<i>ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ</i>	81
ΚΦ3.1	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	12
ΚΦ3.2	ΡΥΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΡΡΥΘΜΙΣΗ	15
ΚΦ3.3	ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ	24
ΚΦ3.4	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΜΕΓΕΘΥΝΣΗ	15
ΚΦ3.5	ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ	15
ΚΦ4	<i>ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ</i>	27
ΚΦ4.1	ΘΕΣΜΟΙ, ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	27
ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΦΑΣΗΣ Ι		201

ΚΦ1-ΕΘΝΟΣ-ΚΡΑΤΟΣ, ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

ΚΦ1.1-ΕΘΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΕΝΟΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Από τη δεκαετία του '70 και μετά, και ασφαλώς μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης, το παγκόσμιο σύστημα γνωρίζει κοσμογονικές αναδιαρθρώσεις και μεταβολές. Την μεταπολεμική πρώτη τριακονταετία διαδέχεται μία νέα περίοδος, η οποία χαρακτηρίζεται από τις επιπτώσεις της απελευθέρωσης των αγορών και της σταδιακής αναδιάταξης δυνάμεων στο παγκόσμιο σύστημα. Πορεία η οποία οδήγησε στη μεγαλύτερη οικονομική κρίση που γνώρισε η οικονομία της αγοράς μετά τη δεκαετία του '30. Κρίση η οποία πήρε αρχικά τη μορφή της κρίσης του χρηματοπιστωτικού συστήματος, μετά την κατάρρευση της τράπεζας Lehmann το 2008. Η δεύτερη φάση αυτής της κρίσης, την οποία και διανύουμε, με άδηλο τον χρόνο διάρκειάς της, πήρε την μορφή της κρίσης του δημοσίου χρέους, αφού αυτό γιγαντώθηκε κατά την προσπάθεια διάσωσης των τραπεζών, και της οποίας πρώτη έκδηλη έκφραση υπήρξε η κρίση του ελληνικού χρέους.

Σκοπός του μαθήματος είναι η ανάλυση αυτής της πορείας, η κατανόηση από τον φοιτητή του φαινομένου της διαδικασίας παγκοσμιοποίησης και της παγκόσμιας ανισορροπίας, η κατανόηση των νέων κινδύνων, τους οποίους αντιμετωπίζει η δημοκρατία, η ερμηνεία του ρόλου του Έθνους-κράτους και της κρίσης του κοινωνικού κράτους υπό συνθήκες υποχώρησης του πολιτικού, η διάγνωση των αντιθετικών προς την παγκοσμιοποίηση τάσεων, η ερμηνεία του συμπολιτειακού χαρακτήρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η εξέταση των προοπτικών της Ευρωπαϊκής ένωσης κ.τ.λ.

Για το σκοπό αυτό θα πρέπει να αναλυθούν οι πολλαπλές όψεις του εγχειρήματος της νεωτερικότητας (αξιακό υπόβαθρο, κατευθυντήριες αρχές, δεσμευτικό κανονιστικό πλαίσιο), η έννοια και το περιεχόμενο της δημοκρατίας, η σχέση οικονομίας και πολιτικής, η ίδια η έννοια του πολιτικού, η προβληματική της κοινωνικής ανισότητας και των στρατηγικών μεγέθυνσης της οικονομίας και το θέμα της οικουμενικότητας των αξιών της νεωτερικότητας.

Επίσης, θα πρέπει να αναδειχθούν, αναλυθούν και εξηγηθούν οι λόγοι που οδήγησαν στην οικονομική κρίση, οι προοπτικές υπέρβασης αυτής της κρίσης ως το γενικότερο πλαίσιο των προκλήσεων, το οποίο καλείται να αντιμετωπίσει σήμερα η Δημόσια Διοίκηση, ως πυρηνικό εργαλείο των πολιτικών διαχείρισης της κρίσης σε πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Η έννοια του πολιτικού και της Δημοκρατίας. Το εγχείρημα της Νεωτερικότητας
- Η έννοια του κοινωνικού συμβολαίου, των δικαιωμάτων και των ελευθεριών
- Η έννοια του ανθρώπου στη νεωτερικότητα
- Η ιστορική πορεία της Δημοκρατίας (Magna Carta, habeas corpus, κατάργηση βασανιστηρίων, Bill of Rights, Διακήρυξη αμερικανικής ανεξαρτησίας, Διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του πολίτη, Οικουμενική διακήρυξη ανθρωπίνων δικαιωμάτων)
- Η έννοια της λαϊκής και της εθνικής κυριαρχίας
- Φιλελεύθερη, δημοκρατική αρχή και κοινωνική αρχή
- Μοντέλα δημοκρατίας. Η ιστορική διάσταση. Η συγκριτική διάσταση
- Κόμματα και ομάδες συμφερόντων
- Εκδημοκρατισμός και Αντίδραση : Η απειλή του ολοκληρωτισμού και η κρίση της Δημοκρατίας. Η εμπειρία του 19^{ου} και του 20^{ου} αιώνα.

- Η ήττα των ολοκληρωτισμών και η μεταπολεμική κεϋνσιανή συναίνεση – το κοινωνικό κράτος. Η μεταπολεμική περίοδος
- Το μεταπολεμικό σύστημα του Bretton Woods και οι λόγοι της κατάργησής του
- Η μορφή της παγκοσμιοποίησης μετά τις δεκαετίες '70, '80.
- Το έθνος-κράτος και η διαδικασία παγκοσμιοποίησης
- Η ευρωπαϊκή ενοποίηση ως διαδικασία υπέρβασης των όρων αναπαραγωγής των ενδοευρωπαϊκών συγκρούσεων και της απαξίωσης του εγχειρήματος της νεωτερικότητας
- Η προβληματική της οικουμενικότητας των αξιών της Νεωτερικότητας – Το εγχείρημα της Νεωτερικότητας και η μεταεθνική Δημοκρατία
- Η συζήτηση για τη σύγκρουση των πολιτισμών
- Οι επιπτώσεις της κατάρρευσης της Σοβιετικής Ένωσης
- Η πρώτη φάση της χρονικά πεπερασμένης ανάδειξης ενός μονοπολικού κόσμου και η κρίση στην οποία οδήγησε
- Η ανάδειξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ως οικουμενική απαίτηση ισχύος-δικαιώματα και κράτος
- Αποτυχημένα κράτη και περιορισμένη κρατικότητα στο παγκόσμιο σύστημα
- Το διεθνές σύστημα και οι αναγκαίες προσαρμογές. Ο ρόλος του Ο.Η.Ε., του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου και των άλλων διεθνών οργανισμών (Ατομικής Ενέργειας κ.λ.π.)
- Οι κίνδυνοι για τη Δημοκρατία και η αδυναμία διαμόρφωσης αποδεκτών πλανητικών θεσμών οικονομικής ρύθμισης και επιβολής της ισχύος των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ως προϋπόθεση διαμόρφωσης λειτουργικών όρων συγκρότησης της παγκόσμιας κοινωνίας
- Η μορφή και ο χαρακτήρας των επεμβάσεων της διεθνούς κοινότητας και των Η.Π.Α.

- Η ακραία εκδοχή της αγοράς ως υπέρβαση του κοινωνικού κράτους. Οι επιπτώσεις στην κοινωνική συνοχή και στη σχέση πολίτη και πολιτικής – ατομικότητας και κοινωνικής συλλογικότητας. Από τη δεκαετία του 1970 στον 21^ο αιώνα
- Η πρωτοφανής (τουλάχιστον μετά τον 16^ο αιώνα) σύγχρονη μετακίνηση του κέντρου βάρους της παγκόσμιας οικονομίας από τη Δύση προς την Ανατολή
- Η παγκόσμια οικονομική ανισορροπία (Η.Π.Α. – Κίνα)
- Οι αναπαραγόμενες εστίες κρίσης του παγκόσμιου συστήματος
- Η Κίνα ως παγκόσμια δύναμη και η ιδιότυπη συμμετοχή της στο παγκόσμιο σύστημα
- Ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της νέας αναδιάταξης δυνάμεων σε παγκόσμια κλίμακα και οι προοπτικές του ιδιόμορφου συμπολιτειακού της χαρακτήρα

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Alesina, A. και Glaeser, E. (2009), *Η Καταπολέμηση της Φτώχειας στις Η.Π.Α. και στην Ευρώπη*, Αθήνα: Πόλις.

Cohen, D. (2010), *Η Ενημερία του Κακού*, Αθήνα: Πόλις.

Δαγτόγλου, Π.Δ. (1991), *Συνταγματικό Δίκαιο. Ατομικά Δικαιώματα, Τόμοι Α' και Β'*, Αθήνα-Κομοτηνή: Εκδόσεις Σάκκουλα,.

Gauchet, M. (2009), *Η Άνοδος της Δημοκρατίας*, Αθήνα: Πόλις.

Krugman, P. (2008), *Η Συνείδηση ενός Προοδευτικού*, Αθήνα: Πόλις.

Krugman, P. (2009), *Η Κρίση του 2008 και η Επιστροφή των Οικονομικών της Υφεσης*, Αθήνα: Καστανιώτης.

- Madison, J., Hamilton, A. και Jay, J. (2009), *Τα Ομοσπονδιακά Κείμενα των Η.Π.Α.*, Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- Neumann, F. (1989), *Η Έννοια της Πολιτικής Ελευθερίας*, Αθήνα: Έρασμος.
- Rawls, J. (2006), *Η Δίκαιη Κοινωνία*, Αθήνα: Πόλις.
- Rawls J. (2001), *Θεωρία της Δικαιοσύνης*, Αθήνα: Πόλις.
- Renault, A. (2007), *Τι Είναι Ένας Φιλελεύθερος Λαός; Φιλελευθερισμός ή Ρεπουμπλικανισμός*, Αθήνα: Πόλις.
- Schmidt, Manfred, G. (2004), *Θεωρίες της Δημοκρατίας*, Αθήνα: Σαββάλας.
- Sternhell, Z. (2009), *Ο Αντι-διαφωτισμός*, Αθήνα: Πόλις.
- de Tocqueville, A. (1997), *Η Δημοκρατία στην Αμερική*, Αθήνα: Στοχαστής.
- Τσάτσος, Δ. (2010), *Πολιτεία*, Αθήνα: Γαβριηλίδης.
- Τσουκαλάς, Κ. (1991), *Είδωλα Πολιτισμού. Ελευθερία, Ισότητα και Αδελφότητα στη Σύγχρονη Πολιτεία*, Αθήνα: Θεμέλιο.
- Χαραλάμπης, Δ. (1998), *Δημοκρατία και Παγκοσμιοποίηση. Η Έννοια του Ανθρώπου στη Νεωτερικότητα: Πραγματική Αφαίρεση και Ορθός λόγος*, Αθήνα: Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα / Εξάντας.
- Στράγγας Ι. και Παπαχαραλάμπους Χ. (επιμ.) (2009), “Τελολογική ερμηνεία του δικαίου και αρχή της αναλογικότητας, σε: Σκοπός, τελεολογία και δίκαιο. σελ. 297 - 341 (με γερμανική περίληψη). Εισηγήσεις ανακοινωθείσες εις το Διεπιστημονικό Φροντιστήριο 2006/2007.” *Πεπραγμένα της Ελληνικής Εταιρείας Δικαιοφιλοσοφικής και Δικαιοϊστορικής Ερεύνης, τόμος 4*, Αθήνα- Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Σάκκουλα και Paris–Torino-Budapest: Editions L’Harmattan.

B.ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

- Akelfrof, G. and Schiller, R. (2009), *Animal Spirits. How human psychology drives the economy and why it matters for global capitalis*, Princeton: Princeton University Press.

- von Alemann, U. (Hrsg) (1981), *Neokorporatismus*, Frankfurt/New York: *Campus*.
- Alexy, R. (1986), *Theorie der Grundrechte*. Suhrkamp, Frankfurt a.M.: Suhrkamp.
- Apel, K.- O., and Kettner, M. (Hrsg) (1996), *Die eine Vernunft und die vielen Rationalitaete*, Frankfurt a.M.: Suhrkamp.
- Arend, H. (2009), *Elemente und Urspruenge totaler Herrschaft*, Muenchen/Zuerich: Piper.
- Arrighi, G. (2007), *Adam Smith in Beijin*, London: Verso.
- Bendix, R. (1980), *Koenige oder Volk. Machtausuebung und Herrchaftsmandat*, Frankfurt a.M: Suhrkamp.
- Binghamn, T. (2009), *The Rule of Law*, London: Allen Lane.
- Bobbio, N. (1996), *The Age of Rights*, Cambridge: Polity Press.
- Boeckenfoerde, E.-W. (1991), *Recht, Staat, Freiheit. Studien zur Rechtsphilosophie, Staatstheorie und Verfassungsgeschicht.*, Frankfurt a.M.: Suhrkamp.
- Bohman, J. (2007), *Democracy across Borders. From Demos to Demoi*, Massachusetts: M.I.T. Press.
- Bowden, B. (2009), *The Empire of Civilization. The Revolution of the Imperial Idea*, Chicago: The University of Chicago Press.
- Dworkin, R. (1999), *Taking Rights seriously*, Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press.
- Esping-Andersen, C. (1990), *The Three Worlds of Welfare Capitalism*, Cambridge, Massachusetts: Polity Press.
- Ferguson, M., and Manela, S. ed. (2010), *The Shock of the Global*, Cambridge, Massachusetts: The Beknap Press of Harvard University Press.
- Fetscher, I. (1975), *Rousseaus Politische Phlisophie. Zur Geschichte des Demokratischen Freiheitsbegriffs*, Frankfurt a.M.: Suhrkamp.
- Fitoussi, J.-P., and Rosanvallon, P. (1996), *Le nouvel âge des inégalités*, Paris: *Seuil*
- Fontana, B. (1994), *The Invention of the Modern Republic*, Cambridge Massachusetts: Cambridge University Press.

- Fox, J. (2009), *The Myth of the Rational Market*, New York: Harper Collins
- Furet, F. (1988), *La Revolution. De Turgot a Jules Ferry 1770-1880*, Paris: Hachette.
- Habermas, J. (1992) *Faktizitaet und Geltung*, Frankfurt a.M.: Suhrkamp.
- Hobsbaum, E.J. (1994), *Age of the Extreme. The short Twentieth Century 1914-1991*, London:Michael Joseph.
- Huntington, S.P. (1996), *The Clash of Civilization*, New York: Simon and Schuster.
- Jacques, M. (2009), *When China rules the World. The Rise of the Middle Kingdom and the End of the Western World*, London: Penguin.
- Judt, T. (2005), *Postwar. A History of Europe since 1945*, London: Penguin.
- Kaletsky, A. (2010), *Capitalism 4.0. The Birth of a New Economy*, London/Berlin/New York: Bloomsbury.
- Keane, J. (2009), *The Life and Death of Democracy*, London/New York: Simon and Schuster.
- Kluxen, K. (1983), *Geschichte und Problematik des Parlamentarismus*, Frankfurt a.M.: Suhrkamp.
- Maus, I. (1980), *Buergerliche Rechtstheorie und Faschismus. Zur sozialen Funktion und aktuellen Wirkung der Theorie Carl Schmitts*, Muenchen: Fink.
- Maus, I. (1994), *Zur Aufklaerung der Demokratietheorie*, Frankfurt a.M.: Suhrkamp.
- Meredith, R. (2007), *The Elephant and the Dragon. The Rise of India and China and what it means for us all.*, New York: Norton.
- Osterhammel, J. (2009), *Die Verwandlung der Welt. C.H.* Muenchen: Beck.
- Posner, R.A. (2010), *The Crisis of Capitalist Democracy*, Cambridge Massachusetts: Harvard University Press.
- Reemtsma, J.P. (2009), *Vertauen und Gewalt*, Hamburg: Pantheon-Random House.
- Reich, R. (2007), *Supercapitalism*, New York: Alfred Knopf.
- Rosanvallon, P. (1995), *Le Sacre du Citoyen. Histoire du Suffrage Universel en France*, Paris: Seuil.
- Rosanvallon, P. (1998), *Le Peuple Introuvable*, Paris: folio/Gallimard.
- Rosanvallon, P. (2000), *La Democratie Inachevée*, Paris: Gallimard.

- Roubini, N. and Mihm, St. (2010), *Crisis Economics. A Crash Course in the Future of Finance*, New York: Penguin Press.
- Sassen, S. (2006), *Territory – Authority – Rights. From Medieval to Global Assemblages*, Princeton: Princeton University Press.
- Sen, A. (2009), *The Idea of Justice*, Cambridge Massachusetts: The Becknap Press of Harvard University Press.
- Sen, A. (2006), *Identity and Violence: The Illusion of Destiny*, New York/London: Norton.
- Schiller, R.J. (2008), *The Subprime Solutio.*, Princeton and Oxford: Princeton University Press.
- Schmitt, C. (1991), *Der Begriff des Politischen*, Berlin: Dunker und Humblot.
- Smith, A. (1991), *National Identity*, London: Penguin.
- Stiglitz, J. (2010), *Freefall. America, Free Markets and the Sinking of the World Economy*, New York: Norton.

ΚΦ1.2-ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ. Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση από το σπουδαστή των γενικότερων διαρθρωτικών προβλημάτων του ελληνικού πολιτικού συστήματος, της πελατειακής πολιτικής κουλτούρας που διαμορφώθηκε μέσα από τις λογικές προσαρμογής του κοινοβουλευτικού συστήματος στην ελληνική κοινωνία και κυρίως οι όροι και οι συνθήκες της κοινωνικής συνοχής όπως διαμορφώθηκαν αυτές μετά τον εμφύλιο πόλεμο και ιδιαίτερα μετά την κατάρρευση της δικτατορίας.

Στόχος αυτής της ανάλυσης είναι η κατανόηση των επιπτώσεων που είχαν αυτές οι διεργασίες για τη σχέση κράτους και οικονομίας στη χώρα μας, για τα προβλήματα λειτουργίας της Δημόσιας Διοίκησης, τη διάβρωσή της από τις πελατειακές σχέσεις και την συνεπακόλουθη απαξίωση του επαγγελματισμού των δημοσίων υπαλλήλων, για την αδυναμία διαμόρφωσης μακροπρόθεσμης αναπτυξιακής πολιτικής και

συγκριτικών πλεονεκτημάτων, αλλά και για την κατανόηση των πολιτικών που οδήγησαν τη χώρα μας στη σημερινή οικονομική και πολιτική κρίση. Κρίση η οποία στοιχειοθετεί το μεγαλύτερο στοίχημα-πρόκληση που αντιμετωπίζει η χώρα μας μετά το τέλος του εμφυλίου πολέμου. Σκοπός, δηλαδή, του μαθήματος είναι η γνώση και κατανόηση των πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών διεργασιών που οδήγησαν στη σημερινή κρίση, ώστε να διαμορφωθούν οι όροι υπέρβασής της με ειδικό κέντρο την αναδιαμόρφωση και αναδιοργάνωση της Δημόσιας Διοίκησης ως εργαλείου διεξόδου από την οικονομική κρίση.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Ο πρώιμος συνταγματισμός και κοινοβουλευτισμός στο ελληνικό πολιτικό σύστημα. Η καθολική ψηφοφορία και η αρχή της δεδηλωμένης. Το φαινόμενο του πρώιμου Κοινοβουλευτισμού
- Οι πελατειακές λογικές του ελληνικού κοινοβουλευτισμού
- Η παθολογία της σχέσης δημοσίου-ιδιωτικού
- Οι κρίσεις του μεσοπολέμου
- Ο εμφύλιος πόλεμος, λόγοι και αποτελέσματα
- Ο στρατός ως καθεστωτική δύναμη στη μετεμφυλιακή περίοδο. Η περίοδος του «κράτους των εθνικοφρόνων»
- Η κατάρρευση της δικτατορίας και η μεταπολίτευση
- Τα κόμματα ως καθεστωτική δύναμη στην περίοδο της μεταπολίτευσης. Κόμματα και ομάδες συμφερόντων
- Πελατειακές και νεοπελατειακές δομές του πολιτικού συστήματος
- Σύνδεση στην ΕΟΚ, ένταξη στην Ε.Ε, ένταξη στην ευρωζώνη
- Η διόγκωση του κρατικού τομέα (υγεία, παιδεία, συντάξεις, ΔΕΚΟ)

- Αποβιομηχάνιση, συρρίκνωση της γεωργίας. Οι 5 τομείς που αποτελούν το παραδοσιακό (Ναυτιλία, Τουρισμός) και το νέο κέντρο βάρους της οικονομίας (τράπεζες, κατασκευές, τηλεπικοινωνίες)
- Ο προϋπολογισμός, το χρέος, το έλλειμμα, το ισοζύγιο πληρωμών
- Η φοροδιαφυγή και η κοινωνική διαστρωμάτωση (εξαιρέσεις, φοροδιαφυγή, εισφοροαποφυγή). Φορολογική «ασυλία» και κοινωνική ανισότητα
- Πελατειακές δομές και σχέσεις κράτους-πολίτη. Μία ιδιότυπη πολιτική κουλτούρα
- Το έλλειμμα ως δείκτης συσσώρευσης πόρων και κοινωνικής ανισότητας
- Η σύγχρονη οικονομική κρίση χρέους και ελλείμματος ως αποτέλεσμα της δεύτερης φάσης της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης και της αναδιάταξης των στόχων της διεθνούς κερδοσκοπίας

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αθανασάτου Γ., Ρήγος Α., και Σεφεριάδης, Σ. (επιμ.), (1997), *Η Δικτατορία 1967-1974. Πολιτικές Πρακτικές-Ιδεολογικός Λόγος-Αντίσταση*, Αθήνα: Καστανιώτης.

Αλιβιζάτος, Ν. (1986). *Οι Πολιτικοί Θεσμοί σε Κρίση. 1927-1974. Όψεις της Ελληνικής Εμπειρίας*, Θεμέλιο: Αθήνα.

Βαρβαρέσος, Κ. (2002), *Έκθεση επί του Οικονομικού Προβλήματος της Ελλάδος*, Αθήνα: Σαββάλας.

Βερέμης, Θ., Κολιόπουλος, Γ. (2006), *Ελλάς. Η Σύγχρονη Συνέχεια. Από το 1821 μέχρι Σήμερα*, Αθήνα: Καστανιώτης.

Βερέμης, Θ. (επιμ.) (2009), *Ο Μεταξάς και η Εποχή του*, Αθήνα: Ευρασία.

Βούλγαρης, Γ. (2001), *Η Ελλάδα της Μεταπολίτευσης*, Αθήνα: Θεμέλιο.

Γκιούρας, Θ. (2000), *Φορολογία και Πολιτική. Πολιτικο-οικονομική Προβληματική και Δημοσιονομική Σκέψη*, Αθήνα: Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα.

- Δεμερτζής, Ν. (επιμ.) (1994), *Η Ελληνική Πολιτική Κουλτούρα Σήμερα*, Αθήνα: Οδυσσέας.
- Δερτιλής, Γ. Β. (2005), *Ιστορία του Ελληνικού Κράτους. 1830-1920. Α' και Β' Τόμος*, Αθήνα: Εστία.
- Διβάνη, Λ. (2000), *Η Εδαφική Ολοκλήρωση της Ελλάδας (1830-1947)*, Αθήνα: Καστανιώτης.
- Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (Ε.Κ.Κ.Ε.) (2010), *Ινστιτούτο Κοινωνικής Πολιτικής : Το Κοινωνικό Πορτραίτο της Ελλάδας*, Αθήνα: Έκδοση Ε.Κ.Κ.Ε..
- Ιατρίδης, Ι. (επιμ.) (1984), *Η Ελλάδα στη Δεκαετία 1940-1950. Ένα Έθνος σε Κρίση*, Αθήνα: Θεμέλιο.
- Λυριντζής, Χρ., Νικολακόπουλος Ηλ. Και Σωτηρόπουλος, Δ. (επιμ.) (1996), *Κοινωνία και Πολιτική. Όψεις της Γ' Ελληνικής Δημοκρατίας, 1974-1994*, Αθήνα: Θεμέλιο.
- Νικολακόπουλος, Η. (1988), *Κόμματα και Βουλευτικές Εκλογές στην Ελλάδα, 1946-1964. Η Εκλογική Γεωγραφία των Πολιτικών Δυνάμεων*, Αθήνα: Έκδοση Ε.Κ.Κ.Ε..
- Νικολακόπουλος, Η. (2001), *Η Καχεκτική Δημοκρατία. Κόμματα και Εκλογές 1946-1967*, Αθήνα: Πατάκης.
- Ξηρός, Θ.Γ. (2008), *Κηδεμονευόμενος και Προκρούστειος Κοινοβουλευτισμός. Από το Σύνταγμα του 1952 στη Δικτατορία των Συνταγματαρχών*, Αθήνα: Σαββάλας.
- Ριζάς, Σ. (2008), *Η Ελληνική Πολιτική Μετά τον Εμφύλιο Πόλεμο. Κοινοβουλευτισμός και Δικτατορία*, Αθήνα: Καστανιώτης.
- Σκοπετέα, Ε. (1988), *Το «Πρότυπο Βασίλειο» και η Μεγάλη Ιδέα*, Αθήνα: Θεμέλιο.
- Σταθάκης, Γ. (2004), *Το Δόγμα Τρούμαν και το Σχέδιο Μάρσαλ. Η Ιστορία της Αμερικανικής Βοήθειας στην Ελλάδα*, Αθήνα: Βιβλιόραμα.

- Σταυρίδη-Πατρικίου, Ρ. (2008), *Οι Φόβοι ενός Αιώνα*, Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Σωτηρέλης, Γ. (1991), *Σύνταγμα και Εκλογές στην Ελλάδα: 1864-1909. Ιδεολογία και Πράξη της Καθολικής Ψηφοφορίας*, Αθήνα: Θεμέλιο.
- Τσεβάς, Α.Δ. (2007), *Διασφάλιση του Πλουραλισμού και Έλεγχος Συγκέντρωσης στα Μέσα Ενημέρωσης*, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.
- Τσουκαλάς, Κ. (1981), *Κοινωνική Ανάπτυξη και Κράτος: Η Συγκρότηση του Δημοσίου Χώρου στην Ελλάδα*, Αθήνα: Θεμέλιο.
- Χαραλάμπης, Δ. (1985), *Στρατός και Πολιτική Εξουσία. Η Δομή της Εξουσίας στη Μετεμφυλιακή Ελλάδα*, Αθήνα: Εξάντας.
- Χαραλάμπης, Δ. (1989), *Πελατειακές Σχέσεις και Λαϊκισμός. Η Εξωθεσμική Συναίνεση στο Ελληνικό Πολιτικό Σύστημα*, Αθήνα: Εξάντας.
- Χατζηιωσήφ, Χρ. (1993), *Η Γηραιά Σελήνη : Η Βιομηχανία στην Ελλάδα 1830-1940*, Αθήνα: Θεμέλιο.
- Ψαλιδόπουλος, Μ. (2010), *Οικονομολόγοι και Οικονομική Πολιτική στη Σύγχρονη Ελλάδα*, Αθήνα: Μεταμεσονύκτιες Εκδόσεις.
- Hering, G. (1986), *Τα Πολιτικά Κόμματα στην Ελλάδα 1821-1936. Τόμος Α' και Β'*, Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης.

ΚΦ1.3-ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ, ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΕΣ ΡΟΕΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΟΜΗ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΛΛΑΔΑ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η αδρή κατανόηση της σχέσης του αλλοδαπού πληθυσμού και της ελληνικής κοινωνίας και διοίκησης. Ειδικότερα, το μάθημα αναφέρεται στα χαρακτηριστικά του αλλοδαπού πληθυσμού, στα κοινωνικά αποτελέσματα των μεταναστευτικών και μικτών ροών στην Ελλάδα, στην εθνική και κοινοτική πολιτική μετανάστευσης. Επιπρόσθετα, το μάθημα περιγράφει τη δράση των ΜΚΟ κατά της ξενοφοβίας και του ρατσισμού από τη συμπεριφορά των οργάνων της διοίκησης, καθώς και τις γενικές γραμμές για τις σχέσεις των μεταναστών με τις πολιτικές για την αγορά εργασίας.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

I) Γενική προσέγγιση στη θεματική

- α) Η Διοίκηση ως παράγοντας διεύρυνσης της ισότιμης συμμετοχής και της κοινωνικής συνοχής ως καθοριστικό στοιχείο της δημοκρατίας
- β) Η έννοια και ο κοινωνικός μηχανισμός του αποκλεισμού
- γ) Οι εξελίξεις στις κοινοτικές και εθνικές πολιτικές και η διοικητική δράση
- δ) Ο ρόλος του τρίτου τομέα στην ενίσχυση των δράσεων καταπολέμησης των αποκλεισμών. Οι ΜΚΟ και οι οργανώσεις των ίδιων των ενδιαφερόμενων ομάδων.

II) Πολιτικές ρύθμισης του φαινομένου της μετανάστευσης

- α) Έννοια της μετανάστευσης σε εθνικό και υπερεθνικό επίπεδο
- β) Προσδιοριστικοί παράγοντες και επιπτώσεις του μεταναστευτικού φαινομένου
- γ) Τυπολογία των μεταναστών

δ) Η ρύθμιση της μετανάστευσης στην Ελληνική έννομη τάξη (είσοδος και διαμονή, επανείσοδος, επαναπατριsmός, άσκηση δικαιωμάτων)

ε) Η αξιολόγηση των βασικών πολιτικών ρύθμισης του μεταναστευτικού φαινομένου στην Ελλάδα.

III) Μετανάστευση και αγορά εργασίας

α) Ο ρόλος της μετανάστευσης στη διαμόρφωση των συνθηκών στην αγορά εργασίας.

β) Οι στήριξης της νόμιμης μετανάστευσης μέσα από τα Ενικά Σχέδια Δράσης για την απασχόληση και την ενσωμάτωση.

γ) Δομές στήριξης σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βεργέτη Μ. (1999), *Παλιννόστηση και Κοινωνικός Αποκλειsmός*, Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης.

Γεώργας Δ. (2000), “Εμείς οι Έλληνες – Εμείς οι Ευρωπαίοι.” *Ομιλία στην Εκδήλωση: Εθνική και Ευρωπαϊκή Ταυτότητα. Απόψεις για την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση*, Αθήνα: Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών.

Καβουνίδα Τζ. (2002), *Χαρακτηριστικά Μεταναστών. Το Ελληνικό Πρόγραμμα Νομιμοποίησης του 1998*, Αθήνα: Σάκκουλας.

Καβουνίδα Τζ. (2007), *Μεταναστευτική Πολιτική στην Ελλάδα, τόμος Α' και Β'*, Αθήνα: Ι.ΜΕ.ΠΟ..

Κιουλάρα Κ. και Σάραγκα Λ. *Ευρωπαϊκή Ενοποίηση και Αγορά Εργασίας (I.O.B.E.)*

Λυμπεράκη Α. και Πελαγίδης Θ. (2000), *Ο “Φόβος του Ξένου” στην Αγορά Εργασίας: Ανοχές και Προκαταλήψεις στην Ανάπτυξη*, Αθήνα: Πόλις.

Sassen S. (2003), *Χωρίς Έλεγχο; Η Εθνική Κυριαρχία, Η Μετανάστευση και Η Ιδιότητα του Πολίτη την Εποχή της Παγκοσμιοποίησης*, Αθήνα: Μεταίχμιο.

Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδας. (2000), *Γνώμη επί του Σχεδίου Νόμου 'Μετανάστευση και Παραμονή Αλλοδαπών στην Ελληνική Επικράτεια'*
Αθήνα: Ο.Κ.Ε..

Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
(2004) *Χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης. Απολογισμός του Προγράμματος Τάμπερε και μελλοντικές κατευθύνσεις*. Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Le dialogue social européen, force de modernisation et de changement com (2002)
431 final

ΚΦ2-ΘΕΜΑΤΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΚΦ2.1-ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ – ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει ανάλυση της έννοιας του Κράτους, παρουσίαση των άλλων φορέων δημόσιας εξουσίας που δημιουργούνται από το Κράτος, ανάλυση των λειτουργιών, στις οποίες αναλύεται η κρατική δραστηριότητα, των σχέσεων μεταξύ των λειτουργιών αυτών και παρουσίαση των χαρακτηριστικών του ελληνικού πολιτεύματος. Με τον τρόπο αυτό επιδιώκεται να αποκτήσουν οι σπουδαστές επίγνωση της θέσης του διοικητικού υπαλλήλου στο θεσμικό οικοδόμημα του Κράτους και να αντιληφθούν την αποστολή τους και το ρόλο που θα κληθούν να επιτελέσουν κατά την άσκηση του έργου τους. Στα πλαίσια του ίδιου μαθήματος, εξάλλου, οι σπουδαστές θα εξοικειωθούν τόσο με τα εννοιολογικά χαρακτηριστικά του μηχανισμού της νομοθετικής εξουσιοδότησης, μέσω του οποίου θα συμμετάσχουν στην παραγωγή κανόνων δικαίου, όσο και με τα εννοιολογικά χαρακτηριστικά του ίδιου του κανόνα δικαίου αποκτώντας, κατά το δυνατόν, την απαιτούμενη τεχνική για την ερμηνεία των διαφόρων κανόνων και την άρση των συγκρούσεων μεταξύ τους. Θα παρουσιασθούν, τέλος, τα θεμελιώδη δικαιώματα του πολίτη, ώστε να καταστεί εξαρχής εμφανές στους σπουδαστές το σχετικό όριο της διοικητικής δραστηριότητας. Με το μάθημα αυτό αποσκοπείται η απόκτηση του απαραίτητου γνωστικού υπόβαθρου για την κατανόηση των μαθημάτων του Γενικού Διοικητικού Δικαίου και των βασικών μαθημάτων Ειδικού Διοικητικού Δικαίου, που θα ακολουθήσουν.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το κράτος. Το πολίτευμα. Τα θεμελιώδη δικαιώματα. Η συνταγματική τάξη. Η αρχή της διάκρισης των λειτουργιών. Η σχέση νομοθετικής και εκτελεστικής λειτουργίας. Η Κυβέρνηση. Η Δημόσια Διοίκηση, οι φορείς και τα όργανά της (υπουργεία, νομικά

πρόσωπα, ανεξάρτητες αρχές, το αποκεντρωτικό σύστημα, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης). Η νομοθετική εξουσιοδότηση. Ο κανόνας δικαίου, τα χαρακτηριστικά και η ισχύς του. Οι πηγές του δικαίου και η ιεραρχία τους. Οι γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου. Η ερμηνεία του κανόνα δικαίου, η πολλαπλότητα των κανόνων δικαίου και η άρση των συγκρούσεων μεταξύ τους.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βενιζέλος, Ε. (2008), *Μαθήματα Συνταγματικού Δικαίου*, Αθήνα: Αντ. Ν. Σάκκουλας.

Γέροντας, Απ., Λύτρας, Σωτ., Παυλόπουλος, Πρ., Σιούτη, Γλ. και Φλογαίτης, Σπ. (2004), *Διοικητικό Δίκαιο*, Αθήνα: Αντ. Ν.Σάκκουλας.

Δαγτόγλου, Πρ. (2004), *Διοικητικό Δίκαιο*, Αθήνα: Αντ. Ν.Σάκκουλας.

Δαγτόγλου, Πρ. (2005), *Συνταγματικό Δίκαιο – Ατομικά Δικαιώματα τ. Α΄ & Β΄*, Αθήνα: Αντ. Ν.Σάκκουλας.

Μάνεσης, Αρ. (1981), *Συνταγματικά Δικαιώματα Τόμος Α΄. Ατομικές Ελευθερίες*, Αθήνα – Θεσσαλονίκη: Σάκκουλας.

Παπαευαγγέλου, Θ., Εμμανουηλίδης, Δ., Νικολαράκου, Ο., Τζιράκη, Ε. και Γιαννακού, Φ. (2007), *Η Αστική Ευθύνη του Δημοσίου*, Αθήνα: Αντ. Ν.Σάκκουλας.

Ράικος, Α. (2008), *Συνταγματικό Δίκαιο. Θεμελιώδη Δικαιώματα*, Αθήνα: Αντ. Ν.Σάκκουλας.

Σπηλιωτόπουλος, Σπ. (2010), *Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου* (υπό έκδοση) Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.

Σπηλιωτόπουλος, Επ. (2005), *Το Ελληνικό Δημόσιο Δίκαιο. Οι Βασικοί Κανόνες*, Αθήνα: Πατάκη.

Σπυρόπουλος, Φ. (2006), *Εισαγωγή στο Συνταγματικό Δίκαιο*, Αθήνα: Αντ. Ν.Σάκκουλας.

Τάχος, Α. (2005), *Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο*, Αθήνα – Θεσσαλονίκη: Σάκκουλας.

Τάχος, Α. (2002), *Ερμηνεία Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας*, Αθήνα – Θεσσαλονίκη: Σάκκουλας.

Χρυσανθάκης, Χ. (2006), *Εισηγήσεις Διοικητικού Δικαίου*, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.

Χρυσόγονος, Κ. (2006), *Συνταγματικό Δίκαιο. Ατομικά και Κοινωνικά Δικαιώματα*, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.

ΚΦ3-ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥ ΑΞΟΝΑ

Τα πρώτα τρία μαθήματα του Θεματικού Άξονα συγκροτούν ένα crash course που απευθύνεται τόσο σε όσους δεν είχαν προηγούμενη επαφή με το αντικείμενο της οικονομικής επιστήμης, αλλά και σε όσους διδάχτηκαν οικονομικά στις προπτυχιακές τους σπουδές, ώστε να εισάγουν τις βασικές έννοιες και τη μεθοδολογία της οικονομικής επιστήμης στην προσέγγιση και ανάλυση των θεμάτων. Τα τρία αυτά μαθήματα συμπληρώνονται από το μάθημα για την Οικονομική ανάπτυξη και μεγέθυνση και από την Οικονομία της Καινοτομίας (βλέπε παρακάτω).

Το πρώτο μάθημα είναι εισαγωγή στη Μικροοικονομική Θεωρία, όπου αναλύεται η συμπεριφορά καταναλωτή και παραγωγού, εισάγονται οι έννοιες της ζήτησης και προσφοράς, και οι αντίστοιχες καμπύλες που τις εκφράζουν, και αναλύονται οι έννοιες των τιμών, του κόστους και της ισορροπίας στις αγορές, καθώς και άλλες έννοιες, όπως το πλεόνασμα καταναλωτή και παραγωγού κ.λπ. Στη συνέχεια περιγράφονται τα διαφορετικά είδη αγορών (μονοπωλιακός ανταγωνισμός, ολιγοπωλιακός ανταγωνισμός, ολιγοπώλιο, μονοπώλιο) και η διαμόρφωση των σημείων ισορροπίας. Τέλος, εισάγεται η έννοια της αποτελεσματικότητας στην κατανομή των πόρων και αναλύονται οι συνθήκες ισορροπίας κατά Pareto.

Στο δεύτερο μάθημα, στη Μακροοικονομική Θεωρία, παρουσιάζονται τα μακροοικονομικά μεγέθη (προσφορά και ζήτηση εργασίας, συναθροιστικές συναρτήσεις προσφοράς και ζήτησης, χρήμα, εξωτερικός τομέας, βασικά δημοσιονομικά μεγέθη κ.λπ.). Στη συνέχεια γίνεται ανάλυση των κυριοτέρων προσεγγίσεων στη μακροοικονομική ανάλυση και πολιτική, μέσω των βασικών υποδειγμάτων της κλασικής σχολής, της κεϋνσιανής προσέγγισης, της νεοκλασικής σύνθεσης, του μονεταρισμού, και, τέλος, των πιο σύγχρονων προσεγγίσεων των νέων κλασικών και των νέων κεϋνσιανών.

Στο μάθημα της Δημόσιας Οικονομικής αναλύονται τα χαρακτηριστικά αγαθών που δεν είναι αμιγώς ιδιωτικά (δημόσια αγαθά, αγαθά με εξωτερικές κοινωνικές επιδράσεις κ.λπ.) και διερευνώνται οι συνθήκες μερικής και γενικής ισορροπίας. Στη

συνέχεια αναλύονται οι συνθήκες ισορροπίας κατά Pareto στην περίπτωση των δημοσίων αγαθών. Στο πλαίσιο αυτό αναλύεται ο πολιτικός τρόπος λήψης αποφάσεων (συστήματα ψηφοφορίας, ο διάμεσος ψηφοφόρος, ομάδες πίεσης, το θεώρημα Αδυναμίας του Arrow κ.ά.). Στη συνέχεια παρουσιάζονται ολοκληρωμένα οι λόγοι ύπαρξης του δημόσιου τομέα, οι στόχοι του και οι τρόποι παρέμβασης. Ειδική, αναφορά γίνεται στις λειτουργίες της φορολογίας, στα είδη φορολόγησης και στις επιπτώσεις της. Αναλύονται, επίσης βασικές θεωρίες για τη διαμόρφωση των δημοσίων δαπανών (Wagner, θεωρία σχετικής τιμής, οικονομική θεωρία της γραφειοκρατίας, αυξητική εξέλιξη του προϋπολογισμού, πολιτικο-οικονομικά υποδείγματα κ.λπ.). Τέλος, στο πλαίσιο της ανάλυσης της δημόσιας επιλογής παρουσιάζονται υποδείγματα σχετικά με την Τοπική Αυτοδιοίκηση (Tiebout κ.λπ.).

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΚΦ3.1-ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

- Θεωρία καταναλωτή
- Θεωρία παραγωγού
- Μορφές οργάνωσης των αγορών
- Ισορροπία Pareto

ΚΦ3.2-ΡΥΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΡΡΥΘΜΙΣΗ

- Εισαγωγή στη Μακροοικονομική Ανάλυση (Μεγέθη και ορισμοί)
- Το βασικό Κλασσικό Υπόδειγμα
- Το βασικό Κεϋνσιανό Υπόδειγμα
- Η Νεοκλασσική Σύνθεση
- Η Μονεταριστική προσέγγιση
- Νέοι Κλασσικοί και Νέοι Κεϋνσιανοί

ΚΦ3.3-ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

- Μη Ιδιωτικά Αγαθά

- Ισορροπία Pareto
- Ο πολιτικός τρόπος λήψης αποφάσεων
- Η οικονομική λειτουργία του Δημοσίου
- Οικονομική ανάλυση της φορολογίας
- Θεωρίες δημοσίων δαπανών
- Δημόσια επιλογή και Τοπική Αυτοδιοίκηση

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ (και των τριών μαθημάτων)

Βαβούρας, Ι., Καραβίτης Ν. και Τσούχλου Α. (1990), *Η Παραγωγική Διαδικασία στο Δημόσιο Τομέα*, Θεσσαλονίκη: Κριτική.

Βαβούρας, Ι. και Μανωλάς Γ. (2006), *Εισαγωγή στις Μακροοικονομικές Έννοιες*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Τάτσος, Ν. (1999), *Δημοσιονομική Αποκέντρωση*, Αθήνα: Τυπωθήτω.

Krugman, P. και Wells R. (2008), *Μακροοικονομική*, Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Rosen, H., Gayer T., Ράπανος Β. και Καπλάνογλου Γ. (2009), *Δημόσια Οικονομική Τόμος Α'*, Θεσσαλονίκη: Κριτική.

Rosen, H., Gayer T., Ράπανος Β. και Καπλάνογλου Γ. (2009), *Δημόσια Οικονομική Τόμος Β'*, Θεσσαλονίκη: Κριτική.

Varian, H. (2006) *Μικροοικονομική-Μια Σύγχρονη Προσέγγιση (Ενιαίος Τόμος)*, Θεσσαλονίκη: Κριτική.

ΚΦ3.4-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΜΕΓΕΘΥΝΣΗ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η οικονομική ανάπτυξη έχει πολυδιάστατο χαρακτήρα και αποτελεί μια δυναμική διαδικασία οικονομικής διεύρυνσης και κοινωνικής αλλαγής, σημαίνει δε όχι απλή αύξηση των παραγωγικών δυνατοτήτων μιας χώρας αλλά βαθύτερη μεταλλαγή της σε επίπεδο διάρθρωσης της οικονομίας, θεσμικού πλαισίου, προστασίας του καταναλωτή και του περιβάλλοντος, παιδείας, υγείας κ.τ.λ. Στο πλαίσιο αυτό, ο

σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση και ανάλυση των υποδειγμάτων και των θεωριών που αναπτύχθηκαν για την μελέτη της οικονομικής ανάπτυξης. Επιπλέον, θα εξεταστούν οι μεθοδολογικές προσεγγίσεις για την ποσοτική εκτίμηση του επιπέδου ανάπτυξης, καθώς και μία σειρά από ζητήματα τα οποία αποτελούν τη βάση και του σύγχρονου επιστημονικού προβληματισμού όπως, η ανισότητα και η φτώχεια.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Χαρακτηριστικά των αναπτυσσόμενων χωρών
- Μεθοδολογία και δείκτες μέτρησης της οικονομικής ανάπτυξης
- Ανάπτυξη, ανισότητα και φτώχεια
- Γενικές θεωρίες οικονομικής ανάπτυξης και μεγέθυνσης
- Δυϊσμός
- Κλασσικά και νεοκλασικά υποδείγματα
- Κεϋνσιανά υποδείγματα
- Μαρξιστικά και νεομαρξιστικά υποδείγματα
- Ο ρόλος του αγροτικού τομέα στη διαδικασία της οικονομικής ανάπτυξης

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βαϊτσος, Κ. (2009), *Αρχές Οικονομικής Ανάπτυξης: Η Δυναμική της Κοινωνικής-Οικονομικής Αναπαραγωγής*, Αθήνα: Κριτική.

Βαϊτσος, Κ. και Μπαρτζώκα, Α. (2004), *Αναπτυξιακή Οικονομική: Κείμενα Οικονομικής Σκέψης και Κοινωνικού Προβληματισμού*, Αθήνα: Κριτική.

Ρέππας, Π. Α. (2003), *Οικονομική Ανάπτυξη. Θεωρίες και Στρατηγικές, Τόμος Α και Τόμος Β.*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Thirlwall, A.P. (2003), *Μεγέθυνση και Ανάπτυξη Τόμος Α' και Τόμος Β'*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Torado, M.P., (1998), *Οικονομική του Αναπτυσσόμενου Κόσμου: Εισαγωγή στις Αρχές, τα Προβλήματα και την Πολιτική της Ανάπτυξης*, Αθήνα: Gutenberg.

ΚΦ3.5-ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση των προϋποθέσεων που διαμορφώνουν το πλαίσιο και τους όρους της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας ως ενδογενούς στοιχείου της επίτευξης της εθνικής ανταγωνιστικότητας. Στόχος είναι η κατανόηση του ρόλου της Δημόσιας Διοίκησης για τη διαμόρφωση συντελεστών πολιτικής που συγκροτούν το θεσμικό πλαίσιο μέσα από το οποίο συντελείται η λεγόμενη δομική ανταγωνιστικότητα. Η επικρατούσα αντιμετώπιση του θέματος της ανταγωνιστικότητας σε επίπεδο εθνικών οικονομιών θεωρεί ότι η ανταγωνιστικότητα σε μακροοικονομικό επίπεδο εξαρτάται κυρίως, αν όχι αποκλειστικά, από τιμές, κόστος (κυρίως ημερομίσθια) και συναλλαγματικές ισοτιμίες. Για πολλά χρόνια, δείκτες σχετικού κόστους εργασίας ανά μονάδα παραγωγής θεωρούνταν αξιόπιστοι δείκτες ανταγωνιστικότητας. Σύγχρονες μελέτες οδήγησαν στην αμφισβήτηση αυτής της θέσης. Αυτές οι μελέτες διέγνωσαν αντίστροφες σχέσεις από τις αναμενόμενες βάσει της ισχύουσας θεωρίας. Τόσο για τις Η.Π.Α. όσο και για την Αγγλία παρατηρήθηκε ότι η πτώση του κόστους των ημερομισθίων και των τιμών εξαγωγών (συμπεριλαμβανομένης και της επίπτωσης των συναλλαγματικών ισοτιμιών) συνδυάστηκαν με συρρίκνωση των αντιστοιχών μεριδίων βιομηχανικών εξαγωγών. Το αντίθετο ακριβώς συνέβη στην Ιαπωνία και τη Γερμανία (η ένταση του φαινομένου αυτού για τη Γερμανία εξηγεί και την διατήρηση του ρόλου της Γερμανίας ως εξαγωγικής παγκόσμιας υπερδύναμης ακόμα και σήμερα παρά την παγκόσμια οικονομική κρίση) όπου αυξήσεις στο κόστος και στις τιμές εξαγωγών συνδυάστηκαν με συνεχείς αυξήσεις στις βιομηχανικές εξαγωγές τους. Ως αποτέλεσμα αναδείχθηκε ο ρόλος των συντελεστών της ανταγωνιστικότητας που δεν συνδέονται με τις κλασσικές αναφορές (ημερομίσθια, τιμές, συναλλαγματική ισοτιμία). Αυτοί οι συντελεστές περιλαμβάνουν την τεχνολογική αλλαγή, τις οικονομίες κλίμακος και τις νέες αγορές, αλλά επίσης και κυρίως την ποιότητα, τις υπηρεσίες και την χρηματοδότηση, αλλά και την καλύτερη προσαρμογή των προϊόντων στις ανάγκες των ξένων χρηστών. Είναι δηλαδή αναγκαία η διαμόρφωση πολιτικών και η ενεργή υλοποίησή τους μέσω πρωτοβουλιών της Δημόσιας Διοίκησης, οι οποίες θα διευκολύνουν την έξοδο των επιχειρήσεων από την αδράνεια

(που είναι χαρακτηριστική για τους περισσότερους τομείς της ελληνικής οικονομίας), θα διευκολύνουν την διάχυση, μεταφορά, κατοχύρωση και αξιοποίηση της καινοτομίας και θα διαμορφώσουν το απαραίτητο περιβάλλον σταδιακής συγκρότησης της δομικής ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Η σπουδαιότητα της τεχνολογικής αλλαγής
- Η οικονομική της τεχνολογίας
- Η καινοτομία: φύση, προέλευση και συντελεστές
- Η σχέση τεχνολογίας και επιστήμης
- Η καινοτομική δραστηριότητα σε εθνικό επίπεδο
- Ενδοκλαδική διάχυση της καινοτομίας
- Μεταφορά τεχνολογίας
- Διάχυση ενσωματωμένης τεχνολογίας
- Κατοχύρωση και αξιοποίηση της καινοτομίας
- Οικονομική θεωρία και το ζήτημα της τεχνολογικής αλλαγής
- Επιπτώσεις της τεχνολογικής αλλαγής στο οικονομικό σύστημα
- Τεχνολογική αλλαγή και οικονομικοί κλάδοι
- Τεχνολογική αλλαγή και επιχειρήσεις
- Η ανταγωνιστικότητα σε επίπεδο εθνικών οικονομιών
- Η ελληνική περίπτωση : παραγωγικότητα και κατανάλωση, μία αντιφατική σχέση

- Η ελληνική περίπτωση: η αποσύνδεση παραγωγικότητας και εισοδήματος
- Η ελληνική περίπτωση : η απουσία πολιτικής για την καινοτομία
- Η ελληνική περίπτωση : άρνηση καινοτομίας και αποβιομηχάνιση
- Η ελληνική περίπτωση : πολιτική αδυναμία διαχείρισης καινοτομικών πρακτικών
- Η ελληνική περίπτωση : καινοτομία και ο ρόλος του δημοσίου τομέα
- Η ευρωπαϊκή πολιτική για την καινοτομία

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βαϊτσος, Κ. και Γιαννίτσης, Τ. (1994), *Τεχνολογικός Μετασχηματισμός και Οικονομική Ανάπτυξη. Ελληνική Εμπειρία και Διεθνείς Προοπτικές*, Αθήνα: Gutenberg.

Βερναρδάκης, Ν. (1988), *Το τραίνο της ανάπτυξης και η Ελλάδα του Πέμπτου Kondradiev*. Αθήνα Παπαζήσης.

Βερναρδάκης, Ν. (2006), *Οικονομική της τεχνολογίας, Τόμος Α΄*, Αθήνα: Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός.

ΚΦ4-ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ

ΚΦ4.1-ΘΕΣΜΟΙ, ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των σπουδαστών με τα ζητήματα συγκρότησης και λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης τόσο στον ιστορικό χρόνο όσο και σήμερα μετά τη θέση σε ισχύ της Συνθήκης της Λισσαβόνας (1/12/2009). Η έμφαση δίνεται στη νομική-θεσμική διάσταση του Ενωσιακού οικοδομήματος, ώστε να παρασχεθούν οι απαραίτητες γνώσεις τόσο για την κατανόηση του ενοποιητικού φαινομένου, όσο και για την ανάπτυξη των βασικών δεξιοτήτων για τον χειρισμό των «ευρωπαϊκών θεμάτων» στην υπηρεσία.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το περιεχόμενο του μαθήματος περιλαμβάνει:

Ιστορικά προλεγόμενα: Ίδρυση και εξέλιξη των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, από τις Κοινότητες στην Ένωση. Το κράτος στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ένταξη, αποχώρηση, τροποποίηση των Συνθηκών, κανονική και απλοποιημένη διαδικασία). Πηγές και αρχές του ενωσιακού δικαίου. Σχέσεις εννόμων τάξεων: αρχή της αυτονομίας της ενωσιακής έννομης τάξης, σχέσεις διεθνούς και ενωσιακής έννομης τάξης, σχέσεις ενωσιακής και εθνικής έννομης τάξης, αρχή της υπεροχής, αρχή του αμέσου αποτελέσματος. Η κατάργηση του συστήματος των πυλώνων, οι αρμοδιότητες της Ένωσης αποκλειστικές / συντρέχουσες / υποστηρικτικές, η αρχή της επικουρικότητας και της αναλογικότητας. Θεσμικά όργανα και οργανισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ρόλος, σύνθεση και διαδικασίες λήψης απόφασης). Η νομοθετική λειτουργία στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η συνήθης νομοθετική διαδικασία και οι ειδικές νομοθετικές διαδικασίες, οι νομοθετικές πράξεις / κατ' εξουσιοδότηση πράξεις / εκτελεστικές πράξεις, οι Κανονισμοί / Οδηγίες / Αποφάσεις. Το δικαιοδοτικό σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η έννομη προστασία. Η προστασία των ανθρωπίνων

δικαιωμάτων στην ΕΕ (νομολογία του ΔΕΕ, ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, η σχέση με την ΕΣΔΑ και το ΕΔΔΑ). Η Ιθαγένεια της Ένωσης. Χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης (έλεγχοι στα σύνορα, άσυλο, μετανάστευση, αστυνομική και δικαστική συνεργασία σε αστικές και ποινικές υποθέσεις). Οι κοινοτικές ελευθερίες (βασική νομοθεσία και σημεία τριβής με την αντίστοιχη ελληνική) και οι πολιτικές της Ένωσης, ΚΕΠΠΑ/ΕΠΑΑ, Οικονομική και Νομισματική Ένωση (γενική αναφορά στις στρατηγικές επιλογές).

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ιωακειμίδης, Π. (2010), *Η Συνθήκη της Λισσαβόνας. Παρουσίαση, Ανάλυση, Αξιολόγηση*, Αθήνα: Θεμέλιο.

Κανελλόπουλος, Π (2004), *Το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα: Κομοτηνή.

Μαραβέγιας, Ν. και Τσινισιζέλης, Μ. (2007), *Νέα Ευρωπαϊκή Ένωση. Οργάνωση και Πολιτικές*, Αθήνα: Θεμέλιο.

Μούσης, Ν. (2008), *Δίκαιο, Οικονομία, Πολιτική*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Nugent, N. (2009), *Πολιτική και Διακυβέρνηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, Αθήνα: Σαββάλας.

Πλιάκος, Α. (2006), *Δίκαιο Ευρωπαϊκής Ένωσης Περί Θεσμών*, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών: Ο.Π.Α. Α.Ε.

Πλιάκος, Α. (2006), *Δίκαιο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Περί Ελευθεριών*, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Ο.Π.Α. Α.Ε.

Παπαγιάννης, Δ. (2007), *Εισαγωγή στο Ευρωπαϊκό Δίκαιο*, Αθήνα-Κομοτηνή: Αντ. Ν. Σάκκουλας.

Quermonne, J-L., (2005), *Το Πολιτικό Σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Rosamond, B. (2006), *Θεωρίες Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης*, Αθήνα: Μεταίχμιο.

Siedentop, L. (2002), *Δημοκρατία στην Ευρώπη*, Αθήνα: Θεμέλιο.

- Σκανδάμης, Ν. (2003), *Ευρωπαϊκό Δίκαιο. Θεσμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, Αθήνα-Κομοτηνή: Αντ. Ν. Σάκκουλας.
- Σκανδάμης, Ν. (2003), *Ευρωπαϊκό Δίκαιο. Θεσμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Οργανική Υπόσταση της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, Αθήνα-Κομοτηνή: Αντ. Ν. Σάκκουλας.
- Σκανδάμης, Ν. (2003), *Λειτουργία των Οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, Αθήνα-Κομοτηνή: Αντ. Ν. Σάκκουλας.
- Σκανδάμης, Ν. (2006), *Το Παράδειγμα της Ευρωπαϊκής Διακυβέρνησης – Μεταξύ Κυριαρχίας και Αγοράς*, Αθήνα: Αντ. Ν. Σάκκουλας.
- Στεφάνου, Κ. (2002), *Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση. Τόμος Α΄: Γενικά και Θεσμικά Χαρακτηριστικά μετά τη Νίκαια*, Αθήνα Κομοτηνή: Αντ. Ν. Σάκκουλας.
- Στεφάνου, Κ. και Τσινισιζέλης, Μ.Ι. (2006) (επιμ.), *Εισαγωγή στις Ευρωπαϊκές Σπουδές: Ενοποιητική Δυναμική, Δικαιοταξία και Διακυβέρνηση*, Αθήνα: Ι. Σιδέρης.
- Στεφάνου, Κ και Καταπόδης, Γ. (2008), *Οι Ευρωπαϊκές Συνθήκες μετά την Αναθεώρηση της Λισσαβόνας*, Αθήνα-Κομοτηνή: Αντ. Ν. Σάκκουλας.
- Τσάτσος, Δ.. Θ. (2005), *Το Αξιακό Σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, Αθήνα: Παπαζήσης.
- Τσάτσος, Δ.. Θ. (2007), *Ευρωπαϊκή Συμπολιτεία. Για μια Ευρωπαϊκή Ένωση των Κρατών, των Λαών, των Πολιτών και του Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Πολιτισμού*, Α. Λιβάνης, Αθήνα.
- Τσάτσος, Δ.. Θ. (2007), *Η Έννοια της Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Συμπολιτεία*, Αθήνα: Πόλις.
- Τσινισιζέλης, Μ. Ι. (2001), *Quo Vadis Europa?*, Αθήνα: Σμυρνιωτάκης.
- Χρυσόχου, Δ.Ν. (2003), *Θεωρία της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης*, Αθήνα: Παπαζήσης.
- Χριστιανός, Β. (2009), *Η συνθήκη της Λισσαβόνας και οι νέοι κανόνες λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, ΝοΒ, 1, σελ. 818-824
- “Ευρωπαϊών Πολιτεία” Τεύχος 1 ,(2008), Αθήνα: Αντ. Ν. Σάκκουλας.
- Eur-lex, “ Συνθήκες”, <http://eur-lex.europa.eu/el/treaties/index.htm>.
- Europa, “ Συνθήκη της Λισσαβόνας”, http://europa.eu/lisbon_treaty/index_el.htm.

ΚΥΚΛΟΣ Π

ΚΟΙΝΗ ΦΑΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΚΥΚΛΟΣ Π		
ΚΩΔΙΚΟΣ	ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ / ΜΑΘΗΜΑ / ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ
<i>ΚΦ5</i>	<i>ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΕΝΩΣΙΑΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ</i>	<i>102</i>
ΚΦ5.1	ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	27
ΚΦ5.2	ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΑΙ Ο ΕΝΩΣΙΑΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	27
ΚΦ5.3	ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ, Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ.	24
ΚΦ5.4	ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΡΥΘΜΙΣΗ: ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΘΕΣΜΟΙ	24
<i>ΚΦ6</i>	<i>ΘΕΣΜΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ</i>	<i>90</i>
ΚΦ6.1	ΔΗΜΟΣΙΟ ΔΙΚΑΙΟ – ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ	24
ΚΦ6.2	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ	15
ΚΦ6.3	ΘΕΣΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	12
ΚΦ6.4	ΔΙΚΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ	15
ΚΦ6.5	ΔΗΜΟΣΙΟΫΠΑΛΛΗΛΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ	24
<i>ΚΦ7</i>	<i>ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ</i>	<i>123</i>
ΚΦ7.1	ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ, ΔΗΜΟΣΙΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	27
ΚΦ7.2	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ, ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	21
ΚΦ7.3	ΠΟΣΟΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ Η/Υ (ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ)	27
ΚΦ7.4	ΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	18

ΚΦ7.5	ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	15
ΚΦ7.6	ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΣ ΚΑΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ	15
<i>ΚΦ8</i>	<i>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ</i>	<i>117</i>
ΚΦ8.1	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ MANAGEMENT ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	27
ΚΦ8.2	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	27
ΚΦ8.3	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	27
ΚΦ8.4	ΟΡΓΑΝΩΣΙΑΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ	18
ΚΦ8.5	ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	18
<i>ΚΦ9</i>	<i>ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ</i>	<i>81</i>
ΚΦ9.1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ	27
ΚΦ9.2	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	27
ΚΦ9.3	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	27
<i>ΚΦ10</i>	<i>ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΓΛΩΣΣΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ</i>	<i>78</i>
ΚΦ10.1	ΑΓΓΛΙΚΑ	39
ΚΦ10.2	ΓΑΛΛΙΚΑ Ή ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ Ή ΙΤΑΛΙΚΑ Ή ΙΣΠΑΝΙΚΑ	39
ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΦΑΣΗΣ		591
ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ Ι ΚΑΙ ΙΙ ΚΥΚΛΟΥ ΚΟΙΝΗΣ ΦΑΣΗΣ		792

ΚΦ5-ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΕΝΩΣΙΑΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

ΚΦ5.1-ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των σπουδαστών με τη χρήση των βασικών εργαλείων ανάλυσης δημοσίων πολιτικών για την κατανόηση της διαμόρφωσης των πολιτικών του κράτους στη σύγχρονη Ελλάδα. Το αντικείμενο της μελέτης είναι οι αποφάσεις, με τις οποίες η κυβέρνηση, επηρεάζει την υλική και άυλη υπόσταση συλλογικών και ατομικών υποκειμένων που δρουν στα όρια της δικαιοδοσίας της. Συγκεκριμένα, η συζήτηση επικεντρώνεται στην κατανόηση του φαινομένου της αλλαγής στο πεδίο των δημοσίων πολιτικών. Γιατί, πότε και πώς αλλάζουν οι δημόσιες πολιτικές; Γιατί και κάτω από ποιες συνθήκες κάποια ζητήματα καταφέρνουν να γίνουν θέματα προτεραιότητας προς αντιμετώπιση και κάποια όχι; Γιατί κάποιες εναλλακτικές επίλυσης των ζητημάτων προτιμώνται από τις κυβερνήσεις σε σχέση με άλλες που αγνοούνται; Γιατί οι νέες πολιτικές σπάνια υλοποιούνται όπως σχεδιάστηκαν; Με ποιο τρόπο αξιολογούνται στόχοι και αποτελέσματα; Με ποιο τρόπο οι μεταρρυθμίσεις, ως εμπρόθετη κυβερνητική δράση, έχουν περισσότερες πιθανότητες επιτυχούς έκβασης; Τα παραπάνω ερωτήματα εξετάζονται στο πλαίσιο της ελληνικής πραγματικότητας. Οι απαντήσεις αναζητούνται μέσα από την εξέταση του τρόπου με τον οποίο αλληλεπιδρούν συμφέροντα, εναλλακτικές προτάσεις και θεσμικοί παίκτες (εγχώριοι και υπερεθνικοί), μέσα στο δομημένο πλαίσιο κανόνων (εγχώριων, ευρωπαϊκών, διεθνών) του ελληνικού πολιτικού συστήματος.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Οι διαστάσεις της δημόσιας πολιτικής (ορισμοί, αναλυτικά εργαλεία)

Η ανάλυση δημοσίων πολιτικών ως επιστημονικό πεδίο. Τι είναι δημόσια πολιτική. Τα Εργαλεία της δημόσιας πολιτικής. Κατηγορίες Δημοσίων

Πολιτικών. Οι αναλυτικές κατηγορίες της κυβερνητικής ατζέντας. Η κατάταξη και τα εργαλεία δημοσίων πολιτικών στο ελληνικό πολιτικό σύστημα

2. Η διαμόρφωση των δημοσίων πολιτικών

- Οι Εμπλεκόμενοι Παίκτες:

Η πλευρά της εξωτερικής ζήτησης, εκ μέρους της κοινωνίας, για δημόσιες πολιτικές. Η πλευρά της εσωτερικής προσφοράς στην παραγωγή δημοσίων πολιτικών. Η κυβέρνηση, η δημόσια διοίκηση, τα κόμματα, οι ομάδες συμφερόντων και η κοινωνία πολιτών, τα ΜΜΕ και η προστιθέμενη αξία τους στο προσδιορισμό της κυβερνητικής ατζέντας στο ελληνικό πολιτικό σύστημα

- Η Διαμόρφωση της Κυβερνητικής Ατζέντας:

Η Ανάδειξη προβλημάτων και η υιοθέτηση εναλλακτικών επίλυσης τους (Ορθολογικός σχεδιασμός ή η πρακτική του «βλέποντας και κάνοντας» από τους δρώντες; Χαοτικά μοντέλα λήψης κυβερνητικών αποφάσεων (Marsch & Olsen's Garbage Can model), Το μη γραμμικό μοντέλο των τριών ρευμάτων (Kingdon's Three Streams Model), Οι Επιστημικές Κοινότητες - Δίκτυα Πολιτικής – Συμμαχίες Υπεράσπισης (Advocacy Coalitions), Η Νεοθεσμική προσέγγιση

Ανάδειξη προβλημάτων και επιλογή εναλλακτικών στην ατζέντα των κυβερνήσεων της μεταπολιτευτικής Ελλάδας

3. Η υλοποίηση των δημοσίων πολιτικών

Θεωρίες για την κατανόηση της εμφάνισης του ελλείμματος υλοποίησης των δημοσίων πολιτικών. Τρόποι περιορισμού του ελλείμματος. Έλλειμμα υλοποίησης μεταρρυθμίσεων, γραφειοκρατική διολίσθηση, και τρόποι αντιμετώπισης τους στο ελληνικό πολιτικό σύστημα (νέο μανάτζμεντ, ανεξάρτητες ρυθμιστικές αρχές, ελεγκτές δημόσιας διοίκησης κλπ)

4. Η Αξιολόγηση Δημοσίων Πολιτικών

Τρόποι-μορφές αξιολόγησης. Εργαλεία Αξιολόγησης: η ανάλυση κόστους – οφέλους, η ηθική ανάλυση στον προσδιορισμό των αϋλων παραμέτρων, η αξιολόγηση στην παραγωγή δημοσίων πολιτικών στο ελληνικό πολιτικό σύστημα

5. Πολυεπίπεδη Διακυβέρνηση: Ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Διαμόρφωση των Δημοσίων Πολιτικών στη Σύγχρονη Ελλάδα

Θεωρητικά εργαλεία για την κατανόηση της παραγωγής δημοσίων πολιτικών της Ε.Ε. Νομιμοποίηση και Αποτελεσματικότητα στην πολυ-επίπεδη διακυβέρνηση της Ε.Ε. Η έκταση και τα όρια του εξευρωπαϊσμού των δημοσίων πολιτικών στην Ελλάδα

6. Προϋποθέσεις για επιτυχείς μεταρρυθμίσεις δημοσίων πολιτικών στο ελληνικό πολιτικό σύστημα

Επιχειρηματίες πολιτικής (policy entrepreneurs). Ο ρόλος της Ηγεσίας. Τα χαρακτηριστικά ενός ολοκληρωμένου σχεδίου μεταρρύθμισης

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αλεξόπουλος, Α. (2006) ‘‘ Η Μεταρρύθμιση των Πολιτικών του Κράτους και ο Ρόλος της Δημόσιας Διοίκησης’’, Μακρυδημήτρης Α. και Πραβίτα Μ.Η. (επιμ.) *Διοικητική Θεωρία και Πράξη – Διοίκηση και Κοινωνία*. Αθήνα: Σάκκουλας.

Αλεξόπουλος, Α. (2008), ‘‘Επιστημονικές Κοινότητες και Συλλογική Δράση’’, Γράβαρης, Δ. (επιμ.), *Εργασία και Πολιτική: Συνδικαλισμός και Οργάνωση Συμφερόντων στην Ελλάδα 1974-2004*, Αθήνα: Σαββάλας.

Αλεξόπουλος, Α. και Μαυρομουστάκου, Η. (2005), ‘‘Πολιτικές Θεωρίες και Θεσμικές Παρεμβάσεις κατά της Διαφθοράς στις Προσλήψεις στο Δημόσιο Τομέα: Η Περίπτωση του Α.Σ.Ε.Π.’’, Κουτσούκης, Δ. και Σκλίας, Π. (επιμ.), *Διαφθορά και Σκάνδαλα στη Δημόσια Διοίκηση και την Πολιτική*, Αθήνα: Σιδέρης.

Αλεξόπουλος, Α. και Πελαγίδης, Θ.Κ. (2002), *Αναπτυξιακή Εμπλοκή και Απεμπλοκή στην Ελλάδα, Η Ελληνική Οικονομία 2002*, Τάσεις – Επιλογή, ετήσια έκδοση.

Anderson J. (2003), *Public Policymaking*, US: Houghton Mifflin.

Bevir, M. και Rhodes, R.M. (2003), ‘‘Αναλύοντας τα Δίκτυα: Από τις Τυπολογίες των Θεσμών στις Αφηγήσεις των Πεποιθήσεων’’, *Επιστήμη και Κοινωνία*, Αντ. Ν. Σάκκουλας.

Chevallier, J. (1993), *Διοικητική επιστήμη*, Αθήνα: Σάκκουλας.

Ζαμπαρλούκου, Σ. (1996), “Συνδικαλιστικό Κίνημα και Κρατικός Παρεμβατισμός στη Μεταπολιτευτική Ελλάδα: Μια Συγκριτική Προσέγγιση”, Χρ. Λυριντζής, Χρ., Νικολακόπουλος Χρ. και Σωτηρόπουλος, Δ. *Κοινωνία και Πολιτική: Όψεις της Γ' Ελληνικής Δημοκρατίας, 1974 - 1994*, Αθήνα: Θεμέλιο.

Κουλούρης, Α., Μακρυδημήτρης, Α. και Ζυγούρα, Ο. (2002), “Οι Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές και η Αναθεώρηση του Συντάγματος”, *Η Διοίκηση και το Σύνταγμα*, Ελληνικό Ινστιτούτο Διοικητικών Επιστημών, Αθήνα: Σάκκουλας.

Κουταλάκης, Χ. (2006), “Κράτος, Κοινωνία των Πολιτών και Συμφέροντα. Σύγκρουση, Διαπραγμάτευση και Συμμετοχή σε Νέες Μορφές Περιβαλλοντικής Διακυβέρνησης”, *Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική*, 3, σελ. 210-230.

Λαδής Σ. (2004), “Παγκοσμιοποίηση, Εξευρωπαϊσμός και Μεταφορά Πολιτικών: Μια Διαλεκτική Προσέγγιση”, *Επιθεώρηση Διοικητικής Επιστήμης*, 10, σελ. 447-467.

Λουλούδης Α. (1995), “Πολιτικές Όψεις της Κρατικής Παρέμβασης στη Γεωργία”, *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, 6, σελ. 121-46.

Λάβδας Κ. (2003), “Πολιτική Ανάλυση, Εκπαιδευτική Πολιτική και Ομάδες Συμφερόντων”, Παπαδάκης Ν. (επιμ.), *Κράτος, Κοινωνία, Αγορά και Πολιτικές στην Εκπαίδευση*, Αθήνα: Σαββάλας.

Μαυρογορδάτος, Γ.Θ. (2000), *Ομάδες Πίεσης και Δημοκρατία*, Αθήνα: Πατάκης.

Παγουλάτος, Γ. (1999), Ιδέες, Θεσμοί και Συμφέροντα στη Δημόσια Πολιτική, *Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, 13, σελ. 45-82.

Παπούλιας, Δ. και Τσουκαλάς, Χ. (1998), *Κατευθύνσεις για τη Μεταρρύθμιση του Κράτους*, Αθήνα: Καστανιώτης.

Hill, M. και Hupe, P. (2002), *Implementing Public Policy*, UK: Sage.

Kingdon, J.W. (1995), *Agendas, Alternatives, and Public Policies*, NY: Longman.

Majone, G. (1989), *Evidence, Arguments, & Persuasion in the Policy Process*, US: Yale University Press.

Myller, P. και Surel Y. (2002), *Η Ανάλυση των Πολιτικών του Κράτους*, Αθήνα: Δαρδανός-Τυπωθήτω.

Sabatier, P.A. (1999), *Theories of the Policy Process*, US: Westview Press.

- Simon, H.A. και March J.G. (2003), *Οργανώσεις*, Αθήνα: Κριτική.
- Σπανού, Κ. (2001), “Δημόσια Διοίκηση και Δημόσια Πολιτική”
Σπηλιωτόπουλος Ε. (επιμ.) *Η Δημόσια Διοίκηση στην Ελλάδα*, Αθήνα: Σάκκουλας.
- Σωτηρόπουλος, Δ. (1996), *Γραφειοκρατία και Πολιτική Εξουσία*, Αθήνα:
Σάκκουλας.
- Τσεμπέλης, Γ. (2004), *Εμφωλευμένα Παίγνια*, Αθήνα: Παπαζήσης.
- Χονδρολέου, Γ. (2004), “Δίκτυα Πολιτικών: Από το Παραδοσιακό Σύστημα
Κυβέρνησης στη Σύγχρονη Διακυβέρνηση”, *Επιθεώρηση Διοικητικής Επιστήμης*,
10, σελ. 41-88.
- Wallis, J. και Dollery, B. (2005), *Αποτυχία της Αγοράς, Αποτυχία της Κυβέρνησης,
Ηγεσία και Δημόσια Πολιτική*, Αθήνα: Παπαζήσης.

ΚΦ5.2-ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΑΙ Ο ΕΝΩΣΙΑΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί έναν ιδιαίτερο, όσο και ιδιότυπο, χώρο παραγωγής δημόσιων πολιτικών. Η ιδιοτυπία αυτή συνίσταται, μεταξύ άλλων, στο γεγονός ότι η διαδικασία παραγωγής των "ευρωπαϊκών δημόσιων πολιτικών" διεξάγεται σε ένα πολυεπίπεδο και πολυπαραγοντικό, ιδιαίτερος περίπλοκο και ρευστό θεσμικό, πολιτικό και κοινωνικό περιβάλλον. Σκοπός του μαθήματος είναι η παροχή εφαρμοσμένων γνώσεων για τις κύριες διαδικασίες παραγωγής των Ευρωπαϊκών δημόσιων πολιτικών. Παρουσιάζονται με αναλυτικό τρόπο και με τη χρήση εφαρμογών οι σύγχρονες μέθοδοι σχεδιασμού των δημόσιων πολιτικών στο νέο σύνθετο και πολυεπίπεδο περιβάλλον του «ευρωπαϊκού δημόσιου χώρου». Αναλύονται οι διαδικασίες, καθώς και η συμβολή των επιμέρους θεσμικών φορέων δράσης και των μεταξύ τους σχέσεων στην ανάπτυξη των Ευρωπαϊκών δημόσιων πολιτικών.

II. ANTIKEIMENO TOY ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα επιδιώκει την εμβάθυνση στα ζητήματα οργάνωσης και λειτουργίας του ευρωπαϊκού ενωσιακού πολιτικού και θεσμικού συστήματος, καθώς και την εξοικείωση των φοιτητών με την "πραγματική" λειτουργία του.

Κατά συνέπεια, επιχειρείται η ανάλυση της ενωσιακής πολιτικής διαδικασίας : α) σε όλες τις φάσεις και τα στάδια ανάπτυξης της (διαμόρφωση, υλοποίηση, αξιολόγηση), β) στο σύνολο των επιπέδων διοίκησης που συγκροτούν τον ευρωπαϊκό δημόσιο χώρο (υπερεθνικό, εθνικό, τοπικό), γ) στο σύνολο των παραγόντων (δημόσιων και ιδιωτικών), εθνικών και διεθνικών.

Η εμβάθυνση αυτή στοχεύει στην αναζήτηση των οργανικών αρμών και λειτουργικών διαδράσεων μεταξύ επιπέδων και δρώντων, με επίκεντρο τόσο τις τυπικές όσο και τις άτυπες σχέσεις και διαδικασίες, καθώς και τις σύγχρονες μεθόδους διοίκησης οι οποίες γνωρίζουν εκτεταμένη εφαρμογή στο ενωσιακό σύστημα (benchmarking/best practices, αυτορρύθμιση/συρρύθμιση, αποκεντρωμένα ρυθμιστικά δίκτυα, αυτόνομοι ευρωπαϊκοί οργανισμοί κ.α.).

Έμφαση δίνεται στο ζήτημα της οργάνωσης των εθνικών διοικήσεων – κεντρική διοίκηση / ρυθμιστικές αρχές - για τη διαχείριση της «ευρωπαϊκής» τους πολιτικής σε όλα τα στάδια του πολιτικού κύκλου, των προβλημάτων προσαρμογής και των αλληλεπιδράσεων των ποικίλων διοικητικών παραδόσεων.

Τέλος το μάθημα στηρίζεται: α) στην αναλυτική και συγκριτική εξέταση επιλεγμένων παραδειγμάτων πολιτικής, με βάση την παραδοσιακή κατάταξη των δημόσιων πολιτικών σε ρυθμιστικές, διανεμητικές, αναδιανεμητικές και καταστατικές, β) στην εφαρμογή των σύγχρονων θεωρητικών υποδειγμάτων (λχ. πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, συγκριτική πολιτική, νεοθεσμική θεωρία κá), γ) στη συνδρομή στελεχών της ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης με ακαδημαϊκή και πρακτική εμπειρία στον χειρισμό των ευρωπαϊκών θεμάτων και, δ) στη συστηματική προετοιμασία των φοιτητών με βάση κατάλογο επιλεγμένων αναγνωσμάτων.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αναστασόπουλος, Ι. (1993), ‘Εθνική Διοίκηση και Ευρωπαϊκή Κοινότητα Αναγκαίες Προσαρμογές του Ελληνικού Διοικητικού Συστήματος’, στο Βωδινάς Στ., Παπαγιαννίδης Αντ. Δ. και Φραγκάκης Ν. *Εθνική Διοίκηση και Κοινοτικό Δίκαιο*, Αντ. Ν. Σάκκουλας.

Christiansen, Th. και Larsson, T. (επιμ.) (2007), *The Role of Committees in the Policy-Process of the European Union – Legislation, Implementation and Deliberation*, Cheltenham: Edward Elgar.

Dimitrakopoulos, D. and Richardson, J. (2001), ‘Implementing EU public policy’, στο Richardson, J.(ed) *European Union. Power and policy-making*, London: Routledge.

Dimitrakopoulos, D. (2001), ‘The Transposition of EU Law: ‘Post-decisional Politics’ and Institutional Autonomy’’, *European Law Journal*, 7(4), σελ. 442-458.

Dimitrakopoulos, D. (2008), *The Power of the Centre: Central Governments and the Macro-Implementation of EU Public Policy*, Manchester: Manchester University Press.

Dimitrakopoulos, D. και Passas, A. (2003), ‘International Organisations and Domestic Administrative Reform’, στο Peters, G. και Pierre, J. (επιμ.), *Handbook of Public Administration*, London: Sage, σελ. 440-450.

Dimitrakopoulos, D. and Passas, A. (επιμ.) (2004), *Greece in the European Union*, London: Routledge.

Egeberg, M. (επιμ.) (2006), *Multilevel Union Administration. The Transformation of Executive Politics in Europe*, Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Frangakis, N. και Papayannides, A. D. (2003), ‘Greece: a never-ending story of mutual attraction and estrangement’’, στο Wessels. W., Mauter A. and Mittag J. (ed.), *Fifteen into One? The European Union and its Member States*, Manchester: Manchester University Press, σελ. 166-183.

Goetz, K.H., Hix, S. (ed.) (2001), *Europeanized Politics? European Integration and National Political Systems*, London: Frank Caas.

- Gortitzka A. and Sverdrup U. (2008), Who consults? The Configuration of Expert Groups in the European Union, στο *West European Politics*, 31 (4), σελ. 725-750.
- Heisenberg D. (2005), ‘The Institution of ‘Consensus’ in the European Union: Formal Versus Informal Decision-making in the Council’’, *European Journal of Political Research*, 44, σελ. 65-90.
- Heritier, A. (2001) ‘‘Differential Europe: the European Union impact on national policymaking’’ στο Héritier, A., Kerwer, D., Knill, C., Lehmkuhl, D., Teutsch, M., και Douillet A.C. (επιμ.). *Differential Europe: The European Union Impact on National Policymaking*, Lanham, MD: Rowman & Littlefield.
- Hix, S. (2009), *Το Πολιτικό Σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Ιωακειμίδης, Π. (1998), *Ευρωπαϊκή Ένωση και Ελληνικό Κράτος*, Αθήνα: Θεμέλιο.
- Kaeding, M. (2007), ‘‘Administrative Convergence Actually - An Assessment of the European Commission's Best Practices for Transposition of EU Legislation in France, Germany, Italy, Sweden and Greece’’, *Journal of European Integration*, 29 (4), σελ. 425 – 445.
- Kassim, H., Peters, B.G, και Wright, V. (ed.) (2000), *The National Co-ordination of EU Policy. The Domestic Level*, Oxford: Oxford University Press.
- Kassim H., Menon, A., Peters, B.G., και Wright, V. (ed.) (2001), *The National Co-ordination of EU Policy. The European Level*, Oxford: Oxford University Press.
- Knill, C. (2001), *The Europeanisation of National Administrations. Patterns of Institutional Change and Persistence*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Λάβδας, Κ. (2004), *Συμφέροντα και Πολιτική*, Παπαζήσης, Αθήνα.
- Mastenbroek, E. και Kaeding, M. (2006) ‘‘Europeanization Beyond the Goodness of Fit: Domestic Politics in the Forefront’’, *Comparative European Politics*, 4, σελ. 331–354.
- Nuget, N. (2009), *Πολιτική και Διακυβέρνηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση*, Αθήνα: Σαβάλλας.
- Papadopoulos, Y. (2007), ‘‘Problems of Democratic Accountability in Network and Multilevel Governance’’, *European Law Journal*, 13 (4), σελ. 469–486.

Πασσάς, Α. (2008), ‘Εθνικά Κοινοβούλια και Επιρροή στο Ενωσιακό Πολιτικό Σύστημα: Το Παράδειγμα της Ελληνικής Βουλής’, στο Μαραβέγιας Ν. (επιμ.), *Η Ελλάδα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Παρελθόν, Παρόν και Μέλλον*, Αθήνα: Θεμέλιο.

Πασσάς, Α. και Τσέκος, Θ. (2004), ‘Η Επαγγελματική Εκπαίδευση των Δημοσίων Υπαλλήλων. Ευρωπαϊκή και Ελληνική Εμπειρία’, στο *Μελέτες*, 20, Αθήνα; Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ.

Πασσάς, Α. και Τσέκος, Θ. (επιμ.) (2009), *Εθνική Διοίκηση και Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση. Η Ελληνική εμπειρία*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Quaglia, L., de Francesco, F. και Radaelli, C.M. (2008), ‘Committee Governance and Socialization in the European Union’, *Journal of European Public Policy*, 15 (1), σελ. 155-166.

Σπανού, Κ. (2001), *Ελληνική Διοίκηση και Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Stephanou, C. και Passas, A. (1997), ‘Chapitre VIII: Grèce’, στο Rideau J. (ed.), *Les États Membre de l’ Union Européenne. Adaptation-Mutation- Résistances*, Paris: Librairie Generale De Droit Et De Jurisprudence.

Σωτηρόπουλος, Δ. Α. (2007), *Κράτος και Μεταρρύθμιση στη Σύγχρονη Νότια Ευρώπη: Ελλάδα-Ισπανία-Ιταλία-Πορτογαλία*, Αθήνα: Ποταμός.

ΚΦ5.3-ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ, Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να αποκτήσουν οι σπουδαστές τις κατάλληλες γνώσεις και μια βασική εξοικείωση για τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί ο γενικός προϋπολογισμός της ΕΕ και χρηματοδοτεί βασικές πολιτικές της Ένωσης, όπως είναι η πολιτική συνοχής (διαρθρωτικές δράσεις). Στο πλαίσιο αυτό, επιχειρείται η σύνδεση του κοινοτικού προϋπολογισμού με την περιφερειακή πολιτική της ΕΕ και την εφαρμογή του ΕΣΠΑ στην Ελλάδα.

Η εξέταση του δημοσιονομικού συστήματος της Ε.Ε. εστιάζεται στις διαδικασίες και τις διαπραγματεύσεις που οδηγούν στη θέσπιση του δημοσιονομικού πλαισίου και η συμμετοχή της ελληνικής διοίκησης στις διεργασίες αυτές. Στη συνέχεια, αναλύεται ο τρόπος λειτουργίας του ετησίου κοινοτικού προϋπολογισμού και η χρηματοδότηση της πολιτικής συνοχής. Ιδιαίτερη προσοχή δίδεται στις κανονιστικές διατάξεις που απαρτίζουν το θεσμικό πλαίσιο της περιφερειακής πολιτικής και στις υποχρεώσεις που αναλαμβάνουν τα κράτη μέλη.

Στο επίπεδο αυτό εξετάζεται η υλοποίηση του ΕΣΠΑ στην Ελλάδα. Ειδικότερα, εξετάζονται οι κύριες προτεραιότητες και στόχοι του ΕΣΠΑ, τα επιχειρησιακά του προγράμματα και τα χρηματοδοτικά μέσα. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στις δομές που έχουν συσταθεί στην ελληνική διοίκηση και στις διαδικασίες για τη διαχείριση και υλοποίηση των έργων των προγραμμάτων. Αναδεικνύονται, έτσι, οι τυχόν διαχειριστικές αδυναμίες, καθώς επίσης και η αλληλεπίδραση της εθνικής με την κοινοτική διοίκηση. Η υλοποίηση του ΕΣΠΑ καταδεικνύει και τις οικονομικές επιπτώσεις στην αναπτυξιακή διαδικασία και την περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Το δημοσιονομικό πλαίσιο (δπ) της Ε.Ε.: διαπραγματεύσεις, διαδικασία θέσπισης, εφαρμογής και αναθεώρηση του. Το δπ της περιόδου 2007-2013

- Η διοργανική συμφωνία μεταξύ του Ευρ. Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής για δημοσιονομική πειθαρχία και χρηστή δημοσιονομική διαχείριση
- Ο ετήσιος προϋπολογισμός της ΕΕ: αρχές και διαδικασία κατάρτισης και έγκρισης του κοινοτικού προϋπολογισμού
- Ο προϋπολογισμός και η χρηματοδότηση των τομέων πολιτικής του: Η περίπτωση της πολιτικής συνοχής.
- Το ζήτημα του ελέγχου των δαπανών στο πλαίσιο της χρηστής δημοσιονομικής διαχείριση και της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας
- Οι απολήψεις της Ελλάδας από τα διαρθρωτικά Ταμεία
- Θεσμικό πλαίσιο άσκησης της πολιτικής συνοχής: Ο Κανονισμός 1083/2006 του Συμβουλίου περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/99: Στόχοι, αρχές και μέσα της νέας προγραμματικής περιόδου 2007-2013.
- Ο σχεδιασμός και το περιεχόμενο του ΕΣΠΑ: Βασικές επιδιώξεις και προτεραιότητες, περιφερειακά και τομεακά προγράμματα. Χρηματοδοτικό πόροι
- Οι δομές διαχείρισης και οι διαδικασίες υλοποίησης των προγραμμάτων. Οι καινοτομίες σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο, οι νέες απαιτήσεις. Η εμπειρία από την υφιστάμενη εφαρμογή των προγραμμάτων.
- Μελλοντικές κατευθύνσεις και τάσεις της πολιτικής συνοχής και της θέσης της Ελλάδας στο πλαίσιο του επόμενου δημοσιονομικού προγραμματισμού.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Λιαργκόβας, Π. και Ανδρέου, Γ. (2007), *Η Νέα Πολιτική Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η Ελλάδα*, Αθήνα: ΕΚΕΜ, Παπαζήση.

Λιαργκόβας, Π. και Ανδρέου, Γ. (2008), ‘‘Επιπτώσεις στην Ελληνική οικονομία από την Νέα Πολιτική Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το Νέο Κοινοτικό Προϋπολογισμό’’, σε Μαραβέγιας Ν. (επιμ.), *Η Ελλάδα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Παρελθόν, παρόν και μέλλον*, Αθήνα: Θεμέλιο.

Μαραβέγιας, Ν. (2001), Περιφερειακή Πολιτική και Οικονομική και Κοινωνική Συνοχή, σε Δημόπουλος, Γ., Μπαλτάς, Ν. και Χασσίδ, Ι.(επιμ.), *Εισαγωγή στις Ευρωπαϊκές Σπουδές*, Τομ. Β΄: *Οικονομική Ολοκλήρωση και Πολιτικές*, Αθήνα: Ι. Σιδέρης.

Πετράκος, Γ. και Ψυχάρης, Γ. (2004), *Περιφερειακή ανάπτυξη στην Ελλάδα*, Αθήνα: Κριτική.

Πλασκοβίτης, Η. (2008), Η Εφαρμογή των Πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για Οικονομική και Κοινωνική Συνοχή, σε Μαραβέγιας Ν. (επιμ.), *Η Ελλάδα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Παρελθόν, παρόν και μέλλον*, Αθήνα: Θεμέλιο.

Δικτυακοί τόποι

ΕΣΠΑ <http://www.espa.gr/el/Pages/Default.aspx>

Europa http://europa.eu/pol/reg/index_el..htm

Μονάδα Οργάνωσης Διαχείρισης http://www.mou.gr/index.asp?a_1d=46

Νόμοι

Συμβούλιο, Κανονισμός 1083/2006, ΕΕ L 210 της 31/07/2006.

Νόμος 3614/2007 Διαχείριση, Έλεγχο και Εφαρμογή Αναπτυξιακών Παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2007-2013. (ΦΕΚ 267/3-12-2007).

Νόμος 3840/2010 Αποκέντρωση, Απλοποίηση και Ενίσχυση της Αποτελεσματικότητας των Διαδικασιών του ΕΣΠΑ 2007-2013 και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ 53/31-03-2010).

ΚΦ5.4-ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΡΥΘΜΙΣΗ: ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΘΕΣΜΟΙ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η ρύθμιση (regulation), μολονότι σταδιακά αυτονομείται ως (σύνθετο) πεδίο ακαδημαϊκής έρευνας και πολιτικής/διοικητικής πρακτικής, εμφανίζει δυσκολίες στη θεματική της οριοθέτηση και στην αποσαφήνιση της φύσης του αντικειμένου της. Ο σκοπός του μαθήματος είναι διττός: αφενός η θεωρητική και αναλυτική εξέταση της ρύθμισης ως μορφή δημόσιας παρέμβασης στην οικονομική και κοινωνική πραγματικότητα και αφετέρου η ανάδειξη των μέσων άσκησης της δημόσιας αυτής παρέμβασης στην σύγχρονη εποχή της διακυβέρνησης (governance).

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εννοιολογικό και θεωρητικό πλαίσιο της ρύθμισης

Αρχικά παρουσιάζονται οι επιμέρους εννοιολογήσεις της ρύθμισης: η ρύθμιση ως εξειδικευμένοι κανόνες δικαίου που παράγουν οι θεματικές (ανεξάρτητες) δημόσιες αρχές, η ρύθμιση ως άμεση κρατική παρέμβαση στην οικονομία ευρύτερα και η ρύθμιση ως περικλείουσα όλους τους μηχανισμούς κοινωνικού ελέγχου. Στη συνέχεια εισάγονται οι κυριότερες διαπειθαρχικές θεωρητικές προσεγγίσεις (με εισφορές ιδίως από το χώρο των οικονομικών, νομικών, κοινωνιολογικών και πολιτικών επιστημών) αναφορικά με την αναγκαιότητα της ρύθμισης, τους ρυθμιστές και τα μοντέλα διεπίδρασής τους (θεωρίες δημοσίου συμφέροντος, θεωρίες ιδιωτικού συμφέροντος και θεσμικές θεωρίες).

2. Ρυθμιστικές τεχνικές και εργαλεία

Ενώ η προηγούμενη ενότητα απαντά κυρίως στο *γιατί* αναδύεται η ρύθμιση ως αναγκαιότητα, η παρούσα ενότητα εστιάζει στο *πώς* εμφανίζεται η ρύθμιση. Η ταξινόμηση που προτείνεται εν προκειμένω ομαδοποιεί τις ρυθμιστικές τεχνικές και εργαλεία σε ευρύτερες κατηγορίες βάσει προσυμφωνημένων αξόνων, ενώ συζητούνται και υβριδικές και αταξινόμητες εκδηλώσεις της ρύθμισης. Τέλος η συζήτηση στρέφεται σε ερωτήματα που αφορούν στην *επιλογή* των κατάλληλων και αποδοτικότερων ρυθμιστικών τεχνικών και εργαλείων (better regulation).

3. Ρυθμιστές: ειδικότερα το θεσμικό φαινόμενο των (Ανεξάρτητων) Ρυθμιστικών Αρχών

Με αφετηρία το αμερικανικό αρχέτυπο της Independent Regulatory Commission, επιχειρείται η συγκριτική παρουσίαση των ανεξάρτητων αρχών σε διαφορετικά πολιτικά συστήματα με γνώμονα την ένταση του θεσμικού ανταγωνισμού- checks & balances (π.χ η γαλλική Autorité Administrative Indépendante, τα βρετανικά Non-Ministerial Government Departments και Regulatory Non-Departmental Public Bodies, η ιταλική Autorità Amministrativa Indipendente, το κατακερματισμένο μοντέλο των Αυτόνομων Ευρωπαϊκών Οργανισμών της ΕΕ).

4. Συμμόρφωση των αποδεκτών της ρύθμισης και επιβολή των ρυθμιστικών παρεμβάσεων

Μετά από μία σύντομη εισαγωγή στην προβληματική της συμμόρφωσης (compliance), η συγκεκριμένη ενότητα εξετάζει τα ζητήματα που συνδέονται με τις ποικίλες στρατηγικές που μπορούν να αναπτύξουν οι δημόσιοι λειτουργοί, αλλά και ιδιωτικοί δρώντες, προκειμένου να ληφθούν κατάλληλες πρωτοβουλίες επιβολής των ρυθμιστικών παρεμβάσεων. Αναδεικνύεται η σπουδαιότητα του βαθμού διακριτικής ευχέρειας των εκάστοτε ρυθμιστών, ερμηνευτών και εφαρμοστών της ρύθμισης αναφορικά με τη συμμόρφωση των αποδεκτών της.

5. Ζητήματα λογοδοσίας και νομιμοποίησης

Γίνεται, σύντομη αναφορά στα ζητήματα νομιμοποίησης (input, ongoing, output) των σύγχρονων ρυθμιστικών παρεμβάσεων. Τα ζητήματα αυτά συναρτώνται αφενός με διαφορετικές λογικές περί δικαιολόγησης της νομιμότητας, αφετέρου με διαφορετικές προσλήψεις της δημοκρατίας. Γίνεται, επίσης, αναφορά στην πρακτική του σχεδιασμού της λογοδοσίας των φορέων της ρύθμισης, προτείνοντας ένα μοντέλο διευρυμένης λογοδοσίας (extended accountability), ανοδική-οριζόντια-καθοδική, στη σύγχρονη πραγματικότητα της πολύ-επίπεδης διακυβέρνησης (multi-level governance). Τέλος προσεγγίζεται και η προβληματική της meta-regulation (ρύθμιση της ρύθμισης).

6. Ευρωπαϊκή ρυθμιστική διακυβέρνηση

Μέσα στο ιδιαίτερο ρυθμιστικό περιβάλλον της ΕΕ αναλύεται ο ειδικός ρόλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και οι σχετικές πρωτοβουλίες της (π.χ. Λευκή Βίβλος για την Ευρωπαϊκή Διακυβέρνηση, Σχέδιο Δράσης για τη βελτίωση του ενωσιακού κανονιστικού πλαισίου). Ως πεδία μελέτης επιλέγονται αυτά (α) των τηλεπικοινωνιών

στην τομεακή-προληπτική (ex ante) ρύθμιση και (β) το πεδίο της αντιμονοπωλιακής συμπεριφοράς των επιχειρήσεων στην κατασταλτική (ex post) ρύθμιση του ανταγωνισμού. Ανιχνεύεται ο προοδευτικά λανθάνων εξουσιαστικός ρόλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής απέναντι στις εθνικές Ανεξάρτητες Αρχές. Τονίζεται ιδιαίτερα ο εργαλειακός ρόλος του διοικητικού δικαίου, αλλά και η συχνή προσφυγή στο ήπιο δίκαιο (soft law) από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τους «ευρωπαίους ρυθμιστές». Τέλος, εξετάζεται η ανταπόκριση του ελληνικού πολιτικού συστήματος στα νέα σύνθετα ρυθμιστικά δεδομένα για τις Ανεξάρτητες Αρχές.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Κοζύρης, Φ. και Μεγγλίδου, Σ. (επιμ.) (2003), *Η Ανεξαρτησία των Ανεξάρτητων Αρχών*, Αθήνα-Κομοτηνή: Αντ. Ν. Σάκκουλας.

Πετράκη, Ε.Κ. (2009), “Οι Ελληνικές Ανεξάρτητες Ρυθμιστικές Αρχές: Ενωσιακές Προεκτάσεις μιας Αμφιλεγόμενης Συνταγματικής Αναθεώρησης”, σε Πασσάς Α. και Τσέκος, Θ.(επιμ), *Εθνική Διοίκηση και Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση – Η Ελληνική Εμπειρία*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Σπανού, Κ. (2008), “Ανεξάρτητες Αρχές: Κρίση, Μετεξέλιξη ή Αναβάθμιση του Πολιτικού Συστήματος;”, σε Κοντιάδης, Χ.Ι. και Ανθόπουλος, Χ.Θ. (επιμ.), *Κρίση του Ελληνικού Πολιτικού Συστήματος;*, Αθήνα: Παπαζήσης, Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου.

Φορτσάκης Θ. (2002), *Οι Ανεξάρτητες Αρχές* σε Μακρυδημήτρης Α. και Ζύγουρα Ο. (επιμ.) *Η Δοίκηση και το Σύνταγμα*, Αθήνα: Αντ. Ν. Σάκκουλας / Ελληνικό Ινστιτούτο Διοικητικών Επιστημών.

Φραγκάκης, Ν. (επιμ.) 2008), *Οι Ανεξάρτητες Αρχές στη Σύγχρονη Δημοκρατία*, Αθήνα-Κομοτηνή: Αντ. Ν. Σάκκουλας.

B. ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

Baldwin, R., Scott, C. και Hood, C. (eds.) (1998), *A Reader on Regulation*, Oxford: Oxford University Press.

- Baldwin, R. και Martin, C. (1999), *Understanding Regulation*, Oxford: Oxford University Press.
- Black, J. (2008), ‘‘Constructing and Contesting Legitimacy and Accountability in Polycentric Regulatory Regimes’’, *Regulation & Governance*, 2 (2), 137–164.
- Coen, D. και Thatcher M. (2008), ‘‘Network Governance and Multi-level Delegation: European Networks of Regulatory Agencies’’, *Journal of Public Policy*, 28 (1), 49-71.
- Hood, C. (1983), *The Tools of Government*, London: Macmillan.
- Hood, C. (2007), ‘‘Intellectual Obsolescence and Intellectual Makeovers: Reflections on the Tools of Government after Two Decades’’, *Governance*, 20 (1), 127–144.
- Jordana, J. και Levi, F.D. (επιμ.), (2004), *The Politics of Regulation*, Cheltenham–Northampton: Edward Elgar.
- Lodge, M. (2008), ‘‘Regulation, the Regulatory State and European Politics’’, *West European Politics*, 31 (1-2), σελ. 280 – 301.
- Moran, M. (2002), ‘‘Review Article: Understanding the Regulatory State’’, *British Journal of Political Science*, 32 (2), σελ. 391-413.
- Ogus, A. (2004), *Regulation: Legal form and economic theory*, Oxford: Hart Publishing.
- Verhey, L. και Zwart, T. (επιμ) (2003), *Agencies in European and Comparative Perspective*, Antwerp: Intersentia.
- Yeung, K. (2004), *Securing compliance: a principled approach*, Oxford: Hart Publishing

ΚΦ6-ΘΕΣΜΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΚΦ6.1-ΔΗΜΟΣΙΟ ΔΙΚΑΙΟ - ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αυτό αποσκοπεί στην εξοικείωση των σπουδαστών με τα εννοιολογικά χαρακτηριστικά και τις διάφορες κατηγορίες της διοικητικής πράξης, που αποτελεί το βασικό προϊόν της διοικητικής δραστηριότητας, καθώς και στην απόκτηση των γνώσεων, που θα επιτρέψουν στο δημόσιο υπάλληλο να εκδίδει διοικητικές πράξεις κατά τρόπο που να εγγυάται τη διασφάλιση της τήρησης της νομιμότητας. Στα πλαίσια του μαθήματος αυτού, θα αναλυθεί ιδίως η νόμιμη διαδικασία που κατατείνει στην έκδοση νόμιμης διοικητικής πράξης και τα χαρακτηριστικά της νόμιμης αιτιολόγησής της. Με τον τρόπο αυτό οι σπουδαστές θα αποφεύγουν κατά τη σταδιοδρομία τους την έκδοση άκυρων διοικητικών πράξεων.

Στη συνέχεια το μάθημα και εστιάζεται στους μηχανισμούς του ελέγχου της νομιμότητας, αλλά και της ουσίας της διοικητικής πράξης, οι οποίοι έχουν τεθεί από την έννομη τάξη στη διάθεση της Διοίκησης. Θα αναλυθούν οι μορφές ελέγχου, που ενεργοποιούνται αυτεπαγγέλτως από τη Διοίκηση, οι τύποι των διοικητικών προσφυγών των διοικουμένων και οι διάφορες μορφές δικαστικού ελέγχου, καθώς και εκείνου που διενεργείται από Ανεξάρτητες Αρχές.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Η αρχή της νομιμότητας.
- Η ατομική διοικητική πράξη, διακρίσεις εννοιολογικά χαρακτηριστικά.
- Η αρμοδιότητα του διοικητικού οργάνου, διακρίσεις, μεταβίβαση.
- Η διαδικασία παραγωγής διοικητικής πράξης.

- Κανόνες λειτουργίας συλλογικών οργάνων. Ουσιώδεις τύποι.
- Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας
- Ο έλεγχος της διοικητικής πράξης και οι διακρίσεις του.
- Τα όρια του ελέγχου νομιμότητας. Ο έλεγχος ουσίας.
- Το τεκμήριο νομιμότητας και ο παρεμπίπτων έλεγχος ατομικής διοικητικής πράξης.
- Η ανάκληση της διοικητικής πράξης.
- Οι διοικητικές προσφυγές. Διακρίσεις. Ένδικα βοηθήματα ενώπιον των Δικαστηρίων.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βενιζέλος, Ε. (2008), *Μαθήματα Συνταγματικού Δικαίου*, Αθήνα: Αντ. Ν. Σάκκουλα.

Γέροντας, Απ., Λύτρας, Σ., Παυλόπουλος, Π., Σιούτη, Γ. και Φλογαίτης Σ., (2004), *Διοικητικό Δίκαιο*, Αθήνα: Αντ. Ν. Σάκκουλα.

Δαγτόγλου, Π. (2004), *Διοικητικό Δίκαιο*, Αθήνα: Αντ. Ν. Σάκκουλα.

Δαγτόγλου, Π. (2005), *Συνταγματικό Δίκαιο – Ατομικά Δικαιώματα Τόμος Α΄ και Β΄*, Αθήνα: Αντ. Ν. Σάκκουλα.

Μάνεσης, Α. (1981), *Συνταγματικά Δικαιώματα Τόμος Α΄. Ατομικές Ελευθερίες*, Αθήνα-Θεσσαλονίκη: Σάκκουλα.

Παπαευαγγέλου, Θ., Εμμανουηλίδης, Δ., Νικολαράκου, Ουρ., Τζιράκη, Ε. και Γιαννακού, Φ. (2007), *Η Αστική Ευθύνη του Δημοσίου*, Αθήνα: Αντ. Ν. Σάκκουλα.

Ράικος, Α. (2008), *Συνταγματικό Δίκαιο. Θεμελιώδη Δικαιώματα*, Αθήνα: Αντ. Ν. Σάκκουλα.

Σπηλιωτόπουλος, Ε. (2010), *Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου*, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.

Σπηλιωτόπουλος, Ε. (2005), *Το Ελληνικό Δημόσιο Δίκαιο. Οι Βασικοί Κανόνες*, Αθήνα: Πατάκη.

Σπυρόπουλος, Φ. (2006), *Εισαγωγή στο Συνταγματικό Δίκαιο*, Αθήνα: Αντ. Ν. Σάκκουλα.

Τάχος, Α. (2005), *Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο*, Αθήνα-Θεσσαλονίκη: Σάκκουλα.

Τάχος, Α. (2002), *Ερμηνεία Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας*, Αθήνα-Θεσσαλονίκη: Σάκκουλα.

Χρυσανθάκης, Χ. (2006), *Εισηγήσεις Διοικητικού Δικαίου*, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.

Χρυσόγονος, Κ. (2006), *Συνταγματικό Δίκαιο. Ατομικά και Κοινωνικά Δικαιώματα*, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.

ΚΦ6.2-ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός του εργαστηρίου είναι η ανάπτυξη γνώσεων και δεξιοτήτων σύνταξης και προτυποποίησης νόμιμων και τεχνικά άρτιων διοικητικών εγγράφων και κανονιστικών πράξεων και η ηλεκτρονική ένταξή τους στη ροή εργασιών μιας υπηρεσίας.

Στόχος είναι η εξοικείωση των σπουδαστών με τους κανόνες της έγγραφης επικοινωνίας της Δημόσιας Διοίκησης τόσο με τους πολίτες, όσο και μεταξύ των υπηρεσιών, με τα εργαλεία προτυποποίησης εγγράφων και πινάκων σε μια δομή άμεσα επαναχρησιμοποιούμενη και η παρουσίαση βέλτιστων τεχνικών ηλεκτρονικής διαχείρισης εγγράφων.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

1. Προϋποθέσεις εγκυρότητας Διοικητικών Εγγράφων

2. Σύνταξη Σχεδίου Εγγράφου

3. Είδη Δημοσίων Εγγράφων

- Έγγραφα ευρείας χρήσης
- Εγκύκλιοι
- Έγγραφα επικοινωνίας εντός της Υπηρεσίας (Έγγραφες εισηγήσεις, Υπηρεσιακά και Ενημερωτικά Σημειώματα)
- Γνωμοδοτήσεις του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους
- Πρακτικά Συλλογικών Οργάνων (Συμβουλίων / Επιτροπών)
- Εκτελεστές Πράξεις (Αποφάσεις, Προεδρικά Διατάγματα)
- Προσωπικά Έγγραφα

4. Κανόνες Σύνταξης Δημοσίων Εγγράφων

- Έγγραφα ευρείας χρήσης
- Αποφάσεις

5. Διακίνηση Δημοσίων Εγγράφων

6. Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση

7. Ηλεκτρονική Διαχείριση Εγγράφων

8. Αρχαιοθέτηση Δημοσίων Εγγράφων

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΥΠΕΣΔΔΑ, (2003), *Κανονισμός Επικοινωνίας Δημοσίων Υπηρεσιών*, Αθήνα: Εθνικό Τυπογραφείο.

Σπηλιωτόπουλος, Ε. (1999), *Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου*, Αθήνα: Αντ. Ν. Σάκκουλα.

Τάχος, Α. (2000), *Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας (Ν.2690/1999)*, Αθήνα-Θεσσαλονίκη: Σάκκουλα.

ΚΦ6.3-ΘΕΣΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η λειτουργία, οι διαδικασίες και η παροχή υπηρεσιών της Δημόσιας Διοίκησης μεταβαίνουν σταδιακά σε μορφές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Σκοπός του μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι σπουδαστές τις νέες μορφές λειτουργίας και παροχής υπηρεσιών με βάση τις ΤΠΕ και να εξοικειωθούν με τις νέες έννοιες και τα ζητήματα που τίθενται αναφορικά με την εφαρμογή του κανονιστικού πλαισίου σε ηλεκτρονικό περιβάλλον

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ηλεκτρονικές υπηρεσίες: προϋποθέσεις /ταυτοποίηση/ αυθεντικοποίηση. Ηλεκτρονικό έγγραφο/ηλεκτρονικό αρχείο. Ηλεκτρονικές υπογραφές. Ζητήματα ηλεκτρονικών μητρώων. Ηλεκτρονικές προμήθειες. Πλαίσιο διαλειτουργικότητας. Κανόνες λειτουργίας δικτυακού τόπου.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αποστολάκης, Ε., Λούκης, Ι., και ΧΑΛΑΡΗΣ, Ι. (2008), *Ηλεκτρονική Δημόσια Διοίκηση – Οργάνωση, Τεχνολογία και Εφαρμογές*, Αθήνα: Παπαζήση.

Organization For Economic Co-operation & Development (OECD), (2003), *The e-Government Imperative*, Paris: OECD.

Organization For Economic Co-operation & Development (OECD), (2003), *Promises and Problems of e-Democracy: Challenges of Online Citizen Engagement*, Paris: OECD

Commission of the European Communities, (2006), “i2010 eGovernment Action Plan: Accelerating eGovernment in Europe for the Benefit of All”, COM (2006) 173, Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, Brussels.

Loukis, E. και Kokolakis S., (2004), ‘‘An Architecture of a Flexible Public Sector Collaborative Environment based on Business Process Modelling’’, *e-Journal of Electronic Commerce Technology and Applications*.

Διευθύνσεις Διαδικτύου

Ειδικός διαδικτυακός τόπος για θέματα Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης: www.egov.gr

Διαδικτυακός τόπος του Ebusiness Forum: <http://www.ebusinessforum.gr/>

Διαδικτυακοί τόποι Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας», www.infosociety.gr & www.ktpae.gr

Διαδικτυακός τόπος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κοινωνία της Πληροφορίας: europa.eu.int/information_society

Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο eGovernment: europa.eu.int/ISPO/ida/egov

Ελληνικό Παρατηρητήριο για την ΚτΠ: www.observatory.gr

Διαδικτυακοί τόποι ΟΟΣΑ για θέματα eGovernment: www.oecd.org/topic, www1.oecd.org/puma/

Διαδικτυακοί τόποι σημαντικών Ευρωπαϊκών έργων στην περιοχή eGovernment: www.sibis-eu.org/sibis, www.prisma-eu.net, www.eurodyn.com/ict-e-pan, www.egov-project.org

Ειδικός διαδικτυακός τόπος για θέματα Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης: www.egov.gr

Διαδικτυακός τόπος Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων:
www.eett.gr

Διαδικτυακός τόπος του Ebusiness Forum: <http://www.ebusinessforum.gr/>

Διαδικτυακοί τόποι του e-Envoy και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Μ. Βρετανίας:
www.e-envoy.gov.uk, www.localgov.gov.uk

Διαδικτυακός τόπος διεθνούς οργανισμού για το SSL: www.ssl.com

ΚΦ6.4-ΔΙΚΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποσκοπεί, αφενός στην εξοικείωση των σπουδαστών με τα εννοιολογικά χαρακτηριστικά της διοικητικής σύμβασης και, αφετέρου, με το σύστημα σύναψης των διοικητικών συμβάσεων δημοσίων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, που ισχύει στην Ελλάδα. Επιδιώκεται, ειδικότερα, η απόκτηση των απαραίτητων γνώσεων τόσο ως προς τη διαδικασία που κατατείνει στη σύναψη διοικητικής σύμβασης όσο και ως προς τη διοικητική δραστηριότητα που αναπτύσσεται μετά τη σύναψη της διοικητικής σύμβασης και σχετίζεται με την εκτέλεσή της.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Προμήθειες αγαθών και υπηρεσιών
- Διαγωνισμοί
- Συμβάσεις
- Κοινοτικό και εθνικό νομοθετικό πλαίσιο για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών
- Τα εννοιολογικά χαρακτηριστικά της διοικητικής σύμβασης και η διαφοροποίησή της από την ιδιωτική σύμβαση
- Οι διοικητικές συμβάσεις δημοσίων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών

- Οι αποσπαστές πράξεις (διακήρυξη και συστήματα διακηρύξεων, αξιολογήσεις, κατακυρώσεις κ.λπ.)
- Η εκτέλεση των διοικητικών συμβάσεων και, ιδίως, των συμβάσεων δημοσίων έργων (συγκριτικοί πίνακες, πρωτόκολλα κ.λπ.)
- Δημόσιες πολιτικές προμηθειών. Ειδικά προγράμματα προμηθειών – Ηλεκτρονικές προμήθειες. Προληπτικός έλεγχος - κοινοβουλευτικός έλεγχος - δικαστική προστασία. Ο δικαστικός έλεγχος των διοικητικών συμβάσεων.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Δέγλερης, Π. (2008), *Δίκαιο Προμηθειών και Υπηρεσιών Δημοσίου*, Αθήνα-Θεσσαλονίκη: Π. Σάκκουλα.

Μητκίδης, Χ. (2010), *Δημόσιες Συμβάσεις Μελετών και Συναφών Υπηρεσιών*, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.

Παπαευαγγέλου, Θ. (2004), *Δημόσια Έργα*, Αθήνα-Θεσσαλονίκη: Σάκκουλα.

ΚΦ6.5-ΔΗΜΟΣΙΟΫΠΑΛΛΗΛΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα παρέχει στους σπουδαστές τις γνώσεις που απαιτούνται, ώστε να γνωρίζουν επακριβώς τις υποχρεώσεις, τη νομική σχέση που τους συνδέει με το δημόσιο και την ειδικότερη διαμορφωση των σχέσεων αυτών. Η γνώση για τους κανόνες της υπηρεσιακής κατάστασης του ανθρώπινου δυναμικού συνδυάζεται με τους κανόνες και τις αρχές ορθής διοικητικής συμπεριφοράς απέναντι στους πολίτες και εν γένει στους συναλλασσόμενους με τη δημόσια διοίκηση

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Δημοσιοϋπαλληλικός κώδικας. Διορισμός. Υποχρεώσεις – Περιορισμοί – κωλύματα/ασυμβίβαστα – Δικαιώματα. Υπηρεσιακή κατάσταση και υπηρεσιακές

μεταβολές. Πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές/πειθαρχική διαδικασία-συμβούλια – δικαιώματα/ένδικα μέσα. Συλλογικά όργανα. Κώδικες και κανόνες συμπεριφοράς και ηθική της εργασίας

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Παναγόπουλος, Θ. (1999), *Εγχειρίδιο Υπαλληλικού Δικαίου*, Αθήνα: Σταμούλης.
- Ναυπλιώτης, Γ. (2003), *Πειθαρχικό Δίκαιο: Συστηματική Κατ' άρθρο Ερμηνεία του ισχύοντος Υπαλληλικού [Πειθαρχικού] Κώδικα*, Αθήνα: Σάκκουλα.
- Τάχος, Α. και Συμεωνίδης, Ι. (2007), *Ερμηνεία Υπαλληλικού Κώδικα , Τόμοι Α' και Β'*, Αθήνα: Σάκκουλα.
- Σπηλιωτόπουλος, Ε. και Χρυσανθάκης Χ. (1995), *Βασικοί Θεσμοί Δημοσιοϋπαλληλικού Δικαίου*, Αθήνα: Σάκκουλα.
- Φθενάκης, Χ. (2000), *Η Πολιτεία και το Δίκαιο των Δημοσίων Υπαλλήλων*, Αθήνα: Σάκκουλα.
- Χρυσανθάκης, Χ. (2001), *Συστήματα Προσλήψεων των Δημοσίων Υπαλλήλων* Αθήνα: Σάκκουλα.
- Ανδρονόπουλου, Β. (2005), *Σύστημα προσλήψεων στο Δημόσιο Τομέα – Κωδικοποίηση*
- Παπαδοπούλου, Μ. (2005), *Οι προσλήψεις στο Δημόσιο μέσω του ΑΣΕΠ (ν.2190/1994)*, Αθήνα: Σάκκουλα.
- Νόμος 3528/2007 [ΦΕΚ 26/Α] *Κώδικας Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.*
- Νόμος 3839/2010 [ΦΕΚ 51/Α] *Σύστημα επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων με αντικειμενικά και αξιοκρατικά κριτήρια – Σύσταση Ειδικού Συμβουλίου Επιλογής Προϊσταμένων (ΕΙ.Σ.Ε.Π.)*

ΚΦ7-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΚΦ7.1-ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ, ΔΗΜΟΣΙΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εφαρμοσμένη ανάλυση θεμάτων δημοσιονομικής πολιτικής στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ειδικότερα, εξετάζεται το θεσμικό πλαίσιο και τα όργανα άσκησης της δημοσιονομικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης, εξετάζεται το πλαίσιο της δημοσιονομικής πολυμερούς εποπτείας και ειδικότερα, το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης και η Διαδικασία Υπερβολικού Ελλείμματος. Στη συνέχεια αναλύεται και ο άλλος πυλώνας μακροοικονομικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωζώνης, η νομισματική πολιτική. Τα παραπάνω προσεγγίζονται από την πλευρά της οικονομικής θεωρίας (θεωρία άριστων νομισματικών περιοχών, νομισματικές ενώσεις κ.λπ.).

Στη δεύτερη ενότητα του μαθήματος αναλύεται ο δημόσιος τομέας στην Ελλάδα, ιδιαίτερα όσον αφορά το μέγεθος και τη δομή των δημοσίων δαπανών και εσόδων, τόσο διαχρονικά όσο και σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρώπη. Τέλος, εξετάζονται διάφορα θέματα σχετικά με το έλλειμμα και το χρέος του δημοσίου και αναλύονται πτυχές του θέματος της δημοσιονομικής βιωσιμότητας.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Η δημοσιονομική και νομισματική πολιτική στην Ε.Ε. και την Ευρωζώνη
 - Το θεσμικό πλαίσιο
 - Το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα
 - Ο Κοινοτικός Προϋπολογισμός
 - Το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης

2. Ο δημόσιος τομέας στην Ελλάδα

- Μέγεθος και δραστηριότητες του δημόσιου τομέα
- Η φορολογία στην Ελλάδα
- Οι δημόσιες δαπάνες στην Ελλάδα
- Δημόσιος τομέας και Εθνικοί Λογαριασμοί
- Έλλειμμα και Χρέος

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

De Grauwe, P. (2008), *Τα οικονομικά της Νομισματικής Ένωσης*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Rosen, H., Gayer T., Ράπανος, Β. και Καπλάνογλου, Γ. (2009), *Δημόσια Οικονομική- Α' Τόμος*, Αθήνα: Κριτική.

Rosen, H., Gayer, T, Ράπανος, Β. και Καπλάνογλου, Γ. (2009), *Δημόσια Οικονομική-Β' Τόμος*, Αθήνα: Κριτική.

Καραβίτης, Ν. (2008), *Δημόσιο Χρέος και Έλλειμμα*, Αθήνα: Διόνικος.

ΚΦ7.2-ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ, ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να προσφέρει στους σπουδαστές βασικές γνώσεις για τη λειτουργία και τις οικονομικές δραστηριότητες του κράτους, τη δημοσιονομική πολιτική και το φορολογικό σύστημα. Το μάθημα αποσκοπεί στην απόκτηση εποπτείας των δημοσιονομικών θεσμών, με κύρια αναφορά στον Κρατικό Προϋπολογισμό της Ελλάδας.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Έννοιες και ορισμοί των Δημοσίων Οικονομικών.
- Οι οικονομικές λειτουργίες του σύγχρονου κράτους.
- Δημόσια και Ιδιωτική Οικονομία
 - α) Οριοθέτηση και συγκριτική προσέγγιση
 - β) Κοινές μορφές δημοσιονομικής δράσης
- Τακτικός προϋπολογισμός και προϋπολογισμός δημοσίων επενδύσεων
- Θεσμικό πλαίσιο του Κρατικού Προϋπολογισμού, του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων και του Δημόσιου Λογιστικού.
- Κατάρτιση προϋπολογισμού
- Έγκριση προϋπολογισμού
- Εκτέλεση προϋπολογισμού
- Έλεγχος προϋπολογισμού
 - α) Νομική φύση
 - β) Είδη ελέγχου
- Το Ελεγκτικό Συνέδριο
 - A. Δομή και λειτουργία
 - B. Αρμοδιότητες
 - Γ. Νομολογία και Μελέτη Υποθέσεων (Case Study) ανά κατηγορία
- Ευρωπαϊκός και διεθνής δημοσιονομικός έλεγχος
 - A. Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο
 - B. Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (EUR.O.S.A.I.)
 - Γ.Ο Διεθνής Οργανισμός Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (INT.O.S.A.I.)
 - Δ. Το Γραφείο Καταπολέμησης Απάτης (OLAF)

Ε. Ο Ευρωπαϊός Εισαγγελέας

- Δημοσιονομικές υποχρεώσεις δημοσίων υπολόγων
 - Α. Έννοια Δημοσίου Υπολόγου
 - Β. Διακρίσεις Δημοσίων Υπολόγων
 - Γ. Η δημοσιονομική ευθύνη των Δημοσίων Υπολόγων
 - Δ. Λοιπές μορφές Ευθύνης Δημοσίων Υπολόγων
- Θεσμικό πλαίσιο του φορολογικού συστήματος και των δημοσίων δαπανών.
- Δημοσιονομικό πλαίσιο και πολιτική

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αναστόπουλος, Ι. και Φορτσάκης Θ. (2003), *Φορολογικό Δίκαιο*, Αθήνα – Κομοτηνή: Αντ. Ν. Σάκκουλα.

Γέροντας, Α. (2005), *Δημοσιονομικό Δίκαιο*, Αθήνα - Κομοτηνή: Αντ. Σάκκουλα,

Gless S. (2007), *Beweisrechtsgrundsätze Einer Grenzüberschreitenden Strafverfolgung*, Band 2, Baden Baden: Nomos Verlagsgesellschaft.

Θεοχαρόπουλος, Α. (2002), *Φορολογικό Δίκαιο (Γενικό)*, Θεσσαλονίκη.

Μαρινάκης, Π. και Κυπραίος Γ. (2004), *Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος*, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.

Μηλιώνης, Ν. (2002), *Ο Θεσμικός Ρόλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου*, Αθήνα - Κομοτηνή: Αντ. Σάκκουλα.

de Moor, S. (2005), “Transnational Investigations and The Judicial Follow-Up to the OLAF Inspections Reports Under the Existing Co-operation Instruments”, σε: J.A.E. Vervaele (επιμ.), *European Evidence Warrant*, Intersentia

Παπακυριάκου, Θ. (2005), *Φορολογικό Ποινικό Δίκαιο. Η Ποινική Προστασία των Φορολογικών Αξιώσεων του Ελληνικού Δημοσίου και της ΕΕ στην Ελληνική Έννομη Τάξη*, Αθήνα-Θεσσαλονίκη: Σάκκουλα.

Σαρμάς, Ι. (2006), *Καλύτερο Κράτος. Η Σπατάλη, η Διαφθορά και ο Σύγχρονος Δημοσιονομικός Έλεγχος*, Αθήνα - Κομοτηνή: Αντ. Ν. Σάκκουλα.

Σκλίας, Ν. (1994), *Βασική Κοινοτική Νομοθεσία για το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας*, Αθήνα – Κομοτηνή: Αντ. Ν. Σάκκουλα.

Σολδάτος, Δ. (2001), *Δημόσιο Λογιστικό*, Θεσσαλονίκη: Δημόπουλου.

Φινοκαλιώτης, Κ. (1996), *Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας. Κοινοτικές Ρυθμίσεις και Ελληνική Νομοθεσία*, Αθήνα – Κομοτηνή: Αντ. Ν. Σάκκουλα.

Φορτσάκης, Θ. και Φωτόπουλος, Ι.(επιμ.) (2006), *Φορολογική Νομοθεσία*, Αθήνα: Οικονομική Βιβλιοθήκη.

Χατζηπαζαργλής, Κ. ‘‘Διοικητική και Δικαστική Συνεργασία Μεταξύ της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και των Εθνικών Αρχών, σε: Φουντεδάκη, Π., Τσόλκα, Ο. και Χάνος, Α. (Επιμ.), (2010), *Ελευθερίες - Δικαιώματα & Ασφάλεια στην Ε.Ε.*, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.

ΚΦ7.3-ΠΟΣΟΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ Η/Υ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός του εργαστηρίου είναι η αξιοποίηση των βάσεων δεδομένων των διεθνών οργανισμών και εθνικών φορέων και η στατιστική ανάλυση δεδομένων.

Συγκεκριμένα γίνεται μία περιήγηση στις διάφορες βάσεις (Eurostat, AMECO, OECD, IMF, ΕΛ.ΣΤΑΤ. κ.λπ.). Στη συνέχεια τα στοιχεία χρησιμοποιούνται σε παραδείγματα εμπειρικής ανάλυσης με τα προγράμματα Excel και SPSS, σύμφωνα με τη θεωρία της Στατιστικής του πρώτου άξονα, και τα αποτελέσματα οργανώνονται και παρουσιάζονται με τον κατάλληλο τρόπο.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

- Βάσεις δεδομένων διεθνών οργανισμών και εθνικών φορέων
- Στατιστική Ανάλυση με Excel και SPSS
- Οργάνωση και παρουσίαση στοιχείων

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γναρδέλλης Χ. (2006), *Ανάλυση Δεδομένων με το SPSS 14.0 for Windows*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Δαφέρμος Β. (2005), *Κοινωνική στατιστική με το SPSS*, Θεσσαλονίκη: Ζήτη.

Καρολίδης Δ. και Ξαρχάκος, Κ. (2006) *Excel 2003: Θεωρία, Συναρτήσεις, Προγραμματισμός με VBA, Μακροεντολές, Εφαρμογές*, Αθήνα: Άβακας.

Ρήγας, Δ. (2003) *Το Microsoft Excel στην Πράξη*, Αθήνα: Κλειδάριθμος.

ΚΦ7.4-ΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του μαθήματος είναι η παρουσίαση των βασικών εννοιών, θεωριών και πολιτικών που αφορούν την Αστική, την Τοπική και την Περιφερειακή Ανάπτυξη. Οι σπουδαστές θα αποκτήσουν μια ολοκληρωμένη εικόνα των θεμάτων που αφορούν την εθνική περιφερειακή πολιτική, τον ρόλο των Αστικών Κέντρων και των Περιφερειών στην αναπτυξιακή διαδικασία, τη λειτουργία, την οργάνωση και τις πολιτικές της Τοπικής και Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Το Περιφερειακό πρόβλημα και η ανάγκη αντιμετώπισής του (Μορφές, Αίτια, Αναγκαιότητα αντιμετώπισής του)
- Η Οικονομική Περιφέρεια

(Ορισμός και κατάταξη, Συστήματα Ταξινόμησης Περιφερειών, Μέθοδοι Οριοθέτησης, Χαρακτηριστικά διάκρισης Περιφερειών στη Διεθνή Πρακτική, περιφέρεια Διοικητική Οργάνωση)

- Περιφερειακή Πολιτική: Σκοποί, Στόχοι, Στρατηγική και Μέσα- Αξιολόγηση των αντικειμενικών σκοπών

- Η Περιφερειακή Πολιτική στην Ευρωπαϊκή Ένωση

(Αρχές, Στόχοι και Προτεραιότητες)

- Ελληνική και Ευρωπαϊκή Περιφερειακή Πολιτική και Επιχειρησιακός Σχεδιασμός

- Περιεχόμενα και Μεθοδολογία του Περιφερειακού Προγραμματισμού

- Οργάνωση και Διαχείριση του Περιφερειακού Προγραμματισμού στην Ελλάδα

- Διαχείριση και Αξιολόγηση Περιφερειακών Προγραμμάτων

- Αστικά Κέντρα και Πολιτική Αστικής Ανάπτυξης. Πόλοι Ανάπτυξης και Μητροπόλεις στον Ευρωπαϊκό Χώρο.

- Τοπική Ανάπτυξη: Ορεινές, Νησιωτικές, Παράκτιες, Αγροτικές, Παραμεθόριες Περιοχές

- Τάσεις και Προβληματισμοί στον ελληνικό και ευρωπαϊκό Περιφερειακό Προγραμματισμό

- Οι Μελλοντικές Κατευθύνσεις της Περιφερειακής Πολιτικής

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ανδρικοπούλου, Ε. και Καυκαλά, Γ. (2000) *Ο Νέος Ευρωπαϊκός Χώρος*, Αθήνα: Θεμέλιο.

Κόνσολας, Ν. (1997), *Σύγχρονη Περιφερειακή Πολιτική Οικονομική Πολιτική*. Αθήνα: Παπαζήσης.

Παπαδασκαλόπουλος, Α. (2000), *Μέθοδοι Περιφερειακής Ανάλυσης*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Παπαδασκαλόπουλος, Α. και Χριστοφάκης Μ. (2009), *Περιφερειακός Προγραμματισμός*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Συμβούλιο Ευρωπαϊκής Ένωσης. (1999), *Κανονισμός (ΕΚ) αρ. 1260/99/21/6/99 του Συμβουλίου της Ευρώπης περί των Γενικών Διατάξεων για τα Διαρθρωτικά Ταμεία*. Βρυξέλλες: Ε.Ε..

Συμβούλιο Ευρωπαϊκής Ένωσης. (2006), *Κανονισμός (ΕΚ) 1083/2006 «περί Καθορισμού Γενικών Διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακή Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και την Κατάργηση του Κανονισμού 1260/1999*.

Παπαδασκαλόπουλος Α. (2008), *Πρότυπα και Πολιτικές Περιφερειακής Ανάπτυξης*, Αθήνα: Διόνικος.

Ψυχάρης, Π. (2004), *Περιφερειακή Ανάπτυξη στην Ελλάδα*, Αθήνα: Κριτική.

Υπουργείο Οικονομίας, (2007), *ΕΣΠΑ 2007-2013*, Αθήνα.

Χριστοφάκης, Μ. (2001), *Τοπική Ανάπτυξη και Περιφερειακή Πολιτική*, Αθήνα, Παπαζήσης.

ΚΦ7.5-ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση γνώσεων σχετικά με την πολιτική και το σχεδιασμό της προστασίας του περιβάλλοντος. Γίνεται αρχικά μια σύντομη αναφορά στις γενικότερες θεσμικές διαστάσεις της περιβαλλοντικής πολιτικής τόσο σε διεθνές όσο και σε εθνικό επίπεδο. Στη συνέχεια εξετάζονται συγκεκριμένες θεματικές για την προστασία του περιβάλλοντος, ώστε να αναπτύξουν οι σπουδαστές δεξιότητες κριτικής προσέγγισης των σύγχρονων απόψεων και θέσεων για την ασκούμενη περιβαλλοντική πολιτική, τους μηχανισμούς χάραξης και εφαρμογής της.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Διεθνής και Ευρωπαϊκή στρατηγική για το περιβάλλον

- Παγκόσμια περιβαλλοντικά προβλήματα – Συνδιασκέψεις Ρίο και Γιοχάνσμπουργκ – Κυριότερες Διεθνείς Συμβάσεις

- 6^ο Πρόγραμμα Δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το περιβάλλον 2001-2010:
 - Κλιματικές μεταβολές
 - Προστασία της φύσης και της άγριας ζωής
 - Αντιμετώπιση θεμάτων σχετικών με το περιβάλλον και την υγεία
 - Διατήρηση φυσικών πόρων και διαχείριση αποβλήτων
- Εθνική Περιβαλλοντική Νομοθεσία και Κοινοτικές Οδηγίες ενσωματωμένες και μη στο Εθνικό Δίκαιο – Προστατευόμενες περιοχές στην Ελλάδα – Εκθέσεις Περιβαλλοντικής Αξιολόγησης
- Συστήματα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό (EMAS)

2. Πολιτικές και Μέσα Αειφόρου Ανάπτυξης

- Ατμοσφαιρική ρύπανση: ποιότητα του αέρα και ατμοσφαιρικοί ρύποι – Πρόγραμμα «Καθαρός Αέρας για την Ευρώπη» (CAFE)
- Διαχείριση αποβλήτων: ανακύκλωση αποβλήτων, ειδικά απόβλητα, επικίνδυνα απόβλητα, ραδιενεργά απόβλητα
- Προστασία και διαχείριση των υδάτων: ειδικές χρήσεις των υδάτων, θαλάσσια ρύπανση, εσωτερικά ύδατα και Συμβάσεις μεταξύ ευρωπαϊκών χωρών
- Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας: βιοποικιλότητα, πανίδα και χλωρίδα, δάση, γενετικά μεταλλαγμένοι οργανισμοί
- Προστασία του εδάφους: διαχείριση ορισμένων ειδικών εδαφών (παράκτιες ζώνες, Μεσόγειος), επικίνδυνες δραστηριότητες
- Καταπολέμηση της αλλαγής του κλίματος: η κοινοτική κλιματική πολιτική (μείωση αερίων θερμοκηπίου, Πρωτόκολλο του Κιότο και Κοινοτικές δεσμεύσεις, πιο καθαρή ενέργεια, πιο υπεύθυνες επιχειρήσεις)

3. Δίκαιο του Περιβάλλοντος

- Η προστασία του περιβάλλοντος ως δικαίωμα.
- Το φυσικό περιβάλλον (η προστασία των στοιχείων της φύσης, οι υγροβιότοποι, τα δάση, ο αιγιαλός και η θάλασσα κ.λπ.)
- Ο χωροταξικός σχεδιασμός, οι ζώνες υποδοχής ανθρώπινων δραστηριοτήτων και η περιβαλλοντική αδειοδότησή τους

- Το οικιστικό περιβάλλον, ο πολεοδομικός σχεδιασμός, τα επίπεδα και τα εργαλεία του
- Το πολιτιστικό περιβάλλον (μνημεία, αρχαιολογικοί χώροι και προστασία τους)

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κίνηση Πολιτών, Σύλλογος Πολεοδόμων και Χωροτακτών, Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση (1996), *Το Περιβάλλον στην Ελλάδα 1991-1996*, Αθήνα: Σιδέρη.

Γιαννακούρου, Γ. (1999), *Νομικό Πλαίσιο και Φορείς Προστασίας Περιβάλλοντος στην Ελλάδα*. Πανεπιστημιακές σημειώσεις.

Κοκκώσης, Χ. (επιμ.) (2002), *Άνθρωπος και Περιβάλλον στην Ελλάδα*, Αθήνα, ΥΠΕΧΩΔΕ.

Καράκωστας, Ι. (2006), *Περιβάλλον και Δίκαιο*, Αθήνα – Κομοτηνή: Αντ. Ν. Σάκκουλα.

Καράκωστας, Ι. (2008), *Greek and European Environmental Law*, Bruylant: Ant.N.Sakkoulas.

Μέλισσας, Δ. (2007), *Οι Χρήσεις Γης και το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο*, Αθήνα – Θεσσαλονίκη: Σάκκουλα.

Μπεριάτος, Η. (2002), “Νέες Προσεγγίσεις στον Σχεδιασμό και την Πολιτική Προστασίας του Φυσικού και Πολιτιστικού Περιβάλλοντος”, Τόπος: Επιθεώρηση Χωρικής, Ανάπτυξης, Σχεδιασμού και Περιβάλλοντος ,(18), Αθήνα.

Μπεριάτος, Η. (2003) “Σχεδιασμός και Διαχείριση Προστατευομένων Περιοχών στην Ελλάδα: Θεσμικές Εξελίξεις, Προβλήματα και Προοπτικές”, στο *Αειχώρος*, 2 (1), Βόλος.

OECD, Organisation for Economic Cooperation and Development (2000) *Environmental Performance Reviews –Greece*, Paris.

OECD, Organisation for Economic Cooperation and Development (2001) *Environmental Outlook*, Paris.

UNEP, (1997), *Global Environment Outlook*, Oxford University Press: Oxford.

ΥΠΕΧΩΔΕ, (1999), *Εθνικός Σχεδιασμός για το Φυσικό Περιβάλλον*, Αθήνα. (ανέκδοτη μελέτη στο πλαίσιο του Γ' ΚΠΣ 2000-2006)

ΥΠΕΧΩΔΕ, (2000), Ελλάδα: *Οικολογικό Απόθεμα της Ευρώπης. Εθνική Πολιτική για τη Διαχείριση - Προστασία του Φυσικού Περιβάλλοντος*, (Τεύχος συνέντευξης τύπου του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ , Δεκέμβριος 2000), Αθήνα.

World Commission on Environment and Development, U.N.: 1987, *Our Common Future*, Oxford University Press: Oxford.

Χριστοφιλόπουλος, Χ. (2005), *Προστασία Πολιτιστικών Αγαθών*, Αθήνα: Δίκαιο & Οικονομία, Π.Ν. Σάκκουλα.

Commission of the European Communities (1992). *Towards Sustainability (Fifth Environmental Action Programme)*, Brussels.

European Environment Agency (1999), *Environment in the European Union at the Turn of the Century*.

Νομοθεσία

Ν. 360/ 1976 «Περί Χωροταξίας και Περιβάλλοντος» (ΦΕΚ 151Α/ 22-6-76)

Ν. 1650/ 1986 «Για την Προστασία του Περιβάλλοντος» (ΦΕΚ 160Α/16-10-86)Ν.

1032/1980 «Περί Συστάσεως Υπουργείου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος» (ΦΕΚ 57Α/14-3-80).

ΚΦ7.6-ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΣ ΚΑΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Ι. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η ολοκληρωμένη παρουσίαση των βασικών εννοιών, των μηχανισμών και των μέσων που αφορούν την Πολεοδομία και την Χωροταξική Πολιτική στην Ελλάδα στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

A. Πολεοδομική Πολιτική

- Βασικές Έννοιες.
- Μηχανισμοί Διαμόρφωσης Πολεοδομικού Χώρου.
- Πολεοδομική Πολιτική: Σχέσεις με Αναπτυξιακές Πολιτικές και Χωροταξική Πολιτική, Πολιτική Οικιστικής Ανάπτυξης, Πολιτική Γης και Κατοικίας, Αναπλάσεις, Ρύθμιση Μητροπολιτικών Περιοχών.
- Ο Πολεοδομικός Σχεδιασμός στην Ελλάδα: ΓΠΣ, ΣΧΟΟΑΠ, Πολεοδομικές Μελέτες.
- Προοπτικές της Πολεοδομικής Πολιτικής στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

B. Χωροταξία

- Βασικές Έννοιες και Θεωρίες στον Χωροταξικό Σχεδιασμό.
- Ο Χωροταξικός Σχεδιασμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Ευρωπαϊκή Χωροταξική Πολιτική, το Σχέδιο Ανάπτυξης του Κοινοτικού Χώρου, το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο για τη Χωρική Ανάπτυξη και τη Συνοχή (ESPON).
- Ο Χωροταξικός Σχεδιασμός στην Ελλάδα: Φορείς, Αρμοδιότητες, Μέσα, Βασικά Κείμενα (Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης, Ειδικά Χωροταξικά).

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αραβαντινός, Α. (1998), *Πολεοδομικός Σχεδιασμός για μια Βιώσιμη Ανάπτυξη του Αστικού Χώρου*, Αθήνα: Εκδόσεις Συμμετρία.

European Commission, (1999), *European Spatial Development Perspectives, (ESDP)*, Committee of Spatial Development: Brussels.

European Commission, (1995), *Ευρώπη 2000+: Συνεργασία για τη Χωροταξία στην Ευρώπη*, Υπ. Επιστ. Εκδ. Ευρ. Κοινοτήτων: Λουξεμβούργο.

ΚΦ8-ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

ΚΦ8.1-ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ MANAGEMENT ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του μαθήματος αποτελεί η κατανόηση της σκοπιμότητας και των μεθόδων προγραμματισμού του διοικητικού έργου. Ο διοικητικός προγραμματισμός συγκροτείται από ένα σύνολο μεθόδων ποιοτικής και ποσοτικής ανάλυσης δεδομένων αναγκαίων για το σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση των δημοσίων πολιτικών.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αφού προσδιοριστούν οι διάφοροι τύποι του διοικητικού έργου του συζητούνται εκτενώς:

- οι διαφορές της δημόσιας παραγωγικής διαδικασίας από την ιδιωτική παραγωγή υπηρεσιών
- τα επίπεδα διοικητικού προγραμματισμού και η διαδοχή τους από τον στρατηγικό προγραμματισμό, δια του επιχειρησιακού προγραμματισμού στον προγραμματισμό της εφαρμογής
- τα στάδια προγραμματισμού από την τεκμηρίωση και την επεξεργασία των δεδομένων στην λήψη των αποφάσεων
- η ποσοτική διάσταση του διοικητικού προγραμματισμού και η χρήση δεικτών
- η χρονική διάσταση του διοικητικού προγραμματισμού και η χρήση εργαλείων χρονοπρογραμματισμού
- ειδική μνεία γίνεται για την χρησιμότητα και τις τεχνικές της διοίκησης έργου
- η παρακολούθηση (monitoring) οι μορφές και τα στάδια αξιολόγησης του διοικητικού έργου και αποτελέσματος

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Bouckaert G. και Dooren W.v., (2003), “Performance Management in Public Sector Organizations”, σε Löffler E. και Bovaird T., (Επιμ.): *Public Management and Governance*, London: Routledge.

Bryson, J. (2004), *Strategic Planning for Public and Nonprofit Organizations: A Guide to Strengthening and Sustaining Organizational Achievement*, Jossey-Bass.

Patton, C. και Sawicki, D. S.(1993), *Basic Methods of Policy Analysis and Planning*, N.Jersey: Prentice Hall.

Koontz, H., και O'donnell, C., (1984), *Οργάνωση και Διοίκηση*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Mintzberg, H. (1994), *Rise and Fall of Strategic Planning*, N.Jersey: Prentice-Hall.

Monahan, K.E., (2000), *Balanced Measures for Strategic Planning: A Public Sector Handbook*, Management Concepts.

Wirick, D.W. , (2009), *Public-Sector Project Management: Meeting the Challenges and Achieving Results*, NYSE : John Willey & Sons.

Wysocki, R.K. (2009), *Effective Project Management*, NYSE: John Wiley & Sons.

ΚΦ8.2-ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του μαθήματος αποτελεί η εξοικείωση των σπουδαστών με τη σκοπιμότητα και τις τεχνικές της διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού σε περιβάλλον δημοσίων οργανώσεων. Η διαχείριση αυτή πέραν των τυπικών ζητημάτων της υπηρεσιακής κατάστασης κάθε υπαλλήλου, που αποτελεί αντικείμενο της διοίκησης προσωπικού υπό την στενή έννοια και αντιμετωπίζεται με διαδικαστικά και νομικά εργαλεία (υπαλληλικός κώδικας, πειθαρχικό, κλπ), περιλαμβάνει τα ζητήματα της υποκίνησης αλλά και ανάπτυξης του έμψυχου δυναμικού με μεθόδους όπως η εκπαίδευση, η

εκχώρηση αρμοδιοτήτων, η προσωπική και συλλογική ενδυνάμωση, η διαμόρφωση κινήτρων και αποτελεσματικών μορφών ηγεσίας, η βελτίωση της ενδο-οργανωτικής και δια-προσωπικής επικοινωνίας κ.α. Ιδιαίτερη σημασία αποκτά στα πλαίσια των σύγχρονων (και δημοσίων) οργανώσεων η συμπληρωματικότητα και η συνεργασία μεταξύ των εξειδικευμένων μονάδων ανθρώπινου δυναμικού και των καθ' ύλη αρμόδιων προϊσταμένων (line managers).

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Θα αναλυθούν ζητήματα όπως

- η στελέχωση, η περιγραφή θέσεων και οι τεχνικές επιλογής προσωπικού
- η υποκίνηση η μέτρηση ικανοποίησης και η ενδυνάμωση (empowerment) προσωπικού
- η ανάπτυξη επικοινωνιακών δεξιοτήτων και η επίλυση συγκρούσεων
- η ατομική (mentoring, & coaching) και ομαδική (team building) ανάπτυξη
- η διαμόρφωση των μαθησιακών προφίλ, η ανίχνευση των εκπαιδευτικών αναγκών, ο σχεδιασμός των προγραμμάτων εκπαίδευσης και η αξιολόγηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων
- η ηγεσία και τα διάφορα ηγετικά στυλ
- η αξιολόγηση προσωπικού

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Berman, E.M., Bowman, J.S., West, J.P. και Van Wart M.R., (Επιμ), (2009), *Human Resource Management in Public Service: Paradoxes, Processes and Problems*, Thousand Oaks, California: Sage Publications.

Condrey, S.E. (Επιμ), (2010), *Handbook of Human Resource Management in Government*, Jossey-Bass.

Hays, S.W., Kearney, R. και Cogburn, J.D. (2008), *Public Human Resource Management: Problems and Prospects*, N.Jersey: Prentice Hall.

Klingner, D.E., Nalbandian, J. και Llorens, J.E. (2009), *Public Personnel Management*, N.Jersey: Prentice Hall.

Pynes, J. (2009) *Human Resources Management for Public and Nonprofit Organizations: A Strategic Approach*, Jossey-Bass.

ΚΦ8.3-ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του μαθήματος αποτελεί η κατανόηση εκ μέρους των σπουδαστών της κεφαλαιώδους σημασίας του συστηματικού και ορθολογικού σχεδιασμού των κάθε είδους δημοσίων οργανώσεων, των επιπτώσεων των οργανωσιακών παραμέτρων στην τελική απόδοση των φορέων δημόσιας δράσης, καθώς και της στοχευμένης και αποτελεσματικής χρήσης των οργανωτικών τεχνικών.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στα πλαίσια του μαθήματος θα συζητηθούν μεθοδολογικά ενώ θα παρουσιαστούν και πρακτικά εργαλεία σε θέματα όπως:

- Οι Οργανώσεις ως Παραγωγικοί Μηχανισμοί
- Οι Οργανώσεις ως Κοινωνικά Σύνολα -Τυπικές και Άτυπες Οργανώσεις
- Η Διαχείριση της Οργανωσιακής Γνώσης
- Οι Οργανώσεις και το Περιβάλλον τους
- Οργάνωση και Συντονισμός
- Η Διαφοροποίηση των Οργανωσιακών Λειτουργιών
- Το Εύρος Εποπτείας
- Ροές εργασίας
- Περιγραφή θέσεων
- Τμηματοποίηση

- Σχεδιασμός Οργανογράμματος
- Το θεσμικό πλαίσιο οργανωτικού σχεδιασμού στην ελληνική δημόσια διοίκηση

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Cummings, T.G. και Christopher G. Worley, (2008), *Organization Development & Change*, Stamford: Cengage Learning.

Daft, R.L. (2009), *Organization Theory and Design*, Stamford: Cengage Learning.

Denhardt, R.B. (2007), *Theories of Public Organization*, Stamford: Cengage Learning.

Dessler G. (1986), *Organization Theory*, Murphys: Prentice Hall College Group Production Department.

Gallos, J.V. (2006), *Organization Development: A Jossey-Bass Reader*, NYSE: John Wiley and Sons.

Stanford, N. (2005), *Organization Design: The Collaborative Approach*, Amsterdam: Elsevier.

McLean, G.N. (2005), *Organization Development: Principles, Processes, Performance*, San Francisco: Berrett-Koehler Publishers.

Nystrom, P.C. και Starbuck W. H. (επιμ.) (1981) *Handbook of Organizational Design*, Oxford: Oxford University Press.

Richard, M.B., DeSanctis G. και Obel Børge , (2006), *Organizational Design*, Cambridge: Cambridge University Press.

Tosi, H.L. (2008), *Theories of Organization*, London: SAGE.

ΚΦ8.4-ΟΡΓΑΝΩΣΙΑΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ

Ι.ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Παρόλο που ανέκαθεν ήταν παρούσα, στη σημερινή πολύπλοκη κοινωνία της πληροφορίας, η επικοινωνία συνιστά πλέον αναπόσπαστο τμήμα του γενετικού κώδικα κάθε οργάνωσης. Σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση της σημασίας της επικοινωνίας, στις ποικίλες εκφάνσεις της, για τη λειτουργία των οργανώσεων με έμφαση στην κατανόηση των πολυσύνθετων αλληλεπιδράσεων ανάμεσα στο άτομο, τις ομάδες και τον οργανισμό καθώς και η συστηματική εξοικείωση με το διεπιστημονικό πεδίο της διαπολιτισμικής επικοινωνίας. Ειδικότερα, το μάθημα αποβλέπει στην ανάπτυξη γνωστικών εργαλείων για την καλλιέργεια επικοινωνιακών δεξιοτήτων και προτύπων συμπεριφοράς που επαυξάνουν την απόδοση έργου ενός οργανισμού στο πλαίσιο της δημόσιας διοίκησης και στην επίτευξη οργανωσιακών στόχων. Αναμένεται ότι οι σπουδαστές/τριες θα κατανοήσουν ότι «κλειδί» για μια επιτυχή οργανωσιακή αλλαγή είναι η επικοινωνία βάσει στρατηγικής και ότι τα στελέχη της διοίκησης πρέπει να εμπλέκονται ενεργά και να γίνονται πομποί και δέκτες της πληροφόρησης.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Αρχές της επικοινωνίας Βασικές έννοιες και Θεωρίες της Επικοινωνίας
- Ανθρώπινη επικοινωνία: Ενδοπροσωπική και Διαπροσωπική επικοινωνία, η επικοινωνία σε μικρές ομάδες
- Βελτίωση επικοινωνιακών δεξιοτήτων
 - ✓ Αποτελεσματική ακρόαση
 - ✓ Αποτελεσματική ομιλία και παρουσίαση
- Η συνθετότητα της επικοινωνίας στο σύγχρονο κόσμο και ο ρόλος της ομάδας

- ✓ Προσδιορισμός της ομάδας – Κριτήρια ταξινόμησης – Θεωρίες της ομάδας (συμπεριφοριστική, ανθρωπιστικές προσεγγίσεις, συστημική, ψυχοδυναμική)
- ✓ Η δυναμική της ομάδας και η διαφορετικότητα στην ομάδα ως πηγή ενέργειας
- ✓ Οι «διεργασίες» στην ομάδα: Παράγοντες που ευνοούν / δυσχεραίνουν την επικοινωνία - Παράγοντες και αποτελέσματα αλληλεπίδρασης - Ρόλοι στην ομάδα - Συνθήκες που βοηθούν στη συνοχή
- Μορφές οργανωσιακής επικοινωνίας
 - ✓ άμεση και έμμεση
 - ✓ λεκτική και μη-λεκτική
 - ✓ τυπική και άτυπη
- Οργανωσιακή συμπεριφορά:
 - ✓ Οργανωσιακή κουλτούρα: Τα σύμβολα (αντικείμενα, ενέργειες, γεγονότα), οι καθημερινές πρακτικές, οι «ιστορίες», οι εσωτερικοί δεσμοί
 - ✓ Συστατικά στοιχεία των Οργανισμών Μάθησης - Χαρακτηριστικά και λειτουργία τους - Διαφορές από παραδοσιακούς γραφειοκρατικούς οργανισμούς
 - ✓ Οικουμενικότητα, σχετικότητα αξίες και ανθρώπινα δικαιώματα
- Πολιτισμικά προσδιορισμένη καθημερινή συμπεριφορά
 - ✓ Πολιτισμός/κουλτούρα, προσπολιτισμός
 - ✓ Πολυπολιτισμικότητα, πολιτική της ταυτότητας
 - ✓ Σιωπές
 - ✓ Πλησιαστικοί κανόνες και προσωπικός χώρος
 - ✓ Οπτική επαφή

- ✓ Γλώσσα του σώματος
- ✓ Τεχνικές της διαπολιτισμικής επικοινωνίας

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Boje, D.M. (2001), *Narrative Methods for Organizational and Communication Research*, London: Sage Publications.

Canary, H.E. και McPhee, R.D. (eds) (2010), *Communication and Organizational Knowledge: Contemporary Issues for Theory and Practice*, NY: Routledge.

Downs, C.W. και Allyson D. Adrian (2004), *Assessing Organizational Communication: Strategic Communication Audits*, NY: The Guilford Press.

Gillis, T.L. (ed.) (2006), *The IABC Handbook of Organizational Communication: a Guide to Internal Communication, Public Relations, Marketing, and Leadership*, San Francisco, CA: Jossey-Bass.

Hargie, O. και Tourish, D. (2004), *Key Issues in Organizational Communication*, NY: Routledge.

Hargie, O. και Tourish, D. (2009), *Auditing Organizational Communication: A Handbook of Research, Theory and Practice*, NY: Routledge.

Harris, T.E. και Nelson, M.D. (2008), *Applied Organizational Communication: Theory and Practice in a Global Environment*, NY: Routledge.

Hofstede, G. (1996), *Cultures and Organizations, Software of the Mind: Intercultural Cooperation and its Importance for Survival*, London: McGraw-Hill.

Jablin, F.M. και Putnam, L. (eds), (2000), *The New Handbook of Organizational Communication: Advances in Theory, Research, and Methods*, London: Sage Publications.

Miller, K. (2009), *Organizational Communication: Approaches and Processes*, Belmont, CA: Wadsworth Publishing.

- Mumby, D.K. (2010), *Reframing Difference in Organizational Communication Studies: Research, Pedagogy, and Practice*, London: Sage Publications.
- Brislin, R. & Yoshida, T. (1994), *Intercultural Communication Training: An Introduction*, Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Gudykunst, W.B. (ed.) (2005), *Theorizing About Intercultural Communication*, Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Halualani, R. και Nakayama, T. (2010), *The Handbook of Critical Intercultural Communication*, Malden, MA: Wiley-Blackwell.
- Hofstede, G. (1996), *Cultures and Organizations, Software of the Mind: Intercultural Cooperation and its Importance for Survival*, London: McGraw-Hill.
- Holliday, A., Hyde, M. και John Kullman (2004), *Intercultural Communication: An Advanced Resource Book*, NY: Routledge.
- Jandt, F.E. (2010). *An Introduction to Intercultural Communication: Identities in a Global Community*, London: Sage Publications.
- Kotthoff, H. και Spencer-Oatey H. (eds) (2009), *Handbook of Intercultural Communication*, Berlin and NY: Mouton de Gruyter.
- Liu, S., Volcic, Z. και Gallois, C. (2010), *Introducing Intercultural Communication: Global Cultures and Contexts*, London: Sage Publications.
- Neuliep, J.W. (2008), *Intercultural Communication: A Contextual Approach*, London: Sage Publications.
- Novinger T. (2001), *Intercultural Communication. A practical Guide*, Austin: University of Texas Press.
- Samovar, L.A., Porter, R.E. και McDaniel, E.R. (eds) (2009), *Intercultural Communication: A Reader*, Boston, MA : Wadsworth Cengage Learning.
- Scollon, R. και Scollon, S.B.K. (2001), *Intercultural Communication: A Discourse Approach*, Oxford: Blackwell Publishing.

Spencer-Oatey, H. και Franklin, P. (2009), *Intercultural Interaction: A Multidisciplinary Approach to Intercultural Communication*, London: Palgrave Macmillan.

Γιαννουλέας, Μ. (1998), *Συμπεριφορά και Διαπροσωπική Επικοινωνία στον Εργασιακό Χώρο*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Δικαίου, Μ. & Berkeley, D. (Επιμ.), (2004), *Οργανισμοί: Ζητήματα Έρευνας και Ανάπτυξης στις Σύγχρονες Κοινωνίες*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Douglas, T. *Η Επιβίωση στις Ομάδες*, (1998), Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Μ. Josien, Μ., Βαγιάτης, Γ. και Γιαννουλέας, Μ. (1995), *Η Επικοινωνία Μέσα και Έξω από τον Εργασιακό Χώρο*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Κοτζαϊβάζογλου, Ι. και Πασχαλούδης, Δ. (2002), *Οργανωσιακή Επικοινωνία - Μια Ολοκληρωμένη Προσέγγιση*. Αθήνα: Πατάκη.

Παναγιωτοπούλου, Ρ. (1997), *Επικοινωνία στις Οργανώσεις*, Αθήνα: Κριτική.

ΚΦ8.5-ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Ι.ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα στοχεύει στην κατανόηση εκ μέρους των σπουδαστών των εννοιών της ποιότητας της διοικητικής δράσης, της ποιότητας των δημοσίων πολιτικών που αυτή εξυπηρετεί, καθώς και της ποιότητας των υπηρεσιών προς το κοινό που παράγονται στα πλαίσια των πολιτικών. Επιδιώκεται επίσης η εξοικείωση με τις βασικές τεχνικές διασφάλισης ποιότητας και την εφαρμογή τους σε δημόσιες οργανώσεις.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Υπηρεσίες δημόσιου χαρακτήρα και τα προβλήματα της παραγωγής τους
- Η έννοια της Διασφάλισης ποιότητας

- Η έννοια της Ολικής Ποιότητας
- Εσωτερικοί και εξωτερικοί χρήστες
- Οι πραγματικές ανάγκες του χρήστη και η ανίχνευσή τους
- Πρόγραμμα ποιότητας σε δημόσια υπηρεσία
- Εργαλεία και τεχνικές μετρήσεων παραμέτρων ποιότητας
- Εργαλεία και τεχνικές βελτίωσης παραμέτρων ποιότητας

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Beam, G. (2001), *Quality Public Management: What it is and How it Can Be Improved and Advanced*, Lanham, Maryland: Rowman & Littlefield.

Dahlgaard, J.J., Kristensen, K. και Khanji, G.K. (2005), *Fundamentals of Total Quality Management: Process Analysis and Improvement*, Routledge.

Kirkpatrick, I. και Martinez-Lucio, M. (Επιμ) (1995), *The politics of Quality in the Public Sector: The Management of Change*, Routledge.

Omachonu, V.K., Ross, J.E. και Swift, J.A. (2004), *Principles of Total Quality*, CRC Press.

Pollitt, C. και Bouckaert, G. (Επιμ) (1995), *Quality Improvement in European Public Services: Concepts, Cases and Commentary*, SAGE.

Schwartz, R. και Mayne, J. (Επιμ), (2005), *Quality Matters: Seeking Confidence in Evaluating, Auditing and Performance Reporting*, Ney Jersey: Transaction Publishers.

Τσέκος, Θ. (2007), *Ποιότητα Υπηρεσιών και Δημόσιο Marketing*, Αθήνα: Σάκκουλας.

ΚΦ9-ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΚΦ9.1-ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του μαθήματος είναι η εισαγωγή στα πληροφοριακά συστήματα που χρησιμοποιούνται στη δημόσια διοίκηση. Το μάθημα επικεντρώνεται στον τρόπο που τα συστατικά στοιχεία (άνθρωποι-λογισμικό-υλικό-δεδομένα-τεχνολογίες) ενός πληροφοριακού συστήματος συνδυάζονται και πως μπορεί κάποιος να επεξεργαστεί την πληροφορία για την εξαγωγή γνώσης.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- **Βασικά στοιχεία ενός πληροφοριακού συστήματος**
 - ✓ Υπολογιστική υποδομή
 - ✓ Λογισμικά εφαρμογών
 - ✓ Δεδομένα
 - ✓ Δικτύωση
 - ✓ Υπηρεσίες
 - ✓ Προσωπικό
 - ✓ Ρόλοι
- **Πληροφοριακά συστήματα δημόσιων φορέων**
 - ✓ Κόστος/Αξία της πληροφορίας
 - ✓ Ποιότητα της πληροφορίας
 - ✓ Στρατηγικά πλεονεκτήματα της πληροφορίας
 - ✓ Θέματα οργανωτικής δομής
 - ✓ Εξαγωγή γνώσης από την πληροφορία

- **Αξιολόγηση πληροφοριακών συστημάτων**
 - ✓ Υλοποίηση διαδικασιών
 - ✓ Επιχειρησιακό σχέδιο αξιοποίησης
 - ✓ Βελτίωση παραγωγικότητας
 - ✓ Αξιολόγηση επένδυσης (ανάλυση κόστους-οφέλους, πολυκριτηριακή ανάλυση)
 - ✓ Εντοπισμός και υλοποίηση καινοτομίας
- **Διαδίκτυο και Παγκόσμιος Ιστός**
 - ✓ Ηλεκτρονικές υπηρεσίες
 - ✓ Εσωτερικά, εξωτερικά δίκτυα και Διαδίκτυο
 - ✓ Τεχνολογίες web 2.0
- **Ασφάλεια πληροφοριακών συστημάτων**
 - ✓ Αναγνώριση απειλών
 - ✓ Τεχνολογίες ασφάλειας
 - ✓ Ανθρώπινος παράγοντας στην ασφάλεια
- **Εννοιολογικός τρόπος αναπαράστασης δεδομένων**
 - ✓ Σχεσιακό μοντέλο οντοτήτων
 - ✓ Αντικειμενοστραφές μοντέλο
 - ✓ Μοντελοποίηση με τη χρήση γραμματικών
- **Εξαγωγή γνώσης**
 - ✓ Επίπεδα λήψης αποφάσεων
 - ✓ Ανάκτηση πληροφορίας (αναφορές, επεξεργασία, εξόρυξη δεδομένων και ανάλυση)
 - ✓ Λογισμικά για την υποστήριξη λήψης αποφάσεων
 - ✓ Τεχνολογίες για συνεργασία και εικονικές ομάδες
 - ✓ Συστήματα διαχείρισης γνώσης
- **Οπτικοποίηση πληροφορίας**
 - ✓ Αναλυτική οπτικοποίηση
 - ✓ Dashboards
 - ✓ Γεωγραφικά συστήματα πληροφοριών

- ✓ Mashups
- **Υλοποίηση/απόκτηση πληροφοριακών συστημάτων**
 - ✓ Κύκλος ζωής πληροφοριακού συστήματος
 - ✓ Τρόποι υλοποίησης-ανάπτυξης
 - ✓ Αγορά έτοιμης λύσης
 - ✓ Ανάθεση σε τρίτους
 - ✓ Ανάπτυξη με επίκεντρο τον τελικό χρήστη

Εργαστήριο

Πρακτική εφαρμογή με μελέτη περίπτωσης πληροφοριακών συστημάτων σε δημόσιους φορείς. Αποτύπωση του συστήματος, ρόλοι, αξιολόγηση, τρόπος απόκτησης.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Stair, R. και Reynolds, G. (2010), *Fundamentals of Information Systems*, Course Technology.

Rainer, R.K. και Cegielski, C.G. (2009), *Introduction to Information Systems*, NYSE: John Wiley.

Stair, R. και Reynolds, G. (2010), *Principles of Information Systems*, Course Technology.

Valacich, J. και Schneider, C. (2010), *Information Systems Today: Managing the Digital World*, Ney Jersey: Prentice Hall.

Oz, E. (2009), *Management Information Systems*, Thomson.

DeMers, M.N. (2009), *Fundamentals of Geographical Information Systems*, NYSE: John Wiley.

ΚΦ9.2-ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα έχει ως στόχο την κατανόηση του ρόλου της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και τη χρήση τεχνολογιών της πληροφορίας και των επικοινωνιών για την παροχή ηλεκτρονικών πληροφοριών και υπηρεσιών προς τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τους δημόσιους οργανισμούς. Επίσης, εξετάζονται θέματα σχετικά με τις απαιτήσεις των εσωτερικών λειτουργιών της δημόσιας διοίκησης, παράγοντες για την επιτυχή υλοποίηση και την κοστολόγηση υπηρεσιών η-διακυβέρνησης.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- **Σχεδίαση Ηλεκτρονικών υπηρεσιών**
 - ✓ Μοντέλο τεκμηρίωσης
 - ✓ Υπηρεσίες προς τους πολίτες
 - ✓ Υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις
 - ✓ Υπηρεσίες μεταξύ φορέων του Δημοσίου
- **Κύριοι παράγοντες αποτυχίας**
 - ✓ Έλλειψη ή ανεπάρκεια νομικού πλαισίου
 - ✓ Έλλειψη οικονομικών πόρων
 - ✓ Διαρκής εξέλιξη των τεχνολογιών
 - ✓ Ψηφιακός αναλφαβητισμός
- **Τεχνολογίες Παγκόσμιου Ιστού (web)**
 - ✓ web services
 - ✓ Σημασιολογικός ιστός
 - ✓ Κοινωνική δικτύωση
 - ✓ web 2.0 εργαλεία (rss, podcasts, blogs, mash-ups)
- **Δημόσιο περιεχόμενο**
 - ✓ Οργάνωση πληροφορίας

- ✓ Κατηγοριοποίηση και ταξινομίες
- ✓ Ετικέτες και οντολογίες
- ✓ XML σχήματα δεδομένων
- **Αξιολόγηση διαδικτυακών τόπων**
- **Διαχείριση έργων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης**
 - ✓ Στάδια κύκλου ζωής
 - ✓ Μέθοδοι παρακολούθησης υλοποίησης
 - ✓ Διαχείριση ρίσκων
 - ✓ Αξιολόγηση έργων
- **Τα οικονομικά στοιχεία**
 - ✓ Κόστη ανάπτυξης, λειτουργίας και συντήρησης
 - ✓ Πλήρης και ακριβής ανάλυση κόστους επένδυσης σε υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης
- **Το Ελληνικό πλαίσιο παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης**
 - ✓ Μοντέλο τεκμηρίωσης
 - ✓ Διαλειτουργικότητα υπηρεσιών
 - ✓ Πιστοποίηση δημόσιων διαδικτυακών τόπων
 - ✓ Ψηφιακή αυθεντικοποίηση

Εργαστήριο

Ομαδική εργασία για την ολοκληρωμένη σχεδίαση και υλοποίηση υπηρεσίας ηλεκτρονικής διακυβέρνησης με καταμερισμό ρόλων μεταξύ των σπουδαστών. Επιπλέον, να γίνει μια βιβλιογραφική εργασία για τα σύγχρονα προβλήματα υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και μια εργασία αξιολόγησης υπηρεσίας η-διακυβέρνησης.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Andersen, K.V. (2004), *E-government and Public Sector Process Rebuilding*, Kluwer Academic.

Garson, G.D. (2006), *Public Information Technology and E-Governance: Managing the Virtual State*. Boston: Jones & Bartlett.

Homburg, V. (2008), *Understanding E-Government: Information Systems in Public Administration*, Routledge.

Nixon, P.G., Koutrakou, V.N. και Rawal, R. (2010), *Understanding E-Government in Europe*, Routledge.

ΚΦ9.3-ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σε ένα ραγδαία εξελισσόμενο περιβάλλον οι δημόσιες υπηρεσίες αντιμετωπίζουν διαρκώς την πρόκληση της αναδιοργάνωσής τους με στόχο την καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη. Το μάθημα αποσκοπεί στην απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων που αφορούν στην αποτύπωση-μοντελοποίηση των διαδικασιών, την ανάλυση και τον εντοπισμό δυσλειτουργιών, την αναδιοργάνωσή τους και την επιτυχή πρακτική εφαρμογή τους.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- **Εισαγωγή και επισκόπηση**
 - ✓ Η ανάγκη για αναδιοργάνωση διαδικασιών
 - ✓ Τα πρότυπα μοντελοποίησης UML και BPMN
 - ✓ Διεργασίες και δόμηση πληροφορίας

- **Στοχοθεσία με κέντρο τον πολίτη**
 - ✓ Καθορισμός αναγκών του πολίτη
 - ✓ Η εξυπηρέτηση του πολίτη μέσω μιας υπηρεσίας
 - ✓ Συσχέτιση διαδικασιών-αναγκών
 - ✓ Δείκτες ικανοποίησης του πολίτη
- **Μοντελοποίηση διαδικασιών**
 - ✓ Περιγραφή ρόλων και αρμοδιοτήτων με τη χρήση UML
 - ✓ Μοντελοποίηση πληροφορίας με την χρήση διαγραμμάτων κλάσεων
 - ✓ Μοντελοποίηση υπηρεσιών με διαγράμματα διαδικασιών
 - ✓ Εντοπισμός διαδικασιών για ανασχεδίαση
- **Ανάλυση διαδικασιών**
 - ✓ Εντοπισμός των ρόλων κλειδιά
 - ✓ Εναλλακτικές ροές διεργασιών
 - ✓ Διερεύνηση της δομής μιας διαδικασίας
 - ✓ Μετακίνηση περιοριστικών δομών
 - ✓ Χρήση τεχνολογιών της πληροφορίας
 - ✓ Συστήματα για την εξαγωγή γνώσης
- **Αναδιοργάνωση διαδικασιών**
 - ✓ Επαναπροσδιορισμός του ορίου πολίτη-υπηρεσίας
 - ✓ Προσωποποιημένες υπηρεσίες
 - ✓ Καλές πρακτικές αναδιοργάνωσης
 - ✓ Επίλυση αστοχιών των διαδικασιών
 - ✓ Σύγκριση εναλλακτικών τρόπων
 - ✓ Διασφάλιση αξιοπιστίας
- **Υιοθέτηση και υλοποίηση μιας διαδικασίας αναδιοργάνωσης**
 - ✓ Κατάρτιση του προσωπικού
 - ✓ Συσχέτιση μετρικών αξιολόγησης με στοχοθεσία
 - ✓ Υποστήριξη της υλοποίησης της αναδιοργάνωσης
 - ✓ Παρακολούθηση και μέτρηση αποτελεσμάτων

Εργαστήριο

Διεξαγωγή πρακτικής εφαρμογής σε μελέτη περίπτωσης ανασχεδιασμού διαδικασιών με στόχο την επίδειξη των βασικών αρχών και μεθοδολογιών όπως:

- α) Καταγραφή των αναγκών του πολίτη και της προσφερόμενης υπηρεσίας
- β) Καθορισμός των ρόλων και των αρμοδιοτήτων για την υλοποίηση της υπηρεσίας
- γ) Μοντελοποίηση της υπηρεσίας με την χρήση UML
- δ) Εντοπισμός δυσλειτουργιών και εξάλειψη πλεονασματικών σταδίων
- ε) Αναδιοργάνωση της υπηρεσίας
- στ) Προσομοίωση της νέας σχεδίασης

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Andersen, K.V. (2004), *E-government and Public Sector Process Rebuilding*, New York: Kluwer Academic.

Harmon, P. (2007), *Business Process Change*, Massachusetts: Morgan Kaufmann.

Jeston, J. και Nelis, J. (2008), *Business Process Management*, Elsevier: Butterworth-Heinemann.

Sharp, A. και McDermott, P. (2009), *Workflow Modeling*, London: Artech House.

ΚΦ10-ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

I. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ

Η άρτια γνώση των ξένων γλωσσών αποτελεί σημαντικότερη προϋπόθεση για την αποδοτική και αποτελεσματική λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης στον σημερινό απαιτητικό της ρόλο. Η κατάργηση των συνόρων ανάμεσα στα ευρωπαϊκά κράτη και η αυξανόμενη κινητικότητα μεταξύ των ευρωπαϊκών εργαζομένων δημιούργησαν νέες δυνατότητες αλλά και υποχρεώσεις των στελεχών του ανθρώπινου δυναμικού του Δημόσιου Τομέα για συνεργασία με τους ομολόγους τους σε τέτοιο βαθμό ώστε η ανάγκη για βελτίωση και επέκταση των δεξιοτήτων στις ξένες γλώσσες να κρίνεται όλο και περισσότερο αναγκαία.

Η Ε.Σ.Δ.Δ.Α. έχει αναγνωρίσει την ανάγκη αυτής της γνώσης και για τον λόγο αυτόν οι ξένες γλώσσες σχεδιάζονται με βάση τις αρχές που προτείνει το Συμβούλιο της Ευρώπης, στο Ενιαίο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για την Εκμάθηση των Γλωσσών. Επιπλέον, λαμβάνονται υπόψη και οι ειδικές απαιτήσεις του χώρου της Δημόσιας Διοίκησης. Κατ' αυτόν τον τρόπο το Πρόγραμμα λειτουργεί προς την κατεύθυνση ενός ευέλικτου συστήματος γνώσεων και δεξιοτήτων με στόχο την οργανική ένταξη και συμβολή του στο συνολικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα της Ε.Σ.Δ.Δ.Α.

Το Πρόγραμμα Ξένων Γλωσσών λειτουργεί κατά τη διάρκεια της Κοινής και της Ειδικής Φάσης Σπουδών και η παρακολούθησή του είναι υποχρεωτική για όλα τα τμήματα εξειδίκευσης. Το Πρόγραμμα περιλαμβάνει υποχρεωτικά δύο ξένες γλώσσες, την αγγλική και τη γαλλική ή γερμανική ή ιταλική ή ισπανική. Όσον αφορά στα τμήματα Στελεχών Επικοινωνίας και Δημοσιότητας και Τουριστικής Ανάπτυξης, η βαθμολογία και των δύο γλωσσών συμπεριλαμβάνεται στον τελικό βαθμό αποφοίτησης.

Στα Τμήματα Οργάνωσης και Διοίκησης, Περιφερειακής Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, Κοινωνικής Πολιτικής και Κοινωνικής Διοίκησης και Διαχείρισης

Πληροφοριακών Συστημάτων συμπεριλαμβάνεται στον τελικό βαθμό αποφοίτησης η επίδοση στη γλώσσα με την οποία οι σπουδαστές έχουν εισαχθεί στην Ε.Σ.Δ.Δ.Α. Η βαθμολογία της δεύτερης γλώσσας δεν λαμβάνεται υπόψη στη βαθμολογία, συμπεριλαμβάνεται ωστόσο στον ατομικό φάκελο των εκπαιδευομένων, όπου αναφέρεται το επίπεδο γλωσσομάθειας. Η συγκρότηση των τμημάτων της δεύτερης γλώσσας, η οποία έχει επιλεγεί από τους εκπαιδευόμενους, γίνεται με απόφαση του Διευθυντή της Ε.Σ.Δ.Δ.α. και εφόσον συμπληρώνεται ικανός αριθμός εκπαιδευομένων κατά τμήμα.

II. ΣΚΟΠΟΣ & ΣΤΟΧΟΙ

Σκοπός του Προγράμματος Ξένων Γλωσσών είναι η βελτίωση και διεύρυνση των δεξιοτήτων που εξασφαλίζουν την επιχειρησιακή χρήση της γλώσσας τόσο στον προφορικό όσο και στον γραπτό λόγο, προκειμένου τα μελλοντικά στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης να καταστούν ικανά να επικοινωνούν με ευχέρεια μέσα στο σύγχρονο ευρωπαϊκό αλλά και διεθνές περιβάλλον.

Η στρατηγική που ακολουθεί το Πρόγραμμα Ξένων Γλωσσών είναι η παροχή σχεδιασμένων μαθησιακών δραστηριοτήτων, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στον χειρισμό ειδικών θεμάτων και ορολογίας, καθώς και στην εξοικείωση των εκπαιδευομένων με θεσμικούς μηχανισμούς που σχετίζονται με τους αντίστοιχους τομείς αρμοδιότητας των δημοσίων λειτουργιών. Η έμφαση στη διδασκαλία της ξένης γλώσσας δίνεται σε αυτό που έχει ονομαστεί Γλώσσα για Ειδικούς Σκοπούς. Είναι ωστόσο φυσικό, η διδασκαλία της Γλώσσας για Ειδικούς Σκοπούς να προϋποθέτει τη γνώση των γενικών στοιχείων της γλώσσας.

Οι ειδικότεροι στόχοι των μαθημάτων Ξένων Γλωσσών στην Κοινή Φάση Σπουδών είναι:

- Η ανάπτυξη των γενικών λειτουργικών δεξιοτήτων του γραπτού και προφορικού λόγου έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ευρωπαϊκές και διεθνείς απαιτήσεις.
- Η κατανόηση βασικών εννοιών και όρων που περιλαμβάνονται στους θεματικούς άξονες του συνολικού προγράμματος της Κοινής Φάσης Σπουδών, ιδίως σε

θέματα ανάπτυξης και εφαρμογής δημοσίων πολιτικών, ευρωπαϊκών πολιτικών, οργάνωσης και λειτουργίας δημοσίων οργανισμών καθώς και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

Για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότερης λειτουργίας του Προγράμματος Ξένων Γλωσσών, λαμβάνονται υπόψη ως κριτήρια, η προηγούμενη εμπειρία στην κάθε γλώσσα, ο ενδεδειγμένος αριθμός σπουδαστών ανά τμήμα, η ποιότητα της διδασκαλίας και η ειδική θεματολογία ώστε να εξασφαλίζονται υποδειγματικά πρότυπα και να προκαλείται παραγωγικός διάλογος.

Τέλος, είναι βέβαιο ότι ο πολιτισμός αποτελεί ισχυρό καταλύτη στην ανάπτυξη μιας χώρας και μέσα από την ανάπτυξη γλωσσικών δεξιοτήτων προάγεται η ιδιαίτερή του αξία, ενισχύοντας έτσι τη διαπολιτισμική έκφραση των εκπαιδευομένων και τη διαμόρφωση θετικών στάσεων και συμπεριφορών. Επιπλέον, καλλιεργείται η συνείδηση ότι ανήκουν σε μια ευρύτερη κοινότητα πολιτισμικών αξιών, μέσα στην οποία έχοντας ως εργαλείο επικοινωνίας τη γλώσσα ενθαρρύνουν και προωθούν την κατανόηση μεταξύ των λαών και τον εποικοδομητικό διαπολιτισμικό διάλογο.

III. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ & ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Η εκπαιδευτική προσέγγιση της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. ακολουθεί μια εντατική μαθησιακή διαδικασία, η οποία οδηγεί στη βελτίωση της ποιότητας και της αποδοτικότητας των μελλοντικών στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης, πάνω σε θέματα που έχουν άμεση σχέση με τον εργασιακό τους χώρο. Ως εκ τούτου το Πρόγραμμα Ξένων Γλωσσών επικεντρώνει τη δράση του στα ακόλουθα πεδία:

- Στην προώθηση εκπαιδευτικών μεθόδων και τεχνικών με ανθρωποκεντρικό στόχο, αξιοποιώντας την υπάρχουσα εμπειρία και γνώση των εκπαιδευομένων μέσα από την ενεργητική συμμετοχή τους.
- Στην εξάσκηση των δεξιοτήτων κατανόησης κειμένων γραπτού και προφορικού λόγου, με στόχο οι εκπαιδευόμενοι, κατά τη διάρκεια των σπουδών τους στην Ε.Σ.Δ.Δ.Α., να αναπτύξουν και νέες δυνατότητες επικοινωνίας και ανταλλαγής πληροφοριών με συναδέλφους τους σε άλλες

χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και διεθνώς, με κύριο στοιχείο τη διαπολιτισμικότητα.

- Στη χρήση τεχνικών και μεθοδολογίας με διαθεματική προσέγγιση, που προάγουν την αλληλεπίδραση, τη διασύνδεση της μάθησης με πραγματικές περιστάσεις επικοινωνίας, όπως συμμετοχή σε παρουσιάσεις, συνέδρια, ευρωπαϊκές επιτροπές κ.ά.
- Στην εξειδίκευση σε ευθεία και αντίστροφη μετάφραση, η οποία βοηθά στην κατανόηση κανονισμών και κειμένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε σχέση με την κείμενη νομοθεσία της Δημόσιας Διοίκησης στη χώρα μας.
- Στην ταχύρρυθμη εξειδίκευση στην ορολογία και ειδικά θέματα που αφορούν καίριους τομείς της Δημόσιας Διοίκησης, όπως Ευρωπαϊκοί Θεσμοί, Οικονομία, Απασχόληση και Κοινωνική Ασφάλιση, Υγεία, Νομικά Θέματα, Περιβάλλον, Πολιτισμός, Τουρισμός, Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση κ.ά.

Αναφέρονται ενδεικτικά οι μεθοδολογικές πρακτικές που υιοθετούνται για την αποτελεσματικότερη υλοποίηση του Προγράμματος.

- Επεξεργασία κειμένων
- Ασκήσεις κατανόησης
- Προσομοιώσεις
- Παιχνίδι ρόλων
- Προβολή οπτικού υλικού
- Ασκήσεις ακουστικού υλικού
- Παραγωγή γραπτού λόγου, σύνταξη διοικητικών επιστολών κ.λπ.
- Εργασίες σε ομάδες
- Παρουσίαση θεμάτων
- Ασκήσεις στις διαφορές κοινού και διοικητικού ύφους λόγου
- Παρουσίαση βασικών αρχών της θεωρίας της μετάφρασης
- Δραστηριότητες διαμεσολάβησης
- Μετάφραση κειμένων
- Προφορική περίληψη κειμένων
- Γραπτή σύνταξη περίληψης
- Ασκήσεις λεξιλογίου, παράγωγα, συνώνυμα, χρήση

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται σε δραστηριότητες διαμεσολάβησης (μετάφραση, παράφραση, περίληψη) ώστε να είναι δυνατή η επικοινωνία στο σύγχρονο περιβάλλον.

Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιείται προέρχεται από τη σχετική ξενόγλωσση βιβλιογραφία, από τον έντυπο και ηλεκτρονικό Τύπο και τις Επίσημες Εκδόσεις της Ε. Ε. καθώς επίσης και από διδακτικό υλικό για τη διδασκαλία των Ξένων Γλωσσών γενικού και ειδικού ενδιαφέροντος. Επιδιώκεται η αξιοποίηση των θεματικών αξόνων της Κοινής Φάσης Σπουδών και της βασικής ορολογίας που αποδελτιώνεται από το πρόγραμμα Ξένων Γλωσσών, όπως Οργανόγραμμα Υπουργείων, Δημοσιοϋπαλληλικός Κώδικας, Διοικητικοί όροι, Ευρωπαϊκοί θεσμοί και έννοιες κ.ά.

Ενδεικτικά αναφέρονται οι δεξιότητες μέσω των οποίων επιδιώκεται η περαιτέρω ανάπτυξη της ξενόγλωσσης επικοινωνίας των εκπαιδευομένων.

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ	ΣΤΟΧΟΙ
ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ	<ul style="list-style-type: none"> - Να κατανοούν οι σπουδαστές μακροσκελείς και περίπλοκους μονολόγους, εισηγήσεις, ομιλίες κ.λπ. - Να διακρίνουν την έκφραση αντικειμενικών ή προσωπικών απόψεων. - Να κατανοούν συνομιλίες, δημόσιες συζητήσεις, τηλεοπτικές εκπομπές κ.ά. που αφορούν στη λειτουργία των θεσμικών οργάνων ή απόψεις για κοινωνικά ζητήματα. - Να μπορούν να κρατούν σημειώσεις σε σχέση με αριθμητικά ή στατιστικά δεδομένα κατά τη διάρκεια μιας επαγγελματικής συνομιλίας.
ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ	<ul style="list-style-type: none"> - Να κατανοούν και να αντλούν πληροφορίες από εκτεταμένα και περίπλοκα γραπτά κείμενα, όπως άρθρα, εφημερίδες, επιστημονικά περιοδικά γενικού και ειδικού πολιτικού και κοινωνικού περιεχομένου. - Να κατανοούν κείμενα σχετικά με τους θεσμούς και τις λειτουργίες της Ε.Ε. - Σε ένα αυθεντικό δημοσίευμα να μπορούν να κατανοήσουν το κεντρικό νόημα, τον σκοπό για τον οποίο γράφτηκε, το ύφος, τη στάση και τις απόψεις του συγγραφέα.
ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ	<ul style="list-style-type: none"> - Να μπορούν οι σπουδαστές να ρωτούν, να περιγράφουν και να διατυπώνουν την άποψή τους με επιχειρήματα, καθώς και να κάνουν προτάσεις για θέματα που αφορούν στη Δημόσια Διοίκηση.
ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ	<ul style="list-style-type: none"> - Να μεταφέρουν σε ξενόγλωσσο συνομιλητή τους πληροφορίες από μια εκτεταμένη εκπομπή που παρακολούθησαν ή γραπτό κείμενο που διάβασαν στην ελληνική γλώσσα.
ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ	<ul style="list-style-type: none"> - Να συντάσσουν οι σπουδαστές αναφορά με βάση στοιχεία και πληροφορίες από γραπτές και προφορικές πηγές. - Να συντάσσουν επιστολές, ηλεκτρονικά μηνύματα επαγγελματικού χαρακτήρα. - Η έμφαση στη διδασκαλία της ξένης γλώσσας δίνεται σε αυτό που έχει ονομαστεί Γλώσσα για Ειδικούς Σκοπούς. Είναι ωστόσο φυσικό, η διδασκαλία της Γλώσσας για Ειδικούς Σκοπούς να προϋποθέτει τη γνώση των γενικών στοιχείων της γλώσσας. Να συντάσσουν την περίληψη ενός κειμένου, άρθρου, αναφοράς, έκθεσης κ.λπ. - Να κρατούν σημειώσεις για τις αιτίες, τα αποτελέσματα και τις πιθανές λύσεις με βάση γραπτό ή προφορικό κείμενο.
ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ	<ul style="list-style-type: none"> - Να καταγράφουν οι σπουδαστές από στατιστικούς πίνακες και διαγράμματα στην ελληνική γλώσσα στοιχεία και πληροφορίες ως ενιαίο κείμενο στην ξένη γλώσσα.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ	
European Parliament	http://www.europarl.eu.int
Committee of the Regions	http://www.cor.europa.eu
Court of Justice	http://curia.europa.eu/en
Council of the European Union	http://ue.eu.int
Gateway to the European Union	http://europe.eu.int
Financial programming and budget	http://ee.europa.eu/budget/index_en.htm
European Central Bank	http://www.ecb.int
European Data Protection Supervisor	http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB
European Economic and Social Committee	http://eesc.europa.eu
European Investment Bank	http://www.eib.europa.eu
European Network and Information Security Agency	http://europa.eu/agencies/community_agencies/enisa/index_en.htm
Office for Official Publications of the European Communities	http://publications.eu.int
European Ombudsman	http://ombudsman.europa.eu/home/en/default.htm
EUR-LEX, the portal to European Union law	http://europe.eu.int/eur-lex/lex/en/index
European Institute for Innovation and Technology	http://ec.europa.eu/eit/index_en.htm
European Centre for the Development of Vocational Training (Cedefop)	http://europa.eu/agencies/community_agencies/cedefop
Summaries of the Union's legislation	http://europe.eu.int/scadplus
EU Bookshop	http://bookshop.eu.int
Historical Archives of the European Union	http://www.iue.it/ECArchives/en
EU Glossary	http://europa.eu/scadplus/glossary/index_en.htm

Opinion polls	http://europe.eu.int/comm/public_opinion
Organisation for Economic Cooperation and Development	http://www.oecd.org
World Health Organization	http://www.who.int/en
United Nations	http://www.un.org
World Trade Organization (WTO)	http://www.wto.org
Invest in Greece Agency	http://www.elke.gr
Présidence de la République	http://www.elysee.fr/accueil
Portail du Premier Ministre	http://www.premier-ministre.gouv.fr/fr
Assemblée Nationale	http://www.parlement.fr
Presidenza della Repubblica	http://www.quirinale.it
Presidenza del Consiglio dei Ministri	http://www.governo.it
Parlamento Italiano	http://www.parlamento.it
Die Bundeskanzlerin	http://www.bundeskanzlerin.de/Webs/BK/DE/Homepage/home.html
Bundespraesident	http://www.bundespraesident.de
Presidencia del Gobierno	http://www.la-moncloa.es
Congreso de los Diputados	http://www.congreso.es/portal/page/portal/Congreso/Congreso
El Senado de España	http://www.senado.es
Hellenic Exchanges Group	http://www.helex.gr
The Economist-Economist Conferences	http://www.hazliseconomist.com
ERT ONLINE	http://www.ert.gr/en
Panhellenic Exporters Association	http://www.pse.gr/eng/main.htm
Hellenic Foreign Trade Board	http://www.hepo.gr
Wikimedia Foundation	http://wikimediafoundation.org

The New York Times	http://travel.nytimes.com
Hellenic Migration Policy Institute	http://www.imepo.gr
Hellenic Foundation for European & Foreign Policy	http://www.eliamep.gr
Kathimerini	http://www.ekathimerini.com
Hellenic Parliament	http://www.parliament.gr
The National Herald – On line	http://www.thenationalherald.com
Athens News Agency	http://www.ana.gr
Council of Europe Parliamentary Assembly	http://assembly.coe.int
Center for Eurasian Policy	http://www.eurasianpolicy.org

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ
<p>Διοίκηση Οργανισμών Υγείας</p> <p>5 ΜΗΝΕΣ</p>	➤ ΟΡΓΑΝΩΣΗ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
	➤ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΥΓΕΙΑΣ
	➤ ΟΡΓΑΝΩΣΗ, ΔΙΟΙΚΗΣΗ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ
	➤ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΥΓΕΙΑ
	➤ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ
	➤ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
	➤ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ ΥΓΕΙΑΣ
	➤ ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ
ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ & ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ	ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ
<p>5 ΜΗΝΕΣ</p>	➤ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ
	➤ ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑ & ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ
	➤ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
	➤ ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ
	➤ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΛΕΞΕΩΝ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ	ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ
<p>5 ΜΗΝΕΣ</p>	➤ ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΡΓΩΝ & ΠΟΡΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
	➤ ΑΝΑΠΤΥΞΗ & ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ
	➤ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ & ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
	➤ ΜΑΘΗΜΑΤΑ/ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ
	➤ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ
	➤ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΓΛΩΣΣΙΚΩΝ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ
ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ	ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ
<p>5 ΜΗΝΕΣ</p>	➤ ΔΙΕΘΝΕΙΣ & ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ
	➤ ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ
	➤ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΟΕΥ
	➤ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΓΛΩΣΣΙΚΩΝ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ
	➤ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ
	➤ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ
	➤ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ & ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ**



ΕΘΝΙΚΟ
ΚΕΝΤΡΟ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ &
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (Ε.Σ.Δ.Δ.Α)**

ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΑΞΟΝΑΣ / ΜΑΘΗΜΑ / ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ
ΟΔ1	ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	72
ΟΔ1.1	ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	20
ΟΔ1.2	ΘΕΜΑΤΑ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	16
ΟΔ1.3	ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ	16
ΟΔ1.4	ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ.- ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	20
ΟΔ2	ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	46
ΟΔ2.1	ΕΛΕΓΧΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ (AUDITING)	20
ΟΔ2.2	ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	16
ΟΔ2.3	ΔΙΠΛΟΓΡΑΦΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ	10
ΟΔ3	ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΕΝΩΣΙΑΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	40
ΟΔ3.1	ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ – ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ-ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ	20
ΟΔ3.2	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ-ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ	20
	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ	158
ΟΔ4	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ	80
ΟΔ4.1	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΡΓΟΥ - ΧΡΗΣΗ MS PROJECT	20

ΟΔ4.2	ΠΟΣΟΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΣΤΗ ΛΗΨΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ	20
ΟΔ4.3	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΡΓΩΝ ΕΣΠΑ	20
ΟΔ4.4	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ –ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΩΝ ΤΟΠΩΝ	20
<i>ΟΔ5</i>	<i>ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ</i>	<i>102</i>
ΟΔ5.1	ΑΓΓΛΙΚΑ	24
ΟΔ5.2	ΓΑΛΛΙΚΑ Ή ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ Ή ΙΤΑΛΙΚΑ Ή ΙΣΠΑΝΙΚΑ	24
ΟΔ5.3	ΑΓΓΛΙΚΑ	27
ΟΔ5.4	ΓΑΛΛΙΚΑ Ή ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ Ή ΙΤΑΛΙΚΑ Ή ΙΣΠΑΝΙΚΑ	27
<i>ΟΔ6</i>	<i>ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ - ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ</i>	<i>40</i>
ΟΔ6.1	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ 1 στα πλαίσια των αξόνων ΟΔ-Σ01, ΟΔ -Σ02,ΟΔ -Σ03	20
ΟΔ6.2	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ 2 στα πλαίσια των αξόνων ΟΔ -Σ01, ΟΔ -Σ02, ΟΔ -Σ03	20
<i>ΟΔ7</i>	<i>ΜΑΘΗΜΑΤΑ/ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ</i>	<i>56</i>
ΟΔ7.1	ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ ΕΣΠΑ	20
ΟΔ7.2	ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ, ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΤΡΟΠΟΛΟΓΙΑΣ	10
ΟΔ7.3	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ	10
ΟΔ7.4	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ	16
	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ	436

ΟΔ1-ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΟΔ1.1-ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ MANAGEMENT ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα έχει ως στόχο να εξοικειώσει τους σπουδαστές με την πρακτική εφαρμογή ποσοτικών εργαλείων που επιτρέπουν τον προγραμματισμό, την αξιολόγηση και τη βελτίωση της διοικητικής δράσης. Θα αναπτυχθούν τεχνικές αναγκαίες για προγράμματα οργανωτικού σχεδιασμού και ανασχεδιασμού και θα γίνουν εφαρμογές σε μελέτες περιπτώσεων.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Θα παρουσιαστούν μεθοδολογικά και θα γίνουν πρακτικές εφαρμογές σε τεχνικές όπως οι

- Δείκτες Απόδοσης, (performance indicators)
- Εκτίμηση Διοικητικών Βαρών, (administrative burden)
- Balanced Scorecard,
- 360° Feedback

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Michael Boenheim et al., (2006), *Pilot Project on Administrative Burdens*, Wifo -Ceps

Cabinet Office, Better Regulation Executive, (2005), *Measuring Administrative Costs:UK Standard Cost Model Manual*

Neil Carter, Rudolf Klein and Patricia Day,(1992), *How organisations measure success: the use of performance indicators in government*, Routledge

Franceschini, F., Galetto, M. and Maisano D. (2007), *Management by measurement: designing key indicators and performance measurement systems*, Springer

Parmenter, D. (2007), *Key performance indicators: developing, implementing, and using winning KPIs*, John Wiley and Sons

Pollalis, Y., Gartenberg, M. and Edmunds, B. (2004), “Applying the Balanced Scorecard Methodology In The Public Sector: The Case of the Department of Defense in the United States”, *Σπουδαί*, 54(1), University of Piraeus, pp. 33-58.

Smith, M. (2005), *Performance measurement & management: a strategic approach to management accounting*, Sage

Rohm, H. (2009), *Improving Government Performance Using the Balanced Scorecard to Plan and Manage Strategically*, The Balanced Scorecard Institute

SCM Network, (2006), “International Standard Cost Model Manual. Measuring and reducing administrative burdens for businesses”

SCM Network, “Delivering reductions in administrative burdens. An executive summary of the SCM method”

Μπουρσανίδης, Χ. (2007), *Στρατηγικό Μάνατζμεντ στη Δημόσια Διοίκηση: Μια συστηματική παρουσίαση του Balanced scorecard ως εργαλείου στρατηγικού μάνατζμεντ στα νοσοκομεία*, σε Μακρυδημήτρης Αντ., Πραβίτα Μ-Η, *Διοικητική θεωρία και πράξη-πρακτικά Ιου συνεδρίου διοικητικών επιστημόνων*, Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη.

Τσέκος, Θ. (1999), «Δείκτες Παραγωγικότητας και Ποιότητας στην Τοπική Αυτοδιοίκηση», σε (Συλλογικό) *Τοπική Αυτοδιοίκηση και Δημοκρατία: Προβλήματα και Προοπτικές*, Εκδόσεις Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης, σσ. 115-122

ΟΔ1.2-ΘΕΜΑΤΑ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα σκοπεύει να εξοικειώσει τους σπουδαστές με την πρακτική εφαρμογή των μεθόδων οργανωτικού σχεδιασμού την βασική φιλοσοφία των οποίων έχουν διδαχθεί στην κοινή φάση. Θα αναπτυχθούν τεχνικές αναγκαίες για προγράμματα οργανωτικού σχεδιασμού και ανασχεδιασμού και θα γίνουν εφαρμογές σε μελέτες περιπτώσεων.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Σχεδιασμός / ανασχεδιασμός ροών εργασίας (flow-charts, process reengineering).
- Απλούστευση Διαδικασιών (process simplification),
- Εκτίμηση Αναγκαίων Θέσεων Εργασίας (staff planning),
- Τεχνικές Lean Management

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Wil van der Aalst and Kees Max van Hee, (2004), “Workflow management: models, methods, and systems”, *MIT Press*.

Barnes, D.(2001) , *Understanding business processes*, Routledge .

Bourdais, St., Galinier, Ph. and Pesant, G. (2003), *A Constraint Programming Application to Staff Scheduling*, σε Francesca Rossi (επιμ), *Principles and practice of constraint programming-CP: 9th international conference proceedings, Lecture notes in computer science*, **2833**, σελ.153-167.

Brynjolfsson, E., Renshaw, A. and Marshall van Alstyne, (1997), “The Matrix of Change: A Tool for Business Process Reengineering” , *Sloan Management Review*,**38**(2).

Dandekar, A., Perry, D. and Votta, L. (1996), “A Study in Process Simplification”, *IEEE Computer Society Press*.

Eveborn, P. and Scheduler, M., “A System for Staff Planning, Annals of Operations Research”, *Staff Scheduling and Rostering: Theory and Applications, Part II*, **128**(1-4), σελ. 21-45.

González-Torre, PL., Adenso-Díaz, B. and Sánchez-Molero, O. (2002) , “Capacity planning in hospital nursing: a model for minimum staff calculation”, *Nursing Economics*, **20**(1), σελ. 28-36.

Kettinger, W., Teng, G. and Guha, S. (1997), “ Business Process Change: A Study of Methodologies, Techniques, and Tools”, *MIS Quarterly*, **21**(1).

Mann, D.(2005), “Creating a lean culture: tools to sustain lean conversions”, *Productivity Press*.

Mason, A., Ryan, D. and Panton, D. (1998), “Integrated Simulation, Heuristic and Optimisation Approaches to Staff Scheduling”, *Operations Research*, **46**(2), σελ. 161-175.

Michael zur Muehlen, (2004), “Workflow-based process controlling: foundation, design, and application of workflow-driven process information systems” , *Advances in information systems and management science*, **6**.

Eric S.K. Yu and J. Mylopoulos, (1996), “Using goals, rules and methods to support reasoning in business process reengineering”, *International Journal of Intelligent Systems in Accounting, Finance and Management*, **1**(5).

Μιχαλόπουλος, Ν.(1994), *Οργανωτικός σχεδιασμός στο πλαίσιο της θεωρίας των Οργανώσεων* , Αθήνα: Αντ. Ν. Σάκκουλα.

Τσέκος, Θ. (2007), «Η Ποιότητα των διαδικασιών ως προαπαιτούμενο της ηλεκτρονικής διοίκησης», σε *Δημόσια Διοίκηση και Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση. Επιπτώσεις Προοπτικές, Πρακτικά Συνεδρίου ΑΔΕΔΥ-Κοινωνικό Πολύκεντρο*.

Τσέκος, Θ. (2010), «Το μεθοδολογικό πλαίσιο και τα εργαλεία οργανωτικής ανάλυσης και σχεδιασμού- εφαρμογή στον χώρο της υγείας», σε Ξ. Κοντιάδης, και Κ. Σουλιώτης (Επιμ), *Θεσμοί και Πολιτικές Υγείας*, Παπαζήσης.

The Balanced Scorecard Institute, (2005), *Handbook for Basic Process Improvement*.

ΟΔ1.3-ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η εξοικείωση των σπουδαστών με πρακτικές εφαρμογές μεθοδολογιών διασφάλισης των ποιότητας των αποτελεσμάτων της διοικητικής δράσης. Θα αναπτυχθούν τεχνικές αναγκαίες για προγράμματα ποιότητας και θα γίνουν εφαρμογές σε μελέτες περιπτώσεων.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Κατά ISO πιστοποίηση. Σκοπιμότητα υιοθέτησης και προβλήματα εφαρμογής.
- Πιστοποίηση διαχειριστικής επάρκειας στα πλαίσια των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων
- Πρόγραμμα εφαρμογής Μάνατζμεντ Ολικής Ποιότητας (TQM)
- Κύκλοι Ποιότητας
- Το πλαίσιο EFQM το European Quality Award και εφαρμογές του CAF

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

British Quality Foundation, (2000), *The Model in Practice, Using the EFQM excellence model to deliver continuous improvement*, BQF

Conti , T. (1999), “Vision 2000 and TQM/Business Excellence Models”, *Proceedings of ECO-Q Quality Forum*, Athens.

Conti, T. (2007), “ A history and review of the European Quality Award Model The TQM Magazine”,**19**(2), σελ.112-128.

Michalopoulos, N., Ntais, P. and Psarakis, A.(2006), “Guide on how to implement the CAF”, Hellenic Ministry of Interior, Public Administration and Decentralization

Τσέκος, Θ. (2007), *Ποιότητα υπηρεσιών και δημόσιο marketing* , Σάκκουλας

Εγκύκλιος «Οδηγίες προς τις ΕΥΔ για την επιβεβαίωση της διαχειριστικής επάρκειας Δικαιούχων Περιόδου 2007 – 2013 για το διάστημα μέχρι την έναρξη της εφαρμογής του Ελληνικού Προτύπου Διοίκησης & Διαχείρισης Έργων (Μεταβατική Περίοδος)»

ΟΔ1.4-ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα έχει ως στόχο να εξοικειώσει τους σπουδαστές με εφαρμογές των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) στους φορείς δημόσιας δράσης, με στόχο την υποστήριξη οργανωτικών αλλαγών, την σύνδεσή τους με νέες δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού και με τελικό σκοπό την ενίσχυση της διοικητικής διαφάνειας, της δημόσιας συμμετοχής και την βελτίωση των ασκούμενων δημόσιων πολιτικών.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Η έννοια της διοικητικής πληροφορίας και οι μορφές διαχείρισής της
- Η ψηφιακή διαχείριση της διοικητικής πληροφορίας
- Back-office front-office εφαρμογές
- Ψηφιακές πλατφόρμες για την δημόσια διαβούλευση και την λήψη των αποφάσεων

- Οι κυβερνητικές δικτυακές πύλες (portals) –Κριτήρια αποτελεσματικότητας και ποιότητας. Σχεδιασμός και αξιολόγηση
- Κυβερνητικοί ιστοτόποι. –Κριτήρια αποτελεσματικότητας και ποιότητας. Σχεδιασμός και αξιολόγηση
- Τα σχέδιο eEurope
- Η ανάπτυξη μιάς Εθνικής Ψηφιακής Στρατηγικής

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αποστολάκης Ιωάν., Λουκής Ε. και Χάλαρης Ιωάν. (2008), *Ηλεκτρονική δημόσια διοίκηση. Οργάνωση, τεχνολογία και εφαρμογές*, Παπαζήσης.

Bhatnagar Subhash C. (2004), *E-government: from vision to implementation : a practical guide with case studies*, Sage.

Khosrowpour Mehdi (Επιμ), (2005), *Practicing e-government: a global perspective*, Idea Group Inc (IGI),

Pavlichev , A. and Garson David, G. (Επιμ.), (2004), *Digital government: principles and best practices*, Idea Group Inc (IGI),

Peristeras V. ,and Tarabanis K. (2006), “Reengineering Public Administration through Semantic Technologies and the GEA Domain Ontology”, *Proceedings of the AAAI Spring Symposium on The Semantic Web meets eGovernment (SWEG)*.

Peristeras V. and Tarabanis K. (2008), “The Governance Architecture Framework and Models”, σε P. Saha (ed.), *Advances in Government Enterprise Architecture Hershey, PA: IGI Global Information Science Reference*.

Ταμπούρης Ε., (2009), «Ηλεκτρονική διακυβέρνηση μιας στάσης (one-stop government) και διασυνδεδεμένη διακυβέρνηση (joined-up government)», σε Α. Μακρυδημήτρης, Λ. Μαρούδας, Μ.-Η. Πραβίτα (Επιμ) *Σύγχρονες τάσεις στη διοικητική επιστήμη: «Νέα Δημόσια Διοίκηση», εταιρική κοινωνική ευθύνη και κοινωνία των πολιτών*, Σάκκουλας.

ΟΛ2-ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΟΛ2.1-ΕΛΕΓΧΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ (AUDITING)

Ι. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η εξοικείωση των σπουδαστών με την έννοια του έλεγχου διοικητικών συστημάτων (audit) με στόχο τον εντοπισμό και την διόρθωση αποκλίσεων από τις προδιαγραφές και εν γένει τον εντοπισμό διαχειριστικών σφαλμάτων και αδυναμιών που επηρεάζουν την αποτελεσματική λειτουργία ενός φορέα ή την καλή πορεία ενός έργου.

ΙΙ. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Έλεγχοι (audits) και αξιολογήσεις (assessments)
- Γενικές αρχές και τεχνικές άσκησης ελέγχου
- Έλεγχος κλειστών και ανοικτών συστημάτων
- Εσωτερικοί και εξωτερικοί έλεγχοι
- Εκτίμηση Κινδύνου (risk assessment)
- Τακτικοί έλεγχοι ορθής εφαρμογής (Regular Health Check Audits)
- Κανονιστικοί Έλεγχοι συμβατότητας με κανονισμούς και πρότυπα (Regulatory Audits)

ΙΙΙ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Barzelay , M.(Επιμ.), (1996), *Performance Auditing and the Modernisation of Government*, OECD

Pollitt, C. (Επιμ), (1999), “Performance or compliance?: Performance audit and public management in five countries”, *Oxford University Press*

Gray, A., Jenkins, B. and Segsworth, B. (Επιμ), (2001), “ Budgeting, auditing, and evaluation: functions and integration in seven governments”, *Transaction Publishers*

White, F. and Hollingsworth , K. (1999), “Audit, accountability and government”, *Oxford University Press*

The Institute of Internal Auditors, (2006), *The Role of Auditing in Public Sector Governance*

Kumar, R. and Sharma, V. (2006), *Auditing: principles and practice PHI Learning*
United States Government Accountability Office 2010 *Government Auditing Standards*

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (2009), *Ετήσια έκθεση προς την αρμόδια για την απαλλαγή αρχή σχετικά με τους εσωτερικούς ελέγχους*, COM419

ΟΔ2.2-ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η κατανόηση εκ μέρους των σπουδαστών της σύνδεσης του «φυσικού αντικειμένου» των δημοσίων υπηρεσιών με το «οικονομικό αντικείμενό» τους. Η ανάπτυξη δεξιοτήτων ανάλυσης των διαδικασιών παραγωγής των παρεχομένων υπηρεσιών και εκτίμησης του κόστους που οι διαδικασίες αυτές προκαλούν.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Βασικές έννοιες κοστολόγησης
- Κοστολόγηση υπηρεσιών
- Κοστολόγηση ανά δραστηριότητα (Activity-based costing)
- Κοστολόγηση βάσει στόχου
- Κοστολόγηση έργου.
- Προϋπολογισμός Απόδοσης (Performance Budgeting)

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βενιέρης, Γ. , Κοέν, Σ. και Κωλέτση, Μ. (2005), *Λογιστική Κόστους. Αρχές και Εφαρμογές*, Αθήνα: Pela Ioannidou Publishing.

Baker, J. (1998), *Activity-based costing and activity-based management for health care*, Jones & Bartlett Learning.

Brown, R., Myring, M. and Gard, C. (1999), “Activity-Based Costing in Government: Possibilities and Pitfalls”, *Public Budgeting & Finance*, **19**, σελ. 3-21.

Cokins, G. (2006), *Activity-based Cost Management in Government*, Management Concepts

Diamond, J. (2003), “From Program to Performance Budgeting The Challenge for Emerging Market Economies”, *IMF Working Paper*, **αρ. 03/169** , σελ. 1-28 .

Granof, M., Platt, D. and Vaysman, I. (2000), *Using Activity-Based Costing to Manage More Effectively*, Grant Report, The Pricewaterhouse Coopers Endowment for the Business of Government

Mensah, Y., Schoderbek, P. and Werner, H. (2007), “A Methodology for Evaluating the Cost-Effectiveness of Alternative Management Tools in Public-Sector Institutions: Application to Public Education” , *SSRN papers*.

McNab, Martin, R. and Francois, M. (2001), *Implementing GPRA: Examining The Prospects For Performance Budgeting In The Federal Government Defense Resources Management Institute Naval, Postgraduate School Working Paper*, **αρ. 01-01**.

Michel, G. (2004), *Cost Analysis and Activity-Based Costing for Government* , Government Finance Officers Association

Stapleton, D., Sanghamitra, P. and Beach E. Pomicap J., (2004), “Activity based costing for logistics and marketing”, *Business Process Management Journal*, **10(5)**, σελ. 584-597.

Φίλιος, Β. (1998), *Διοικητική Λογιστική*, Έλλην.

ΟΔ2.3-ΔΙΠΛΟΓΡΑΦΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η εξοικείωση των σπουδαστών με τη σκοπιμότητα και τη μεθοδολογία εφαρμογής ενός περισσότερο σύνθετου και ολοκληρωμένου δημόσιου λογιστικού συστήματος όπως το διπλογραφικό.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Περιγραφή και προβλήματα του ισχύοντος Απλογραφικού Συστήματος
- Ο τρόπος λειτουργίας του Διπλογραφικού Συστήματος και διαφορές των δύο συστημάτων.
- Η σύνδεση του Δημοσίου Λογιστικού με το Διπλογραφικό Λογιστικό Σύστημα

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Ομάδα Διοίκησης Έργου, *Οδηγός για τη βήμα-βήμα εφαρμογή του Διπλογραφικού Συστήματος στους Δήμους*, Οκτώβριος 2000

Λάζαρης, Θ. (2000), «Η παρακολούθηση της Λογιστικής του Δημοσίου Λογιστικού των Κρατικών Νοσοκομειακών με τη Διπλογραφική Λογιστική μέθοδο», *Επιθεώρηση Υγείας*, **6**, Νοέμβριος – Δεκέμβριος.

ΟΔ3-ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ

ΚΑΙ ΕΝΩΣΙΑΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

ΟΔ3.1-ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ – ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ- ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η εξοικείωση των σπουδαστών με πραγματικές περιπτώσεις άσκησης δημοσίων πολιτικών τόσο κατά την φάση του σχεδιασμού και της εφαρμογής όσο και κατά το στάδιο της εκτίμησης των επιπτώσεών τους.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Θα αναλυθούν ενωσιακές και εθνικές περιπτώσεις άσκησης δημόσιων πολιτικών προκειμένου να εντοπισθούν τα ακολουθούμενα στυλ πολιτικής (policy styles) τα προκύπτοντα ισχυρά και ασθενή σημεία και τα σχεδιαστικά, εφαρμοστικά και αξιολογικά προβλήματα που εμφανίζονται. Θα επιχειρηθεί με τεχνικές προσομοίωσης να περιγραφούν ορθολογικοί τρόποι επανασχεδιασμού των πολιτικών αυτών.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Guess George M. and Farnham Paul G. (2000) , *Cases in Public Policy Analysis* Georgetown University Press.

Fischer, F. , Miller, G. and Sidney Mara S (Επιμ), (2007), *Handbook of Public Policy Analysis: Theory, Politics, and Methods*, CRC/Taylor & Francis.

Jordan, A., Wurzel Rüdiger K. W. and Zito , A. (2005), “The Rise of ‘New’ Policy Instruments in Comparative Perspective: Has Governance Eclipsed Government?”, *Political Studies*, **53**(3), σελ. 477–496.

Jordan Andrew and Wurzel Rüdiger, (2003), *New Instruments of Environmental Governance?: National Experiences and Prospects*, Routledge

Jordan A. G. and Richardson J. J. (1983), Policy Communities: The British And European Policy Style, *Policy Studies Journal*, **11**(4), σελ. 603–615.

Jorgensen Henning (2002), *Consensus, Cooperation and Conflict: the Policy Making Process in Denmark. New Horizons in Public Policy*, Edward Elgar Publishing.

Nugent Neill (2003), *The Government and Politics of the European Union* , Duke University Press .

Wallace, H. and Wallace, W. (Επιμ) , (2000), *Policy-making in the European Union*, Oxford University Press.

ΟΔ3.2-ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ - ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η κατανόηση της σημασίας του συστηματικού, τεκμηριωμένου (evidence based) και συμμετοχικού σχεδιασμού δημόσιων πολιτικών καθώς και η εξοικείωση με διαδικασίες δημόσιας διαβούλευσης και εκτίμησης των επιπτώσεων ασκούμενων δημόσιων πολιτικών.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στα πλαίσια του μαθήματος θα συζητηθούν θέματα όπως:

- Με ποιά διαδικασία εγγράφεται ένα ζήτημα στη θεσμική πολιτικο-διοικητική ατζέντα και πώς περιγράφεται το προς επίλυση πρόβλημα ή η προς αξιοποίηση ευκαιρία;

- Πώς προσδιορίζονται τα συλλογικά υποκείμενα που εμπλέκονται στην άσκηση δεδομένης δημόσιας πολιτικής και των οποίων οι απόψεις θα πρέπει να καταγραφούν;
- Πώς οργανώνεται η τεκμηρίωση των εναλλακτικών προτάσεων και η δημοσιοποίησή τους;
- Πώς οργανώνεται η διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης;
- Πώς αναπτύσσεται ένας αποτελεσματικός μηχανισμός ποσοτικοποιημένης παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιπτώσεων της ασκούμενης δημόσιας πολιτικής;

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Booher, David E., Innes and Judith E. (2002), “Network Power in Collaborative Planning”, in *Journal of Planning Education and Research*, **21**, σελ. 221-236.

Coglianesi, C. and Lazer, D. (2003), “Management-Based Regulation: Prescribing Private Management to Achieve Public Goals”, *Law & Society*, **37**, αρ 4, σελ. 691-730.

Fischer, F. (2003), “Reframing Policy Analysis: Discursive Politics and Deliberative Practices”, *Oxford University Press*.

Fung, Archon (2004), “Empowered Deliberation: Reinventing Urban Democracy”, *Princeton University Press*

Hahn Robert W., Burnett Jason K., Chan Yee-Ho I., Mader Elizabeth A., and Moyle Petrea R. (January 2000), *Assessing the Quality of Regulatory Impact Analyses*, *AEI-Brookings Joint Center for Regulatory Studies*, Working Paper 00-01.

Hajer Marteen and Wagenaar Hendrik (Επιμ.), (2003), “Deliberative Policy Analysis: Understanding Governance in the Network Society”, *Cambridge University Press*.

(2005) The 2005 Guiding Principles for Regulatory Quality and Performance σε *OECD Taking Stock of Regulatory Reform*.

Jacobs S. H. (1997), *An overview of regulatory impact analysis in OECD countries*, σε *Organisation for Economic Co-Operation and Development, Regulatory Impact Analysis. Best Practices in OECD Countries*

Jacobzone, S., Choi, C. and Miguet, C. (2007), "Indicators of Regulatory Management Systems", *OECD Working Papers on Public Governance*, 2007/4, *OECD Publishing*.

Lussis B. (2004), *EU extended impact assessment review*, Institute pour un Développement Durable, Bruxelles

Mandelkern Group on Better Regulation, (2001), *Final Report*

Mörth U, (επιμ) (2004), *Soft Law in Governance and Regulation. An Interdisciplinary Analysis*. Edward Elgar.

OECD, (1997), *Regulatory Impact Analysis: Best Practice in OECD Countries*, Paris.

OECD, (April 2008), *Measuring Regulatory Quality*, Policy Brief .

OECD, (2001), *Regulatory reform in Greece*, OECD Review of Regulatory Reform.

Passas, A. and Tsekos, Th. (2009), *A Procedural Model for Public Deliberation*, σε Tambouris, E. and Macintosh, A. (επιμ.) *Electronic Participation Proceedings of Ongoing Research*, Trauner Verlag , Schriftenreihe Informatik, **31**.

Przeworski, A. , Stokes, S. and ,Manin, , B. (Επιμ) (1999), “Democracy, Accountability and Representation”, *Cambridge University Press*.

ΟΔ4-ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ

ΟΔ4.1-ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΡΓΟΥ – ΧΡΗΣΗ MS PROJECT

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός του εργαστηρίου είναι η απόκτηση δομημένης γνώσης σχετικά με τη διαχείριση έργων. Σήμερα, παρατηρείται μια διαρκής τάση για αναδιοργάνωση, ανάπτυξη και εκσυγχρονισμό του δημόσιου τομέα και των υπηρεσιών που παρέχει. Κατά τη διάρκεια του μαθήματος αναλύονται όλες οι φάσεις ενός έργου, επιμέρους μέθοδοι προγραμματισμού, το κόστος και οι πόροι που είναι αναγκαίοι αλλά και οι τρόποι διενέργειας των απαιτούμενων ελέγχων.

Στόχος του εργαστηρίου είναι κατανόηση των μεθοδολογιών και τεχνικών διοίκησης έργου και η εξοικείωση των σπουδαστών με το σχεδιασμό, τον έλεγχο και την παρακολούθηση έργου μέσω του εργαλείου MS- Project.

Ειδικότεροι στόχοι :

Οι σπουδαστές μετά το τέλος των μαθημάτων θα πρέπει :

- να γνωρίζουν τις βασικές αρχές της Διοίκησης Έργου,
- να μπορούν να σχεδιάζουν και να προγραμματίζουν τις επιμέρους δραστηριότητες,
- να επιμερίζουν, να αναθέτουν και να ορίζουν χρονικά τα επιμέρους τμήματα ενός έργου
- να παρακολουθούν, να ελέγχουν και να διορθώνουν την πορεία υλοποίησης
- να εκπονούν αναφορές σχετικά με την εξέλιξη του έργου
- να γνωρίζουν τις δυνατότητες και τους περιορισμούς και να χειρίζονται επαρκώς το ανάλογο εργαλείο Microsoft Project.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

- **Εισαγωγή στη Διαχείριση Έργου**
 - ✓ Σχετικοί ορισμοί και έννοιες, χαρακτηριστικά έργου, κατηγορίες αποφάσεων που αφορούν τη διαχείριση έργων
 - ✓ Στόχοι και κανόνες διαχείρισης έργων
 - ✓ Έναρξη, επιλογή και προσδιορισμός στοιχείων έργου
 - ✓ Στάδια του κύκλου ζωής ενός έργου
 - ✓ Οργάνωση και ανάπτυξη έργου
 - ✓ Παραδείγματα διαχείρισης έργων στην ελληνική δημόσια διοίκηση
- **Προγραμματισμός (με χρήση του MS- PROJECT)**
 - ✓ Στόχοι και περιορισμοί για την ανάπτυξη ενός έργου
 - ✓ Διαχείριση γνώσης στον τομέα της διοίκησης έργου
 - ✓ Προσδιορισμός δραστηριοτήτων
 - ✓ Εκτίμηση διάρκειας και απαιτούμενων πόρων για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων του έργου
 - ✓ Δημόσιος τομέας και προγραμματισμός έργων
- **Μέθοδοι χρονικού προγραμματισμού έργων (με χρήση του MS- PROJECT)**
 - ✓ Ανάπτυξη δικτύου έργου
 - ✓ Μέθοδος Κρίσιμου Δρόμου (Critical Path Method – CPM)
 - ✓ Μέθοδος PERT (Project Evaluation Review Technique)
 - ✓ Διάγραμμα GHANNT
 - ✓ Μέθοδοι προγραμματισμού έργων που αφορούν τη συγκεκριμένη εξειδίκευση των σπουδαστών
- **Κόστος και χρήση Πόρων έργου (με χρήση του MS- PROJECT)**
 - ✓ Άμεσο, έμμεσο και συνολικό κόστος έργου
 - ✓ Χρονική κατανομή κόστους έργου
 - ✓ Συμπίεση χρονικής διάρκειας δραστηριοτήτων
 - ✓ Σχέση κόστους-χρονικής διάρκειας έργου
 - ✓ Εξομάλυνση κατανομής πόρων
 - ✓ Διαχείριση πολλαπλών έργων

- **Επιλογή και αξιολόγηση έργου**
 - ✓ Ανάλυση κόστους-οφέλους,
 - ✓ Ανάλυση κόστους-αποτελεσματικότητας
 - ✓ Πολυκριτηριακή αξιολόγηση
- **Έλεγχος Έργου**
 - ✓ Διοίκηση ολικής ποιότητας στη διαχείριση έργου
 - ✓ Μέθοδοι αξιολόγησης έργων
- **Μελέτη περίπτωσης**

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ / ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

Burke, R. (Πρόλογος Σέργιος Λαμπρόπουλος), (2002), *Διαχείριση Έργου: Project Management – Τεχνικές Σχεδιασμού και Ελέγχου*, Κριτική, 1η έκδοση.

Davis, T. (2003), *The relationship manager: the next generation of project management*. Burlington: Gower Publishing Company.

Heerkens, Gary, R. (2002), *Project management*, New York : McGraw-Hill.

Levine, Harvey, A. (2002), *Practical project management: tips, tactics, and tools*, New York : John Wiley & Sons Inc.

Lewis, James, P. (2001), *Project planning, scheduling and control : a hands-on guide to bringing projects in on time on budget*, Toronto : McGraw-Hill, 3rd.ed.

Δημητριάδης, Α. (1999), *Διοίκηση-Διαχείριση Έργου*, Νέες Τεχνολογίες.

Kerzner, H. (1999), *Project Management: A Systems Approach to Planning, Scheduling, and Controlling*, Wiley John & Sons.

Piekaar, M. (1990), *Evaluation of the application of the TNO method in service companies*, TNO publication.

Τρύπια, Μ. (1977), *Προγραμματισμός Έργων*, Παπαζήσης.

(1998), *Microsoft Project*, Κλειδάριθμος.

ΟΔ4.2-ΠΟΣΟΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΣΤΗ ΛΗΨΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Στο εργαστήριο γίνεται μια εισαγωγή στις Στατιστικές Λήψης Απόφασης. Συγκεκριμένα, περιγράφεται η μεθοδολογία λήψης αποφάσεων δίνοντας έμφαση στη διαδικασία συλλογής, ελέγχου και μετασχηματισμού των δεδομένων αφενός και αφετέρου στην ερμηνεία των Στατιστικών αποτελεσμάτων που προκύπτουν με τη χρήση του στατιστικού πακέτου SPSS.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

1. Εισαγωγή στη Στατιστική Λήψη Αποφάσεων

- ✓ Εισαγωγή στη Λήψη Αποφάσεων
- ✓ Εφαρμογή Μεθοδολογιών Στατιστικής Συμπερασματολογίας και Λήψης Αποφάσεων στη Δημόσια Διοίκηση.

2. Εισαγωγή στο Στατιστικό πακέτο SPSS

3. & 4. Στατιστική Παρουσίαση Δεδομένων

- ✓ Παρουσίαση δεδομένων και Στατιστικοί έλεγχοι Δεδομένων: Πίνακες Συχνότητας, Διαγράμματα Ελέγχου κ.λ.π.
- ✓ Στατιστικά Μέτρα
- ✓ Διαγράμματα
- ✓ Πίνακες Παρουσίασης
- ✓ Αναφορές

5. & 6. Στατιστική Συμπερασματολογία με χρήση του SPSS *

- ✓ Έλεγχοι κανονικότητας
- ✓ Εκτίμηση μέσου
- ✓ Εκτίμηση διαστήματος εμπιστοσύνης για το μέσο
- ✓ Έλεγχος μέσης τιμής
- ✓ Έλεγχοι ανεξαρτησίας δύο μεταβλητών
- ✓ Έλεγχος συμφωνίας ή ασυμφωνίας δύο μεταβλητών

- ✓ Έλεγχοι δύο μέσων τιμών: Παραμετρικές και μη παραμετρικές διαδικασίες
- ✓ One Way Analysis of Variance Ανάλυση Διασποράς
- ✓ Πίνακας Συσχέτισης δύο μεταβλητών. Συντελεστές συσχέτισης. Γραμμική παλινδρόμηση.

7. Μελέτη Περίπτωσης

* Θα γίνει συνοπτική παρουσίαση

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ / ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

Μαχαίρα, Κ. (1999), *Εισαγωγή στη Στατιστική θεωρία και Ασκήσεις*, Ζήτη.

Montgomery, D. (1995), *Design and Analysis of Experiments*, John Willey & Sons.

Dowdy, S. (1993), *Statistics for Research*.

Χατζηπαντέλης (1998), *Ανάλυση Δεδομένων με τη Βοήθεια Στατιστικών πακέτων*, Ζήτη.

Kirkpatrick, Lee A. (2000), *Simple Guide to SPSS Win 8.0 & 9.0*.

Carver (2000), *Doing Data Analysis with SPSS 10.0*.

(2000), *Επίσημα εγχειρίδια της SPSS*.

Αποστολάκης, Ι., Καστανιά, Α. και Πιερράκου, Χ. (2003), *Στατιστική Επεξεργασία Δεδομένων στην Υγεία*, Παπαζήσης.

ΟΔ4.3-ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΡΓΩΝ ΕΣΠΑ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Στα πλαίσια αυτού του εργαστηρίου γίνεται προσπάθεια για μια ολοκληρωμένη παρουσίαση των συμμετεχόντων στη διαχείριση έργων ΚΠΣ, δίνοντας τις όψεις του τελικού δικαιούχου, της Διαχειριστικής Αρχής αλλά και του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

1^η έως 3^η Ενότητα

Στο εργαστήριο αφού παρουσιαστεί η κεντρική διαχείριση έργων του ΚΠΣ, δίνεται στη συνέχεια μια προσέγγιση της όψης της διαχείρισης από τη μεριά των Διαχειριστικών αρχών.

4^η έως 7^η Ενότητα

Στοχεύουν να δώσουν ένα case study για την κατάρτιση και διαχείριση προϋπολογισμού έργων στα πλαίσια του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης από τον τελικό δικαιούχο. Συγκεκριμένα περιλαμβάνει:

- την ανάλυση των προδιαγραφών της κατάρτισης και διαχείρισης Προϋπολογισμού έργων. Η ανάλυση θα γίνει με την ενεργό συμμετοχή των σπουδαστών.
- το σχεδιασμό της δομής μιας εφαρμογής – Βάσης Δεδομένων (MS Access 2000) με την οποία μπορεί να υποστηριχθεί η διαχείριση έργων του Κ.Π.Σ.
- τη δημιουργία των αναγκαίων πινάκων με ενδεικτικά δεδομένα από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του Κ.Π.Σ.
- την παρουσίαση μιας ολοκληρωμένης εφαρμογής

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ / ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

Date, C. J. (1994), *An Introduction to Database Systems*, , Addison-Wesley Publ.

Codd, E. F. (1979), *Extending the Database Relational Model to Capture More Meaning*, Acm Tods.

Carlberg, C. (1995), *Business Analysis with Excel*, Que.

Balter, A. (1999), *Mastering Ms Access 2000 Development*, Sams.

Callachan, E. (1999), *Ms Access 2000 - Fundamentals with Visual Basic for Applications*, Microsoft Press.

* Σημείωση: Το εργαστήριο διεξάγεται σε τρία τμήματα σπουδαστών

ΟΔ4.4-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ-ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΩΝ ΤΟΠΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Το εργαστήριο αυτό έχει στόχο την παρουσίαση των θεμάτων που αφορούν: την οργάνωση του περιεχομένου και των δραστηριοτήτων μιας εφαρμογής για τον παγκόσμιο ιστό, την τεκμηριωμένη επιλογή των εργαλείων και των τεχνικών για την ανάπτυξη μιας εφαρμογής, τα κριτήρια στην αξιολόγηση και την υλοποίηση των κριτηρίων αυτών σε πραγματικές εφαρμογές.

Επιδιώκει να προσφέρει στο σπουδαστή δεξιότητες αξιολόγησης διαδικτυακών τοποθεσιών αναφορικά με τις πηγές πληροφορίας (ακρίβεια, κυριότητα, αντικειμενικότητα, ανανέωση, κάλυψη θεμάτων), το σχεδιασμό και την απόδοση (αισθητική, αναγνωσιμότητα, χρηστικότητα), τις υπηρεσίες, την υλοποίηση, την απόδοση και την ασφάλεια. Δίνεται έμφαση στην παρουσίαση μοντέλων και μεθοδολογιών διασφάλισης ποιότητας και στη σύγκριση των μοντέλων αξιολόγησης της ποιότητας διαδικτυακών τοποθεσιών. Η όλη προσέγγιση θα βασιστεί στο Πλαίσιο Πιστοποίησης Δημόσιων διαδικτυακών τόπων που έχει εκδώσει το Υπουργείο Εσωτερικών.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

1^η ενότητα:

- Πλαίσιο Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
 - ✓ Πλαίσιο Πιστοποίησης Δημόσιων διαδικτυακών τόπων
 - ✓ Πλαίσιο διαλειτουργικότητα και υπηρεσιών ηλεκτρονικών συναλλαγών
 - ✓ Πλαίσιο Ψηφιακής αυθεντικοποίησης

2^η ενότητα:

- Πλαίσιο πιστοποίησης Δημόσιων διαδικτυακών τόπων

Θα παρουσιαστούν θέματα που αναπτύσσονται στο Πλαίσιο Πιστοποίησης Δημόσιων Διαδικτυακών Τόπων όπως:

- ✓ Διαχείριση Διαδικτυακού Τόπου: Οργανωτικό σχήμα διαχείρισης του διαδικτυακού τόπου, Ρόλοι και αρμοδιότητες
- ✓ Δομή και οργάνωση δημόσιων διαδικτυακών τόπων
 - Ονοματοδοσία δημόσιων διαδικτυακών τόπων: ονομασία χώρου, γλώσσα, τρόπος γραφής και μέγεθος ονόματος χώρου
 - Εικαστική παρουσίαση: Χρώματα και χρωματικοί συνδυασμοί, Γραμματοσειρές, Εικονίδια, Σύνδεσμοι, Τρόπος και ύφος γραφής περιεχομένου, Έκταση ιστοσελίδων, Μέγεθος ιστοσελίδων, Μορφοποίηση και παρουσίαση περιεχομένου, Χρήση ειδικών μορφών περιεχομένου
 - Δομή και περιεχόμενο δημόσιων διαδικτυακών τόπων: Αρχική σελίδα, Περιεχόμενο ιστοσελίδων διαδικτυακού τόπου, Δομή περιεχομένου, Διαχείριση περιεχομένου, Ορθότητα – πληρότητα – επικαιρότητα - ανανέωση περιεχομένου, Γλώσσα περιεχομένου, Μηχανή αναζήτησης, Χάρτης του τόπου, Πλοήγηση, Επικοινωνία με το φορέα
 - Προσβασιμότητα: WAI, WCAG
 - Πολλαπλοί διαδικτυακοί τόποι
- ✓ Ηλεκτρονικές υπηρεσίες και διαλειτουργικότητα
 - Ηλεκτρονικές υπηρεσίες: Υποστήριξη ηλεκτρονικών υπηρεσιών, Ηλεκτρονικές πληρωμές, Παρακολούθηση προόδου διεκπεραίωσης υποθέσεων, Εκτύπωση και τοπική αποθήκευση περιεχομένου
 - Υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας: Υπηρεσίες παροχής ενημέρωσης στους χρήστες, Χώροι συζήτησης των χρηστών
 - Διαλειτουργικότητα διαδικτυακού τόπου με back-office συστήματα και άλλους διαδικτυακούς τόπους
 - Αξιολόγηση περιεχομένου, ηλεκτρονικών υπηρεσιών και λειτουργίας δημόσιων διαδικτυακών τόπων

- Ασφάλεια Συστημάτων & Προστασία Προσωπικών Δεδομένων
 - Πολιτικές ασφάλειας
 - Πρόσβαση – Αυθεντικοποίηση
 - Μετάδοση
 - Αποθήκευση
 - Ακεραιότητα συναλλαγών
 - Διαθεσιμότητα & απόδοση συστημάτων
 - Φιλοξενία ΔΔΤ σε υποδομές ιδιωτικών φορέων
- ✓ Χρήστες δημόσιων διαδικτυακών τόπων: Κατηγορίες χρηστών, Δικαιώματα χρηστών, Εγγραφή χρηστών
 - ✓ Νομικά θέματα: Προσωπικά δεδομένα, Πνευματικά δικαιώματα, Όροι χρήσης – Αποκηρύξεις
 - ✓ Διάδοση δημόσιων διαδικτυακών τόπων: Καταχώρηση σε μηχανές αναζήτησης, Καταχώρηση σε συναφείς διαδικτυακούς τόπους, Δράσεις προώθησης του διαδικτυακού τόπου

3^η ενότητα: Εργαλεία για την αξιολόγηση Διαδικτυακών τόπων.

Τεχνολογικά εργαλεία για τον έλεγχο θεμάτων που πραγματεύεται το Πλαίσιο Πιστοποίησης Δημόσιων διαδικτυακών τόπων π.χ. W3C, WAI, μέτρηση απόδοσης, καταγεγραμμένες σύνοδοι, κλπ.

- Αξιολόγησης ποιότητας διαδικτυακών τόπων με διερευνητικές μεθόδους: Έρευνα στο περιεχόμενο, Συνεντεύξεις από αρμόδια στελέχη φορέων, και ομάδες χρηστών, διεξαγωγή έρευνας, ερωτηματολόγια.

4^η ενότητα: Αξιολόγηση της ποιότητας διαδικτυακών τόπων

- ✓ Συγκεκριμένα παραδείγματα εφαρμογής αξιολόγησης δημόσιου διαδικτυακού τόπου. Τα παραδείγματα αυτά θα επιλεγούν έτσι ώστε να καλύπτουν την κεντρική Διοίκηση, τοπική αυτοδιοίκηση και ανεξάρτητους φορείς του Δημοσίου.

5^η ενότητα: Μελέτη Περιπτώσεων (Πραγματικές Εφαρμογές)

Συγκριτική Αξιολόγηση Διαδικτυακών Τόπων Δημόσιας Διοίκησης. Μελέτες περίπτωσης σπουδαστών.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ/ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

Εθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνείο Ερευνητική Μονάδα e-Government(2007), “Πλαίσιο Παροχής υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Πρότυπα διαλειτουργικότητας”, www.e-gif.gov.gr.

Gray, D. (2000), “Looking on the Web”, *Creative Professional Press*.

Morry, M. E. and Hinrichs, R. J. (1996), “ Web Page Design”, *Sunsoft Press*, Mountain View, CA.

Spainbour, S. and Quercia, V. (1999), *Webmaster in a Nutshell*, O’Reilly.

Ivory, M. Y. (2004), *Automated Web Site Evaluation Researchers and Practitioners Perspectives Series Human-Computer Interaction Series*, **4**, 2004, σελ. 225.

ΙΔΡΥΜΑ ΛΑΜΠΡΑΚΗ (2005), «Οδηγός Ποιότητας Διαδικτυακών Κόμβων Πολιτιστικών Οργανισμών» - χρηματοδοτούμενο από ΕΠ «Κοινωνία της πληροφορίας» στο πλαίσιο του Γ΄ ΚΠΣ», :<http://www.infosoc.gr/meletes/>.

Nielsen, J. (2000), “*Designing Web Usability*”, New Riders Publishing.

Παππάκου, Ν.(2006), *Πτυχιακή Εργασία Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης*, Τμήμα Ακολούθων ΟΕΙ.

Wang, R. Y. and Strong, D. M. (April 1996), “Beyond Accuracy: What Data Quality Means to Data Consumers”, *Journal of Management Information Systems*, **12**, σελ. 5-34

Ho, J. (June 1997), “Evaluating the WWW: A global study of commercial sites”, *Journal of Computer Mediated Communication*”, **3**(1).

Cockburn, C., and Wilson, T.D. (1996), “Business Use of the World Wide Web”, *Information Journal of International Management*, **26**(2), σελ.83-102.

Boon, O., Hewett, W.G. and Parker, C.M. , “Evaluating the Adoption of the Internet: A Study of an Australian Experience in Local Government”, *Proceedings of the 13th International Bled Electronic Commerce Conference*, 19–21 June 2000, Bled, Slovenia.

Burgess, L. and Cooper, J., “MICA: A Model for Classification of Business Adoption of Internet Commerce”, *Proceedings of the 12th International Bled Electronic Commerce Conference*, 7–9 June 1999, Bled, Slovenia.

Burgess, L. and Cooper, J., “Extending the Viability of MICA as a Metric for Explaining the Process of Business Adoption of Internet Commerce”, *Proceedings of ICTEC 2000*, November 2000, Dallas, Texas.

Burgess, L., Cooper J. and Alcock, C., “The Adoption of The Web as a Marketing Tool by Regional Tourism Associations (RTA's) in Australia”, *Proceedings of ACIS2001*, 5-7 December 2001, Coffs Harbour, Australia.

Doolan, B., Burgess, L., and Cooper, J., “Use of the Web for Destination Marketing in Regional Tourism”, *Proceedings of the 2nd We-B Conference*, November 2001, Perth, Australia.

Turner C. (2000), *The Information e-economy: Business Strategies for Competing in the Global Age*, Kogan Page, p.3

Zeithaml, V.A. , Parasuraman, A., and Malhotra, A. (Fall 2002), “Service Quality Delivery Through Web Sites: A Critical Review of Extant Knowledge”, *Academy of Marketing Science Journal*, **30**(4), σελ. 362 – 375.

Malhotra, N. and Birks, D. (2003), “Marketing Research, Prentice Hall publications”, 2nd European edition.

Λιαδουκτιακοί Τόποι:

www.uie.com - Περιέχει πληροφορίες για τη σχεδίαση συστημάτων διεπαφής

www.usableweb.com - Περιέχει πληροφορίες για τη σχεδίαση συστημάτων διεπαφής

www.topsites.net - Οι καλύτερες τοποθεσίες στο Παγκόσμιο Ιστό

www.digits.com/top/ - Οι καλύτερες τοποθεσίες στο Παγκόσμιο Ιστό

www.webstyleguide.com/ - Σχεδιασμός Κόμβου Web

ΟΔ5Α-ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι σπουδαστές του τμήματος παρακολουθούν εξειδικευμένο πρόγραμμα ξένων γλωσσών για ειδικούς σκοπούς, προσαρμοσμένο στις ειδικότερες απαιτήσεις του μελλοντικού τους επαγγέλματος. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει ή **αγγλικά** ή **γαλλικά** ή **γερμανικά** ή **ιταλικά** ή **ισπανικά**. Το πρόγραμμα ξένων γλωσσών αντιστοιχεί σε 56 ώρες ανά γλώσσα στον Α΄ κύκλο και 66 ώρες ανά γλώσσα στον Β΄ κύκλο.

Η Ειδική Φάση Σπουδών περιλαμβάνει τόσο θεωρητική όσο και εφαρμοσμένη εκπαίδευση, η οποία έχει στόχο την καλλιέργεια και ενίσχυση των γλωσσικών γνώσεων και δεξιοτήτων των μελλοντικών στελεχών της Γενικής Διοίκησης, ώστε να αντεπεξέρχονται με αποτελεσματικότητα και δυναμισμό στα καθημερινά τους καθήκοντα. Σκοπός του μαθήματος είναι η κάλυψη ειδικών γλωσσικών δεξιοτήτων επαγγελματικού τύπου σε θέματα που άπτονται των γνωστικών αντικειμένων του Τμήματος.

Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ενίσχυση του πνεύματος της άμιλλας και της συνεργασίας καθώς και της διαχείρισης και εξυπηρέτησης των πολιτών λόγω της πολυπλοκότητας των απαιτήσεων που καλούνται να διαχειριστούν. Κάτι τέτοιο γίνεται μέσω ομαδικών δραστηριοτήτων, όπως είναι οι τεχνικές διαπραγματεύσεων, η επίλυση συγκρούσεων και θέματα που άπτονται του επαγγελματικού πεδίου των στελεχών της Γενικής Διοίκησης. Οι επικοινωνιακές αλλά και κοινωνικές δεξιότητες είναι βασικά στοιχεία για τον ρόλο που καλούνται να παίξουν στον επαγγελματικό τους χώρο, κάτι για το οποίο δίνεται ιδιαίτερη σημασία καθώς είναι απαραίτητη η συνεργασία με τους πολίτες. Οι τηλεφωνικές συνδιαλέξεις και η παρακολούθηση συνεδρίων και προγραμμάτων με ομολόγους τους στο εξωτερικό είναι μερικά από τα διαφορετικά γλωσσικά πλαίσια, στα οποία πρέπει να κινείται το στέλεχος της Γενικής Διοίκησης και τα οποία απαιτούν γλωσσική εγρήγορση, επάρκεια και ευελιξία.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η υλοποίηση δημοσίων πολιτικών, η διαχείριση ανθρώπινων και οικονομικών πόρων αλλά και η διαχείριση εθνικών και κοινοτικών προγραμμάτων, καθώς και οι δημόσιες σχέσεις είναι κάποιοι από τους άξονες τα θέματα των οποίων χρησιμοποιούν οι διδάσκοντες στην ξένη γλώσσα και στοχεύουν σε ένα διττό ρόλο:

- **στην καλλιέργεια δεξιοτήτων γραπτής επικοινωνίας:**
 - ✓ με μεταφραστική άσκηση (ευθεία και αντίστροφη) κειμένων από πρωτότυπες πηγές
 - ✓ με την ανάπτυξη γλωσσικών δεξιοτήτων προφορικής και γραπτής επικοινωνίας επαγγελματικού τύπου, όπως σύνταξη αίτησης, ανακοίνωσης, περίληψης, αναφοράς, πρακτικών, ενημερωτικών δελτίων
 - ✓ με την εξοικείωση των σπουδαστών/τριών με βασικές έννοιες και όρους του χώρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των ευρωπαϊκών θεσμών, των δημοσίων σχέσεων, του δικαίου και τους σύγχρονους τρόπους διοίκησης.
- **στην καλλιέργεια δεξιοτήτων προφορικής επικοινωνίας:**
 - ✓ με διαδραστικές ασκήσεις μέσα σε μικρές ή μεγαλύτερες ομάδες με στόχο την ανάπτυξη της έκφρασης
 - ✓ με προσομοίωση συνεντεύξεων με στόχο τη μορφοποίηση κοινωνικών δεξιοτήτων
 - ✓ με ασκήσεις προσομοίωσης στις τεχνικές διαπραγματεύσεων με στόχο την ανάπτυξη επικοινωνιακών δεξιοτήτων
 - ✓ με παρουσιάσεις ειδικών θεμάτων με στόχο τη διαχείριση της πληροφορίας
 - ✓ με προσομοίωση παρουσίασης του καθημερινού προγράμματος εργασίας του στελέχους της Γενικής Διοίκησης.

Αναλυτικότερα, τα θεματικά πεδία από τα οποία καλλιεργείται τόσο ο γραπτός όσο και ο προφορικός λόγος αντλούνται από την παρακάτω θεματολογία:

- Διοικητικοί Θεσμοί και Ορολογία
- Ευρωπαϊκή Δημόσια Διοίκηση
- Οικονομικό Σύστημα της Διοίκησης
- Κράτος και οι Υπηρεσίες του
- Διαχείριση Έργων

- Οι Δημόσιες Σχέσεις ως Μέσο Επικοινωνίας
- Κοινοτικά προγράμματα και Κοινοτικές Οδηγίες
- Τεχνικές Διαπραγματεύσεων και Επίλυση Συγκρούσεων
- Θέματα ορολογίας τα οποία αφορούν την Αγροτική, Εμπορική, Διαρθρωτική και Περιβαλλοντική πολιτική της Ελλάδας σε σχέση με την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη Διεθνή Κοινότητα.
- Διαδικασίες κρατικών προμηθειών
- Ηλεκτρονική διακυβέρνηση
- Ανασχεδιασμός επιχειρηματικών διαδικασιών (BPR)
- Ολοκληρωμένα συστήματα διοίκησης
- Δημόσιες πολιτικές

III. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Αξιοποιείται η ξενόγλωσση βιβλιογραφία που χρησιμοποιείται για το σύνολο των μαθημάτων του Τμήματος. Η βασική ορολογία για κάθε θεματικό πεδίο αποδελτιώνεται από τον Τύπο, τους διεθνείς διαδικτυακούς τόπους και τις Ευρωπαϊκές και Διεθνείς Επίσημες Εκδόσεις και χρησιμοποιείται ως αυθεντικό υλικό προς επεξεργασία. Ταυτόχρονα, χρησιμοποιούνται τα ηλεκτρονικά αρχεία Υπουργείων τα οποία έχουν άμεση σχέση με τα στελέχη της Γενικής Διοίκησης καθώς και τα ηλεκτρονικά αρχεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της διεθνούς κοινότητας και του ΟΟΣΑ.

ΟΔ5Β-ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος στον β' κύκλο της Ειδικής Φάσης Σπουδών είναι η πρακτική πλέον επαφή των σπουδαστών με τη γλώσσα και η ολοκλήρωση της κάλυψης ειδικών γλωσσικών δεξιοτήτων επαγγελματικού τύπου σε θέματα που άπτονται των γνωστικών αντικειμένων του τμήματος. Η μεγαλύτερη έμφαση δίνεται στη σημασιολογική και διερευνητική διάσταση της γλώσσας μέσω μικρών εργασιών και πρακτικής εξάσκησης.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η επαφή με την ξένη γλώσσα γίνεται με:

- στρατηγικές ανάπτυξης των γλωσσικών δεξιοτήτων μέσω του προγραμματισμού δραστηριοτήτων, της κατανόησης λήψης αποφάσεων και της επεξεργασίας ιδεών
- περαιτέρω ανάπτυξη των γλωσσικών δεξιοτήτων προφορικής και γραπτής επικοινωνίας επαγγελματικού τύπου (παρουσίαση θέματος, αίτηση, ανακοίνωση, περίληψη, αναφορά, νόμοι, πρακτικά, ενημερωτικά δελτία)
- εμβάθυνση και ανάλυση θεματικών αντικειμένων του κύκλου σεμιναρίων εξειδίκευσης και εκπόνηση εργασιών των σπουδαστών
- προσομοίωση παρουσίας του καθημερινού προγράμματος εργασίας του στελέχους της Γενικής Διοίκησης
- τεχνικές και παρουσίαση ομιλίας
- μελέτη ξενόγλωσσας αρθρογραφίας σχετική με τα θέματα ενδιαφέροντος του τμήματος.

III. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Αξιοποιείται η ξενόγλωσση βιβλιογραφία που χρησιμοποιείται για το σύνολο των μαθημάτων του Τμήματος. Η βασική ορολογία για κάθε θεματικό πεδίο

αποδελτιώνεται από τον Τύπο και τις Επίσημες Ευρωπαϊκές και Διεθνείς Εκδόσεις και χρησιμοποιείται ως αυθεντικό υλικό προς επεξεργασία. Ταυτόχρονα, χρησιμοποιούνται τα ηλεκτρονικά αρχεία Υπουργείων τα οποία έχουν άμεση σχέση με τα προς μελέτη θέματα καθώς και οι αντίστοιχοι ευρωπαϊκοί και διεθνείς διαδικτυακοί τόποι.

ΟΔ7-ΜΑΘΗΜΑΤΑ/ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

ΟΔ7.1-ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ Ε.Σ.Π.Α.

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να εξοικειωθούν οι σπουδαστές με τις διαδικασίες διαχείρισης συγχρηματοδοτούμενων έργων στο πλαίσιο της Δ΄ Προγραμματικής Περιόδου, ώστε να αποκτήσουν δεξιότητες σχεδιασμού, αξιολόγησης, ελέγχου, παρακολούθησης που απορρέουν από το κανονιστικό πλαίσιο, κοινοτικό και εθνικό και διέπουν τη λειτουργία του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ).

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- **Σύστημα διοίκησης ΕΣΠΑ**
 - ✓ Εθνική Αρχή Συντονισμού
 - ✓ Θεσμική Συγκρότηση Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου Προγραμμάτων
 - ΚΥΑ Ειδικών Υπηρεσιών Διαχείρισης Τομεακών Προγραμμάτων – ΚΥΑ Ενδιάμεσων Διαχειριστικών Αρχών Περιφερειακών Προγραμμάτων – Βασικοί κανόνες διαχείρισης: Υπουργική Απόφαση Συστήματος Διαχείρισης
 - Πιστοποίηση Δαπανών: Αρχή Πληρωμής – Διαδικασίες Πιστοποίησης Δαπανών
 - Έλεγχος: Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ) και πρότυπα ελέγχου
 - ✓ Παρακολούθηση και Αξιολόγηση
 - Επιτροπές Παρακολούθησης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων
 - Ετήσιες Εκθέσεις Υλοποίησης

- Αξιολόγηση Ε.Π. σε στρατηγικό και επιχειρησιακό επίπεδο στο πλαίσιο των στόχων «Σύγκλισης» και «Περιφερειακής Ανταγωνιστικότητας και Απασχόλησης»
- ✓ Πληροφόρηση και Δημοσιότητα
- **Σύστημα διαχείρισης και ελέγχου έργων ΕΣΠΑ**
 - ✓ Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου Συγχρηματοδοτούμενων Πράξεων:
 - Διαδικασίες Αξιολόγησης και Έγκρισης Πράξεων: Έλεγχος στοιχείων πληρότητας πρότασης, Αξιολόγηση προτάσεων ανά ομάδα κριτηρίων (πληρότητα και σαφήνεια πρότασης, τήρηση εθνικών και κοινοτικών κανόνων, σκοπιμότητα πράξης, ωριμότητα πράξης), Μεθοδολογία Αξιολόγησης / Βαθμολόγηση (παραδείγματα με δυαδική κλίμακα, με πολλαπλές τιμές), Κριτήρια αποκλεισμού, Φύλλο Αξιολόγησης Πράξης, Καταχώρηση στο ΟΠΣ, Τ.Δ. Εγκεκριμένης Πράξης
 - Συμμόρφωση των Πράξεων με Εθνικούς και Κοινοτικούς Κανόνες: στάδια εξέλιξης δημοσίων συμβάσεων, διαδικασίες δημοπράτησης και κριτήρια επιλογής και κατακύρωσης, παροχή υπηρεσιών με ίδια μέσα και σχέση «οιονεί αυτεπιστασίας», Φάκελοι προέγκρισης, Παρακολούθηση Υλοποίησης, Διοικητικές και Επιτόπιες Επαληθεύσεις /Δειγματοληψία
 - Διαδρομή Ελέγχου: απαιτήσεις για επαρκή διαδρομή ελέγχου, Φάκελος Πράξης (παραδείγματα)
 - Δημοσιονομικές Διορθώσεις, Παρατυπίες και Ανακτήσεις
 - Θέματα Επιλεξιμότητας
 - ✓ Διαδικασίες και Έντυπα Διαχείρισης και Ελέγχου Συγχρηματοδοτούμενων Πράξεων (δεν αφορά Πράξεις Κρατικών Ενισχύσεων)
 - Επιλογή και Έγκριση Πράξεων, Παρακολούθηση της Υλοποίησης, Επαλήθευση των Πράξεων, Χρηματοδότηση των Πράξεων, Πιστοποίηση των Δηλώσεων Δαπανών, Δημοσιονομικές Διορθώσεις, Παρατυπίες και Ανακτήσεις, Διαχείριση Αποφάσεων Εκχώρησης σε ΕΦΔ

- Έντυπα (πρόσκλησης, προέγκρισης, παρακολούθησης, ανάκλησης, ολοκλήρωσης, επαλήθευσης, δημοσιονομικής διόρθωσης, ανάκτησης) και Λίστες Ελέγχου
- ✓ Διαδικασίες και Έντυπα Διαχείρισης και Ελέγχου Πράξεων Κρατικών Ενισχύσεων
 - Επιλογή και Έγκριση Πράξεων, Παρακολούθηση της Υλοποίησης, Επαλήθευση των Πράξεων, Χρηματοδότηση των Πράξεων, Πιστοποίηση των Δηλώσεων Δαπανών, Δημοσιονομικές Διορθώσεις, Παρατυπίες και Ανακτήσεις
 - Έντυπα Διαχείρισης και Ελέγχου Πράξεων Κρατικών Ενισχύσεων (Τεχνικό Δελτίο Πράξης/Ενισχύσεων – Δελτίο Παρακολούθησης Δαπανών και Φυσικού Αντικειμένου Ενίσχυσης)

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Οδηγός Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου Συγχρηματοδοτούμενων Πράξεων, Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, Γενική Γραμματεία Επενδύσεων και Ανάπτυξης.

Εγχειρίδιο Διαχείρισης και Ελέγχου Συγχρηματοδοτούμενων Πράξεων, Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, Γενική Γραμματεία Επενδύσεων και Ανάπτυξης.

Εγχειρίδιο Διαχείρισης και Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, Γενική Γραμματεία Επενδύσεων και Ανάπτυξης.

ΟΔ7.2-ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ, ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΤΡΟΠΟΛΟΓΙΑΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός του εργαστηρίου είναι η αναβίωση του πλαισίου και της διαδικασίας διαμόρφωσης ουσιαστικών αποφάσεων στο κοινοτικό επίπεδο, μέσω ανακατασκευής των διαδικασιών διαβούλευσης-διαπραγμάτευσης και λήψης αποφάσεων.

Στόχος του είναι επίσης η εξοικείωση των σπουδαστών με τα θέματα εκπροσώπησης της Εθνικής Διοίκησης στην Ε.Ε. και διαμόρφωσης δημόσιας πολιτικής, μέσω της ενεργού συμμετοχής τους, της κατανομής και υιοθέτησης ρόλων.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Το εργαστήριο υλοποιείται με δύο από τις τρεις ασκήσεις προσομοίωσης που αναλύονται παρακάτω, δίνοντας στους σπουδαστές την ευκαιρία να εξοικειωθούν με τη λειτουργία και πρακτική των ευρωπαϊκών θεσμών και του σχεδιασμού της δημόσιας πολιτικής.

Η κάθε άσκηση προσομοίωσης διέπεται από συγκεκριμένους κανόνες που ορίζονται από την αρχή, από τον υπεύθυνο του εργαστηρίου (τα δεδομένα του θέματος, χωρισμός σε ομάδες, κατανομή συγκεκριμένων ρόλων, περιγραφή απαραίτητων ενεργειών, χρονικός προγραμματισμός ενεργειών κλπ.).

Το εργαστήριο μπορεί να πραγματοποιηθεί στην αγγλική γλώσσα ώστε να εξοικειωθούν οι σπουδαστές συγχρόνως στις αντίστοιχες έννοιες και τους όρους.

Προκειμένου οι σπουδαστές να γνωρίζουν το περιεχόμενο των πολιτικών για τις οποίες θα πραγματοποιηθούν οι ασκήσεις προσομοίωσης, θα παρουσιασθούν εν συντομία οι σχετικές πολιτικές σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης και ο ρόλος των Εθνικών Διοικήσεων.

- **Παρουσίαση πολιτικών**
 - ✓ Κοινή Αγροτική Πολιτική
 - ✓ Εμπορική Πολιτική
 - ✓ Διαρθρωτική Πολιτική
- **Συνεργασία με τις χώρες της Ασίας και της Λατινικής Αμερικής (1^η άσκηση προσομοίωσης συνάντησης Εθνικών εκπροσώπων σε θέματα αρμοδιότητας της Επιτροπής στο πλαίσιο της επιτροπολογίας)**
 - ✓ Στην άσκηση αυτή θα εξεταστούν οι μέθοδοι εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σύμφωνα με τους κανόνες της επιτροπολογίας, με περίπτωση μελέτης δύο προτάσεων για ειδικά προγράμματα βοήθειας στην Λατινική Αμερική και την Κίνα.
- **Συνάντηση ομάδας εργασίας για τη διαμόρφωση κοινοτικών θέσεων στο πλαίσιο πολυμελών διαπραγματεύσεων της Ε.Ε. σε επίπεδο GATT (Π.Ο.Ε.) (2η άσκηση προσομοίωσης)**
 - ✓ Στην συγκεκριμένη περίπτωση μελέτης, θα γίνει προσομοίωση των εσωτερικών διαπραγματεύσεων της Ε.Ε. για τη διαμόρφωση των κοινοτικών θέσεων στον τομέα του διεθνούς εμπορίου, στο πλαίσιο του τελικού σταδίου των διεθνών (πολυμερών) διαπραγματεύσεων κατά τον Γύρο Ουρουγουάης της GATT, το Φθινόπωρο του 1993.
 - ✓ Στόχος είναι η εξοικείωση των σπουδαστών με το πλαίσιο και τα όρια της ενδο-κοινοτικής διαπραγμάτευσης που έλαβε χώρα σε επίπεδο ομάδας εργασίας του Συμβουλίου, προκειμένου να αποφασιστεί η κοινή διαπραγματευτική θέση της Ε.Ε., που θα υποστήριζε στο τελικό στάδιο του Γύρου Ουρουγουάης (15-12-1993).
- **Διαπραγματεύσεις εν όψει της διεύρυνσης σχετικά με τα διαρθρωτικά ταμεία και το ταμείο συνοχής (3η άσκηση προσομοίωσης)**

Έχει στόχο να εξοικειώσει τους σπουδαστές με:

 - ✓ τις πρακτικές, τους κανόνες και τις διαδικασίες που εφαρμόζονται στις κοινοτικές συναντήσεις στο πλαίσιο του Συμβουλίου Υπουργών της Ε.Ε.
 - ✓ τις τεχνικές διαπραγματεύσεων που εφαρμόζονται για την ικανοποίηση πολλαπλών στόχων

- ✓ το σύνθετο χαρακτήρα της διαδικασίας ανεύρεσης συμβιβαστικών λύσεων
- ✓ τη σχέση μεταξύ των ανακατατάξεων στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των διαπραγματεύσεων με τον εξωτερικό χώρο

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Συγκεκριμένη βιβλιογραφία επί των αντικειμένων των προσομοιώσεων θα διανεμηθεί στο πλαίσιο των παρουσιάσεων των τομεακών πολιτικών.

Το υλικό των ασκήσεων (κανόνες, πληροφορίες επί του αντικειμένου, εντολές, στοιχεία, κλπ) θα διανεμηθεί με την έναρξη του εργαστηρίου.

ΟΔ7.3-ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Στην εποχή της διοίκησης των δικτύων και της συμμετοχής είναι αναγκαία η εξοικείωση των σπουδαστών με σύγχρονες μορφές συνέργιας των φορέων δημόσιας δράσης με φορείς της κοινωνίας των πολιτών που αναλαμβάνουν ενεργό ρόλο σε αναπτυξιακές ή κοινωνικές πολιτικές. Οι επιχειρήσεις της κοινωνικής οικονομίας και οι μη κυβερνητικές οργανώσεις αποτελούν τους σημαντικότερους εταίρους των δημοσίων οργανώσεων στα πεδία πρωτίστως –αλλά όχι μόνον- των κοινωνικών πολιτικών. Η κατανόηση εκ μέρους των σπουδαστών των όρων συγκρότησης και λειτουργίας τους αλλά και των αναπτυξιακών και κοινωνικών τους δυνατοτήτων μπορεί να συμβάλει στην καλύτερη αξιοποίησή τους στα πλαίσια αποτελεσματικότερων πολιτικών .

I. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

- Βασικές έννοιες κοινωνικής οικονομίας

- Διεθνής και ευρωπαϊκή εμπειρία κοινωνικής οικονομίας
- Ομοιότητες και διαφορές ΜΚΟ και ΕΚΟ
- Η ελληνική εμπειρία κοινωνικής οικονομίας και δράσεων ΜΚΟ
- Το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο : ευκαιρίες και όρια
- Η αξιοποίηση ΕΚΟ και ΜΚΟ στα πλαίσια των ευρωπαϊκών προγραμμάτων

III.ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Monzon, J. L. and Chaves, R. (2008), “The European Social Economy: Concept and Dimensions of the Third Sector”, *Annals of Public and Cooperative Economics*, **79**(3-4), σελ. 549-577.

Noya, A. (Επιμ) (2009), *The Changing Boundaries of Social Enterprises*, OECD Publishing.

Noya, A., and Lecamp G. (1999), *Social Enterprises*, OECD Publishing.

Vaillancourt, Y. (2009), “Social Economy in the Co-Construction of Public Policy”, *Annals of Public and Cooperative Economics*, **80**(2), σελ. 275-319.

ΟΔ7.4-ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός του εργαστηρίου είναι να βελτιώσει τις διαπραγματευτικές ικανότητες των σπουδαστών, οι οποίοι οργανωμένοι σε ομάδες και με ανάληψη συγκεκριμένων ρόλων θα έχουν τη δυνατότητα:

- να προβληματιστούν για την έννοια και τη σημασία της διαπραγμάτευσης
- να αναγνωρίσουν διαφορετικούς τρόπους προσέγγισης της διαπραγμάτευσης και να συζητήσουν κριτήρια επιλογής μεταξύ τους
- να αναλύσουν σημαντικές τεχνικές πτυχές της διαπραγμάτευσης
- να εξασκηθούν στην πρακτική εφαρμογή των συμπερασμάτων του εργαστηρίου.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

1^η Ενότητα

- Τρόποι Προσέγγισης
 - ✓ Εισαγωγική Άσκηση Διαπραγμάτευσης σε μικρές ομάδες
 - ✓ Θεωρητικό Πλαίσιο
 - ✓ Τρόποι Προσέγγισης της διαπραγμάτευσης

2^η Ενότητα

- Τέχνη της Διαπραγμάτευσης

3^η Ενότητα

- Εξάσκηση
 - ✓ Εξάσκηση στη Διαπραγμάτευση
 - ✓ Προετοιμασία και Διεξαγωγή Διαπραγμάτευσης



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ & ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ**



ΕΘΝΙΚΟ
ΚΕΝΤΡΟ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ &
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (Ε.Σ.Δ.Δ.Α)**

***ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ***

ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ		
ΚΩΔΙΚΟΣ	ΛΕΞΟΝΑΣ / ΜΑΘΗΜΑ / ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ
<i>ΠΔ1</i>	<i>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ</i>	72
ΠΔ1.1	ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ. ΔΟΜΗ, ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ, ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ	
ΠΔ1.2	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΣΤΗΝ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ – ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ	
ΠΔ1.3	ΕΛΕΓΧΟΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	
<i>ΠΔ2</i>	<i>ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ</i>	72
ΠΔ2.1	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	
ΠΔ2.2	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ-ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	
ΠΔ2.3	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΤΗΝ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ	
<i>ΠΔ3</i>	<i>ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ, ΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ</i>	105
ΠΔ3.1	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	
ΠΔ3.2	ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	
ΠΔ3.3	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ	
ΠΔ3.4	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ – ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	
ΠΔ3.5	ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ <ul style="list-style-type: none"> • ΠΔ3.5^Α-ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ • ΠΔ3.5Β-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ: ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΕ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ, ΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ • ΠΔ3.5Γ-ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ 	
<i>ΠΔ4</i>	<i>ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΧΩΡΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ</i>	42
ΠΔ4.1	ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ : Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	
ΠΔ4.2	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ	

	ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	
ΠΔ5	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ	42
ΠΔ5.1	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΒΑΣΕΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	
ΠΔ5.2	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΙΣΤΟΤΟΠΩΝ	
ΠΔ6	ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ	24
ΠΔ6.1	ΑΓΓΛΙΚΑ	
ΠΔ6.2	ΓΑΛΛΙΚΑ Ή ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ Ή ΙΤΑΛΙΚΑ Ή ΙΣΠΑΝΙΚΑ	
ΠΔ7	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ	45
ΠΔ7.1	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΕ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	
ΠΔ7.2	ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ	
ΠΔ7.3	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ	
ΠΔ8	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ	48
ΠΔ8.1	ΜΕΘΟΔΟΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΠΟΣΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ	
ΠΔ8.2	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΡΓΟΥ. ΧΡΗΣΗ MS PROJECT	
ΠΔ8.3	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	
ΠΔ8.4	ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	
	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ	450

ΠΑ1-ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΑ1.1-ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ: ΔΟΜΗ, ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ, ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

ΙΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του Μαθήματος είναι η παροχή ολοκληρωμένης γνώσης του νέου θεσμικού πλαισίου της Περιφερειακής Διοίκησης και της Περιφερειακής και Τοπικής Αυτοδιοίκησης, των νέων δομών και λειτουργιών καθώς και των αρμοδιοτήτων τους.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Οργάνωση και Αρμοδιότητες της Αποκεντρωμένης Διοίκησης
- Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση
 - ✓ Θεσμικό Πλαίσιο, Δομή, Λειτουργίες, Αρμοδιότητες
- Τοπική Αυτοδιοίκηση
 - ✓ Θεσμικό Πλαίσιο, Δομή, Λειτουργίες, Αρμοδιότητες
 - ✓ Χειρισμός βασικών διοικητικών αρμοδιοτήτων (δημοτολόγια, εκλογικοί κατάλογοι, μητρώα)
- Ειδικά Θέματα Αυτοδιοίκησης
 - ✓ Ιστορική Εξέλιξη
 - ✓ Συνταγματικά και νομοθετική κατοχύρωση
 - ✓ Αυτοτέλεια
 - ✓ Κρατική Εποπτεία
 - ✓ Σχέσεις Περιφερειακής και Τοπικής Αυτοδιοίκησης
 - ✓ Νομικά Πρόσωπα
 - ✓ Επιχειρηματική Δραστηριότητα

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.
Πρόγραμμα Καλλικράτης Ν. 3852/2010

Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων Υπουργείο Εσωτερικών, 2006

ΠΑ1.2-ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΣΤΗΝ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ – ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα στοχεύει στην εξοικείωση των σπουδαστών με βασικές έννοιες διοίκησης προσωπικού, που ισχύουν με βάση τους Κώδικες Δημοσίων και Δημοτικών Υπαλλήλων και λοιπών θεσμικών ρυθμίσεων όπως ισχύουν, καθώς και στην πληρέστερη κατανόηση των στόχων και διαδικασιών αυτών, ώστε με την συμπλήρωση των γνώσεων αυτών μαζί με τις αρχές και τις έννοιες του γνωστικού πεδίου και των άλλων μαθημάτων του άξονα «διοίκηση - λειτουργία των οργανισμών και ανθρώπινο δυναμικό» να δημιουργηθεί το κατάλληλο πλαίσιο για:

- την αναβάθμιση της θέσης και του ρόλου των εργαζομένων και
- την αύξηση του βαθμού συνεργασίας και συντονισμού μεταξύ των εσωτερικών υπηρεσιών, μεταξύ των υπηρεσιών και των πολιτικών οργάνων και μεταξύ του Οργανισμού της Περιφερειακής Διοίκησης και της Αυτοδιοίκησης και των εποπτευόμενων φορέων του.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχοι και διαδικασίες της διοίκησης προσωπικού

- Κατηγορίες και κλάδοι προσωπικού
- Μορφές σχέσεων εργασίας
- Συστήματα προσλήψεων
- Κινητικότητα των εργαζομένων

- Βαθμολόγιο
- Μισθολόγιο
- Ασφάλιση και συνταξιοδότηση
- Αξιολόγηση προσωπικού
- Εκπαιδευτική πολιτική και επιμόρφωση προσωπικού
- Τήρηση στοιχείων προσωπικού
- Δικαιώματα και υποχρεώσεις των εργαζομένων
- Πειθαρχικό Δίκαιο
- Αρχές Διοίκησης Ολικής Ποιότητας
- Ορισμοί ποιότητας
- Διοίκηση Ολικής Ποιότητας και Ανθρώπινο Δυναμικό
- Προτυποποίηση – Πρότυπο ISO 9000 – Πιστοποίηση
- Στοιχεία Ποιότητας στην Εξυπηρέτηση Πολιτών
- Σχέσεις οργανισμών Τ.Α. με την κοινωνία και τους πολίτες

Παραδείγματα εφαρμογής

Ενδεικτικά:

- Παρουσίαση του Κανονισμού προσωπικού των Περιφερειακών ταμείων ανάπτυξης
- Παρουσίαση του έργου «Ηλεκτρονικό μητρώο εργαζομένων στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης», Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης, 2002-2003
- Παρουσίαση της έρευνας «Ποιοτικά χαρακτηριστικά των δημοσίων υπαλλήλων», Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, Γενική Γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης, 1997
- Νέο σύστημα αξιολόγησης της απόδοσης των δημοσίων υπαλλήλων με βάση τη στοχοθεσία
- Μητρώο των εργαζομένων στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
- Πρόγραμμα βελτίωσης των συνθηκών υγιεινής και ασφάλειας στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Στο μάθημα επίσης θα παρουσιαστούν και εξεταστούν μελέτες περιπτώσεων

Ενδεικτικά:

- Παρουσίαση παραδείγματος ανασχεδιασμού και μηχανοργάνωσης των διαδικασιών λειτουργίας ενός οργανισμού
- Παρουσίαση των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πελατών
- Παρουσίαση του συστήματος διασφάλισης ποιότητας σε Δήμο
- Παρουσίαση χαρτών ποιότητας οργανισμών της Περιφερειακής Διοίκησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

ΙΙΙ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Audit Commission & Improvement and Development Agency (IDeA) (2002), *Acting on Facts –Using Performance Measurement to Improve Local Authority Services*, U.K.

ΕΚΔΔ/ ΙΔΕ. *Διοικητικός Εκσυγχρονισμός*. Κείμενα συνεδρίου. Αθήνα: ΕΚΔΔ/ ΙΔΕ
Κώδικες Δημοσίων και Δημοτικών Υπαλλήλων

Μακρυδημήτρης, Α. και Μιχαλόπουλος Ν. (Επιμ.) (2000), *Εκθέσεις Εμπειρογνομόνων για τη Δημόσια Διοίκηση 1950-1998*, Αθήνα: Παπαζήσης,

Μπέσιλα-Βήκα, Ε. και Νανόπουλος, Κ. (Επιμ) (2000), «Η Διοίκηση Ολικής Ποιότητας στο Δημόσιο Τομέα: Νέες Προσεγγίσεις Διαχείρισης: Ημερίδα», Πρακτικά, 4 Φεβρουαρίου 2000, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης, Αθήνα, Ελλάδα.

Νικολόπουλος, Κ. (2003), *Βασικές Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης των Δήμων*, Χαλκίδα: έργο του ιδίου.

Pollitt, Christopher and Geert Bouckaert (2000), “Public Management Reform: A Comparative Analysis”, *Oxford University Press*.

Τύπας, Γ. και Κατσαρός, Γ. (2003), *Εισαγωγή στη Διοικητική Επιστήμη: Από τη Γραφειοκρατία και την Επιστημονική Διοίκηση στη Σύγχρονη Οργανωτική Θεωρία*, Αθήνα: Gutenberg.

Berman, E. (1998), *Productivity in public and nonprofit organizations*, London: Sage

Cohen, S. and Brand, R. (1993), *Total Quality Management in Government*, SanFrancisco: Jossey-Bass Publishers.

- Smith, R. (1994), *Strategic Management in the Public Sector*, London: Longman
- Λίτσος, Η. (2002), *Επιχειρησιακά προγράμματα και διαδικασίες προγραμματισμού στους Ο.Τ.Α. Επιθεώρηση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης*, τ. 101.
- Μιχαλόπουλος, Ν. (1999), «Διοίκηση Ολικής Ποιότητας. Διοικητική Ενημέρωση, τ. 14 Πάντειο Πανεπιστήμιο & ΕΚΔΔΑ. Η Διοίκηση Ολικής Ποιότητας στο Δημόσιο Τομέα. Οπτικό Υλικό: Νέες Προσεγγίσεις Διαχείρισης.», Αθήνα: Πάντειο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης, Υπουργείο Εσωτερικών, ΕΚΔΔΑ.
- Σπανού, Κ. (2001), *Ελληνική Διοίκηση και Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση*, Αθήνα: Παπαζήσης.
- Τσέκος, Θ. (1998), *Τοπική Αυτοδιοίκηση και Ποιότητα Υπηρεσιών. Τετράδια Αυτοδιοίκησης - ΚΕΔΚΕ*, τ. 2
- Φαναριώτης, Π. (1999), *Διοίκηση Δημοσίων Οργανισμών και Υπηρεσιών*, Αθήνα: Σταμούλης

ΠΑ1.3-ΕΛΕΓΧΟΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αυτό αποτελεί συνέχεια του μαθήματος της Κοινής Φάσης «Θεμελιώδεις Αρχές του Δικαίου - Διοικητική Διαδικασία» και στοχεύει στο να καταδείξει στους σπουδαστές τα πολλαπλά συστήματα ελέγχου, που λειτουργούν σε διαφορετικά επίπεδα, διαμέσου της εκπόνησης συλλογικών εργασιών. Επιπλέον, θα παρουσιαστούν και θα αναλυθούν συγκεκριμένες περιπτώσεις από τη διοικητική εμπειρία, που αναδεικνύουν προβλήματα, τα οποία προκύπτουν κατά την άσκηση της διοικητικής δράσης. Η παρουσίαση των περιπτώσεων αυτών θα πραγματοποιηθεί σε συνεργασία με στελέχη από το Συνήγορο του Πολίτη.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Κρατική εποπτεία στις πράξεις των ατομικών και συλλογικών οργάνων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (θα αναφερθούν επιλεγμένες μελέτες περιπτώσεων)

- Δημοσιονομικός έλεγχος (Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών και Ελεγκτικό Συνέδριο)
- Έλεγχος από ανεξάρτητες αρχές και σώματα ελεγκτών (μελέτες περιπτώσεων)
- Πολιτικός έλεγχος και Δημοσιότητα (έλεγχος από αντιπολίτευση, έμμεσος κοινοβουλευτικός έλεγχος: Μελέτες περιπτώσεων)
- Σχέσεις Κράτους – Πολίτη
- Ποιότητα ζωής
- Ανθρώπινα Δικαιώματα και Διοίκηση

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Chapman, Richard, A. (ed.) *Ethics in Public Service for the New Millennium*. Aldershot: Ashgate, 2002

Council of Europe. *Supervision and Auditing of Local Authorities Action*. E.E., Συμβούλιο της Ευρώπης, 1999

Μακρυδημήτρης Αντ. και Μιχαλόπουλος, Ν. (Επιμ.).(2000), *Εκθέσεις Εμπειρογνομόνων για τη Δημόσια Διοίκηση, 1950-1998*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Μακρυδημήτρης Αντ., Παυλόπουλος, Π. και Αλογοσκούφης, Γ. (1999), «Μεγάλος Ασθενής»: *Η Μεταρρύθμιση και ο Εκσυγχρονισμός της Δημόσιας Διοίκησης*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Μακρυδημήτρης Αντ. κ. συν. (1996), «*Ombudsman*» *Έλεγχος της Κακοδιοίκησης στην Ελλάδα και την Ευρώπη*, Αθήνα, Κομοτηνή: Αντ. Ν. Σάκκουλας.

Μπέσιλα-Μακρίδη, Ελισ.(1999), *Ο Έλεγχος της Δημόσιας Διοίκησης από το Σώμα Επιθεωρητών – Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης*, Θεσ/νίκη: Σάκκουλας.

Μπέσιλα-Μακρίδη, Ελισ.(2000), *Το Δικαίωμα της Αναφοράς στις Αρχές και ο Συνήγορος του Πολίτη*, Θεσσαλονίκη: Σάκκουλας.

OECD(2000), *Performance Auditing and the Modernisation of the Government*, Paris: OECD.

Peters, Guy, B. and Frans K. M. Van Nispen (eds.) *Public Policy Instruments: Evaluating the Tools of Public Administration*. Cheltenham: Edward Elgar, 1998

Σπανού, Κ. (2000), *Διοίκηση, Πολίτες και Δημοκρατία*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Chapman, R. A. (ed.) (2002), *Ethics in Public Service for the New Millennium*. Aldershot: Ashgate.

Μακρυδημήτρης, Αντ. και Μιχαλόπουλος, Ν. (επιμ.) (2000)., *Εκθέσεις Εμπειρογνομόνων για τη Δημόσια Διοίκηση, 1950-1998*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Μπέσιλα-Μακρίδη, Ελ. (2000), *Το Δικαίωμα της Αναφοράς στις Αρχές και ο Συνήγορος του Πολίτη*, Θεσσαλονίκη: Σάκκουλας.

Σπανού, Κ. (2000), *Διοίκηση, Πολίτες και Δημοκρατία*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Αναμένεται, επίσης, να δοθεί κατάλληλο αδιαβάθμητο εμπειρικό υλικό σε φακέλους, που διαμορφώνονται από τις διάφορες εισηγήσεις.

ΠΛ2-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ

ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΛ2.1-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα στοχεύει στη μετάδοση εισαγωγικών γνώσεων στους σπουδαστές σχετικά με την ανάπτυξη των βασικών οικονομικών λειτουργιών και των απαραίτητων εργαλείων και διαδικασιών οικονομικής διαχείρισης, καθώς και το περιεχόμενο και τη διαδικασία κατάρτισης προϋπολογισμού της Περιφέρειας και των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στους ισολογισμούς και τα αποτελέσματα χρήσης, καθώς και στο ρόλο της ταμειακής υπηρεσίας και στις διαδικασίες οικονομικής διαχείρισης. Αναλύονται επίσης θέματα του διαχειριστικού πλαισίου, που διέπει τη λειτουργία της αποκεντρωμένης Περιφέρειας και των δύο βαθμών Αυτοδιοίκησης. Αποσαφηνίζεται η θεμελιώδης έννοια της δημοσιονομικής αυτοτέλειας και αναλύονται οι διαθέσιμοι ανά φορέα πόσοι, το θεσμικό πλαίσιο που τους προβλέπει καθώς και οι διαδικασίες απόληψής τους. Τέλος παρουσιάζεται το πλέγμα των οικονομικών ελέγχων και των επιμέρους μορφών τους, καθώς και οι φορείς που είναι αρμόδιοι για τη διενέργειά τους.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Έσοδα- Δαπάνες των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (έννοια- διακρίσεις)
- Περιεχόμενο και διαδικασία κατάρτισης προϋπολογισμού της Γενικής Διοίκησης
- Περιεχόμενο, διαδικασία κατάρτισης και έλεγχος του Προϋπολογισμού των Οργανισμών Τοπικής και Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης

- Περιεχόμενο, διαδικασία κατάρτισης και έλεγχος του Απολογισμού των Οργανισμών Αυτοδιοίκησης- Ισολογισμός- Αποτελέσματα χρήσης
- Ταμειακή Υπηρεσία
- Θεσμικό πλαίσιο και διαδικασίες οικονομικής διαχείρισης
- Δημοσιονομική Αυτοτέλεια (έννοια- Συνταγματική και θεσμική κατοχύρωση)
- Η δημοσιονομική αυτοτέλεια της περιφέρειας ως αποκεντρωμένης μονάδας του κράτους
- Η δημοσιονομική αυτοτέλεια των Οργανισμών Αυτοδιοίκησης
- Πόροι της Γενικής Διοίκησης
 - ✓ Τακτικός Προϋπολογισμός (λειτουργίες ανάγκης)
 - ✓ Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (επενδύσεις)
 - ✓ Πόροι του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης
- Πόροι των Περιφερειακών Αυτοδιοικήσεων
 - ✓ Θεσμοθετημένοι πόροι υπέρ των Περιφερειακών Αυτοδιοικήσεων (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι)
 - ✓ Κρατικές επιχορηγήσεις για την άσκηση κρατικών αρμοδιοτήτων
 - ✓ Επιχορήγηση μισθοδοσίας υπαλλήλων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων
 - ✓ Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων
 - ✓ Φόροι, τέλη, δικαιώματα, εισφορές
 - ✓ Ίδιοι πόροι- περιουσία
 - ✓ Δανεισμός
 - ✓ Πόροι των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης
 - ✓ Θεσμοθετημένοι πόροι (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι- Συλλογική Απόφαση Τοπικής Αυτοδιοίκησης)
 - ✓ Προγράμματα Υποστήριξης
 - ✓ Λοιπές επιχορηγήσεις του Τακτικού Προϋπολογισμού (Μεταβατικές πληρωμές- χρηματοδοτικά κίνητρα- χρηματοδότηση Δημόσιας Επιχείρησης Ύδρευσης και Αποχέτευσης)
 - ✓ Φόροι, τέλη, δικαιώματα- εισφορές. Έννοια ανταποδοτικών τελών
 - ✓ Ίδιοι πόροι- Περιουσία
 - ✓ Δανεισμός

- ✓ Κατανομές κρατικών επιχορηγήσεων στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των συνδέσμων των Οργανισμών τοπικής Αυτοδιοίκησης
- Έννοια, περιεχόμενο και διακρίσεις των ελέγχων. Έλεγχοι λογαριασμών των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης
- Τακτικοί Έλεγχοι
 - ✓ Προληπτικός έλεγχος των Περιφερειακών Αυτοδιοικήσεων από τις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών
 - ✓ Προληπτικός έλεγχος των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης
 - ✓ Κατασταλτικός έλεγχος των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης
- Έκτακτοι έλεγχοι του Ελεγκτικού Συνεδρίου
 - ✓ Οικονομικοί και Διαχειριστικοί Έλεγχοι των Οργανισμών Αυτοδιοίκησης και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Διακαίου αυτών από την οικονομική επιθεώρηση του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών
 - ✓ Έλεγχοι από Επιθεωρητές του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης
- Λογοδοσία των Οργανισμών Αυτοδιοίκησης
- Διαχείριση Αποκεντρωμένης Διοίκησης
- Μελέτες περιπτώσεων

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Β.Δ. 17/5-15/6 1959 «Περί Οικονομικής Διοικήσεως και Λογιστικού των Δήμων και Κοινοτήτων».

Γούπιος, Γ. και Τάκης Ι. (2000), *Οδηγός Σύστασης, Οργάνωσης και Λειτουργίας ταμειακής Υπηρεσίας των Δήμων*, Αθήνα: Ε.Ε.Τ.Α.Α.

Ν. 1828/1979 «Οικονομική Αυτοτέλεια των Ο.Τ.Α.»

Ν. 2503/1997 «Διοίκηση, Οργάνωση, Στελέχωση της Περιφέρειας, Ρύθμιση θεμάτων για την Τοπική Αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 107 Α')

Ν. 2539/1997 «Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης»

Ν 2672/1998 «Οικονομικοί Πόροι της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και άλλες διατάξεις»

Τάτσος, Ν. (1999), *Δημοσιονομική Αποκέντρωση*, Αθήνα: Τυπωθύτω- Δάρδανος.

Τζιβιάκης, Φ. , Σκουφή, Α. και Οικονόμου, Κ. (εισηγήσεις) (1998), *Έσοδα Γ.Α. Α' Βαθμού, Οικονομική Διοίκηση και Λογιστικό, Περιουσία τω Ο.Τ.Α.*, Αθήνα: ΥΠΕΣΔΔΑ.

Τ.Π.Δ.(1997), *Η Χρηματοδότηση των ΟΤΑ και οι Δραστηριότητες του ταμείου Παρακαταθηκών και δανείων*. Αθήνα: Τ.Π.Δ.

ΠΛ2.2-ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ- ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα έχει ως βασικό στόχο να αναλύσει τις αρχές κατάρτισης του Προϋπολογισμού, να παρουσιάσει τον τύπο και το περιεχόμενο, αλλά και τις διαδικασίες κατάρτισής του, με επικέντρωση στις Περιφέρειες και τους Οργανισμούς Αυτοδιοίκησης. Με πρακτικές ασκήσεις εμπεδώνεται η θεωρητική υποδομή, που παρέχει το μάθημα.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Έννοια και ρόλος του Προϋπολογισμού ως εργαλείο διαχείρισης- αρχές κατάρτισής του
- Έννοια, διακρίσεις και κατηγοριοποίηση εσόδων και δαπανών, ανάλυση των υποχρεωτικών δαπανών των Οργανισμών Αυτοδιοίκησης
- Οικονομικό έτος- διάρκεια προϋπολογισμού
- Τύπος και περιεχόμενο προϋπολογισμού Περιφερειακών Αυτοδιοικήσεων και Προϋπολογισμού Δήμων. Ανάλυση του νέου τύπου Προϋπολογισμού

- Διαδικασίες κατάρτισης Προϋπολογισμού των Οργανισμών Αυτοδιοίκησης- Σύνταξη Σχεδίου- υποβολή και Ψήφιση- Έλεγχος προϋπολογισμού
- Πρακτικές Ασκήσεις

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Κοινοτική Στήριξη: Απολογισμός και Προοπτικές, Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2000.

Γρηγοράκος, Θ. (2000), *Ανάλυση- Ερμεία του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου*, Αθήνα: Σάκκουλας

Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Έκθεση Σύγκλισης (2000), Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

Σύσταση της Επιτροπής σχετικά με τους Γενικούς προσανατολισμούς των Οικονομικών Πολιτικών (2001), Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Χέβας, Δ. και Παπαδάκη, Α. (2002), *Γενικό Ελληνικό Λογιστικό Σχέδιο*, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Πειραιά.

ΠΑ2.3-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΤΗΝ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του μαθήματος είναι να παρουσιάσει το θεσμικό πλαίσιο της εφαρμογής του διπλογραφικού συστήματος στους Οργανισμούς Αυτοδιοίκησης, διαμέσου του λογισμικού, που χρησιμοποιείται και να περιγράψει τους τρόπους διενέργειας διαγωνισμών και προμηθειών. Η εμπέδωση των θεμάτων στο μάθημα αυτό γίνεται με τη βοήθεια πρακτικών ασκήσεων.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Αναλυτική παρουσίαση του θεσμικού πλαισίου και της εφαρμογής του διπλογραφικού συστήματος στους Οργανισμούς Αυτοδιοίκησης, μέσω του λογισμικού που χρησιμοποιείται από τους υπόχρεους Οργανισμούς Αυτοδιοίκησης
- Πρακτικές Ασκήσεις
- Λοιπά θέματα οικονομικής διοίκησης και διαχείρισης
 - ✓ Διεξαγωγή Ταμειακής Υπηρεσίας
 - ✓ Έντοκη κατάθεση εσόδων- Περιορισμοί στα ρευστά διαθέσιμα
 - ✓ Εντάλματα πληρωμής
 - ✓ Πάγια προκαταβολή
 - ✓ Ευθύνες υπολόγων- Λογοδοσία υπαλλήλων
 - ✓ Αναστολές χρεών- Διευκολύνσεις οφειλετών
 - ✓ Διαγραφή χρεών- Παραγραφή
- Προμήθειες των Οργανισμών Αυτοδιοίκησης
- Πρακτικές Ασκήσεις

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Καραγιάννης, Στ. (2000), *Ο.Τ.Α. Από το Δημόσιο Λογιστικό στο διπλογραφικό Λογιστικό Σύστημα*.

Καραναστάσης, Μ. (1994), *Το Λογιστικό των Δήμων και Κοινοτήτων*, Αθήνα:Σάκκουλας.

Νικολόπουλος, Κ. (2004), *Οικονομική Διοίκηση και Διαχείριση των Ο.Τ.Α.*

ΠΔ3-ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ, ΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

ΠΔ3.1-ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βασικός σκοπός του μαθήματος είναι η ολοκληρωμένη παρουσίαση του περιεχομένου και των βασικών ζητημάτων που αναφέρονται στη διαδικασία της τοπικής ανάπτυξης, ως βασική συνιστώσα της περιφερειακής ανάπτυξης, σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο. Ειδικότερα, οι στόχοι του μαθήματος κινούνται σε τέσσερις κύριες κατευθύνσεις. Η πρώτη αναφέρεται στην αποτύπωση των συνιστωσών που διαμορφώνουν την τοπική ανάπτυξη και στη συνοπτική παρουσίαση του θεωρητικού υποβάθρου της περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης. Η δεύτερη αφορά στη συστηματική επεξεργασία των συμπερασμάτων που προκύπτουν από την εφαρμογή της πολιτικής της τοπικής – ενδογενούς ανάπτυξης σε διεθνές επίπεδο. Η τρίτη αναλύει τους γενεσιουργούς λόγους της ενίσχυσης της τοπικής ανάπτυξης από την περιφερειακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αποτυπώνει το βασικό πλαίσιο δράσης της. Τέλος, η τέταρτη διάσταση εστιάζεται στην παρουσίαση του πλαισίου πολιτικής και στην εφαρμογή της τοπικής ανάπτυξης, μέσα από την περιφερειακή πολιτική και τον προγραμματισμό στον ελληνικό χώρο.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το αντικείμενο του μαθήματος περιλαμβάνει τις εξής κύριες ενότητες:

- Εννοιολογικοί προσδιορισμοί και σχέσεις: Τοπική και Περιφερειακή Ανάπτυξη - Περιεχόμενο και χωρικό πλαίσιο αναφοράς. Ο Χώρος και η Περιφέρεια (έννοια, τύποι), η τοπική κλίμακα χώρου: μακρο και μικροπεριφέρεια, χαρακτηριστικά και μέθοδοι οριοθέτησης, αναγκαιότητα. Τοπική, Ενδογενής Ανάπτυξη και Ανάπτυξη «Εκ των Κάτω». Η συμβολή της Τοπικής Ανάπτυξης στην Ολοκληρωμένη Περιφερειακή Ανάπτυξη.

- Θεωρητικό πλαίσιο και πρότυπα ανάπτυξης του χώρου: Θεωρίες Συγκέντρωσης και Διάχυσης της Ανάπτυξης. Το Πρότυπο της Πολικής Ανάπτυξης. Η εφαρμογή του Προτύπου της Πολικής Ανάπτυξης, οι δυνατότητες και οι περιορισμοί. Το Πρότυπο της Τοπικής και Ενδογενούς Ανάπτυξης. Οι κύριες παραλλαγές του Προτύπου της Τοπικής Ανάπτυξης. Τα νέα πρότυπα παραγωγής και οι νέοι παράγοντες χωροθέτησης των δραστηριοτήτων.
- Πολιτική Τοπικής Ανάπτυξης - Στρατηγική και Μέσα: Τα βασικά συστατικά και οι παράγοντες διαμόρφωσης της Στρατηγικής της Τοπικής Ανάπτυξης. Τα Μέσα της Τοπικής Ανάπτυξης (θεσμικό πλαίσιο και αποκέντρωση, τοπικοί φορείς-συμμετοχή-consensus, τοπική επιχειρηματικότητα και ΜΜΕ, ευελιξία και καινοτομία, τοπικός αναπτυξιακός σχεδιασμός και μικροπεριφέρειες προγραμματισμού, ανθρώπινο δυναμικό, τοπική κουλτούρα).
- Ευρωπαϊκή Ένωση και Τοπική Ανάπτυξη. Πολιτική Συνοχής και Τοπική Ανάπτυξη. Το προγραμματικό πλαίσιο της ΕΕ για την προώθηση της Τοπικής Ανάπτυξης. Τοπική Ανάπτυξη και Εδαφική Συνοχή: Τα νέα στοιχεία της Εδαφικής Συνοχής στην προώθηση της Τοπικής Ανάπτυξης.
- Το πλαίσιο διοίκησης και αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα: Τα βασικά διοικητικά συστήματα (συγκεντρωτικό και αποκεντρωτικό). Το σχήμα διοίκησης της Ελλάδας (ιστορική αναδρομή, πρόσφατες εξελίξεις). Η Τοπική Αυτοδιοίκηση (βαθμοί, αρμοδιότητες, πόροι, εποπτευόμενοι φορείς και επιχειρηματική δραστηριότητα). Οι φορείς σχεδιασμού και εφαρμογής πολιτικών σε τοπικό επίπεδο.
- Περιφερειακός Προγραμματισμός και Τοπική Ανάπτυξη στην Ελλάδα: Η Τοπική Ανάπτυξη μέσα από τη διαχρονική εξέλιξη του αναπτυξιακού προγραμματισμού - αναφορά στα διάφορα προγράμματα οικονομικής και περιφερειακής ανάπτυξης. Οι κύριες αναπτυξιακές κατευθύνσεις - Η διαμόρφωση και εναρμόνιση των στόχων σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Οι κλαδικές και οι χωρικές προτεραιότητες παρέμβασης μέσα από τον αναπτυξιακό σχεδιασμό (αστικά κέντρα, ορεινός χώρος, νησιωτικός χώρος). Μελέτες περίπτωσης (case studies): περιοχές (στον αστικό, ορεινό και νησιωτικό χώρο) που προώθησαν αποτελεσματικές δράσεις για την ενεργοποίηση του ενδογενούς δυναμικού τους, μέσα από διάφορα προγράμματα.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Παπαδασκαλόπουλος, Δ. Α. (2008), *Πρότυπα και Πολιτικές Περιφερειακής Ανάπτυξης*, Β' Έκδοση - αναθεωρημένη και συμπληρωμένη, Αθήνα: Διόνικος.

Ακαδημία Αθηνών (Μέργος, Γ., Παπαδασκαλόπουλος, Α., Χριστοφάκης, Μ., Ευσταθιάδου, Ε. και Καλλίρη, Α.) , *Οικονομικά χαρακτηριστικά και στρατηγική ανάπτυξης της νησιωτικής Ελλάδος*, Αθήνα: Γραφείο Οικονομικών Μελετών Ακαδημίας Αθηνών.

Χριστοφάκης, Μ. (2001), *Τοπική ανάπτυξη και περιφερειακή πολιτική*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Λυμπεράκη, Α., (1992), *Η πρόκληση της ανάπτυξης σε μικρή κλίμακα: οικονομική ευελιξία και κοινωνικές δυσκαμψίες*, Βιβλιοθήκη των επιχειρήσεων, Αθήνα: Παπαζήσης.

Χατζημιχάλης, Κ. (επιμέλεια-εισαγωγή), (1992), *Περιφερειακή Ανάπτυξη και Πολιτική. Κείμενα από τη διεθνή εμπειρία*, Αθήνα: Εξάντας.

Barquero, V. A., (1991), *Τοπική Ανάπτυξη, Μια στρατηγική για τη δημιουργία απασχόλησης*, Αθήνα: Παπαζήσης.

ΠΔ3.2-ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η διερεύνηση, σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο, των προσδιοριστικών παραγόντων της ύπαρξης και εξέλιξης των αστικών κέντρων από οικονομική σκοπιά, καθώς και της διαμόρφωσης των αξιών γης και η αποτύπωση του βασικού πλαισίου πολιτικής αστικής ανάπτυξης, με ειδική αναφορά σε ειδικά θέματα πολιτικής, που αφορούν τις πολιτικές κατοικίας, την αγορά εργασίας και τα προβλήματα ανεργίας, φτώχειας και εγκλήματος στις πόλεις, τις αστικές μεταφορές και την τοπική διακυβέρνηση.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το αντικείμενο του μαθήματος περιλαμβάνει τις εξής κύριες ενότητες:

- **Γιατί υπάρχουν οι πόλεις: Η οικονομική ερμηνεία**
Συγκριτικό πλεονέκτημα, οικονομίες κλίμακας, οικονομίες συγκέντρωσης (οικονομίες συσπείρωσης, οικονομίες αστικοποίησης)
- **Που δημιουργούνται οι πόλεις: Η ερμηνεία του τόπου εγκατάστασης των δραστηριοτήτων**
Εμπορικές πόλεις, η αρχή της διάμεσης τοποθεσίας, επιχειρήσεις προσανατολισμού πρώτων υλών, επιχειρήσεις προσανατολισμού αγοράς, μεταφορικό κόστος, σύγκριση του μεταφορικού κόστους με το κόστος τοπικών εισροών
- **Η χωρική κατανομή των πόλεων - ο αριθμός των πόλεων και η δομή του αστικού συστήματος**
Ανάλυση περιοχών αγοράς, το υπόδειγμα των "Κεντρικών Τόπων" του Christaller, ο κανόνας τάξης-μεγέθους, ο κανόνας της «κυρίαρχης» πόλης
- **Εισαγωγή στην θεωρία γαιοπροσόδου και χρήσεων γης**
Θεωρίες γαιοπροσόδου, υπολογισμός γαιοπροσόδου για τις βιομηχανίες, εμπορικές επιχειρήσεις, νοικοκυριά, χρήσεις γης σε ένα υπόδειγμα μονοκεντρικής πόλης, επέκταση του μονοκεντρικού υποδείγματος σε πολυκεντρικό, εισαγωγή στην θεωρία γενικής ισορροπίας χρήσεων γης
- **Τα βασικά οικονομικά χαρακτηριστικά του Ευρωπαϊκού και Ελληνικού συστήματος αστικών κέντρων – Αστικές πολιτικές στην Ευρώπη**
Ο αστικός κύκλος στην Ευρώπη (συγκεντροποίηση – περιαστικοποίηση – αποσυγκεντροποίηση - επανασυγκεντροποίηση), το ευρωπαϊκό σύστημα αστικών κέντρων (παγκοσμιοποίηση, οι κορυφαίες πόλεις στην Ευρώπη, οι μεσογειακές μητροπόλεις, οι ευρωπαϊκές πόλεις μεσαίου μεγέθους), το ελληνικό σύστημα αστικών κέντρων (δομή-χαρακτηριστικά, οι προσδιοριστικοί παράγοντες των πρόσφατων αλλαγών στο ελληνικό σύστημα αστικών κέντρων)

- **Αστική οικονομική ανάπτυξη**
Αγορές εργασίας, ανθρώπινο κεφάλαιο και οικονομική ανάπτυξη στις πόλεις, προβλήματα ανεργίας, φτώχειας και εγκλήματος στις πόλεις
- **Πολιτικές κατοικίας**
Η κατασκευή και συντήρηση του αποθέματος κατοικίας στην Ελλάδα και άλλες χώρες από το δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα
- **Αστικές μεταφορές**
Εξωτερικές οικονομίες των αστικών μεταφορών, αστική ρύπανση, πολιτικές φορολόγησης των αυτοκινήτων - διοδίων στις αστικές περιοχές

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

O' Sullivan, A., (2011), *Αστική οικονομική*, Αθήνα: Κριτική.

McCann, P., (2003), *Αστική και περιφερειακή οικονομική*, Αθήνα: Κριτική.

Αργύρης, Αθ., (2009), *Οικονομική του Χώρου*, Τόμος II, Αθήνα: Αδελφοί Κυριακίδη.

ΠΑ3.3-ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η παροχή στους σπουδαστές, ολοκληρωμένης γνώσης για το αντικείμενο, τις τεχνικές, τις διαδικασίες και το περιεχόμενο του Περιφερειακού Προγραμματισμού στην Ελλάδα στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής αναπτυξιακής πολιτικής.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Η έννοια, το περιεχόμενο και η μεθοδολογία του περιφερειακού προγραμματισμού

- Η εξέλιξη του περιφερειακού προγραμματισμού στην Ελλάδα
- Η περιφερειακή πολιτική και το πλαίσιο του προγραμματισμού στην Ευρωπαϊκή Ένωση
- Οι κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα
- Οι βασικές έννοιες και η δομή των αναπτυξιακών σχεδίων και προγραμμάτων
- Το πλαίσιο άσκησης και χρηματοδότησης του περιφερειακού Προγραμματισμού στην Ελλάδα
- Η οργάνωση και η διαχείριση του περιφερειακού προγραμματισμού στην Ελλάδα
- Η αξιολόγηση των περιφερειακών προγραμμάτων
- Το περιεχόμενο της αναπτυξιακής στρατηγικής και του περιφερειακού προγραμματισμού στην Ελλάδα
- Τάσεις και προβληματισμοί στον ελληνικό και ευρωπαϊκό περιφερειακό προγραμματισμό

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Παπαδασκαλόπουλος, Αθ. και Χριστοφάκης Μ., (2009), *Περιφερειακός Προγραμματισμός*, Β΄ Βελτιωμένη Έκδοση, Αθήνα: Παπαζήσης.

Σκούντζος, Θ., (1992), *Οικονομικός Προγραμματισμός*, Αθήνα: Σταμούλης.

Πετράκος Γ. και Ψυχάρης Ι., (2004), *Περιφερειακή Ανάπτυξη στην Ελλάδα*, Αθήνα: Κριτική.

Friedmann, J., (1963), Regional Planning as a Field of Study, *Journal of the American Planning Association* , 29(3), pp. 168-175.

Friedmann, J, (2001), Regional Development and Planning: The story of a collaboration, *International Regional Science Review*, 24(3), pp. 386-395.

ΠΑ3.4-ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ - ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η παρουσίαση των βασικών θεωρητικών και εμπειρικών προσεγγίσεων στην ανάλυση των αγορών ακινήτων και η εξοικείωση με τις βασικές μεθόδους ανάλυσης, διαχείρισης και αξιοποίησης της ακίνητης περιουσίας.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το αντικείμενο του μαθήματος περιλαμβάνει τις εξής κύριες ενότητες:

- **Οικονομική ανάλυση των αγορών ακινήτων (Real Estate), θεωρητικές και εμπειρικές προσεγγίσεις στην ανάλυση των αγορών ακινήτων**
Γιατί η κατοικία είναι διαφορετικό είδος «εμπορεύματος», παρουσίαση σύγχρονων θεωρητικών και εμπειρικών προσεγγίσεων, το υπόδειγμα DiPasquale-Wheaton
- **Στοιχεία χρηματοοικονομικής ανάλυσης των αγορών ακινήτων**
Χρηματοοικονομική αξιολόγηση επενδύσεων ακινήτων (ανάλυση καθαρής παρούσας αξίας - εσωτερικού συντελεστή απόδοσης), τεχνικές επενδυτικών αποφάσεων, πολιτική χαρτοφυλακίων, ποσοτικές μέθοδοι ανάλυσης, δανειοδότηση επενδύσεων ακινήτων
- **Οικονομετρική ανάλυση των αγορών ακινήτων**
«Ηδονικά» οικονομικά υποδείγματα, χωρική οικονομική
- **Ειδικά θέματα οικονομικής ανάλυσης των αγορών κατοικίας**
Τα ειδικά χαρακτηριστικά της αγοράς κατοικίας, πολιτικές κατοικίας στην Ευρώπη και την Βόρεια Αμερική
- **Μακροοικονομική ανάλυση των αγορών κατοικίας**
Οικονομικοί κύκλοι και αγορές κατοικίας, κατασκευαστικοί κύκλοι, προσαρμογές αποθέματος

- **Διεθνής ανταγωνισμός και αγορές ακινήτων**

Επενδυτικές επιλογές και οικονομικές μεταβολές που επιβάλλει ο ανταγωνισμός των πόλεων,

- **Παρουσίαση των αγορών ακινήτων στην Ελλάδα**

Πρόσφατες εξελίξεις στην ζήτηση και προσφορά, νέα «οχήματα» χρηματοδότησης, νέες μορφές επένδυσης στις αγορές ακινήτων

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Καραμούζης, Ν. και Χαρδούβελης, Γκ., (2007), *Αγορά Κατοικίας: Τάσεις και Επενδυτικές Ευκαιρίες*, Αθήνα: Σάκκουλα.

Κιόχος, Π., (2009), *Μέθοδοι Εκτίμησης της Αξίας Κινητών και Ακίνητων Περιουσιακών Στοιχείων – Επενδύσεις σε Ακίνητα*, Αθήνα; Ελένη Κιόχου.

Ζεντέλης, Π. ,(2001), *Real Estate*, Αθήνα:Α. Παπασωτηρίου & ΣΙΑ.

ΠΔ3.5-ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

- **ΠΔ3.5Α-ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ**

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποσκοπεί να μεταδώσει στους σπουδαστές μια συστηματική γνώση για την Πολιτιστική Ανάπτυξη και την Πολιτιστική Πολιτική, όπως ασκείται την Ελλάδα και στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Σήμερα, ο Πολιτιστικός- Δημιουργικός Τομέας συνδέει τις Πολιτιστικές Δραστηριότητες (Χορό, Μουσική, Θέατρο, Κινηματογράφο, Εικαστικές Τέχνες, Μουσεία, Αρχαιολογικούς Χώρους) με παραγωγικές δραστηριότητες του δευτερογενή τομέα. (Ηχος- Εικόνα, Πολυμέσα, Εκδόσεις, Εκτυπώσεις κτλ) με δραστηριότητες του Τομέα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (Η/Υ, Κινητή Τηλεφωνία, MP3, ειδικό λογισμικό) καθώς και με

δραστηριότητες του τριτογενή τομέα (Φεστιβάλ, Συνέδρια, Οργάνωση Μεγάλων Γεγονότων, θερινά Σχολεία).

Έτσι, ο Πολιτισμός καθίσταται προωθητική δραστηριότητα στην πολιτική Περιφερειακής και Τοπικής Ανάπτυξης. Για το λόγο αυτό ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στον ρόλο της Περιφερειακής και τοπικής Αυτοδιοίκησης.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή στην Πολιτιστική Πολιτική
- Οι Στρατηγικοί Σκοποί της Πολιτιστικής Πολιτικής
- Τα Μέσα της Πολιτιστικής Πολιτικής
- Φορείς της Πολιτιστικής Διοίκησης στην Ευρώπη
- Αστική Πολιτιστική Πολιτική
- Διεθνείς Οργανισμοί με Πολιτιστική Δράση
- Η Πολιτιστική Δράση της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Η Εξέλιξη της Κρατικής Παρέμβασης στον Πολιτιστικό Τομέα
- Φορείς της Ελληνικής Πολιτιστικής Διοίκησης
- Οικονομία του Πολιτισμού και Χρηματοδοτήσεις

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Καραμούζης, Ν. και Χαρδούβελης, Γκ., (2007), *Αγορά Κατοικίας: Τάσεις και Επενδυτικές Ευκαιρίες*, Αθήνα: Σάκκουλα.

Κιόχος, Π., (2009), *Μέθοδοι Εκτίμησης της Αξίας Κινητών και Ακίνητων Περιουσιακών Στοιχείων – Επενδύσεις σε Ακίνητα*, Αθήνα: Ελένη Κιόχου.

Ζεντέλης, Π. ,(2001), *Real estate*, Αθήνα: Α. Παπασωτηρίου & ΣΙΑ.

- **ΠΑ3.5B-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ: ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΕ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ, ΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ**

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να δώσει στους σπουδαστές μια ολοκληρωμένη γνώση για τις δομές και τις αρμοδιότητες και τις πολιτικές της Περιφερειακής και Τοπικής Αυτοδιοίκησης στον τομέα της Κοινωνικής Πολιτικής.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Αρμοδιότητες, Υπηρεσιακή Μονάδα
- Υγεία, Κοινωνική Πρόνοια, Κοινωνική Εργασία και Απασχόληση στις Αρμοδιότητες και στις Πολιτικές της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης
- Αρμοδιότητες και Πολιτικές της Αποκεντρωμένης Διοίκησης στους Τομείς Υγείας, πρόνοιας και Απασχόλησης

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Πρόγραμμα Καλλικράτης Ν. 3852, (2010), *Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης*, Αθήνα.

Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης (2009) , *Ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στη Δημόσια Υγεία*, Αθήνα.

Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης (2006), *Κοινωνική Πολιτική και Τοπική Αυτοδιοίκηση*, Αθήνα.

- **ΠΔ3.5Γ-ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ**

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ο σκοπός του μαθήματος είναι διττός, αφενός να εξοικειώσει τους φοιτητές με τα αναπτυξιακά εργαλεία για την εξέταση και ερμηνεία των επιλογών αγροτικής πολιτικής και αφετέρου να τους εισάγει στην ανάλυση της ανάπτυξης της υπαίθρου με την εξέταση ζητημάτων όπως η πολυδραστηριότητα του αγροτικού πληθυσμού κλπ. Το μάθημα χωρίζεται σε δύο ενότητες:

Η πρώτη ενότητα παρουσιάζει το θεωρητικό πλαίσιο ανάλυσης του αγροτικού τομέα και καλύπτει θέματα όπως η θέση του αγροτικού τομέα στην οικονομία στα πλαίσια της οικονομικής ανάπτυξης, η ζήτηση και προσφορά αγροτικών προϊόντων, ο σχηματισμός τιμών κ.ά. Η δεύτερη ενότητα εξετάζει τα κυριότερα ζητήματα ανάπτυξης της υπαίθρου καλύπτοντας θέματα όπως το αγροτικό πρόβλημα στις βιομηχανικές κοινωνίες, το ρόλο του κράτους και της κρατικής πολιτικής, τις εναλλακτικές μορφές παρέμβασης του κράτους, την Κοινή Αγροτική Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης κ.ά.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- **Θεωρία**
 - ✓ Η θέση του αγροτικού τομέα στην οικονομία και την οικονομική ανάπτυξη
 - ✓ Ζήτηση τροφίμων και αγροτικών προϊόντων
 - ✓ Παραγωγή και προσφορά αγροτικών προϊόντων
 - ✓ Τεχνολογία, τεχνολογική μεταβολή και επιπτώσεις στις αγορές και τη διανομή
 - ✓ Διαρθρώσεις αγορών και σχηματισμός τιμών
- **Πολιτική**
 - ✓ Το αγροτικό πρόβλημα στις βιομηχανικές κοινωνίες
 - ✓ Επιλογές δημόσιας πολιτικής
 - ✓ Διεθνές εμπόριο αγροτικών προϊόντων και τροφίμων και διεθνείς συμφωνίες

- ✓ Εναλλακτικά μέτρα αγροτικής πολιτικής
- ✓ Κοινή Αγροτική Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- ✓ Σύγχρονα ζητήματα (περιβάλλον, εμπόδια στο εμπόριο, αναπτυξιακή συνεργασία, κλ.π.)

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Λιανός, Θ., Δαμιανός, Δ., Μέργος, Γ., Ντεμούσης, Μ. και Κατρανίδης, Σ., *Αγροτική Οικονομική: Θεωρία και Πολιτική*.

Μπεριάτος, Η. και Ψαλτόπουλος, Δ. (Επιμ.), *Περιβάλλον και Ανάπτυξη της Υπαίθρου: Οικονομικές, Γεωγραφικές και Περιβαλλοντικές Πτυχές*.

Αποστολόπουλος, Κ.Δ., Καλδής, Π.Ε. και Γαλάτουλας, Ι.Π, *Αγροτική Οικονομική: Κόστος, Οικονομικό Αποτέλεσμα, Ανταγωνιστικότητα*.

Μπεριάτος, Η. και Ψαλτόπουλος, Δ., *Περιβάλλον και Ανάπτυξη της Υπαίθρου: Οικονομικές, Γεωγραφικές και Περιβαλλοντικές Πτυχές*.

Αποστολόπουλος, Κ.Δ, Καλδής, Π.Ε και Γαλάτουλας, Ι.Π, *Αγροτική Οικονομική: Κόστος, Οικονομικό Αποτέλεσμα, Ανταγωνιστικότητα*.

ΠΛ4-ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΧΩΡΙΚΟΣ

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

ΠΛ4.1-ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ : Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να δώσει τις απαραίτητες εισαγωγικές γνώσεις χωροταξίας και πολεοδομίας (στη θεωρία και πρακτική) στους/τις σπουδαστές/τριες, ώστε να κατανοήσουν την σημασία και την αναγκαιότητα του χωρικού σχεδιασμού ως μέσου για την ολοκληρωμένη ανάπτυξη. Για το σκοπό αυτό παρατίθενται οι βασικές εννοιολογικές προσεγγίσεις που έχουν σχέση με την πολεοδομική και χωροταξική πολιτική. Στόχος είναι η εξοικείωση των σπουδαστών/τριών με τους όρους, τις διαδικασίες και τις προϋποθέσεις άσκησης του χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού, ώστε να αποκτήσουν την αναγκαία ‘επιχειρησιακή’ δεξιότητα και ετοιμότητα που χρειάζονται για να επιτελέσουν το έργο τους στις υπηρεσίες τους.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- **Πολεοδομική Πολιτική:**
 - ✓ Διαδικασίες οικιστικής ανάπτυξης και αστικοποίησης
 - ✓ Η μεταπολεμική πολεοδομική πολιτική στο διεθνή χώρο και στην Ελλάδα
 - ✓ Στρατηγικές αστικής ανάπτυξης και διαχείρισης: αστική οικονομική ανάπτυξη, βιώσιμη ανάπτυξη – αειφορία, συμμετοχικές διαδικασίες στη διακυβέρνηση και τον πολεοδομικό σχεδιασμό – συστήματα τοπικής αυτοδιοίκησης
 - ✓ Περιβαλλοντικός σχεδιασμός των πόλεων

- ✓ Κοινωνικές και πολιτικές διαστάσεις της πολεοδομίας – Νέες τάσεις: αισθητικές παρεμβάσεις στις πόλεις, ελεύθερος χρόνος και πόλη, μάρκετινγκ των πόλεων
- ✓ Πρόγραμμα Επιχείρησης Πολεοδομικής Ανασυγκρότησης
- **Χωροταξική Πολιτική**
 - ✓ Η ιστορική εξέλιξη του χωροταξικού σχεδιασμού στην Ελλάδα – Κύρια χαρακτηριστικά: περίοδος μέχρι το 1975, ν.2742/1999
 - ✓ Γενικό Σχέδιο Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού
 - ✓ Ο χωροταξικός σχεδιασμός σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες: το γαλλικό πρότυπο, το αγγλοσαξωνικό πρότυπο, οι νοτιοευρωπαϊκές χώρες
 - ✓ Ο χωροταξικός σχεδιασμός στο πλαίσιο της Ε.Ε.: από τη συνθήκη της Ρώμης στη Συνταγματική Συνθήκη – Ευρωπαϊκή χωροταξία και επιρροή των εθνικών χωροταξιών
- **Ευρωπαϊκή Ένωση και Σχεδιασμός Χωρικής Ανάπτυξης**
 - ✓ Η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση ως χωροοικονομικό φαινόμενο – Η ενοποίηση του ευρωπαϊκού χώρου
 - ✓ Οι επιμέρους ευρωπαϊκές πολιτικές:
 - Πολιτική Συνοχής και Περιφερειακή Πολιτική
 - Πολιτική περιβάλλοντος
 - Πολιτική για την ανάπτυξη του αγροτικού χώρου
 - Πολιτική για τον αστικό χώρο
 - Πολιτική για τις μεταφορές, τις τηλεπικοινωνίες και τον τουρισμό
 - Ενεργειακή πολιτική και Βιομηχανική Πολιτική
 - Πολιτική διευρωπαϊκών δικτύων

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αραβαντινός, Α. (1997) , *Πολεοδομικός Σχεδιασμός. Για μια Βιώσιμη Ανάπτυξη του Αστικού Χώρου*. Αθήνα: Συμμετρία.

Beriatos, E. (ed) (2002) , *Planning in Greece* ISOCARP Special Bulletin for 2002, on the occasion of the 38th Planning Congress, Athens.

Council of Europe - Cemat (2002), *Guiding Principles for Sustainable Spatial Development of the European Continent*, Strasbourg .

European Commission, (2000), *The EU Compendium of Spatial Planning Systems and Policies, Greece*, Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg.

European Space and territorial integration alternatives (ESTIA), Interreg Ic (2000), *Priorities of Spatial Planning in SE Europe*, Aristotle University, Thessaloniki.

European commission (1999), *European Spatial Development Perspectives*, (ESDP), Committee of Spatial Development, Brussels

European commission DGXI, (1994) και European Sustainable Cities, (1996), *Report of the Expert Group on the Urban Environment*.

European commission (1995), *Ευρώπη 2000+: Συνεργασία για τη Χωροταξία στην Ευρώπη*, Λουξεμβούργο: Υπ. Επισ. Εκδ. Ευρ. Κοινοτήτων.

Γιαννακούρου, Γ. (2000), *Η Χωροταξική Πολιτική στη Διευρυμένη Ευρώπη*, στο Ανδρικοπούλου, Ε. – Καυκαλάς, Γ. (επιμ.), *Ο νέος Ευρωπαϊκός Χώρος. Η Διεύρυνση και η Γεωγραφία της Ευρωπαϊκής Ανάπτυξης*, Θεμέλιο, σελ. 401-424.

Γιαννακούρου, Γ. (1999), Το Νέο Θεσμικό Πλαίσιο Χωρικού Σχεδιασμού στην Ελλάδα (*Νόμος 2742/1999*), *Περιβάλλον και δίκαιο*, σελ. 519-523

Μπεριάτος, Η. (2000), «Διοικητική Γεωγραφία και Χωροταξία στην Ελλάδα: Η Εξέλιξη της Χωρικής-Διοικητικής Διάρθρωσης στο Νεοελληνικό Κράτος», *Στα Δεκαεπτά Κείμενα για το Σχεδιασμό, τις Πόλεις και την Ανάπτυξη (Συλλογικός τόμος)*, Βόλος: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας, σελ. 23-61.

Μπεριάτος, Η., (1995), «Η Εξέλιξη των Στόχων και οι Νέες Τάσεις στο Σχεδιασμό του Χώρου», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, Τριμηνιαία Επιστημονική Επιθεώρηση, **17**.

Οικονόμου, Δ. (2000), «Σύστημα Χωρικού Σχεδιασμού. Η Ελληνική Πραγματικότητα και η Διεθνής Εμπειρία», *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, **Α'-Β'**(101-101), σελ. 3-58.

ΠΔ4.2-ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η παροχή βασικών γνώσεων που αφορούν την Επιστήμη του Περιβάλλοντος και της Περιβαλλοντικής Πολιτικής σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, δεδομένου ότι τα θέματα αυτά αφορούν το σύνολο των δραστηριοτήτων της Δημόσιας Διοίκησης.

Επίσης, το μάθημα αποβλέπει στην εξοικείωση των σπουδαστών με τους βασικούς άξονες του δικαίου του περιβάλλοντος στην Ελλάδα. Οι άξονες αυτοί, οι οποίοι είναι διάσπαρτοι στη νομοθεσία, αποσκοπείται να εκτεθούν κατά τρόπο ώστε οι σπουδαστές να κατανοήσουν ότι το δίκαιο του περιβάλλοντος πρέπει να διατρέχει κάθε δημόσια πολιτική και να αποκτήσουν τη δεξιότητα ένταξης του στοιχείου της προστασίας του περιβάλλοντος σε κάθε είδους διοικητική δραστηριότητα. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού οι σπουδαστές πρέπει να εξοικειωθούν με όλες τις επιμέρους πτυχές του δικαίου του περιβάλλοντος (φυσικού, οικιστικού, πολιτιστικού).

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- **Πολιτική Περιβάλλοντος**
 - ✓ Περιβάλλον και Οικολογία.
 - ✓ Περιβαλλοντικές επιδράσεις φυσικών πόρων και παραγωγικών δραστηριοτήτων σε περιφερειακό επίπεδο.
 - ✓ Περιφερειακά συστήματα περιβαλλοντικής ποιότητας και ισορροπίας.
 - ✓ Περιφερειακά πληροφοριακά συστήματα προστασίας περιβάλλοντος.
 - ✓ Αναπτυξιακές όψεις της περιφερειακής περιβαλλοντικής πολιτικής.
 - ✓ Περιφερειακά υποδείγματα διαδικασίας λήψης αποφάσεων για το περιβάλλον.
 - ✓ Διεθνείς διαστάσεις πολιτικής περιβάλλοντος.

- ✓ Ελληνική και Ευρωπαϊκή Πολιτική για το περιβάλλον.
 - ✓ Άριστο επίπεδο προστασίας περιβάλλοντος.
 - ✓ Οικονομικά μέσα περιβαλλοντικής πολιτικής.
 - ✓ Διοικητικά μέσα περιβαλλοντικής πολιτικής.
 - ✓ Βιώσιμη Ανάπτυξη.
- **Οικονομική του Περιβάλλοντος**
 - ✓ Καθορισμός του Άριστου Επιπέδου Όχλησης.
 - ✓ Μέσα επίτευξης του Άριστου Επιπέδου Όχλησης.
 - ✓ Οικονομική Ανανεώσιμων Φυσικών Πόρων.
 - ✓ Οικονομική Μη-Ανανεώσιμων Φυσικών Πόρων.
 - ✓ Σπανιότητα Φυσικών Πόρων σε Αθροιστικό Επίπεδο.
 - ✓ Βιώσιμη Περιβαλλοντικά Οικονομική Ανάπτυξη.
 - ✓ Λήψη Αποφάσεων και Αξιολόγηση Προγραμμάτων και Πολιτικών.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Μπίθας, Κ. (2001), *Βιώσιμες Πόλεις. Θεωρία- Πολιτική*, Αθήνα: Τυπωθήτω.
- Μπίθας, Κ. (2003), *Οικονομική Θεώρηση της Περιβαλλοντικής Προστασίας*, Αθήνα: Τυπωθήτω.
- Σιούτη, Γλ. και Καρακώστας, Ιω. (1993), *Εισαγωγή στο Κοινοτικό Δίκαιο Περιβάλλοντος*, Αντ. Σάκκουλας.
- Σιούτη, Γλ., Γιαννακούρου, Τζ. και Κρεμλής, Γ. (2007), *Η Εφαρμογή του Κοινοτικού Δικαίου Περιβάλλοντος στην Ελλάδα*, Αντ. Σάκκουλας.
- Titenberg, T., *Οικονομική Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων*, Αθήνα: Gutenberg.
- Χριστοφιλόπουλος, Δ. (2002), *Πολιτιστικό Περιβάλλον, Χωρικός Σχεδιασμός και Βιώσιμη Ανάπτυξη*, Αθήνα- Θεσσαλονίκη : Σάκκουλας.

ΠΔ5-ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ

ΠΔ5.1-ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΒΑΣΕΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός του εργαστηρίου είναι η εισαγωγή στις τεχνολογίες εφαρμογής των Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών στην Δημόσια Διοίκηση και ειδικότερα στο περιβάλλον της Περιφερειακής και Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Στόχος είναι η απόκτηση δεξιοτήτων που αφορούν στοιχεία χαρτογραφίας, εξοικείωση με μοντέλα γεωγραφικών δεδομένων και με αντίστοιχα λογισμικά υποστήριξης γεωγραφικών δεδομένων.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

- Στοιχεία Χαρτογραφίας
 - ✓ Χάρτες, μοντέλα, κλίμακες, μετασχηματισμοί, συστήματα αναφοράς, προβολές, είδη χαρτών
- Εισαγωγή στα ΓΣΠ
- Πακέτα ΓΣΠ / Το ARCVIEW
 - ✓ Παρουσίαση των εμπορικών πακέτων - Σύγκριση
 - ✓ Εισαγωγή στο ARCVIEW (Views -Themes - Η έννοια του Project)
- Εισαγωγή στο περιβάλλον ARCVIEW
- Παρουσίαση του ARCVIEW
- Ολοκληρωμένη εφαρμογή ΓΣΠ

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ / ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

Maguire, D.J., Goodchild, M. and Rhind, D. (eds.) (1991), *Geographical Information Systems: Principles and Applications*, (two volumes).

DeMers, N.M. (1990), *Fundamentals of Geographic Information Systems*, 2nd Edition, Hardcover.

Burrough, A.P et al (1992), *Principles of Geographical Information Systems (Spatial Information Systems and Geostatistics)*, Paperback.

Longley, P., Goodchild, M., Maguire, D. and Rhind, D. (1994), *Geographical Information Systems and Science*.

Rigaux, Ph. et al (1995), *Spatial Databases: With Application to GIS*, Hardcover.

Zeiler, M. (2000), *Modeling Our World: The ESRI Guide to Geodatabase Design*.

Hohl, P.(1995), *GIS Data Conversion: Strategies, Techniques, and Management*, Paperback.

Heather Kennedy et al (1995), *ESRI Press Dictionary of GIS Terminology*.

Mitchell, A. (1995), *The ESRI Guide to GIS Analysis, 1*, Geographic Patterns & Relationships Paperback.

Rogerson, P. (2000), *Spatial Analysis and GIS*, Stewart Fotheringham, Paperback.

Longley, P. et al (2000), *Spatial Analysis*.

Hutchinson, S. and Daniel, L. (1995), *Inside ArcView GIS (with CD-ROM for DOS, Windows, Mac, and UNIX)*.

Ormsby, T. and Alvi, J. (1995), *Extending ArcView GIS: with Network Analyst, Spatial Analyst and 3D Analyst*.

Hohl, P. and Mayo, B. (2000) , *Arcview Gis Exercise Book*, Paperback.

Greene, R.W. (2000), *GIS in Public Policy: Using Geographic Information for More Effective Government*, Paperback.

O' Looney, J.A (2000), *Beyond Maps: GIS Decision Making in Local Government*, Paperback.

Lee, J. And Wing-Shun Wong, D. (2000), *Statistical Analysis with ArcView GIS (r)*.

Ed Madej (2000), *Cartographic Design Using Arcview Gis* .

Dent, B.D. (2000), *Cartography with ArcView GIS Software & Map Projection Poster*, Hardcover.

- Brown, A. (1998), *Web Cartography Menno-Jan Kraak*.
- Harder, C. and Dangerfield, J. (introduction) (1998), *Serving Maps on the Internet*.
- Plewe, B. (1995), *GIS Online: Information Retrieval, Mapping, and the Internet*, Paperback.
- Slocum, T.A (1997), *Thematic Cartography and Visualization*, Hardcover.
- Razavi A.H (1997), *Arc View Developer's Guide*.
- Hohl, P. and Mayo, B. (1997), *Arc View Exercise Book*.
- Razavi, A.H. (1996), *Arcview GIS / Avenue Developer's Guide*.
- Razavi, A.H and Warwick, V. (1997), *Arcview Gis/Avenue Programmer's Reference: Class Hierarchy Quick Reference and 100+ Scripts*.
- Hutchinson, S. and Daniel, L. (1996), *Inside Arcview GIS*.
- Harder, Ch. (1997), *ArcView GIS Means Business with CD-ROM*.

ΠΔ5.2-ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΙΣΤΟΤΟΠΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των σπουδαστών με την ανάπτυξη ιστοσελίδων και τη διαχείριση ιστοτόπων και του περιεχομένου τους, λαμβάνοντας υπόψη τις προδιαγραφές προσβασιμότητας που απαιτείται να καλύπτουν δημόσιοι ιστότοποι. Οι σπουδαστές θα εξοικειωθούν με συστήματα διαχείρισης περιεχομένου για τον παγκόσμιο ιστό και θα αποκτήσουν γνώσεις για την αξιολόγηση του περιεχομένου των ιστοτόπων.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Οι γλώσσες HTML και CSS
- Δημιουργία ιστοσελίδων

- Συστήματα διαχείρισης περιεχομένου για τον παγκόσμιο ιστό
- Αξιολόγηση περιεχομένου και σχεδιασμού ιστοτόπων
- Καθολική σχεδίαση
- Προσβασιμότητα και πολιτικές της Ε.Ε. (e-Inclusion)
- Οδηγίες για Προσβάσιμο Περιεχόμενο

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αρσένης, Σπ. Δ. (2007), *Σχεδιασμός Πετυχημένων Ιστοσελίδων*, Κλειδάριθμος.

Boiko, B.(2004), *Content Management Bible*, Wiley.

AddeY, D., Ellis, J. , Suh, P. and Thiemecke, D. (2003), *Content Management Systems*, Apress.

North, B.M (2009), *Οδηγός του Joomla! 1.5 : Δημιουργία Επιτυχημένων websites με το Joomla! / Barrie M. North · μετάφραση Ελπίδα Κουτσοκέρα, Παπασωτηρίου.*

Μαρκατσέλας, Μ. και Ξαρχάκος, Κ.(2009), *Μαθαίνετε Εύκολα Joomla : Λογισμικό Ανοιχτού Κώδικα για τη Δημιουργία Ιστοσελίδων*, Ξαρχάκος.

Rahmel Dan (2009), *Beginning Joomla*, Apress.

Thatcher, J., Kirkpatrick, A., Urban, M., Lawson, B., Shawn Lawton Henry, Burks, M.R., Waddell, C., Heilmann, C., Rutter, R., Regan, B. and Lauke, P.H. (2006), *Web Accessibility: Web Standards and Regulatory Compliance*, Friends of ED.

Thatcher, J., Waddell, C., Henry, S., Swierenga, S., Urban, M., Burks, M., Regan, B. and Bohman, P. (2002), *Constructing Accessible Web Sites*, Peer Information Inc.

Βέγλης, Α. Α., Αβραάμ, Ε. και Πομπόρτσης, Α. Σ. (2004), *Έρευνα και Συλλογή Πληροφοριών στο Διαδίκτυο*, Τζιόλα.

ΚτΠ Α.Ε. (2008), *Πλαίσιο Πιστοποίησης Δημόσιων Διαδικτυακών Τόπων*.

ΠΛ6-ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του μαθήματος είναι η ολοκλήρωση της κάλυψης ειδικών γλωσσικών δεξιοτήτων, χρηστικού και επαγγελματικού τύπου, σε θέματα, που άπτονται των γνωστικών αντικειμένων του Τμήματος, με μεγαλύτερη πλέον έμφαση στη σημασιολογική και διερευνητική διάσταση της γλώσσας.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η επαφή με την ξένη γλώσσα γίνεται :

- με τον προγραμματισμό δραστηριοτήτων και την επεξεργασία ιδεών
- με περαιτέρω ανάπτυξη των γλωσσικών δεξιοτήτων προφορικής και γραπτής επικοινωνίας χρηστικού και επαγγελματικού τύπου (παρουσίαση θέματος, αίτηση, ανακοίνωση, περίληψη, αναφορά, νόμοι, πρακτικά, ενημερωτικά δελτία, κ.λ.π.)
- με εμβάθυνση και ανάλυση θεματικών αντικειμένων του κύκλου σεμιναρίων εξειδίκευσης, με εκπόνηση εργασιών των σπουδαστών.

ΠΔ7-ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

ΠΔ7.1-ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΕ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το Σεμινάριο αυτό αποσκοπεί στην εμβάθυνση των επιμέρους αντίστοιχων θεματικών ενοτήτων του κύκλου μαθημάτων και την ανάδειξη των ιδιαιτεροτήτων του σχεδιασμού σε τοπικό, αστικό και περιφερειακό επίπεδο.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Προετοιμασία και Αξιοποίηση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ σε Τοπικό και Περιφερειακό Επίπεδο
- Προσδιορισμός των Αναπτυξιακών Χαρακτηριστικών, των Ανισοτήτων, της Ειδίκευσης και της Διάρθρωσης των Χωρικών Μονάδων
- Πρόγραμμα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας
- Ειδικά θέματα: Συγχρηματοδοτούμενα Έργα, Έργα και Δράσεις της Αυτοδιοίκησης, προγραμματισμού, Αστικής Ανάπτυξης

ΠΔ7.2-ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση των βασικών γνώσεων σε θέματα πολιτικής προστασίας, πρόληψης κινδύνων, φυσικών καταστροφών και διαχείρισης εκτάκτων αναγκών.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Βασικές έννοιες και χαρακτηριστικά κινδύνων- καταστροφών
- Νομικό Πλαίσιο διαχείρισης έκτατων αναγκών
- Δομή και Οργάνωση Υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης
- Αντιμετώπιση κρίσεων- Συστήματα Διοίκησης
- Διαχείριση Έκτακτων Αναγκών και Οικονομική Διαχείριση
- Διεθνής Συνεργασία

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Λέκκας, Ευθ. (1996), *Φυσικές και Τεχνολογικές Καταστροφές*, ΕΚΠΑ.

Σιούτη, Γ. (2003), *Εγχειρίδιο Δικαίου του Περιβάλλοντος*, Σάκκουλας.

Παπαδόπουλος, Γ. (2000), *Η Πολιτική Προστασία στην Ελλάδα, Αντιμετώπιση Φυσικών και Τεχνολογικών Καταστροφών*, Ίων.

Λεμονίδης, Ι. (1994), *Ειδικές Ομάδες Διάσωσης*, University Studio Press.

ΠΑ7.3-ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σε μια διαπραγμάτευση κάθε πλευρά επιθυμεί κάτι που τις περισσότερες φορές είναι διαφορετικό από την επιδίωξη των άλλων. Οι εμπλεκόμενοι πρέπει να φθάσουν σε συμφωνία και να καταλήξουν σε αμοιβαίες ανταλλαγές. Σκοπός του μαθήματος είναι να ενημερώσει τους σπουδαστές για τις αρχές της ανταλλαγής και να προσφέρει συμβουλές για όλη τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, δηλαδή από την προετοιμασία των επιχειρημάτων μέχρι το κλείσιμο της συμφωνίας. Σε άμεση συνάφεια με την έννοια της διαπραγμάτευσης είναι και η διαχείριση κρίσεων. Η

πολυπλοκότητα των σύγχρονων κοινωνιών αυξάνει τα συγκρουσιακά φαινόμενα, τα οποία απαιτούν την κατάλληλη διαχείριση για την έξοδο από την κρίση. Ο στόχος είναι οι σπουδαστές/τριες να αναπτύξουν δεξιότητες διαπραγμάτευσης και ειδικότερα υπό καθεστώς συγκρουσιακών καταστάσεων.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- **Η «διεργασία» της διαπραγμάτευσης**
 - ✓ Η έννοια της διαπραγμάτευσης
 - ✓ Ο σύγχρονος μη γραμμικός κόσμος και η σημασία της διαπραγμάτευσης: Η πολυπλοκότητα των σύγχρονων κοινωνιών, η εμπλοκή ενός «πεδίου αποφάσεων» με άλλο ή άλλα πεδία, η πολλαπλότητα των νοημάτων και η αύξηση του συγκρουσιακού δυναμικού – Οι συγκρούσεις ως «υπαρξιακό» φαινόμενο / «φυσική» αναγκαιότητα και ως κοινωνικό φαινόμενο – Η δυναμική της δημιουργίας «ταυτόσημων νοημάτων» και ο ρόλος της συναίνεσης
- **Η προετοιμασία μιας διαπραγμάτευσης**
 - ✓ Προσδιορισμός επιδιώξεων / στόχων
 - ✓ Ιεράρχηση και αξιολόγηση προτεραιοτήτων
 - ✓ Καθορισμός σημείων που επιδέχονται συμβιβασμό και αυτών που δεν επιδέχονται
 - ✓ Συγκέντρωση και ταξινόμηση δεδομένων – Αναζήτηση πληροφοριών
 - ✓ Συγκρότηση της ομάδας διαπραγμάτευσης και κατανομή ρόλων
 - ✓ Σχεδιασμός / σύνταξη της ατζέντας
- **Η διεξαγωγή μιας διαπραγμάτευσης**
 - ✓ Χαρακτήρες διαπραγματευτών: ο «συγχυσμένος», ο «αναποφάσιτος», ο «επιθετικός», ο «συναισθηματικός» διαπραγματευτής
 - ✓ Η γλώσσα του σώματος κατά τις διαπραγματεύσεις
 - ✓ Τακτικές για την αποδυνάμωση της άλλης πλευράς
 - ✓ Χειρισμοί ρήξεων - Επιλογή διαμεσολαβητή
 - ✓ Το κλείσιμο μιας διαπραγμάτευσης:

- Μέθοδοι «ενθάρρυνσης» (παροχής ασφάλειας) της άλλης πλευράς
- Επιβεβαίωση συμφωνηθέντων όρων
- Προγραμματισμός εφαρμογής και κατανομής συμφωνηθέντων
- **Διαχείριση Κρίσεων:**
 - ✓ Εισαγωγή στην επικοινωνιακή διαχείριση κρίσεων
 - ✓ Προληπτικός επικοινωνιακός σχεδιασμός διαχείρισης κρίσεων
 - ✓ Επικοινωνιακή διαχείριση κατά τη διάρκεια της κρίσης
 - ✓ Επικοινωνιακή διαχείριση μετά την κρίση
 - ✓ Συλλογή και επαλήθευση πληροφοριών
 - ✓ Ενημέρωση (εσωτερικών και εξωτερικών ακροατηρίων), διαμόρφωση μηνυμάτων, το μήνυμα-κλειδί και αντιμετώπιση του Τύπου σε συνθήκες κρίσης

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Anholt, S. (2007), *Competitive Identity: the New Brand Management for Nations, Cities and Regions*, Palgrave Macmillan.

Fernandez L. and Merzer M. (2003), *Jane's Crisis Communications Handbook*.

Ferguson S. (1999), *Communication Planning*, Sage.

Ries, A. and Trout J. (2001), *Positioning*, McGraw-Hill.

Taylor, J. (2005), *Space Race: An Inside View of the Future of Communications Planning*, Wiley.

Ulmer R., Sellnow T. and Seeger M. (2006), *Effective Crisis Communications: Moving from Crisis to Opportunity*, Sage.

Kennedy, G. (2003), *Εγχειρίδιο Διαπραγμάτευσης*, Παπασωτηρίου.

Hindle, T. (2001), *Η Τεχνική των Διαπραγματεύσεων*, Ελληνικά Γράμματα.

Harvard Business Review (2004), *Διαπραγμάτευση και Διευθέτηση Διενέξεων*, Κλειδάριθμος.

Lewicki Saunders Milton (2004) , *Η Φύση των Διαπραγματεύσεων*, Κριτική.

ΠΔ8-ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

ΠΔ8.1-ΜΕΘΟΔΟΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΠΟΣΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των σπουδαστών στην Περιφερειακή Στατιστική και στις Μεθόδους Περιφερειακής Ανάλυσης. Η γνώση αυτή θα τους επιτρέψει να αντιμετωπίζουν βασικά θέματα της αποτύπωσης της περιφερειακής πραγματικότητας όπως η παρουσίαση βασικών δεικτών, η μέτρηση των περιφερειακών ανισοτήτων, ο προσδιορισμός της κλασικής ειδίκευσης των χωρικών μονάδων, η οριοθέτηση περιοχών παρέμβασης κ.τ.λ.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

- Στατιστικά δεδομένα: Ταξινόμηση, παρουσίαση, μέτρα κεντρικής τάσης και θέσης
- Μέτρηση περιφερειακών ανισοτήτων
- Οι συντελεστές συμμετοχής εγκατάστασης ειδίκευσης
- Το υπόδειγμα της οικονομικής βάσης- περιφερειακός πολλαπλασιαστής
- Περιγραφή και οριοθέτηση των οικονομικών περιφερειών
- Διαρθρωτική περιφερειακή ανάλυση
- Ανάλυση πλεονεκτημάτων, αδυναμιών, ευκαιριών και απειλών

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Παπαδασκαλόπουλος, Αθ. (2000), *Μέθοδοι Περιφερειακής Ανάλυσης*, Παπαζήσης.

ΠΔ8.2-ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΡΓΟΥ-ΧΡΗΣΗ MS PROJECT

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός του εργαστηρίου είναι η εξοικείωση των σπουδαστών/τριών με το σχεδιασμό και την παρακολούθηση έργων μέσω αντίστοιχων προγραμμάτων. Με την ολοκλήρωση του εργαστηρίου οι σπουδαστές να:

- γνωρίζουν τα μενού και τις βασικές γραμμές εργαλείων
- μπορούν να σχεδιάζουν και να καταχωρίζουν τις επιμέρους δραστηριότητες,
- αντιστοιχίζουν πόρους σε εργασίες
- προβαίνουν σε συμπίεση δραστηριοτήτων και εξισορρόπηση πόρων
- γνωρίζουν τις δυνατότητες εμφάνισης των πληροφοριών του έργου
- γνωρίζουν τις δυνατότητες τεκμηρίωσης και πληροφόρησης

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Θα εφαρμοσθεί η μέθοδος της μελέτης πραγματικής περίπτωσης από το χώρο της περιφερειακής Διοίκησης, ενδεχομένως τροποποιημένης για εκπαιδευτικούς λόγους, όπου απαιτείται.

Η υλοποίηση του εργαστηρίου μπορεί ιδανικά να πραγματοποιηθεί εναλλάξ με το θεωρητικό τμήμα, χωρίς όμως να είναι απαραίτητο.

Θα χρησιμοποιηθεί το λογισμικό πακέτο Microsoft “Project”, ως γενικότερα αποδεκτό, διαδεδομένο και συμβατό με τη φύση και το εύρος των έργων που θα αντιμετωπίσουν οι σπουδαστές στη Δημόσια Διοίκηση.

Η συνολική διάρκεια του εργαστηρίου είναι 12 ώρες, καθ’ όλη τη διάρκεια του οποίου οι σπουδαστές θα χρησιμοποιούν τον Η/Υ με την επίβλεψη του διδάσκοντα.

- Παρουσίαση της άσκησης
- Χρήση των μενού και εργαλείων
- Δημιουργία και αποθήκευση αρχείων

- Καταχώριση και οργάνωση εργασιών
- Ρύθμιση λεπτομερειών για τις εργασίες
- Ρύθμιση λεπτομερειών πόρων
- Ρύθμιση λεπτομερειών αντιστοιχίσεων
- Παρουσίαση πληροφοριών του έργου
- Εκτύπωση πληροφοριών του έργου
- Παρακολούθηση προόδου σε σχέση με τον προγραμματισμό

ΠΙ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ / ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

Δημητριάδης Α. (1999), *Διοίκηση – Διαχείριση Έργου*, Νέες Τεχνολογίες.

Burke Rory, *Διαχείριση Έργου, Τεχνικές Σχεδιασμού και Ελέγχου*, Κριτική.

Microsoft (2000), *Βήμα –Βήμα Ms Project 2000*, Κλειδάριθμος .

Δικτυακοί τόποι:

<http://www.apm.org.uk>

<http://www.pmi.org>.

<http://www.msproject.com>

<http://www.mpug.org>

<http://www.microsoft.com/office/project>

<http://www.mous.net/>

ΠΔ8.3-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Η αξιολόγηση είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την άσκηση της αναπτυξιακής πολιτικής και με την εφαρμογή των αναπτυξιακών παρεμβάσεων (προγραμμάτων, ομάδων παρεμβάσεων - αξόνων και μέτρων, έργων και δράσεων), της κεντρικής και αποκεντρωμένης διοίκησης και της αυτοδιοίκησης. Αποτελεί βασικό εργαλείο προώθησης της αποτελεσματικότητας του προγραμματισμού. Υπό το πρίσμα αυτό, ο βασικός σκοπός του παρόντος μαθήματος είναι η ολοκληρωμένη παρουσίαση του μεθοδολογικού πλαισίου και των διαδικασιών αξιολόγησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, όπως διαμορφώνονται και ισχύουν στην πράξη σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Το αντικείμενο του μαθήματος περιλαμβάνει τις εξής κύριες ενότητες:

- Θεωρητικές προσεγγίσεις και βασικές συστατικές έννοιες στην Αξιολόγηση. Βασικοί λόγοι και επίπεδα Αξιολόγησης. Ειδικά θέματα Αξιολόγησης.
- Μέθοδοι και τεχνικές της Αξιολόγησης. Δείκτες Αξιολόγησης. Ασκήσεις και Εφαρμογές Δεικτών Αξιολόγησης.
- Τα είδη και τα στάδια της Αξιολόγησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων:
 - Η εκ των προτέρων (ex-ante) Αξιολόγηση
 - Η συνεχιζόμενη ή κατά τη διάρκεια (on going) Αξιολόγηση
 - Η εκ των υστέρων (ex - post) Αξιολόγηση
- Αξιολόγηση Έργων (περιεχόμενο, κύριες μέθοδοι με αναφορά σε συγκεκριμένα παραδείγματα και ασκήσεις).
- Μελέτες Περίπτωσης (Case Studies), αξιολόγησης Περιφερειακών και Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (εκ των προτέρων, κατά τη διάρκεια και εκ των υστέρων αξιολογήσεις).

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Παπαδασκαλόπουλος, Αθ. και Χριστοφάκης, Μ. (2009), *Περιφερειακός Προγραμματισμός*, Β' Βελτιωμένη Έκδοση, κεφ. 8., Αθήνα; Παπαζήσης.

Μέργος, Γ. (2002), *Κοινωνικο-οικονομική Αξιολόγηση Επενδύσεων και Πολιτικών*, κεφ 1-2, Αθήνα: Μπένου.

Σκούντζος, Θ. (1992), *Οικονομικός Προγραμματισμός*, κεφ. 14., Αθήνα: Σταμούλης.

Διαμαντάκος, Κ. (2007), *Θεωρία και πρακτική της αξιολόγησης προγραμμάτων, δράσεων και πολιτικών*, Αθήνα: Παπαζήσης.

European Commission (2006), *Indicative guidelines on evaluation methods: monitoring and evaluation indicators*, Working Document 2.

European Community (1999), MEANS Collection "Evaluating Socio-economic programmes", *EC Structural Funds*, **1-6**.

World Bank (2004), "Monitoring and Evaluation: Some Tools, Methods and Approaches", Washington D.C.

European Commission (2002), *Guidelines for the Mid-Term Evaluation of Rural Development Programmes 2000-2006*, DG Agriculture and Rural Development, DOCStar VI/43517/02.

European Commission (2002), *The Ex-Ante Evaluation of Structural Funds Interventions. The New Programming Period 2000-2006: Methodological Working Paper No. 2*, Brussels.

European Commission (2002), *Indicators for Monitoring and Evaluation: An Indicative Methodology. The New Programming Period 2000-2006: Methodological Working Paper No. 3*, Brussels.

European Commission (2007), *Indicative guidelines on evaluation methods: evaluation during the programming period*, Working Document 5.

United Nations Development Programme (2002), *Handbook on Monitoring and Evaluating for Results*, UNDP-Evaluation Office, New York.

ΠΔ8.4-ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός του μαθήματος είναι η ενημέρωση των σπουδαστών/τριών για τις διαδικασίες κατά τη σύναψη των δημοσίων συμβάσεων. Οι δημόσιες συμβάσεις αφορούν την αγορά αγαθών και υπηρεσιών, όπως και την ανάθεση έργων, από μια δημόσια αρχή, όπως είναι οι εθνικές διοικητικές αρχές, η τοπική αυτοδιοίκηση ή οι οργανισμοί που εξαρτώνται από δημόσιες αρχές. Οι δημόσιες συμβάσεις θέτουν το ζήτημα του ρόλου του δημοσίου τομέα στην οικονομία και των σχέσεων που διατηρεί με τον ιδιωτικό τομέα. Ο στόχος είναι οι σπουδαστές/τριες να μπορούν να χειρίζονται όλες τις σχετικές διαδικασίες που συνδέονται με τις δημόσιες συμβάσεις.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

- Δημόσιες Συμβάσεις προμηθειών, υπηρεσιών και έργων : Όροι και έννοιες
- Δημόσιες συμβάσεις στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών
- Δημόσιες συμβάσεις στον τομέα της Άμυνας
- Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού τομέα
- Συμβάσεις παραχώρησης στο κοινοτικό δίκαιο
- Νομικό πλαίσιο. Πεδίο εφαρμογής. (Εθνικό και Κοινοτικό Δίκαιο).
- Κοινό λεξιλόγιο, cρν 2008, για τις δημόσιες συμβάσεις
- Διαδικασίες ανάθεσης, κανόνες δημοσιότητας, κριτήρια επιλογής αναδόχων, κριτήρια ανάθεσης σύμβασης, τεχνικές προδιαγραφές
- Κατάρτιση διακήρυξης - Δικαιολογητικά συμμετοχής - Ελάχιστες προϋποθέσεις συμμετοχής στο διαγωνισμό
- Κριτήρια αξιολόγησης προσφορών, τεχνικές προδιαγραφές
- Συλλογικά όργανα (επιτροπές) εμπλεκόμενα στις διαδικασίες ανάθεσης
- Έλεγχος και αξιολόγηση προσφορών - Λειτουργία επιτροπών αξιολόγησης - Τεκμηρίωση πρακτικών επιτροπών
- Έκδοση αποφάσεων διαγωνισμού

- Κατακύρωση αποτελεσμάτων διαγωνισμού
- Ένδικα Μέσα - Διαχείριση ενστάσεων, προσφυγών, Αιτήσεων Ασφαλιστικών Μέτρων
- Κατάρτιση σύμβασης - Πιστοποιητικό ΕΣΡ - Προσυμβατικός έλεγχος Ελεγκτικού Συνεδρίου
- Υπογραφή σύμβασης - Υποχρεώσεις δημοσιότητας σύμβασης
- Παρακολούθηση πορείας υλοποίησης σύμβασης, Διαδικασίες παραλαβής
- Ηλεκτρονικές προμήθειες - Νέες τεχνικές ανάθεσης

III. ΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

<http://mopadis.cieel.gr>



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ & ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ



ΕΘΝΙΚΟ
ΚΕΝΤΡΟ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ &
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (Ε.Σ.Δ.Δ.Α)

*ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ*

*ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ - ΠΡΟΝΟΙΑΣ*

ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ/ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΩΡΕΣ
<i>ΔΟΚΠ1</i>	<i>ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ : ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ, ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ</i>	93
ΔΟΚΠ1.1	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ : ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΕΝΝΟΙΕΣ, ΘΕΣΜΟΙ ΚΑΙ ΜΟΝΤΕΛΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	24
ΔΟΚΠ1.2	ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	19
ΔΟΚΠ1.3	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	30
ΔΟΚΠ1.4	ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	20
<i>ΔΟΚΠ2</i>	<i>ΘΕΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ</i>	94
ΔΟΚΠ2.1	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ, ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΝΕΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	25
ΔΟΚΠ2.2	ΘΕΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	25
ΔΟΚΠ2.3	ΘΕΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ	22
ΔΟΚΠ2.4	ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	22
<i>ΔΟΚΠ3</i>	<i>ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ</i>	20
ΔΟΚΠ3.1	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ	20
<i>ΔΟΚΠ4</i>	<i>ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ</i>	40
ΔΟΚΠ4.1	ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	25
ΔΟΚΠ4.2	ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	15
<i>ΔΟΚΠ5</i>	<i>ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ</i>	50
ΔΟΚΠ5.1	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ 1 : ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	25
ΔΟΚΠ5.2	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ 2 : ΘΕΣΜΙΚΕΣ, ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	25
<i>ΔΟΚΠ6</i>	<i>ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ</i>	72
ΔΟΚΠ6.1	ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ, ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ, κλ.π)	16
ΔΟΚΠ6.2	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	16

ΔΟΚΠ6.3	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΡΓΟΥ – ΧΡΗΣΗ Ms PROJECT	20
ΔΟΚΠ6.4	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΣΤΗ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ	20
<i>ΔΟΚΠ7</i>	<i>ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ</i>	37
ΔΟΚΠ7.1	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ – ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	21
ΔΟΚΠ7.2	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ	16
<i>ΔΟΚΠ8</i>	<i>ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ</i>	72
ΔΟΚΠ8.1	ΑΓΓΛΙΚΑ	36
ΔΟΚΠ8.2	ΓΑΛΛΙΚΑ Ή ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ Ή ΙΤΑΛΙΚΑ Ή ΙΣΠΑΝΙΚΑ	36
	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ	478

ΔΟΚΠ1-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ :
ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ, ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ

ΔΟΚΠ1.1-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ. ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΕΝΝΟΙΕΣ,ΘΕΣΜΟΙ ΚΑΙ ΜΟΝΤΕΛΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός και στόχος του μαθήματος είναι η εξέταση της κοινωνικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε σχέση με δύο βασικές διαστάσεις της: πρώτον, ως ευρωπαϊκή κοινωνική πολιτική που συγκροτεί τον ενιαίο κοινωνικό χώρο με κεντρικές ρυθμίσεις και δεύτερον, ως ευρωπαϊκή κοινωνική πολιτική συντονισμού των εθνικών πολιτικών.

Στην πρώτη διάσταση, η Ευρωπαϊκή Ένωση προσεγγίζεται ως μια περιφερειακή υπερεθνική ολοκλήρωση που λαμβάνει κοινωνικοπολιτικά μέτρα δεσμευτικά για τα κράτη-μέλη της. Με βάση την προσέγγιση αυτή θα επιχειρηθεί η ανάλυση των μοντέλων ευρωπαϊκής κοινωνικής πολιτικής, η κατανόηση της κοινωνικής διάστασης του ευρωπαϊκού κοινωνικού χώρου και η εξέταση του θεσμικού πλαισίου, των οργάνων λήψης των αποφάσεων και των μέσων εφαρμογής των πολιτικών.

Στη δεύτερη διάσταση, εξετάζονται κοινωνικές πολιτικές που δεν έχουν σχέση με κάποια κεντρική κανονιστική ρύθμιση, αλλά με την εφαρμογή ανοικτών μεθόδων συντονισμού των επιμέρους κοινωνικών πολιτικών των κρατών-μελών στα πλαίσια μιας αποκεντρωμένης προσέγγισης σύμφωνης με την αρχή της επικουρικότητας. Η ανάλυση θα επικεντρωθεί στις στρατηγικές για την απασχόληση, τις συντάξεις, τον κοινωνικό αποκλεισμό και την υγεία.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Η κοινωνική κατάσταση στην Ε.Ε.
- Βασικές έννοιες και θεσμοί για τη μελέτη της Κοινωνικής Ευρώπης
- Μοντέλα κοινωνικής πολιτικής στην Ευρωπαϊκή Ένωση
- Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Μοντέλο
- Το θεσμικό πλαίσιο άσκησης της κοινωνικής πολιτικής στην Ε.Ε.
- Η Ανοικτή Μέθοδος Συντονισμού ως εργαλείο για την οικοδόμηση της κοινωνικής διάστασης της Ε.Ε.
- Βασικοί τομείς άσκησης της Ευρωπαϊκής Κοινωνικής Πολιτικής (απασχόληση, κοινωνική προστασία και κοινωνική ένταξη)
- Ο Εξευρωπαϊσμός της κοινωνικής πολιτικής
- Επιπτώσεις της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην κοινωνική πολιτική

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αμίτσης, Γ. (2006), *Η Ευρωπαϊκή Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης*, Παπαζήσης.

Beck W., Van Der Maesen L. and Walker A., (eds) (1997), *The Social Quality of Europe*, Kluwer.

Cousins, M. (2005), *European Welfare States*, Sage.

Cram, L. (1997), *Policy-making in the EU. Conceptual Lenses and the Integration Process*, Routledge.

Διεθνές Γραφείο Εργασίας (2004), *Δίκαιη Παγκοσμιοποίηση. Δημιουργώντας Ευκαιρίες για Όλους*, Διόνικος.

De La Porte, C. and Pochet, P., (eds) (2002), *Building Social Europe Through the Open Method of Coordination*, Pie Peter Lang.

Featherstone, K. and Radaelli, C. (eds.) (2003), *The Politics of Europeanisation*, Oxford University Press.

Geyer, R. (2000), *Exploring European Social Policy*, Polity Press.

Esping-Andersen, G. (2006), *Οι Τρεις Κόσμοι του Καπιταλισμού της Ευημερίας*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Hervey, T. (1998), *European Social Law and Policy*, Longman.

- Hill, M. (2006), *Social Policy in the Modern World: A Comparative Text*, Blackwell.
- Kleinman, M. (2002), *A European Welfare State? European Union Social Policy in Context*, Palgrave.
- Κουζής, Ι. (2001), *Εργασιακές Σχέσεις και Ευρωπαϊκή Ενοποίηση*, ΙΝΕ.
- Leibfried, S. and Pierson, P., (eds) (1995), *European Social Policy. Between Fragmentation and Integration*, the Brookings Institution.
- Ματσαγγάνης, Μ. (2004), *Η Κοινωνική Αλληλεγγύη και οι Αντιφάσεις της. Ο Ρόλος του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος σε μια Σύγχρονη Κοινωνική Πολιτική*, Κριτική.
- Νικολακοπούλου – Στεφάνου, Η. (2002), *Η Κοινωνική Ευρώπη. Ελλείμματα και Προοπτικές*, Αθήνα: Σιδέρης.
- Οικονόμου, Χ. και Φέρωνας Α. (επιμ.) (2006), *Οι Εκτός των Τειχών. Φτώχεια και Κοινωνικός Αποκλεισμός στις Σύγχρονες Κοινωνίες*, Αθήνα: Διόνικος.
- Οικονόμου, Χ. (2004), *Πολιτικές Υγείας στην Ελλάδα και τις Ευρωπαϊκές Κοινωνίες*, Διόνικος.
- Rhodes, M. and Meny, Y., (eds) (1998), *The Future of European Welfare. A New Social Contract?*, Macmillan Press.
- Σακελλαρόπουλος, Θ. (2003), *Ζητήματα Κοινωνικής Πολιτικής*, Διόνικος.
- Σακελλαρόπουλος, Θ. (2001), *Υπερεθνικές Κοινωνικές Πολιτικές την Εποχή της Παγκοσμιοποίησης*, Κρητική.
- Σακελλαρόπουλος, Θ. (1993), *Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική*, Κριτική.
- Sakellariopoulos, TH. and Berghman J., (eds) (2004), *Connecting Welfare Diversity Within the European Social Model*, Intersentia.
- Spicker, P. (2004), *Κράτος Πρόνοιας. Μια Γενική Θεωρία*, Διόνικος.
- Taylor-Gooby, P. (2004), *Making a European Welfare State? Convergences and Conflicts over European Social Policy*, Blackwell.
- Υφαντόπουλος, Γ., Μπαλούρδος, Δ. και Νικολόπουλος, Κ. (2009), *Οικονομικές και Κοινωνικές Διαστάσεις του Κράτους Πρόνοιας*, Αθήνα: Gutenberg.
- Weiler, J., Begg, I. and Peterson, J., (eds) (2003), *Integration in an Expanding European Union. Reassessing the Fundamentals*, Blackwell.

ΔΟΚΠ1.2-ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το συγκεκριμένο μάθημα επικεντρώνεται στη θεσμική ανάλυση του διεθνούς πλαισίου και των παρεμβάσεων των Διεθνών Οργανισμών στα εθνικά συστήματα κοινωνικής ασφάλειας και στην αξιολόγηση των επιπτώσεών τους σε σχέση με τις πολιτικές κοινωνικής ασφάλισης στην Ελλάδα.

Στόχος του μαθήματος είναι η απόκτηση γνώσεων και εμπειριών για τη διεθνή προστασία τους θεσμούς, τους κανόνες και τις ρυθμιστικές παρεμβάσεις (διερεύνηση υφιστάμενου νομικού και κανονιστικού πλαισίου) της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων Διεθνών Οργανισμών (Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, Συμβούλιο της Ευρώπης, Διεθνής Οργάνωση Εργασίας) στους τομείς της κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας. Παράλληλα το μάθημα προσανατολίζεται στην εφαρμογή κριτηρίων για την αξιολόγηση της επίδρασης των διεθνών μηχανισμών του Δικαίου Κοινωνικής Ασφάλειας στην Ελλάδα και την αξιοποίησή τους από σχεδιαστές πολιτικής και στελέχη της κοινωνικής διοίκησης.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Από μεθοδολογική άποψη, το μάθημα διακρίνεται σε τέσσερις κύριες ενότητες, οι οποίες επικεντρώνονται στη συγκριτική ανάλυση των εθνικών προτύπων προστασίας, ως προϋπόθεση για την κατανόηση και του διεθνούς θεσμικού πλαισίου. Στη συνέχεια ακολουθεί η θεσμική ανάλυση των παρεμβάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας και του Συμβουλίου της Ευρώπης αντίστοιχα, σε σχέση με τα εθνικά συστήματα ασφάλισης και πρόνοιας και ειδικότερα την περίπτωση της Ελλάδας. Και οι τέσσερις ενότητες στηρίζονται στην υιοθέτηση διεπιστημονικών προσεγγίσεων που αξιοποιούν τα πορίσματα της νομικής, της συγκριτικής και της κοινωνικοπολιτικής ανάλυσης, δίνοντας βέβαια έμφαση στη θεσμική ανάλυση και επεξεργασία.

- **Διεθνής συγκριτική ανάλυση των συστημάτων κοινωνικής προστασίας**
 - ✓ Εισαγωγικά
 - ✓ Ιστορική ανάλυση της κοινωνικής προστασίας
 - ✓ Συγκριτική ανάλυση των συστημάτων κοινωνικής προστασίας στην Ευρώπη και στον κόσμο
- **Πολιτικές, αρμοδιότητες και τεχνικές παρέμβασης του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας στα εθνικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας.**
 - ✓ Οι θεσμικές αρμοδιότητες του ΟΗΕ στο πεδίο της κοινωνικής προστασίας
 - ✓ Ο ρόλος του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου
 - ✓ Οι θεσμικές αρμοδιότητες της ΔΟΕ στο πεδίο της κοινωνικής προστασίας
 - ✓ Οι μηχανισμοί παρέμβασης του ΟΗΕ (Διεθνές Σύμφωνο για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα, Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, Πρότυπο Κανόνες για τα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες)
 - ✓ Οι μηχανισμοί παρέμβασης της ΔΟΕ (Διεθνείς Συμβάσεις Εργασίας και Συστάσεις)
 - ✓ Η επίδραση του ΟΗΕ και της ΔΟΕ στο ελληνικό σύστημα κοινωνικής ασφάλειας.
- **Πολιτικές, αρμοδιότητες και τεχνικές παρέμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης στα εθνικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας.**
 - ✓ Οι θεσμικές αρμοδιότητες του Συμβουλίου της Ευρώπης στο πεδίο της κοινωνικής προστασίας
 - ✓ Οι μηχανισμοί παρέμβασης (Σύμβαση για την Κοινωνική και Ιατρική Αντίληψη, Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης, Ευρωπαϊκός Κώδικας Κοινωνικής Ασφάλειας, Αναθεωρημένος Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης)
 - ✓ Η επίδραση του Συμβουλίου της Ευρώπης στο ελληνικό σύστημα κοινωνικής ασφάλειας

- **Πολιτικές, αρμοδιότητες και τεχνικές παρέμβασης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα εθνικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας.**
 - ✓ Οι θεσμικές αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πεδίο της κοινωνικής προστασίας
 - ✓ Οι βασικές αρχές του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Μοντέλου
 - ✓ Οι παρεμβάσεις στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης (συντονισμός εθνικών ασφαλιστικών συστημάτων, ισότητα μεταχείρισης των δύο φύλων, λειτουργία του δεύτερου πυλώνα)
 - ✓ Οι παρεμβάσεις στον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας (ελευθερίες παροχής υπηρεσιών, ισότητα μεταχείρισης)
 - ✓ Οι νέες πολιτικές και η Ανοικτή Μέθοδος Συντονισμού (οι πολιτικές για τις συντάξεις και την κοινωνική ενσωμάτωση)
 - ✓ Η επίδραση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο ελληνικό σύστημα κοινωνικής ασφάλειας.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βενιέρης, Δ.(2002), *Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης*, Αθήνα.

Κατρούγκαλος, Γ. (2003), *Θεσμοί Κοινωνικής Προστασίας στο Σύγχρονο Κόσμο*, Αθήνα.

Κατρούγκαλος, Γ. (1997), *Το Κοινωνικό Κράτος της Μεταβιομηχανικής Εποχής*, Αθήνα.

Κοντιάδης, Ξ. (2004), *Συνταγματικές Εγγυήσεις και Θεσμική Οργάνωση του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλειας*, Αθήνα.

Κοντιάδης, Ξ. (1997), *Όψεις Αναδιάρθρωσης του Κράτους Πρόνοιας στην Ευρώπη*, Αθήνα.

Κρεμάλης, Κ. (1996), *Διεθνές και Ευρωπαϊκό Δίκαιο Κοινωνικής Ασφάλειας*, Σακκουλας, Αθήνα.

Παπαρρηγοπούλου – Πεχλιβανίδη, Π. (2002), *Η Επικουρική Κοινωνική Ασφάλιση στο Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Δίκαιο του Ανταγωνισμού*, Αθήνα: Α.Ν.Σακκουλας.

Ρόμπολης, Σ. και Χλέτσος, Ν. (1995), *Η Κοινωνική Πολιτική Μετά την Κρίση του Κράτους Πρόνοιας*, Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής.

Runft, H. (1991), *Ενοποίηση της Ευρώπης και Κοινωνική Ασφάλεια των Παλιννοστούντων*, Αθήνα.: Α. Ν. Σάκκουλας,

Σακελλαρόπουλος, Θ. (1993), *Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική*, Αθήνα : Κριτική.

Σακελλαρόπουλος. Θ. (2001), *Υπερεθνικές Κοινωνικές Πολιτικές την Εποχή της Παγκοσμιοποίησης*, Αθήνα.: Κριτική.

Στεφάνου-Νικολακοπούλου, Η. (2001), *Κοινωνική Ευρώπη – Ελλείμματα και Προοπτικές*, Αθήνα: Ι. Σιδερης,

Τσοτσόρου, Θ. και Σκλήκας, Ν. (1997), *Το Κοινοτικό Δίκαιο Κοινωνικής Ασφάλειας των Διακινούμενων Προσώπων*, Αθήνα: Α. .Ν. Σάκκουλας.

Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών και Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (2002), *Η Ελληνική Έκθεση Στρατηγικής για τις Συντάξεις*, Αθήνα.

ΔΟΚΠ1.3-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ*

Ι. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η εξοικείωση των σπουδαστών / τριών με τον τρόπο λειτουργίας του συστήματος κοινωνικής προστασίας και πως αυτό επηρεάζεται αλλά και επηρεάζει βασικές οικονομικές λειτουργίες του οικονομικού συστήματος. Αναδεικνύεται ο τρόπος λειτουργίας του συστήματος κοινωνικής προστασίας αλλά και ο προβληματισμός που αναπτύσσεται διεθνώς για τη νέα του δομή και το ρόλο του. Έχοντας αυτό το θεωρητικό υπόβαθρο, αλλά γνωρίζοντας και εφαρμοσμένες πτυχές του συστήματος κοινωνικής μπορούν να ανταποκριθούν επαρκώς στις ανάγκες της Κοινωνικής Διοίκησης.

Βασικοί στόχοι του μαθήματος είναι να:

- κατανοούν την έννοια της κοινωνικής προστασίας

- μπορούν να αναλύουν τα οικονομικά στοιχεία του συστήματος κοινωνικής προστασίας
- γνωρίζουν τη διαφορετικότητα της δομής κοινωνικής προστασίας στα κράτη – μέλη της Ε.Ε.
- αναλύουν τις επιπτώσεις των δαπανών της κοινωνικής προστασίας στην απασχόληση, στην αναδιανομή του εισοδήματος, στην καταπολέμηση της φτώχειας
- προσδιορίζουν το χαρακτήρα της κοινωνικής πολιτικής και τους παράγοντες που τον επηρεάζουν
- κατανοούν και να αναλύουν τη δομή υποσυστημάτων κοινωνικής προστασίας (υγεία, πρόνοια, ασφάλιση)
- αξιολογούν επιμέρους πτυχές της κοινωνικής πολιτικής
- γνωρίζουν και να αναλύουν τους περιορισμούς του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης
- αξιολογούν εναλλακτικούς τρόπους χρηματοδότησης του συστήματος κοινωνικής προστασίας
- προτείνουν τρόπους βελτίωσης της αποτελεσματικότητας του συστήματος κοινωνικής προστασίας

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- **Η κοινωνική προστασία μέσα από τα στοιχεία**
 - ✓ Προσδιορισμός της έννοιας κοινωνικής προστασίας
 - ✓ Τρόποι μέτρησης της κοινωνικής προστασίας
 - ✓ Η κοινωνική προστασία στην Ελλάδα (Κοινωνικός Προϋπολογισμός, Στοιχεία ΥΠΕΘΟ και στοιχεία ESSPROS).
 - ✓ Η κοινωνική προστασία στην Ευρώπη (ESSPROS, Η κοινωνική κατάσταση στην Ευρώπη – Eurostat)
 - ✓ Κοινωνικοί δείκτες
 - ✓ Προβλήματα και συμπεράσματα από την αποτύπωση και την αξιοποίηση των στατιστικών στοιχείων.

- **Η κοινωνική προστασία σήμερα**
 - ✓ Ποια είναι η δομή της κοινωνικής προστασίας στην χώρες της Ε.Ε. και ΗΠΑ
 - ✓ Η δομή του συστήματος κοινωνικής προστασίας στην Ελλάδα
 - ✓ Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν τη δομή του συστήματος κοινωνικής προστασίας
 - ✓ Πως η δομή του συστήματος κοινωνικής προστασίας επηρεάζει την οικονομική ανάπτυξη, την απασχόληση και την αναδιανομή του εισοδήματος
 - ✓ Ποια είναι τα θέματα και οι προκλήσεις για το σύστημα κοινωνικής προστασίας
 - ✓ Παγκοσμιοποίηση και σύστημα κοινωνικής προστασίας
 - ✓ Ο ρόλος του συστήματος κοινωνικής προστασίας στην ενοποιημένη Ευρώπη. Υπάρχει αναζήτηση ευρωπαϊκού μοντέλου ;
 - ✓ Η έννοια της στοχοθέτησης στο σύστημα κοινωνικής προστασίας
 - ✓ Ανάλυση των επιπτώσεων των δαπανών του συστήματος κοινωνικής προστασίας στην απασχόληση, στην ανάπτυξη και στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.
 - ✓ Νέες τάσεις και χαρακτηριστικά του συστήματος κοινωνικής προστασίας
- **Η κοινωνική προστασία ως συνιστώσα του οικονομικού συστήματος**
 - ✓ Η Κοινωνική προστασία ως παραγωγικός συντελεστής
 - ✓ Η έννοια του κοινωνικού κεφαλαίου
 - ✓ Η κοινωνική προστασία και το ανθρώπινο κεφάλαιο
 - ✓ Τρόποι χρηματοδότησης της κοινωνικής προστασίας και οικονομική μεγέθυνση
 - ✓ Κοινωνική προστασία και οικονομικός κύκλος
 - ✓ Κοινωνική προστασία και οικονομική μεγέθυνση : ποια είναι η αιτιώδης σχέση;
- **Υποσυστήματα κοινωνικής προστασίας και πολιτικής**
 - ✓ Η πολιτική οικονομία του συστήματος συνταξιοδότησης (Δαπάνες – έσοδα, οικονομική αποτελεσματικότητα, οικονομικοί και δημογραφικοί

περιορισμοί, δημοσιονομική κρίση, ανισότητες στις παροχές, επιπτώσεις στην οικονομική ανάπτυξη, εναλλακτικοί τρόποι χρηματοδότησής του, διεθνείς τάσεις μεταρρύθμισης του συστήματος)

- ✓ Η πολιτική οικονομία του συστήματος απασχόλησης (τρόπος προστασίας από την ανεργία, προώθηση της απασχόλησης, επιπτώσεις στην οικονομία και στην κοινωνία)
- ✓ Η πολιτική οικονομία της πρόνοιας (οριοθέτηση της φτώχειας, μέτρηση της φτώχειας, ο ρόλος του προνοιακού συστήματος στην οικονομική ανάπτυξη)
- ✓ Η πολιτική οικονομία του συστήματος υγείας (αγορά και κράτος στην υγεία, δημόσιες – ιδιωτικές δαπάνες υγείας, τρόπος χρηματοδότησης της υγείας, υγεία και οικονομική μεγέθυνση, χρηματοδότηση υγείας και ανάπτυξη)

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Buti, M., Franco, D. and Pench, L. (1997), Reconciling the Welfare State with Sound Public Finances and High Employment, *in European Economy, Reports and Studies, The Welfare State in Europe, Challenges and Reforms.*

Atkinson, A. (1997), The Economics of the Welfare State: an Incomplete Debate, in *European Economy, Reports and Studies, The Welfare State in Europe, Challenges and Reforms.*

Lindbeck, A. (1997), Welfare State Dynamics, *in European Economy, Reports and Studies, The Welfare State in Europe, Challenges and Reforms.*

Folster, S. (1997), Social Insurance Based on Personal Savings Account: A Possible Reform Strategy for Overburdened Welfare States? Welfare State Dynamics, *in European Economy, Reports and Studies, The Welfare State in Europe, Challenges and Reforms.*

Orszag, J. M. and Snower, D. J. (1997), Expanding the Welfare System: Proposal for Reform, *in European Economy, Reports and Studies, The Welfare State in Europe, Challenges and Reforms.*

Darnaut, N. (1997), Reform of the Social Security System in France: Challenges and Prospects, in *European Economy, Reports and Studies, The Welfare State in Europe*, Challenges and Reforms.

Franco, D. and Munzi, T. (1997), Ageing and Fiscal Policies in the European Union, in *European Economy, Reports and Studies, The Welfare State in Europe*, Challenges and Reforms.

Orszag, P. R. and Stiglitz, J. E. (1999), Rethinking Pension Reform: Ten Myths About Social Security Systems, Paper Presented at the Conference on “*New Ideas About the Old Age Security*”, The World Bank Washington, D.C., September 14-15.

Geldof, D. (1999), New Activation Policies: Promises and Risks, in *M.Heikkila, Linking Welfare and Work*, European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions.

Hvinden, B. (1999), Activation: a Nordic Perspective, in *M.Heikkila, Linking welfare and Work*, European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions.

Bosco, A. and Chassard, Y. (1999), A Shift in the Paradigm: Surveying the European Union Discourse on Welfare Work, in *M.Heikkila, Linking Welfare and Work*, European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions.

Ditch, J. (1999), The Structure and Dynamics of Social Assistance in the European Union, in *M.Heikkila, Linking Welfare and Work*, European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions.

Hanesch, W. (1999), The Debate on Reforms of Social Assistance in Western Europe, in *M.Heikkila, Linking Welfare and Work*, European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions.

OECD (1999), *The Local Dimension of Welfare-to-Work*, OECD.

ILO, (2004), *Cichon et al Financing Social Protection*,

***Απουσιάζει η παρουσίαση του κεφαλαίου σχετικά με τον Κοινωνικό Προϋπολογισμό**

ΔΟΚΠ1.4-ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα έχει ως βασικό στόχο να βοηθήσει τους σπουδαστές να κατανοήσουν τη διαμόρφωση του πλαισίου τόσο των εθνικών, όσο και των ευρωπαϊκών κοινωνικών πολιτικών. Αυτό θεωρείται ως πεδίο κοινωνικής παρέμβασης, ιδωμένο υπό το πρίσμα της κοινωνικής μεταβολής και της συγκριτικής διάστασης, αλλά και κάτω από τον προβληματισμό, που αναπτύσσεται στους κόλπους της χώρας μας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το σημαντικό ρόλο, που οι κοινωνικές αλλαγές διαδραματίζουν στη διαμόρφωση του οικονομικού συστήματος.

Παράλληλα, σκοπός του μαθήματος είναι να προσεγγίσει τα πρότυπα, τα μοντέλα που εκφράζονται μέσα από τις επιμέρους πολιτικές για την απασχόληση και τη μετανάστευση, τις ίσες ευκαιρίες, τις πολιτικές για τα ΑμΕΑ, να θέσει ερωτήματα για την παρούσα αναδιάρθρωση και το μέλλον της κοινωνικής πολιτικής στην Ευρώπη και στη χώρα μας, να περιγράψει τη διαμόρφωση πολιτικής μέσα από τις πολιτικές λειτουργίες των διαφόρων οργάνων, να συνοψίσει την ακολουθούμενη στρατηγική στους διάφορους τομείς της κοινωνικής δραστηριότητας, όπως και να καταγράψει τα μέτρα, που προτάθηκαν ή ελήφθησαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση στον τομέα της απασχόλησης, μετανάστευσης και πως αυτά μεταλλάχθηκαν στη χώρα μας.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- **Το πλαίσιο της κοινωνικής πολιτικής στην Ευρωπαϊκή Ένωση**
 - ✓ Το τέλος της απασχόλησης;
 - ✓ Οι ανισότητες στην εργασία
 - ✓ Απασχόληση και ΑμΕΑ
 - ✓ Βασικές αρχές κοινωνικής πολιτικής και κράτος πρόνοιας
 - ✓ Κοινωνική εναρμόνιση, σύγκλιση, συνοχή
 - ✓ Τα όργανα της κοινωνικής πολιτικής στην Ευρωπαϊκή Ένωση

- ✓ Οι πολιτικές στήριξης της νόμιμης μετανάστευσης μέσα από τις συνόδους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των Εθνικών Σχεδίων Δράσης για την απασχόληση και Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την ενσωμάτωση
- ✓ Δομές στήριξης κοινωνικής πολιτικής σε Ευρωπαϊκό και Εθνικό επίπεδο
- ✓ Ευρωπαϊκά δίκτυα
- **Θεσμοί και πολιτικές για την απασχόληση**
 - ✓ Το θεσμικό πλαίσιο της απασχόλησης
 - ✓ Τα όργανα της Κοινωνικής Πολιτικής της Ε.Ε.
 - ✓ Διαμόρφωση Πολιτικής Απασχόλησης μέσα από τις συνόδους του Συμβουλίου
- **Η στρατηγική για την Απασχόληση**
 - ✓ Ο Πρώτος Πυλώνας: Βελτίωση της Απασχολησιμότητας
 - ✓ Ο Δεύτερος Πυλώνας: Ανάπτυξη επιχειρηματικού πνεύματος και δημιουργία θέσεων εργασίας
 - ✓ Ο Τρίτος Πυλώνας: Ενθάρρυνση της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων και των εργαζομένων τους
 - ✓ Ο Τέταρτος Πυλώνας: Ενίσχυση της ισότητας των ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών
- **Τα μέτρα της Ε.Ε. για την απασχόληση**
 - ✓ Οι κατευθυντήριες γραμμές
 - ✓ Η δημιουργία των Εθνικών Σχεδίων Δράσης για την Απασχόληση
 - ✓ Η ανοικτή μέθοδος συντονισμού
 - ✓ Το Σύμφωνο
 - ✓ Οι συστάσεις
- **Μελέτη Περίπτωσης**

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Η Συνθήκη του Άμστερνταμ. ΕΕ, (1999), *Bilan de Cinq Années de Stratégie Européenne pour l' Emploi Com* (2002) ,416final.

ΕΕ, (2000), *Απασχόληση και Κοινωνικές Υποθέσεις*.

- ΕΕ, (2001), *Η Απασχόληση και η Κοινωνική Πολιτική της ΕΕ 1999-2001*.
- Ε.Ε., *Η Λευκή Βίβλος*.
- Ε.Ε., *Η Πράσινη Βίβλος*.
- (2002) , *Plan d' Action de la Commission en Matière de Compétences et du Mobilité com*, 72 final.
- (7/3/2002), *Vers d' Accroissement de la Participation au Marché du Travail et la Promotion du Vieillissement Actif-Rapport Conjoint de la Commission en Matière et du Conseil*.
- Κιουλάρα, Κ. και Σάραγκα, Λ., *Ευρωπαϊκή Ενοποίηση και Αγορά Εργασίας*, IOBE .
- Κουζής, Ι. (2001), *Εργασιακές Σχέσεις και Ευρωπαϊκή Ενοποίηση*, ΙΝΕ.
- L 2985, *L' Egalité des Chances Entre les Femmes et les Hommes dans l Union Européenne* , Lux :ISBN 92-894-4075-9.
- L 2985 , *La Politique de l' Union Européenne en Matière de l' Emploi et de Protection Sociale 1999-2001*, Lux; ISBN 92894-1534-7.
- (2002), *Le Dialogue Social Européen, Force de Modernisation et de Changement com*, 431 final.
- Νικολακοπούλου-Στεφάνου, (2001), *Η Σύγκλιση Συστημάτων Κοινωνικής Ασφάλισης*, Αθήνα: Σιδέρης.
- Ρίφκιν , Τζ. (1996), *Το Τέλος της Εργασίας και το Μέλλον της*, Αθήνα: Νέα Σύνορα.
- Σακελαρόπουλος, Θ. (2001), *Ευρωπαϊκές Κοινωνικές Πολιτικές*. Αθήνα: Κριτική.
- Συμπεράσματα της Προεδρίας, Λισσαβόνα 2000, Στοκχόλμη 2000, Λάακεν 2001
- Τσαούσης, Δ.(επιμ.) (1998), *Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική*, Αθήνα: Gutenberg.

ΔΟΚΠ2-ΘΕΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΔΟΚΠ2.1-ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ, ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΝΕΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βασικός στόχος του μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι σπουδαστές/τριες βασικά στοιχεία του Εργατικού Δικαίου, την έννοια της αγοράς εργασίας, των μεταβολών που συντελούνται στην αγορά εργασίας, την έννοια και τα αίτια της ανεργίας και των πολιτικών απασχόλησης.

Ειδικότερα οι στόχοι του μαθήματος αυτού είναι να μπορούν οι σπουδαστές/τριες:

- Να εξοικειωθούν με τα βασικά στοιχεία του Εργατικού Δικαίου
- Να κατανοούν την έννοια της αγοράς εργασίας και τη διαφορετικότητά της από οποιαδήποτε άλλη αγορά
- Να κατανοούν τις αλλαγές της αγοράς εργασίας που συντελούνται και πώς αυτές επηρεάζουν τις εργασιακές σχέσεις
- Να κατανοούν και να αναλύουν το πρόβλημα της ανεργίας καθώς και τις επιπτώσεις και τις συνέπειες από την ανεργία
- Να αναλύουν και να αξιολογούν τις πολιτικές απασχόλησης
- Να εξετάζουν τα μοντέλα των εργασιακών οργανώσεων και σχέσεων στην οικονομική και κοινωνική δυναμική τους.

Η αντιμετώπιση των πραγματικοτήτων της απασχόλησης, εδραιωμένη στην προηγούμενη συζήτηση, προσφέρεται και για την επικοινωνία των σπουδαστών, με άμεσες και μετρήσιμες διαστάσεις των φαινομένων της εργασίας για μια σταθερή κατεύθυνση για διεθνείς συγκρίσεις και για την ενεργό δοκιμασία των πορισμάτων της οργανωτικής θεώρησης των εργασιακών σχέσεων.

Στο πλαίσιο αυτό, οι αναφορές και επεξεργασίες θα κινηθούν στην ανάλυση ποσοτικών δεδομένων και μετρήσεων, σε ευρείς χρόνους -με συγκριτικό μέτρο τις χώρες του ΟΟΣΑ- (από το 1970 ως το 2001), με στόχο να αναδειχθούν οι συνολικές μεταβολές και οι διαφορές ανάμεσα στα διαφορετικά εθνικά ή περιφερειακά υποδείγματα απασχόλησης και τις διάφορες πλευρές συγκρότησης των δομών και έκφρασης των λειτουργιών των εργασιακών οργανώσεων και σχέσεων.

Τέλος, επιχειρείται η περιγραφή των φαινομένων της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού καθώς και η δράση σε εθνικό και διεθνές επίπεδο για τη χάραξη στρατηγικής ανάπτυξης και πολιτικής που συμβάλλει στην καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και την αύξηση της κοινωνικής συνοχής.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- **Αγορά εργασίας εξελίξεις και προοπτικές**
 - ✓ Ανάλυση της Έννοιας και της Δομής της αγοράς εργασίας
 - ✓ Ο ρόλος της αγοράς εργασίας στην προώθηση της Οικονομικής ανάπτυξης και της μείωσης των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων
 - ✓ Δημογραφικοί Περιορισμοί
 - ✓ Γήρανση πληθυσμού και αγοράς εργασίας
 - ✓ Ορισμός και τρόποι μέτρησης του ποσοστού ανεργίας
 - ✓ Πληθωρισμός και ανεργία – αίτια της ανεργίας
 - ✓ Παγκοσμιοποίηση και ανεργία-ONE και ανεργία
 - ✓ Κατώτατοι μισθοί και ανεργία
 - ✓ Τάσεις στην ελληνική αγοράς εργασίας
 - ✓ Ορισμός και μέτρηση της ανεργίας στην Ελλάδα
- **Οι Εργασιακές Σχέσεις στην Ελλάδα**
 - ✓ Έννοια και χαρακτηριστικά του ελληνικού συστήματος εργασιακών σχέσεων
 - ✓ Οι φορείς των εργασιακών σχέσεων στην Ελλάδα
 - ✓ Τα μέσα ρύθμισης των εργασιακών σχέσεων στην Ελλάδα
 - Η Νομοθεσία

- Ο ρόλος των συλλογικών διαπραγματεύσεων και των συλλογικών συμβάσεων εργασίας
- Ο ρόλος του κοινωνικού διαλόγου
- Το ρυθμιστικό πλαίσιο για τις εργασιακές σχέσεις στην Ε.Ε.
- Εργασιακές Σχέσεις και ελληνική αγορά εργασίας
- **Νέες μορφές οργάνωσης της Εργασίας στην Κοινωνία της Πληροφορίας**
 - ✓ Έννοια της Νέας Οργάνωσης της Εργασίας
 - ✓ Η Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Νέα Οργάνωση της Εργασίας
 - ✓ Το ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο για τον εκσυγχρονισμό της οργάνωσης της εργασίας
 - Νέες μορφές απασχόλησης και οργάνωση της εργασίας (μερική απασχόληση, εργασία ορισμένου χρόνου, προσωρινή απασχόληση, κ.λ.π.)
 - Οργάνωση του χρόνου εργασίας στις επιχειρήσεις
 - Νέες Τεχνολογίες και νέες μορφές οργάνωσης της εργασίας: η τηλεργασία
- **Φτώχεια και Κοινωνικός Αποκλεισμός**
 - ✓ Ιστορική και θεωρητική προσέγγιση
 - ✓ Φτώχεια και κοινωνικός αποκλεισμός στη νεωτερικότητα και την ύστερη νεωτερικότητα
 - από το ιδεώδες της κοινωνικής συνοχής στην κοινωνία που αποκλείει
 - ✓ Φτώχεια και Εισοδηματικές Ανισότητες
 - Το φαινόμενο της φτώχειας
 - Πολιτικές καταπολέμησης της φτώχειας σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο
 - ✓ Κοινωνικός Αποκλεισμός
 - Το φαινόμενο του κοινωνικού αποκλεισμού
 - Πολιτικές καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Bean, CH. R. (1996), The Role of Demand-management Policies in Reducing Unemployment, in *Snower, D.J. and De La Dehesa G., Unemployment Policy. Government Options For The Labour Market.*

Blank, R. (1997), “Is There a Trade-off Between Unemployment and Inequality?”, *the Jerome Levy Economics Institute of Bard College*, **33**.

Γιαννακούρου Μ. και Δενδρινός Γ. (2004), «Η Ποιότητα της Εργασίας. Θεωρητικές Προσεγγίσεις - Θεσμικές διαστάσεις», *Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων*, **33**, σελ. 7 –31.

Dreze, J. H. and Sneessens H. (1996), “Technological Development, Competition from low-wage Economies and low-skilled Unemployment”, in *D.J. Snower, G. De La Dehesa, Unemployment Policy, Government options for the labour market.*

EC OBSERVATORY (1992), *EC Observation on National Policies to Combat Social Exclusion: Consolidated Report Greece*, ISBN 960-7093-28-3, Εκπονηθείσα Συγκεντρωτική Έκθεση για το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών και την Ευρωπαϊκή Ένωση με θέμα τις Διαστάσεις του Κοινωνικού Αποκλεισμού στην Ελλάδα, Αθήνα.

EC OBSERVATORY (1990), *EC Observation on National Policies to Combat Social Exclusion: First National Report Greece*, ISBN 960-7093-30-5, Εκπονηθείσα Ετήσια Έκθεση για το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών και την Ευρωπαϊκή Ένωση με θέμα τις Διαστάσεις του Κοινωνικού Αποκλεισμού στην Ελλάδα, Αθήνα.

Gordon, R.J. (1996), “Is There a Trade-off Between Unemployment and Productivity Growth?”, in *D.J. Snower, G. de la Dehesa, Unemployment Policy. Government options for the labor market.*

Hobsbawm, E. (1995), *Η Εποχή των Άκρων – Ο Σύντομος Εικοστός Αιώνας 1914-1991*, Αθήνα: Θεμέλιο.

Hutchens, R. M. (1994), *A Path to Good Jobs?*, The Jerome Levy Economics Institute of Bard College, **11**.

Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα (1998), *Κοινωνικές Ανισότητες και Κοινωνικός Αποκλεισμός* (6ο επιστημονικό συνέδριο), Αθήνα: Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα.

Καραντινός, Δ., Μαράτου-Αλιπράντη, Λ. και Φρονίμου Ε. (Επιμ.) (1996), *Διαστάσεις του Κοινωνικού Αποκλεισμού στην Ελλάδα: Κύρια Θέματα και Προσδιορισμός Προτεραιοτήτων Πολιτικής*, έκθεση για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, Αθήνα: Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών.

Κασιμάτη, Κ. (επιμ.) (1998), *Κοινωνικός Αποκλεισμός: η Ελληνική Εμπειρία*, Κέντρο Κοινωνικής Μορφολογίας και Κοινωνικής Πολιτικής, Αθήνα: Gutenberg .

Κουζής, Γ. (2001), *Εργασιακές Σχέσεις και Ευρωπαϊκή Ενοποίηση*, Μελέτες του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ.

Κουκιάδης Ι. (Απρίλιος 2003), «Η Πολιτική Ισορροπίας μεταξύ της Ευελιξίας της Εργασίας και της Προστασίας των Εργαζομένων», *Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων*, **30**, σελ. 24-29.

Κουκουλές, Γ.(1998), «Συλλογικές Εργασιακές Σχέσεις», σε Ξ. Πετρινώτη, Γ. Κουκουλές, *Επετήριδα Εργασίας* , Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Παντείου.

Κραβαρίτου Γ., *Χαρακτηριστικά του Ελληνικού Συστήματος Εργασιακών Σχέσεων*, ΕΕΔ 1995.289

Layard, R. (1996), «Preventing long-term Unemployment: an Economic Analysis», in D.J. Snower, G. de la Dehesa, *Unemployment policy*, Government options for the labour market.

Λύτρας, Α. Ν. (2000), *Κοινωνία και Εργασία, Ο Ρόλος των Κοινωνικών Τάξεων*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Λύτρας, Α.Ν. και Σουλιώτης, Κ.Ν. (2004), *Αποκλεισμοί στην Παγκοσμιοποίηση*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Λύτρας, Α.Ν. και Παντέλογλου, Π. (1999), *Φορείς και Δίκτυα Καταπολέμησης του Κοινωνικού Αποκλεισμού*, έκθεση προς το Υπουργείο Παιδείας, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, Αθήνα: Πάντειο Πανεπιστήμιο.

Millard, S.P. and Mortensen, D.T. (1999), *The Unemployment and Welfare Effects of Labour Market Policy: A Comparison of the USA and the UK*, OECD, *Implementing the OECD Jobs Strategy*.

Minford, P. (1996), “Unemployment in the OECD and its Remedies”, in D.J. Snower, G. de la Dehesa, *Unemployment policy*. Government options for the labour market.

Nicaise, I., (et al) (1995), *Labour Market Programmes for the Poor in Europe: Pitfalls, Dilemmas and how to Avoid them*, Avebury.

Nickell, S.J. and BELL B. (1996), “Would Cutting Payroll Taxes on the Unskilled have a Significant Impact on Unemployment?”, in D.J. Snower, G. de la Dehesa, *Unemployment Policy*. Government options for the labour market.

(Ο.Κ.Ε.), Γνώμη υπ’ αριθμ. 86/2002, *Ο Κοινωνικός Διάλογος στην Ελλάδα: Αποτίμηση, Τάσεις, Προοπτικές*, <http://www.oke.gr>.

Πάκος, Θ. (Επιμ.) (2000), *Κοινωνία των 2/3: Διαστάσεις του Σύγχρονου Κοινωνικού Προβλήματος* (διεθνές συνέδριο), Αθήνα: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Παντείου Πανεπιστημίου.

Phelps, E.S.(1996), «Wage Subsidy Programmes: Alternative Designs», in D.J. Snower, G.de la Dehesa, *Unemployment Policy*. Government options for the labour market.

Gilles, S.P. (1996), “ High Unemployment from a Political Economy Perspective”, in D.J. Snower, G. de la Dehesa, *Unemployment Policy*. Government options for the labour market.

Snower, D.(1996), “Evaluating Unemployment Policies: What do the Underlying Theories Tell us”, in D.J. Snower, G.de la Dehesa, *Unemployment Policy*, Government options for the labour market.

ΔΟΚΠ2.2-ΘΕΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το συγκεκριμένο μάθημα επικεντρώνεται στη θεσμική και κοινωνικοπολιτική ανάλυση των βασικών τεχνικών κοινωνικής προστασίας σε εθνικό και υπερεθνικό επίπεδο: πρόκειται για τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας που

συνθέτουν σήμερα και τον κύριο άξονα κατοχύρωσης του Κοινωνικού Κράτους. Υιοθετείται μάλιστα από άποψη σύλληψης της ύλης μία διευρυμένη προσέγγιση που αποβλέπει ακριβώς να προσαρμόσει τις παραδοσιακές διαστάσεις της κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας στις σύγχρονες ανάγκες και συνθήκες κάλυψης του πληθυσμού.

Στόχος του μαθήματος η απόκτηση γνώσεων και εμπειριών για τους θεσμούς, τους κανόνες και τις ρυθμιστικές παρεμβάσεις (διερεύνηση υφιστάμενου νομικού και κανονιστικού πλαισίου) στους τομείς της κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας, καθώς και η ανάδειξη των τεχνικών οργάνωσης και λειτουργίας των πολιτικών ασφάλισης και πρόνοιας. Παράλληλα επιχειρείται η ολοκληρωμένη παρουσίαση των πιο σημαντικών έργων της ελληνικής αλλά και της διεθνούς βιβλιογραφίας για τις προοπτικές εξέλιξης των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας, με ιδιαίτερη έμφαση σε θέματα σχεδιασμού, οργάνωσης και διαχείρισης των παροχών.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Από μεθοδολογική άποψη, το μάθημα διακρίνεται σε τρεις κύριες ενότητες: η πρώτη κατευθύνεται στην ανάπτυξη τυποποιήσεων και οριοθετήσεων σε σχέση με συγγενείς έννοιες στο πεδίο της κοινωνικής διοίκησης (κοινωνική πολιτική, κοινωνική ασφάλεια, κοινωνική πρόνοια), η δεύτερη επικεντρώνεται στη διερεύνηση του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου και η τρίτη στην εξέταση της λειτουργίας και των προοπτικών εξέλιξης των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας.

Και οι τρεις ενότητες στηρίζονται στην υιοθέτηση διεπιστημονικών προσεγγίσεων που αξιοποιούν τα πορίσματα της νομικής, της συγκριτικής και της κοινωνικοπολιτικής ανάλυσης, δίνοντας βέβαια έμφαση στη θεσμική ανάλυση και επεξεργασία.

Από άποψη περιεχομένου, το μάθημα διαρθρώνεται σε δύο κύριες θεματικές ενότητες: η πρώτη αφορά τους θεσμούς και τις πολιτικές της κοινωνικής ασφάλισης και η δεύτερη τους θεσμούς και τις πολιτικές της κοινωνικής πρόνοιας.

Σε σχέση με τη διάρθρωση της ύλης, το περιεχόμενο του μαθήματος καλύπτει τα ακόλουθα γνωστικά αντικείμενα:

- Γενικές αρχές και βασικές διαστάσεις του θεσμού της κοινωνικής ασφάλειας / Οριοθέτηση σε σχέση με συγγενείς έννοιες
- Παραδοσιακές και εναλλακτικές προσεγγίσεις για την τυποποίηση και το περιεχόμενο του θεσμού
- Τα μοντέλα κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Η ιστορική εξέλιξη και κατοχύρωση του θεσμού της κοινωνικής ασφάλειας στην Ελλάδα
- Συστήματα ασφαλιστικής προστασίας και φορείς κάλυψης στην Ελλάδα – Προνοιακοί φορείς και τεχνικές οργάνωσης
- Οι πηγές του Ελληνικού δικαίου κοινωνικής ασφάλειας
- Η τυποποίηση των ασφαλιστικών παροχών
- Η τυποποίηση των προνοιακών παροχών και υπηρεσιών
- Οι τεχνικές οργάνωσης και διοίκησης των ασφαλιστικών και προνοιακών φορέων
- Χορήγηση και διεκδίκηση των ασφαλιστικών και προνοιακών παροχών
- Οι προοπτικές εξέλιξης του θεσμού σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο
- Οι προτάσεις αναθεώρησης και μεταρρύθμισης των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης.

Παρουσίαση των θεματικών ενότητων

- **Κοινωνική Ασφάλιση**
 - ✓ Γενικές αρχές και βασικές διαστάσεις του θεσμού της κοινωνικής ασφάλισης /οριοθέτηση σε σχέση με συγγενείς έννοιες
 - ✓ Παραδοσιακές και εναλλακτικές προσεγγίσεις για την τυποποίηση και του περιεχόμενο του θεσμού
 - ✓ Τα μοντέλα κοινωνικής ασφάλισης στις χώρες της Ε.Ε.
 - ✓ Η ιστορική εξέλιξη και κατοχύρωση του θεσμού της κοινωνικής ασφάλισης στην Ελλάδα
 - ✓ Συστήματα ασφαλιστικής προστασίας και φορείς κάλυψης στην Ελλάδα/ Οργάνωση και διοίκηση του θεσμού)

- ✓ Οι πηγές του ελληνικού δικαίου κοινωνικής ασφάλισης
- ✓ Ζητήματα υπαγωγής και εξέλιξης της ασφαλιστικής σχέσης (έναρξη, διάρκεια, διακοπή, λήξη)
- ✓ Η τυποποίηση των ασφαλιστικών παροχών
- ✓ Έννοια και κατηγορίες των ασφαλιστικών παροχών
- ✓ Χορήγηση και διεκδίκηση των ασφαλιστικών παροχών από Έλληνες και αλλοδαπούς που διαμένουν στην Ελλάδα: η περίπτωση των μεταναστών και των προσφύγων Οι προοπτικές εξέλιξης του θεσμού σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο
- ✓ Οι προτάσεις αναθεώρησης και μεταρρύθμισης των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης

- **Κοινωνική Πρόνοια**

- ✓ Η θεσμική κατοχύρωση της Κοινωνικής Πρόνοιας στο πλαίσιο προστασίας των κοινωνικών δικαιωμάτων
- ✓ Οι αρχές άσκησης προνοιακής πολιτικής
- ✓ Οι τεχνικές υλοποίησης των αρχών (έλεγχος των μέσων βιοπορισμού, έλεγχος της προσωπικής ή οικογενειακής κατάστασης)
- ✓ Τα συστήματα Κοινωνικής Πρόνοιας (το σκανδιναβικό, το ηπειρωτικό, το αγγλοσαξονικό και το λατινικό μοντέλο)
- ✓ Η ενεργοποίηση του εθελοντικού τομέα
- ✓ Τυπολογία των προνοιακών παροχών (οι παροχές σε χρήμα, οι παροχές σε είδος, οι προσωπικές υπηρεσίες)
- ✓ Το περιεχόμενο των παροχών
 - Οι παροχές εξασφάλισης ενός ελαχίστου εισοδήματος
 - Τα επιδόματα σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης
 - Οι υπηρεσίες κλειστής /ιδρυματικής περίθαλψης
 - Οι υπηρεσίες ανοικτής περίθαλψης
 - Τα προγράμματα βοήθειας στο σπίτι
 - Οι υπηρεσίες προώθησης και απασχόλησης
- ✓ Τα προγράμματα κάλυψης των ομάδων στόχων στο Ελληνικό Σύστημα
 - Ανασφάλιστοι ηλικιωμένοι
 - Άτομα με ειδικές ανάγκες

- Απροστάτευτα παιδιά
- Μονογονεϊκές οικογένειες
- Άστεγοι
- Πρόσφυγες και Μετανάστες
- ✓ Η θεσμοθέτηση του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας (οι αρχές και η λειτουργία του Συστήματος, οι φορείς υλοποίησης)
- ✓ Η διεκδίκηση των προνοιακών δικαιωμάτων
 - Διοικητικές διαδικασίες επίλυσης των διαφορών
 - Η προσφυγή στα Δικαστήρια
 - Τα συστήματα νομικής συνδρομής
 - Ο ρόλος του Συνηγόρου του Πολίτη στην επίλυση προνοιακών διαφορών.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. Κοινωνική Ασφάλιση

Αμίτσης, Γ. (2001), *Η Θεσμική Κατοχύρωση των Ελαχίστων Ορίων Διαβίωσης στην Ελληνική και Διεθνή Έννομη Τάξη – Συμβολή στη Δογματική Θεμελίωση των Συστημάτων Ελαχίστου Εισοδήματος*, Αθήνα: Α.Ν. Σάκκουλας.

Αμίτσης, Γ. (2003), *Το Ελληνικό Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης*, Αθήνα: Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Γκολνά, Χ., Ξενοφών, Κ. και Κυριάκος Σ. (2005), *Φαρμακευτική Πολιτική στην Ελλάδα και την Ευρώπη. Λειτουργία της Αγοράς και Ρυθμιστικό Πλαίσιο*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, (1997), *Επιτροπή για την Εξέταση της Μακροπρόθεσμης Οικονομικής Πολιτικής, Οικονομία και Συντάξεις – Συνεισφορά στον Κοινωνικό Διάλογο*, Αθήνα.

Κοντιάδης, Ξ. (2004), *Συνταγματικές Εγγυήσεις και Θεσμική Οργάνωση του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλειας*, Αθήνα-Κομοτηνή: Αντ.Ν.Σάκκουλας.

- Κοντιιάδης, Ξ.(1997), *Όψεις Αναδιάρθρωσης του Κράτους Πρόνοιας στην Ευρώπη. Σύγχρονες Τάσεις και Προσαρμογή της Ελληνικής Διοίκησης*, Αθήνα-Κομοτηνή: Αντ.Ν.Σάκκουλας.
- Κοντιιάδης, Ξ. (1997) , *Η Κοινωνική Διοίκηση στην Ελλάδα*, Αθήνα: Αντ. Ν. Σάκκουλας.
- Κουκιιάδης, Ι. (1981), *Παραδόσεις Κοινωνικής Πολιτικής και Κοινωνικής Νομοθεσίας*, Θεσσαλονίκη: Α.Ν. Σάκκουλας,
- Κρεμάλης, Κ.(1985), *Δίκαιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων*, Αθήνα: Α. Ν. Σάκκουλας.
- Κρεμάλης, Κ. (Επιμ.) (1996), *Πανδέκτης Νομολογίας Δικαίου Κοινωνικής Ασφάλειας*, τ. Α' & Β', Αθήνα: Α.Ν. Σάκκουλας.
- Νικολακοπούλου-Στεφάνου, Η. (1992), *Σύγκλιση Συστημάτων Κοινωνικής Ασφάλισης*, Αθήνα: Ι. Σιδέρης.
- Παπαρηγοπούλου – Πεχλιβανίδη, Π. (2002), *Η Επικουρική Κοινωνική Ασφάλιση στο Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Δίκαιο του Ανταγωνισμού*, Αθήνα: Α.Ν.Σάκκουλας.
- Πετρόγλου, Α.(1974), *Δίκαιον Κοινωνικής Ασφαλίσεως*, Αθήνα.
- Ρομπόλης, Σ. και Χλέτσος, Ν. (1995), *Η Κοινωνική Πολιτική μετά την Κρίση του Κράτους Πρόνοιας*, Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής.
- Ρομπόλης, Σ., Ρωμανιάς, Γ. και Μάργιος, Β. (2001), *Αναλογιστική Μελέτη του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης στην Ελλάδα*, Αθήνα: ΙΝΕ ΓΣΕΕ – ΑΔΕΔΥ.
- Runft, Η. (1991), *Ενοποίηση της Ευρώπης και Κοινωνική Ασφάλεια των Παλιννοστούντων*, Αθήνα: Α. Ν. Σάκκουλας.
- Σακελλαρόπουλος, Θ. (1993), *Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική*, Αθήνα: Κριτική.
- Σισσούρας, Α. και Αμίτσης, Γ. (1999), *Το Κοινωνικό Δίκτυο Ασφάλειας και οι Μηχανισμοί Εφαρμογής του στο Ελληνικό Σύστημα Κοινωνικής Προστασίας*, σε Θ. Σακελλαρόπουλος (επιμ.), *Η Μεταρρύθμιση του Κοινωνικού Κράτους*, Αθήνα: Κριτική, σ. 537-566.
- Σκουτέλης, Γ. (1990), *Κοινωνικές Ασφαλίσεις: Ανάπτυξη και Κρίση*, Αθήνα: Κέντρο Κοινωνικών Επιστημών Υγείας.

Στεργίου, Α (1989)., *Η Προστασία της Μητρότητας στο Δίκαιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων*, Θεσσαλονίκη: Σάκκουλας.

Στεργίου, Α. (1994), *Η Συνταγματική Κατοχύρωση της Κοινωνικής Ασφάλισης*, Θεσσαλονίκη: Σάκκουλας.

Στεργίου, Α.(1996), *Οικογενειακά Επιδόματα*, Θεσσαλονίκη: Σάκκουλας.

Στεργίου, Α. (1999), *Η Αναπηρία στη Νομοθεσία του ΙΚΑ*, Θεσσαλονίκη: Σάκκουλας.

Τήνιος, Π. (2001) , *Κοινωνία, Οικονομία, Συντάξεις – Κρυμμένος Θησαυρός*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Τσοτσόρου, Θ. και Σκλήκας, Ν. (1997), *Το Κοινοτικό Δίκαιο Κοινωνικής Ασφάλειας των Διακινούμενων Προσώπων*, Αθήνα: Α. Ν. Σάκκουλας.

Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών και Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (2002), *Η Ελληνική Έκθεση Στρατηγικής για τις Συντάξεις*, Αθήνα.

Β. Κοινωνική Πρόνοια

Αμίτσης, Γ. και Κοντιάδης, Ξ. (2000), *Διερεύνηση και Αξιολόγηση των Μηχανισμών Εισοδηματικής Ενίσχυσης των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες*, Αθήνα: Α. Ν. Σάκκουλας.

Αμίτσης, Γ. (2001), *Αρχές Οργάνωσης και Λειτουργίας του Ελληνικού Συστήματος Κοινωνικής Πρόνοιας*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Ανθόπουλος, Χ. (2000), *Εθελοντισμός - Αλληλεγγύη και Δημοκρατία*, Οξύ, Αθήνα.

ΕΕΤΑΑ (1995), *Κοινωνική Πολιτική και Τοπική Αυτοδιοίκηση – Παρούσα Κατάσταση και Προοπτικές*, Αθήνα.

Καβουνίδη, Τζ. (1996), *Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Πρόνοιας και η Καταπολέμηση του Κοινωνικού Αποκλεισμού*, σε ΕΚΚΕ, *Διαστάσεις του κοινωνικού αποκλεισμού στην Ελλάδα*, Α', σελ. 251-271.

Καλλινικάκη, Θ. (επιμ.) (2001), *Εθνικός Οργανισμός Κοινωνικής Φροντίδας - Ανάδοχη Φροντίδα*, Ελληνικά Γράμματα.

- Κατρούγκαλος, Γ. (1998), *Το Κοινωνικό Κράτος της Μεταβιομηχανικής Εποχής - Θεσμοί Παροχικής Διοίκησης και Κοινωνικά Δικαιώματα στο Σύγχρονο Κόσμο*, Αθήνα: Α.Ν. Σάκουλας.
- Κ.Ε.Π.Ε. (1976), *Κοινωνική Πρόνοια - Εκθέσεις για το Πρόγραμμα 1976-1980*, Αθήνα.
- Κ.Ε.Π.Ε. (1985), *Κοινωνική Πρόνοια - Εκθέσεις για το Πρόγραμμα 1983-1987*, Αθήνα.
- Κ.Ε.Π.Ε (1989), *Κοινωνική Πρόνοια - Εκθέσεις για το Πρόγραμμα 1988-1992*, Αθήνα.
- Κοντιάδης, Ξ. (2004), *Συνταγματικές Εγγυήσεις και Θεσμική Οργάνωση του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλειας*, Αθήνα-Κομοτηνή: Αντ.Ν.Σάκκουλας.
- Κοντιάδης, Ξ. (2001), *Μεταμορφώσεις του Κοινωνικού Κράτους στην Εποχή της Παγκοσμιοποίησης*, Αθήνα: Παπαζήσης.
- Κρεμάλης, Κ. (Επιμ.) (1990), *Κοινωνική Πρόνοια - Διερεύνηση και Αξιολόγηση ενός Νέου Συστήματος*, Αθήνα.
- Κρεμάλης, Κ. (1991), *Το Δικαίωμα του Ατόμου για Κοινωνική Πρόνοια*, Αθήνα: Α.Ν. Σακκουλας.
- Ματθαίου, Α. (1996), *Αλληλεπίδραση των Κανόνων Δικαίου Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας στους Κλάδους Αναπηρίας, Γήρατος και Οικογενειακών Βαρών*, Αθήνα: Α. Ν. Σάκκουλας.
- Μουσούρου, Λ. (1998), Κοινωνικός Αποκλεισμός και Κοινωνική Προστασία, σελ. 67-85, σε Κ. Κασιματη (Επιμ.), *Κοινωνικός Αποκλεισμός: Η Ελληνική Εμπειρία*, Αθήνα: Gutenberg.
- Νάσκου-Περράκη, Π. (1991), *Το Νομικό Καθεστώς των Προσφύγων στη Διεθνή και Ελληνική Έννομη Τάξη*, Αθήνα: Α. Ν. Σάκκουλας.
- Πανουτσοπούλου, Κ. (1984), *Κοινωνική Πρόνοια – Ιστορική Εξέλιξη και Σύγχρονες Τάσεις*, Αθήνα: Γρηγόρης.
- Ραφαήλ, Μ. (2001), *Κοινωνική Προστασία και Κοινωνική Διοίκηση*, Αθήνα: Α.Ν. Σάκκουλας.

Σακελλαρόπουλος, Θ. (Επιμ.) (1999), *Η Μεταρρύθμιση του Κοινωνικού Κράτους*, Αθήνα: Κριτική.

Σακελλαρόπουλος, Θ. (2001), *Υπερεθνικές Κοινωνικές Πολιτικές την Εποχή της Παγκοσμιοποίησης*, Αθήνα: Κριτική.

Σταθόπουλος, Π. (1996), *Κοινωνική Πρόνοια – Μία Γενική Θεώρηση*, Αθήνα: Έλλην.

Χτούρης, Σ. (1992), *Σύνθετες Διαδικασίες του Κοινωνικού Αποκλεισμού και ο Ρόλος της Οικογένειας στην Κοινωνική Προστασία*, Αθήνα: Πράξις.

ΔΟΚΙΜ.3-ΘΕΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η Κοινωνική Ενσωμάτωση προσεγγίζεται ως κεντρικός στόχος των εθνικών πολιτικών κοινωνικής προστασίας για τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. Με αφετηρία τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο στόχος της Κοινωνικής Ενσωμάτωσης εξυπηρετείται από μια σειρά πολιτικών οι οποίες εντοπίζονται σε σημαντικό αριθμό εθνικών οργανισμών και επιμέρους υπηρεσιών. Η κατανόηση του περιεχομένου του όρου σε αντιδιαστολή με τον κοινωνικό αποκλεισμό και οι ερμηνείες που είναι διαθέσιμες στη σύγχρονη επιστημονική συζήτηση βρίσκονται στο επίκεντρο της ενότητας.

Επιπλέον, εξετάζονται διεξοδικά οι μηχανισμοί προώθησης του στόχου και η οργανωτική τους διάταξη σε εθνικό επίπεδο. Αναλύονται οι επιμέρους στόχοι και οι διαδικασίες συντονισμού των εμπλεκόμενων φορέων στην επιδίωξη της κοινωνικής ενσωμάτωσης των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων.

Η εξέταση των θεσμών και των πολιτικών κοινωνικής ενσωμάτωσης σε συνδυασμό με την οργανωτική τους διάταξη στο ελληνικό κράτος και ειδικά στους μηχανισμούς κοινωνικής προστασίας.

Ειδικότεροι στόχοι του μαθήματος:

Οι σπουδαστές να γνωρίζουν το περιεχόμενο του όρου, τους επιμέρους στόχους, το θεσμικό πλαίσιο, τις κύριες κατευθύνσεις πολιτικής της κοινωνικής ενσωμάτωσης καθώς και τις οργανωτικές δομές των θεσμών και των μηχανισμών του ελληνικού συστήματος κοινωνικής προστασίας.

Οι σπουδαστές να κατανοούν τις διαδικασίες επιδίωξης του στόχου της κοινωνικής ενσωμάτωσης και να αναλύουν την οργανωτική δομή των μηχανισμών της κοινωνικής προστασίας.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Η Κοινωνική Ενσωμάτωση ως στόχος των δημόσιων πολιτικών
 - ✓ Οροθέτηση της «Κοινωνικής Ενσωμάτωσης» και σύνδεσή της με τον «Κοινωνικό Αποκλεισμό»
 - ✓ Ο στόχος της Κοινωνικής Ενσωμάτωσης ως επιδίωξη των δημόσιων πολιτικών, πεδία και κατευθύνσεις πολιτικής στον Ευρωπαϊκό χώρο
- Το θεσμικό περιβάλλον και οι πολιτικές της Κοινωνική Ενσωμάτωσης
 - ✓ Ανάλυση των πληθυσμών στόχων, ποσοτικές και ποιοτικές διαστάσεις του ζητήματος
 - ✓ Η Κοινωνική Ενσωμάτωση στο πεδίο των πολιτικών καταπολέμησης της φτώχειας, ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά
 - ✓ Η Κοινωνική Ενσωμάτωση στο πεδίο των πολιτικών καταπολέμησης της φτώχειας, μηχανισμοί και οργανωτική διάταξη
- Το πολιτικό περιβάλλον της κοινωνικής ενσωμάτωσης
 - ✓ Μοντέλα κοινωνικής ενσωμάτωσης στον ευρωπαϊκό χώρο, θεσμικές και οργανωτικές διαφορές και ομοιότητες
 - ✓ Υπόβαθρο και μηχανισμοί, πολιτικά εργαλεία και κάθετοι μηχανισμοί
- Η σύνθεση της κοινωνικής προστασίας στην Ελλάδα
 - ✓ Θεσμικό περιβάλλον, χαρακτηριστικά και εξαρτήσεις για το μέλλον
 - ✓ Υπόβαθρο και μηχανισμοί, πολιτικά εργαλεία και κάθετοι μηχανισμοί – η μεταφορά τους στο ελληνικό σύστημα κοινωνικής προστασίας

- ✓ Οι ομοιότητες και οι διαφορές στην υλοποίηση του κοινού στόχου της κοινωνικής ενσωμάτωσης στον Ευρωπαϊκό νότο με έμφαση στην ελληνική περίπτωση, επιδόσεις και προοπτικές
- Η διάταξη των θεσμών κοινωνικής ενσωμάτωσης στην Ελλάδα
 - ✓ Η οργάνωση και λειτουργία του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου στην Ελλάδα – η Γραμματεία Διαχείρισης Κοινοτικών Πόρων
 - ✓ Η οργανωτική διάταξη και οι μηχανισμοί των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Ελλάδα – Διαχειριστικές αρχές
 - ✓ Η οργανωτική διάταξη και οι μηχανισμοί των εθνικών πολιτικών κοινωνικής ενσωμάτωσης – Οργανισμοί και Ταμεία
 - ✓ Οργανωτικές ανάγκες και δυνατότητες των πολιτικών κοινωνικής ενσωμάτωσης στην Ελλάδα – προσανατολισμοί και ειδικοί στόχοι

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βενιέρης, Δ. (2009), *Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική και Κοινωνικά Δικαιώματα. Το Τέλος των Ύμνων*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα.

Esping-Andersen, G., Gallie, D., Hemerrijeck, A. and Myles, J. (2002), *Why we Need a New Welfare State*, Oxford: Oxford University Press.

European Commission (1993), *Growth, Competitiveness and Employment: The Challenges and Ways Forward into the 21st Century – White Paper (COM(93) 700)*, Brussels.

European Commission (1994) *European Social Policy – A Way Forward for the Union – A White Paper (COM(94) 333)*, Brussels.

EU Commission, (1992), *Towards a Europe of Solidarity in 1992 – Intensifying the fight against social exclusion, fostering integration (COM(92) 542)*, Brussels.

EU Commission, (1994), *White Paper on social policy (COM(94) 333)*, Brussels.

EU Commission, (1997), *Modernising and Improving Social Protection in the European Union*, Brussels.

EU Commission, (1999a), *A Concerted Strategy for Modernising Social Protection, Communication from the Commission*, COM(99)347 final, Brussels.

EU Commission, (2005), “Social Agenda, Communication from the Commission, COM (2005)33 final, Brussels.

Ferrera, M., Matsaganis, M. and Sacchi, S. (2002), Open co-ordination against poverty: the new EU “social inclusion process”, *Journal of European Social Policy*, **12** (3), σελ. 227-239.

Μητράκος, Θ. και Τσακλόγλου, Π. (2003), “Οικονομική Ανισότητα και Φτώχεια στην Ελλάδα: Δομή και Διαχρονικές Μεταβολές”, στο: Βενιέρης, Δ. και Παπαθεοδώρου, Χ. (επιμ.), *Η Κοινωνική Πολιτική στην Ελλάδα, Προκλήσεις και Προοπτικές*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Οικονόμου, Χ. (2005), “Υγεία και Πολιτική στην Ελλάδα κατά τη Μεταπολεμική Περίοδο (1950- 1983)”, στο: Σακελλαρόπουλος, Θ. (επιμ.), *Οικονομία και Πολιτική στη Σύγχρονη Ελλάδα*, τόμ.Α, Αθήνα: Διόνικος.

Petmesidou, M. (2006), “Tracking Social Protection: Origins, Path Peculiarity, Impasses and Prospects”, in: Petmesidou, M. and Mossialos, E, (eds.), *Social Policy Developments in Greece*, Ashgate.

Πετμεζίδου-Τσουλουβή, Μ. (1992), *Κοινωνικές Ανισότητες και Κοινωνική Πολιτική*, Αθήνα: Εξάντας.

Peter Taylor-Gooby, (2004), *New Risks, New Welfare. The transformation of the European Welfare State*”, Oxford university Press, New York.

Petmesidou, M. (1996), “Social Protection in Greece: A Brief Glimpse of a Welfare State”, *Social Policy and Administration*, **30**(4), σελ.324-347.

Σακελλαρόπουλος, Θ. (2001), *Υπερεθνικές Κοινωνικές Πολιτικές την Εποχή της Παγκοσμιοποίησης*, Αθήνα: Κριτική.

Sakellariopoulos, T. and Berghnam, J. (eds.) (2004), *Connecting Welfare Diversity within the European Social Model*, Luven, Intersentia.

Σακελλαρόπουλος, Θ. και Οικονόμου, Χ. (2006), “Εθνικές Προτεραιότητες και Ευρωπαϊκές Προκλήσεις στη Μεταρρύθμιση του Συστήματος Κοινωνικής Προστασίας και Απασχόλησης στην Ελλάδα, 1980-2004”, στο Μαραβέγιας, Ν.,

Σακελλαρόπουλος, Θ., *Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση και Ελλάδα. Οικονομία, Κοινωνία, Πολιτικές*, Αθήνα: Διόνικος.

Scharpf and Fritz W. (2002) "Legitimate Diversity: The New Challenge of European Integration.", *Cahiers Européens de Sciences Po*, Paris.

Sotiropoulos, D. (2004), “The EU’s impact on Greek welfare state: Europeanization on paper?”, *Journal of European Social Policy*, **14**(3), σελ. 267-284.

ΔΟΚΙΠ.4-ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να περιγράψει το μεταναστευτικό φαινόμενο, να προσδιορίσει τους παράγοντες που το διαμορφώνουν, να εξηγήσει το διεθνές πλαίσιο μέσα στο οποίο αναπτύσσονται τα σύγχρονα μεταναστευτικά ρεύματα.

Στόχος του μαθήματος είναι η εξειδίκευση των διαστάσεων του μεταναστευτικού φαινομένου στον ελληνικό χώρο, η περιγραφή των πτυχών της μεταναστευτικής πολιτικής εκ μέρους της ελληνικής Διοίκησης και η αναφορά στο πλέγμα των φορέων που εμπλέκονται άμεσα και έμμεσα στα θέματα της μετανάστευσης.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Η διαχρονική διάσταση του μεταναστευτικού φαινομένου
- Το παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον και οι σύγχρονες μεταναστευτικές ροές
- Η Ελλάδα ως χώρα υποδοχής μεταναστών
- Οι οικονομικές επιπτώσεις της μετανάστευσης
- Οι κοινωνικές και πολιτισμικές επιπτώσεις της μετανάστευσης
- Τα ζητήματα της κοινωνικο-οικονομικής ένταξης των μεταναστών

- Ο ρόλος του διεθνούς δικαίου και το κοινοτικό πλαίσιο
- Η ελληνική νομοθεσία και πρακτική
- Διεθνείς οργανισμοί και φορείς
- Ελληνική διοίκηση, Φορείς και μετανάστευση

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αμίτσης, Γ. και Λαζαρίδη, Γ. (επιμ.) (2001), *Νομικές και Κοινωνικο-οικονομικές Διαστάσεις της Μετανάστευσης στην Ελλάδα*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Bagavos, C. (2002), *Migration in the European Union: The Case of Greece*, Focused Monitoring Report, European Observatory on the Social Situation, Demography and Family - Austrian Institute for Family Matters, Vienna.

European Commission (2005), *Green Paper on an EU Approach to Managing Economic Migration*, Βρυξέλλες.

European Commission (2004), *First Annual Report on Migration and Integration*, COM(2004) 508 Final, Βρυξέλλες .

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2003), *Μετανάστευση, Ένταξη και Απασχόληση*, COM(2003) 336 Τελικό, Βρυξέλλες.

Ίδρυμα Μαραγκοπούλου (1994), *Τα Δικαιώματα των Μεταναστών Εργατών*, Πρακτικά συνεδρίου, Αθήνα: Εστία.

Ινστιτούτο Εργασίας (INE) ΓΣΕΕ/ΑΔΕΔΥ (2004), *Έκθεση Αποτελεσμάτων Έρευνας για τις Μορφές Κοινωνικής Ένταξης των Οικονομικών Μεταναστών στην Περιφέρεια Αττικής*, Αθήνα.

IOM (2003), *World Migration 2003, Managing Migration, Challenges and Responses for People on the Move*, **2**, Γενεύη: International Organization for Migration.

Jennissen, R. (2003), *Economic Determinants of Net International Migration in Western Europe*, *European Journal of Population* **19** (2),σελ. 171-198.

Κασιμάτη, Κ. (επιμ.) (2003), *Πολιτικές Μετανάστευσης και Στρατηγικές Ένταξης. Η περίπτωση των Αλβανών και Πολωνών μεταναστών*, Αθήνα: Gutenberg.

- Λαμπριανίδης Λ., και Λυμπεράκη, Α. (2001), *Αλβανοί Μετανάστες στη Θεσσαλονίκη, Διαδρομές Ενημερίας και Παραδρομές Δημόσιας Εικόνας*, Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής.
- Λιανός, Θ. (2003), *Σύγχρονη Μετανάστευση στην Ελλάδα: Οικονομική Διερεύνηση*, Αθήνα: ΚΕΠΕ, Μελέτες ΑΡ. 51.
- Λυμπεράκη, Α., και Πελαγίδης, Θ. (2000) *,Ο Φόβος του Ξένου στην Αγορά Εργασίας*, Αθήνα: Πόλις.
- Μαρβάκης, Α., Περσάνογλου Δ. και Παύλου, Μ.(2001), *Μετανάστες στην Ελλάδα*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Μουσούρου, Λ.Μ. (1991), *Μετανάστευση και Μεταναστευτική Πολιτική στην Ελλάδα και την Ευρώπη*, Αθήνα: Gutenberg.
- Μπάγκαβος, Χ. (2003), *Δημογραφικές Μεταβολές, Αγορά Εργασίας και Συντάξεις στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση*, Αθήνα: Gutenberg.
- Μπάγκαβος, Χ.(2003), *Δημογραφικές Διαστάσεις της Μετανάστευσης στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση*, στο Κασσιμάτη Κ. (επιμ), σελ. 45-90.
- Μπάγκαβος, Χ. και Παπαδοπούλου, Δ. (2002), *Μεταναστευτικές Τάσεις και Ευρωπαϊκή Μεταναστευτική Πολιτική*, Αθήνα: ΙΝΕ, Μελέτες αρ. 15.
- Ναζάκης, Χ. και Χλέτσος, Μ. (επιμ.) (2001), *Μετανάστες και Μετανάστευση*, Αθήνα: Πατάκης.
- OECD (1993), *Trends in International Migration*, SOPEMI Report, Ετήσιο, Παρίσι: ΟΟΣΑ.
- Πετρινώτη, Ξ. (1995), *Η Μετανάστευση προς την Ελλάδα*, Αθήνα: Οδυσσέας.
- Ψημμένος, Ι. (1995), *Μετανάστευση από τα Βαλκάνια – Κοινωνικός Αποκλεισμός στην Αθήνα*, Αθήνα: Glory Book- Παπαζήσης.

ΔΟΚΠ3-ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΔΟΚΠ3.1-ΔΗΜΟΣΙΟ ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα έχει ως βασικό στόχο να εξοικειώσει τους σπουδαστές με την κατανόηση του αντικειμένου Δημοσίου Μάνατζμεντ στους Οργανισμούς και Φορείς Κοινωνικής Πολιτικής στην Ελλάδα. Η πρώτη Ενότητα αποσκοπεί στην παροχή ενός συνόλου θεωρητικών και πρακτικών γνώσεων-εφαρμογών, τεχνικών και μεθόδων καθώς και εφαρμογής σύγχρονων εργαλείων που αναφέρονται στο σχεδιασμό, την οργάνωση, τη διοίκηση, τη χρηματοοικονομική διαχείριση, τις μορφές ελέγχου (controlling) και αξιολόγησης τόσο της διοικητικής-λειτουργικής ικανότητας των Οργανισμών όσο και των εξειδικευμένων ανά Οργανισμό μέτρων και πολιτικών που εφαρμόζονται.

Στο επίκεντρο της δεύτερης ενότητας του μαθήματος είναι η προσέγγιση με τη νέα πραγματικότητα των μη κρατικών -μη κυβερνητικών- οργανώσεων και οι σχέσεις συνεργασίας τους με την δημόσια διοίκηση.

Ο συνεχής πολλαπλασιασμός τους και η δράση τους στον συνεχώς διευρυνόμενο «δημόσιο χώρο», δημιουργούν νέες πραγματικότητες. Όλο και πιο συχνά αυτά τα μη κρατικά υποκείμενα (όρος ευρύτερος της ΜΚΟ) ασκούν δημόσιες δράσεις και, οπωσδήποτε στον «δημόσιο χώρο». Σε τομείς δε αποκλειστικής -κάποτε- ευθύνης του κράτους.

Στόχος του μαθήματος είναι η αναζήτηση των υφιστάμενων μορφών συνεργασίας της ελληνικής δημόσιας διοίκησης με την κοινωνία των πολιτών, η αξιολόγηση των υφιστάμενων και εφαρμοσμένων εταιρικών σχέσεων ανά υπουργείο, η διερεύνηση των δυνατοτήτων για διεύρυνση αυτής της συνεργασίας, καθώς και η παράλληλη ανάπτυξη ανάλογων μορφών στις χώρες της Ε.Ε.

Ειδικότερο πεδίο αναζήτησης, θα είναι η παρουσία των ΜΚΟ που προωθούν την κοινωνική αλληλεγγύη και οι μορφές συνεργασίας που έχουν αναπτυχθεί με τις συναφείς υπηρεσίες της δημόσιας διοίκησης στον τομέα της κοινωνικής φροντίδας.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1^η Ενότητα: Δημόσιο Μάνατζμεντ Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής

- **Δημόσιο Μάνατζμεντ και Σύγχρονο Κοινωνικό Κράτος**
 - ✓ Θεωρητική προσέγγιση: Βασικές έννοιες, δομές και διαδικασίες και εργαλεία εκσυγχρονισμού Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής
 - ✓ Τάσεις εξέλιξης συγκρότησης και εκσυγχρονισμού στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- **Δημόσιο Μάνατζμεντ και Ελληνικό Κοινωνικό Κράτος**
 - ✓ Συστηματική παρουσίαση οργάνωσης και διοίκησης της Κοινωνικής Διοίκησης σε Μάκρο ή Κεντρικό Επίπεδο
 - ✓ Συστηματική παρουσίαση οργάνωσης και διοίκησης λειτουργίας των βασικών Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής στην Ελλάδα (ΟΑΕΔ, Ασφαλιστικοί Φορείς, Οργανισμοί Κοινωνικής Πρόνοιας)
- **Προοπτικές μετεξέλιξης των Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής και του Ελληνικού Κοινωνικού Κράτους από μία συγκριτική-αναλυτική σκοπιά**
 - ✓ Παρουσίαση «καλών πρακτικών» από τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης
 - ✓ Σκιαγράφηση μέτρων και πολιτικών βελτίωσης της διοικητικής-λειτουργικής ικανότητας των Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής στην Ελλάδα (Οργανωτική δομή μονάδων υγείας (οργανισμοί, οργανογράμματα)

2^η Ενότητα: Ο ρόλος του τρίτου Τομέα στο σύγχρονο κοινωνικό κράτος

- **Η θεωρητική προσέγγιση της Δημόσιας Διακυβέρνησης ως πλαίσιο αναφοράς**
 - ✓ Η εξέλιξη του φαινομένου των ΜΚΟ στον κόσμο

- ✓ Η εμφάνιση και η πορεία της εξέλιξής του στην Ελλάδα.
- **Άτυπες ή θεσμοθετημένες μορφές κοινωνικών οργανώσεων στον τομέα της κοινωνικής αλληλεγγύης - Πρακτική εφαρμογή**
 - ✓ Η «σύλληψη» και η καταγραφή του κοινωνικού.
 - ✓ Η επικοινωνία με τις ΜΚΟ.
 - ✓ Η αναζήτηση της δράσης σε καθεστώς πολυπλοκότητας και σε συνθήκες σποραδικής -μη επαγγελματικής- ενασχόλησης.
- **Πρακτικές συνεργασίας.**
 - ✓ Οι άτυπες μορφές εταιρικών σχέσεων και κοινωνικής διαβούλευσης ανά υπουργείο.
 - ✓ Οι θεσμοθετημένες μορφές τους ανά υπουργείο.
 - ✓ Οι δυνατότητες διεύρυνσης των δυνατοτήτων συνεργασίας.
 - ✓ Η περαιτέρω ενεργοποίηση των ΜΚΟ και η αξιοποίησή τους από τα υπουργεία.
 - ✓ Μορφές συνευθύνης.
- **Αξιολόγηση των εταιρικών σχέσεων.**
 - ✓ Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας στη δράση των ΜΚΟ
 - ✓ Αξιολόγηση των συνεργασιών με το κράτος.
 - ✓ Αξιολόγηση της θεσμοθετημένης εταιρικότητας.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1^η Ενότητα

Grosier, M. and Friedberg, E. (1977), *L'Acteur et le Système*, Seuil.

Dykeman, D.J (1998), *Knowledge Management Moves from Theory Toward Practice, Managing Office technology*.

Pillinger, J. (2001), *La Qualité dans les Services Publics Sociaux, Fondation Européenne pour l'Amélioration des Conditions de Vie et du Travail*.

IGAS (2001), *Les Institutions sociales face aux usagers, rapport*, La doc. Française.

Wolper, L. (2001), *Health Care Administration*, **A-B**, έκδοση στα ελληνικά από τη Mediforce Services SA.

Palier, Br. (2004), *La Reforme des Systemes de Santé*, puf.

(1998), *Le Conciliateur a l'hôpital*, *Gazette du Palais*.

(2002), *Les Droits des Personnes Malades*, *Petites Affiches*.

Κοντιάδης, Ξ. (1997), *Η Κοινωνική Διοίκηση στην Ελλάδα*, Αθήνα: Σάκκουλας.

Σταθόπουλος, Π. (1997), *Κοινωνική Πρόνοια*, Αθήνα: Ιων.

2^η Ενότητα

Gellner, E. *Η Κοινωνία Πολιτών και οι Αντίπαλοί της. Συνθήκες Ελευθερίας*, Παπαζήσης.

Φότεφ, Γκ., *Η Κοινωνία των Πολιτών*, Φιλιστώρ.

Σκλιάς, Π. και Χουλιάρης, Α., *Η Διπλωματία της Κοινωνίας των Πολιτών*, Παπαζήσης.

Φραγκονικολόπουλος, Χ., Μη-Κυβερνητικές Οργανώσεις και Ελληνική Εξωτερική Πολιτική, στο: Παναγιώτη Τσάκωνα, (Επιμ.), *Ελληνική Εξωτερική Πολιτική. Μια Συνολική Προσέγγιση* του, Σιδέρης .

Μακρυδημήτρης, Αντ., *Κράτος και Κοινωνία των Πολιτών*, Μεταμεσονύκτιες.

Μουζέλης, Ν., *Από την Αλλαγή στον Εκσυγχρονισμό - Κριτικές Παρεμβάσεις*, Θεμέλιο.

Χρυσάκης, Μ., Ζιώμας, Δ., Καραμητροπούλου, Ντ. και Χατζαντώνης, Δ., *Προοπτικές Απασχόλησης στον Τομέα της Κοινωνικής Οικονομίας*, Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας, Σάκκουλας.

Σπανού, Κ., *Διοίκηση, Πολίτες και Δημοκρατία*, Παπαζήσης.

Luhmann, N., *Νομιμοποίηση μέσω Διαδικασίας*, , Κριτική (για προχωρημένη αναζήτηση)

Λιοναράκης, Ν., *Οι Συνέπειες του Γατόσκυλου. Κοινωνική Πολυπλοκότητα και ΜΜΕ*, Παπαζήσης.

www.paremvassi.gr , *Κοινωνία Πολιτών*, περιοδική έκδοση της Κίνησης Πολιτών για την Παρέμβαση.

(2002) , *Ντοκουμέντα από την Παγκόσμια Διάσκεψη του ΟΗΕ για τον Ρατσισμό, τις Φυλετικές Διακρίσεις, τον Αντισημιτισμό και τις συναφείς Μισαλλοδοξίες*, έκδοση της Έπιτροπής για τις ΜΚΟ του Υπ. Εξωτερικών, Ντέρμπαν.

Ντοκουμέντα του ΟΗΕ για το 2001, *Διεθνές Έτος για τον Εθελοντή*, Έκδοση Επιτροπή ΜΚΟ του Υπ. Εσωτερικών.

Η Επιτροπή και οι μη Κυβερνητικοί Οργανισμοί. Οικοδόμηση Ισχυρότερης Εταιρικής Σχέσης, έγγραφο εργασίας της Επιτροπής που υποβλήθηκε από τον πρόεδρο Prodi και τον αντιπρόεδρο Kinnock

Euro Citizen Action Service, *A Guide to European Union Funding for NGOs*, www.ecas.org.

ΔΟΚΠ4-ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΔΟΚΠ4.1-ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η σφαιρική προσέγγιση των Πληροφοριακών Συστημάτων στους Οργανισμούς Κοινωνικής Πολιτικής. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στις διαδικασίες ανάπτυξης και ενσωμάτωσης τόσο εσωτερικών όσο και εξωστρεφών Πληροφοριακών Συστημάτων. Όλες οι θεματικές ενότητες δίνονται υπό το πρίσμα των κατευθύνσεων της Ευρωπαϊκής ένωσης αλλά και των πρακτικών που συναντώνται σε επιμέρους χώρες της Ευρώπης.

Ειδικοί στόχοι είναι:

- αφενός μεν η κατανόηση των βασικών εννοιών και χαρακτηριστικών ανάπτυξης των Πληροφοριακών συστημάτων Κοινωνικής Πολιτικής &
- αφετέρου η εξοικείωση με συγκεκριμένες εφαρμογές της Πληροφορικής στις Υπηρεσίες Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ολοκληρωμένα Πληροφοριακά Συστήματα - Εισαγωγή στα Συστήματα Πληροφορικής Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής

Συστήματα Πληροφορικής της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων.- Τα Πληροφοριακά Συστήματα ΙΚΑ, ΟΓΑ κ.λπ.

Διαδικτυακές υπηρεσίες στο χώρο της κοινωνικής ασφάλισης. Σύγχρονες τάσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση - Διαδικτυακές υπηρεσίες στο χώρο της κοινωνικής ασφάλισης στην Ελλάδα.

Επιχειρησιακά Σχέδια για δράσεις πληροφορικής. - Γενικές αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και Σχέδια Δράσης – Πρότασεις για την ενσωμάτωση Διαδικτυακών υπηρεσιών στην ελληνική κοινωνική ασφάλιση

Αριθμός Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (ΑΜΚΑ) και οι έξυπνες κάρτες στις υπηρεσίες πρόνοιας

Εθνικά Μητρώα Ασφαλισμένων Εργοδοτών και Συνταξιούχων (ΕΜΑΕΣ)

Εκπαίδευση από απόσταση και Τηλεκπαίδευση. Εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία

ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ (ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ, ΣΕΝΑΡΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ, ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΤΗΣ ΓΓΚΑ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΩΝ ΦΚΑ ΚΑΙ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ)

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

(1997), *Πληροφοριακό Σύστημα Εθνικών Μητρώων Κοινωνικής Ασφάλισης*, Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

(2000), *Εθνικά Μητρώα Κοινωνικής Ασφάλισης*, Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

(2000), *Η Πληροφορική στην Κοινωνική Ασφάλιση*, Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Αποστολάκης, Ι. (2007), *Πληροφοριακά Συστήματα Υγείας*, Παπαζήσης.

Νόμος 2472/97, *Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα*, ΦΕΚ 50, Τεύχος Α.

Ευρωπαϊκή Κάρτα Ασφάλισης-Ασθένειας (2009), *Διαδικτυακός Τόπος Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων*.

Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων (2004), *Χαρτογράφηση Επιχειρησιακών Λειτουργιών και Στρατηγικός Σχεδιασμός των Πληροφοριακών Συστημάτων του Χώρου της Κοινωνικής Ασφάλισης*, Κοινωνία της Πληροφορίας ΑΕ, Pricewaterhousecoopers, MDM Οργάνωση, Ανάπτυξη, Μάρκετινγκ Α.Ε.Ε.

Επιτελική Σύνοψη (2000) , *Επιχειρησιακό Σχέδιο Υπουργείου Εργασίας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Κοινωνία της Πληροφορίας*.

Διαδικτυακός Τόπος Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων,
<http://www.ggka.gr>

ΔΟΚΠ4.2-ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αυτό έχει στόχο την παρουσίαση των θεμάτων που αφορούν:

- Βασικές Έννοιες Ποιότητας στις Υπηρεσίες Κοινωνικής Πολιτικής
- Μεθοδολογίες Διασφάλισης Ποιότητας στις Υπηρεσίες Κοινωνικής Πολιτικής
- Αποτίμηση Ποιότητας Λογισμικών εφαρμογών Κοινωνικής Πολιτικής
- Διοίκηση Ολικής Ποιότητας Πληροφοριακών Συστημάτων Κοινωνικής Πολιτικής

- Πλαίσιο πιστοποίησης Δημόσιων διαδικτυακών τόπων
- Εργαλεία για την αξιολόγηση Διαδικτυακών τόπων
- Μελέτη Περιπτώσεων (Πραγματικές Εφαρμογές)

Έμφαση δίνεται σε παρουσίαση μοντέλων και μεθοδολογιών διασφάλισης ποιότητας και στην σύγκριση των μοντέλων αξιολόγησης της ποιότητας εφαρμογών Κοινωνικής Πολιτικής καθώς και διαδικτυακών τόπων παροχής υπηρεσιών Κοινωνικής Πολιτικής.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- **Βασικές Έννοιες Ποιότητας στις Υπηρεσίες Κοινωνικής Πολιτικής**

Ο προσδιορισμός της Ποιότητας (ορισμός, διαστάσεις, έλεγχος, διασφάλιση)

Το πλάνο δράσης της Ποιότητας

Πρότυπα Ποιότητας (το βραβείο Deming, ISO 9000, το Βραβείο Ποιότητας Malcom Baldrige, Το Ευρωπαϊκό Βραβείο Ποιότητας του EFQM).

Το κόστος της Ποιότητας

Συνεχής Βελτίωση

- **Μεθοδολογίες Διασφάλισης Ποιότητας στις Υπηρεσίες Κοινωνικής Πολιτικής**

Το μοντέλο PRINCE2

- **Αποτίμηση Ποιότητας Λογισμικού εφαρμογών Κοινωνικής Πολιτικής**

Όψεις της Ποιότητας Λογισμικού, Ποιότητα Δεδομένων

Μέτρηση της άποψης του κατασκευαστή (πρόληψη λαθών, συστήματα καταχώρησης ιατρικών δεδομένων)

Σύλληψη ποιοτικών στοιχείων

Ποιότητα της διαδικασίας μοντελοποίησης

- **Διοίκηση Ολικής Ποιότητας Πληροφοριακών Συστημάτων Κοινωνικής Πολιτικής**

Ποσοτικές Μέθοδοι Ανάλυσης Δεδομένων

Αξιολόγηση Επιδόσεων

Στατιστικός Έλεγχος Ποιότητας

- **Πλαίσιο πιστοποίησης Δημόσιων διαδικτυακών τόπων**

Θα παρουσιαστούν θέματα που αναπτύσσονται στο Πλαίσιο Πιστοποίησης Δημόσιων Διαδικτυακών Τόπων

- **Εργαλεία για την αξιολόγηση Διαδικτυακών τόπων**

Τεχνολογικά εργαλεία για τον έλεγχο θεμάτων που πραγματεύεται το Πλαίσιο Πιστοποίησης Δημόσιων διαδικτυακών τόπων π.χ. *W3C*, *WAI*, μέτρηση απόδοσης, καταγεγραμμένες σύνοδοι, κ.λπ.

Αξιολόγηση ποιότητας διαδικτυακών τόπων με διερευνητικές μεθόδους: Έρευνα στο περιεχόμενο, Συνεντεύξεις από αρμόδια στελέχη φορέων, και ομάδες χρηστών, διεξαγωγή έρευνας, ερωτηματολόγια,

- **Μελέτη Περιπτώσεων (Πραγματικές Εφαρμογές)**

Συγκριτική Αξιολόγηση της Ποιότητας Διαδικτυακών Τόπων Υπηρεσιών Κοινωνικής Πολιτικής

ΙΙΙ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Averill, E. (1994), *Reference Models and Standards*, StandardView, 2(2), σελ. 96-109.

Rada, R. (1999), *IT Skills Standards*. Communications of the ACM, 42(4), σελ.21-26.

Saiedian, H. and McClanahan, L. (1995), «A study of two frameworks for quality software process», *Symposium on Applied Computing Proceedings of the 1995 ACM symposium on Applied computing*, Nashville, Tennessee, United States, σελ.434-439.

Ungureanu, V. A. (2001), «Regulated Approach to Certificate Management», *ACSAC Proceedings of the 17th Annual Computer Security Applications Conference*, p.377.

Στεφανάτος, Σ. (1999), *Προγραμματισμός για την Ποιότητα*, Τόμος Β', Ολική Ποιότητα. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Nejmeh, B. A. (1995), *Process Cost and Value Analysis. Communications of the ACM*, 38(6), σελ. 19-24.

Peslak, A.R. (2004), «Improving Software Quality: An Ethics Based Approach. Special Interest Group on Computer Personnel Research Annual Conference», *Proceedings of the 2004 SIGMIS conference on Computer personnel research: Careers, culture, and ethics in a networked environment*, Tucson, AZ, USA, SESSION: Panel on ethics, pp.144-150, 2004.

www.e-gif.gov.gr, *Πλαίσιο Παροχής υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Πρότυπα διαλειτουργικότητας*.

Stamatopoulos, V.G, Karagiannis, G.E, Gatzoulis, M.A, Kastania, A.N. and Kossida, S. (2009), “e-OpenDay: Open Virtual Environment for Biomedical Related Research, Business and Public Resources”, *Chapter in the Book Biocomputation and Biomedical Informatics: Case Studies and Applications*, Medical Information Science Reference.

Kastania, A.N and Zimeras, S. (2009), “Evaluation for Web-Based Applications, Chapter in the Book Web-based Applications in Health Care and Biomedicine”, Series: *Annals of Information Systems*, 7, Springer Verlag.

Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων (2004), *Χαρτογράφηση Επιχειρησιακών Λειτουργιών και Στρατηγικός Σχεδιασμός των Πληροφοριακών Συστημάτων του Χώρου της Κοινωνικής Ασφάλισης*, «Σύντομη Αναδρομή Έργου και Αποτελεσμάτων», Κοινωνία της Πληροφορίας ΑΕ, Pricewaterhousecoopers, MDM Οργάνωση, Ανάπτυξη, Μάρκετινγκ Α.Ε.Ε.,

Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων (2004), *Χαρτογράφηση Επιχειρησιακών Λειτουργιών και Στρατηγικός Σχεδιασμός των Πληροφοριακών Συστημάτων του Χώρου της Κοινωνικής Ασφάλισης*, «Φάση Α: Αποτύπωση Υφιστάμενης Κατάστασης», Κοινωνία της Πληροφορίας ΑΕ, Pricewaterhousecoopers, MDM Οργάνωση, Ανάπτυξη, Μάρκετινγκ Α.Ε.Ε.,

Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων (2004), *Χαρτογράφηση Επιχειρησιακών Λειτουργιών και Στρατηγικός Σχεδιασμός των Πληροφοριακών Συστημάτων του Χώρου της Κοινωνικής Ασφάλισης*, «Σενάρια Επιχειρησιακής Στρατηγικής της Κοινωνικής Ασφάλισης στην Κοινωνία της Πληροφορίας» Κοινωνία της Πληροφορίας ΑΕ, , Pricewaterhousecoopers, MDM Οργάνωση, Ανάπτυξη, Μάρκετινγκ Α.Ε.Ε.,

Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων (2004), *Χαρτογράφηση Επιχειρησιακών Λειτουργιών και Στρατηγικός Σχεδιασμός των Πληροφοριακών Συστημάτων του Χώρου της Κοινωνικής Ασφάλισης*, «Οργανωτική Δομή και Σχεδιασμός Επιχειρησιακών Διαδικασιών της ΓΓΚΑ και του συνόλου των ΦΚΑ και Διαμόρφωση της Στρατηγικής των Πληροφοριακών Συστημάτων (Παραδοτέο Γ1)», *Κοινωνία της Πληροφορίας ΑΕ*, , Pricewaterhousecoopers, MDM Οργάνωση, Ανάπτυξη, Μάρκετινγκ Α.Ε.Ε.,

Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων (2004), *Χαρτογράφηση Επιχειρησιακών Λειτουργιών και Στρατηγικός Σχεδιασμός των Πληροφοριακών Συστημάτων του Χώρου της Κοινωνικής Ασφάλισης*, «Οργανωτική Δομή και Σχεδιασμός Επιχειρησιακών Διαδικασιών της ΓΓΚΑ και του συνόλου των ΦΚΑ και Διαμόρφωση της Στρατηγικής των Πληροφοριακών Συστημάτων (Παραδοτέα Γ2, Γ3, Γ4)», *Κοινωνία της Πληροφορίας ΑΕ*, , Pricewaterhousecoopers, MDM Οργάνωση, Ανάπτυξη, Μάρκετινγκ Α.Ε.Ε.

Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων (2004), *Χαρτογράφηση Επιχειρησιακών Λειτουργιών και Στρατηγικός Σχεδιασμός των Πληροφοριακών Συστημάτων του Χώρου της Κοινωνικής Ασφάλισης*, «Σχεδιασμός Αρχιτεκτονικής, Λειτουργικές και

Τεχνικές Προδιαγραφές Πληροφοριακών Συστημάτων και Σχήμα Διοίκησης των Συστημάτων στον χώρο της ΓΓΚΑ και των ΦΚΑ – Στρατηγική Υλοποίησης και Εγκατάστασης, Επιτελική Σύνοψη», Κοινωνία της Πληροφορίας ΑΕ, Pricewaterhousecoopers, MDM Οργάνωση, Ανάπτυξη, Μάρκετινγκ Α.Ε.Ε.

Διαδικτυακός Τόπος Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων <http://gkka.gr> ,
Επιχειρησιακό Σχέδιο Υπουργείου Εργασίας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Κοινωνία της Πληροφορίας, Επιτελική Σύνοψη.

ΔΟΚΠ5-ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΩΝ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ

Βασικός σκοπός των σεμιναρίων εξειδίκευσης είναι η περαιτέρω εμπάθυνση και εμπλουτισμός γνώσεων σε επιμέρους θεματικά πεδία, αντικείμενα και διστάσεις των δύο βασικών μαθημάτων μέσα από την ενεργό συμμετοχή των σπουδαστών, η οποία συνίσταται στην εκπόνηση συλλογικών εργασιών, στην παρουσίαση και υποστήριξη αυτών και στη συμμετοχή στην διαδικασία μαθησιακά προσανατολισμένου επιστημονικού διαλόγου που προκύπτει.

Ειδικοί στόχοι:

- Η παροχή δυνατότητας ενισχυτικής διδασκαλίας από τους διδάσκοντες πάνω σε κρίσιμα σημεία του διδακτικού αντικειμένου του μαθήματος
- Η εξοικείωση στην εφαρμογή επιστημονικών μεθόδων στην εκπόνηση εργασιών και μελετών και στην υποστήριξη αυτών
- Η καλλιέργεια σύγχρονων στάσεων και η ενίσχυση πνεύματος συνεργασίας μεταξύ των σπουδαστών καθώς επίσης η ανάπτυξη επικοινωνιακών δεξιοτήτων και μέσα από την «από κοινού» ανάληψη γραπτών εργασιών
- Η εξοικείωση στη χρήση ειδικού λογισμικού και πολυμέσων για την συγγραφή και την παρουσίαση των εργασιών.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΩΝ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ

Ανατίθεται στους σπουδαστές/στριες η εκπόνηση συλλογικών εργασιών (μέχρι 5.000 λέξεις), τις οποίες υποστηρίζουν στα Σεμινάρια Εξειδίκευσης. Κάθε σπουδαστής αναλαμβάνει ή συμμετέχει σε μία εργασία στα δύο προεπιλεγμένα Σεμινάρια., που

εντάσσονται στο πλαίσιο ευρύτερης μελέτης εφαρμογής ζητημάτων που αποτελούν αντικείμενο πολιτικής στα πεδία εξειδίκευσης του τμήματος.

Τα Σεμινάρια που έχουν προεπιλεγεί και προσδιορισθεί για το παρόν Πρόγραμμα είναι:

- **ΔΟΚΠ5.1-ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**
- **ΔΟΚΠ5.2-ΘΕΣΜΙΚΕΣ, ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ**

Σημαντικά σημεία αυτής της διαδικασίας αποτελούν:

- Ο προσδιορισμός των ευρύτερων θεμάτων, ως πεδίων εργασιών, καθώς και ο ακριβής τίτλος των εργασιών στην κατεύθυνση μιας ολοκληρωμένης μελέτης ή έρευνας, που αφορά έκαστο Σεμινάριο του προγράμματος σπουδών του τμήματος, θα γίνει από τον/τους διδάσκοντες, σε συνεργασία με τον Επιστημονικό Υπεύθυνο, όπου θα συνεκτιμηθούν οι επίκαιρες ανάγκες και τα αναδυόμενα από την τρέχουσα εκπαιδευτική διαδικασία σημεία και θέματα, ως επιστημονικά ενδιαφέροντα και πρακτικά χρήσιμα και σημαντικά προς μελέτη και περαιτέρω διερεύνηση.
- Η ανάθεση και η ανακοίνωση αυτών στους Σπουδαστές από τον επιστημονικό υπεύθυνο τμήματος σε συνεργασία με τους διδάσκοντες.
- Η εκπόνηση των συλλογικών εργασιών και παρακολούθηση της προετοιμασίας των εργασιών από τον/τους διδάσκοντες, στη βάση συγκεκριμένου προγράμματος και χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των εργασιών, όπου οι σπουδαστές πραγματοποιούν δίωρες προπαρασκευαστικές συναντήσεις με τους επιβλέποντες τουλάχιστον μια φορά το μήνα ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε προγράμματος
- Η Παρουσίαση και υποστήριξη των εργασιών κατά τη διάρκεια των σεμιναρίων παρουσία του διδάσκοντος και του συνόλου των σπουδαστών, στη βάση ενός προγράμματος παρουσιάσεων που υποβάλλει ο διδάσκων έγκαιρα στον επιστημονικό υπεύθυνο.

Επισημαίνεται ότι η παρουσία και η ενεργός συμμετοχή των υπολοίπων σπουδαστών στη διαδικασία του επιστημονικού διαλόγου που ακολουθεί την παρουσίαση-υποστήριξη κάθε εργασίας κρίνεται όχι μόνο ενδεδειγμένη, αλλά ως στοιχείο μαθησιακής και αξιολογικής διαδικασίας σχεδόν επιβεβλημένη.

ΔΟΚΠ6-ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΔΟΚΠ6.1-ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ-ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ-ΣΤΡΟΓΓΥΛΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ)

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός του εργαστηρίου είναι η κατανόηση από τους σπουδαστές του πολυδιάστατου χαρακτήρα των κοινωνικών πολιτικών, της αλληλεπίδρασης των επιπέδων διακυβέρνησής τους (υπερεθνικό, εθνικό, τοπικό). Ανάπτυξη της κριτικής στάσης απέναντι σε κατευθύνσεις κοινωνικής πολιτικής που εμφανίζονται ως δεδομένες ή ως μονόδρομος.

Για την εμπέδωση, εμπλουτισμό και εμπάθυνση των γνώσεων των σπουδαστών στα συγκεκριμένα πεδία αιχμής της κοινωνικής πολιτικής ώστε να καταστούν να αναζητούν, να συλλέγουν, να ταξινομούν και να παρουσιάζουν τις προτάσεις τους επί των συγκεκριμένων θεμάτων του γνωστικού πεδίου της Κοινωνικής Πολιτικής θα διοργανωθούν ειδικές ενότητες Επισκέψεων σε συναφείς Οργανισμούς, Διαλέξεις και Στρογγυλές Τράπεζες επί επίκαιρων ζητημάτων και θεμάτων Κοινωνικής Πολιτικής και λειτουργίας των Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής

ΔΟΚΠ6.2-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Το εργαστήριο επικεντρώνεται στην αξιολόγηση πολιτικών κοινωνικής προστασίας μέσω της χρήσης των επιστημονικών εργαλείων του κοινωνικού σχεδιασμού, καθώς και μοντέλων και τεχνικών αξιολόγησης προγραμμάτων και πολιτικών.

Κύριος στόχος είναι η εξοικείωση των σπουδαστών στη χρήση των επιστημονικών μεθόδων ορθολογικής αξιολόγησης των εφαρμοζόμενων πολιτικών στο πεδίο της κοινωνικής προστασίας. Στο πλαίσιο αυτό θα εξοικειωθούν με τη χρήση επιστημονικών εργαλείων σχεδιασμού και αξιολόγησης πολιτικών, εφαρμόζοντας τα σε «εικονικά σενάρια» διερεύνησης και εφαρμογής πολιτικών. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στις τεχνικές αξιολόγησης προγραμμάτων αντιμετώπισης κοινωνικών κινδύνων στα πεδία της τρίτης ηλικίας, στην υγεία και την κοινωνική φροντίδα, στην αναπηρία, στην στέγαση και στην καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού, όπως και στην αξιολόγηση πολιτικών κοινωνικής ασφάλισης.

Οι σπουδαστές θα αξιοποιήσουν πρακτικά τις γνώσεις που αποκόμισαν κατά τον πρώτο κύκλο εξειδίκευσης, εφαρμόζοντάς τες πρακτικά στην ανάλυση και στην αξιολόγηση υποθετικών και πραγματικών πολιτικών στο πεδίο της κοινωνικής προστασίας. Θα αναπτύξουν δεξιότητες που συνδέονται με το συνεργατικό- οριζόντιο μοντέλο ανάλυσης και αξιολόγησης πολιτικών και στην εφαρμογή δοκιμασμένων μεθόδων και τεχνικών αξιολόγησης. Επιπροσθέτως οι σπουδαστές θα διαμορφώσουν θετικότερες στάσεις αναφορικά με τη χρήση επιστημονικών και εργαλείων σχεδιασμού, σε αντιδιαστολή με παραδοσιακές εμπειρικές προσεγγίσεις στο σχεδιασμό προγραμμάτων κοινωνικής προστασίας.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

- Αξιολόγηση προγραμμάτων κοινωνικής προστασίας: Εισαγωγή στη λογική προσέγγισης και ανάλυσης των παρεμβάσεων
- Συστημική ανάλυση πολιτικών κοινωνικής προστασίας σε δεδομένα οικοσυστήματα
- Σύγκριση συμφερόντων από ενδιαφερόμενα μέρη και διερεύνηση δυνατοτήτων σύνθεσης, πιθανότητες έγκρισης
- Αξιολόγηση υφιστάμενων πολιτικών κοινωνικής προστασίας

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Burke, R. (2002), *Διαχείριση Έργου: Τεχνικές Σχεδιασμού και Ελέγχου*, Αθήνα: Κριτική.
- Chevallier, J. (1993), *Διοικητική Επιστήμη*, Αθήνα: Σάκκουλας
- Clark, C. (ed). (1976), *The Evaluation of Social Programs*, Beverly Hills: Sage Publications.
- Donaldson, S. (2007), *Program Theory-Driven Evaluation Science Strategies and Application*, London: Routledge.
- Donaldson, S. and Scriven Mi., (ed) (2001), *Evaluating Social Programs and Problems*, London: Routledge Publications.
- Manski C.F. and Garfinkel I. (eds.) (1992), “Evaluating Welfare and Social Programmes”, *Harvard University Press*.
- Marlier, E., Atkinson, T., Cantillon, B. & Nolan, B., (2006), “The EU and social inclusion”, *Bristol: The Policy Press*.
- Michael Q. and Patton, M. (2008), *Utilization-Focused Evaluation*, London: Sage Publications
- Practical Guidelines*, 3rd edition. New York, NY: Longman.
- Rossi, P., and Freeman, H. (1999), *Evaluation: A Systematic Approach*, Newbury Park., CA: Sage Publications
- Yen, R. K. (2003), *Case Study Research: Design and Methods*, Thousand Oaks, CA: Sage Publishers.
- Ιατρίδης, Δ. (2005), *Οργανισμοί Κοινωνικής Φροντίδας. Σχεδιασμός Πολιτικής για την Ανάπτυξη*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
- Κοντιάδης, Ξ. (1997), *Η κοινωνική διοίκηση στην Ελλάδα*, Αθήνα-Κομοτηνή: Α.Ν. Σάκκουλας

ΔΟΚΠ6.3-ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΡΓΟΥ – ΧΡΗΣΗ MS PROJECT

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός του εργαστηρίου είναι η απόκτηση δομημένης γνώσης σχετικά με τη διαχείριση έργων. Σήμερα, παρατηρείται μια διαρκής τάση για αναδιοργάνωση, ανάπτυξη και εκσυγχρονισμό του δημόσιου τομέα και των υπηρεσιών που παρέχει. Κατά τη διάρκεια του μαθήματος, αναλύονται όλες οι φάσεις ενός έργου, επιμέρους μέθοδοι προγραμματισμού, το κόστος και οι πόροι που είναι αναγκαίοι αλλά και οι τρόποι διενέργειας των απαιτούμενων ελέγχων.

Στόχος του μαθήματος είναι κατανόηση των μεθοδολογιών και τεχνικών διοίκησης έργου και η εξοικείωση των σπουδαστών με το σχεδιασμό, τον έλεγχο και την παρακολούθηση έργου μέσω του εργαλείου MS- Project.

Ειδικότεροι στόχοι:

- να γνωρίζουν τις βασικές αρχές της Διοίκησης Έργου,
- να μπορούν να σχεδιάζουν και να προγραμματίζουν τις επιμέρους δραστηριότητες,
- να επιμερίζουν, να αναθέτουν και να ορίζουν χρονικά τα επιμέρους τμήματα ενός έργου
- να παρακολουθούν, να ελέγχουν και να διορθώνουν την πορεία υλοποίησης
- να εκπονούν αναφορές σχετικά με την εξέλιξη του έργου
- να γνωρίζουν τις δυνατότητες και τους περιορισμούς και να χειρίζονται επαρκώς το ανάλογο εργαλείο Microsoft Project.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

- **Εισαγωγή στη Διαχείριση Έργου**
 - ✓ Σχετικοί ορισμοί και έννοιες, χαρακτηριστικά έργου, κατηγορίες αποφάσεων που αφορούν τη διαχείριση έργων
 - ✓ Στόχοι και κανόνες διαχείρισης έργων
 - ✓ Έναρξη, επιλογή και προσδιορισμός στοιχείων έργου
 - ✓ Στάδια του κύκλου ζωής ενός έργου

- ✓ Οργάνωση και ανάπτυξη έργου
- ✓ Παραδείγματα διαχείρισης έργων στην ελληνική δημόσια διοίκηση
- **Προγραμματισμός (με χρήση του MS- PROJECT)**
 - ✓ Στόχοι και περιορισμοί για την ανάπτυξη ενός έργου
 - ✓ Διαχείριση γνώσης στον τομέα της διοίκησης έργου
 - ✓ Προσδιορισμός δραστηριοτήτων
 - ✓ Εκτίμηση διάρκειας και απαιτούμενων πόρων για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων του έργου
 - Δημόσιος τομέας και προγραμματισμός έργων
- **Μέθοδοι χρονικού προγραμματισμού έργων (με χρήση του MS- PROJECT)**
 - ✓ Ανάπτυξη δικτύου έργου
 - ✓ Μέθοδος Κρίσιμου Δρόμου (Critical Path Method – CPM)
 - ✓ Μέθοδος PERT (Project Evaluation Review Technique) και
 - ✓ Διάγραμμα GHANNT
 - ✓ Μέθοδοι προγραμματισμού έργων που αφορούν τη συγκεκριμένη εξειδίκευση των σπουδαστών
- **Κόστος και χρήση Πόρων έργου (με χρήση του MS- PROJECT)**
 - ✓ Άμεσο, έμμεσο και συνολικό κόστος έργου
 - ✓ Χρονική κατανομή κόστους έργου
 - ✓ Συμπύεση χρονικής διάρκειας δραστηριοτήτων
 - ✓ Χρονική κατανομή κόστους έργου, Σχέση κόστους-χρονικής διάρκειας έργου
 - ✓ Εξομάλυνση κατανομής πόρων, Διαχείριση πολλαπλών έργων
- **Επιλογή και αξιολόγηση έργου**
 - ✓ Ανάλυση κόστους-οφέλους, ανάλυση κόστους-αποτελεσματικότητας
 - ✓ Πολυκριτηριακή αξιολόγηση
- **Έλεγχος Έργου**
 - ✓ Διοίκηση ολικής ποιότητας στη διαχείριση, Μέθοδοι αξιολόγησης έργων
- **Μελέτη περίπτωσης**

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ / ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

Burke, R. (2002) (Πρόλογος Σέργιος Λαμπρόπουλος), *Διαχείριση Έργου (Project Management – Τεχνικές Σχεδιασμού και Ελέγχου*, Κριτική, 1η έκδοση.

Tony, D. (2003), *The relationship manager: the next generation of project management*, Burlington: Gower Publishing Company.

Gary R. H.(2002), *Project management*, New York: McGraw-Hill.

Harvey A. L.(2002), *Practical project management: tips, tactics, and tools*, New York : John Wiley & Sons Inc.

James P. L(2001), *Project planning, scheduling and control : a hands-on guide to bringing projects in on time on budget*, 3rd ed. Toronto: McGraw-Hill.

Δημητριάδης, Α (1999), *Διοίκηση-Διαχείριση Έργου*, Νέες Τεχνολογίες.

Kerzner, H. (1999), *Project Management: A Systems Approach to Planning, Scheduling, and Controlling*, Wiley John & Sons.

Piekaar, M.(1990), *Evaluation of the application of the TNO method in service companies*, TNO publication.

Kerzner, H. (1999), *Project Management: A Systems Approach to Planning, Scheduling, and Controlling*, Wiley John & Sons.

Τρυπιά, Μ. (1977), *Προγραμματισμός Έργων*, Παπαζήσης.

(1998), *Microsoft Project*, Κλειδάριθμος.

ΔΟΚΠ6.4-ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΣΤΗ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός είναι η μεθοδολογική παρουσίαση στατιστικών τεχνικών λήψης αποφάσεων. Συγκεκριμένα θα δοθεί έμφαση στη διαδικασία ελέγχου, μετασχηματισμού και περιγραφικής παρουσίασης των δεδομένων αφενός και αφετέρου στη χρήση τεχνικών ανάλυσης των δεδομένων και ερμηνεία των Στατιστικών αποτελεσμάτων που προκύπτουν με τη χρήση του στατιστικού πακέτου SPSS.

Στόχος είναι η εξοικείωση με ποσοτικές μεθόδους και πρότυπα λήψης αποφάσεων.

Ειδικότεροι στόχοι:

- Κατανόηση των βασικών εννοιών στη λήψη αποφάσεων
- Εξοικείωση με τις μεθοδολογίες στατιστικής λήψης αποφάσεων
- Εξοικείωση με τις μεθοδολογίες περιγραφικής παρουσίαση δεδομένων
- Εξοικείωση με τις μεθοδολογίες και τεχνικές της επαγωγικής στατιστικής και του τρόπου συμβολής τους στη λήψη αποφάσεων

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

1^η Ενότητα: Εισαγωγή στη Στατιστική Λήψη Αποφάσεων

- Εισαγωγή στη Λήψη Αποφάσεων. Εφαρμογή Μεθοδολογιών Στατιστικής Λήψης αποφάσεων στη Δημόσια Διοίκηση.

2^η Ενότητα: Εισαγωγή στο Στατιστικό πακέτο SPSS

3^η & 4^η Ενότητα: Στατιστική Παρουσίαση Δεδομένων

- Παρουσίαση δεδομένων και Στατιστικοί έλεγχοι Δεδομένων: Πίνακες Συχνότητας, Διαγράμματα Ελέγχου κ.λπ.
- Στατιστικά Μέτρα
- Διαγράμματα
- Πίνακες Παρουσίασης
- Αναφορές

5^η έως 7^η Ενότητα: Στατιστική Συμπερασματολογία με χρήση του SPSS*

- Έλεγχοι κανονικότητας
- Εκτίμηση μέσου
- Εκτίμηση διαστήματος εμπιστοσύνης για το μέσο
- Έλεγχος μέσης τιμής
- Έλεγχοι ανεξαρτησίας δύο μεταβλητών
- Έλεγχος συμφωνίας ή ασυμφωνίας δύο μεταβλητών
- Έλεγχοι δύο μέσων τιμών: Παραμετρικές και μη παραμετρικές διαδικασίες
- One Way Analysis of Variance Ανάλυση Διασποράς
- Πίνακας Συσχέτισης δύο μεταβλητών. Συντελεστές συσχέτισης. Γραμμική παλινδρόμηση.

8^η Ενότητα: Μελέτη Περίπτωσης

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ / ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

Γναρδέλλης, Χ. (2003), *Εφαρμοσμένη Στατιστική*, Παπαζήσης.

Γναρδέλλης, Χ. (2006), *Ανάλυση Δεδομένων με το SPSS 14.0 for Windows*, Παπαζήσης.

Γιαλαμάς, Β. (2005), *Στατιστικές Τεχνικές και Εφαρμογές στις Επιστήμες της Αγωγής*, Πατάκης.

Lyman, O. (1988), *An Introduction to Statistical Methods and Data Analysis*. PWS - Kent 1988.

Norusis, M.J. (2005), *SPSS 14.0 Guide to Data Analysis*. Prentice Hall, Inc.

Sokal R. and Rohlf J.(1995), *Biometry* ,Freeman.

Draper N. R. and Smith H. (1966), *Applied Regression Analysis*. Wiley 1966

Montgomery, D.C. (1995), *Design and Analysis of Experiments*, John Willey & Sons

* θα γίνει συνοπτική παρουσίαση εφόσον επαρκεί ο χρόνος

Αποστολάκης, Ι., Καστάνια, Α. και Πιερράκου, Χ., *Στατιστική Επεξεργασία Δεδομένων στην Υγεία*, Παπαζήσης.

Μαχαίρα, Κ. (1999), *Εισαγωγή στη Στατιστική θεωρία και Ασκήσεις*, Ζήτη.

Shirley, D. (1993), *Statistics for Research*, 1993

Χατζηπαντελής (1998), *Ανάλυση Δεδομένων με τη Βοήθεια Στατιστικών πακέτων*, Ζήτη.

ΔΟΚΠ7-ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ
MANATZMENT ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΔΟΚΠ7.1-ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ MANATZMENT ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ – ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βασική επιδίωξη και σκοπός του μαθήματος είναι η εφαρμογή των γνώσεων, των καινοτόμων τεχνικών και μεθοδολογιών καθώς και των σύγχρονων εργαλείων που έχουν αναλυθεί και έχουν αποκτηθεί στο συναφές μάθημα «Δομές και εργαλεία Δημοσίου Μάνατζμεντ» της ΚΦΣ. Ειδικότερα, επιδιώκεται μία εργαστηριακή μορφή μαθησιακής διαδικασίας μέσω της δοκιμασίας πρακτικής εφαρμογής της μεθοδολογίας του BSC στην ανάπτυξη στρατηγικής ενός επιλεγμένου Οργανισμού Κοινωνικής Πολιτικής, ως Μελέτη Περίπτωσης. Επιπροσθέτως, αναμένεται να οδηγήσει τόσο όχι μόνο στην εμπέδωση και σταθεροποίηση των ήδη αποκτηθέντων γνώσεων και τεχνικών αλλά και στον εμπλουτισμό αυτών καθώς όσο και στην περαιτέρω ανάπτυξη νέων διοικητικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων.

Επίσης, σκοπός του μαθήματος είναι να εξοικειώσει τους σπουδαστές με την καθημερινή πρακτική στο πεδίο της λειτουργίας και διαχείρισης των Οργανισμών κοινωνικής Πολιτικής, αξιοποιώντας περαιτέρω τις ήδη αποκτηθείσες εμπειρίες των Σπουδαστών στο πλαίσιο της τετράμηνης Πρακτικής Άσκησης.

Ειδικοί στόχοι:

Οι ειδικοί στόχοι του μαθήματος συναρτώνται άμεσα με την εξοικείωση και την δοκιμασία εφαρμογής τεχνικών, μεθοδολογιών, όσο και με την ανάπτυξη και εφαρμογή σύγχρονων εργαλείων στρατηγικού μάνατζμεντ κατά την διάρκεια της ροής των επιμέρους φάσεων του εργαστηρίου. Από την αναλυτική παρουσίαση του αντικειμένου του εργαστηρίου είναι πρόδηλο πλέον, και αναμένεται από τους Σπουδαστές, ότι θα επιδείξουν μία αυξημένη δημιουργικότητα και ενεργό συμμετοχή κατά τη διάρκεια του συγκεκριμένου εργαστηρίου. Εκτός του ότι θα πρέπει να αναζητούν, να συλλέγουν, να επεξεργάζονται, να ταξινομούν τα αναγκαία στοιχεία,

θα τους δοθεί η δυνατότητα να τα παρουσιάζουν και να αναπτύσσουν τις προτάσεις και τις ιδέες τους επί συγκεκριμένων βημάτων του γνωστικού πεδίου, ενίοτε αναλαμβάνοντας ρόλους και διαπραγματευόμενοι, και γενικά να εφαρμόσουν τεχνικές και μεθόδους ανάλυσης του Στρατηγικού Μάνατζμεντ στους οργανισμούς Κοινωνικής Πολιτικής.

Προσδοκάται, εύλογα λοιπόν, με την εφαρμογή και εξάσκηση αυτών, να οδηγήσουν στην απόκτηση όλων εκείνων των δεξιοτήτων και ικανοτήτων επεξεργασίας και επίλυσης πολύπλοκων προβλημάτων ώστε να συμβάλλουν με τη σειρά τους στον εκσυγχρονισμό της δημόσιας πολιτικής στο πεδίο-τομέα κοινωνικής πολιτικής και στη βελτίωση της λειτουργικής-διοικητικής ικανότητας (management capacity) των υπηρεσιών και οργανισμών κοινωνικής προστασίας.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Σύντομη ανασκόπηση των σημαντικών στοιχείων στρατηγικού μάνατζμεντ και της μεθοδολογίας του Balanced Scorecard
- Παρουσίαση της δομής, της ροής και του τρόπου λειτουργίας του εργαστηρίου
- Επιλογή του Οργανισμού Κοινωνικής Πολιτικής ως μελέτη περίπτωσης
- Εφαρμογή μεθοδολογιών ανάπτυξης-διερεύνησης στρατηγικών στόχων (SWOT- Ανάλυση, Τεχνικές Brainstorming, ..)
- Διαμόρφωση και διατύπωση οράματος
- Επιλογή διαστάσεων ή προοπτικών προσέγγισης και ισορροπημένη διατύπωση στρατηγικών στόχων
- Διαμόρφωση στρατηγικού χάρτη
- Μετασχηματισμός στρατηγικών στόχων σε μετρήσιμα μεγέθη
- Ανάπτυξη συστήματος αριθμοδεικτών
- Καθορισμός μέσων και μέτρων υλοποίησης των μετρήσιμων στόχων
- Καθορισμός Υπευθυνοτήτων έργου
- Επικοινωνιακή πολιτική και τακτική κοινοποίησης και αποδοχής στρατηγικής
- Παρουσίαση και κριτική αποτίμηση εργαστηριακού έργου ομάδων ανά μελέτη περίπτωσης

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Atkinson, H. (2006), «Strategy Implementation: A Role for the Balanced Scorecard?», *Management Decision*, **44**(10), σελ. 1441-1460
- Bruce G. and Tian G. (2008), Lives in the Balance: An Analysis of the Balanced Scorecard (BSC) in Healthcare Organizations, in: *International Journal of Productivity and Performance Management*, **57**(1),σελ. 6-21
- Busse R., Schreyöög J.and Gierecke J., (Eds). (2007), *Management im Gesundheitswesen*, Springer: München .
- Chang Li-Cheng.(2007), The NHS Performance Assessment Framework as a Balanced Scorecard Approach- Limitations and implications, in: *International Journal of Public Sector Management*, **20**(2), σελ.101-117.
- Hewison, A. (2004), Evidence-based Management in the NHS: is it Possible?, in: *Journal of Health Organization and Management*, **18**(5),σελ. 336-348
- Horvarth & Partners (EDS.) (2007), *Balanced Scorecard umsetzen*, Schäfer-Poeschel, Stuttgart.
- Kaplan, R.S. and Norton, D.P.(1996), *The Balanced Scorecard, Translating Strategy into Action*, Boston.
- Kaplan R.S. and Norton D.P. (2001), *Die strategiefokussierte Organisation- Führen mit der Balanced Scorecard*, Schäfer-Poeschel: Stuttgart.
- Moulling J., Soady J., Skinner J., Cullen J. and Gilligan Chr. (2007), Using the Public Sector Scorecard in public health, in: *International Journal of Health Care Quality Assurance*, 20(4), σελ. 281-289.
- Μπουρσανίδης, Χ. (2007), «Στρατηγικό Μάνατζμεντ στη Δημόσια Διοίκηση – Μία Συστηματική Παρουσίαση του Balanced Scorecard ως Εργαλείο Στρατηγικού Μάνατζμεντ στα Νοσοκομεία», στο: Μακρυδημήτρης Αντ., Πραβίτα Ε.-Μ., (Επιμ.): *Διοικητική Θεωρία και Πράξη-Διοίκηση και Κοινωνία*, Αθήνα-Θεσσαλονίκη: Σάκκουλας, σ. 171-206
- Niven, P. R.(2007), *Balanced Scorecard Step-by-Step for Government and Not-for-Profit Agencies*, Hoboken.

Pollit, C. and Bouckaert, G. (2004), *Public Management Reform, A Comparative Analysis*, Oxford.

Schendler, K. and Proeller I. (2006), *New Public Management*, Haupt:Bern-Stuttgart-Wien.

Thon N. and Ritz. (2008), *Public Management*, Wiesbaden.

Επιπροσθέτως, για τις ανάγκες της εκπαιδευτικής διαδικασίας αυτού του Εργαστηρίου θα καταρτισθεί από τον διδάσκοντα ειδικός φάκελος με το κατάλληλο διδακτικό υλικό (εγχειρίδια, πίνακες, τυποποιημένα έντυπα, ..), το οποίο θεωρείται απαραίτητο για την διευκόλυνση, την υποστήριξη και γενικά τη διασφάλιση της εύρυθμης ροής της μεθοδολογικά δομημένης εκπαιδευτικής διαδικασίας του Εργαστηρίου και κατά συνέπεια για την επίτευξη του μέγιστου δυνατού εκπαιδευτικού αποτελέσματος. Επισημαίνεται ότι το υλικό αυτό θα διανέμεται στους σπουδαστές κατά την διάρκεια του εργαστηρίου διαδοχικά και αναλόγως της φάσης εξέλιξης αυτού.

ΔΟΚΙΜ7.2-ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός του εργαστηρίου είναι να βελτιώσει τις διαπραγματευτικές ικανότητες των σπουδαστών, οι οποίοι θα έχουν τη δυνατότητα να:

- προβληματιστούν για την έννοια και τη σημασία της διαπραγμάτευσης
- να αναγνωρίσουν διαφορετικούς τρόπους προσέγγισης της διαπραγμάτευσης και να συζητήσουν κριτήρια επιλογής μεταξύ τους
- να αναλύσουν σημαντικές τεχνικές πτυχές της διαπραγμάτευσης
- να εξασκηθούν στην πρακτική εφαρμογή των συμπερασμάτων του εργαστηρίου

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

- **Εισαγωγική άσκηση:** Άσκηση διαπραγμάτευσης σε μικρές ομάδες

- **Θεωρητικό πλαίσιο - Τρόποι προσέγγισης:** Τρόποι προσέγγισης της διαπραγμάτευσης
- **Τέχνη της διαπραγμάτευσης**
- **Εξάσκηση:** Εξάσκηση στη διαπραγμάτευση - προετοιμασία και διεξαγωγή διαπραγμάτευσης

ΔΟΚΠ8-ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η Ειδική Φάση Σπουδών περιλαμβάνει τόσο θεωρητική όσο και εφαρμοσμένη εκπαίδευση η οποία έχει στόχο την καλλιέργεια και ενίσχυση των γλωσσικών γνώσεων και δεξιοτήτων των μελλοντικών στελεχών της Κοινωνικής Διοίκησης ώστε να αντεπεξέρχονται με αποτελεσματικότητα και δυναμισμό στα εργασιακά τους καθήκοντα. Σκοπός του μαθήματος είναι η κάλυψη ειδικών γλωσσικών δεξιοτήτων επαγγελματικού τύπου σε θέματα που άπτονται των γνωστικών αντικειμένων του Τμήματος.

Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ενίσχυση του πνεύματος της άμιλλας και της συνεργασίας λόγω της αυξημένης πολυπλοκότητας των θεμάτων που καλούνται να διαχειριστούν μέσω ομαδικών δραστηριοτήτων, όπως είναι οι τεχνικές διαπραγματεύσεων, η επίλυση συγκρούσεων και θέματα που άπτονται του επαγγελματικού πεδίου των στελεχών της Κοινωνικής Διοίκησης. Οι επικοινωνιακές αλλά και κοινωνικές δεξιότητες είναι βασικά στοιχεία για την επαφή τους με το κοινό, κάτι που καθιερώνει τις γλωσσικές δεξιότητες ως απαραίτητο εργαλείο για τη διεκπεραίωσή τους. Η Διοίκηση των Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής απαιτεί διαφορετικά γλωσσικά πλαίσια στα οποία πρέπει να κινείται το στέλεχος και τα οποία απαιτούν γλωσσική εγρήγορση, επάρκεια και ευελιξία.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα είναι εναρμονισμένο με τη θεματικούς άξονες σπουδών του τμήματος και τη νέα αρχιτεκτονική της δημόσιας διοίκησης. Το Κοινωνικό Κράτος, η Αγορά Εργασίας, η Διοίκηση των Υπηρεσιών Υγείας και των Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής είναι μερικοί από τους άξονες τα θέματα των οποίων χρησιμοποιούν οι διδάσκοντες στη ξένη γλώσσα και στοχεύουν σε ένα διττό ρόλο:

- **στην καλλιέργεια δεξιοτήτων γραπτής επικοινωνίας:**
 - ✓ με μεταφραστική άσκηση (ευθεία και αντίστροφη) κειμένων από πρωτότυπες πηγές και δραστηριοτήτων διαμεσολάβησης.
 - ✓ με την ανάπτυξη γλωσσικών δεξιοτήτων προφορικής και γραπτής επικοινωνίας επαγγελματικού τύπου όπως σύνταξη αίτησης, ανακοίνωσης, περίληψης, αναφοράς, πρακτικών, ενημερωτικών δελτίων.
 - ✓ με την εξοικείωση των σπουδαστών/τριών με βασικές έννοιες και όρους του χώρου της Απασχόλησης, της Κοινωνικής Προστασίας, της Υγείας και της Κοινωνικής Πρόνοιας.
- **στην καλλιέργεια δεξιοτήτων προφορικής επικοινωνίας:**
 - ✓ με διαδραστικές ασκήσεις μέσα σε μικρές ή μεγαλύτερες ομάδες με στόχο την ανάπτυξη της έκφρασης.
 - ✓ με προσομοίωση συνεντεύξεων με στόχο τη μορφοποίηση κοινωνικών δεξιοτήτων.
 - ✓ με ασκήσεις προσομοίωσης στις τεχνικές διαπραγματεύσεων με στόχο την ανάπτυξη επικοινωνιακών δεξιοτήτων.
 - ✓ με παρουσιάσεις ειδικών θεμάτων με στόχο τη διαχείριση της πληροφορίας.
 - ✓ με δημόσιες σχέσεις και πρακτικά παραδείγματα συνεντεύξεων και παρουσιάσεων και δραστηριότητες διαμεσολάβησης.

Αναλυτικότερα, τα θεματικά πεδία από τα οποία καλλιεργείται τόσο ο γραπτός όσο και ο προφορικός λόγος αντλούνται από την παρακάτω θεματολογία:

- Ορολογία Διοικητικών Θεσμών
- Διάρθρωση της αγοράς εργασίας
- Ορολογία Μάνατζμεντ Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής
- Πολιτικές Απασχόλησης
- Μεταναστευτική Πολιτική
- Συμπλήρωση Τεχνικών Δελτίων
- Διαχείριση Έργων
- Οι Δημόσιες Σχέσεις ως Μέσο Επικοινωνίας
- Θέματα Εργατικού Δικαίου

- Κοινοτικά προγράμματα και Κοινοτικές Οδηγίες
- Τεχνικές Διαπραγματεύσεων
- Ολοκληρωμένα συστήματα διοίκησης

III. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Αξιοποιείται η ξενόγλωσση βιβλιογραφία που χρησιμοποιείται για το σύνολο των μαθημάτων του Τμήματος. Η βασική ορολογία για κάθε θεματικό πεδίο αποδελτιώνεται από τον Τύπο, τους διεθνείς διαδικτυακούς τόπους και τις Ευρωπαϊκές και Διεθνείς Επίσημες Εκδόσεις και χρησιμοποιείται ως αυθεντικό υλικό προς επεξεργασία. Ταυτόχρονα, χρησιμοποιούνται τα ηλεκτρονικά αρχεία Υπουργείων τα οποία έχουν άμεση σχέση με τους Οργανισμούς Κοινωνικής Προστασίας.



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ & ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ**



**ΕΘΝΙΚΟ
ΚΕΝΤΡΟ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ &
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (Ε.Σ.Δ.Δ.Α)**

***ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ***

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ/ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΩΡΕΣ
<i>ΔΟΥ1</i>	<i>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ</i>	<i>75</i>
ΔΟΥ1.1	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ : ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΕΝΝΟΙΕΣ, ΘΕΣΜΟΙ ΚΑΙ ΜΟΝΤΕΛΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	21
ΔΟΥ1.2	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΥΓΕΙΑΣ	30
ΔΟΥ1.3	ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	24
<i>ΔΟΥ2</i>	<i>ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΥΓΕΙΑΣ</i>	<i>68</i>
ΔΟΥ2.1	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	24
ΔΟΥ2.2	ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΓΟΡΑΣ ΦΑΡΜΑΚΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΪΑΤΡΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ : ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	24
ΔΟΥ2.3	ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	20
<i>ΔΟΥ3</i>	<i>ΟΡΓΑΝΩΣΗ, ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ</i>	<i>98</i>
ΔΟΥ3.1	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ	24
ΔΟΥ3.2	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	20
ΔΟΥ3.3	ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ	30
ΔΟΥ3.4	ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ	24
<i>ΔΟΥ4</i>	<i>ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΥΓΕΙΑ</i>	<i>40</i>
ΔΟΥ4.1	ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	25
ΔΟΥ4.2	ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	15
<i>ΔΟΥ5</i>	<i>ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ</i>	<i>50</i>
ΔΟΥ5.1	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ 1 : ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	25
ΔΟΥ5.2	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ 2 : ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ	25
<i>ΔΟΥ6</i>	<i>ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ</i>	<i>56</i>
ΔΟΥ6.1	ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΘΕΜΑΤΑ ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ (ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ, ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ, ΣΤΡΟΓΓΥΛΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ κλπ)	16
ΔΟΥ6.2	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΣΤΗ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ	20

ΔΟΥ6.3	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΜΕ ΧΡΗΣΗ Ms PROJECT	20
ΔΟΥ7	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ ΥΓΕΙΑΣ	36
ΔΟΥ7.1	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ – ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	20
ΔΟΥ7.2	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ	16
ΔΟΥ8	ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ	72
ΔΟΥ8.1	ΑΓΓΛΙΚΑ	36
ΔΟΥ8.2	ΓΑΛΛΙΚΑ Ή ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ Ή ΙΤΑΛΙΚΑ Ή ΙΣΠΑΝΙΚΑ	36
	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ	495

ΔΟΥ1-ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

ΔΟΥ1.1-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ – ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΕΝΝΟΙΕΣ, ΘΕΣΜΟΙ ΚΑΙ ΜΟΝΤΕΛΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός και στόχος του μαθήματος είναι η εξέταση της κοινωνικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε σχέση με δύο βασικές διαστάσεις της: πρώτον, ως ευρωπαϊκή κοινωνική πολιτική που συγκροτεί τον ενιαίο κοινωνικό χώρο με κεντρικές ρυθμίσεις και δεύτερον, ως ευρωπαϊκή κοινωνική πολιτική συντονισμού των εθνικών πολιτικών.

Στην πρώτη διάσταση, η Ευρωπαϊκή Ένωση προσεγγίζεται ως μια περιφερειακή υπερεθνική ολοκλήρωση που λαμβάνει κοινωνικοπολιτικά μέτρα δεσμευτικά για τα κράτη-μέλη της. Με βάση την προσέγγιση αυτή θα επιχειρηθεί η ανάλυση των μοντέλων ευρωπαϊκής κοινωνικής πολιτικής, η κατανόηση της κοινωνικής διάστασης του ευρωπαϊκού κοινωνικού χώρου και η εξέταση του θεσμικού πλαισίου, των οργάνων λήψης των αποφάσεων και των μέσων εφαρμογής των πολιτικών.

Στη δεύτερη διάσταση, εξετάζονται κοινωνικές πολιτικές που δεν έχουν σχέση με κάποια κεντρική κανονιστική ρύθμιση, αλλά με την εφαρμογή ανοικτών μεθόδων συντονισμού των επιμέρους κοινωνικών πολιτικών των κρατών-μελών στα πλαίσια μιας αποκεντρωμένης προσέγγισης σύμφωνης με την αρχή της επικουρικότητας. Η ανάλυση θα επικεντρωθεί στις στρατηγικές για την απασχόληση, τις συντάξεις, τον κοινωνικό αποκλεισμό και την υγεία.

Ειδικοί στόχοι:

Ειδικότερα το μάθημα στοχεύει και επικεντρώνεται στην κατανόηση θεσμών και διαδικασιών της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και των επιπτώσεων αυτής στη διαμόρφωση και εξέλιξη των βασικών θεσμών της κοινωνικής προστασίας στην Ελλάδα, όπως τα κοινωνικοασφαλιστικά συστήματα, τα εθνικά συστήματα υγείας και τα συστήματα πρόνοιας και κοινωνικής αλληλεγγύης.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Η κοινωνική κατάσταση στην Ευρώπη
- Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Μοντέλο
- Το θεσμικό πλαίσιο
- Η Ανοικτή Μέθοδος Συντονισμού
- Η Ευρωπαϊκή Στρατηγική Απασχόλησης
- Η πολιτική συντάξεων
- Η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού
- Η πολιτική υγείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Επιπτώσεις της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην κοινωνική πολιτική

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Cram, L. (1997), *Policy-making in the EU. Conceptual Lenses and the Integration Process*, Routledge.

DE LA Porte, C. και Pochet, P. (Επιμ.), (2002), *Building Social Europe Through the Open Method of Coordination*, Pie Peter Lang.

Kleinman, M. (2002), *A European Welfare State? European Union Social Policy in Context*, Palgrave.

Leibfried, S. και Pierson, P., (1995), (Επιμ.), *European Social Policy. Between Fragmentation and Integration*, The Brookings Institution.

Οικονόμου, Χ. (2004), *Πολιτικές Υγείας στην Ελλάδα και τις Ευρωπαϊκές Κοινωνίες*, Αθήνα: Διόνικος.

Σακελλαρόπουλος, Θ. (2003), *Ζητήματα Κοινωνικής Πολιτικής*, Αθήνα: Διόνικος.

Σακελλαρόπουλος, Θ. (1993), *Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική*, Αθήνα: Κριτική.

Sakellariopoulos, Th. και Berghman, J. (2004), (Επιμ.), *Connecting Welfare Diversity within the European Social Model*, Intersentia.

Spicker, P. (2004), *Κράτος Πρόνοιας. Μια Γενική Θεωρία*, Αθήνα: Διόνικος.

Taylor,-Gooby, P. (2004), *Making a European Welfare State? Convergences and Conflicts over European Social Policy*, Blackwell.

Weiler, J., Begg, I. και Peterson, J. (2003), (Επιμ.), *Integration in an Expanding European Union. Reassessing the Fundamentals*, Blackwell.

ΔΟΥ1.2-ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΥΓΕΙΑΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Με αφετηρία τη βασική θέση ότι το Σύστημα Υγείας, ως ένα λειτουργικά διαφοροποιημένο κοινωνικό σύστημα, αποτελεί το βασικό θεσμό του Κράτους Πρόνοιας που χαρακτηρίζεται για την αυξημένη πολυπλοκότητά του, το *γνωστικό και διδακτικό ενδιαφέρον* του μαθήματος στοχεύει στη θεωρητικά θεμελιωμένη και εμπειρικά τεκμηριωμένη προσέγγιση, διερεύνηση, ανάλυση και κατανόηση των εναλλακτικών δυνατοτήτων διάπλασης και οργάνωσης των δομών και λειτουργικών διαδικασιών, που συγκροτούν ένα λειτουργικά ολοκληρωμένο και λογικά συνεκτικό σύστημα υγείας με αυξημένη λειτουργική-διοικητική ικανότητα., από την σκοπιά του συστημικά προσανατολισμένου Δημοσίου Μάνατζμεντ Υγείας (Public Health Management). Στο πλαίσιο αυτό το *πρακτικά χρήσιμο εκπαιδευτικό ενδιαφέρον* του μαθήματος εστιάζεται τόσο στην προαγωγή της γνώσης των σπουδαστών με τη μεταφορά βασικών θεωρητικών προσεγγίσεων και μεθοδολογικών εργαλείων , όσο και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων επίλυσης πολύπλοκων προβλημάτων.

Ειδικοί στόχοι:

Το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα και αναμενόμενο όφελος συνίσταται στο να αποκτήσουν οι σπουδαστές (α) την ικανότητα θεωρητικά θεμελιωμένης και εμπειρικά τεκμηριωμένης ανάλυσης δομών και διαδικασιών του συστήματος υγείας, (β) την ικανότητα κατανόησης της επίκαιρης επιστημονικής συζήτησης διεθνώς περί μεταρρυθμίσεων των συστημάτων υγείας και εισαγωγής σύγχρονων εργαλείων δημοσίου μάνατζμεντ υγείας όσο και (γ) την ικανότητα αξιοποίησης και εφαρμογής αυτών στην ελληνική μεταρρυθμιστική προσπάθεια.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- **Το σύστημα υγείας ως ένας λειτουργικά διαφοροποιημένος κοινωνικοκρατικός θεσμός**
 - ✓ Σκιαγράφηση του αναλυτικού πλαισίου – εννοιολογικοί προσδιορισμοί
 - ✓ Σύστημα υγείας και περιβάλλον ως σχέση πολύπλοκης διάδρασης
 - ✓ Ανάπτυξη ενός μοντέλου δομής και λειτουργίας συστήματος υγείας
 - ✓ Θεμελιώδεις αρχές και κριτήρια διάπλασης ενός συστήματος υγείας
- **Λειτουργική διαφοροποίηση του συστήματος υγείας ως πλαίσιο αναφοράς βέλτιστης δόμησης και άριστης κατανομής πόρων**
 - ✓ Κρίση των συστημάτων υγείας (health system crisis)
 - ✓ Ανάπτυξη μεθοδολογικού πλαισίου δομημένης προσέγγισης
 - ✓ Άριστη κατανομή των πόρων και βέλτιστη δόμηση του συστήματος υγείας
 - ✓ Η οργανωτική διάπλαση-δόμηση του συστήματος υγείας ως ζήτημα μίας δυναμικής διαδικασίας προσαρμογής
- **Το σύστημα παραγωγής και διανομής υπηρεσιών υγείας**
 - ✓ Εισαγωγικές παρατηρήσεις ιστορικού και μεθοδολογικού χαρακτήρα
 - ✓ Οργανωτική διάταξη και λειτουργική διασύνδεση των υπηρεσιών υγείας
 - ✓ Αναλυτική παρουσίαση επιπέδων – μορφών – μονάδων φροντίδας υγείας
 - ✓ Σύγχρονα ζητήματα και εργαλεία συντονισμού και διαχείρισης προσφοράς (Συστήματα σχεδιασμού, Managed Care, Gatekeeping, Disease Management, Public-Privat Mix,..)
- **Το σύστημα χρηματοδότησης και ρόλος της κοινωνικής ασφάλισης υγείας**
 - ✓ Αντικείμενο και διαδικασία χρηματοδότησης
 - ✓ Εναλλακτικές μορφές δόμησης συστήματος χρηματοδότησης
 - ✓ Κοινωνικής Ασφάλισης Υγείας 1: Αρχές κοινωνικοπολιτικής δόμησης
 - ✓ Κοινωνικής Ασφάλισης Υγείας 2: Οργανωτικές, λειτουργικές και διαχειριστικές διαστάσεις
 - ✓ Κοινωνική και Ιδιωτική Ασφάλιση Υγείας: Συγκριτική παρουσίαση
 - ✓ Σκοπός, λειτουργίες και διάπλαση συστημάτων αμοιβών και αποζημίωσης

- **Το σύστημα διεύθυνσης-συντονισμού (Δ-Σ) και μανάτζμεντ του συστήματος υγείας**
 - ✓ Θεωρητική προσέγγιση από τη σκοπιά του Δημοσίου Μανάτζμεντ Υγείας
 - ✓ Μηχανισμοί, σύγχρονοι μέθοδοι-τεχνικές και εργαλεία Δημοσίου Μανάτζμεντ Υγείας
 - ✓ Ανάπτυξη ενός αναλυτικού πλαισίου βέλτιστης δόμησης και συγκριτικής ανάλυσης συστημάτων υγείας
- **Συγκριτική ανάλυση συστημάτων υγείας**
 - ✓ Τυπολογία συστημάτων υγείας – Μία θεωρητική προσέγγιση
 - ✓ Οργάνωση και διοίκηση συστήματος υγείας Μεγάλης Βρετανίας
 - ✓ Οργάνωση και διοίκηση συστήματος υγείας Η.Π.Α
 - ✓ Οργάνωση και διοίκηση συστήματος υγείας Γερμανίας
 - ✓ Τάσεις εξέλιξης συστημάτων υγείας στην ΕΕ
- **Ελληνικό Σύστημα Υγείας: Quo Vadis?**
 - ✓ Συστηματική παρουσίαση Ελληνικού Συστήματος Υγείας
 - ✓ Κριτική ανάλυση Ελληνικού Συστήματος Υγείας
 - ✓ Προοπτικές βέλτιστης δόμησης και εκσυγχρονισμού του ελληνικού συστήματος υγείας

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Abel, Smith, B, ET AL., (1994), *Έκθεση της Ειδικής Επιτροπής Εμπειρογνομόνων για τις Υπηρεσίες Υγείας*, Αθήνα: Έκδοση Υ.Υ.Π.Κ.Α.
- Busse, R., Schreyoog, J., και Smith, P., (2006), (Επιμ.), *Hospital Case Payment Systems in Europe*, Health Care Manage Sci 9.
- Busse, R., Schreyoog, J., Gierecke, J., (2010), (Επιμ.), *Management im Gesundheitswesen*. München: Springer.
- Busse, R., και Schelte, S. (2007-2010), (Επιμ.), *Health Policy Developments. Issue 1-13: International Trends and Analyses. Bertelsmann Foundation*. Gütersloh, (<http://www.healthpolicymonitor.org>).

- Cacace, M., Gotze, R., Schmid, A. και Rothang, H., (2008), ‘Explaining Convergence and Common Trends in the Role of the State in OECD Healthcare Systems’, στο: *Harvard Health Policy Review*, 9(1), Spring 2008, pp 1-16.
- European Observatory on Health Care Systems, *Health Care Systems in Transition*, HIT Country Profiles (<http://www.observatory.dk>).
- Henke, K.D. και Schreyogg, J. (2004), *Towards Sustainable Health Care Systems. Strategies in Health Insurance Schemes in France, Germany, Japan and the Netherlands - A Comparative Study*. Geneva: International Social Security Association.
- Κυριακόπουλος, Γ., Μπουρσανίδης, Χ. και Οικονόμου, Χ., (2001), (Επιμ.), *Η Ασφάλιση Υγείας στην Ελλάδα*, Αθήνα: Θεμέλιο.
- Μπουρσανίδης, Χρ. (2010), ‘Συγκριτική Πολιτική Υγείας: Δομές διακυβέρνησης και εργαλεία μανάτζμεντ στα συστήματα υγείας στις χώρες της ΕΕ’, στο Κοντιάδης Ξ. και Σουλιώτης, Κ. (Επιμ.), *Θεσμοί και Πολιτικές Υγείας*. Αθήνα: Παπαζήσης, σελ. 247-295
- Μπουρσανίδης, Χρ. (2009), *Οργάνωση Συστημάτων Υγείας*. Διδακτικές Σημειώσεις-Typescript, Αθήνα: Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης.
- Μπουρσανίδης, Χρ. (2008), *Δημόσιο Μανάτζμεντ Υγείας στην Ελλάδα - Σκέψεις για μια νέα αρχιτεκτονική και διοικητική κουλτούρα στο σύστημα υγείας*, Συλλογή δημοσιευμένων άρθρων, Αθήνα: Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης.
- Rothang, H., Cacace, M., Grimmeisen, S. και Wend, C. (2005), ‘The Changing Role of the State in Healthcare Systems’ στο: Leibfried, S. και Zürn M, (Επιμ.), *Transformations of the State?* Cambridge: Cambridge University Press.
- Saltamn, R.B, Busser, R. και Figueras, J, (2004), (Επιμ.), *Social Health Insurance Systems in Western Europe*, Buckingham: Open University Press.
- Schwarz, F.W., et al, (2004), (Επιμ.), *Das Public Health Buch*,. München –Wien.
- Υφαντόπουλος, Γ, (2003), *Τα Οικονομικά της Υγείας*, Αθήνα: Τυπωθείω.
- Willke, H. (1996), *Εισαγωγή στη Συστημική Θεωρία*, Αθήνα: Κριτική.

ΔΟΥ1.3-ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Ι. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η ανάλυση του δημοσίου δικαίου της υγείας, η κατανόηση του θεσμικού πλαισίου με έμφαση στις αρχές που διέπουν την οργάνωση και λειτουργία του ελληνικού συστήματος υγείας υπό την επίδραση του διεθνούς δικαίου και ειδικότερα του δικαίου της ΕΕ. Στο ευρωπαϊκό δίκαιο, η θέση της προστασίας της υγείας υπό τη σκέπη της αλληλεγγύης, μαζί με δικαιώματα, όπως είναι η προστασία του περιβάλλοντος και του καταναλωτή, και το γεγονός ότι η υγεία αποτελεί έναν από τους στόχους της προστασίας του περιβάλλοντος και του καταναλωτή, έχει οδηγήσει στην καθιέρωση και την εφαρμογή κοινών γενικών αρχών και μεθόδων. Ήδη, ορισμένες από αυτές τις αρχές, όπως της προφύλαξης, της προλήψεως, της βιώσιμης αναπτύξεως, της υψηλής ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών κ.ά., έχουν μεταφερθεί στα εθνικά δίκαια. Επίσης, οι μέθοδοι τις οποίες προκρίνει το ευρωπαϊκό δίκαιο και συγκεκριμένα της αξιολογήσεως, της συνεργασίας με διεθνείς οργανισμούς και άλλα κράτη για τη διαφύλαξη και την προαγωγή της υγείας κ.λπ., καθώς και οι δράσεις της ΕΕ έχουν σημειώσει αξιόλογα και ορατά από τους ευρωπαίους πολίτες αποτελέσματα, κυρίως όσον αφορά στην προστασία της δημόσιας υγείας. Η επίδραση των γενικών αρχών του ευρωπαϊκού δικαίου στα εσωτερικά δημόσια δίκαια της υγείας μπορεί να οδηγήσει σε περαιτέρω βελτίωση της υγείας των ευρωπαίων πολιτών, εφόσον η οργάνωση και η λειτουργία των υπηρεσιών υγείας ακολουθήσει τις γενικές αρχές και μεθόδους του ευρωπαϊκού δικαίου.

Έμφαση δίδεται στα δικαιώματα των χρηστών των υπηρεσιών υγείας και στην αναβάθμιση της θέσεώς του. Η συστηματοποίηση και η προβολή των δικαιωμάτων του χρήστη των υπηρεσιών υγείας (δημόσιων και ιδιωτικών) είναι σχετικά πρόσφατη, καθώς παραδοσιακά το βάρος δινόταν στους επαγγελματίες υγείας και ιδίως στους ιατρούς. Τα δικαιώματα του χρήστη αντικατοπτρίζουν την αντίστροφη όψη των υποχρεώσεων των επαγγελματιών υγείας και των υπηρεσιών υγείας. Πολλά δε από αυτά συνάγονται από τους κώδικες δεοντολογίας, οι οποίοι όμως ρυθμίζουν τις σχέσεις μεταξύ των ιατρών και των επαγγελματιών τους συλλόγων και όχι ευθέως τις σχέσεις μεταξύ των ιατρών και των χρηστών των υπηρεσιών υγείας. Στα

δικαιώματα του χρήστη εντάσσεται τέλος και το δικαίωμα των χρηστών να αποζημιωθούν για τις ζημίες που έχουν υποστεί από τις παράνομες πράξεις και παραλείψεις των οργάνων του δημοσίου ή των δημοσίων νομικών προσώπων που τελέστηκαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

II. ANTIKEIMENO TOY MAΘΗΜΑΤΟΣ

- **Η εννοιολογική διαμόρφωση του δημοσίου δικαίου της υγείας**

Ορισμός της υγείας

Το δικαίωμα προστασίας της υγείας στο Σύνταγμα

Το δημόσιο δίκαιο της υγείας

- **Πηγές του δημοσίου δικαίου της υγείας**

Το διεθνές δίκαιο

Το ευρωπαϊκό δίκαιο

Το ελληνικό σύστημα υγείας – θεσμικό πλαίσιο

I. Κύρια χαρακτηριστικά και ιδιαιτερότητες του ελληνικού συστήματος

II. Η επίδραση των αρχών του ευρωπαϊκού δικαίου στο ΕΣΥ

4. Τα δικαιώματα του χρήστη των υπηρεσιών υγείας με βάση τις αρχές λειτουργίας της δημόσιας υπηρεσίας

I. Η πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας

Η αρχή της ισότητας

Η αρχή της συνέχειας

II. Η πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας υπηρεσίες υγείας

Η αρχή της προσαρμοστικότητας

Η αρχή της οικονομικότητας

Η αρχή της ασφάλειας

51. Η δημοκρατία στην υγεία

5. Τα δικαιώματα του χρήστη των υπηρεσιών υγείας με βάση τις θεμελιώδεις συνταγματικές αρχές και ατομικές ελευθερίες

I. Ο σεβασμός της αξίας και της αξιοπρέπειας του ανθρώπου

Η ενημέρωση

Η προστασία της ιδιωτικότητας και των πληροφοριών που αφορούν στην υγεία

Η προστασία της αξιοπρέπειας του ανθρώπου μπροστά στον πόνο και/ή στον θάνατο.

II. Ο σεβασμός της αυτονομίας του ανθρώπου

Η ελεύθερη επιλογή ιατρού στη δημόσια υπηρεσία υγείας

Η συναίνεση κύριο μέσο για την προστασία της φυσικής και της ψυχικής ακεραιότητας του χρήστη

III. Η αστική ευθύνη των δημόσιων υπηρεσιών υγείας.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Εμμανουηλίδης, Δ. και Παπαγιάννης Ι. (2000), “Κοινωνικό Δικαίωμα στην Υγεία, Αστική Ευθύνη από Παράνομες Ιατρικές Πράξεις ή Παραλείψεις Δημοσίων Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων”, *ΔτΑ* 8, σ. 991-1018.

Καΐδατζής, Α. (2006), «Το Πεδίο Εφαρμογής των Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα: Συνταγματική Θεώρηση εν όψει της Νομολογίας του Σ.τ.Ε.», στο Καΐσης, Αθ. (Επιμ.), ΣΔΙΤ. Ο ν. 3389/2005 για τις συμπράξεις δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, Αθήνα: Αντ. Ν. Σάκκουλα, σ. 65-76.

Κανελλοπούλου-Μπότη, Μ. (1999), *Ιατρική Ευθύνη για μη Ενημέρωση ή Πλημμελή Ενημέρωση του Ασθενούς κατά το Ελληνικό και Αγγλοσαξονικό Δίκαιο*, Αθήνα: Αντ. Ν. Σάκκουλα.

- Κρεμαλής, Κ. (1987), *Το Δικαίωμα για Προστασία της Υγείας*, Αθήνα.
- Κρεμαλής, Κ. (1991), *Το Δικαίωμα του Ατόμου για Κοινωνική Πρόνοια*, Αθήνα: Αντ. Ν. Σάκκουλα.
- Μαρκετάκη Κ. (2003), «Υπηρεσίες Υγείας και Συνήγορος του Πολίτη», στο *Ο Συνήγορος του Πολίτη και η Ενδυνάμωση της Προστασίας των Δικαιωμάτων*, Αθήνα: Αντ. Ν. Σάκκουλα, σ. 43-67.
- Παπαπαναγιώτου, Α. και Βαγιωνάκη, Ν., «Αστική Ευθύνη Κρατικών Νοσοκομείων (ν.π.δ.δ.) από Παράνομες Πράξεις και Παραλείψεις των Οργάνων τους. Ενδεικτική νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων», *ΔιΔικ* 4/2003, σ. 825-846
- Παπαρρηγοπούλου-Πεχλιβανίδη, Π. (2009), *Το Δημόσιο Δίκαιο της Υγείας*, εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη.
- Παπαρρηγοπούλου-Πεχλιβανίδη, Π. (2008), «Η Αστική Ευθύνη των Δημόσιων Νοσοκομείων (νπδδ) από Ιατρικά Λάθη», *Εφαρμογές*, 2, σ. 461-469.
- Παπαρρηγοπούλου-Πεχλιβανίδη, Π. (2009), «Κλάδοι Ασθένειας: Πρόκληση για τον Εκσυγχρονισμό του Ασφαλιστικού Συστήματος», *Θεωρία και Πράξη Διοικητικού Δικαίου*, 6, σ. 682-691.
- Παπαχρίστου, Θ. και Παπαδοπούλου-Κλαμαρή, Δ. (2006), «Ιατρικό Απόρρητο, Ιατρικό Αρχείο, Προσωπικά Δεδομένα Υγείας», στο *Ο νέος Κώδικας Ιατρικής Δεοντολογίας*, Ν. 3418/2005. Βασικές Ρυθμίσεις, Νομική, Ιατρική και Κοινωνιολογική Προσέγγιση, Θεσσαλονίκη: Σάκκουλα, σ. 39-50.
- Πελλένη-Παπαγεωργίου, Α. (2007), «Ο Κώδικας Ιατρικής Δεοντολογίας από νομική σκοπιά», *ΝοΒ* 10, σ. 2311-2323.
- Σιταρόπουλος, Ν. (2003), «Ζητήματα Προστασίας των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων Ιατρικά Ευάλωτων Αλλοδαπών Μεταναστών με Ειδική Αναφορά στους Ασθενείς του ιού HIV/AIDS», *ΝοΒ*, 4, σ. 609-624.
- Σιταρόπουλος, Ν. (2003), «Ζητήματα Προστασίας των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων Ιατρικά Ευάλωτων Αλλοδαπών Μεταναστών με Ειδική Αναφορά στους Ασθενείς του ιού HIV/AIDS», *ΝοΒ*, 4, σ. 609-624.

Φουντεδάκη, Κ. (1994), «Το Πρόβλημα του Αιτιώδους Συνδέσμου στην Ιατρική Ευθύνη», *Ελλά* 35, σ. 1226-1239.

Φουντεδάκη, Κ. (2006), «Η “Συναίνεση του Ενημερωμένου Ασθενούς”, σύμφωνα με τον νέο Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας (ν. 3418/2005)», στο *Ο νέος Κώδικας Ιατρικής Δεοντολογίας, Ν. 3418/2005, Βασικές Ρυθμίσεις, Νομική, Ιατρική και Κοινωνιολογική Προσέγγιση*, Θεσσαλονίκη: Σάκκουλα, Θεσσαλονίκη, σ. 13-33.

Χατζητόλιος, Α. (2006), «Οι Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) στο Χώρο της Υγείας», στο Καΐσης, Αθ. (επιμ.), *ΣΔΙΤ. Ο ν. 3389/2005 για τις Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα*, Αθήνα: Αντ. Ν. Σάκκουλα, σ. 97-104.

Β.ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

Brazier M., *Medicine, Patients and the Law*, εκδ. Penguin Law/Medicine, 32003

Clément J.-M. (2005), *Les Grands Principes du Droit de la Santé*, εκδ. Les Études Hospitalières.

Clément J.-M. (2007), *Panorama Critique des Réformes Hospitalières de 1789 à nos Jours*, έκδ. Les Études Hospitalières.

de Cruz P. (2001), *Comparative Health Care Law*, Cavendis Publishing Ltd.

de Cruz P. (2002), *Medical Law*, εκδ. Sweet and Maxwell.

Hatzopoulos B. (2002), «Killing National Health and Insurance Systems but Healing Patients? The European Market for Health Care Services after the Judgments of the E.C. in Vanbraekel and Peerbooms», *Common Market Law Review*, σ. 683-729

Laude, A., Mathieu, B. και Tabuteau, D. (2007), *Droit de la Santé*, Thémis PUF.

Leenen, H.J. (1995), «The Study and the Principles of Patients Rights in Europe», *WHO, Promotion and the Rights of Patients in Europe*, εκδ. Kluwer Law International, σ. 45 κε.

Martin, R. και Johnson, L., (2001), (Επιμ.), *Law in the Public Dimension of Health*, Cavendis Publishing Ltd..

Moatti, A. (2004), «Le Dossier Médical Personnel», *Regards sur l'Actualité*, 304, σ. 45-51.

Montgomery, J., (2002), *Health Care Law*, Oxford: Oxford University Press.

ΔΟΥ2-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΔΟΥ2.1-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Ι. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ο σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή των σπουδαστών στην οικονομική διάσταση του σχεδιασμού και της ανάπτυξης πολιτικής υγείας σε μάκρο- και μικρο-οικονομικό επίπεδο, με έμφαση και υπό το πρίσμα της διεθνούς επιστημονικής προσέγγισης και εμπειρικής πρακτικής.

Ειδικοί στόχοι:

Η παροχή των κατάλληλων αλλά και επαρκών επιστημονικών (θεωρητικών αλλά και πρακτικών) εφοδίων στους σπουδαστές για:

1. Την απόκτηση ολοκληρωμένης εικόνας για τα χαρακτηριστικά (οικονομικά) της αγοράς υγείας και τις παραμέτρους εκείνες που τη διαφοροποιούν από τις υπόλοιπες αγορές αγαθών και υπηρεσιών (στη βάση της αναγνώρισης ότι η υγεία αποτελεί ύψιστο κοινωνικό αγαθό και το δικαίωμα σε αυτήν πάγια κοινωνική διεκδίκηση).
2. Την κατανόηση της λειτουργίας των οικονομικών εργαλείων, τα οποία χρησιμοποιούνται για την ανάλυση των «συμπεριφορών υγείας» (health behaviors) και για το σχεδιασμό, υλοποίηση και αξιολόγηση ολοκληρωμένων συστημάτων παροχής υπηρεσιών υγείας.
 - Την εφαρμογή των εργαλείων αυτών στην ανάλυση και επίλυση σύγχρονων προκλήσεων του τομέα της υγείας.
 - Την κατανόηση των αρχών της οικονομικής αξιολόγησης των υπηρεσιών και προϊόντων υγείας.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- **Εισαγωγή στα οικονομικά της υγείας**

Τι συνιστούν τα οικονομικά της υγείας; Ποιος ο ρόλος τους στην οργάνωση και παροχή υπηρεσιών υγείας; Ποιο το εύρος των ζητημάτων που εμπίπτουν στο γνωστικό πεδίο των οικονομικών της υγείας;

- **Ζήτηση**

Οι παράγοντες που επηρεάζουν τη ζήτηση υπηρεσιών υγείας – ομοιότητες και διαφορές από τη ζήτηση για άλλα αγαθά και υπηρεσίες. Το φαινόμενο της Προκλητής Ζήτησης. Εμπειρική προσέγγιση σε διαφορετικά περιβάλλοντα και αναζήτηση ερμηνείας του φαινομένου.

- **Ζήτηση και προσφορά: Προμηθευτές υπηρεσιών υγείας και κατανάλωση υπηρεσιών υγείας**

Η σχέση της αντιπροσώπευσης (agency) στην παροχή υπηρεσιών υγείας. Προκλητή Ζήτηση. Οι παράγοντες που επηρεάζουν τη συμπεριφορά των προμηθευτών υπηρεσιών υγείας. Επιπλοκές για την επιλογή πολιτικής αμοιβής των προμηθευτών υπηρεσιών υγείας.

- **Προσφορά: Διαδικασίες παραγωγής υπηρεσιών υγείας**

Εισροές και εκροές συστήματος. Διαδικασία Παραγωγής. Isoquants. Υποκατάσταση/ Συμπληρωματικότητα. Γραμμή Προϋπολογισμού. Βελτιστοποίηση της χρήσης των εισροών του συστήματος.

- **Κοστολόγηση και τιμολόγηση υπηρεσιών υγείας**

Σταθεροί και μεταβαλλόμενοι παράγοντες. Άμεσα και Μακροπρόθεσμα. Συνολικό Κόστος / Μέσο Κόστος/ Marginal Κόστος. Μέγεθος και κλίμακα παραγωγής και κόστους: οικονομίες κλίμακας.

- **Αποσοτικότητα - Δομές αγοράς (MARKET STRUCTURES)**

Συνθήκες Τέλειου Ανταγωνισμού. Χαρακτηριστικά αγορών και εταιριών. Διαφορετικές μορφές αποτυχίας της αγοράς και η σχέση τους με την αγορά υπηρεσιών υγείας.

- **Πηγές χρηματοδότησης και αναδιανεμητικότητα**

Ευρύτερη προσέγγιση της χρηματοδότησης των υπηρεσιών υγείας υπό το πρίσμα της αναδιανεμητικότητας και της δικαιοσύνης. Προέλευση κεφαλαίων. Κατανομή χρηματοδοτικού βάρους στα νοικοκυριά. Προσεγγίσεις διεθνούς εμπειρίας και συμπεράσματα πρωτογενών ερευνών στην Ελλάδα.

- **Χρηματοδότηση ανοικτής περίθαλψης**

Επισκόπηση μηχανισμών χρηματοδότησης πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας. Αξιολόγηση υποδειγμάτων ανάλογα με τη φιλοσοφία, τον τύπο, τις προτεραιότητες και τους στόχους του συστήματος υγείας.

- **Χρηματοδότηση νοσοκομειακής περίθαλψης**

Επισκόπηση μηχανισμών χρηματοδότησης νοσοκομειακής περίθαλψης. Αξιολόγηση υποδειγμάτων ανάλογα με τη φιλοσοφία, τον τύπο, τις προτεραιότητες και τους στόχους του συστήματος υγείας.

- **Δαπάνες υγείας στις χώρες του ΟΟΣΑ**

Διεθνής σύγκριση δαπανών υγείας. Μεθοδολογικά προβλήματα κατά τη μέτρηση δαπανών υγείας. Ιδιαιτερότητες και ποικιλομορφίες παραγόντων που προσδιορίζουν τις δαπάνες υγείας μεταξύ των χωρών του ΟΟΣΑ την τελευταία 10-ετία.

- **Δαπάνες υγείας στην Ελλάδα**

Εξέλιξη μεγεθών, τα οποία αφορούν στη σύνθεση (δημόσιες – ιδιωτικές) και τη διάρθρωση των δαπανών υγείας στην Ελλάδα ανά επίπεδο περίθαλψης. Ανάλυση σύνθετων οικονομικών δεικτών, οι οποίοι παραπέμπουν σε συγκεκριμένα χαρακτηριστικά και αδυναμίες του συστήματος.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Donaldson, C. και Gerard, K. (1993), *Economics of Health Care Financing: The Visible Hand*, Macmillan Press.

Mooney, G. (1994), *Key Issues in Health Economics*, Harvester Wheatsheaf.

Jacobs, P. (1997), *The Economics of Health and Medical Care*, Maryland: Aspen Books.

Folland, S., Goodman, A.C. και Stano, M. (1997), *The Economics of Health and Health Care*, New Jersey: Prentice Hall.

Rice, T. (1998), *The Economics of Health Reconsidered*, Chicago: Health Administration Press.

Getzen, T.E. (1997), *Health Economics: Fundamentals and Flow of Funds*, Wiley.

McGuire, A., Henderson J και Mooney G, (1998), *The Economics of Health Care: An Introductory Text*, London: Routledge and Kegan Paul.

Κυριακόπουλος, Γ. και Νιάκας, Δ. (1994), *Θέματα Οικονομικών και Πολιτικής της Υγείας*, Αθήνα: Κέντρο Κοινωνικών Επιστημών Υγείας.

Σούλης, Σ. (1998), *Οικονομική της Υγείας*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Σουλιώτης, Κ. (2000), *Ο Ρόλος του Ιδιωτικού Τομέα στο Ελληνικό Σύστημα Υγείας*, Αθήνα: Παπαζήσης.

ΔΟΥ2.2-ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΓΟΡΑΣ ΦΑΡΜΑΚΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΪΑΤΡΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ - ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισάγει τους σπουδαστές στις τεχνικές οικονομικής αξιολόγησης αποτίμησης των υπηρεσιών υγείας. Με το συνδυασμό διδακτικών ενοτήτων που προσφέρουν το θεωρητικό πλαίσιο, αλλά κυρίως με την ευρεία παροχή διδακτικών προσεγγίσεων που σχετίζονται με την εφαρμογή των μεθόδων και των σχετικών τεχνικών το μάθημα αποσκοπεί στο να εμφυσήσει στους σπουδαστές την φιλοσοφία της εφαρμογής των τεχνικών και μεθόδων στη διοικητική λειτουργία του δημόσιου συστήματος υγείας. Ειδικότερα, η διαχείριση της Βιοϊατρικής Τεχνολογίας στα ελληνικά νοσοκομεία απαιτεί πριν από όλα την ανάγκη εφαρμογής μιας

ορθολογικής ενδονοσοκομειακής διαχείρισής της, μέσα από ένα σύστημα αξιολόγησης και σχεδιασμού των τεχνολογιών και επενδύσεων σε βιοϊατρικό εξοπλισμό, συνεπικουρούμενο από προγράμματα προληπτικής και διορθωτικής συντήρησης καθώς και εκπαίδευσης των χρηστών βιοϊατρικού εξοπλισμού.

Ειδικοί στόχοι:

Στο τέλος της διδακτικής περιόδου οι σπουδαστές θα πρέπει να είναι σε θέση να:

- Κατανοούν τις βασικές έννοιες της οικονομικής επιστήμης όπως αυτές εφαρμόζονται στην έρευνα των υπηρεσιών υγείας
- Κατανοούν την οικονομική λειτουργία των διαφόρων παραγόντων του ελληνικού συστήματος υγείας
- Προβλέπουν τις οικονομικές επιπτώσεις των παρεμβάσεων πολιτικής υγείας στη χρηματοδότηση και παροχή των υγειονομικών υπηρεσιών
- Αποτιμούν την οικονομική αποδοτικότητα των υπηρεσιών υγείας και μπορούν να προσφέρουν δεδομένα κόστους και αποτελέσματος για τη λήψη αποφάσεων
- Εφαρμόζουν τεχνικές ποιοτικής αποτίμησης των υπηρεσιών υγείας
- Κατανοούν την οικονομική λειτουργία και συμπεριφορά των διαφόρων παραγόντων του συστήματος υγείας
- Κατανοούν τη δομή και τη λειτουργία της φαρμακευτικής αγοράς καθώς και τις μεθόδους οικονομικής αξιολόγησης των φαρμακευτικών προϊόντων
- Κατανοούν τη δομή και τη λειτουργία της αγοράς βιοιατρικής τεχνολογίας καθώς και τις μεθόδους οικονομικής αξιολόγησης και διαχείρισης ιατροτεχνολογικών προϊόντων

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1^η Ενότητα: Κοινωνικοοικονομική Αποτίμηση Υπηρεσιών Υγείας – Μεθοδολογία και Τεχνικές

- **Βασικές έννοιες οικονομικής αποτίμησης των υπηρεσιών υγείας.**

Ορισμός της κοινωνικο-οικονομικής αξιολόγησης. Βασικά ερωτήματα στις μελέτες οικονομικής αξιολόγησης. Δένδρα λήψης αποφάσεων. Επισκόπηση των τεχνικών κοινωνικο-οικονομικής αξιολόγησης.

- **Μέτρηση κόστους και αποτελεσματικότητας στις μελέτες κοινωνικο-οικονομικής αξιολόγησης**

Διαστάσεις κόστους στις μελέτες κοινωνικο-οικονομικής αξιολόγησης. Μέτρηση άμεσου και έμμεσου κόστους. Μέτρηση αποτελεσματικότητας των υγειονομικών παρεμβάσεων. Μέτρηση αποτελεσματικότητας – χρησιμότητας. Η έννοια των Ποιοτικών Σταθμισμένων Ετών Ζωής (QALYs).

- **Κοινωνικο-οικονομική αξιολόγηση και λήψη αποφάσεων.**

Η ερμηνεία των αποτελεσμάτων των κοινωνικο-οικονομικών αξιολογήσεων. Κατευθυντήριες οδηγίες κοινωνικο-οικονομικής αξιολόγησης. Η χρήση των ευρημάτων κοινωνικο-οικονομικής αξιολόγησης για την τιμολόγηση και αποζημίωση τεχνολογιών υγείας.

2^η Ενότητα: Οικονομικά της Υγείας και Αγορά Φαρμάκου

- **Αγορά φαρμάκου στην Ελλάδα και στην υπόλοιπη Ευρώπη**

Οι ιδιαιτερότητες της αγοράς φαρμάκου. Η φαρμακευτική βιομηχανία στην Ελλάδα και στις υπόλοιπες χώρες της Ευρώπης. Η προώθηση των πωλήσεων και τα δίκτυα διακίνησης και διανομής των φαρμακευτικών προϊόντων. Η κατανάλωση και η οικονομική λειτουργία του φαρμάκου στην Ελλάδα και την Ε.Ε.

- **Μέθοδοι φαρμακο-οικονομικής αξιολόγησης**

Μοντέλα και μέθοδοι φαρμακοοικονομικής αξιολόγησης.

- **Οι κρατικές πολιτικές για τα φάρμακα**

Μέτρα ελέγχου της φαρμακευτικής δαπάνης. Η τιμολογιακή πολιτική για τα φάρμακα στην Ελλάδα και σε μερικές χώρες της Ε.Ε. Βασικές κατευθυντήριες οδηγίες φαρμακοοικονομικών αξιολογήσεων στις χώρες του ΟΟΣ.

3^η Ενότητα: Διαχείριση Βιοϊατρικής Τεχνολογίας

- **Βιοϊατρική Τεχνολογία & Βιοϊατρικός Εξοπλισμός**
 - ✓ Ορισμοί
 - ✓ Στάδια Ανάπτυξης Βιοϊατρικής Τεχνολογίας
 - ✓ Η Βιοιατρική Τεχνολογία στην Ελλάδα
 - ✓ Αξιολόγηση Βιοϊατρικής Τεχνολογίας
 - ✓ Ευρωπαϊκές Οδηγίες για τα Ιατροτεχνολογικά Προϊόντα
 - ✓ Σύστημα Επαγρύπνησης
- **Διαχείριση Βιοϊατρικού Εξοπλισμού**
 - ✓ Στρατηγικός Τεχνολογικός Σχεδιασμός
 - ✓ Διαχείριση βιοϊατρικού εξοπλισμού στο Νοσοκομείο
 - ✓ Χρηματοδότηση βιοϊατρικού εξοπλισμού
 - ✓ Ανάλυση κόστους λειτουργίας βιοϊατρικού εξοπλισμού
 - ✓ Outsourcing

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κοινωνικοοικονομική αποτίμηση και αγορά φαρμάκου

Abel-Smith, B. (1994), *An Introduction to Health Policy, Planning and Financing*, London: Longman.

Saltman, R.B., Busse, R. και Mossialos, E. (2002), *Regulating Entrepreneurial Behaviour In European Health Care Systems*, Open University Press.

Le Grand, J. και Mossialos, E. (1999), *Health Care and Cost Containment in the European Union*, Ashgate, Aldershot.

Drummond, M.F., Stoddart, GL και Torrance, GW. (1987), *Methods for the Economic Enaluation of Health Care Programmes*, Oxford: Oxford University Press.

Sloan, FA. (Επιμ.), (1996), *Valuing Health Care: Costs, benefits, and effectiveness of pharmaceuticals and other medical technologies*, Cambridge: Cambridge UNIVERSITY PRESS.

Κυριακόπουλος, Γ., Γείτονα, Μ. και Σκουρολιάκου, Μ. (1996), *Φαρμακοοικονομία: Αρχές και Μέθοδοι Αξιολόγησης*, Αθήνα: Εξάντας.

Γείτονα, Μ., και Κυριακόπουλος, Γ. (1999), *Πολιτική και Οικονομία του Φαρμάκου στην Ελλάδα*, Αθήνα: Θεμέλιο.

Διαχείριση Βιοϊατρικής Τεχνολογίας

JOHNSON E., BANTA D., *Management of health technologies: an international view*, British Medical Journal, 319: 1293 (13/11) (1999)

PERRY S., THAMER M., *Health technology assessment: Decentralized and fragmented to other countries*, Health Policy , 40: 177-198, 1997

Ιστοσελίδα του Ινστιτούτου Βιοϊατρικής Τεχνολογίας

Ιστοσελίδα του Επιστημονικού Πάρκου Πατρών

Κυριακόπουλος, Γ. και Νιάκας, Δ. (1994), *Θέματα Οικονομικών Πολιτικής της Υγείας κεφάλαιο 13 Οικονομικά και Διαχείριση της Βιοϊατρικής Τεχνολογίας*.

Καριώτης, Π. (1992), *Management Υπηρεσιών Υγείας και Βιοϊατρικής Τεχνολογίας*.

Τζέφρυ, Λ. και Ανωγειανάκης, Γ. (1994), *Η Τεχνολογική Υποδομή της Βιοϊατρικής Τεχνολογίας. Κέντρο Κοινωνικών Επιστημών της Υγείας*.

Αποστολάκης, Ι. (2002), *Πληροφοριακά Συστήματα Υγείας*.

ΔΟΥ2.3-ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει τρεις ενότητες: τις σύγχρονες προτεραιότητες των πολιτικών υγείας που έχουν θεσπιστεί από Διεθνείς Οργανισμούς, το σχεδιασμό κατάλληλων πολιτικών σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, μέσω της ανάλυσης των αναγκών υγείας του πληθυσμού καθώς και η αξιολόγηση τους

Επιδίωξη του μαθήματος είναι να εξοικειωθούν οι σπουδαστές με τις έννοιες του σχεδιασμού πολιτικής υγείας και τη χρήση εργαλείων για την αξιολόγηση των σχετικών προγραμμάτων και πολιτικών

Ειδικοί στόχοι:

Το μάθημα στοχεύει στη μεθοδολογική ενασχόληση και στην πρακτική εφαρμογή των ανωτέρω στη χάραξη και διαμόρφωση ορθολογικών πολιτικών υγείας σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο όσο και σε επίπεδο ενός Νοσοκομείου. Ειδικότεροι στόχοι του μαθήματος αποτελούν:

- Οι σπουδαστές να περιγράφουν και να αιτιολογούν τις διαδικασίες θέσπισης στόχων πολιτικής υγείας
- Οι σπουδαστές να μπορούν να χρησιμοποιούν ως κρατικοί υπάλληλοι τις αποκτηθείσες γνώσεις για την εφαρμογή και αξιολόγηση των συναφών πολιτικών
- Οι σπουδαστές να συνεισφέρουν ως κρατικοί υπάλληλοι στη θεμελίωση ενός αποτελεσματικότερου δημόσιου τομέα

Ο βασικός στόχος του μαθήματος αποτελεί τόσο η μετάδοση και η πρόσκτηση πρακτικά χρήσιμων γνώσεων όσο και η εξοικείωση με σύγχρονες μεθοδολογίες τεχνικές και εργαλεία ως μαθησιακά προαπαιτούμενα για την ενεργό συμμετοχή εφαρμογής αυτών στο συναφές εργαστήριο.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Διεθνείς Οργανισμοί και ο ρόλος τους στη θέσπιση πολιτικής υγείας
 - ✓ Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
 - ✓ Στόχοι Ανάπτυξης Χιλιετίας: κριτήρια-εργαλεία-σχεδιασμός
- Διεθνείς Οργανισμοί και ο ρόλος τους στη θέσπιση πολιτικής υγείας
 - ✓ Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας/Ευρωπαϊκό Γραφείο
 - ✓ Σύγχρονες προτεραιότητες: κριτήρια-εργαλεία-σχεδιασμός
- Διεθνείς Οργανισμοί και ο ρόλος τους στη θέσπιση πολιτικής υγείας
 - ✓ Ευρωπαϊκή Ένωση

- ✓ Σύγχρονες προτεραιότητες: κριτήρια-εργαλεία-σχεδιασμός
- Η έννοια και οι διαστάσεις του πληθυσμού
 - ✓ Φυσική κίνηση του πληθυσμού, πυραμίδες πληθυσμού, δημογραφική μετάβαση
- Πηγές των δημογραφικών στοιχείων
 - ✓ Απογραφές, ληξιαρχικές καταγραφές, ειδικές δημογραφικές έρευνες, στατιστικές νοσηλευτικής κίνησης των θεραπευτηρίων
- Αναλυτική παρουσίαση των δεικτών υγείας
 - ✓ Δείκτες νοσηρότητας/επίπτωση και επιπολασμός
 - ✓ Δείκτες θνητότητας και θνησιμότητας. Εφαρμογές
- Χαρακτηριστικά του πληθυσμού
 - ✓ Οικονομικά χαρακτηριστικά: απασχόληση και ανεργία
 - ✓ Κοινωνικά χαρακτηριστικά: Human Development Index. Εφαρμογές
- Δημογραφικά φαινόμενα Αναπαραγωγικότητα
 - ✓ Μέση διάρκεια γενεάς, μέτρηση αναπαραγωγικότητας. Εφαρμογές
- Δημογραφικά φαινόμενα:Θνησιμότητα
 - ✓ Διεθνής Ταξινόμηση Νόσων Κακώσεων και Αιτιών Θανάτου. Ορθή συμπλήρωση Πιστοποιητικού Θανάτου. Εφαρμογές
- Μέτρηση της θνησιμότητας
 - ✓ Αναλογικοί και αδροί δείκτες. Εφαρμογές
- Μέτρηση της θνησιμότητας
 - ✓ Ειδικοί δείκτες θνησιμότητας. Εφαρμογές
- Μέτρηση της θνησιμότητας
 - ✓ Ειδικοί δείκτες θνησιμότητας. Εφαρμογές
- Βρεφική θνησιμότητα
 - ✓ Ορισμός του προβλήματος και παράγοντες κινδύνου
- Μέτρηση βρεφικής θνησιμότητας
 - ✓ Νεογνική και όψιμη βρεφική θνησιμότητα, δείκτες και εφαρμογές
- Αρχές επιδημιολογικής έρευνας
 - ✓ Μεθοδολογία, περιγραφικές αναλυτικές μελέτες
- Αρχές επιδημιολογικής έρευνας
 - ✓ Επιλογή δείγματος- διασφάλιση εγκυρότητας

- Αρχές επιδημιολογικής έρευνας
 - ✓ Ανάπτυξη και συγγραφή ερευνητικού πρωτοκόλλου. Διάχυση των αποτελεσμάτων
- Health for all Database (WHO)
 - ✓ Αναλυτική παρουσίαση παραδείγματα-εφαρμογές
- Health for all Database (WHO)
 - ✓ Αναλυτική παρουσίαση παραδείγματα-εφαρμογές
- Αξιολόγηση προγραμμάτων και πολιτικών υγείας
 - ✓ Ανάλυση των αναγκών, θέσπιση στόχων και μέτρηση της απόδοσης των παρεμβάσεων

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ανδριώτη Δ. και Ρουμελιώτη Α. (2007), *Δημογραφία, Δημόσια Υγεία και Πολιτική Υγείας*. Αθήνα: Παπαζήση.

Ανδριώτη, Δ. (2008), Η Επιδημιολογική Προσέγγιση της Υγείας των Γυναικών στη Χώρα μας, στο: Ρουμελιώτη Α. και Κυριόπουλος Γ. (Επιμ.) *Υγεία και Υπηρεσίες Υγείας στο Γυναικείο Πληθυσμό*. Αθήνα: Παπαζήση.

Ανδριώτη Δ. και Ρουμελιώτη Α. (2007), Η Σημασία των Δημογραφικών Δεδομένων και της Επιδημιολογίας στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας, στο Κορνάρου Ε. και Ρουμελιώτη Α. (Επιμ.) *Δημόσια Υγεία: Θεωρία και Πράξη, Θέματα Επιδημιολογίας, Μεθοδολογίας της Έρευνας και Στατιστικής*. Αθήνα: Παπαζήση.

Ανδριώτη, Δ. (2007), *Υγειονομικός Χάρτης Νομού Ξάνθης* Βελτίωση της υγείας γυναικών ορεινών περιοχών. Κοινοτική Πρωτοβουλία INTERREG III. Πρόγραμμα Γετνίασης Ελλάδα-Βουλγαρία. Ξάνθη 25-26 Απριλίου 2007.

Ανδριώτη Δ. και Ρουμελιώτη, Α. (2005), Η Δημόσια Υγεία στα Βαλκάνια: Προτεραιότητες και Πολιτικές. Συνάντηση Εργασίας για το Έργο «*Δημιουργία Διασυνοριακού Κέντρου Δημόσιας Υγείας (ΔΙΚΕΔΥ) Κιλκίς*». Κιλκίς 31 Ιανουαρίου 2005

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

Hennekens Ch, και Buring J (1987) Epidemiology in Medicine. Little Brown and co

WHO 2010. Health for All Database European Office, Copenhagen

ΔΟΥ3-ΟΡΓΑΝΩΣΗ, ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ

ΔΟΥ3.1-ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βασικός σκοπός του μαθήματος είναι η μεταφορά γνώσεων που αναφέρονται στα αντικείμενα διοίκησης, της οργάνωσης, της ανάπτυξης και της διαχείρισης των Νοσοκομειακών Υπηρεσιών, με έμφαση την αξιολόγηση της λειτουργικής αποδοτικότητας του Νοσοκομείου.

Ειδικοί στόχοι:

Ειδικότεροι στόχοι του μαθήματος αποτελούν η κατανόηση της ιστορικής εξέλιξης και της δυναμικής των συντελούμενων αλλαγών στο νοσοκομειακό τομέα, η αξιοποίηση των αρχών, μεθόδων και τεχνικών οργάνωσης και διοίκησης νοσοκομείων και η συμβολή στην ανάπτυξη και εισαγωγή καινοτόμων οργανωτικών δομών στα νοσοκομεία.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- **Αρχές Νοσοκομειακής Διοίκησης**

Προσεγγίσεις της μεταβολής που διαχρονικά έχουν επέλθει στη Διοίκηση των Νοσοκομείων στην Ελλάδα.

- **Ιστορική Εξέλιξη Διοίκησης Νοσοκομείων –Σύγχρονες Απόψεις**

Ανάλυση των μεταβολών των διοικητικών προτύπων και οι επιπτώσεις στην οργάνωση και λειτουργία των Νοσοκομείων του Εθνικού Συστήματος Υγείας

- **Οργανωτικά Πρότυπα Νοσοκομείων**

Ανάλυση των οργανωτικών προτύπων και των κατά καιρούς επιλογών για την οργάνωση των Νοσοκομείων

- **Νομικοί Περιορισμοί και Δυνατότητες**

Ανάλυση των νομικών περιορισμών στην Διοίκηση των Νοσοκομείων και των εκάστοτε δυνατοτήτων εισαγωγής νέων μεθόδων

- **Οργανωτικές Μεταβολές**

Ανάλυση των αιτιών και των αναγκών που διαχρονικά επέφεραν μεταβολές στο νομικό πλαίσιο της οργάνωσης και της διοίκησης των Νοσοκομείων

- **Οργάνωση και Διοίκηση Νοσοκομείων στη ΕΕ**

Συστηματική προσέγγιση και ανάλυση δομών και λειτουργιών Νοσοκομείων στην ΕΕ και ανάδειξη βέλτιστων πρακτικών

ΙΙΙ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Abel-Smith, B. και συν,(1994), *Εκθεση της Ειδικής Επιτροπής Εμπειρογνομόνων για τις Ελληνικές Υπηρεσίες Υγείας*, Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Αθήνα.

Θεοδώρου, Μ., Καρόκης, Α., Πολύζος, Ν., Ρούπας, Θ., Σισσούρας, Α. και Υφαντόπουλος, Γ. (1994), *Μελέτη για τον Σχεδιασμό και την Οργάνωση των Υπηρεσιών Υγείας: Ανάλυση και Δομή του Συστήματος*, Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Αθήνα.

Καρυώτης, Π. (1992), *Management Υπηρεσιών Υγείας & Βιοιατρικής Τεχνολογίας*, euroclinica, Αθήνα.

Λιαρόπουλος, Α. (1990), *Το Προϊόν του Νοσοκομείου: Θεωρητικά και Πρακτικά Προβλήματα μέτρησης*, *Επιθεώρηση Υγείας*, !(7): 59-64.

Κυριαζόπουλος, Π., (1999), *Διοίκηση Logistics*, Σύγχρονη Εκδοτική.

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

Gintzberg, E. (1997), *Tomorrow's Hospital: a look to the 21st century*, N. Haven & London: Yale UNIVERSITY PRESS.

Hadley, J. και Zuckerman, S. (1991), *Determinants of Hospital costs: Outputs, Inputs, and Regulation in the 1980s*, USA: The Urban INSTITUTE PRESS.

Jae, K., Shim-Joel, G. Siebel, (1994), *Budgeting Basics, Guide for non Financial Management*, Prentice Hall.

Wolper, F. Lowrence, (2001), *Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας*, Τόμος Β, Το Νοσοκομείο στο πλαίσιο ενός Συστήματος Οργανωμένης Παροχής Φροντίδας, Mediforce.

ΔΟΥ3.2-ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΥΓΕΙΑΣ

Ι. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισάγει τους σπουδαστές στις βασικές αρχές και στις σύγχρονες τάσεις της διοίκησης της ποιότητας στον τομέα της υγείας. Η διοίκηση της ποιότητας αποτελεί, διεθνώς αλλά και στην χώρα μας, προσέγγιση μάλιστα με αυξημένο ενδιαφέρον για τον ευαίσθητο χώρο των υπηρεσιών υγείας και συμπεριλαμβάνει ένα οργανωμένο σύνολο εννοιών, μεθόδων, οργανωτικών ενεργειών, προτύπων και συστημάτων.

Η διδασκαλία του μαθήματος έχει σημείο εκκίνησης το θεωρητικό πλαίσιο της διοίκησης της ποιότητας και καταλήγει σε μελέτες εφαρμογής και παραδείγματα από τον Ελληνικό και Διεθνή χώρο. Η σύνδεση της θεωρίας με την «καθημερινότητα» έχει ως απώτερο στόχο την μεταλαμπάδευση στους σπουδαστές της σύγχρονης ασθενοκεντρικής κουλτούρας για την διοίκηση της ποιότητας στην υγεία. Κατά αυτή την έννοια, το μάθημα συμβάλει στην ανάπτυξη ή/και στην υλοποίηση των πολιτικών για την ποιότητα στον δημόσιο τομέα της υγείας καθώς και στην ενδυνάμωση υπαρχόντων επιχειρησιακών λειτουργιών μάλιστα στους οργανισμούς υγείας.

Ειδικοί στόχοι:

Βασική μαθησιακοί στόχοι και προσδοκώμενο αποτέλεσμα του μαθήματος αποτελούν:

- Να γνωρίζουν τις σύγχρονες τάσεις και εξελίξεις για την Ποιότητα στις Υπηρεσίες Υγείας
- Να γνωρίζουν τα συστήματα διοίκησης ποιότητας και να αξιολογούν τις δυνατότητες εφαρμογής αυτών στην υγεία («καλές πρακτικές»)
- Να αποκτήσουν την ικανότητα διασύνδεσης και εφαρμογής αυτών με σημαντικούς τομείς λειτουργίας των Νοσοκομείων

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- **Ορισμοί και Ιστορική Αναδρομή – Σύγχρονες Τάσεις για την Ποιότητα στην Υγεία**
 - ✓ Εννοιολογικές προσεγγίσεις, ορισμοί της ποιότητας και το «κίνημα για την ποιότητα» στις υπηρεσίες υγείας.
 - ✓ Διαστάσεις της ποιότητας στις υπηρεσίες υγείας.
 - ✓ Η έννοια του κόστους ποιότητας.
 - ✓ Ιστορική αναδρομή της ποιότητας: Επιθεώρηση, έλεγχος, διασφάλιση και διοίκηση ολικής ποιότητας.
 - ✓ Διάκριση και κατηγοριοποίηση των συστημάτων διοίκησης της ποιότητας.
 - ✓ Σύγχρονες μεθοδολογικές επισημάνσεις για την υλοποίηση και την χρηματοδότηση της ποιότητας στην υγεία.
- **Συστήματα Διοίκησης Ποιότητας και Ασφάλειας με Εφαρμογή στον Τομέα της Υγείας**
 - ✓ Η δραστηριότητα της τυποποίησης: Φορείς τυποποίησης & επίπεδα τυποποίησης.
 - ✓ Πρότυπα Ποιότητας & Ασφάλειας: Συστήματα Ποιότητας & Ασφάλειας, ο υποχρεωτικός τομέας των συστημάτων ποιότητας και ασφάλειας.
 - ✓ Οδηγίες νέας κατεύθυνσης και σημάνσεις προϊόντων (CE).

- ✓ Αναλυτική παρουσίαση της σειράς προτύπων ΕΛΟΤ EN ISO 9000:2000 με έμφαση στο πρότυπο ΕΛΟΤ EN ISO 9001:2000.
- ✓ Τύποι Επιθεώρησης και Πιστοποίηση: Επιθεώρηση τρίτου μέρους, φορείς πιστοποίησης, διαδικασία πιστοποίησης, δαπάνες πιστοποίησης και η σημασία της πιστοποίησης της ποιότητας στην υγεία.
- ✓ Διαπίστευση: Η έννοια της διαπίστευσης, αρχές διαπίστευσης και το Εθνικό Συμβούλιο Διαπίστευσης.
- ✓ Ενιαία ανάπτυξη και διαχείριση συστημάτων ποιότητας και ασφάλειας στην υγεία: Παραδείγματα οργανισμών παροχής υπηρεσιών υγείας στην Ελλάδα.
- **Ολική Ποιότητα και Διεθνείς Οργανισμοί Διοίκησης Ολικής Ποιότητας στην Υγεία**
 - ✓ Εισαγωγή στην Διοίκησης Ολικής Ποιότητας: εννοιολογικός προσδιορισμός, η συνεχής βελτίωση, η έννοια των κύκλων ποιότητας.
 - ✓ Βραβεία ποιότητας: δομή και κριτήρια βραβείων ποιότητας, τα βραβεία ως συστήματα αυτο-αξιολόγησης υγειονομικών οργανισμών, Ευρωπαϊκό Βραβείο Ποιότητας (European Quality Award), Αμερικάνικο Βραβείο Ποιότητας (Malcolm Baldrige Quality Award).
 - ✓ Επισκόπηση των διεθνών οργανισμών για την διοίκηση της ποιότητας στην υγεία: National Institute of Clinical Excellence (NICE), Commission for Health Improvement (CHI), Institute for Healthcare Improvement (IHI), National Consortium for Healthcare Process Excellence (NCHPE), National Committee for Quality Assurance (NCQA), Joint Commission on Accreditation of Healthcare Organizations (JCAHO)
- **Σύνδεση της Διοίκησης Ποιότητας με τις Πολιτικές Υγείας**
 - ✓ Σύνδεση Συστημάτων Ποιότητας με τον Επιχειρησιακό Σχεδιασμό: Ενσωμάτωση συστημάτων Διοίκησης της Ποιότητας & Ασφάλειας στον Επιχειρησιακό Σχεδιασμό.
 - ✓ Σύνδεση Συστημάτων Ποιότητας & πληροφορικής της υγείας: Παράλληλη ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων & συστημάτων Διοίκησης της Ποιότητας.
 - ✓ Σύνδεση Συστημάτων Ποιότητας με τις Προμήθειες: Διεργασία προμηθειών, σχέση προμηθευτών και νοσοκομείου, τεχνικές επιτροπές για τις προμήθειες στην υγεία.

- ✓ Μελέτες εφαρμογής και παρουσίαση εγχειριδίων διαχείρισης της ποιότητας, οι βασικές διεργασίες & διαδικασίες ποιότητας για τον χώρο του Νοσοκομείου.
- ✓ Παραδείγματα εφαρμογής των Εργαλείων (Διοικητικών & Ελέγχου) Ποιότητας.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Bohigas, L. και Heaton, C., (2000), Methods for External Evaluation of Health Care Institutions, *International Journal for Quality in Health Care*, 12(3), 231 – 238.

Crago, M., (2002), Keeping Current - Medicare Service Pushes Certification to ISO 9001, *QUALITY PROGRESS*, 35 (3).

Crago, M. και Illon, R. (2002), Healthcare Process Management Quality and ISO 9000, Part I. *Infusion Magazine, National Home Infusion Association (NHIA)*, 8(4).

Δερβιτσιώτης, Κ.Ν. (1997), *Διοίκηση Ολικής Ποιότητας*, Αθήνα.

Κυριακόπουλος, Γ., Λιόνης, Κ., Σουλιώτης, και Τσάκος, Γ., (2004), *Η Ποιότητα στις Υπηρεσίες Υγείας*, Θεμέλιο,/ Κοινωνία και Υγεία.

Sila, I. και Ebrahimpour, M., An Investigation of the Total Quality Management Survey Based Research Published Between 1989 and 2000: A literature Review, *International Journal of Quality and Reliability Management*, 19(7), 902-970.

Τσιώτρας, Γ.Δ. (1995), «*Βελτίωση Ποιότητας*», Αθήνα: Ε.Μπένιου.

Wensing, M. και Elwyn, G. (2003), *Improving the Quality of Health Care Methods for Incorporating Patients'Views in Health Care*, *BMJ*, 326, 877 – 879.

ΔΟΥ3.3-ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αποτελεί κοινή αποδοχή ότι ο τρόπος οργάνωσης και χρηματοδότησης του νοσοκομείου επιδρά άμεσα στη συνολική του δραστηριότητα και στη δυνατότητα παρέμβασης για τον έλεγχο της απόδοσης. Η αύξηση των δαπανών υγείας σε

συνδυασμό με την αναγκαιότητα ελέγχου της αποδοτικής χρήσης των πόρων δημιούργησε την ανάγκη για άντληση οργανωμένων οικονομικών πληροφοριών με άμεσο στόχο τη βελτίωση της οικονομικής διοίκησης (financial management) σε όλα τα επίπεδα. Με αυτήν την έννοια το μάθημα αποσκοπεί στην μεταφορά γνώσεων, τεχνικών και μεθόδων όσο και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων που αναφέρονται στο χρηματοοικονομικό μάνατζμεντ του νοσοκομειακού τομέα.

Ειδικοί στόχοι:

Ειδικότερα το μάθημα στοχεύει: α) στην εξειδίκευση στη κατάρτιση, εκτέλεση , διαχείριση και έλεγχο νοσοκομειακών προϋπολογισμών βασισμένων στην ορθή κατάτμηση ανά τμήμα και δραστηριότητα β) στη διαχείριση των προμηθειών των Νοσοκομείων όπως (φάρμακα αναλωσίμα υλικά, τεχνολογικός εξοπλισμός πάγια κ.α.) που μπορεί να γίνει μέσω λογιστικών συστημάτων και εφαρμογής της σύγχρονης τεχνολογίας τόσο σε hardware όσο και σε software.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1^η ενότητα: Ο Προϋπολογισμός ως εργαλείο χρηματοοικονομικού μάνατζμεντ

- Το νοσοκομείο ως οικονομική μονάδα - «επιχείρηση» τρόποι, και μέθοδοι χρηματοδότησης, οικονομικοί δείκτες, σύνταξη- ανάπτυξη – πραγμάτωση έλεγχος προϋπολογισμού κλπ.
- Ο προϋπολογισμός ως εργαλείο του σχεδιασμού
- Πρότυπα προϋπολογισμών
- Σφαιρικός προϋπολογισμός
- Προϋπολογισμός νοσοκομείου
- Προϋπολογισμός-απολογισμός
- Προϋποθέσεις εισαγωγής του κατά τμήμα προϋπολογισμού στο Ελληνικό Δημόσιο Νοσοκομείο

2^η ενότητα: Σύστημα προμηθειών στο νοσοκομειακό τομέα

- Σχεδιασμός προμηθειών του νοσοκομείου και της ΥΠΕ
- Ενιαίο πρόγραμμα προμηθειών

- Προμήθειες εκτός ΕΠΠ
- Έκτακτες προμήθειες-μικροπρομήθειες
- Συστήματα διαχείρισης προμηθειών
- Κρίσιμα θέματα (λειτουργικά και νομιμότητας) στην διαδικασία διαχείρισης προμηθειών

3^η ενότητα: Σύγχρονα εργαλεία χρηματοοικονομικού μανάτζμεντ Νοσοκομείων στην ΕΕ

- Συστηματική παρουσίαση σύγχρονων εργαλείων χρηματοοικονομικού μανάτζμεντ
- Επιλεκτική παρουσίαση εφαρμογών στην ΕΕ
- Κριτική αποτίμηση εισαγωγής αυτών ως βέλτιστων πρακτικών στον νοσοκομειακό τομέα στην Ελλάδα

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Κοντούλη-Γείτονα, Μ. (1992), *Σφαιρικός Προϋπολογισμός: Μια Μορφή Χρηματοδότησης των Νοσοκομείων. Η Περίπτωση του Ελληνικού ερυθρού Σταυρού*, Διδακτορική Διατριβή, Αθήνα.

Κυριακόπουλος, Ι. και Νιάκας, Δ. (1993), *Η Πρόκληση του Ανταγωνισμού στον Υγειονομικό Τομέα Κέντρο Κοινωνικών Επιστημών Υγείας*, Αθήνα.

Λιαρόπουλος, Α. (1990), *Το Προϊόν του Νοσοκομείου: Θεωρητικά και Πρακτικά Προβλήματα μέτρησης, Επιθεώρηση Υγείας*, 1(7): 59-64.

Κυριαζόπουλος, Π. (1999), *Διοίκηση Logistics*, Αθήνα: Εκδοτική.

B. ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

Hadley, . και Zuckreman, S. (1991), *Determinants of Hospital Costs : Outputs, Inputs, and Regulation in the 1980s*, USA: The Urban INSTITUTE PRESS.

Ballou, H.R. (1992), *Business Logistics*, Prentice Hall.

Welsch-Hilton-Cordon, (1998), *Budgeting*, Prentice Hall.

Jae, K., Shim-Joel G. Siebel, (1994), *Budgeting Basics. Guide for non financial Management*, Prentice Hall.

Wolper, F.L. (2001), *Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας*, Τόμος Β, Το Νοσοκομείο στο πλαίσιο ενός Συστήματος Οργανωμένης Παροχής Φροντίδας, Mediforce.

Hilton, R. (1997), *Management Accounting*, third edition, MC Graw Hill.

ΔΟΥ3.4-ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Όπως είναι γνωστό το κόστος αποτελεί μια σημαντική πληροφορία για τη διοίκηση. Η δημιουργία της πληροφορίας του κόστους προκύπτει μέσω της συλλογής, κατάταξης και του προσδιορισμού των στοιχείων του. Η πληροφορία για το κόστος μπορεί να αφορά το κόστος ανά κλινική, το κόστος ανά ασθενή, το κόστος της παρεχόμενης υπηρεσίας και το πόσο αποδοτικό είναι το σύστημα των δημόσιων νοσοκομείων. Ξεχωριστές πληροφορίες αποτελούν η πληροφορία για το κόστος ανά Κέντρο Κόστους (Παρεχόμενης υπηρεσίας, Διοικητικών υπηρεσιών, κ.α.)

Επομένως σκοπός του μαθήματος είναι η εκπαίδευση των σπουδαστών στο νέο λογιστικό σύστημα σύμφωνα με το διπλογραφικό σύστημα και τις μεθόδους κοστολόγησης των παρεχομένων υπηρεσιών, στο πλαίσιο των κέντρων κόστους και του σφαιρικού προϋπολογισμού. Απαραίτητο στοιχείο θεωρείται η ανάλυση των βοηθητικών και απαραίτητων εργαλείων για τον προσδιορισμό των πληροφοριών που απαιτούνται για την παρακολούθηση της αναλυτικής λογιστικής και κοστολόγησης με έμφαση την ολοκληρωμένη μηχανοργάνωση των Υπηρεσιών ενός Νοσοκομείου.

Ειδικοί στόχοι:

Ειδικότερα το μάθημα στοχεύει να καταστήσει ικανούς τους σπουδαστές στην ανάλυση των διαδικασιών παρακολούθησης

- Των λογιστικών πληροφοριών με την εφαρμογή του διπλογραφικού λογιστικού συστήματος στα δημόσια νοσοκομεία σε ξεχωριστά κυκλώματα της Γενικής Λογιστικής, του Δημόσιου Λογιστικού (Προϋπολογισμός) και της Αναλυτικής Λογιστικής και
- Των πληροφοριών σχετικά με το κόστος των δημόσιων νοσοκομείων.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1^η ενότητα: Λογιστικό Σύστημα

- Αρχές του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου (για τα δημόσια νοσοκομεία)
- Λογιστικά Κυκλώματα
- Γενική Λογιστική,
- Δημόσιο Λογιστικό,
- Αναλυτική Λογιστική
- Λογιστικές Καταστάσεις
- Σχέσεις των λογιστικών συστημάτων και λογιστικές πληροφορίες για κάθε λογιστικό κύκλωμα

2^η ενότητα: Κοστολόγηση Δημοσίων Νοσοκομείων

- Έννοιες: Κόστος, Έξοδο, Κοστολόγηση
- Ανάλυση των Κέντρων Κόστους
- Τεχνικές κοστολόγησης
- Κοστολόγηση των Κέντρων Κόστους
- Παρακολούθηση του κόστους μέσω της Αναλυτικής λογιστικής (ομάδα 9)
- Κοστολόγηση πράξεων-δράσεων, ιατρικών πράξεων, προγραμμάτων, κ.α.
- Δείκτες μέτρηση του κόστους
- Κοινωνικό Κόστος

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βενιέρης, Γ., Κοέν, Σ. και Κωλέτση, Μ. (2003), *2002 Λογιστική Κόστους*, Αθήνα: Best Book Hunters.

Θεοδώρου, Μ., Καρόκης, Α., Πολύζος, Ν., Ρούπας, Θ., Σισσούρας, Α. και Υφαντόπουλος, Γ. (1994), *Μελέτη για τον Σχεδιασμό και την Οργάνωση των Υπηρεσιών Υγείας: Ανάλυση και Δομή του Συστήματος*, Αθήνα: Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Καρυώτης, Π. (1992), *Management Υπηρεσιών Υγείας & βιοιατρικής Τεχνολογίας*, Αθήνα: euroclinica.

Κοντούλη-Γείτονα, Μ. (1992), *Σφαιρικός Προϋπολογισμός: Μια Μορφή Χρηματοδότησης των Νοσοκομείων. Η Περίπτωση του Ελληνικού ερυθρού Σταυρού*, Διδακτορική Διατριβή, Αθήνα.

Κυριακόπουλος, Π. (1999), *Διοίκηση Logistics*, Σύγχρονη Εκδοτική.

Hadley, J. και Zuckerman, S. (1991), *Determinants of Hospital costs: outputs, inputs, and regulation in the 1980s*, USA: THE URBAN INSTITUTE PRESS.

Hilton, R. (1997), *Management Accounting*, MC Graw Hill.

ΔΟΥ4-ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΥΓΕΙΑ

ΔΟΥ4.1-ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

Ι. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Το μάθημα αυτό έχει ως σκοπό να παρουσιάσει, εφ' ενός τις εφαρμογές λογισμικού των μονάδων Υγείας και Πρόνοιας προσεγγίζοντας την δομή και τα χαρακτηριστικά τους και αφ' ετέρου να δώσει στοιχεία για τον «ψηφιακό» εξοπλισμό των μονάδων υγείας καθώς και την ηλεκτρονική διαχείριση του. Επιπλέον, παρουσιάζει και ειδικά θέματα Πληροφορικής π.χ. έξυπνες κάρτες, ανάπτυξη και συντήρηση λογισμικού στις Μονάδες Υγείας κ.λπ. που εντάσσονται στο γενικότερο περιβάλλον της Υγείας.

Ειδικοί στόχοι:

- Σε επίπεδο γνώσεων
 - ✓ Να μπορούν να περιγράψουν Πληροφοριακά Συστήματα Υγείας,
 - ✓ Να αναγνωρίζουν επιμέρους εφαρμογές και να τις αξιολογούν σε σχέση με την χρηστικότητα τους,
 - ✓ Να συγκρίνουν και να κατατάσσουν λογισμικά,
 - ✓ Να ορίζουν το περιεχόμενο επιμέρους Πληροφοριακών Συστημάτων και εφαρμογών κ.α.
- Σε επίπεδο ικανοτήτων
 - ✓ Να συμμετέχουν στην διαδικασία σχεδιασμού ενός Πληροφοριακού Συστήματος,
 - ✓ Να μπορούν να ελέγξουν την ευχρηστία και την πληρότητα λειτουργιών σε εφαρμογές λογισμικού,
 - ✓ Να ενσωματώνουν εφαρμογές λογισμικού στον εργασιακό τους χώρο κ.α.
- Σε επίπεδο στάσεων
 - ✓ Να ενθαρρύνουν την εισαγωγή Πληροφοριακών Συστημάτων στον εργασιακό τους χώρο,

- ✓ Να παροτρύνουν συναδέλφους τους να χρησιμοποιήσουν εφαρμογές λογισμικού,
- ✓ Να διερευνούν τις τάσεις που επικρατούν σε σχέση με την ενσωμάτωση Πληροφοριακών Συστημάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην Ελλάδα κ.α.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ

Στην ενότητα αυτή γίνεται περιγραφή των εννοιών του τίτλου της. Γίνεται προσπάθεια να συσχετιστεί η παρουσίαση με το περιβάλλον της δομής και της λειτουργίας των Μονάδων Υγείας.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ

Στην ενότητα αυτή γίνεται μια εισαγωγή στην δομή των Πληροφοριακών Συστημάτων Νοσοκομείου (ΠΣΝ). Παρουσιάζονται τα πιθανά υποσυστήματα που μπορεί να ενσωματώνονται στα ΠΣΝ καθώς και οι αντίστοιχες εφαρμογές και οι λειτουργίες τους. Δίνονται οι εναλλακτικές αρχιτεκτονικές όπως και τα τεχνικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά ενός Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Νοσοκομείου. Τέλος, παράλληλα με την ενότητα γίνεται επίσκεψη σε Νοσοκομείο για την παρουσίαση σε πρακτικό επίπεδο ενός Πληροφοριακού Συστήματος Νοσοκομείου.

ΕΜΠΕΙΡΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ, ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΛΗΨΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ, ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΙΚΟΝΙΚΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

Στην ενότητα αυτή δίνεται η λειτουργική περιγραφή των Εμπείρων Συστημάτων και των Συστημάτων Λήψης Απόφασης. Δίνονται στοιχεία για την δομή και την ανάπτυξή τους και παρατίθεται προϊόντα που έχουν αναπτυχθεί για συγκεκριμένες Ιατρικές και Νοσηλευτικές πρακτικές. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στα Κλινικά Συστήματα Λήψης Απόφασης. Επίσης, δίνονται τα χαρακτηριστικά και ο ρόλος των Συστημάτων εικονικής πραγματικότητας στις μονάδες Υγείας και στους χώρους εκπαίδευσης των λειτουργών της Υγείας. Τέλος, παρουσιάζονται οι χώροι παρέμβασης των Εργαστηριακών Πληροφοριακών Συστημάτων στις μονάδες Υγείας.

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

Στην ενότητα αυτή γίνεται προσπάθεια για ενημέρωση στα υπάρχοντα συστήματα ταξινόμησης και κωδικοποίησης του χώρου Υγείας. Παρουσιάζονται κυρίως τα συστήματα SNOMED, MeSH, CANDO, ICPC-2, DRG's, LOINC, DSM και ICD. Ιδιαίτερο βάρος δίνεται στο ICD τόσο για την σημαντικότητά του στον διεθνή χώρο όσο και από το γεγονός ότι έχει υιοθετηθεί στα Πληροφοριακά Συστήματα Υγείας του Ελληνικού χώρου.

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΘΕΤΗΣΗΣ, ΜΕΤΑΔΟΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εδώ γίνεται εισαγωγή στα συστήματα διαχείρισης ιατρικών εικόνων καθώς και στην δομή και στις λειτουργίες λογισμικού εφαρμογών για επεξεργασία βιολογικών εικόνων. Τέλος γίνεται παρουσίαση ενός μοντέλου Διαχείρισης Ιατρικών εικόνων σε Ελληνικό Ογκολογικό Νοσοκομείο

ΈΞΥΠΝΕΣ ΚΑΡΤΕΣ

Στην ενότητα αυτή γίνεται προσπάθεια εισαγωγής στην τεχνολογία της έξυπνης κάρτας. Συγκεκριμένα δίνονται στοιχεία για: α) τα χαρακτηριστικά β) τις κατηγορίες γ) τα πλεονεκτήματα και δ) τις εφαρμογές των έξυπνων καρτών στις Ιατρικές εφαρμογές. Έμφαση δίνεται σε έργα που υλοποιούνται σε παγκόσμιο επίπεδο

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

Στην ενότητα αυτή γίνεται προσπάθεια να δοθεί μια δομημένη διαδικασία για την ανάπτυξη ενός Πληροφοριακού Συστήματος σε μια Μονάδα Υγείας. Δίνονται οι φάσεις και αναλύεται το περιεχόμενό τους. Έμφαση δίνεται σε διαδικασίες Διαχείρισης Έργου, Διασφάλισης Δεδομένων, Ποιοτικής Διασφάλισης Έργου καθώς και σε στοιχεία τεκμηρίωσης. Δίνονται στοιχεία που αφορούν την ενσωμάτωση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών στα Επιχειρησιακά Σχέδια Νοσοκομείων.

ΙΑΤΡΙΚΟΣ ΦΑΚΕΛΟΣ

Εδώ δίνεται η δομή και το περιεχόμενο ενός Ηλεκτρονικού Ιατρικού Φακέλου (ΗΙΦ) και τα χαρακτηριστικά του λογισμικού εφαρμογών Ηλεκτρονικού Ιατρικού Φακέλου

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΥΓΕΙΑΣ

Στην ενότητα αυτή γίνεται προσπάθεια να παρουσιαστούν στοιχεία για θέματα ασφάλειας πληροφοριακών συστημάτων υγείας. Αρχικά γίνεται τοποθέτηση του προβλήματος και καταγράφονται οι βασικές συνιστώσες του. Έμφαση δίνεται σε θέματα που σχετίζονται με την ασφάλεια συστημάτων βάσεων δεδομένων. Τέλος δίνονται στοιχεία για θέματα πιστοποίησης της ασφάλειας στα Πληροφοριακά Συστήματα Νοσοκομείων.

ΤΗΛΕΪΑΤΡΙΚΗ – ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ

Στην ενότητα αυτή γίνεται μια εισαγωγή στις υπηρεσίες τηλεϊατρικής και στις προσπάθειες που έχουν γίνει στον Ελληνικό Χώρο. Παρουσιάζονται επίσης οι δυνατότητες σύγχρονων και ασύγχρονων Συστημάτων Τηλεκπαίδευσης. Επίσης παρουσιάζεται το πλαίσιο λειτουργίας των Ηλεκτρονικών Κοινοτήτων Μάθησης. Τέλος, δίνεται μια προσέγγιση για την αποκέντρωση του Συστήματος Τηλεϊατρικής στην Ελλάδα. Παράλληλα με την ενότητα αυτή γίνεται επίσκεψη σε ένα Κέντρο Τηλεϊατρικής του Εθνικού Συστήματος Τηλεϊατρικής της χώρας μας.

Η ΜΟΝΑΔΑ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

Στην ενότητα αυτή δίνεται ένα οργανοδιοικητικό και τεχνολογικό πλαίσιο λειτουργίας της μονάδας υγείας στην Κοινωνία της Πληροφορίας

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ / ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

Αποστολάκης, Ι. (2007). *Πληροφοριακά Συστήματα Υγείας*. Παπαζήσης, Β' Έκδοση, Αθήνα.

Bemmel, J.H.Van, Musen, M.A. (Eds.) (1997) *Handbook of Medical Informatics*, Springer-Verlag, International Edition, Rotterdam, (at www.mieur.nl/mihandbook/r_3_3/handbook/home.htm for updates).

Coiera E. (1997) *Guide to medical Informatics, the Internet and Telemedicine*, Chapman & Hall Medical, UK (at www.coiera.com for updates).

Καστανιά, Ν.Α., Ferrer-Roca, Ο. (Επιμ.) (2009) *Εγχειρίδιο Τηλεϊατρικής*, Παπαζήσης, Αθήνα.

Αποστολάκης, Ι. (επιμ.) (2005) *Διοίκηση Πληροφοριακών Υποδομών στις Μονάδες Υγείας*. Mediforce, Αθήνα.

Αποστολάκης, Ι. (2003). *Η Μονάδα υγείας στην Κοινωνία της Πληροφορίας*. Διοικητική Ενημέρωση, 25: 41-48.

Αποστολάκης, Ι., Λουκής, Ε., Χάλαρης, Ι. (2008). *Ηλεκτρονική Δημόσια Διοίκηση*, Παπαζήσης, Αθήνα.

Περδικούρη, Μ., Γιόβας, Π., Παπαδογιάννης, Α. (2005). *Τηλεϊατρική στην Πράξη*, Εν Πλώ, Αθήνα.

Sosa-Iudicissa, M., Oliveri, N., Gamboa, C., Roberts, J. (Eds.) (1997). *Internet, Telematics and Health*, IOS press, Amsterdam.

Αποστολάκης, Ι., Βαρλάμης, Η., Παπαδοπούλου, Α. (2008). *Ηλεκτρονικές Κοινότητες Μάθησης*, Παπαζήσης, Αθήνα.

Ferrer-Roca O., Sosa-Iudicissa M. (Eds) (1998). *Data Security and Privacy*. In: *Handbook of Telemedicine for students*, IOS Press, Amsterdam.

Sotiriou, D. (1993). *The Greek Telemedicine Programme*, First International Conference on Medical Aspects of Telemedicine, Tromso

Russ, J.C.(1994). *The Image Processing Handbook*, CRC Press

ΔΟΥ4.2-ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Το μάθημα αυτό έχει στόχο την παρουσίαση των θεμάτων που αφορούν:

- Βασικές Έννοιες Ποιότητας στις Υπηρεσίες Ηλεκτρονικής Υγείας
- Μεθοδολογίες Διασφάλισης Ποιότητας στις Υπηρεσίες Ηλεκτρονικής Υγείας

- Αποτίμηση Ποιότητας Λογισμικού εφαρμογών Ηλεκτρονικής Υγείας
- Διοίκηση Ολικής Ποιότητας Πληροφοριακών Συστημάτων Ηλεκτρονικής Υγείας
- Πλαίσιο πιστοποίησης Δημόσιων διαδικτυακών τόπων
- Εργαλεία για την αξιολόγηση Διαδικτυακών τόπων
- Μελέτη Περιπτώσεων (Πραγματικές Εφαρμογές)

Έμφαση δίνεται σε παρουσίαση μοντέλων και μεθοδολογιών διασφάλισης ποιότητας και στην σύγκριση των μοντέλων αξιολόγησης της ποιότητας εφαρμογών ηλεκτρονικής υγείας καθώς και διαδικτυακών τόπων παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικής υγείας.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

- **Βασικές Έννοιες Ποιότητας στις Υπηρεσίες Ηλεκτρονικής Υγείας**

Ο προσδιορισμός της Ποιότητας (ορισμός, διαστάσεις, έλεγχος, διασφάλιση)

Το πλάνο δράσης της Ποιότητας

Πρότυπα Ποιότητας (το βραβείο Deming, ISO 9000, το Βραβείο Ποιότητας Malcom Baldrige, Το Ευρωπαϊκό Βραβείο Ποιότητας του EFQM).

Το κόστος της Ποιότητας

Συνεχής Βελτίωση

- **Μεθοδολογίες Διασφάλισης Ποιότητας στις Υπηρεσίες Ηλεκτρονικής Υγείας**

Το μοντέλο ποιότητας Herbert σε Εφαρμογές Τηλεϋγείας

Το μοντέλο Grigsby et al.

Τα πρότυπα ISO (9000, 9004:2000, 15504 ή SPICE, 9126, 15504 σε σύγκριση με 9001)

- **Αποτίμηση Ποιότητας Λογισμικού εφαρμογών Ηλεκτρονικής Υγείας**

Όψεις της Ποιότητας Λογισμικού, Ποιότητα Δεδομένων

Μέτρηση της άποψης του κατασκευαστή (πρόληψη λαθών, συστήματα καταχώρησης ιατρικών δεδομένων)

Σύλληψη ποιοτικών στοιχείων

Ποιότητα της διαδικασίας μοντελοποίησης

- **Διοίκηση Ολικής Ποιότητας Πληροφοριακών Συστημάτων Ηλεκτρονικής Υγείας**

Ποσοτικές Μέθοδοι Ανάλυσης Δεδομένων

Αξιολόγηση Επιδόσεων

Στατιστικός Έλεγχος Ποιότητας

- **Πλαίσιο πιστοποίησης Δημόσιων διαδικτυακών τόπων**

Θα παρουσιαστούν θέματα που αναπτύσσονται στο Πλαίσιο Πιστοποίησης Δημόσιων Διαδικτυακών Τόπων

- **Εργαλεία για την αξιολόγηση Διαδικτυακών τόπων**

Τεχνολογικά εργαλεία για τον έλεγχο θεμάτων που πραγματεύεται το Πλαίσιο **Πιστοποίησης** Δημόσιων διαδικτυακών τόπων π.χ. *W3C*, *WAI*, *μέτρηση απόδοσης*, *καταγεγραμμένες σύνοδοι*, κ.λπ.

Αξιολόγηση ποιότητας διαδικτυακών τόπων με διερευνητικές μεθόδους: Έρευνα στο περιεχόμενο, Συνεντεύξεις από αρμόδια στελέχη φορέων, και ομάδες χρηστών, διεξαγωγή έρευνας, ερωτηματολόγια,

- **Μελέτη Περιπτώσεων (Πραγματικές Εφαρμογές)**

Συγκριτική Αξιολόγηση της Ποιότητας Διαδικτυακών Τόπων Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Υγείας.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. Moumtzoglou & A.N. Kastania (ed). E-health Systems Quality and Reliability: models and standards, IGI-Global, 2010.

Apostolakis, I. (2007). *Health Information Systems*, Athens: Papazisis.

Apostolakis, I., & Kastania, A. (2000). Distant teaching in telemedicine: Why and how we do it. *Journal of Management and Health*, 1(1), 66-73.

- Averill, E. 1994. *Reference Models and Standards*. StandardView 2(2): 96-109.
- Dadoun, G. (1992), *ISO 9000 A Requirement for doing Business*. IBM Centre for Advanced Studies Conference, Proceedings of the 1992 conference of the Centre for Advanced Studies on Collaborative research, Toronto, Ontario, Canada, SESSION: Software engineering environment, vol.1, pp. 433-437.
- Ferris, J. M. (1994) *Using Standards as a Security Policy Tool*. StandardView 2(2):72-77.
- Hysell, D. (1999), *ISO 9001: Traditions before and after*. ACM Special Interest Group for Design of Communication, Proceedings of the 17th annual international conference on Computer documentation, New Orleans, Louisiana, United States, pp.99-104, ISBN:1-58113-072-4 .
- Rada, R. (1999) IT Skills Standards. *Communications of the ACM* 42(4): 21-26
- Rada, R. (1996) *ISO 9000 Reflects the Best in Standards*. *Communications of the ACM*. 39 (3) : 17-20.
- Saiedian, H. and McClanahan, L. (1995), *A Study of two Frameworks for Quality Software Process*. *Symposium on Applied Computing Proceedings of the 1995 ACM symposium on Applied computing*, Nashville, Tennessee, United States, pp.434-439, ISBN:0-89791-658-1.
- Schuler, K. (1996) *Preparing for ISO 9000 registration: the role of the Technical Communicator*. ACM Special Interest Group for Design of Communication, Proceedings of the 13th annual international conference on Systems documentation: emerging from chaos: solutions for the growing complexity of our jobs, Savannah, Georgia, United States, pp.148-154, ISBN:0-89791-713-8.
- Ungureanu, V. (2001), *A Regulated Approach to Certificate Management*. ACSAC, Proceedings of the 17th Annual Computer Security Applications Conference, p.377, ISBN:0-7695-1405-7.
- Στεφανάτος, Σ. (1999). Προγραμματισμός για την Ποιότητα. Τόμος Β', Ολική Ποιότητα. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
- Advani, A., Shahar, Y., Musen, M. (2002), *A Medical Quality Assessment by Scoring Adherence to Guideline Intentions*. *Journal of the American Medical Informatics Association* 9 (6): S92-S97.

Arts, D. G. T., de Keizer, N., and Scheffer, G. J.. 2002. Defining and Improving Data Quality in Medical Registries: A Literature Review, Case Study, and Generic Framework. *J Am Med Inform Assoc* 9(6): 600-611.

Benneyan J.C., Lloyd R. C., Plsek P. E. (2003). Statistical process control as a tool for research and healthcare improvement, *Qual Saf Health Care*; 12: 458-464.

Brown, P. J. B., and Sönksen, P. Evaluation of the Quality of Information Retrieval of Clinical Findings from a Computerized Patient Database Using a Semantic Terminological Model. *Journal of the American Medical Informatics Association* 7(4): 392-403, 2000.

Cappiello, C., Francalanci, C., Pernici, B. (2004), Data quality assessment from the user's perspective. *Information Quality in Informational Systems, Proceedings of the 2004 international workshop on Information quality in information systems, Paris, France, SESSION: Information quality assessment, pp.68 – 73, ISBN:1-58113-902-0.*

Centre for Human Services (2001), *Cost and Quality in Healthcare-Reference manual, concepts on Cost and Quality – Core Curriculum, sept.2001.*

de Lusignan, S., Stephens, P.N., Adal, N., and Majeed, A. (2002) Does Feedback Improve the Quality of Computerized Medical Records in Primary Care? *Journal of the American Medical Informatics Association* 9(4): 395-401.

Kam, L.E. and Chismar, W.G. (2003), A Self-Disclosure Model for Personal Health Information. *HICSS, Proceedings of the 36th Annual Hawaii International Conference on System Sciences (HICSS'03) - Track 6 - Volume 6, pp.161.2, ISBN: 0-7695-1874-5.*

Kerrison, P.G. (2004), A Health Information System in Fiji, *HICSS, Proceedings of the Proceedings of the 37th Annual Hawaii International Conference on System Sciences (HICSS'04) - Track 6 - Volume 6, p.60152.1, ISBN:0-7695-2056-1 .*

Knatterud, G.L., Rockhold, F.W., George, S.L., Barton, F.B., Davis, C.E., Fairweather, W.R., Honohan, T., Mowery, R. and O'Neil, R. (1998), Guidelines for Quality Assurance in Mutlicenter Trials: A Position Paper, *Controlled Clinical Trials* 19: 477-493.

Marchetti, C., Pernici, B., and Plebani, P. (2004), A Quality Model for Multichannel Adaptive Information Systems. *International World Wide Web Conference, Proceedings of the 13th international World Wide Web conference on Alternate track*

papers & posters, New York, NY, USA, Quality of service, pp.48 – 54, ISBN: 1-58113-912-8.

Nejmeh, B. A. (1995), Process Cost and Value Analysis. *Communications of the ACM* 38(6): 19-24.

Ortiz, E., Meyer, G., Burstin, H. (2002), Clinical Informatics and Patient Safety at the Agency for Healthcare Research and Quality. *J Am Med Inform Assoc.* 9 (6) : S2-S7.

Peslak, A.R. (2004), Improving Software Quality: An Ethics Based Approach. Special Interest Group on Computer Personnel Research Annual Conference, Proceedings of the 2004 SIGMIS conference on Computer personnel research: Careers, culture, and ethics in a networked environment, Tucson, AZ, USA, SESSION: Panel on ethics, pp.144-150, ISBN:1-58113-847-4.

Plsek P.E. (1999). Quality Improvement Methods in Clinical medicine, Pediatrics; 103(1): 203-214.

Taylor, K.L., O’Keefe, C.M., Colton, J., Baxter, R., Sparks, R., Srinivasan, U., Cameron, M.A., and Lefort, L.(2004), A Service Oriented Architecture for a Health Research Data Network. Scientific and Statistical Database Management. Proceedings. 16th International Conference on, 21-23 June 2004, pp.443- 444, ISSN: 1099-3371, ISBN: 0-7695-2146-0, INSPEC Accession Number: 8199153, Digital Object Identifier: 10.1109/SSDM.2004.1311251, Posted online: 2004-07-19 11:10:06.0.

Thomas, W., and Cerino, D. A. (1995), Predicting Software Quality for Reuse Certification. Annual International Conference on Ada, Proceedings of the conference on TRI-Ada '95: Ada's role in global markets: solutions for a changing complex world, Anaheim, California, United States, pp.367-377, ISBN: 0-89791-705-7.

10 principles for Quality in Software, Gilb

Towards the Engineering of Requirements, Gilb T.

Saturno P.J. (1999). Quality in Health Care: models, labels and terminology, *International Journal for Quality in Health Care*; 11(5): 373-374.

Shortell, S.M., Bennett, C. L., and Buck, G.R. (1998), *Assessing the impact of continuous Quality Improvement on Clinical Practice: What It Will Take to Accelerate Progress*, The Milbank Quarterly, Vol.76, No.4, pp.593-624.

Roine, R., Ohinmaa, A., Hailey, D. (2001), *Assessing Telemedicine: A systematic review of the Literature*, Canadian Medical Association Journal, 165(6): 765-771.

Hailey, D., Roine, R., Ohinmaa, A. (2001), Assessments of telemedicine applications – an update. © Copyright Alberta Heritage Foundation for Medical Research and Finnish Office for Health Care Technology Assessment.

Glezerman, M., Witznitzer, A., Reuveni, H., Mazor, M. (1999), *A Model of Efficient and Continuous Quality Improvement in a Clinical Setting*, International Journal for Quality in Health Care, 11(3): 227-232.

Ward, W.A. and Venkataraman, B. (1999), Some observations on Software Quality. ACM Southeast Regional Conference, Proceedings of the 37th annual Southeast regional conference (CD-ROM), Article No. 2, ISBN:1-58113-128-3.

www.e-gif.gov.gr: Πλαίσιο Παροχής υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Πρότυπα διαλειτουργικότητας.

Chryssanthou and A. Kastania, (2006), "Quality and Security of Medical Information Systems", Health Review, Tome 17, Issue 100, pp.42-45.

V.G. Stamatopoulos, G.E. Karagiannis, M.A. Gatzoulis, A.N. Kastania, S. Kossida, (2009), e-OpenDay: Open Virtual Environment for Biomedical Related Research, Business and Public Resources, Chapter in the Book Biocomputation and Biomedical Informatics: Case Studies and Applications, Medical Information Science Reference, ISBN: 978-1-60566-768-3.

A.N. Kastania and S. Zimeras, (2009), Evaluation for Web-Based Applications, Chapter in the Book Web-based Applications in Health Care and Biomedicine, Series: Annals of Information Systems, Vol. 7, Springer Verlag.

A.N. Kastania and S. Zimeras, (2008), Quality and Reliability Aspects in Telehealth Systems, in Handbook of Research on Distributed Medical Informatics and E-Health, IGI Global, pp. 425-441.

Koffa and A.N. Kastania, Web applications and Public Diplomacy, in the Proceedings of KES2010, Springer Verlag.

A.N. Kastania, I. Apostolakis, I. Varlamis, (2008), "Telepediatric Education over a decentralized Telemedicine network", in the Proceedings of the 6th International Conference on Information and Communication Technologies in Health, pp. 294-300, (ISBN 978-960-466-013-1).

ΔΟΥ5-ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΩΝ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ

Βασικός σκοπός των σεμιναρίων εξειδίκευσης είναι η περαιτέρω εμπάθυνση και εμπλουτισμός γνώσεων σε επιμέρους θεματικά πεδία, αντικείμενα και διστάσεις των δύο βασικών μαθημάτων μέσα από την ενεργό συμμετοχή των σπουδαστών, η οποία συνίσταται στην εκπόνηση ομαδικών εργασιών, στην παρουσίαση και υποστήριξη αυτών και στη συμμετοχή στην διαδικασία μαθησιακά προσανατολισμένου επιστημονικού διαλόγου που προκύπτει.

Ειδικοί στόχοι:

- Η παροχή δυνατότητας ενισχυτικής διδασκαλίας από τους διδάσκοντες πάνω σε κρίσιμα σημεία του διδακτικού αντικειμένου του μαθήματος
- Η εξοικείωση στην εφαρμογή επιστημονικών μεθόδων στην εκπόνηση εργασιών και μελετών και στην υποστήριξη αυτών
- Η καλλιέργεια σύγχρονων στάσεων και η ενίσχυση πνεύματος συνεργασίας μεταξύ των σπουδαστών καθώς επίσης η ανάπτυξη επικοινωνιακών δεξιοτήτων και μέσα από την «από κοινού» ανάληψη γραπτών εργασιών
- Η εξοικείωση στη χρήση ειδικού λογισμικού και πολυμέσων για την συγγραφή και την παρουσίαση των εργασιών.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΩΝ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ

Με το πέρας των αντίστοιχων μαθημάτων ανατίθεται στους σπουδαστές η εκπόνηση μικρών εργασιών (μέχρι 5.000 λέξεις), τις οποίες υποστηρίζουν κατά τη διάρκεια των Σεμιναρίων. Κάθε σπουδαστής αναλαμβάνει ή συμμετέχει σε μία εργασία στα δύο προεπιλεγμένα Σεμινάρια, που εντάσσονται στο πλαίσιο ευρύτερης μελέτης εφαρμογής ζητημάτων που αποτελούν αντικείμενο πολιτικής στα πεδία εξειδίκευσης του τμήματος.

Τα Σεμινάρια που έχουν προεπιλεγεί και προσδιορισθεί για το παρόν Πρόγραμμα είναι:

- **ΔΟΥ5.1-ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ**
- **ΔΟΥ5.2-ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ**

Σημαντικά σημεία αυτής της διαδικασίας αποτελούν:

- Ο προσδιορισμός των ευρύτερων θεμάτων, ως πεδίων εργασιών, καθώς και ο ακριβής τίτλος των εργασιών στην κατεύθυνση μιας ολοκληρωμένης μελέτης ή έρευνας, που αφορά έκαστο Σεμινάριο του προγράμματος σπουδών του τμήματος, θα γίνει από τον/τους διδάσκοντες, σε συνεργασία με τον Επιστημονικό Υπεύθυνο, όπου θα συνεκτιμηθούν οι επίκαιρες ανάγκες και τα αναδυόμενα από την τρέχουσα εκπαιδευτική διαδικασία σημεία και θέματα, ως επιστημονικά ενδιαφέροντα και πρακτικά χρήσιμα και σημαντικά προς μελέτη και περαιτέρω διερεύνηση.
- Η ανάθεση και η ανακοίνωση αυτών στους Σπουδαστές από τον επιστημονικό υπεύθυνο τμήματος σε συνεργασία με τους διδάσκοντες.
- Η εκπόνηση των μικρών εργασιών και παρακολούθηση της προετοιμασίας των εργασιών από τον/τους διδάσκοντες, στη βάση συγκεκριμένου προγράμματος και χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των εργασιών, όπου οι σπουδαστές πραγματοποιούν δίωρες προπαρασκευαστικές συναντήσεις με τους επιβλέποντες τουλάχιστον μια φορά το μήνα ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε προγράμματος
- Η Παρουσίαση και υποστήριξη των εργασιών κατά τη διάρκεια των σεμιναρίων παρουσία του διδάσκοντος και του συνόλου των σπουδαστών, στη βάση ενός προγράμματος παρουσιάσεων που υποβάλλει ο διδάσκων έγκαιρα στο επιστημονικό υπεύθυνο.
- Επισημαίνεται ότι η παρουσία και η ενεργός συμμετοχή των υπολοίπων σπουδαστών στην διαδικασία του επιστημονικού διαλόγου που ακολουθεί την παρουσίαση-υποστήριξη κάθε εργασίας κρίνεται όχι μόνο ενδεδειγμένη αλλά ως στοιχείο μαθησιακής και αξιολογικής διαδικασίας επιβεβλημένη.

ΔΟΥ6-ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

ΔΟΥ6.1-ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΘΕΜΑΤΑ MANAGEMENT ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ (ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ – ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ – ΣΤΡΟΓΓΥΛΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ)

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Ο σκοπός του εργαστηρίου συνίσταται στο να δοθεί η δυνατότητα πραγματοποίησης διαλέξεων, στρογγυλών τραπέζων με αντικείμενο επίκαιρα και σημαντικά για τον επιστημονικό και δημόσιο διάλογο θέματα. Επιπροσθέτως, δίνεται η δυνατότητα συνδυασμού αυτών με την πραγματοποίηση ενημερωτικών επισκέψεων σε συναφείς με τα αντικείμενα εκπαίδευσης φορείς και οργανισμούς συνοδεία και συντονισμό του επιστημονικού υπεύθυνου ή/και διδασκόντων του προγράμματος.

ΔΟΥ6.2-ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΣΤΗ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός είναι η μεθοδολογική παρουσίαση στατιστικών τεχνικών λήψης αποφάσεων. Συγκεκριμένα θα δοθεί έμφαση στη διαδικασία ελέγχου, μετασχηματισμού και περιγραφικής παρουσίασης των δεδομένων αφενός και αφετέρου στην χρήση τεχνικών ανάλυσης των δεδομένων και ερμηνεία των Στατιστικών αποτελεσμάτων που προκύπτουν με τη χρήση του στατιστικού πακέτου SPSS.

Στόχος είναι η εξοικείωση με ποσοτικές μεθόδους και πρότυπα λήψης αποφάσεων.

Ειδικοί στόχοι:

- Κατανόηση των βασικών εννοιών στη λήψη αποφάσεων
- Εξοικείωση με τις μεθοδολογίες στατιστικής λήψης αποφάσεων
- Εξοικείωση με τις μεθοδολογίες περιγραφικής παρουσίασης δεδομένων

- Εξοικείωση με τις μεθοδολογίες και τεχνικές της επαγωγικής στατιστικής και του τρόπου συμβολής τους στη λήψη αποφάσεων

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

- **Εισαγωγή στη Στατιστική Λήψη Αποφάσεων**
 - ✓ Εισαγωγή στη Λήψη Αποφάσεων. Εφαρμογή Μεθοδολογιών Στατιστικής Λήψης αποφάσεων στη Δημόσια Διοίκηση.
- **Εισαγωγή στο Στατιστικό πακέτο SPSS**
- **Στατιστική Παρουσίαση Δεδομένων**
 - ✓ Παρουσίαση δεδομένων και Στατιστικοί έλεγχοι Δεδομένων: Πίνακες Συχνότητας, Διαγράμματα Ελέγχου κ.λπ.
 - ✓ Στατιστικά Μέτρα
 - ✓ Διαγράμματα
 - ✓ Πίνακες Παρουσίασης
 - ✓ Αναφορές
- **Στατιστική Συμπερασματολογία με χρήση του SPSS**
 - ✓ Έλεγχοι κανονικότητας
 - ✓ Εκτίμηση μέσου
 - ✓ Εκτίμηση διαστήματος εμπιστοσύνης για το μέσο
 - ✓ Έλεγχος μέσης τιμής
 - ✓ Έλεγχοι ανεξαρτησίας δύο μεταβλητών
 - ✓ Έλεγχος συμφωνίας ή ασυμφωνίας δύο μεταβλητών
 - ✓ Έλεγχοι δύο μέσων τιμών: Παραμετρικές και μη παραμετρικές διαδικασίες
 - ✓ One Way Analysis of Variance Ανάλυση Διασποράς
 - ✓ Πίνακας Συσχέτισης δύο μεταβλητών. Συντελεστές συσχέτισης. Γραμμική παλινδρόμηση.
- **Μελέτη Περίπτωσης**

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ / ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

- Γναρδέλης, Χ. (2003), *Εφαρμοσμένη Στατιστική*, Εκδόσεις Παπαζήση.
- Γναρδέλης, Χ. (2006), *Ανάλυση Δεδομένων με το SPSS 14.0 for Windows*, Εκδόσεις Παπαζήση.
- Γιαλαμάς, Β. (2005), *Στατιστικές Τεχνικές και Εφαρμογές στις Επιστήμες της Αγωγής*, Εκδόσεις Πατάκη.
- Lyman, O. (1988), *An introduction to statistical methods and data analysis*, PWS – KENT.
- Norusis, M.J. (2005), *SPSS 14.0 Guide to Data Analysis*, Prentice Hall, Inc.
- Sokal, R. και Rohlf, J. (1995), *BIOMETRY*, Freeman.
- Drapen, N.R. και Smith, H. (1966), *Applied Regression Analysis*, Wiley.
- Montgomery, D.C. (1995), *Design and Analysis of Experiments*, Εκδόσεις John Willey & Sons.
- Αποστολάκης, Ι, Καστανιά, Α. και Πιερράκου, Χ. (2003), *Στατιστική Επεξεργασία Δεδομένων στην Υγεία*, Εκδόσεις Παπαζήση.
- Κολύβα και Μαχαίρα (1999), *Εισαγωγή στη Στατιστική θεωρία και Ασκήσεις*, Εκδόσεις Ζήτη.
- Shirley, D. (1993), *Statistics for Research*.
- Χατζηπαντελής, (1998), *Ανάλυση Δεδομένων με τη Βοήθεια Στατιστικών πακέτων*, Εκδόσεις Ζήτη.

ΔΟΥ6.3-ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΜΕ ΧΡΗΣΗ MS PROJECT

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός του εργαστηρίου είναι η απόκτηση δομημένης γνώσης σχετικά με τη διαχείριση έργων. Σήμερα, παρατηρείται μια διαρκής τάση για αναδιοργάνωση, ανάπτυξη και εκσυγχρονισμό του δημόσιου τομέα και των υπηρεσιών που παρέχει.

Κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου αναλύονται όλες οι φάσεις ενός έργου, επιμέρους μέθοδοι προγραμματισμού, το κόστος και οι πόροι που είναι αναγκαίοι αλλά και οι τρόποι διενέργειας των απαιτούμενων ελέγχων.

Στόχος του εργαστηρίου είναι κατανόηση των μεθοδολογιών και τεχνικών διοίκησης έργου και η εξοικείωση των σπουδαστών με το σχεδιασμό, τον έλεγχο και την παρακολούθηση έργου μέσω του εργαλείου MS- Project.

Ειδικοί στόχοι:

Οι σπουδαστές μετά το τέλος των μαθημάτων θα πρέπει :

- να γνωρίζουν τις βασικές αρχές της Διοίκησης Έργου,
- να μπορούν να σχεδιάζουν και να προγραμματίζουν τις επιμέρους δραστηριότητες,
- να επιμερίζουν, να αναθέτουν και να ορίζουν χρονικά τα επιμέρους τμήματα ενός έργου
- να παρακολουθούν, να ελέγχουν και να διορθώνουν την πορεία υλοποίησης
- να εκπονούν αναφορές σχετικά με την εξέλιξη του έργου
- να γνωρίζουν τις δυνατότητες και τους περιορισμούς και να χειρίζονται επαρκώς το ανάλογο εργαλείο Microsoft Project.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

- **Εισαγωγή στη Διαχείριση Έργου**
 - ✓ Σχετικοί ορισμοί και έννοιες, χαρακτηριστικά έργου, κατηγορίες αποφάσεων που αφορούν τη διαχείριση έργων
 - ✓ Στόχοι και κανόνες διαχείρισης έργων
 - ✓ Έναρξη, επιλογή και προσδιορισμός στοιχείων έργου
 - ✓ Στάδια του κύκλου ζωής ενός έργου
 - ✓ Οργάνωση και ανάπτυξη έργου
 - ✓ Παραδείγματα διαχείρισης έργων στην ελληνική δημόσια διοίκηση
- **Προγραμματισμός (με χρήση του MS- PROJECT)**
 - ✓ Στόχοι και περιορισμοί για την ανάπτυξη ενός έργου
 - ✓ Διαχείριση γνώσης στον τομέα της διοίκησης έργου
 - ✓ Προσδιορισμός δραστηριοτήτων

- ✓ Εκτίμηση διάρκειας και απαιτούμενων πόρων για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων του έργου
- ✓ Δημόσιος τομέας και προγραμματισμός έργων
- **Μέθοδοι χρονικού προγραμματισμού έργων (με χρήση του MS- PROJECT)**
 - ✓ Ανάπτυξη δικτύου έργου
 - ✓ Μέθοδος Κρίσιμου Δρόμου (Critical Path Method – CPM)
 - ✓ Μέθοδος PERT (Project Evaluation Review Technique)
 - ✓ Διάγραμμα GHANNT
 - ✓ Μέθοδοι προγραμματισμού έργων που αφορούν τη συγκεκριμένη εξειδίκευση των σπουδαστών
- **Κόστος και χρήση Πόρων έργου (με χρήση του MS- PROJECT)**
 - ✓ Άμεσο, έμμεσο και συνολικό κόστος έργου
 - ✓ Χρονική κατανομή κόστους έργου
 - ✓ Συμπύεση χρονικής διάρκειας δραστηριοτήτων
 - ✓ Σχέση κόστους-χρονικής διάρκειας έργου
 - ✓ Εξομάλυνση κατανομής πόρων
 - ✓ Διαχείριση πολλαπλών έργων
- **Επιλογή και αξιολόγηση έργου**
 - ✓ Ανάλυση κόστους-οφέλους,
 - ✓ Ανάλυση κόστους-αποτελεσματικότητας
 - ✓ Πολυκριτηριακή αξιολόγηση
- **Έλεγχος Έργου**
 - ✓ Διοίκηση ολικής ποιότητας στη διαχείριση έργου
 - ✓ Μέθοδοι αξιολόγησης έργων
- **Μελέτη περίπτωσης**

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Burke, R. (2002), Πρόλογος Σέργιος Λαμπρόπουλος), *Διαχείριση Έργου (Project Management – Τεχνικές Σχεδιασμού και Ελέγχου*, Εκδ. ΚΡΙΤΙΚΗ.

Tony, D. (2003), *The Relationship Manager: The Next Generation of Project Management*, Burlington: Gower Publishing Company.

Heerkens Gary R. (2002), *Project management*, New York: McGraw-Hill.

Levine, L.A. (2002), *Practical Project Management: Tips, Tactics, and Tools*, New York: John Wiley & Sons Inc..

Lewis, J.P. (2001), *Project Planning, Scheduling and Control: A Hands-on Guide to Bringing Projects in on Time on Budget*, 3rd ed. Toronto: McGraw-Hill.

Δημητριάδης, Α. (1991), *Διοίκηση-Διαχείριση Έργου*, Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.

Project Management: A Systems Approach to Planning, Scheduling, and Controlling, Harold Kerzner Publisher: Wiley John & Sons, 1999.

Piekaar, M. (1990), *Evaluation of the Application of the TNO method in Service Companies*, TNO publication.

Project Management: A Systems Approach to Planning, Scheduling, and Controlling, Harold Kerzner Publisher: Wiley John & Sons, 1999

Τρύπια, Μ. (1977), *Προγραμματισμός Έργων*, Εκδόσεις Παπαζήση.

Microsoft Project, Εκδόσεις Κλειδάριθμος, 1998

ΔΟΥ7-ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ
MANATZMENT ΥΓΕΙΑΣ

**ΔΟΥ7.1-ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ MANATZMENT ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ –
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ**

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Βασική επιδίωξη και σκοπός του εργαστηρίου είναι η εφαρμογή των γνώσεων, των καινοτόμων τεχνικών και μεθοδολογιών καθώς και των σύγχρονων εργαλείων που έχουν αναλυθεί και έχουν αποκτηθεί στο συναφές μάθημα «Δημόσιο Μάνατζμεντ και Πολιτική Υγείας». Επιπροσθέτως επιδιώκεται μέσω της δοκιμασίας στην εφαρμογή ανάπτυξης στρατηγικής ενός επιλεγμένου οργανισμού ή υπηρεσίας υγείας, Ω μελέτη περίπτωσης, να οδηγήσει η εργαστηριακή μορφή μαθησιακής διαδικασίας τόσο στην εμπέδωση όσο και στον εμπλουτισμό γνώσεων και τεχνικών καθώς και στην σταθεροποίηση αλλά και στην περαιτέρω ανάπτυξη νέων διοικητικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων.

Επίσης, σκοπός του εργαστηρίου είναι να εξοικειώσει τους σπουδαστές με την καθημερινή πρακτική στο πεδίο της λειτουργίας και διαχείρισης των βασικών θεσμών και δομών του συστήματος υγείας, αξιοποιώντας περαιτέρω τις ήδη αποκτηθείσες εμπειρίες των Σπουδαστών στο πλαίσιο της τετράμηνης Πρακτικής Άσκησης.

Ειδικοί στόχοι:

Οι ειδικοί στόχοι του εργαστηρίου συναρτώνται άμεσα με την εξοικείωση και την δοκιμασία εφαρμογής τεχνικών, μεθοδολογιών, όσο και με την ανάπτυξη και εφαρμογή σύγχρονων εργαλείων κατά την διάρκεια της ροής των επιμέρους φάσεων του εργαστηρίου. Από την αναλυτική παρουσίαση του αντικειμένου του εργαστηρίου είναι πρόδηλο πλέον, και αναμένεται από τους Σπουδαστές, ότι θα επιδείξουν μία αυξημένη δημιουργικότητα και ενεργό συμμετοχή κατά τη διάρκεια του συγκεκριμένου εργαστηρίου. Εκτός του ότι θα πρέπει να αναζητούν, να συλλέγουν, να επεξεργάζονται, να ταξινομούν τα αναγκαία στοιχεία, θα τους δοθεί η δυνατότητα να τα παρουσιάζουν και να αναπτύσσουν τις προτάσεις και τις ιδέες τους επί

συγκεκριμένων βημάτων του γνωστικού πεδίου, ενίοτε αναλαμβάνοντας ρόλους και διαπραγματευόμενοι, και γενικά να εφαρμόσουν τεχνικές και μεθόδους ανάλυσης του Στρατηγικού Μάνατζμεντ στις Υπηρεσίες Υγείας.

Προσδοκείται, εύλογα λοιπόν, με την εφαρμογή και εξάσκηση αυτών, να οδηγήσουν στην απόκτηση όλων εκείνων των δεξιοτήτων και ικανοτήτων επεξεργασίας και επίλυσης πολύπλοκων προβλημάτων ώστε να συμβάλλουν με τη σειρά τους στον εκσυγχρονισμό της δημόσιας πολιτικής στο πεδίο-τομέα υγείας και στη βελτίωση της λειτουργικής-διοικητικής ικανότητας (management capacity) των υπηρεσιών και οργανισμών υγείας.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

- Σύντομη ανασκόπηση των σημαντικών στοιχείων στρατηγικού μάνατζμεντ και της μεθοδολογίας του Balanced Scorecard
- Παρουσίαση της δομής, της ροής και του τρόπου λειτουργίας του εργαστηρίου
- Εφαρμογή μεθοδολογιών ανάπτυξης-διερεύνησης στρατηγικών στόχων (SWOT-Ανάλυση, Τεχνικές Brainstorming, ..)
- Διαμόρφωση και διατύπωση οράματος
- Επιλογή διαστάσεων ή προοπτικών προσέγγισης και ισορροπημένη διατύπωση στρατηγικών στόχων
- Διαμόρφωση στρατηγικού χάρτη
- Μετασχηματισμός στρατηγικών στόχων σε μετρήσιμα μεγέθη
- Ανάπτυξη συστήματος αριθμοδεικτών
- Καθορισμός μέσων και μέτρων υλοποίησης των μετρήσιμων στόχων
- Καθορισμός Υπευθυνοτήτων έργου
- Επικοινωνιακή πολιτική και τακτική κοινοποίησης και αποδοχής στρατηγικής
- Παρουσίαση και κριτική αποτίμηση εργαστηριακού έργου ομάδων ανά μελέτη περίπτωσης

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Η βασική βιβλιογραφία για την επιστημονική τεκμηρίωση και θεμελίωση του Εργαστηρίου αναφέρεται στο προηγούμενο μάθημα «Δημόσιο Μάνατζμεντ και Πολιτική Υγείας».

Επιπροσθέτως για τις ανάγκες της εκπαιδευτικής διαδικασίας αυτού του Εργαστηρίου θα καταρτισθεί από τον διδάσκοντα ειδικός φάκελος με το κατάλληλο διδακτικό υλικό (εγχειρίδια, πίνακες, τυποποιημένα έντυπα, ..), το οποίο θεωρείται απαραίτητο για την διευκόλυνση, την υποστήριξη και γενικά τη διασφάλιση της εύρυθμης ροής της μεθοδολογικά δομημένης εκπαιδευτικής διαδικασίας και κατά συνέπεια για την επίτευξη του μέγιστου δυνατού εκπαιδευτικού αποτελέσματος. Το υλικό αυτό πρέπει να παραδοθεί στον Επιστημονικό Υπεύθυνο του Τμήματος έγκαιρα πριν την έναρξη του εργαστηρίου και διανέμεται, από τον διδάσκοντα, διαδοχικά ανάλογα με τις ανάγκες της εκπαιδευτικής διαδικασίας στους Σπουδαστές.

ΔΟΥ7.2-ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός του εργαστηρίου είναι να βελτιώσει τις διαπραγματευτικές ικανότητες των σπουδαστών, οι οποίοι θα έχουν τη δυνατότητα να:

- προβληματιστούν για την έννοια και τη σημασία της διαπραγμάτευσης
- να αναγνωρίσουν διαφορετικούς τρόπους προσέγγισης της διαπραγμάτευσης και να συζητήσουν κριτήρια επιλογής μεταξύ τους
- να αναλύσουν σημαντικές τεχνικές πτυχές της διαπραγμάτευσης
- να εξασκηθούν στην πρακτική εφαρμογή των συμπερασμάτων του εργαστηρίου

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

- **Εισαγωγική Άσκηση:** Άσκηση διαπραγμάτευσης σε μικρές ομάδες

- **Θεωρητικό πλαίσιο – Τρόποι Προσέγγισης:** Τρόποι προσέγγισης της διαπραγμάτευσης
- **Τέχνη της διαπραγμάτευσης**
- **Εξάσκηση:** Εξάσκηση στη διαπραγμάτευση - προετοιμασία και διεξαγωγή διαπραγμάτευσης

ΔΟΥ8-ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η Ειδική Φάση Σπουδών περιλαμβάνει τόσο θεωρητική όσο και εφαρμοσμένη εκπαίδευση η οποία έχει στόχο την καλλιέργεια και ενίσχυση των γλωσσικών γνώσεων και δεξιοτήτων των μελλοντικών στελεχών της Κοινωνικής Διοίκησης ώστε να αντεπεξέρχονται με αποτελεσματικότητα και δυναμισμό στα εργασιακά τους καθήκοντα. Σκοπός του μαθήματος είναι η κάλυψη ειδικών γλωσσικών δεξιοτήτων επαγγελματικού τύπου σε θέματα που άπτονται των γνωστικών αντικειμένων του Τμήματος.

Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ενίσχυση του πνεύματος της άμιλλας και της συνεργασίας λόγω της αυξημένης πολυπλοκότητας των θεμάτων που καλούνται να διαχειριστούν μέσω ομαδικών δραστηριοτήτων, όπως είναι οι τεχνικές διαπραγματεύσεων, η επίλυση συγκρούσεων και θέματα που άπτονται του επαγγελματικού πεδίου των στελεχών της Κοινωνικής Διοίκησης. Οι επικοινωνιακές αλλά και κοινωνικές δεξιότητες είναι βασικά στοιχεία για την επαφή τους με το κοινό, κάτι που καθιερώνει τις γλωσσικές δεξιότητες ως απαραίτητο εργαλείο για τη διεκπεραίωσή τους. Η Διοίκηση των Υπηρεσιών Υγείας απαιτεί διαφορετικά γλωσσικά πλαίσια στα οποία πρέπει να κινείται το στέλεχος και τα οποία απαιτούν γλωσσική εγρήγορση, και ευελιξία ώστε να είναι αποτελεσματικά ως προς την εφαρμογή της πολιτικής για την υγεία στη χώρα μας, με βασικό στόχο την ικανοποίηση των αναγκών των πολιτών.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα ξένων γλωσσών είναι εναρμονισμένο με τη νέα αρχιτεκτονική και δομή της δημόσιας διοίκησης. Οι διδάσκοντες του προγράμματος Ανάπτυξης Γλωσσικών & Επικοινωνιακών Δεξιοτήτων αντλούν τη θεματολογία από αυθεντικά κείμενα Διοίκησης Υπηρεσιών Υγείας και Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής, στοχεύοντας:

- **στην καλλιέργεια δεξιοτήτων γραπτής επικοινωνίας:**
 - ✓ με μεταφραστική άσκηση (ευθεία και αντίστροφη) κειμένων από πρωτότυπες πηγές καθώς και δραστηριότητες διαμεσολάβησης.
 - ✓ με την ανάπτυξη γλωσσικών δεξιοτήτων προφορικής και γραπτής επικοινωνίας επαγγελματικού τύπου όπως σύνταξη αίτησης, ανακοίνωσης, περίληψης, αναφοράς, πρακτικών, ενημερωτικών δελτίων.
 - ✓ με την εξοικείωση των σπουδαστών/τριών με βασικές έννοιες και όρους του χώρου της Υγείας, της Κοινωνικής Πρόνοιας και των Νοσοκομειακών Μονάδων.
- **στην καλλιέργεια δεξιοτήτων προφορικής επικοινωνίας:**
 - ✓ με διαδραστικές ασκήσεις μέσα σε μικρές ή μεγαλύτερες ομάδες με στόχο την ανάπτυξη της έκφρασης.
 - ✓ με προσομοίωση συνεντεύξεων με στόχο τη μορφοποίηση κοινωνικών δεξιοτήτων.
 - ✓ με ασκήσεις προσομοίωσης στις τεχνικές διαπραγματεύσεων με στόχο την ανάπτυξη επικοινωνιακών δεξιοτήτων.
 - ✓ με παρουσιάσεις ειδικών θεμάτων με στόχο τη διαχείριση της πληροφορίας.
 - ✓ με δημόσιες σχέσεις και πρακτικά παραδείγματα συνεντεύξεων και παρουσιάσεων.

Αναλυτικότερα, τα θεματικά πεδία από τα οποία καλλιεργείται τόσο ο γραπτός όσο και ο προφορικός λόγος αντλούνται από την παρακάτω θεματολογία:

- Ορολογία Διοικητικών Θεσμών
- Οργάνωση Συστημάτων Υγείας
- Οργάνωση Νοσοκομειακών Μονάδων
- Οικονομική Ορολογία Υγείας
- Αρχές Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας
- Συμπλήρωση Τεχνικών Δελτίων
- Διαχείριση Κοινοτικών Προγραμμάτων
- Κοινωνική Πολιτική και Ευρωπαϊκή Ένωση
- Δικαιώματα Ασθενών
- Οι Δημόσιες Σχέσεις ως Μέσο Επικοινωνίας

- Νοσοκομειακή και Ιατρική Ορολογία
- Κοινοτικά προγράμματα και Κοινοτικές Οδηγίες
- Τεχνικές Διαπραγματεύσεων
- Πληροφοριακά συστήματα διοίκησης

III. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Αξιοποιείται η ξενόγλωσση βιβλιογραφία που χρησιμοποιείται για το σύνολο των μαθημάτων του Τμήματος. Η βασική ορολογία για κάθε θεματικό πεδίο αποδελτιώνεται από τον Τύπο, τους διεθνείς διαδικτυακούς τόπους και τις Ευρωπαϊκές και Διεθνείς Επίσημες Εκδόσεις και χρησιμοποιείται ως αυθεντικό υλικό προς επεξεργασία. Ταυτόχρονα, χρησιμοποιούνται τα ηλεκτρονικά αρχεία Υπουργείων τα οποία έχουν άμεση σχέση με την Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας.

ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Translation by A. DUFF, Oxford “*Approaches to translation*”, P. NEWMARK, Phoenix.

“*Test your Professional English: Management*”, SIMON SWEENEY, Penguin, Longman.

“*Business Assignments*” , KEN CASLER and DAVID PALMER, Oxford University Press.

“*A Handbook of Commercial Correspondence*” , A ASHLEY, Oxford University Press, Second Edition.

“*Professional presentations*” , MALCOLM GOODALE, Cambridge University Press.

“*Office Administration*” , EDNA TURNBULL, Cambridge University Press.

“*English for International Negotiations*, DREW ROGERS, Cambridge University Press.

“Decisionmaker” , dAVID eVANS, Cambridge University Press.

“It’s a deal: A Practical negotiation handbook”, London, McGraw Hill, 1989.

“Public Management Strategies”, San Francisco, Jossey Bass, c1990.

“International organizations”, New Jersey, Prentice Hall 1991.

“Marketing channels”, STERN, LOUIS W, Englewood Cliffs, Prentice Hall, 1992.

“Public Management Technology”, Chichester, Wiley, c1992.

“Third framework programme for community research and technological development”, EK. E, Brussels :EK.(1990-1994).

“The Communication of Politics”, , Negrine R. Polity Press, London, 1996.

“OECD, Responsive Government”, OECD, Paris, 1996.

“European approaches to crisis management”, JORGENSEN K, HAGUE : Kluwer Law Intern., c1997.

CNN Broadcasts (economic, financial, commercial) Video Tapes

Official Publications of the European Union, Organization for Economic Cooperation and Development.

Εφημερίδες

Athens News, The Observer, New York Times, The Guardian, Herald Tribune, the Independent, the Washington Post.

Περιοδικά

The Economist, Journal of European Public Policy, Foreign Affairs, Harvard International Review, European Law Journal, Newsweek, Common Market Law Review, European Union Review, Journal of Common Market Studies, Legal Issues of European Integration, OECD Economic Outlook, Parliamentary Affairs, the Spectator, Time, International Journal, World Politics, The World Today, Public Administration, Group and Organization Management, Journal of Public Economics.

Διαδικτυακοί τόποι

European Union	http://europa.eu.int
European Parliament	http://www.europarl.eu.int/news/public/default_en.htm
Council of the European Union	http://ue.eu.int/showPage.ASP?lang=en
European Commission	http://europe.eu.int/comm/index_en.htm
European Central Bank	http://www.ecb.int/home/html/index.en.html
European Economic and Social Committee	http://www.esc.eu.int/index_en.asp
Office for Official Publications of the European Communities	http://publications.eu.int/index_en.html
EUR-LEX, the portal to European Union law	http://europe.eu.int/eur-lex/lex/en/index.htm
Summaries of legislation	http://europe.eu.int/scadplus/scad_en.htm
EU Bookshop	http://bookshop.eu.int/eGetRecords?Template=Test_EUB/en_index
Historical Archives of the European Union	http://www.iue.it/ECArchives/EN/Index.shtml
EU Glossary	http://europe.eu.int/scadplus/glossary/index_en.htm
Opinion polls	http://europe.eu.int/comm/public_opinion/index_en.htm
World Health Organization	http://www.who.int/en/
United Nations	http://www.un.org/
World Trade Organization (WTO)	www.wto.org/
American Society for Public Administration - Anonymous	www.aspanet.org
The National Academy of Public Administration	www.napawash.org
Institute of Public Administration	www.theipa.org
European Institute of Public Administration	http://www.eipa.nl/default.htm
United Nations Online Network in Public Administration and Finance	http://www.unpan.org/
NASPAA - National Association of Schools of Public Affairs and Administration	www.naspaa.org

ΓΑΛΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

“*Le français commercial*”, M. DANILO, O. CHALLE, P. MOREL, Lire pour tous, Pocket.

“*Le français commercial*”, Larousse et Textes d’Etudes.

“*La communication professionnelle*”, M. DANILO.

“*La rédaction professionnelle*”, ed. d’Organisations.

“*Les grands textes de l’économie et de la sociologie*”, C. D. ECHAUDEMAISON, NATHAN.

“*Le français des affaires*”+deux cassettes vidéo, Hatier-Didier.

“*Résumé- Compte Rendu- Synthèse- Exposé- Commentaire*”, Kauffmann.

“*Le français des relations, internationales*”, Hachette.

“*La correspondance*”, CLE international.

“*Introduction aux sciences de la Communication*”, La Découverte Paris, 2001

“*Droit et Politiques des Communautés Européennes*”, Paris, P.U.F.,1999.

“*Les régimes de pension dans le secteur public européen*”; Neyens P. κ.α., Maastricht: EIPA, c1992.

“*Instruments économiques pour la protection de l’ environnement*”, OECD, Paris : OECD, 1991.

“*La négociation-Conduite, théorie, applications*”, Paris, Dalloz, 1990.

“*La négociation internationale*”, Paris, CNRS, 1980

“émissions sur l’actualité (TV 5) ”Vidéo

“Publications officielles de l’Union Européenne (Θεματολογικά δελτία για την Ευρωπαϊκή Ένωση)

“*Dictionnaire d’économie et de science sociale*”, Nathan.

“*Dictionnaire didactique de la langue française*”, Armand Colin.

“*Lexique de sciences économiques et sociales*”, J. P. Piriou.

Εφημερίδες

Le Monde, Le Monde Diplomatique, Libération, Le Figaro, France soir, Expansion, Courrier International.

Περιοδικά

Le français dans le monde, Revue des affaires européennes, Revue trimestrielle de droit européen, Revue française de science politique, Revue générale de droit international public, Revue trimestrielle de droit européen, L’Express, Le nouvel Observateur, Revue administrative, Revue française de gestion, Revue politique et management publique, Revue du Marché Commun.

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

«*Kleines Komplet*», Praxis.

«*Grundstufe-Grammatik*», HUEBER.

«*em-Mittelstufe- Grammatik*», HUEBER.

«*Lesen und Hoeren*», fuer das ZDaf, Εκδόσεις Καραμπάτος.

«*Ganz Gross*», Praxis.

«*Das Testbuch Wirtschaftsdeutsch*, Training WiDaF-Langescheidt.

«*Die Europaeische Union*» (Politik – Recht – Wirtschaft), Fischer TBV.

«*Lehr-und uebungsbuch der Deutschen Grammatik*», Dreyer/Schmitt, Hueber.

«*Kleines Deutschland Lexicon*», C.H. Beck

«*Duden-Deutsches Universalwoerterbuch*», Duden Derlag.

«*Λεξικό Νομικής Ορολογίας*», Καΐσης, Εκδόσεις Σάκκουλας

Εφημερίδες

Athener Zeitung

Frankfurter Allgemeine Zeitung

Die Welt

Frankfurter Rundschau

Περιοδικά

Der Spiegel

Stern

Focus

Willkommen(*Ινστιτούτου Goethe*)

Deutschland της Γερμανικής Κυβέρνησης

ΙΤΑΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

QUI ITALIA

“*Lingua e grammatica*”, A. MAZZETTI- M. FALCINELLI-B. SERVADIO ed. Le Monnier, Firenze 2002.

“*Quaderno di esercitazioni*”, A. MAZZETTI-M. FALCINELLI-B. SERVADIO ed. Le Monnier. Firenze 2002.

“*Dizionario Economico Commerciale*, E. MANNO ed. La Certosa.

“*L' italiano per gli affari*”, Nicoletta Cherubini, ed. Bonacci, Roma.

“*Dizionario dei termini economici*”, edizioni BUR Dizionari Rizzoli

Εφημερίδες

Corriere della sera, La stampa, Il giorno, La Repubblica, Il sole 24 ore di economia, Italia oggi, Milano Finanza, Mondo economico Micro-omega.

Περιοδικά

Il panorama, L' espresso, Gente.

Διαδικτυακοί Τόποι

www.poliziadistato.it/pds/informatica

www.racine.ra.it/curba/rivoluzioni/informatica/la_rivoluzione_informatica.htm

www.it.wikipedia.org/wiki/Informatica

www.freeonline.org/dir/c-15/Computer

www.esterni.unibg.it/siti_esterni/corsi/fondinfo98/storia.html

www.newbie.it/glossario/default.asp

www.web.tiscali.it/matteoavella/termini.htm

www.giornali.it

www.confesercenti.fi.it

www.qui.uniud.it

www.subweb.it

www.zuccaweb.it

www.poliziadistato.it

www.racine.ra.it

www.it.wikipedia.org

www.freeonline.org

www.westerni.unibg.it

www.newbie.it

web.tiscali.it

ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

“*Guía hispánica de Internet*”, incluye CD-ROM con enlace directo a Internet, 1999, Ed. Edelsa.

“*Conjugar es fácil en español*”, 1997, Ed. Edelsa.

“*Uso de la gramática española*”, nivel elemental, intermedio, avanzado (3 libros), 2000, Ed. Edelsa.

“*Manual de gramática española*”, Εγχειρίδιο Ισπανικής Γραμματικής, Μορφολογία – Σύντακτικό, 2005, Εκδ. Efstathiadis Group S.A.

“*Temas de gramática con ejercicios practices*”, Nivel Superior, 2001, Ed. SGEL.

“*Manual práctico de puntuación*”, 1992, Ed. Edinumen.

“*Hablar por los codos, frases para un español cotidiano*”, 2005, Ed. Edelsa.

“*Correspondencia commercial en español*”, 1999, Ed. SGEL.

“*El español por profesiones* (Comercio Exterior, Lenguaje Jurídico, Servicios Financieros: bolsa y banca, Servicios de Salud, Servicios Turísticos), Ed. SGEL

“*Practica tu español, el léxico de los negocios*”, 2005, Ed. SGEL.

“*Técnicas de correo commercial*”, nivel Intermedio, Ed. Edelsa.

“*España siglo XXI*”, 2004, Ed. Edelsa.

“*Diccionario español*” – griego/ griego – español, 1994, Εκδ. ΜΕΛΟΥΣΑ.

“*Clave, diccionario de uso del español actual*”, 2003, Ed. SM.

“*Diccionario de uso del español de María Moline*”r, 2 volúmenes, 1998, Ed. Gredos.

“*Diccionario de la Real Academia Española*”, 2 volúmenes, 2001.

“*Oxford Spanish Dictionary*” español – inglés e inglés – español, 2003, Oxford University Press.

“*Gran Diccionario de Uso del español actual*”. Ed. SGEL

Εφημερίδες

El ABC, El Mundo, El País, La Vanguardia.

Διαδικτυακοί τόποι

www.abc.es

www.elmundo.es

www.elpais.es

www.lavanguardia.es

www.rae.es (página de la Real Academia Española)

www.mae.es (página del Ministerio de Asuntos Exteriores de España)

www.map.es (página del Ministerio de Administraciones Públicas de España)

www.mec.es (página del Ministerio de Educación y Ciencia de España)

www.europa.eu.it (portal de la Unión Europea)



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ & ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ**



**ΕΘΝΙΚΟ
ΚΕΝΤΡΟ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ &
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (Ε.Σ.Δ.Δ.Α)**

ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΑΞΟΝΑΣ / ΜΑΘΗΜΑ / ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ
<i>TA1</i>	<i>ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ</i>	<i>94</i>
TA1.1	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	26
TA1.2	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ	14
TA1.3	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	30
TA1.4	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	24
<i>TA2</i>	<i>ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ ΚΑΙ MANAGEMENT</i>	<i>124</i>
TA2.1	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ MARKETING ΣΤΟΥΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥΣ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥΣ	26
TA2.2	ΕΡΕΥΝΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	20
TA2.3	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗΣ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ	26
TA2.4	ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ	26
TA2.5	ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ MANAGEMENT ΟΛΙΚΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ	26
<i>TA3</i>	<i>ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ</i>	<i>70</i>
TA3.1	ΑΓΓΛΙΚΑ	40
TA3.2	ΓΑΛΛΙΚΑ Ή ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ Ή ΙΤΑΛΙΚΑ Ή ΙΣΠΑΝΙΚΑ	30
	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ	288

ΤΑ1-ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΤΑ1.1-ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος δεν έχει τροποποιηθεί από την Ομάδα Σχεδιασμού του Προγράμματος Σπουδών και της Ε.Σ.Δ.Δ. και της Ε.Σ.Τ.Α.

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να περιγράψει και να αναλύσει το θεωρητικό και εμπειρικό πλαίσιο της τουριστικής ανάπτυξης και να δώσει χαρακτηριστικά παραδείγματα περιπτώσεων από τη διεθνή και ελληνική πραγματικότητα. Αποσκοπεί επίσης στην ανάλυση του ρυθμιστικού ρόλου του Κράτους στην τουριστική οικονομία, δηλαδή τη συστηματική και εσκεμμένη παρέμβασή του σε αυτήν, προκειμένου να επηρεάσει την παραγωγική της δραστηριότητα προς επιθυμητές κατευθύνσεις.

Ειδικοί στόχοι:

Η απόκτηση και εμβάθυνση ειδικών γνώσεων που πρέπει να κατέχουν τα μελλοντικά στελέχη της δημόσιας διοίκησης σε θέματα σχεδιασμού, οργάνωσης και υλοποίησης της τουριστικής ανάπτυξης στο πλαίσιο αντίστοιχων κρατικών πολιτικών. Με τις γνώσεις αυτές θα καταρτίζονται και να παρακολουθούν γενικά και ειδικά προγράμματα τουριστικής ανάπτυξης σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Έννοια και περιεχόμενο της τουριστικής πολιτικής και ανάπτυξης.
- Θεωρητικές προσεγγίσεις της τουριστικής πολιτικής και ανάπτυξης.
- Προϋποθέσεις και πρότυπα τουριστικής ανάπτυξης.
- Οργάνωση, φορείς, θεσμοί στον τουρισμό.

- Διαμόρφωση πολιτικής τουριστικής ανάπτυξης.
- Διεθνείς φορείς άσκησης αναπτυξιακής τουριστικής πολιτικής
- Οργάνωση και σχεδιασμός της τουριστικής ανάπτυξης.
- Κοινοτική τουριστική ανάπτυξη.
- Χωρική διαφοροποίηση τουρισμού.
- Κοινωνικοοικονομική θεώρηση τουρισμού.
- Ανάλυση χαρακτηριστικών περιπτώσεων της τουριστικής ανάπτυξης.
- Τουρισμός και τουριστική πολιτική
- Γενικές επιδιώξεις, σκοποί και στόχοι της τουριστικής πολιτικής
- Μέσα και μέτρα της τουριστικής πολιτικής
- Λειτουργική σχέση των μεταβλητών της τουριστικής πολιτικής
- Προγραμματισμός της τουριστικής πολιτικής
- Διαδικασία λήψης αποφάσεων της τουριστικής πολιτικής

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βαρβαρέσος, Σ. (1997), *Τουρισμός: Οικονομικές Προσεγγίσεις*, Αθήνα: Προπομπός.

Βαρβαρέσος, Σ. (1998), *Τουρισμός: Εννοιες, Μεγέθη, Δομές*, Αθήνα: Προπομπός.

Ηγουμενάκης, Ν.Γ. (2000), *Τουρισμός και Ανάπτυξη*, Αθήνα: Interbooks.

Ηγουμενάκης, Ν.Γ. (2000), *Τουριστική Ανάπτυξη και Περιβάλλον*, Επιστημονική Επετηρίδα Πανεπιστημίου Πειραιώς, Τιμητικός Τόμος για τον ομότιμο Καθηγητή Μάριο ΡΑΦΑΗΛ, Τόμος Α', σελ.229-238, Πειραιάς.

Κοκκώσης, Χ. και Τσάρτας Π. (2001), *Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη και Περιβάλλον*, Αθήνα: Κριτική.

Λαγός, Δ. (1998), 'Ο Τουρισμός ως Παράγοντας Προώθησης της Περιφερειακής Ανάπτυξης', *ΤΟΠΟΣ*, 14(98), σσ. 47-65.

Σπιλάνης, Ι. (1998), 'Από τη Χωροθέτηση των Επιχειρήσεων στην Περιφερειακή Οικονομική: Άνιση Τουριστική Ανάπτυξη και Πολιτικές Αντιμετώπισης της'', Πρακτικά Συνεδρίου «Χωροθέτηση Επιχειρήσεων: Οικονομικές και Περιβαλλοντικές Επιπτώσεις». σσ. 603, Χίος.

- Τσάρτας, Π. (1996), *Τουρίστες, Ταξίδια, Τόποι: Κοινωνιολογικές Προσεγγίσεις στον Τουρισμό*, Αθήνα: Εξάντας.
- Doswell, R. (2002), *Τουρισμός: Ο Ρόλος του Αποτελεσματικού Μανατζμεντ*, Αθήνα: Κριτική.
- Harrison, D. (1995), (Επιμ.), *Tourism and The Less Development Countries*, London: J. Wiley and Sons.
- Gartner, W. (1996), *Τουριστική Ανάπτυξη: Αρχές, Διαδικασίες και Πολιτικές*, Αθήνα: Έλλην.
- Gee, C., Makens J. και Choy D. (Επιμ. Μαυροδόντης, Θ.), (2001), *Τουριστική & Ταξιδιωτική Βιομηχανία*, Αθήνα: Έλλην.
- Ζαχαράτος, Γ. (1984), “Θεωρητικές και Πρακτικές Προϋποθέσεις για μια Αποτελεσματική Πολιτική”, *Τουρισμός και Οικονομία*, 71,σελ.48-52.
- Ζαχαράτος, Γ. (1998), “Ο Απλοϊκός Εμπειρισμός, η Τουριστική Πολιτική και η Ωρα της Κρίσης (1992)”, *Σύγχρονα Θέματα*, 34.
- Ζαχαράτος, Γ. (2002), “Ας Δούμε Επιτέλους τον Τουρισμό ως Βιομηχανία”, *Οικονομικός Ταχυδρόμος*.
- Ηγουμενάκης, Ν.Γ. (2001), “Περιφερειακή Οικονομική Πολιτική και Τουρισμός”, *Επιθεώρηση Οικονομικής Επιστήμης*, 1.
- Ηγουμενάκης, Ν.Γ. (1992), “Τουριστική Πολιτική χωρίς Πρόγραμμα”, *Οικονομικός Ταχυδρόμος*.
- Ηγουμενάκης, Ν.Γ. (2000), *Προϋποθέσεις για τη Χάραξη και Εφαρμογή μιας Ρεαλιστικής Πολιτικής Τουριστικής Ανάπτυξης*, Αθήνα: ΥΠΕΠΘ, Ινστιτούτο Τεχνολογικής Εκπαίδευσης.
- Κούρτης, Π. (2004), *Στρατηγική και Ανταγωνιστικότητα στον Τουρισμό στο Πλαίσιο της Περιφερειακής Ανάπτυξης*, Διδ. Διατριβή (αδημοσίευτη), Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο.
- Λαγός, Δ. (1996), “Τουριστική Ανάπτυξη και Δομημένο Περιβάλλον”, Πρακτικά Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου “Περιφερειακή Ανάπτυξη, Χωροταξία και Περιβάλλον στο Πλαίσιο της Ενωμένης Ευρώπης”, Σύνδεσμος

Ελλήνων Περιφερειολόγων (ΣΕΠ) και Επιστημονικό Περιοδικό ΤΟΠΟΣ, Αθήνα: ΣΕΠ-ΤΟΠΟΣ, Τόμος ΙΙΙ, σελ.214-227.

Μυλωνάς, Α. (1997), "Ο Τουρισμός ως κινητήρια δύναμη της χώρας", Πρακτικά Συνεδρίου Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών "Το Παρόν και το Μέλλον της Ελληνικής Οικονομίας" Τόμος Α', σελ. 595-615, Αθήνα: Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Inckee, E. (1991), *Tourism Planning : An Integrated and Sustainable Development Approach*, New York: Jwiley and Sons, Inc.

Igoumenakis, N.G. (1998), *The Necessity to Formulate and Implement an Effective Tourism Policy*, Paper presented at the First International Scientific Congress, organized by the National Technical University of Athens, Department of Geography and Regional Planning, Athens.

Lagos, D., Tsartas, P. και Stamatou E. (2002), *Tourism Policy and Tourist Development Planning*, 10-15 July 2002, Εισήγηση στο διεθνές συνέδριο XVI AESOP CONGRESS "Planning in Border Regions" University of Thessaly.

O' Hagan J. κ.α. (1985), "The Tourism Industry and the Tourism Policy: policies of the twelve member states of the Commission of the European Communities" Brussels: Directorate General for Transport.

Τσάρτας, Π. (Επιμ.), (2000), *Τουριστική Ανάπτυξη : Πολυεπιστημονικές Προσεγγίσεις*, Αθήνα: Κριτική.

Tsartas, P. και Lagos, D. (2003), *Hotel Management and Tourism Policy in Greece: A Critical Assessment in Tourism and Hospitality in 21st Century* (Editors Mukesh Ranga, Ashish Chandra), pp 202-224, New Delhi: Discovery Publishing House.

ΤΑ1.2-ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να γίνει ενημέρωση επί των κυριότερων σημείων της τουριστικής νομοθεσίας, που αφορούν μεταξύ άλλων τις τουριστικές επενδύσεις, την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, την οργανωτική δομή και τις αρμοδιότητες του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης και του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού, καθώς επίσης τη σχετική με τον Τουρισμό νομοθετική δραστηριότητα των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ειδικοί στόχοι:

Η απόκτηση και εμβάθυνση ειδικών γνώσεων που πρέπει να κατέχουν τα μελλοντικά στελέχη της δημόσιας διοίκησης σε θέματα νομοθετικής δραστηριότητας στον τουρισμό, τόσο σε ελληνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Παραγωγικές επενδύσεις στον τουρισμό
- Αναπτυξιακοί Νόμοι 2601/1998 και 3299/2004
- Περιοχές και ζώνες τουριστικής ανάπτυξης
- Κίνητρα που παρέχονται από το νόμο
- Περιοχές ολοκληρωμένης τουριστικής ανάπτυξης
- Προστασία φυσικού περιβάλλοντος
- Προστασία πολιτιστικού περιβάλλοντος
- Έλεγχος τουριστικής ανάπτυξης της χώρας
- Οργανωτική διάρθρωση και αρμοδιότητες του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης
- Οργανωτική διάρθρωση και αρμοδιότητες του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού
- Αποκέντρωση – Ενίσχυση Ο.Τ.Α
- Κοινοτικές δράσεις υπέρ του τουρισμού

- Πράσινη Βίβλος για τον τουρισμό
- Θέματα που αφορούν τα ξενοδοχεία
- Θέματα που αφορούν τις μεταφορές
- Προστασία περιβάλλοντος

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ / ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

- Ευαγγελοπούλου – Μοράκη – Γαργαλίδη, (1958), *Ξενοδοχειακή Νομοθεσία*.
- Ευθυμιάτου, Πουλάκου, Α. (1987), *Στοιχεία Τουριστικής Νομοθεσίας*.
- Ευθυμιάτου, Πουλάκου, Α. (1993), *Εργατική και Ξενοδοχειακή Νομοθεσία*.
- Καλιφιώτη, Στ. (1972), *Τουριστικά Επιχειρήσεις*.
- Μονιάρου, Ι. (1976), *Τουριστικά Επιχειρήσεις*.
- Μουντάνου, Ε. (1979), *Κώδικας Ξενοδοχειακής Νομοθεσίας και Νομολογίας*.
- Ραπτάρχη, Π., *Διαρκής Κώδιξ Νομοθεσίας. Τ.188 – Τύπος και Τουρισμός*.
- Τσετσέκου, Φ. (1976), *Το δίκαιο του Τουρισμού*.
- Bihl, L. (1981), *Droit des hotels, restaurants et champings, Librairies techniques*.
- Boulangier, F. (1996), *Tourisme et loisirs dans les droit privés européens, Paris: Editions Économica*.
- Fridman, G.H.L. (1983), *Law of Agency, Butterworths*.
- Corke, J. (1989), *Tourism La*.
- Pannett, A. (1984), *Principles of Hotel and Catering Law, Hoit*.
- Pannett, A. και Boella M. (1996), *Principles of Hospitality Law*.

ΤΑ1.3-ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ι.ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να εξετασθεί η τουριστική οικονομία και να δοθεί μια ολοκληρωμένη και σαφής εικόνα του τρόπου με τον οποίο λειτουργεί αυτή και κυρίως να συνειδητοποιηθεί ο σημαντικός ρόλος που, κάτω από προϋποθέσεις, μπορεί να διαδραματίσει στην προσπάθεια ανάπτυξης ή μεγέθυνσης μιας οικονομίας σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Παράλληλα, το μάθημα αυτό αποσκοπεί στην απόκτηση απαραίτητων γνώσεων γύρω από το περιεχόμενο και τη λογική των διαφόρων κοινοτικών προγραμμάτων τα οποία ενισχύουν την ιδιωτική τουριστική επιχειρηματική δραστηριότητα και προωθούν την αναπτυξιακή διαδικασία. Βάσει των παραπάνω, αναμένεται ότι οι σπουδαστές/τριες θα εμπεδώσουν το μεθοδολογικό πλαίσιο που ακολουθείται για την κατάρτιση ενός επιχειρηματικού σχεδίου σχετικού με την τουριστική δραστηριότητα για να γίνουν κατανοητές οι επιμέρους οικονομικές παράμετροι που το συγκροτούν.

Ειδικοί στόχοι:

Η απόκτηση και εμβάθυνση βασικών οικονομικών γνώσεων για την κατανόηση του πολύπλευρου τουριστικού φαινομένου, οι οποίες είναι χρηστικές στα στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης καθώς τα βοηθούν στη λήψη ορθολογικών αποφάσεων με οικονομικά και κοινωνικά κριτήρια.

Παράλληλα αποκτάται εξειδικευμένη γνώση στην ανάλυση οικονομικής αξιολόγησης επιχειρηματικών σχεδίων και προγραμμάτων στον τομέα του τουρισμού. Οι σπουδαστές θα μπορούν να εκτιμήσουν την οικονομική εφικτότητα των επιχειρηματικών σχεδίων και προγραμμάτων, να την αξιολογήσουν με οικονομικά κριτήρια και να εντοπίσουν τις επιπτώσεις στους διάφορους τομείς της οικονομικής δράσης της τουριστικής βιομηχανίας.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Η τουριστική οικονομία δυναμικός κλάδος οικονομικής δραστηριότητας.
- Οι βασικές εισαγωγικές έννοιες της τουριστικής οικονομίας.
- Η ζήτηση τουριστικών προϊόντων και η συμπεριφορά του τουρίστα.
- Οι βασικές αρχές που διέπουν την τουριστική παραγωγή.
- Οι βασικοί συντελεστές παραγωγής του τουριστικού προϊόντος.
- Το κόστος παραγωγής και η προσφορά τουριστικών προϊόντων.
- Η μέτρηση και η πρόβλεψη της τουριστικής ζήτησης.
- Η τιμή και ποσότητα ισορροπίας ενός τουριστικού προϊόντος
- Το επιχειρηματικό σχέδιο επένδυσης (BUSINESS PLAN) ως μια σειρά από σχεδιασμένες αποφάσεις και ενέργειες διάθεσης των τουριστικών πόρων για να δημιουργηθεί μια νέα τουριστική μονάδα ή να επεκταθεί μια υφιστάμενη και να παράγει τουριστικά αγαθά και υπηρεσίες, τα οποία ζητούνται στην τουριστική αγορά
- Να γίνει κατανοητός ο ρόλος των κοινοτικών προγραμμάτων στην τουριστική ανάπτυξη.
- Να παρουσιαστούν τα κυριότερα κοινοτικά προγράμματα που είναι «ανοικτά» ή επαναλαμβάνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα..

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αλεξανδράκη, Κριτσωτάκη Ρ. (2000), *Τουριστική Οικονομία*, Αθήνα: Παπαζήση.

Βαρβαρέσος, Σ. (1998) *Τουρισμός: Έννοιες, Μεγέθη, Δομές*, Αθήνα: Προπομπός.

Ζαχαράτος, Γ. (1999), *Οικονομική του Τουρισμού και Οργάνωση των Τουριστικών Ταξιδιών*, Τόμος Α', Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ).

Ζαχαράτος, Γ. (2000), *Package Tour Παραγωγή και Διάθεση του Τουριστικού Ταξιδιού*, Αθήνα: Προπομπός.

Ηγουμενάκης, Ν. (1997), *Τουριστική Οικονομία*, Τόμος Β', Αθήνα: Interbooks.

Ηγουμενάκης, Ν., Κραβαρίτης, Κ. και Λύτρας Π. (1998), *Εισαγωγή στον Τουρισμό*, Αθήνα: Interbooks.

- Καλφιώτης, Σ. (1976), *Τουριστική Οικονομική*, Αθήνα: Interbooks.
- Καρβούνης, Σ. (1993), *Οικονομοτεχνικές Μελέτες*, Πειραιάς: Σταμούλης.
- Κοκκώσης, Χ. και Τσάρτας, Π. (2001), *Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη και Περιβάλλον*, Αθήνα: Κριτική.
- Κολτσιδόπουλος, Γ. (2000), *Τουρισμός: Θεωρητική προσέγγιση*, Αθήνα: Έλλην.
- Μπίτσικας, Γ. (1986), *Κοινωνική Αξιολόγηση Δημοσίων Επενδύσεων στην Ελλάδα*, Αθήνα: ΚΕΠΕ.
- Χυτήρης, Λ. (1995), *Τουριστικά Γραφεία*, Αθήνα: Interbooks.
- Gee C., Makens, D. και Choy, D. (Επιμ. Μαυροδόντης, Θ.), (2001), *Τουριστική & Ταξιδιωτική Βιομηχανία*, Αθήνα: Έλλην.
- Gray, H.P., (1983), *The Contribution of Economics to Tourism, Annals of Tourism Research*, Vol. 10, No. 1, σσ. 9-33.
- Lundberg, D., Krishnamoorthy, M. Και Stavenga, M. (1995), *Tourism Economics*, USA: John Wiley & Sons, Inc.

ΤΑ1.4-ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ι. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να περιγράψει και να αναλύσει βασικά δομικά στοιχεία της ελληνικής οικονομίας, δίνοντας τελικά έμφαση στα συστατικά στοιχεία του τουρισμού στην Ελλάδα, στη θέση της χώρας μας στην παγκόσμια τουριστική αγορά, στις τάσεις που διαμορφώνονται για την περαιτέρω τουριστική της ανάπτυξη, στις δυνατότητες και στα συγκριτικά πλεονεκτήματα που διαθέτει έναντι των άλλων ανταγωνιστικών χωρών, καθώς και στην αναγκαιότητα ποιοτικής αναδιάρθρωσης και διαφοροποίησης του τουριστικού προϊόντος της χώρας.

Ειδικοί στόχοι:

Η απόκτηση και εμβάθυνση ειδικών γνώσεων που αφορούν τα κύρια ζητήματα που απασχολούν τον ελληνικό τουρισμό και να αποκτήσουν δεξιότητες, για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που αντιμετωπίζει.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Η εξέλιξη του τουρισμού σε παγκόσμιο και ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Η θέση του ελληνικού τουρισμού στην παγκόσμια τουριστική αγορά.
- Η δομή της ελληνικής τουριστικής βιομηχανίας.
- Η συμβολή του τουρισμού στα μακροοικονομικά μεγέθη (συνάλλαγμα, απασχόληση, εισόδημα, δείκτες αποδοτικότητας).
- Ο τουρισμός αλλοδαπών στην Ελλάδα. Δυνατότητες και προοπτικές ανάπτυξής του.
- Ο εσωτερικός τουρισμός και η συμβολή του στην οικονομική ανάπτυξη.
- Το μέγεθος και τα χαρακτηριστικά της τουριστικής ζήτησης και προσφοράς σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.
- Δυνατότητες ανάπτυξης των ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.
- Χαρακτηριστικά παραδείγματα από την ελληνική πραγματικότητα

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ζαχαράτος, Γ. (1985), *Τουριστική Κατανάλωση*, Αθήνα: ΚΕΠΕ.

Ηγουμενάκης, Ν.Γ. (2001), ‘‘Ο Τουρισμός Παράγοντας Οικονομικής Ανάπτυξης της Ηπείρου’’, *Διεθνές Συνέδριο για την Ανάπτυξη των Λιγότερο Αναπτυγμένων Χωρών της Ευρώπης*, Πρέβεζα.

Ηγουμενάκης, Ν.Γ. ‘‘Η Απασχόληση στην Τουριστική Βιομηχανία της Ελλάδας’’, ΥΠΕΠΘ, Ινστιτούτο Τεχνολογικής Εκπαίδευσης, Τεύχος 6, Αθήνα, 2001 και ΙΤΕΠ, «Ελληνική Οικονομία και Τουρισμός», Τεύχος 6, Αθήνα 1998.

Λαγός, Δ. (1990), ‘‘Τα Διαρθρωτικά Προβλήματα του Ελληνικού Τουρισμού’’, *Τουρισμός και Οικονομία*, τεύχος 136, Αθήνα.

Λαγός, Δ. (1998), ‘‘Τουρισμός και Περιφερειακή Ανάπτυξη’’, *ΤΟΠΟΣ*, τεύχος 14, Αθήνα.

Λαγός, Δ. (1998), ‘Ο Τουρισμός ως Παράγοντας Προώθησης της Περιφερειακής Ανάπτυξης’, Δημοσίευση στην Επιθεώρηση Αστικών και Περιφερειακών Μελετών *ΤΟΠΟΣ*, Τεύχος 14, σελ. 47-65.

Λαγός, Δ. (2001), ‘Η Τουριστική Αστικοποίηση ως μια Νέα Μορφή Χωρικής Ανάπτυξης’, Δημοσίευση στην Επιθεώρηση Χωρικής Ανάπτυξης, Σχεδιασμού και Περιβάλλοντος, *ΤΟΠΟΣ*, Τεύχος 17, σελ. 125-146.

Παυλόπουλος, Π.Γ. και Κουζέλης, Α.Κ. (1998), *Περιφερειακή Ανάπτυξη της Ελλάδος και Τουρισμός*, ΙΤΕΠ.

Τσίτουρας, Α. (1998), *Η Εποχικότητα του Τουρισμού στην Ελλάδα και στις Ανταγωνίστριες χώρες*, ΙΤΕΠ.

Igoumenakis, N.G. *Prerequisites for Tourism Development of Small Inhabited Greek Islands with Limited Economic Activity*, Paper presented at the International Scientific Conference organized by the Business School of the University of the Aegean.

Leontidou, L. (1991), *Greece: Prospects and Contradictions of Tourism in the 1980's* στο *Tourism & Economic Development* του Allan M. Williams και Gareth Shaw, Belhaven Press.

Manoglou, E., Tsartas, P., Markou, A. και Papliakou, B. (2000), *Ο Τουρισμός ως Παράγοντας Κοινωνικής Αλλαγής*, Αθήνα: ΕΞΑΝΤΑΣ – ΕΚΚΕ.

Tsartas, P. και Lagos, D. (2003), *Hotel Management and Tourism Policy in Greece: A Critical Assessment* in *Tourism and Hospitality in 21st Century* (Editors Mukesh Ranga, Ashish Chandra), pp 202-224, New Delhi: Discovery Publishing House.

Tsartas, P. και Lagos, D. (2004), *Critical Appraisal of Regional Tourism Development and Policy in Greece*, *Journal of Applied Economics and Management*, . 2(1).

WTTC (WORLD TRAVEL & TOURISM COUNCIL), (1995), *Travel & Tourism's Economic Perspective*, Brussels, Belgium.

ΤΑ2-ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ ΚΑΙ MANAGEMENT

ΤΑ2.1-ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ MARKETING ΣΤΟΥΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥΣ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να συνδεθεί η θεωρία του μάρκετινγκ με τις πραγματικές απαιτήσεις προβολής και προώθησης ενός τουριστικού προορισμού σε τοπικό, περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο. Ιδίως επιδιώκεται η εξοικείωση με τα σύγχρονα εργαλεία του destination marketing και η απόκτηση δεξιοτήτων ως προς την εφαρμογή τους για τις απαιτήσεις ενός περιφερειακού ή εθνικού οργανισμού τουρισμού.

Ειδικοί στόχοι:

Βάσει των θεωρητικών αρχών του μάρκετινγκ τουριστικών προορισμών οι σπουδαστές θα είναι σε θέση να αναλάβουν την εκπόνηση ολοκληρωμένου σχεδίου μάρκετινγκ καθώς και την παρακολούθηση και υποστήριξη της υλοποίησής του στην πράξη.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Έρευνα και ανάλυση της αγοράς
- Τμηματοποίηση αγοράς και επιλογή αγορών-στόχων
- Θέσπιση στρατηγικών και τακτικών στόχων Μάρκετινγκ
- Εκπόνηση Στρατηγικής Μάρκετινγκ
- Εκπόνηση Μείγματος Μάρκετινγκ
- Καθορισμός απαιτούμενων πόρων (προϋπολογισμός Μάρκετινγκ, προσωπικό κοκ.)
- Έλεγχος αποτελεσματικότητας

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ηγουμενάκης, Ν.Γ. (1999), *Τουριστικό Μάρκετινγκ*, Αθήνα: Interbooks.
- Ηγουμενάκης, Ν.Γ. (2004), *Τουριστικό Μάρκετινγκ – Γενικές Αρχές*, Αθήνα: Interbooks.
- Πετράας, Χ. (1998), *Τουριστικό Μάρκετινγκ*, Αθήνα: Γαλαίος.
- Igoumenakis, G.N. (1991), *Marketing Greece as a Tourism Destination*, M.Sc.Disertation, Surrey: Surrey University.
- Holloway, C.J. και Plant, R.V. (1988), *Marketing for Tourism*, London: Pitman Publishing
- Greene, M. (1994), *Marketing Hotels and Restaurants into the '90s*, Oxford: Heinemann.
- Middleton, Victor J.E. (1988), *Marketing in Travel and Tourism*, Oxford: Heinemann Professional Publishing.
- Wahab, S.E., Crampton, L. J. και Rothfield, L.M. (1986), *Tourism Marketing*, London: Tourism International Press.
- Schmoll G.A. (1977), *Tourism Promotion*, London: Tourism International Press.
- Ashworth G. και Woogd H. (1991), *Selling the City*, London: Belhaven Press.
- Middleton V.T.C. και Hawkins R. (1998), *Sustainable Tourism: A Marketing Perspective*, Oxford: Butterworth – Heinemann.
- Morrison, A., *Τουριστικό Μάρκετινγκ*, Ρεκούδης, Σ. Αθήνα: Έλλην.
- Πρωτοπαπαδάκης, Ι. (2003), *Τουριστικό Μάρκετινγκ*, Αθήνα: Αθανάσιος Σταμούλης.
- Foster, D. (1991), *Sales and Marketing for the Travel Professional*, London: Mac Grow – Hill.
- Gartrell, R. (1989), *Destination Marketing for Convention and Visitors Bureaus*, Dubuque, Iowa: Kendall Hunt.
- Gold, J.R και Ward, S.V. (1993), *Place Promotion: the Use of Publicity and Public Relations to Sell Places*, London: Belhaven Press.

Goodall, B. και Ashworth, G. (1988), *Marketing in the Tourism Industry: the Promotion of Destination Regions*, Beckenham: Croom Helm.

Hawkins, D.E., Shafer, E.L. και Rovelstand, J.M. (EDS), (1980), *Tourism Marketing and Management Issues*, Washington, D.C: George Washington University.

Heath, E. και Wall, G. (1992), *Marketing Destinations: a Strategic Planning Approach*, New York: John Wiley.

Lanquar, R. και Hollier, R. (1981), *Le Marketing Touristique*, Paris: Presses Univ. de France.

Laws, E., (1991), *Tourism Marketing: Service and Quality Management Perspectives*, Cheltenham: Stanley Thornes.

Lewis, R. και Chambers, R. (1989), *Marketing Leadership in Hospitality*, New York: van Nostrand Reinhold.

Lickorish, L.J. και Jefferson, A. (1991), *Marketing Tourism*, London: Longman.

Middleton, V. (1994), *Marketing in Travel and Tourism*, Oxford: Heinemann.

Teare, R., Calver, S., Maranec, J. και Crawford-Welch S. (1994), *Marketing in Hospitality and Tourism*, London: Cassell.

Wahab, S., Crampton, L. και Rothfield, L. (1976), *Tourism Marketing*, London: Tourism International Press.

Wood, M. (ED.), (1980), *Tourism Marketing for the Small Business*, London: English Tourist Board.

ΤΑ2.2-ΕΡΕΥΝΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Ι. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός του εργαστηρίου είναι να αναλυθούν οι βασικές έννοιες της τουριστικής αγοράς, οι αρχές που τη διέπουν και οι σχετικές ιδιαιτερότητες, καθώς και οι

διάφορες μεθοδολογίες που διεθνώς έχουν αναπτυχθεί για την κατανόηση των αναγκών και τάσεων που παρουσιάζουν οι καταναλωτές των τουριστικών προϊόντων.

Ειδικοί στόχοι:

Οι σπουδαστές να είναι σε θέση να κατανοούν τα εργαλεία της διενέργειας μιας Έρευνας Αγοράς στο χώρο του Τουρισμού, να συντάσσουν ερωτηματολόγια, να πραγματοποιούν έρευνες τουριστικής αγοράς και να αξιοποιούν όλα τα μεθοδολογικά εργαλεία της έρευνας στην τουριστική αγορά.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

- Τα περιεχόμενα της έρευνας τουριστικής αγοράς.
- Ανάλυση των μεθοδολογικών βημάτων της έρευνας της τουριστικής αγοράς.
- Ποσοτικές και ποιοτικές μεθοδολογίες έρευνας τουριστικής αγοράς.
- Παραδείγματα, υποδειγματικές ασκήσεις.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Λαγός, Δ. (2004), ‘Δυνατότητες Αξιοποίησης των Ποιοτικών Μεθόδων Τουριστικής Έρευνας στην Περιφερειακή Ανάπτυξη’, Πρακτικά 2^{ου} διεθνούς επιστημονικού συνεδρίου *Διευρυμένη Ευρώπη και Περιφερειακές Ανισότητες*, 03-04/06/2004 ΤΕΙ Ηπείρου, σελ. 290 – 300, Πρέβεζα.

Λαγός, Δ. (2001), *Πρόβλεψη της Τουριστικής Ζήτησης με Ποιοτικές Μεθόδους*, Επιστημονική Επετηρίδα του Πανεπιστημίου Πειραιώς, Τόμος Β, σελ. 575-588., Πειραιάς.

Χρήστου, Ε. (1999), *Έρευνα Τουριστικής Αγοράς*, Αθήνα: Interbooks.

Smith, S.L.J. (1989), *Tourism Analysis*, England: Longman Scientific and Technical.

Veal, A.J. (1997), *Research Methods for Leisure and Tourism*, Pitman/I.L.A.M.

ΤΑ2.3-ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗΣ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Με βάση τις συναφείς γνώσεις και δεξιότητες που αποκτήθηκαν από το πρόγραμμα της κοινής φάσης, σκοπός του εργαστηρίου είναι η πρακτική εφαρμογή της θεωρίας του μάρκετινγκ μέσα από μια ολοκληρωμένη άσκηση σχεδιασμού μιας επικοινωνιακής εκστρατείας. Η ολοκληρωμένη εκστρατεία θα καλύψει όλα τα επικοινωνιακά εργαλεία που ενδείκνυνται για το μάρκετινγκ τουριστικού προορισμού όπως λ.χ. η διαφήμιση, οι δημόσιες σχέσεις, το Internet Marketing, η προώθηση πωλήσεων, κ.ο.κ. Ταυτόχρονα, το εργαστήριο αποσκοπεί στην κατανόηση των επενδυτικών κινήτρων στον τουρισμό προκειμένου αυτά να αξιοποιηθούν με την κατάρτιση επενδυτικών σχεδίων και προγραμμάτων.

Ειδικοί στόχοι:

Οι σπουδαστές να είναι σε θέση να κατανοούν τη λειτουργία της Υπηρεσίας Δημόσιων Σχέσεων στον τομέα του τουρισμού τόσο στο Δημόσιο όσο και στον Ιδιωτικό Τομέα. Ειδικότερα να είναι σε θέση να διαμορφώνουν την επικοινωνιακή πολιτική των φορέων του Δημόσιου τομέα του τουρισμού.

Η γνώση του υπάρχοντος συστήματος κινήτρων σε συνδυασμό με το μεθοδολογικό πλαίσιο της αξιολόγησης των τουριστικών επενδυτικών σχεδίων από ιδιωτικο-οικονομικής και κοινωνικής σκοπιάς, παρέχουν τη δυνατότητα για ορθολογική λήψη των τουριστικών αποφάσεων στη δημόσια διοίκηση.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

- Επιλογή ακροατηρίου-στόχου της επικοινωνιακής εκστρατείας
- Θέσπιση επικοινωνιακών στόχων
- Επιλογή επικοινωνιακού μείγματος

- Σχεδιασμός μηνυμάτων της επικοινωνιακής εκστρατείας
- Καθορισμός προϋπολογισμού και λοιπών πόρων της επικοινωνιακής εκστρατείας
- Μέτρηση αποτελεσματικότητας της επικοινωνιακής εκστρατείας

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ηγουμενάκης, Ν.Γ., Ηγουμενάκης, Γιώργος Ν. (2004), *Τουριστικό Μάρκετινγκ – Γενικές Αρχές*, Αθήνα: Interbooks.

Πετρέας, Χ. (1998), *Τουριστικό Μάρκετινγκ*, Αθήνα: Γαλαίος.

Holloway, C.J. και Plant, R.V. (1988), *Marketing for Tourism*, London: Pitman Publishing.

Greene, M. (1994), *Marketing Hotels and Restaurants into the '90s*, Oxford: Heinemann.

Morrison, A., *Τουριστικό Μάρκετινγκ*, Ρεκούδης, Σ. (Μτφ., Επιμ.), Αθήνα: Έλλην.

Πρωτοπαπαδάκης, Ι. (2003), *Τουριστικό Μάρκετινγκ*, Αθήνα: Εκδόσεις Αθανάσιος Σταμούλης.

Holloway, C. και Robinson, C. (1995), *Marketing for Tourism*, Harlow, Essex: Prentice Hall: Harlow.

Coltman, M. (1989), *Tourism Marketing*, New York, Van Nostrand Reinhold.

Doswell, R. και Gamble, P.R, (1979), *Marketing and Planning Hotels and Tourism Projects*, London: Barrie and Jenkins.

Foster, D. (1991), *Sales and Marketing for the Travel Professional*, London: Mac Grow – Hill.

Gartrell, R. (1989), *Destination Marketing for Convention and Visitors Bureaus*, Dubuque, Iowa: Kendall Hunt.

Gold, J.R και Ward, S.V. (1993), *Place Promotion: the use of Publicity and Public Relations to Sell Places*, London: Belhaven Press.

Goodall, B. και Ashworth, G., (1988), *Marketing in the Tourism Industry: the Promotion of Destination Regions*, Beckenham: Croom Helm.

Heath, E. και Wall, G. (1992), *Marketing Destinations: a Strategic Planning Approach*, New York: John Wiley.

Laws, E. (1991), *Tourism Marketing: Service and Quality Management Perspectives*, Cheltenham: Stanley Thornes.

Lewis, R. και Chambers, R. (1989), *Marketing Leadership in Hospitality*, New York: van Nostrand Reinhold.

Lickorish, L.J. και Jefferson, A. (1991), *Marketing Tourism*, London: Longman.

Middleton, V. (1994), *Marketing in Travel and Tourism*, Oxford: Heinemann.

Teare, R., Calver, S., Maranec J. και Crawford-Welch S. (1994), *Marketing in Hospitality and Tourism*, London: Cassell.

ΤΑ2.4-ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

Ι. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να παρουσιαστούν οι βασικές γνώσεις συνολικά και συνοπτικά για τη χρήση της πληροφορικής στον τουρισμό και να οριοθετηθούν οι σημερινές πρακτικές εφαρμογές στους διάφορους τομείς της τουριστικής βιομηχανίας και να σκιαγραφηθούν οι μελλοντικές τάσεις και εξελίξεις. Με την ολοκλήρωση των μαθημάτων, οι σπουδαστές θα μπορούν να γνωρίζουν τις βασικές παραμέτρους που καθορίζουν την νέα τουριστική ανάπτυξη που στηρίζεται και στις νέες τεχνολογίες.

Ειδικοί στόχοι:

Οι σπουδαστές να είναι σε θέση να κατανοήσουν τις βασικές εφαρμογές της Πληροφορικής στη Διοίκηση των Τουριστικών Μονάδων, τα χαρακτηριστικά και ιδιομορφίες των πληροφορικών εφαρμογών σε θέματα διαχείρισης τουριστικών προϊόντων καθώς και τις σύγχρονες τάσεις μετεξέλιξης της πληροφορικής

υποστήριξης της διοίκησης και διαχείρισης τους. Ειδικότερα οι σπουδαστές θα αποκτήσουν τεχνικές δεξιότητες μέσα από τη χρήση του ηλεκτρονικού τουρισμού.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Τα πληροφοριακά τεχνολογικά συστήματα σήμερα
- Βασικές έννοιες και επιστημονικές περιοχές, σύγχρονα περιβάλλοντα διαλόγου και εκτέλεσης εφαρμογών
- Βασικές εφαρμογές (Office, Internet) και υπηρεσίες (multimedia).
- Η χρήση της Πληροφορικής στη Διοίκηση των Τουριστικών Μονάδων. Κατηγοριοποίηση της πληροφορικής υποστήριξης των σημείων δημιουργίας, διάθεσης και κατανάλωσης των τουριστικών προϊόντων
- Χαρακτηριστικά και ιδιομορφίες των πληροφορικών εφαρμογών σε θέματα διαχείρισης τουριστικών προϊόντων, υπηρεσιών και φορέων
- Χαρακτηριστικές εφαρμογές και μελέτες περιπτώσεων (case studies)
- Σύγχρονες τάσεις μετεξέλιξης της πληροφορικής υποστήριξης της διοίκησης και διαχείρισης τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών
- Νέες Τεχνολογίες και φορείς του Τουρισμού-Υπηρεσίες Internet στον Τουρισμό- Νέες Τεχνολογίες και ελεύθερος χρόνος
- Η ανάπτυξη του Ηλεκτρονικού Τουρισμού (e-tourism)
- Οι σύγχρονες τάσεις της έρευνας-Global Distribution Systems, Συστήματα Εμπειρογνωμόνων στο Τουρισμό, Συστήματα Λήψης Αποφάσεων

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Zacharatos, G. και Lagos, D. (2002), *The Role of Information Technology in the Tourist Development of the Island Regions*, Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο *Tourism on Islands and Specific Destinations*, Aegean University, Interdepartmental Program of Post Graduate Studies in Tourism Planning, Management and Policy, Chios.

Ζεϊμπεκάκης, Γρ., (2003), *Τηλεματικές Εφαρμογές*,. Αθήνα: Σύγχρονη Εκδοτική.

Σακελλαρίδης, Ο. (1999), *Πληροφορική και Τουρισμός*, Πάτρα: ΕΑΠ..

Σακελλαρίδης, Ο., Λαγός, Δ. και Δανέλλη, Β. (2003), Η Συμβολή των Υπηρεσιών και Εφαρμογών Τηλεματικής στην Τουριστική Ανάπτυξη των Λιγότερο Ευνοουμένων Περιοχών της Ελλάδας, Επιστημονικού συνεδρίου *Λιγότερο Ευνοημένες Περιοχές (Less Favored Areas –LFA’s) και Στρατηγικές Ανάπτυξης: Οικονομικές, Κοινωνικές και Περιβαλλοντικές Διαστάσεις και Μηχανισμοί Υποστήριξης*, Παν. Αιγαίου, Μυτιλήνη, Ελλάδα.

Poon, A. (1998), Tourism and International Technologies, *Annals of Tourism Research*, (15) pp 531-549.

Sheldom, P.J. (1997), *Tourism Information Technology*, London: Cab Intenational.

Stipanuk, D.M. (1993), Tourism and Tecnology: Interaction and Implication, *Tourism Management* 14 (4), pp 267 – 278.

Bennett, M.M. (1993), Information Technology and Travel Agency, *Tourism Management*, 14, pp. 259-266.

Buhalis, D. (1998), Information technology, *Tourism: Principles and Practice* (Eds), London: Longman.

ΤΑ2.5-ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ MANAGEMENT ΟΛΙΚΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

Ι. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Ο σκοπός του εργαστηρίου είναι η γνωριμία των σπουδαστών με τα συστήματα ολικής ποιότητας που χρησιμοποιούνται στον τουρισμό, τις διαδικασίες και τους φορείς πιστοποίησης τουριστικών επιχειρήσεων και τις διεθνείς τάσεις της ποιότητας στον τουρισμό.

Ειδικοί στόχοι:

Ο στόχος είναι οι σπουδαστές να εξοικειωθούν με έννοιες και εργαλεία της διοίκησης ολικής ποιότητας και να υιοθετήσουν την ολική ποιότητα στην οργανωσιακή τους συμπεριφορά.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

- Στρατηγική σημασία της Ποιότητας
- Ποιότητα εξυπηρέτησης στον τουρισμό
- Οικονομική Ανάλυση της Ποιότητας
- Σχεδιασμός της Ποιότητας
- Έλεγχος της Ποιότητας
- Βραβεία Ποιότητας
- Συστήματα Ποιότητας στον τουρισμό

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αυλωνίτης, Α.Σ. (2004), *Στοιχεία Ελέγχου & Διασφάλισης Ποιότητας*, Αθήνα: Έλλην.

Γιαννοπούλου, Γ. και Ανθούλιας, Τ. (2004), *Η Ολική Ποιότητα στο Τουρισμό*, Αθήνα: Έλλην.

Δερβιτσιώτης, Κ. (2005), *Διοίκηση Ολικής Ποιότητας*, Αθήνα: Οικονομική Βιβλιοθήκη, Νομική Βιβλιοθήκη.

Λογοθέτης, Ν. (2005), *Management Ολικής Ποιότητας*, Αθήνα: Interbooks.

Gower (1999), *Διοίκηση Ολικής Ποιότητας*, Αθήνα: Έλλην.

Ιστοσελίδες

World Tourism Organization, <http://www.unwto.org/quality/index.php>

International Organization for Standardization, <http://www.iso.org/iso/home.htm>

American National Standards Institute, <http://webstore.ansi.org/>

Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης, <http://www.elot.gr/home.htm>

ΤΑ3-ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η ειδική φάση σπουδών περιλαμβάνει τόσο θεωρητική όσο και εφαρμοσμένη εκπαίδευση, η οποία έχει στόχο την καλλιέργεια και ενίσχυση των γλωσσικών γνώσεων και δεξιοτήτων των μελλοντικών εξειδικευμένων στελεχών σε θέματα Τουριστικής Πολιτικής, ώστε να ανταπεξέρχονται με αποτελεσματικότητα και δυναμισμό στην ανταγωνιστική διεθνή κοινότητα. Σκοπός του μαθήματος είναι η κάλυψη ειδικών γλωσσικών δεξιοτήτων επαγγελματικού τύπου σε θέματα που άπτονται των γνωστικών αντικειμένων του Τμήματος.

Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ενίσχυση του πνεύματος της άμιλλας και της συνεργασίας λόγω της αυξημένης πολυπλοκότητας των θεμάτων που καλούνται να διαχειριστούν μέσω ομαδικών δραστηριοτήτων, όπως είναι οι τεχνικές διαπραγματεύσεων, η επίλυση συγκρούσεων και θέματα που άπτονται του επαγγελματικού πεδίου των συγκεκριμένων στελεχών. Οι επικοινωνιακές αλλά και κοινωνικές δεξιότητες είναι βασικά στοιχεία για τον ρόλο που καλούνται να παίξουν, καθώς είναι απαραίτητη η συνεργασία με ομολόγους τους άλλων χωρών και Αντιπροσωπείες Διεθνών Οργανισμών. Οι Διεθνείς Εκθέσεις, τα Συνέδρια, οι Εκθεσιακές Εκδηλώσεις του εξωτερικού είναι μερικά από τα διαφορετικά γλωσσικά πλαίσια, και τα οποία απαιτούν γλωσσική εγρήγορση και ευελιξία, ώστε να είναι αποτελεσματικά ως προς την παρουσίαση και προώθηση της τουριστικής πολιτικής της χώρας μας προς τον υπόλοιπο κόσμο.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η Τουριστική Ανάπτυξη και Πολιτική, η Τουριστική Οικονομία και Διοίκηση Τουριστικών Επιχειρήσεων, το Θεσμικό Πλαίσιο και οι Νέες Τεχνολογίες στον Τουρισμό, η Οργάνωση Εκθεσιακών και Συνεδριακών Εκδηλώσεων και οι Δημόσιες Σχέσεις είναι κάποιοι από τους άξονες, τα θέματα των οποίων χρησιμοποιούν οι διδάσκοντες στην ξένη γλώσσα και στοχεύουν σε ένα διττό ρόλο:

- **στην καλλιέργεια δεξιοτήτων γραπτής επικοινωνίας:**
 - ✓ με μεταφραστική άσκηση (ευθεία και αντίστροφη) κειμένων από πρωτότυπες πηγές.
 - ✓ με την ανάπτυξη γλωσσικών δεξιοτήτων προφορικής και γραπτής επικοινωνίας επαγγελματικού τύπου όπως σύνταξη αίτησης, ανακοίνωσης, περίληψης, αναφοράς, πρακτικών, ενημερωτικών δελτίων.
 - ✓ με την εξοικείωση των σπουδαστών/τριών με βασικές έννοιες και όρους του χώρου της διεθνούς διπλωματίας, των δημοσίων σχέσεων, του διεθνούς εμπορικού δικαίου, των ευρωπαϊκών θεσμών που αφορούν την επιχειρηματικότητα και την ευρωπαϊκή οικονομική πολιτική.

- **στην καλλιέργεια δεξιοτήτων προφορικής επικοινωνίας:**
 - ✓ με διαδραστικές ασκήσεις μέσα σε μικρές ή μεγαλύτερες ομάδες με στόχο την ανάπτυξη της έκφρασης.
 - ✓ με προσομοίωση συνεντεύξεων με στόχο τη μορφοποίηση κοινωνικών δεξιοτήτων.
 - ✓ με ασκήσεις προσομοίωσης στις τεχνικές διαπραγματεύσεων με στόχο την ανάπτυξη επικοινωνιακών δεξιοτήτων.
 - ✓ με παρουσιάσεις ειδικών θεμάτων με στόχο τη διαχείριση της πληροφορίας.
 - ✓ με προσομοίωση παρουσίασης του καθημερινού προγράμματος εργασίας του στελέχους των υπηρεσιακών μονάδων του τουρισμού.

Αναλυτικότερα, τα θεματικά πεδία από τα οποία καλλιεργείται τόσο ο γραπτός όσο και ο προφορικός λόγος αντλούνται από την παρακάτω θεματολογία:

- Τουριστική Οικονομία
- Η Επιχειρηματική Δραστηριότητα της Ελλάδας στο εξωτερικό
- Ευρωπαϊκή Ένωση και Ελληνική Τουριστική Πολιτική
- Οι Δημόσιες Σχέσεις ως Μέσο Επικοινωνίας για τα εξειδικευμένα στελέχη σε θέματα Τουριστικής Πολιτικής
- Τουρισμός και Κοινοτικά Προγράμματα - Οδηγίες
- Τεχνικές Διαπραγματεύσεων
- Τουριστικό Μάρκετινγκ
- Προώθηση Τουριστικών Προϊόντων

III. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Αξιοποιείται η ξενόγλωσση βιβλιογραφία που χρησιμοποιείται για το σύνολο των μαθημάτων του Τμήματος. Η βασική ορολογία για κάθε θεματικό πεδίο αποδελτιώνεται από τον Τύπο και τις Ευρωπαϊκές και Διεθνείς Επίσημες Εκδόσεις και χρησιμοποιείται ως αυθεντικό υλικό προς επεξεργασία. Ταυτόχρονα, χρησιμοποιούνται τα ηλεκτρονικά αρχεία Υπουργείων, τα οποία έχουν άμεση σχέση με θέματα Τουριστικής Πολιτικής, καθώς και οι διεθνείς διαδικτυακοί τόποι και τα ηλεκτρονικά αρχεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της διεθνούς κοινότητας.



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ & ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ**



**ΕΘΝΙΚΟ
ΚΕΝΤΡΟ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ &
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (Ε.Σ.Δ.Δ.Α)**

***ΤΜΗΜΑ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ***

ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΛΕΞΟΝΑΣ / ΜΑΘΗΜΑ / ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ
ΣΕΑ1	ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	86
ΣΕΑ1.1	ΜΜΕ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	26
ΣΕΑ1.2	ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	20
ΣΕΑ1.3	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ	20
ΣΕΑ1.4	NATION BRANDING:ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ	20
ΣΕΑ2	ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	68
ΣΕΑ2.1	ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	26
ΣΕΑ2.2	Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	26
ΣΕΑ2.3	ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥ	16
ΣΕΑ3	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΠΕΛΙΟ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	128
ΣΕΑ3.1	ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	16
ΣΕΑ3.2	ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	20
ΣΕΑ3.3	ΕΘΙΜΟΤΥΠΙΑ	10
ΣΕΑ3.4	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ	16
ΣΕΑ3.5	ΣΥΝΤΑΞΗ ΑΡΘΡΩΝ, ΑΝΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ, POSITION PAPERS ΚΑΙ BULLET POINTS	26
ΣΕΑ3.6	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ: PORTALS, BLOGS ΚΑΙ MEDIA MONITORING	40
ΣΕΑ4	ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ	70
ΣΕΑ4.1	ΑΓΓΛΙΚΑ - WRITING ABOUT GREECE	40
ΣΕΑ4.2	ΓΑΛΛΙΚΑ Ή ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ Ή ΙΤΑΛΙΚΑ Ή ΙΣΠΑΝΙΚΑ	30
ΣΕΑ5	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΛΕΞΕΩΝ	26
ΣΕΑ5.1	Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΞΕΝΟΥ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	
ΣΕΑ5.2	ΤΑ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	
ΣΕΑ5.3	ΘΕΜΑΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑΣ	
ΣΕΑ5.4	ΘΕΜΑΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	
	ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΩΡΩΝ	378

ΣΕΛ1-ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

ΣΕΛ1.1-ΜΜΕ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Ι. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Είτε εργασθούν στο εσωτερικό είτε στο εξωτερικό, εξ ορισμού τα στελέχη επικοινωνίας και δημοσιότητας δραστηριοποιούνται επαγγελματικά εντός ενός περίπλοκου, ασταθούς και παγκοσμιοποιημένου περιβάλλοντος. Γενικός στόχος του μαθήματος αυτού είναι η από μέρους των σπουδαστών κατανόηση και εξοικείωση με το ρόλο των ΜΜΕ στη λειτουργία του πολιτικού συστήματος αφενός, και στην εξωτερική πολιτική και τη διπλωματία αφετέρου. Με το πέρας του μαθήματος οι σπουδαστές αναμένεται να γνωρίζουν τα κυριότερα θεωρητικά και πρακτικά ζητήματα που αφορούν: α) το συστημικό ρόλο των διεθνών και εθνικών ΜΜΕ στη διαμόρφωση της κοινής γνώμης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και β) τη συμβολή των ΜΜΕ στην άσκηση εξωτερικής πολιτικής τόσο σε συνθήκες κρίσης (πολεμικές συγκρούσεις, διεθνείς εντάσεις κ.λπ.), όσο και σε περιόδους ομαλότητας.

ΙΙ. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο πλαίσιο του μαθήματος θα μελετηθούν, συζητηθούν και παρουσιαστούν οι παρακάτω θεματικές ενότητες:

Α' Ενότητα: Κοινή γνώμη και ΜΜΕ

- Η θέση των ΜΜΕ στο πολιτικό σύστημα και επίδρασή τους στην κοινή γνώμη. Μοντέλα και θεωρίες.
- Πολιτικοί, δημοσιογράφοι και μέσα ενημέρωσης
- Εθνικά στερεότυπα
- Προπαγάνδα

Β' Ενότητα: Διεθνείς επικοινωνίες, δημοσιογραφία και εξωτερική πολιτική

- Διεθνείς επικοινωνίες και διεθνής πολιτική μετά το Β' ΠΠ
- ΜΜΕ και μεταψυχροπολεμική εποχή
- Διεθνής πολιτική, παγκοσμιοποίηση και επικοινωνία
- Εξωτερική πολιτική και ΜΜΕ
- Ο ρόλος των ΜΜΕ και των δημοσιογράφων στις διεθνείς κρίσεις (πολεμικές συγκρούσεις, τρομοκρατία κ.λπ.)

Γ' Ενότητα: Πόλεμος και διεθνείς συγκρούσεις στα ΜΜΕ

- Ο πόλεμος στην εποχή της πληροφορίας
- Αντιμετώπιση και επίλυση διεθνών συγκρούσεων από τα μέσα ενημέρωσης.
- Ψυχολογικές επιχειρήσεις

ΙΙΙ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Gilboa, E. (2003), "Television News and U.S. Foreign Policy", *The Harvard International Journal of Press/Politics*, 8 (4), σελ.97-113.
- Malek, A. (ed), (1996), *News Media & Foreign Relations. A Multifaceted Perspective*, Able. Westport, Connecticut: Greenwood Publishing Group.
- Nye, J.S. (2005), *Ηπια Ισχύς. Το Μέσο Επιτυχίας στην Παγκόσμια Πολιτική*, Αθήνα: Παπαζήσης.
- Paterson, C. και Sreberny, A. (2004), *International News in News Reporting in the Twenty-First Century*, London: University of Luton Press, London.
- Robinson, P. (2002), *The CNN Effect: Myths of News, Foreign Policy and Intervention*, London - New York: Routledge.
- Schechter, D. (2003), *Media Wars*, New York,: Rowman & Littlefield.
- Stuart, S. (2003), "Media, Public Opinion, and Foreign Policy", *Politics* , 8 (1), 27-48.
- Sreberny-Mohammadi, A., Nordenstreng K., Stevenson R. και Ugboajah F. (1984), *Foreign News in the Media. International Report in 29 Countries*, Paris: Unesco.

Taylor, P. (2005), *Πόλεμος και Διεθνείς Σχέσεις στην Εποχή της Πληροφορίας*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Thussu, K.D. και Freedman D., (2003), *War and the Media*, London-New Delhi: Sega.

Allen, T. (1999), *The Media of Conflict*, London: Zed Books.

Blumler, J. και Gurevitch, M. (1995), *The Crisis of Public Communication*, London: Routledge.

Γκίκας, Β., Παπακωνσταντίνου Α. και Προκάκης, Κ. (2005), *Επικοινωνιακή Διπλωματία*, Αθήνα - Κομοτηνή : Σάκκουλας.

Δεμερτζής, Ν. (2002) *Πολιτική Επικοινωνία, Διακινδυνεύσεις, Δημοσιότητα, Διαδίκτυο*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Ginsberg, B. (1986), *The Captive Public. How Mass Opinion Promotes State Power*, New York: Basic Books.

Gow, J., Paterson, R. και Preston, A. (1996), *Bosnia by Television* British Film Institute, London.

Kean, J. (1991), *The Media and Democracy*, Polity Press.

Taylor, P. (1997) *Global Communication, International Affairs and the Media since 1945*, London: Routledge.

Θεοδωρακόπουλος, Χ. (2006), *Προπαγάνδα η Ένδοξη*, Αθήνα: Ι. Σιδέρης.

ΣΕΛ1.2-ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Ι. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των σπουδαστών/τριών με τη δομή του διεθνούς επικοινωνιακού συστήματος και τη διάχυση της πληροφορίας. Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι σπουδαστές/τριες θα έχουν κατανοήσει τους επικοινωνιακούς διαύλους σε παγκόσμιο επίπεδο, τη λειτουργία και το ρόλο των παραδοσιακών και νέων ΜΜΕ, των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων στη μετάδοση της πληροφορίας και τον τρόπο που αυτή συνάπτεται με κυριαρχικές δομές σε οικονομικό, πολιτικό και πολιτιστικό επίπεδο.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Δίαυλοι του παγκόσμιου επικοινωνιακού συστήματος
- Παραδοσιακά και νέα ΜΜΕ. Τάσεις και προοπτικές
- Διεθνής Τύπος (οι μεγάλες εφημερίδες του κόσμου)
- Διεθνή ηλεκτρονικά ΜΜΕ (ο καθοριστικός ρόλος της τηλεόρασης στη διαμόρφωση της εικόνας μιας χώρας. Τηλεοπτικοί σταθμοί διεθνούς βεληνεκούς και επιρροής, CNN, BBC κ.λ.π.)
- Διεθνή Πρακτορεία Ειδήσεων
- Ενώσεις εκδοτών και δημοσιογράφων
- Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις
- Δεξαμενές σκέψης, ινστιτούτα εξωτερικής πολιτικής
- Ο ρόλος του διαδικτύου
- Διεθνείς οδηγοί πληροφοριών (Factbooks)

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Frederick, H.H. (1993), *Global Communication and the International Relations*, California: Wadsworth Publishing Co Selmont.

Goldman, R. και Parsons, S. (1996), *Sign Wars: the Cluttered Landscape of Advertising*, New York: The Guilford Press.

Graham, G. (2001), *INTERNET: Μια Κοινωνιολογική Προσέγγιση*, Αθήνα: Περίπλους.

Herman, E.S. και Mc Chesney, R.W. (1997), *The Global Media: the New Missionaries of Corporate Capitalism*, London: Cassell.

Inglis, F. (1990), *Media Theory: An Introduction*, London: Blackwell.

Jouet, J. και Coudray, S. (1990), *New Communication Technologies: Research Trends, Reports and papers on Mass Communication*, 105, Unesco.

Levy, P. (1999), *Δυνητική Πραγματικότητα: Η Φιλοσοφία του Πολιτισμού και του Κυβερνοχώρου*, Αθήνα: Κριτική.

Louw, E.P.P. (2001), *The Media and the Cultural Production*, London: Sage.

- Lull, J. (1995), *Media, Communication, Culture: A Global Approach*, London: Polity Press.
- Martin-Barbero, J. (1993), *Communication, Culture and Hegemony-From the Media to Mediations*, London: Sage.
- Mattelart, A., Delcourt, X. και Mattelart, M. (1984), *International image Markets*, London: Comedia.
- Mattelart, A. (1991), *Advertising International: the Privatisation of Public Space*, London: Routledge.
- Mc Chesney, R. (1997), *Corporate Media and the Threat to Democracy*, The Open Media pamphlet series, New York: Seven Stories Press.
- Mowlana, H. (1985), *International Flow of Information: A Global Report and Analysis*, Reports and papers on Mass Communication, No99, Unesco.
- Postman, N. και Powers, S. (1992), *How to watch TV news*, Penguin Books.
- Seynon, J. και Dunkerley, D. (2000), *Globalization-the Reader*, London: The Athlone Press .
- Taylor, P.M. (1995), *Munitions of the Mind: A History of Propaganda from the Ancient World to the Present Day*, Manchester : Manchester University Press.
- Thussu, D.K. (2000), *International Communication: Continuity and the Change*, London: Arnold.
- Varis, T. (1985), *International Flow of Television Programmes*, Reports and papers on *Mass Communication*, 100, Unesco.
- Warnier, J.P. (1999), *La Mondialisation de la Culture*, Paris: La Decouverte.
- Βιρλιου, Π. (2000), *Η Πληροφορική Βόμβα*, Σκόπελος: Νησίδες.
- Θεμπριαν, Χ.Λ. (2000), *Το Δίκτυο: το Ίντερνετ και τα Νέα Μέσα Επικοινωνίας*, Αθήνα: Στάχυ.
- Λεάνδρος, Ν. (2000), *Η Πολιτική Οικονομία των ΜΜΕ*, Αθήνα: Καστανιώτη.
- Παπαθανασόπουλος, Σ. (Επιμ.), (2000) *Επικοινωνία και Κοινωνία από τον Εικοστό στον Εικοστό Πρώτο Αιώνα*, Αθήνα: Καστανιώτη.
- Ραμονε, Ι. (2001), *Σιωπηρή Προπαγάνδα: Μάξες, Τηλεόραση, Κινηματογράφος*, Αθήνα: Πόλις.
- Σκάρπελος, Γ. (1999), *TERRA VIRTUALIS: Η Κατασκευή του Κυβερνοχώρου*, Αθήνα: Νεφέλη.

Χαιρετάκης, Μ. (1997), *Τηλεόραση και Διαφήμιση: η Ελληνική Περίπτωση*, Αθήνα: Α.Ν. Σάκκουλα.

Άρθρα Περιοδικών

Στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις www.lib.uoi.gr και www.heal-link.gr θα βρείτε άρθρα περιοδικών σχετικών με το μάθημα.

ΣΕΔ1.3-ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αυτό αποσκοπεί στην εξοικείωση των σπουδαστών/τριών με βασικούς ορισμούς και συζητήσεις της πρόσφατης βιβλιογραφίας για τη δημόσια διπλωματία, ως μιας οργανωμένης επικοινωνιακής στρατηγικής για την επιρροή της κοινής γνώμης άλλων χωρών με μέσα και εργαλεία διαφορετικά (αλλά και συμπληρωματικά) από εκείνα της παραδοσιακής διπλωματίας. Με το πέρας του μαθήματος οι σπουδαστές/τριες αναμένεται να έχουν εξοικειωθεί με τη σημασία της δημόσιας διπλωματίας και των ποικίλων εκφάνσεών της (π.χ. πολιτιστική διπλωματία, διπλωματία πολιτών, διπλωματία των Μέσων κ.λπ.) για την καλλιέργεια της εικόνας μιας χώρας στο διεθνές περιβάλλον.

Μέσα από την συγκριτική μελέτη περιπτώσεων, αναμένεται οι σπουδαστές/τριες να κατανοήσουν ευκαιρίες και προοπτικές της ελληνικής δημόσιας διπλωματίας σε οργανωτικό επίπεδο και επίπεδο περιεχομένου.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή στο Διεθνές Επικοινωνιακό Σύστημα – CNN EFFECT
- Soft Power, Hard Power, Smart Power
- Δημόσια Διπλωματία vs. Προπαγάνδα στο Διεθνές Επικοινωνιακό Σύστημα
- ΗΠΑ, Ηνωμένο Βασίλειο

- Δημόσια Διπλωματία Μικρών χωρών
- Η Δημόσια Διπλωματία Διεθνών οργανισμών / της ΕΕ
- Η Δημόσια Διπλωματία της Ελλάδας: Πραγματικότητα και Προοπτικές. Εξωτερική Πολιτική, Πολιτισμός, Ανθρώπινο Δυναμικό, Οικονομία

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Διαδίκτυο

www.minpress.gr,

www.mfa.gr,

www.icp-forum.gr,

www.uscpublicdiplomacy.com,

www.media.uoa.gr/lectures/ad/download.php?f=int_0708.doc,

www.publicdiplomacy.org

Φραγκονικολόπουλος, Χ. (2006), *Η Επίδραση των Παγκόσμιων Δικτύων Ενημέρωσης στην Εξωτερική Πολιτική και τις Διεθνείς Σχέσεις - Σκέψεις για Νέες Ερευνητικές Κατευθύνσεις*, Θεσσαλονίκη: Κέντρο Διεθνούς Πολιτικής Θεσσαλονίκης.

Nye, J.S. (2004), *Soft Power: The Means to Success in World Politics*, Public Affairs.

Snow, N. και Taylor, P.M. (2008), *Routledge Handbook of Public Diplomacy*.

Cowan, G. και Cull, N.J. (Eds.) (2008), *Public Diplomacy in a Changing World*, The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science, Vol. 616.

Fisher, A. και Bröckerhoff, A. (2008), *Options for Influence, Global Campaigns of Persuasion in the new Worlds of Public Diplomacy*, Counterpoint.

Melissen, J. (2005), *The New Public Diplomacy: Soft Power in International Relations*, Palgrave Macmillan.

Philip Fiske de Gouveia και Hester Plumridge (2005), European Infopolitik, Part 1: Developing EU Public Diplomacy Strategy, Part 2: Survey of Current EU Member States Public Diplomacy, UK: The Foreign Policy Centre.

ΣΕΛ1.4-NATION BRANDING: ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος αυτού είναι η εισαγωγή και ανάλυση των όρων branding και nation branding και η παρουσίαση των στρατηγικών εργαλείων που προσφέρει η θεωρία του nation branding για την φήμη μιας χώρας.

Στόχος της διαδικασίας ανάπτυξης και καθιέρωσης της μάρκας (*branding*) είναι να διαφοροποιηθεί από τον ανταγωνισμό, να ορίσει τα στοιχεία που τη χαρακτηρίζουν και την προσδιορίζουν ως μοναδική στο μυαλό και τη συνείδηση του καταναλωτή και να τοποθετηθεί στο πεδίο δραστηριότητάς της με τρόπο ανταγωνιστικό. Η θεωρία του nation branding μελετά τα στοιχεία marketing και επικοινωνιακής στρατηγικής που εφαρμόζονται για τη διαχείριση της εμπορικής ταυτότητας ενός προϊόντος και δίνει έμφαση στις δυνατότητες που προσφέρουν τα εργαλεία και η στρατηγική αυτή στις χώρες να αναδειχθούν στο σημερινό παγκοσμιοποιημένο ανταγωνιστικό περιβάλλον.

Τρεις είναι οι βασικές ερωτήσεις στις οποίες κάθε στρατηγική *nation branding* πρέπει να απαντά:

1. Πού βρισκόμαστε τώρα; (Στρατηγική ανάλυση υφιστάμενης κατάστασης, εσωτερικής και εξωτερικής)
2. Πού θέλουμε να πάμε; (Στρατηγικός σχεδιασμός)
3. Πώς θα φθάσουμε εκεί; (Υλοποίηση στρατηγικής)

Η κατανόηση της συλλογιστικής του nation branding και των πρακτικών εφαρμογών που μπορεί να έχει στη δόμηση της εικόνας της χώρας είναι πολύτιμη γνώση για Στελέχη Επικοινωνίας που θα κληθούν να διαχειριστούν πτυχές που επηρεάζουν τη διεθνή εικόνα της χώρας μας.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Branding & Brands: χτίζοντας ισχυρές μάρκες. Εταιρική εικόνα και ταυτότητα & στρατηγική εφαρμογή τους.

- Γενικός και ειδικός επικοινωνιακός σχεδιασμός: strategic planning, operational planning, work planning, support planning.
- Positioning & Repositioning: η θέση της μάρκας είναι αυτή που οι άλλοι πιστεύουν, όχι αυτή που εσείς θέλετε. Ιστορίες αποτυχίας και επιτυχίας branding.
- Nation Branding: η χώρα ως μάρκα. Θεωρητική προσέγγιση. Στρατηγική εφαρμογή του nation branding για τη δόμηση της εικόνας της χώρας.
- Εφαρμογές Δημόσιας Διπλωματίας / Nation Branding
 - ✓ Σουηδία, Νορβηγία, Ελβετία, Νότια Αφρική, Κίνα, UK, Αυστραλία
 - ✓ Το μοντέλο των ΗΠΑ
 - ✓ Ελλάδα
 - ✓ Διαδίκτυο/Portals [GREECE NOW, 2000-2004, mediainfo2004 (2004)]
 - ✓ Wonderful Greece – About Brand Greece
 - ✓ Άλλοι φορείς εμπορικής ταυτότητας (ΕΟΤ, ΟΠΕ κλπ)
 - ✓ Ολυμπιακοί Αγώνες 2004: το νέο brand Greece

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Διαδίκτυο:

Simon Anholt, www.simonanholt.com.

Public Diplomacy, www.publicdiplomacy.org.

Brandchannel, www.brandchannel.com.

International Communication Policy Forum, www.icp-forum.gr.

Official Website of the Olympic Movement, www.olympic.org.

Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας – Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης,
www.minpress.gr.

Anholt, S. (2007), *Competitive Identity: The New Brand Management for Nations, Cities and Regions*, New York: Palgrave Macmillan.

Anholt, S. (2005), *Brand New Justice: How branding Places and Products Can Help the Developing World*, Oxford: Butterworth-Heinemann.

Dinnie, K. (2007), *Nation Branding: Concepts, Issues, Practice*, Oxford: Butterworth-Heinemann.

Ries, A. και Ries, L. (2003), *The 22 Immutable Laws of Branding*, London: Profile Books Ltd..

Ries, A. και Trout, J. (2001), *Positioning: The Battle for Your Mind*, USA: McGraw-Hill..

Geoffrey, C. και Cull, N.J. (Eds.), (2008), “Public Diplomacy in a Changing World”, *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, Vol. 616.

Szondi, G. (2008), “Public Diplomacy and Nation Branding: Conceptual Similarities and Differences”, *Clingendael Discussion Paper in Diplomacy November 2008*.

Dinnie, K. (2007), *Nation Branding: Concepts, Issues, Practice*, Oxford: Butterworth-Heinemann.

Πρακτικά Συνεδρίου: *Για μια Νέα Εθνική Πολιτική Επικοινωνίας*, Υπουργείο Τύπου και ΜΜΕ, 1997

Γκίκας Β., Παπακωνσταντίνου Α. και Προκάκης Κ. (2005), *Επικοινωνιακή Διπλωματία*, Αθήνα – Κομοτηνή: Σάκκουλας.

ΣΕΛ2-ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΣΕΛ2.1-ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Ι. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να εξοικειώσει τους σπουδαστές με τις θεωρίες, αλλά και την πρακτική των διεθνών σχέσεων, προκειμένου να γνωρίζουν ζητήματα και πρακτικές των διεθνών σχέσεων, τα οποία είναι απαραίτητα στην εξάσκηση του επαγγέλματος τους στο μέλλον.

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι σπουδαστές/τριες θα έχουν κατανοήσει το πώς διαμορφώνονται οι διεθνείς σχέσεις σήμερα και ποιοι παράγοντες τις επηρεάζουν. Οι γνώσεις αυτές κρίνονται απαραίτητες για στελέχη, τα οποία θα εργαστούν για μεγάλο μέρος της ζωής τους εκπροσωπώντας τη χώρα μας στο εξωτερικό.

ΙΙ. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον έχει μεταβάλει αισθητά τόσο το περιεχόμενο των διεθνών σχέσεων, όσο και την πρακτική τους. Το μάθημα περιλαμβάνει θεωρητικές προσεγγίσεις των διεθνών σχέσεων, αλλά και την επίδραση τους στη χάραξη της εξωτερικής πολιτικής των χωρών, οι οποίες πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους και άλλες παραμέτρους που δρουν πλέον στο διεθνές περιβάλλον.

- Η επιστήμη των Διεθνών Σχέσεων: Θεωρητικές προσεγγίσεις (ρεαλισμός, πλουραλισμός, κονστρουκτιβισμός).
- Ανάλυση εξωτερικής πολιτικής
- Γεωπολιτικές «αφηγήσεις» της μεταψυχροπολεμικής εποχής
- Το μέλλον του έθνους-κράτους.
- Η «αποκρατικοποίηση» των διεθνών σχέσεων και οι νέοι δρώντες
- Η λειτουργία και ο ρόλος των Διεθνών Οργανισμών ΟΗΕ, ΝΑΤΟ, ΟΑΣΕ

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βασική Βιβλιογραφία

Στα αγγλικά

- Art, R.J. και Jervis, S.R. (2003), *International Politics: Enduring Concepts and Contemporary Issues*, New York: Longman.
- Baylis, J. και Smith, S., E(ds), (1999), *The Globalization of World Politics*, Oxford: Oxford University Press.
- Booth, K. και Smith, S. (1995), *International Relations Theory Today*, Oxford: Oxford University Press.
- Burchill et al, (2001), *Theories of International Relations*, London: Palgrave.
- Cooper, R. (2004), *The Breaking of Nations*, London: Longman.
- Doyle, M. και Ikenberry, J.G. (Eds), (1997), *New Thinking in International Relations Theory*, Boulder Co: Westview Press.
- Graham, E. (1998), *Dictionary of International Relations*, London: Penguin Books.
- Griffiths, M. (2003), *Fifty Key Thinkers in International Relations*, London: Routledge.
- Groom, A.J.R. και Light, M. (Eds), (1994), *Contemporary International Relations: A Guide to Theory*, London: Pinter.
- Hill, C. (2003), *The Changing Politics of Foreign Policy*, London: Palgrave.
- Jackson, R. και Sorensen, G. (2003), *Introduction to International Relations: Theories and Approaches*, Oxford: Oxford University Press.
- Kegley, C.W. (1995), *Controversies in International Relations Theory*, New York: St Martin's Press.

Kegley, W.C. και Wittkopf, R.E. (1989), *World Politics. Trends and Transformation* London: Macmillan

Kennedy, P., Messner, D. και Nuscheler, F. (2002), *Global Trends and Global Governance*, London: Pluto.

Tuathall, G., Dalby, S. και Routledge, P. (Eds), (1998), *The Geopolitics Reader*, London: Routledge.

Niou, E.M.S. και Ordeshook, P.C. (1994), Less Filling, Tastes Great: The Realist - Neoliberal Debate, *World Politics*, January.

Στα ελληνικά

Κουλουμπής, Θ. (1995), *Διεθνείς Σχέσεις. Εξουσία και Δικαιοσύνη*, Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

Κώνστας, Δ. και Αρβανιτόπουλος, Κ. (1997), *Διεθνείς Σχέσεις*, Αθήνα: Ι. Σιδέρης.

Ηρακλείδης, Α. (2000), *Η Διεθνής Κοινωνία και οι Θεωρίες των Διεθνών Σχέσεων*, Αθήνα: Ι. Σιδέρης.

Boniface, P. (Επιμ.), (2002), *Ατλας Διεθνών Σχέσεων*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Calvocoressi, P. (2004), *Παγκόσμια Πολιτική 1945-2000*, Αθήνα: Τουρίκης.

Dougherty, J. και Pfaltzgraff, R.Jr. (1992), *Ανταγωνιστικές Θεωρίες Διεθνών Σχέσεων, Τόμος Α' και Β'*, Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

Parker, G. (2003), *Γεωπολιτική: Παρελθόν, Παρόν και Μέλλον*, Αθήνα: Ροές.

Για τη ρεαλιστική προσέγγιση στις διεθνείς σχέσεις

Glaser, C. (1997), ‘‘The Security Dilemma Revisited’’, *World Politics*, October.

Jervis, R. (1991-1), ‘‘The Future of World Politics: Will it Resemble the Past?’’, *International Security*, Winter.

Kaplan, R. (2002), *Η Επερχόμενη Αναρχία*, Αθήνα: Ροές.

Kissinger, H. (1995), *Διπλωματία*, Αθήνα: Νέα Σύνορα - Α. Α. Λιβάνη.

Ήφαιστος, Π. (1999), *Ιστορία, Θεωρία και Πολιτική Φιλοσοφία των Διεθνών Σχέσεων*, Αθήνα: Ποιότητα.

Για την πλουραλιστική προσέγγιση στις διεθνείς σχέσεις

Moravcsik, M. (1997), ‘‘Taking Preferences Seriously: A Liberal Theory of International Politics’’, *International Organization*, Autumn.

Ashley, R.K. (1984), ‘‘*The Poverty of Neorealism*’’, *International Organization*, 38 (2), σελ. 225-286.

Keohane, O. και Nye, J.S. (1989), *Power and Interdependence*, Glenview: Scott, Foresman.

Strange, S. (1996), *The Retreat of the State: The Diffusion of Power in the World Economy*, Cambridge: Cambridge University Press.

Τσινισιζέλης, Μ. και Υφαντής, Κ., (Επιμ.), (2000), *Σύγχρονα Προβλήματα Διεθνών Σχέσεων. Κρατική Κυριαρχία: Απειλές και Προκλήσεις*, Αθήνα: Ι. Σιδέρης.

Επιστημονικά Περιοδικά

Υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός επιστημονικών περιοδικών που καλύπτουν όλα τα επιμέρους πεδία του κλάδου.

Διαδικτυακοί τόποι

Στο Διαδίκτυο (Internet) μια σημαντική διεύθυνση με συνδέσεις (links) με κράτη, διεθνείς οργανισμούς, πανεπιστήμια, ερευνητικά ινστιτούτα και επιστημονικά περιοδικά είναι το International Relations and Security Network (www.isn.ethz.ch/).

Το Columbia International Affairs Online (www.ciaonet.org/) είναι επίσης πολύ καλό (αλλά απαιτεί συνδρομή). Για ανάλυση της επικαιρότητας αξιόλογο είναι το Stratfor.com (www.stratfor.com). Για ειδήσεις χρήσιμο είναι το BBC (www.bbc.co.uk). Για χάρτες: εξαιρετική είναι η Perry-Castaneda Library Map Collection του University of Texas (www.lib.utexas.edu/maps/americas.html). Για στατιστικά στοιχεία καλός οδηγός για άλλα sites είναι το odwin.ucsd.edu/idata/index.html. Εξειδικευμένο στην Ευρώπη είναι το site της Στατιστικής Υπηρεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Eurostat): europa.eu.int/comm/eurostat/. Τέλος, για βασικά στοιχεία ανά κράτος βλ. The CIA Factbook (www.cia.gov/cia/publications/factbook) και για αναλυτικές παρουσιάσεις χωρών τις εξαιρετικές μελέτες της Library of Congress (lcwebz.loc.gov/frd/cs/rutoc.html)

Βιβλιοθήκες

Υπάρχουν αρκετές βιβλιοθήκες στην Αθήνα που διαθέτουν συλλογές στις διεθνείς σχέσεις. Οι σημαντικότερες είναι η Βιβλιοθήκη του Παντείου Πανεπιστημίου (στο παλαιό κτίριο της οδού Συγγρού), η Βιβλιοθήκη του Πολιτικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Αθηνών (Αιόλου και Κολοκοτρώνη) και η Βιβλιοθήκη του Ιδρύματος Μεσογειακών Μελετών (Λυκαβηττού 4). Ενδιαφέρουσες είναι επίσης η Βιβλιοθήκη του Γαλλικού Ινστιτούτου Αθηνών (Σίνα 31), η βιβλιοθήκη του Οικονομικού Πανεπιστημίου (στην οδό Πατησίων), η Βιβλιοθήκη του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου (Ελ. Βενιζέλου 70), η βιβλιοθήκη της Τράπεζας της Ελλάδος (στην οδό Πανεπιστημίου) και η βιβλιοθήκη του ΕΚΔΔΑ.

ΣΕΛ2.2-Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των σπουδαστών με την ελληνική διπλωματική ιστορία του 20ού αιώνα και την ελληνική εξωτερική πολιτική.

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι σπουδαστές/τριες θα γνωρίζουν πτυχές της ελληνικής διπλωματικής ιστορίας και των κεντρικών ζητημάτων της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής, ώστε να αναζητούν πρόσφορα επιχειρήματα για την προβολή των θέσεων της χώρας στα ΜΜΕ του εξωτερικού.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή στην ελληνική διπλωματική ιστορία του 20ού αιώνα
- Ο διεθνής ρόλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Η πορεία των σχέσεων της Ελλάδας με την Ε.Ε. / πολιτικές και οικονομικές διαστάσεις
- Η Ευρωπαϊκή Ένωση, το Κυπριακό και η ελληνική εξωτερική πολιτική
- Σχέσεις Τουρκίας με Ευρωπαϊκή Ένωση και η ελληνική εξωτερική πολιτική
- Η Βαλκανική πολιτική και το ζήτημα του ονόματος της ΠΓΔΜ
- Ελληνοαμερικανικές σχέσεις
- Σχέσεις με Βαλκάνια
- Σχέσεις με Ρωσία
- Σχέσεις με Κίνα
- Σχέσεις με Μ. Ανατολή
- Σχέσεις με ΝΑΤΟ

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αρμοκόλιας, Κ. (Επιμ.), *Βασική βιβλιογραφία για τα Εθνικά Θέματα*.

Ιωακειμίδης, Π. (1997), *Η Ελλάδα στην Ευρωπαϊκή Ένωση 1981-1996*, Επιλογή Βιβλιογραφίας. Αθήνα: Θεμέλιο.

Καζάκος, Π. (2002), “Η Ευρωπαϊκή Ενοποίηση στην Ελληνική Βιβλιογραφία, 2000-2002, Κριτική Επισκόπηση”, *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, 20, σελ.. 137-162.

Τσαρδανίδης, Χ. (1989), “Σύγχρονη Ελληνική Εξωτερική Πολιτική 1974-1988. Ένας Βιβλιογραφικός Οδηγός” στο Κώνστας, Δ. και Τσαρδανίδης, Χ. *Σύγχρονη Ελληνική Εξωτερική Πολιτική. Τόμος Β΄. Οι Ελληνοτουρκικές σχέσεις και το Κυπριακό πρόβλημα*. Αθήνα: Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλας.

“Βιβλιογραφία” στο Ήφαιστος, Π. και Τσαρδανίδης, Χ. (1992), *Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασφαλείας και η Ελληνική Εξωτερική Πολιτική προς το 2000*, Αθήνα: Ι. Σιδέρης.

Η Ελλάδα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Απολογισμός της Πρώτης Δεκαπενταετίας, (1996), Αθήνα: Παπαζήσης.

Αλειφάντης, Σ. και Ζαμπούρας, Σ, (1994), *Σύγχρονη Ελληνική Εξωτερική Πολιτική. Προβλήματα Προσέγγισης και Επιλογών*, Αθήνα: Εκδόσεις Ειρήνη.

Αλειφάντης, Σ. και Χωραφάς, Ε. (Επιμ.), (2001), *Σύγχρονο Διεθνές Σύστημα και η Ελλάδα*, Αθήνα: Στρατηγικές Σπουδές.

Αντωνόπουλος, Η. (1995), *Αλβανία και Ελληνοβαλκανικές Σχέσεις 1912-1994*, Αθήνα: Ωκεανίδα.

Αραμπατζής, Ε. (2003), *Ευρωμεσογειακές Οικονομικές Σχέσεις*, Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.

Αριστοτέλους, Α. (1995), *Ο Ενιαίος Αμυντικός Χώρος Ελλάδας- Κύπρου*, Αθήνα: Κυπριακό Κέντρο Στρατηγικών Μελετών/ΕΛΙΑΜΕΠ.

Βαληνάκης, Γ. (1997), *Με Όραμα και Πρόγραμμα. Εξωτερική Πολιτική για μια Ελλάδα με Αυτοπεποίθηση*, Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής/ΕΛΙΑΜΕΠ.

Βάλντεν, Σ. (1995), *Η Διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και η Ελλάδα*, Κείμενα Εργασίας και Τεκμηρίωσης, Αριθμ. 35. Αθήνα: ΕΚΕΜ.

Βαρβιτσιώτης, Θ., Καιρίδης, Δ. και Pfaltzgraff, JR. (Επιμ), (1997), *Ασφάλεια στη Νοτιο - Ανατολική Ευρώπη και Ελληνοαμερικανικές Σχέσεις*, Αθήνα: Ι.Σιδέρης.

Βασιλείου, Γ. (2004), *Κύπρος- Ευρωπαϊκή Ένωση. Από τα Πρώτα Βήματα μέχρι την Ένταξη*, Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη.

Βερέμης, Θ., Κουλουμπής, Θ. και Νικολακόπουλος, Θ. (1995), *Ο Ελληνισμός της Αλβανίας*, Αθήνα: Ι.Σιδέρης.

- Βιδάλης, Ο. (1988), *Το Σύγχρονο Γεωπολιτικό Περιβάλλον και η Εθνική μας Πολιτική*. Αθήνα: Ελληνική Ευρωεκδοτική.
- Γιαλλουρίδης, Χ. (2001), *Η Ελληνοτουρκική Σύγκρουση. Από την Κύπρο έως τα Τιμια τους S300 και το Ελσίνκι 1955-2000*, Αθήνα: Ι. Σιδέρης.
- Δρακουλαράκος, Γ. (1989), *Ελλάδα- Ανατολική Ευρώπη 1967-1987*, Αθήνα: Εκδόσεις Αντ. Σάκκουλας.
- Ήφαιστος, Π. (1994), *Ευρωπαϊκή Άμυνα και Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση*, Αθήνα: Οδυσσέας.
- Ηρακλείδης, Α. (2002), *Κυπριακό. Σύγκρουση και Επίλυση*, Αθήνα: Ι.Σιδέρης.
- Θεοδωρόπουλος, Β. (1996), *Ανασκόπηση. Η Εξωτερική Πολιτική της Νεότερης Ελλάδας*, Αθήνα: Ι.Σιδέρης/ΕΛΙΑΜΕΠ.
- Θεοδωρόπουλος, Β., Λαγάκος, Ε., Παπούλιας, Γ. και Τζούνης, Ι. (1995), *Σκέψεις και Προβληματισμοί για την Εξωτερική μας Πολιτική*, Αθήνα: Ι.Σιδέρης /ΕΛΙΑΜΕΠ.
- Θεοφάνους, Α. (2002), *Ευρωπαϊκή Κύπρος. Πολιτειακή Δομή Οικονομία και Κοινωνία. Η Ένταξη και τα Σενάρια Λύσης*, Αθήνα: Ι.Σιδέρης.
- Ιωακειμίδης, Π. (1996), *Η Νέα Διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η Ελλάδα, Κύπρος, Βαλκάνια, Αν. Ευρώπη*, Αθήνα: Ι.Σιδέρης/ΕΛΙΑΜΕΠ.
- Καζάκος, Π. (2003), *Το Αβέβαιο Μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η Τουρκία*, Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- Καζάκος, Π. και άλλοι, (2001), *Η Ελλάδα και το Ευρωπαϊκό Μέλλον της Τουρκίας*, Αθήνα: Ι.Σιδέρης.
- Κανελλόπουλος, Α.- Φραγκονικολόπουλος, (Επιμ.), (1995), *Το Παρόν και το Μέλλον της Ελληνικής Εξωτερικής Πολιτικής*, Αθήνα: Ι. Σιδέρης.
- Κεντρώτης, Κ. (2003), *Θησέας και Μινώταυρος: Ο Μίτος της ΚΕΙΠΙΑ και των Εξωτερικών Σχέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

Κόλλιας, Χ. (2000), *Ελλάδα- Τουρκία. Άμυνα, Οικονομία και Εθνική Στρατηγική*, Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.

Κρανιδιώτης, Γ., Σύριγας, Γ. και Χαραλαμπίδης, Θ. (Επιμ.), (1994), *Κύπρος- Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Εξέλιξη και Προοπτική των Σχέσεων της Κύπρου με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα*, Λευκωσία: Έκδοση Λαϊκής Τράπεζας.

Κώνστας, Δ. και Τσάκωνας, Π., (Επιμ.), (1994), *Ελληνική Εξωτερική Πολιτική. Εσωτερικές και Διεθνείς Παράμετροι*, Αθήνα: Εκδόσεις Οδυσσέας.

Lesser, I., Larrabee, F.S., Zanini, M., Vlachos, Dengler, K. (2003), *Η Νέα Γεω- πολιτική της Ελλάδας*, Αθήνα: Ι.Σιδέρης.

Λυμπερης, Χ. (1993), *Ελληνική Αμυντική Στρατηγική. Δομή Δυνάμεων . Σύγχρονες Προκλήσεις*, Αθήνα: Αιχμή.

Λυμπερόπουλος, Κ. (1996), *Η Μεσογειακή Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι Ελληνικές Προτεραιότητες*, Αθήνα: Ι. Σιδέρης.

Μαρούδας, Α. και Τσαρδανίδης, Χ. (Επιμ.), (1995), *Οι Ελληνοβουλγαρικές Σχέσεις. Σύγχρονες Οικονομικές και Πολιτικές Διαστάσεις*, Αθήνα: Παπαζήσης/ Ινστιτούτου Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων.

Μειμαρίδης, Μ. και Λαμπρόπουλος, Α. (2002), *Η Ισχύς εν τη Ενώσει. Η Διεύρυνση του ΝΑΤΟ και η Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, Αθήνα: Εκδόσεις Αντ. Ν.Σάκκουλας.

Μήλλας, Η. (2001), *Εικόνες Ελλήνων και Τούρκων. Σχολικά βιβλία. Ιστοριογραφία Λογοτεχνία και Εθνικά Στερεότυπα*, Αθήνα: Εκδόσεις Αλεξάνδρεια.

Μαυράτσας, Κ. (1999), *Όψεις του Ελληνικού Εθνικισμού στην Κύπρο. Ιδεολογικές Αντιπαραθέσεις και η Κοινωνική Κατασκευή της Ελληνοκυπριακής Ταυτότητας (1974- 1996)*, Αθήνα: Κατάρτι.

Νικολάου, Γ. (1995), *Η Οργάνωση της Ασφάλειας στον Ευρωπαϊκό Χώρο. Διατλαντική Συνεργασία και Παράλληλες Πρωτοβουλίες*, Αθήνα: Ι. Σιδέρης.

Ντάλης, Σ. και Τσάκωνας, Π. (Επιμ.), (2004), *Η Ευρωπαϊκή Πολιτική Άμυνας και Ασφάλειας σε Σταυροδρόμι*, Αθήνα: Ι.Σιδέρης.

- Οικονομίδης, Κ. (1999), *Θέματα Διεθνούς Δικαίου και Ελληνικής Εξωτερικής Πολιτικής*, Αθήνα: Α.Ν.Σάκκουλας.
- Παγουλάτος, Γ. και Μπλαβούκος, Σ. (2004), *Η τελευταία Ελληνική Προεδρία. Η Ελλάδα στην Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση και οι τέσσερις Ελληνικές Προεδρίες της ΕΕ*, Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- Παπαστάμκος, Γ. (2000), *Ευρωπαϊκές Εξωτερικές Σχέσεις*, Αθήνα: Εκδόσεις Αντ. Σάκκουλα.
- Παπαστάμκος Γ., Γκίκας, Β. και Λιάκουρας, Π. (2002), *Εθνική και Ευρωπαϊκή Ασφάλεια και Διαχείριση Κρίσεων*, Αθήνα: Αντ. Ν.Σάκκουλας.
- Παπασωτηρίου, Χ. (1999), *Ελλάδα, Νοτιοανατολική Ευρώπη και Νέο Διεθνές Σύστημα: Οι Προκλήσεις του 21ου αιώνα*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- Περράκης, Σ. (1990), *Η Θέση της Ελλάδας στο Πλέγμα των Σχέσεων ΕΟΚ-Τουρκίας (1974-1989). Η Δικαική Διάσταση*, Αθήνα: Αντ. Ν.Σάκκουλας.
- Περιδης, Κ. (2001), *Η Ευρώπη σε Μεταμόρφωση. Κύπρος- Ευρωπαϊκή Ένωση, Τόμος Α΄*, Αθήνα: Νέα Σύνορα- Α.Α. Λιβάνης.
- Πρεβελάκης, Γ. (1998), *Γεωπολιτική της Ελλάδας*, Αθήνα: Libro.
- Σβολόπουλος, Κ. (2001), *Η Ελληνική Εξωτερική Πολιτική 1945-1981*, Αθήνα: Εστία.
- Σβολόπουλος, Κ. (1987), *Η Ελληνική Πολιτική στα Βαλκάνια 1974-1981*, Αθήνα: Ελληνική Ευρωεκδοτική.
- Σειμένης, Ι. και Σιουσιούρας, Π. (2003), *Ευρωμεσογειακές Σχέσεις*, Θεσσαλονίκη: Ζήτη.
- Σπυρόπουλος, Γ. (Επιμ.), (1998), *Η Νέα Διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Agenda 2000. Η Ένταξη της Κύπρου*, Αθήνα: ΕΚΕΜ.
- Στάγκος, Π. (1993), *Η Χρηματοδοτική και Εμπορική Πολιτική της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας στα Βαλκάνια: Οι Νομικές Διαστάσεις*, Θεσσαλονίκη: Σάκκουλας.

Σταθάτος, Σ. (2001), *Η Εξέλιξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η Στάση της Ελλάδας*, Αθήνα: Ποταμός.

Stearns, M. (1992), *Περίπλοκες Συμμαχίες. Η Αμερικανική Πολιτική στην Ελλάδα, την Τουρκία και την Κύπρο*, Αθήνα: το Ποντίκι.

Τσάκωνας, Π. (2003), (Επιμ.), *Σύγχρονη Ελληνική Εξωτερική Πολιτική. Μια Συνολική Προσέγγιση, Τόμος Α' και Β'*, Αθήνα: Ι.Σιδέρης.

Υφαντής, Κ. και Ντάλης, Σ. (Επιμ.), (2004), *Η Εξωτερική Δράση και Πολιτική Άμυνας της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, Αθήνα: Ινστιτούτο Αμυντικών Αναλύσεων.

ΣΕΛ2.3-ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να εφοδιάσει τα Στελέχη Επικοινωνίας με επαρκείς γνώσεις σχετικά με τους κανόνες του Διεθνούς Δικαίου που αφορούν κυρίως στις ελληνοτουρκικές σχέσεις, καθώς και σε άλλα επίκαιρα θέματα διεθνούς πολιτικής.

Οι σπουδαστές/τριες μετά τη διδασκαλία του μαθήματος θα είναι εφοδιασμένοι με επαρκείς γνώσεις σχετικά με ζητήματα του Διεθνούς Δικαίου που άπτονται της εξωτερικής πολιτικής της χώρας. Θα είναι επίσης σε θέση να γνωρίζουν νομικές πλευρές βασικών θεμάτων που απασχολούν την ελληνική εξωτερική πολιτική. Οι γνώσεις αυτές είναι απαραίτητες για στελέχη που θα δραστηριοποιηθούν και θα εκπροσωπήσουν την Ελλάδα στο εξωτερικό ή σε διεθνή fora.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- **Ελληνοτουρκικές Σχέσεις**
 - ✓ Διεθνείς Συνθήκες που διέπουν τις διμερείς σχέσεις
 - ✓ Υφαλοκρηπίδα, Αιγιαλίτιδα Ζώνη, Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη
 - ✓ Τουρκικές διεκδικήσεις στο Αιγαίο (Ιμια, γκρίζες ζώνες)
 - ✓ Επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης στο Αιγαίο

- ✓ Ναυτικές ασκήσεις στο Αιγαίο
- ✓ Εναέριος χώρος – FIR
- ✓ Τα στενά του Βοσπόρου / Δαρδανελίων
- ✓ Αποστρατικοποίηση των νησιών του Ανατολικού Αιγαίου
- ✓ Η προσφυγή στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης
- ✓ Μειονότητες και Συνθήκη της Λωζάνης
- **Κυπριακό**
 - ✓ Οι Τούρκοι έποικοι
 - ✓ Η Συνθήκη Εγγύησης
 - ✓ Η ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ. Τελευταίες εξελίξεις
- **Διεθνείς Κρίσεις και Διεθνές Δίκαιο**
 - ✓ Κόσσοβο
 - ✓ Αφγανιστάν
 - ✓ Ιράκ
- **Άλλα θέματα ελληνικού ενδιαφέροντος**
 - ✓ Το ζήτημα της επιστροφής των Μαρμάρων του Παρθενώνα

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Μανωλοπούλου, Βαρβιτσιώτη, Κ. και Ροζάκης, Χ. (Επιμ.), *Η Αποστρατιωτικοποίηση των Ελληνικών Συνόρων*, Αθήνα.

Μπρεδήμας, Α. (2003), *Το Ζήτημα της Νομιμότητας της Αμερικανικής Στρατιωτικής Επέμβασης στο Ιράκ*, (δακτ. κείμενο).

Παπασταυρίδης, Ε. (2004), *Η Χρήση Βίας από τις ΗΠΑ στο Αφγανιστάν κατά το Διεθνές Δίκαιο*. Αθήνα.

Πασαρτζή, Χ. και Οικονομίδης, Κ. (1998), *Το Καθεστώς Αποστρατιωτικοποίησης των Νησιών του Ανατολικού Αιγαίου. Το Νομικό Καθεστώς των Ελληνικών Νησιών του Αιγαίου*, Αθήνα.

Περράκης, Σ. (Επιμ.), (1966), *Το Αιγαίο Πέλαγος και το Νέο Δίκαιο της θάλασσας*, Αθήνα.

Περράκης, Σ. (Επιμ.), (2003), *Αιγαίο. Εξελίξεις και Προοπτικές Επίλυσης των Ελληνοτουρκικών Σχέσεων*, Αθήνα.

Ροζάκης, Χ, *Το Διεθνές Νομικό Καθεστώς του Αιγαίου και η Ελληνοτουρκική Κρίση. Τα Διμερή και τα Διεθνή Θεσμικά Ζητήματα. Οι Ελληνοτουρκικές Σχέσεις 1923 – 1987*, Αθήνα, σελ. 286-452.

Bredimas, A. (2000), *Defensor Pacis* (περιοδικό του Ινστιτούτου Αμυντικών Αναλύσεων / ΥΠΕΘΑ), Αθήνα.

Kariotis, TH. (1997), *Greece and the Law of the Sea*, The Hague.

Syrigos, A. (1998), *The Status of the Aegean Sea According to International Law*, Athens.

ΣΕΛ3-ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΠΕΛΙΟ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΣΕΛ3.1-ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των σπουδαστών/τριών με θέματα οργάνωσης και λειτουργίας των Γραφείων Τύπου και Επικοινωνίας, η ενημέρωσή τους για το ρόλο του εκπροσώπου Τύπου, καθώς και η παρουσίαση της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας - Γενικής Γραμματείας Ενημέρωσης. Το μάθημα ουσιαστικά αποβλέπει στο να προσφέρει στους σπουδαστές/τριες τη δυνατότητα να αποκτήσουν μια σφαιρική και σαφή γνώση του χώρου στον οποίο καλούνται να εργασθούν.

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι σπουδαστές/τριες θα έχουν αποκτήσει τις κατάλληλες γνώσεις και θα έχουν αναπτύξει δεξιότητες που άπτονται του επαγγελματικού προφίλ τους, ώστε η ένταξή τους στο χώρο εργασίας να γίνει κατά τον καλύτερο τρόπο.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- **Καθήκοντα και Αρμοδιότητες ενός Γραφείου Τύπου και Επικοινωνίας**
 - ✓ Οργάνωση
 - ✓ Παρακολούθηση και κάλυψη ΜΜΕ
 - ✓ Σχέσεις με δημοσιογράφους και διαμορφωτές κοινής γνώμης, Ξένες Πρεσβείες, Think Tanks, Ομογενειακές Οργανώσεις και Ομογενειακά ΜΜΕ
 - ✓ Ενημέρωση Κυβερνητικών Υπηρεσιών στην Ελλάδα
 - ✓ Ενημέρωση Ξένων Κυβερνητικών και άλλων φορέων
 - ✓ Εξυπηρέτηση επίσημων και δημοσιογραφικών αποστολών
 - ✓ Διοργάνωση εκδηλώσεων

- ✓ Παρακολούθηση ενημερώσεων, συνεντεύξεων Τύπου, νομοθεσίας στις χώρες διαπίστευσης
- ✓ Ανακοινώσεις Τύπου
- ✓ Ενημερωτικά Δελτία ΓΤΕ
- ✓ Οργάνωση Συνεντεύξεων Τύπου
- ✓ Οργάνωση Κέντρων Τύπου
- ✓ Λειτουργία Διπλωματικής Αποστολής
- **Παρουσίαση της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας - Γενικής Γραμματείας Ενημέρωσης**
 - ✓ Το θεσμικό πλαίσιο: Αρμοδιότητες Διευθύνσεων με ιδιαίτερη έμφαση στις Διευθύνσεις Υπηρεσιών Εξωτερικού και Δημοσίων Σχέσεων
 - ✓ Διάρθρωση, αρμοδιότητες, στελέχωση, οικονομικά θέματα Γραφείων Τύπου Εξωτερικού
- **Ο ρόλος του εκπροσώπου Τύπου**
 - ✓ Παρουσιάσεις από εκπροσώπους δημόσιων και ιδιωτικών φορέων.
 - ✓ Ενημέρωση από ξένους διπλωμάτες και στελέχη επιχειρήσεων για τη δομή και λειτουργία των Γραφείων Τύπου των Οργανισμών τους.

ΣΕΛ3.2-ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να γνωρίσουν οι σπουδαστές/τριες τη σπουδαιότητα του ρόλου των δημοσίων σχέσεων στην άσκηση του επαγγέλματός τους σε ένα απαιτητικό και διαρκώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον.

Οι ειδικοί στόχοι είναι οι σπουδαστές/τριες να μπορούν να σχεδιάζουν, να υλοποιούν και να αξιολογούν προγράμματα Δημοσίων Σχέσεων που απευθύνονται σε «ομάδες» όπως: Μ.Μ.Ε., πολιτικούς, επιχειρηματίες, πολιτιστικούς, εκπαιδευτικούς, θρησκευτικούς, κοινωνικούς φορείς.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Οι Δημόσιες Σχέσεις ως επικοινωνία - Σχέσεις με τα ΜΜΕ και το Διαδίκτυο
- Lobbies
- Δημόσιες Σχέσεις και Κοινή Γνώμη
- Η ανάγκη και η χρήση της έρευνας στις Δημόσιες Σχέσεις
- Το κοινό των Δημοσίων Σχέσεων (publics)
- Χορηγίες
- Προσδιορισμός στόχων. Ειδικός προϋπολογισμός Δημοσίων Σχέσεων. Οργάνωση - Σχεδιασμός Στρατηγικής. Χρονοδιάγραμμα ετήσιου προγράμματος Δημοσίων Σχέσεων. Υλοποίηση προγράμματος. Αξιολόγηση αποτελέσματος
- Παραγωγή ηλεκτρονικού , οπτικοακουστικού υλικού και εντύπων
- Οργάνωση και τήρηση αρχείου
- Οργάνωση διαφόρων εκδηλώσεων (Συνέντευξης Τύπου, Συνεδρίου-Συμποσίου-Ημερίδας, Εκθέσεων, Επίσκεψης-Δεξίωσης-Εγκαίνιων, Επίσκεψης Αξιωματούχων)
- Κώδικας Δεοντολογίας

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Wilcox, D. (2004), *Δημόσιες Σχέσεις. Στρατηγικές και Τεχνικές*, Αθήνα: Ελλην.

Μαγνήσαλης, Κ. (2001), *Δημόσιες Σχέσεις του Δημοσιογράφου*, Αθήνα: Interbooks.

Λύτρας, Π. (1998), *Δημόσιες Σχέσεις στο Δημόσιο Τομέα*, Αθήνα: Interbooks.

Κουτούπης, Θ. (1998), *Δημόσιες Σχέσεις*, Αθήνα: Γαλιλαίος.

Μαγκλιβέρας, Δ. (2001), *Δημόσιες Σχέσεις*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Jefkins, F. (1999), *Δημόσιες Σχέσεις*, Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Baskin, O. (2001), *Δημόσιες Σχέσεις. Το Επάγγελμα και η Άσκηση του*, Αθήνα: Παπαζήσης.

- Seitel, F. (2004), *The Practice of Public Relations*, N.J.: Pearson, Prentice Hall.
- Lloyd, D.B. (1995), *Practical Public Affairs in an Era of Change*, Lanham, MD: University Press of America, 1995
- Goldstein, K.M. (1999), *Interest Groups, Lobbying and Participation in America*, Port Chester, NY: Cambridge University Press.
- Kunczik, M. (1996), *Images of Nations and International Public Relations*, Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Yarrington, R. (1983), *Community Relations Handbook*, London: Longman.
- Cutlip, S.M. (1952), *Effective Public Relations*, New Jersey: Prentice – Hall.
- Rene, A. και Henry, Jr. (2000), *Marketing Public Relations: The How's that Make It Work*, Blackwell Publishing Professional.
- Harris, T.L. (2000), *The Marketer's Guide to Public Relations*, Texere.
- Young, D. (1996), *Building Your Company's Good Name*, Amacom.
- Kotter, J.P. και Heskett, J.L. (2000), *Corporate Culture and Performance*, Maxwell Macmillan International.
- Ewen, S.(1996), *PR: A Social History of Spin*, Basic Books.
- Walker, S. και Marr, J. *Stakeholder Power*, Perseus Pub..
- Grefe, E. και Linsky, M. (1995), *The New Corporate Activism*, McGraw – Hill.
- Cutlip, S.C. (1994), *The Unseen Power: Public Relations: A History (Lea's Communication)*, L. Erlbaum Associates.
- Foster, J. και Corby, L. (1996), *How To Get Ideas*, Berrett - Koehler Publishers.
- Wilcox, D.L. και Lawrence, W.N. (2004), *Public Relations Writing and Media Technique*, Allyn & Bacon.
- Aronson, M., Don Spetner και Ames, C. (2007), *The Public Relations Writers' Handbook*, John Wiley and Sons.

ΣΕΛ3.3-ΕΘΙΜΟΤΥΠΙΑ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να εξοικειώσει τους σπουδαστές/τριες με τις βασικές αρχές της εθιμοτυπικής πρακτικής.

Οι ειδικοί μαθησιακοί στόχοι είναι οι σπουδαστές/τριες να αποκτήσουν τις κατάλληλες κοινωνικές δεξιότητες «διπλωματικής» συμπεριφοράς, ώστε να είναι επαγγελματικά προϊδεασμένοι/ες γύρω από τις καταστάσεις που θα αντιμετωπίσουν στην άσκηση των καθηκόντων τους και στις κοινωνικές τους σχέσεις στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Γενικές αρχές εθιμοτυπίας
- Το προβάδισμα
- Έναρξη και τέλος διπλωματικής αποστολής
- Υποδοχές –Επισκέψεις. Παράσταση-Περιβολή
- Εκδηλώσεις φιλοξενίας. Δεξιώσεις-Γεύματα
- Διπλωματικά προνόμια και ασυλίες
- Διπλωματική αλληλογραφία
- «Σύμβασις της Βιέννης περί των Διπλωματικών Σχέσεων».

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Baldrige, L. (1985), *Complete Guide to Executive Manners*, New York: Rawson Associated.

Candouin, J. (1984), *Guide du Protocole et des Usages*, Paris, Editions Stock.

Mc Caffree, M.J. και Innis, P. (1985), *Protocol, the Complete Handbook of Diplomatic, Official and Social Usage*, Washington: Devon Publishing Company Inc..

Serres, J. (1982), *Manuel Pratique de Protocole*. Paris, Editions de la Bièvre.

ΣΕΛ3.4-ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Το εργαστήριο αυτό αποσκοπεί στην εκπαίδευση των σπουδαστών/τριών στην παραχώρηση τηλεοπτικής και ραδιοφωνικής συνέντευξης σε θέματα της ειδικότητάς τους.

Οι σπουδαστές/τριες θα έχουν εξοικειωθεί με τα ηλεκτρονικά ΜΜΕ, καθώς και με τις τεχνικές παραχώρησης τηλεοπτικής και ραδιοφωνικής συνέντευξης, δεδομένου ότι συχνά τα Στελέχη Επικοινωνίας και Δημοσιότητας κατά τη θητεία τους καλούνται να παραχωρήσουν ή και να συμβάλλουν στη διοργάνωση συνεντεύξεων στα προαναφερθέντα μέσα.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Παρουσίαση από τη Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας – Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης των θεμάτων:

- Ρόλος και λειτουργία των ΜΜΕ
- Καλλιέργεια σχέσεων με εκπροσώπους ΜΜΕ
- Τεχνικές επικοινωνίας με τα ΜΜΕ
- Γλώσσα του σώματος
- Η δομή του λόγου
- Παραχώρηση συνέντευξης σε ηλεκτρονικά ΜΜΕ
- Επικοινωνιακή διαχείριση έκτακτων γεγονότων – κρίσεων

Άσκηση ραδιοφωνικής συνέντευξης και αξιολόγηση αποτελεσμάτων

Άσκηση τηλεοπτικής συνέντευξης και αξιολόγηση αποτελεσμάτων

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Μεταξάς, Α. Ι.Δ. (2001), *Προεισαγωγικά για τον Πολιτικό Λόγο*, Αθήνα: Σάκκουλας.

Ουεϊνραϊτ, Γκ. (1993), *Η Γλώσσα του Σώματος*, Αθήνα: Καστανιώτης.

Pease, A & B, (2004), *The Definitive Book of Body Language*, Orion.

ΣΕΛ3.5-ΣΥΝΤΑΞΗ ΑΡΘΡΩΝ ΑΝΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ POSITION PAPERS ΚΑΙ BULLET POINTS

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Το εργαστήριο αποσκοπεί στην εκμάθηση τεχνικών σύνταξης κειμένων στην ελληνική γλώσσα.

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι σπουδαστές/τριες θα έχουν αναπτύξει δεξιότητες τεχνικών σύνταξης άρθρων, ανασκευαστικών επιστολών, position papers και bullet points με προθεσμία.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

- Τεχνικές σύνταξης άρθρων, ανασκευαστικών επιστολών, position papers και bullet points
 - ✓ Επιλογή θέματος
 - ✓ Καθορισμός παραλήπτη
 - ✓ Ενδεδλεχής έρευνα για συγκέντρωση πληροφοριών
 - ✓ Επιλογή μεγέθους κειμένου
 - ✓ Δομή κειμένου (ανάστροφη πυραμίδα)
 - ✓ Εισαγωγή
 - ✓ Κύριο μέρος
 - ✓ Επίλογος
- Σύνταξη άρθρων, ανασκευαστικών επιστολών, position papers και bullet points και αξιολόγησή τους

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΑΣΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Herschell, G. L. (2000), *On the Art of Writing Copy*. New York: AMACOM.

Himstreet, W.C., Wayne, M.B. και Lehman, C.M. (1995), *Επιχειρησιακές Επικοινωνίες*. Αθήνα: Έλλην.

Wilcox, D.L. (2009), *Public Relations Writing and Media Techniques (Mycommunicationkit)*, Allyn & Bacon.

Χατζησαββίδης, Σ.Α. (1999), *Ελληνική Γλώσσα και Δημοσιογραφικός Λόγος: Θεωρητικές και Ερευνητικές Προσεγγίσεις*. Αθήνα: Gutenberg.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Νάκας, Θ. και Γαβριηλίδου, Ζ. (2005), *Δημοσιογραφία και Νεολογία: Τίτλοι-Ευρήματα για Θέματα - Εκπλήξεις*. Αθήνα: Πατάκης.

Eisenhuth, S. και McDonald, W. (2007), *The Writer's Reader: Understanding Journalism and non-fiction*, Cambridge: Cambridge University Press.

Granato, L. (2002), *Newspaper Feature Writing*. University of New South Wales: University of South Wales Press, in assoc. with Deakin University Press.

Hicks, W., Adams, S. και Gilbert, H. (1999), *Writing for Journalists*. London: Routledge.

Itule, B.D. και Anderson, D.A. (1997), *News Writing and Reporting for Today's Media*. Boston: McGraw-Hil.

Roorbach, B. (Ed.), (2001), *Contemporary Creative non-fiction: the Art of Truth*. New York: Oxford University Press.

Stovall, J.G. (1998), *Writing for the Mass Media*. Boston: Allyn and Bacon.

Yopp, J.J. και McAdams K.C. (1999), *Reaching Audiences: a Guide to Media Writing*. Boston: Allyn and Bacon

ΣΕΔ3.6-ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ: PORTALS, BLOGS ΚΑΙ MEDIA MONITORING

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Το εργαστήριο έχει στόχο να βοηθήσει τους σπουδαστές να δημιουργήσουν και να διαχειριστούν blog (s) το οποίο δημιουργούν για να προβάλλουν και να συζητήσουν το αντικείμενο των σπουδών τους. Στο blog μπορούν να αναρτώνται οι εργασίες των σπουδαστών και καθηγητών, ενδιαφέροντα σχετικά άρθρα από τον ελληνικό τύπο, βιβλιοπαρουσιάσεις, προβληματισμοί των σπουδαστών κ. λπ. Επιπλέον, το εργαστήριο αποσκοπεί στην εξοικείωση των σπουδαστών με βασικά πρακτικά ζητήματα παρακολούθησης περιεχομένου διεθνών ΜΜΕ μέσα από τη γνωριμία των σπουδαστών με νέες τεχνολογίες media monitoring. Τέλος, παρουσιάζονται υποδειγματικές ("BEST PRACTICES") διαδικτυακές παρουσίες χωρών:

(ΣΟΥΗΔΙΑ: www.sweden.se, ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ: www.virtual.finland.fi, ΝΟΡΒΗΓΙΑ: www.norway.info),

αξιόλογες ελληνικές προσπάθειες (<http://grecenow.criticalpublics.com>, www.mediainfo2004.gr),

καθώς και βασικές πηγές πληροφόρησης για ελληνικά θέματα (www.minpress.gr/minpress/en/index/content-glance1_essential_info.htm).

Οι σπουδαστές ενημερώνονται και συζητούν για πρακτικά ζητήματα του επαγγέλματός τους και οργανώνουν εφαρμόζουν τις μέχρι τώρα αποκτηθείσες από τα διάφορα μαθήματα γνώσεις. Επίσης, οι σπουδαστές με τη λήξη του μαθήματος πρέπει να είναι σε θέση να διαχειριστούν και να αναπτύξουν ένα blog σε συνεργασία με ειδικό πληροφορικής καθώς και να έχουν βελτιώσει την ικανότητά τους να αντιλαμβάνονται και να κατανοούν θεμάτων οργάνωσης περιεχομένου ιστοτόπων και

τον τρόπο που αυτοί συνδέονται με στρατηγικές δημόσιας διπλωματίας και nation branding.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

- **Ανάλυση και Παρουσίαση Πληροφοριών**
 - ✓ Μελέτη του προφίλ (περιεχόμενο, ιστορική διαμόρφωση, κοινό, απήχηση, ιδιοκτησιακό καθεστώς, επιρροές στην ροή πληροφοριών) των σημαντικών διεθνών ΜΜΕ
 - ✓ Επισκόπηση Τύπου (Associated Press, Reuters, BBC, International Herald Tribune, Washington Post, Wall Street Journal, Financial Times, The Guardian, Le Monde, El Pais, Die Zeit, FAZ).
- **Παρακολούθηση διεθνών ΜΜΕ**
 - ✓ Γίνεται πρακτική παρακολούθησης διεθνών ΜΜΕ / think tanks και άσκηση στις σχετικές μεθοδολογίες.
- **Έρευνες για την εικόνα της Ελλάδας στα Διεθνή ΜΜΕ και σχετικές μεθοδολογίες**
 - ✓ Αντιλήψεις για την Ελλάδα στα Διεθνή ΜΜΕ και σχετικές έρευνες.
 - ✓ Ειδικά αντικείμενα που αφορούν άμεσα στην αποστολή των Γραμματέων και Συμβούλων Επικοινωνίας στις Αρχές Εξωτερικού.
- **Επικοινωνία μέσω blog**
 - ✓ Δημιουργία blog
 - ✓ Κατηγορίες, Κείμενο, φωτογραφίες, Links
 - ✓ Κύριες επιλογές ενός wordpress blog
 - ✓ Πρόσθεση δημοσιεύσεων και σελίδων
 - ✓ Μορφοποίηση δημοσιεύσεων και σελίδων
 - ✓ Σχόλια, χρήστες
 - ✓ Themes
 - ✓ Statistics - Google analytics
 - ✓ Google adverts

- **Μελέτη portals**

- ✓ Υποδειγματικές διαδικτυακές παρουσίες χωρών
- ✓ Η προσπάθεια GREECE NOW, mediainfo2004
- ✓ Βασικές πηγές πληροφόρησης για ελληνικά θέματα

ΙΙΙ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Διαδίκτυο

www.minpress.gr,

οι ιστοσελίδες των υπό μελέτη ΜΜΕ, www.icp-forum.gr, www.blogspot.gr,

www.greeknewagenda.gr,

www.minpress.gr<http://help.blogger.com/bin/static.py?page=faq.html&hl=el>,

<http://wordpress.com/>, http://www.youtube.com/watch?v=BnploFsS_tY, [www.icp-](http://www.icp-forum.gr)

[forum.gr](http://www.uscpublicdiplomacy.com), www.uscpublicdiplomacy.com

Βασιλική Βουτσή, Τα blogs και η ενημέρωση του κοινού

ΣΕΛ4Α-ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Με το δεδομένο ότι το επίπεδο των σπουδαστών στην αγγλική γλώσσα είναι υψηλό (μέσος όρος βαθμολογίας τους στον εισαγωγικό διαγωνισμό 44/50) το μάθημα αποτελείται από ασκήσεις συγγραφής στην αγγλική γλώσσα ενημερωτικών κειμένων για την Ελλάδα. Το πρώτο μέρος κάθε μαθήματος αφιερώνεται στη μελέτη και συζήτηση συγκεκριμένου υλικού από το οποίο στο δεύτερο μέρος πρέπει κάθε σπουδαστής να παράξει κείμενο 200-300 λέξεων περίπου (προοδευτική αύξηση λέξεων).

Οι σπουδαστές ασκούνται στη χρήση του γραπτού αγγλικού λόγου υπό πραγματικές περιστάσεις αναφορικά με τη συγγραφή δελτίων πληροφόρησης για την Ελλάδα (Factsheets).

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- **Επισκόπηση Πηγών**
 - ✓ Αγγλόγλωσος ελληνικός τύπος / Διαδίκτυο
 - ✓ Αγγλόγλωσο υλικό ΓΓΕ
 - ✓ Αγγλόγλωσο υλικό ΥΠΕΞ
 - ✓ Αγγλόγλωσο υλικό - Αθηναϊκό Πρακτορείο
 - ✓ Αγγλόγλωσο υλικό – Αγγλικός και Αμερικανικός Τύπος για Ελλάδα
- **Σύνταξη καθημερινού Newsletter στο Πρότυπο του GreekNewsAgenda**
 - ✓ Πολιτικά θέματα, Διπλωματία
 - ✓ Οικονομικά Θέματα
 - ✓ Πολιτιστικά Θέματα
 - ✓ Τουρισμός
 - ✓ Έρευνα – Παιδεία, Βιβλίο
- **Σύνταξη μηνιαίου Newsletter στο Πρότυπο του**

www.greekembassy.org/embassy/content/en/Folder.aspx?office=3&folder=198

- ✓ Κύριο Πολιτικό Θέμα
- ✓ Κύριο Οικονομικό Θέμα
- ✓ Feature Stories
- **Συνέντευξη**
 - ✓ Γραπτές απαντήσεις σε εικονική συνέντευξη από δημοσιογράφο προς τον πρέσβη της Ελλάδας
- **Άρθρο**
 - ✓ Συζήτηση φακέλου, Συγγραφή άρθρου για κρίσιμο ελληνικού ενδιαφέροντος ζήτημα.(700 λέξεις)
- **Σύνταξη Επιστολής**
 - ✓ Επιστολή - Πρόσκληση
 - ✓ Φιλική Επιστολή - διευκρινήσεις για ευαίσθητο θέμα
 - ✓ Ανασκευαστική Επιστολή
- **Σύνταξη Factsheet**
 - ✓ Συζήτηση φακέλου, Σύνταξη μινι Factsheet (700 λέξεις)

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Διαδίκτυο: www.minpress.gr,

www.mfa.gr,

www.ekathimerini.com,

www.athensnews.gr,

www.mediainfo2004.gr,

<http://grecenow.criticalpublics.com>,

www.greeknewsagenda.gr

About Greece, About Brand Greece, Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας - Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης, 2006

How To Write A Newsletter (Paperback) by Quick Easy Guides (Author)

How to Write Articles for Newspapers and Magazines, by Dawn B. Sova

Great Answers to Tough Interview Questions by Martin John Yate "(more)

How to Write Better Letters (Penguin Writers' Guides)

ΣΕΛ4B-ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός αυτού του μαθήματος είναι η καλλιέργεια ειδικών γλωσσικών δεξιοτήτων επαγγελματικού τύπου στις συγκεκριμένες γλώσσες σε θέματα που άπτονται των γνωστικών αντικειμένων του Τμήματος.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η επαφή με την ξένη γλώσσα γίνεται:

- Με στρατηγικές ανάπτυξης των γλωσσικών δεξιοτήτων μέσω του προγραμματισμού δραστηριοτήτων, της κατανόησης λήψης αποφάσεων και της επεξεργασίας ιδεών.
- Με περαιτέρω ανάπτυξη των γλωσσικών δεξιοτήτων προφορικής και γραπτής επικοινωνίας επαγγελματικού τύπου (παρουσίαση θέματος, αίτηση, ανακοίνωση, περίληψη, αναφορά, νόμοι, πρακτικά, ενημερωτικά δελτία).
- Με εμβάθυνση και ανάλυση θεματικών αντικειμένων του κύκλου σεμιναρίων εξειδίκευσης και εκπόνηση εργασιών των σπουδαστών/τριών.

III. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Αξιοποιείται η ξενόγλωσση βιβλιογραφία που χρησιμοποιείται για το σύνολο των μαθημάτων του Τμήματος. Η βασική ορολογία για κάθε θεματικό πεδίο αποδελτιώνεται από τον Τύπο και τις Επίσημες Ευρωπαϊκές και Διεθνείς Εκδόσεις και χρησιμοποιείται ως αυθεντικό υλικό προς επεξεργασία. Ταυτόχρονα, χρησιμοποιούνται τα ηλεκτρονικά αρχεία Υπουργείων τα οποία έχουν άμεση σχέση με τα προς μελέτη θέματα, καθώς και οι αντίστοιχοι ευρωπαϊκοί και διεθνείς διαδικτυακοί τόποι.

ΣΕΛ5-ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΔΕΞΕΩΝ

Κατά τη διάρκεια της Ειδικής Φάσης Σπουδών του Τμήματος Στελεχών Επικοινωνίας και Δημοσιότητας θα λάβουν χώρα σειρά διαλέξεων με σκοπό την περαιτέρω γνωσιακή και επαγγελματική εξειδίκευση των σπουδαστών/τριών. Η παρακολούθηση των διαλέξεων είναι υποχρεωτική και οι ώρες διεξαγωγής τους αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του ωρολογίου προγράμματος.

ΣΕΛ5.1-Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΞΕΝΟΥ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΣΚΟΠΟΣ

Η διάλεξη έχει σκοπό να ενημερωθούν οι σπουδαστές/τριες για το ρόλο ενός ξένου ανταποκριτή στην Ελλάδα, τον τρόπο άσκησης του επαγγέλματός του, τη σχέση του με τη Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας και τη Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Το επάγγελμα του ξένου ανταποκριτή στην Ελλάδα
- Οι προτεραιότητες και ανάγκες του
- Οι πηγές του
- Ο ρόλος του στη διεθνή ενημέρωση για την Ελλάδα
- Οι διευκολύνσεις που του παρέχονται από τη Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας – Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης

ΣΕΔ5.2-ΤΑ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της διάλεξης είναι να εφοδιαστούν οι σπουδαστές/τριες με γνώσεις σε ζητήματα στρατηγικής σημασίας για την Ελλάδα, τα οποία θα κληθούν να προβάλλουν στο εξωτερικό κατά τη θητεία τους ως στελέχη Επικοινωνίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Ελληνικός Πολιτισμός με έμφαση στο Νέο Μουσείο της Ακρόπολης
- Εθνική Ενεργειακή Στρατηγική
- Πρόσφατες Ενεργειακές Συμφωνίες
- Ναυτιλία
- Τουρισμός
- Οικονομική παρουσία στα Βαλκάνια
- ΟΠΕ
- Invest in Greece
- Συμμετοχή σε διεθνείς στρατιωτικές – ειρηνευτικές αποστολές
- Τα ελληνικά εξαγωγικά προϊόντα
- Το ανθρώπινο κεφάλαιο στην Ελλάδα

ΣΕΔ5.3-ΘΕΜΑΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑΣ

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της διάλεξης είναι να εφοδιασθούν οι σπουδαστές/τριες με επαρκείς γνώσεις σε ζητήματα της ελληνικής επικαιρότητας που απασχολούν τα ξένα ΜΜΕ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Λαθρομετανάστευση - Άσυλο
- Τρομοκρατία – Ασφάλεια
- Προστασία του Περιβάλλοντος – Διεθνείς υποχρεώσεις

ΣΕΛ5.4-ΘΕΜΑΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της διάλεξης είναι να εφοδιαστούν οι σπουδαστές/τριες με γνώσεις σε ζητήματα που συγκροτούν την εθνική ιδιαιτερότητα της Ελλάδας και να τα συσχετίσουν τόσο με την ευρωπαϊκή κουλτούρα, όσο και με πολιτισμούς άλλων λαών, ώστε τα στελέχη Επικοινωνίας να προβάλλουν πολιτισμικά την Ελλάδα στο εξωτερικό με τον καλύτερο δυνατό τρόπο

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Η συγκρότηση της ελληνικής εθνικής ταυτότητας και η ευρωπαϊκή ιστορική παράδοση
- Η πολιτισμική κληρονομιά της Ελλάδας: αρχαιότητα, μεσαιωνικός ελληνισμός – Βυζαντινή κληρονομιά, λαογραφία, νεότερος ελληνισμός
- Η πολιτική κουλτούρα της Ελλάδας και της δυτικής σκέψης – Διαφορές με πολιτισμούς της Ασίας και της Αφρικής



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ & ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ**



**ΕΘΝΙΚΟ
ΚΕΝΤΡΟ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ &
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (Ε.Σ.Δ.Δ.Α)**

***ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ***

ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ / ΜΑΘΗΜΑ / ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ
<i>ΔΠΣ1</i>	<i>ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΠΟΡΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ</i>	<i>80</i>
ΔΠΣ1.1	ΤΕΧΝΙΚΑ ΔΕΛΤΙΑ, ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ, ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ, ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	40
ΔΠΣ1.2	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΡΓΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ (PROJECT MANAGEMENT)	20
ΔΠΣ1.3	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	20
<i>ΔΠΣ2</i>	<i>ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ</i>	<i>120</i>
ΔΠΣ2.1	ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ	30
ΔΠΣ2.2	ΑΝΑΛΥΣΗ-ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΒΑΣΕΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	30
ΔΠΣ2.3	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	30
ΔΠΣ2.4	ΔΙΑΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ	30
<i>ΔΠΣ3</i>	<i>ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ</i>	<i>40</i>
ΔΠΣ3.1	ΔΙΚΤΥΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΣΥΖΕΥΞΙΣ	20
ΔΠΣ3.2	ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ CLOUD COMPUTING	20
<i>ΔΠΣ4</i>	<i>ΜΑΘΗΜΑΤΑ/ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ</i>	<i>50</i>
ΔΠΣ4.1	ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ	25
ΔΠΣ4.2	ΑΠΟ ΤΑ ΑΝΟΙΧΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΣΤΗΝ ΑΝΟΙΧΤΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	25
<i>ΔΠΣ5</i>	<i>ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ</i>	<i>78</i>
ΔΠΣ5.1	ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	12
ΔΠΣ5.2	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ	16
ΔΠΣ5.3	ΠΟΣΟΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ	30
ΔΠΣ5.4	ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	20
<i>ΔΠΣ6</i>	<i>ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΓΛΩΣΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ</i>	<i>72</i>
ΔΠΣ6.1	ΑΓΓΛΙΚΑ	36
ΔΠΣ6.2	ΓΑΛΛΙΚΑ Ή ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ Ή ΙΤΑΛΙΚΑ Ή ΙΣΠΑΝΙΚΑ	36
ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ		240

ΔΠΣ1-ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΠΟΡΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

ΔΠΣ1.1-ΤΕΧΝΙΚΑ ΔΕΛΤΙΑ, ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ, ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ, ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποσκοπεί στην κατανόηση όλων των φάσεων ενός έργου και την ανάπτυξη σχετικών δεξιοτήτων διαχείρισης του. Θα αναλυθούν τα στάδια από το σχεδιασμό της χρηματοδότησης του, την προκήρυξη, τη κατάρτιση σύμβασης, την παρακολούθηση υλοποίησης και την αξιολόγηση του.

Το μάθημα είναι χωρισμένο σε τέσσερις θεματικές ενότητες.

Η πρώτη ενότητα έχει στόχο την εξοικείωση των σπουδαστών με τη σύνταξη Τεχνικών Δελτίων Έργου και υποέργων. Θα παρουσιασθούν οι διαδικασίες υποβολής και ένταξης έργων καθώς και οι εμπλεκόμενοι φορείς.

Η δεύτερη ενότητα έχει στόχο την εξοικείωση των σπουδαστών με την διατύπωση προτάσεων και τη σύνταξη προκηρύξεων για την υλοποίηση έργων πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών στις υπηρεσίες τους. Ειδικότερα, θα αναπτυχθεί το εθνικό θεσμικό πλαίσιο και οι κοινοτικές οδηγίες και θα αναλυθούν οι βασικοί παράμετροι, οι ενότητες, οι όροι και γενικότερα το περιεχόμενο των προκηρύξεων όλες τις κατηγορίες έργων πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών (π.χ. ΕΣ, Μελέτες, ΟΠΣ, εφαρμογές, εξοπλισμός, δίκτυα, έργα outsourcing, SLA, υπηρεσίες συντήρησης, υπηρεσιών υποστήριξης, συναφείς υπηρεσίες, κ.λ.π). Επίσης, θα αναπτυχθούν και δοθούν τεύχη οδηγιών σύνταξης προκηρύξεων ανά κατηγορίες έργων, τρόποι και μεθοδολογίες προσέγγισης λειτουργικών και τεχνικών προδιαγραφών, τρόποι προσέγγισης αναγκών - απαιτήσεων συστημάτων κ.λ.π.

Η τρίτη ενότητα έχει στόχο την εξοικείωση των σπουδαστών με τη σύνταξη συμβάσεων για την υλοποίηση έργων πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών. Ειδικότερα, θα αναπτυχθεί το θεσμικό πλαίσιο και θα αναλυθούν οι βασικοί παράμετροι, οι ενότητες, οι όροι κλπ που πρέπει να περιέχουν οι συμβάσεις

υλοποίησης όλων των κατηγοριών έργων πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών (π.χ. ΕΣ, Μελετών, ΟΠΣ, εφαρμογών, εξοπλισμού, δικτύων, έργων outsourcing, SLA, υπηρεσιών συντήρησης, υπηρεσιών υποστήριξης, συναφών υπηρεσιών, υπηρεσιών εκπαίδευσης κ.λ.π.). Επίσης, θα δοθούν και αναπτυχθούν οδηγίες σύνταξης των συμβάσεων, ανά κατηγορία έργων.

Η τέταρτη ενότητα έχει στόχο την ανάπτυξη ικανοτήτων για την αξιολόγηση έργων πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών. Ειδικότερα, θα αναπτυχθούν θέματα για τη αξιολόγηση όλων των κατηγοριών έργων πληροφορικής (π.χ. ΕΣΠ, Μελετών, ΟΠΣ, εφαρμογών, εξοπλισμού, δικτύων, outsourcing, SLA, υπηρεσιών συντήρησης, υπηρεσιών υποστήριξης - συναφών υπηρεσιών, κ.λ.π.). Θα αναπτυχθούν όλα τα θέματα σχετικά με μεθόδους και διαδικασίες αξιολόγησης των έργων πληροφορικής, σύμφωνα και με το πλαίσιο του εθνικού θεσμικού πλαισίου, αλλά και των οδηγιών και αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης κ.λ.π..

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1^η ενότητα

- Σύνταξη Τεχνικών Δελτίων Έργου και υποέργων
- Διαδικασίες υποβολής έργων
- Διαδικασίες ένταξης έργων
- Φορείς Διαχείρισης - εμπλεκόμενοι φορείς.

2^η ενότητα

- Παρουσίαση και Ανάπτυξη πρότυπων προκηρύξεων για κάθε κατηγορία έργων πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών
- Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών για εξειδικευμένα θέματα και προβλήματα κατά την σύνταξη προκηρύξεων έργων πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών ανά κατηγορίες έργων που έχουν αναφερθεί
- Μεθοδολογίες και τεχνικές διαστασιολόγησης Έργων Πληροφορικής και Επικοινωνιών (sizing, function points κλπ) για όλα τα έργα ΤΠΕ

3^η ενότητα

- Παρουσίαση και ανάπτυξη προτύπων συμβάσεων για το σύνολο των

κατηγοριών έργων πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών

- Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών για εξειδικευμένα θέματα και προβλήματα κατά την σύνταξη συμβάσεων έργων πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών ανά κατηγορία έργων

4^η ενότητα

- **Διαδικασία – Έγγραφα – Ειδικοί Όροι**
- Ανάπτυξη πρότυπων διαδικασιών ελέγχου δικαιολογητικών υποψήφιων αναδόχων για τα νομικά χαρακτηριστικά τους και τα απαιτούμενα έγγραφα, εξειδικεύσεις, διαφοροποιήσεις κλπ ανά κατηγορία έργων. Ανάπτυξη πρότυπων διαδικασιών τεχνικής αξιολόγησης ελέγχου υποψήφιων αναδόχων για τις παρακάτω κατηγορίες έργων.
- Ανάπτυξη πρότυπων διαδικασιών Αξιολόγησης Οικονομικών Προσφορών
- Αντιμετώπιση Προβλημάτων που ανακύπτουν κατά τις παραπάνω διαδικασίες αξιολόγησης για όλες τις κατηγορίες έργων

Οι κατηγορίες έργων Πληροφορικής που θα παρουσιασθούν στις προηγούμενες ενότητες περιλαμβάνουν επιλεκτικά:

- Επιχειρησιακά Σχέδια – Μελέτες
- Προμήθεια, Εγκατάσταση Εξοπλισμού Πληροφορικής & Βασικού Λογισμικού και Παροχή υπηρεσιών Συντήρησης
- Προμήθεια, Εγκατάσταση Περιφερειακού Εξοπλισμού και Παροχή υπηρεσιών Συντήρησης
- Προμήθεια, Εγκατάσταση Υλικού δικτύων και τηλεπικοινωνιών και Παροχή υπηρεσιών Συντήρησης.
- Προμήθεια, Εγκατάσταση Λοιπού Εξοπλισμού πληροφορικής και Παροχή υπηρεσιών Συντήρησης
- Προμήθεια, Εγκατάσταση Λογισμικού Κοινής χρήσης, Ειδικού λογισμικού και Παροχή υπηρεσιών Συντήρησης
- Παροχή υπηρεσιών Δημιουργίας Τραπεζών Πληροφοριών
- Παροχή υπηρεσιών Εισαγωγής Στοιχείων
- Παροχή υπηρεσιών Ανάπτυξης Λογισμικού Εφαρμογών
- Παροχή Υπηρεσιών Μετάπτωσης Συστημάτων

- Παροχή Συμβουλευτικών υπηρεσιών Έργου Πληροφορικής
- Παροχή υπηρεσιών Εκπαίδευσης
- Παροχή Τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών
- Παροχή Υπηρεσιών Δικτύων VPN

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Berggren, C. και Bengtsson, L. (2004) “Rethinking Outsourcing in Manufacturing: a Tale of Two Telecom Firms”, *European Management Journal*, 22 (2), σελ. 211-223.

Currie, W. (2000) “*The Global Information Society*”. Chichester: Wiley.

Currie, W. και WILLCOCKS, L.P. (1998) “Analysing Four Types of IT Sourcing Decisions in the Context of Size, Client/Supplier Interdependency and Risk Mitigation”. *Information Systems Journal*, 8, σελ. 119-130.

Earl, M.J. (1996) “The Risks of Outsourcing IT, *Sloan Management Review*”, Spring 1996, 26-32.

Kishore, R., Rao, H.R., Nam, K., Rajagopalan, S. και Chaudhury, A. (2003) “A Relationship Perspective on IT Outsourcing”, *Communications of the ACM*, 46 (12), σελ. 87-92

Lacity, M.C. και Hirschheim, R (1993) “*Information Systems Outsourcing*”. New York: Wiley.

Lacity, M.C. και Willcocks, L.P. (1998) “An Empirical Investigation of Information Technology Sourcing Practices: Lessons from Experience”, *MIS Quarterly*, 3, σελ. 363-408.

Lee, J-N., Huynh, M.Q., Kwok, R.C.-W., και PI, S-M. (2003). IT “Outsourcing Evolution: Past, Present and Future”. *Communications of the ACM*, 46 (5) 84-89

<http://www.outsourcing.org/>

Johnson, G. και Scholes, K. (2002), “Exploring Corporate Strategy”, *Prentice Hall*, 6th edition.

Grant, R. (2002), “*Contemporary Strategy Analysis*”, Blackwell , 4th edition.

James, P. (2000), *Μάνατζμεντ Ολικής Ποιότητας*, Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Harvard Business Review για την Αλλαγή, (2003), Αθήνα: Κλειδάριθμος, 2003.

Αρχείο Έργων- Μελέτες ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α.

ΔΠΣ1.2-ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΡΓΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ (PROJECT MANAGEMENT)

Ι.ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός του εργαστηρίου είναι η απόκτηση δομημένης γνώσης σχετικά με τη διαχείριση έργων. Σήμερα, παρατηρείται μια διαρκής τάση για αναδιοργάνωση, ανάπτυξη και εκσυγχρονισμό του δημόσιου τομέα και των υπηρεσιών που παρέχει. Στα πλαίσια αυτά είναι επιτακτική η ανάγκη για διενέργεια μεγάλων έργων πληροφορικής και επομένως και η παρουσία στον δημόσιο τομέα στελεχών με τις απαιτούμενες γνώσεις για την διαχείριση και διοίκηση των έργων αυτών. Κατά τη διάρκεια του μαθήματος αναλύονται όλες οι φάσεις ενός έργου, επιμέρους μέθοδοι προγραμματισμού, το κόστος και οι πόροι που είναι αναγκαίοι αλλά και οι τρόποι διενέργειας των απαιτούμενων ελέγχων. Τα παραπάνω παρουσιάζονται προσαρμοσμένα στις ειδικές συνθήκες που επικρατούν σε ένα έργο πληροφορικής προορισμένο για το δημόσιο τομέα

Στόχος του εργαστηρίου είναι κατανόηση των μεθοδολογιών και τεχνικών διοίκησης έργου και η εξοικείωση των σπουδαστών με το σχεδιασμό, τον έλεγχο και την παρακολούθηση έργου μέσω του εργαλείου MS- Project.

Ειδικότεροι στόχοι:

Οι σπουδαστές μετά το τέλος των μαθημάτων θα πρέπει:

- να γνωρίζουν τις βασικές αρχές της Διοίκησης Έργου,
- να μπορούν να σχεδιάζουν και να προγραμματίζουν τις επιμέρους δραστηριότητες έργων Πληροφορικής,
- να επιμερίζουν, να αναθέτουν και να ορίζουν χρονικά τα επιμέρους τμήματα ενός έργου Πληροφορικής
- να παρακολουθούν, να ελέγχουν και να διορθώνουν την πορεία υλοποίησης
- να εκπονούν αναφορές σχετικά με την εξέλιξη του έργου Πληροφορικής

- να γνωρίζουν τις δυνατότητες και τους περιορισμούς και να χειρίζονται επαρκώς το ανάλογο εργαλείο Microsoft Project.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

- **Εισαγωγή στη Διαχείριση Έργου**
 - ✓ Σχετικοί ορισμοί και έννοιες, χαρακτηριστικά έργου, κατηγορίες αποφάσεων που
 - ✓ αφορούν τη διαχείριση έργων
 - ✓ Στόχοι και κανόνες διαχείρισης έργων
 - ✓ Έναρξη, επιλογή και προσδιορισμός στοιχείων έργου
 - ✓ Στάδια του κύκλου ζωής ενός έργου
 - ✓ Οργάνωση και ανάπτυξη έργου
 - ✓ Διοίκηση και Διαχείριση έργου στην Ελλάδα : Δημόσιος τομέας και προγραμματισμός έργων
- **Προγραμματισμός**
 - ✓ Στόχοι και περιορισμοί για την ανάπτυξη ενός έργου πληροφορικής
 - ✓ Προσδιορισμός δραστηριοτήτων
 - ✓ Περιοδικές δραστηριότητες
 - ✓ Περιορισμοί δραστηριοτήτων
 - ✓ Ορόσημα
 - ✓ Σχέσεις Δραστηριοτήτων
 - ✓ Εκτίμηση διάρκειας και απαιτούμενων πόρων για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων του έργου
- **Μέθοδοι χρονικού προγραμματισμού έργων**
 - ✓ Χρονοπρογραμματισμός
 - ✓ Ανάπτυξη δικτύου έργου
 - ✓ Μέθοδος Κρίσιμου Δρόμου (Critical Path Method – CPM)
 - ✓ Δικτυωτή Ανάλυση PERT
 - ✓ Διάγραμμα Gantt,
- **Διαχείριση Πόρων**
 - ✓ Εισαγωγή πόρων

- ✓ Ημερολόγια έργου, πόρων, δραστηριοτήτων
- ✓ Τύποι εργασίας
- ✓ Διαθεσιμότητα πόρων
- ✓ Κόστη πόρων
- ✓ Κατανομή πόρων σε δραστηριότητες
- ✓ Τεχνικές Εξομάλυνσης
- **Κόστος και χρήση Πόρων έργου πληροφορικής**
 - ✓ Άμεσο, έμμεσο και συνολικό κόστος έργου
 - ✓ Κόστος /Χρόνος,
Χρονική κατανομή κόστους έργου
 - ✓ Συμπίεση χρονικής διάρκειας δραστηριοτήτων
- **Πληροφοριακό Σύστημα Έργου**
 - ✓ Ροή και Επίπεδα Πληροφόρησης
 - ✓ Εκθέσεις
 - ✓ Αναφορές / Εκτυπώσεις
 - ✓ Παραγωγή Αναφορών Προόδου και Απόδοσης Έργου
- **7. Έλεγχος Έργου**
 - ✓ Τεχνικές παρακολούθησης του Έργου
 - ✓ Δείκτες Απόδοσης Χρονοδιαγράμματος
 - ✓ Δείκτες Απόκλισης Κόστους
 - ✓ Δείκτες Απόδοσης προϋπολογισμού
 - ✓ Η μεθοδολογία της παραγόμενης αξίας έργου
 - ✓ Ενδιάμεσες αναφορές έργου
- **Ειδικά θέματα Έργου**
 - ✓ Αναλυτικός και Συνθετικός Προγραμματισμός Έργων
 - ✓ Οργάνωση έργου σε φάσεις
 - ✓ Διαχείριση πολλαπλών έργων
 - ✓ Πολυκριτηριακή αξιολόγηση
 - ✓ Διοίκηση ολικής ποιότητας στη διαχείριση έργου
 - ✓ Μέθοδοι αξιολόγησης έργων
 - ✓ Οικονομοτεχνικές Τεχνικές,

- **Άσκηση / Πράξη: Εργασίες, Ασκήσεις**
- **Εργαστήριο: Λογισμικό MsProject**

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Rory, B. (Πρόλογος Σέργιος Λαμπρόπουλος), (2002), *Διαχείριση Έργου (Project Management – Τεχνικές Σχεδιασμού και Ελέγχου*, Αθήνα: ΚΡΙΤΙΚΗ, 1^η έκδοση.
- Davis, T. (2003), *The Relationship Manager: the Next Generation of Project Management*. Burlington: Gower Publishing Company.
- Heerkens, G.R. (2002), *Project Management*. New York : McGraw-Hill.
- Hallows, J. (1998), *Information Systems Project Management: How to Deliver Function & Value in Information Technology Projects*, New York: AMACOM.
- Levine, H.A.(2002), *Practical Project Management: Tips, Tactics, and Tools*”, New York : John Wiley & Sons Inc..
- Lewis, J.P. (2001), *Project Planning, Scheduling and Control : a Hands-On Guide to Bringing Projects in on Time on Budget*, 3rd ed. Toronto : McGraw-Hill.
- Taylor, J. (2004), *Managing Information Technology Projects: Applying Project Management Strategies to Software, Hardware, and Integration Initiatives*”, New York: AMACOM.
- Cleland D.I. και Ireland L.R. (2002), *Project Management*, McGraw Hill.
- Martin P. και Tate K. (2001), *Getting Started in Project Management*, Wiley.
- PMI Standards Committee (2004), *A Guide to the Project Management Body of Knowledge*.
- Phillips, J. (2002), *IT Project Management – On Track from Start to Finish*.
- Project Management Institute, (2004), *A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK Guide) third edition*.
- Project Management Institute, (2006), *Οδηγός Βασικών Γνώσεων στη Διοίκηση Έργων*, Μετάφραση Δ. Εμίρης, Αθήνα: Παπασωτηρίου.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

<http://www.pmimg.org>

<http://graziadio.pepperdine.edu/hall/quantcity/index.htm>

<http://www.pmforum.org/prof/natorgeu.htm>

<http://www.stthomas.edu/irt/Projects/Management/PlanningManual.htm>

Project Management Institute (PMI) -Risk Specific Interest Group

website: www.risksig.com

Society for Risk Analysis (SRA), website: www.sra.org

ΔΠΣ1.3-ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση και συγκριτική ανάλυση στοιχείων που αφορούν τη βέλτιστη μορφή οργάνωσης και λειτουργίας Μονάδων Πληροφορικής και Δομών Υποστήριξης Ολοκληρωμένων Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών σε σχέση με την παρούσα κατάσταση οργάνωσης και λειτουργίας των Μονάδων Πληροφορικής στη Δημόσια Διοίκηση καθώς επίσης και η ανάδειξη στρατηγικών διοίκησης και ανάπτυξης του προσωπικού τους.

- Η αντιμετώπιση θεμάτων υπηρεσιακών δομών, τρόπους οργάνωσης αντίστοιχων Υπηρεσιών χωρών της Ε.Ε.
- Η αντιμετώπιση θεμάτων ενσωμάτωσης νέων τεχνολογιών πληροφορικής
- Η ανάδειξη θεμάτων ασφάλειας και η σημασία τους για τα σύγχρονα πληροφοριακά συστήματα, διαδικασίες ασφάλειας πληροφοριακών συστημάτων που πρέπει να εφαρμόσουν οι Μονάδες Πληροφορικής,
- Η κατανόηση θεμάτων διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού, περιγραφές των θέσεων εργασίας, θέματα υγιεινής και ασφάλειας του προσωπικού κλπ.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

A. Οργάνωση

- **Αρχές Οργάνωσης των Μονάδων Πληροφορικής**
 - ✓ Θέματα Ασφαλείας Μονάδων Πληροφορικής
 - ✓ Απαιτήσεις Κτιριακών Υποδομών
 - ✓ Συνθήκες Εργασίας
- **Οργάνωση των Μονάδων Πληροφορικής στην Ελλάδα**
 - ✓ Νομικό και Διοικητικό Περιβάλλον των ΜΟ.ΠΛΗ.
 - ✓ Προβλήματα – Ελλείψεις
- **Διεθνείς Πρακτικές Οργάνωσης και Λειτουργίας Μονάδων Πληροφορικής και Μονάδων Υποστήριξης Οριζόντιων Υπηρεσιών(Μ. Βρετανία, Γαλλία, Βέλγιο, Ε.Ε.)**
 - ✓ Διεθνής Τάσεις και Προοπτικές
 - ✓ Οι Μονάδες Πληροφορικής στη Μεγάλη Βρετανία
 - ✓ Οι Μονάδες Πληροφορικής στη Γαλλία
 - ✓ Οι Μονάδες Πληροφορικής στο Βέλγιο
 - ✓ Οι Μονάδες Πληροφορικής στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή
- **Μέθοδοι -Τεχνικές - Εργαλεία**
 - ✓ Μέθοδοι – Τεχνικές – Εργαλεία για την Αντιμετώπιση Έκτακτων Περιστατικών
 - ✓ Μέθοδοι – Τεχνικές – Εργαλεία για την Διαχείριση Σύνθεσης Εξοπλισμού
 - ✓ Μέθοδοι – Τεχνικές – Εργαλεία για τον Σχεδιασμό Εγκατάστασης και Αποδοχής Η/Υ
 - ✓ Μέθοδοι – Τεχνικές – Εργαλεία για την Διαχείριση της Ασφάλειας
 - ✓ Δοκιμών Λειτουργικότητας

B. Διοίκηση

- **Διοίκηση Ηγεσίας**
 - ✓ Ο ρόλος της ηγεσίας για την επίτευξη στρατηγικής αλλαγής
 - ✓ Ηγεσία και διαχείριση πολιτικής κουλτούρας
 - ✓ Ηγεσία και διαχείριση ανθρώπινων πόρων

- **Διοίκηση Ποιότητας (mostly incremental change + occasionally radical)**

- ✓ Η συνεχής βελτίωση ως μηχανισμός ευελιξίας για τον οργανισμό
- ✓ Συνεχής βελτίωση και προσαρμοστική κουλτούρα
- ✓ Συνεχής μάθηση και εκπαίδευση

ΙΙΙ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αρχείο Έργων ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α.

ΔΠΣ2-ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ
ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΔΠΣ2.1-ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η συστηματική μελέτη των επιχειρησιακών συστημάτων (Business Systems) και διαδικασιών και καταγραφή των λειτουργικών αναγκών των φορέων της δημόσιας διοίκησης ώστε να καθοδηγείται η ανάπτυξη ή βελτίωση των Πληροφοριακών τους συστημάτων.

Το μάθημα αυτό είναι χωρισμένο σε δύο θεματικές ενότητες:

Στόχος πρώτης ενότητας είναι η ανάλυση και κατανόηση των επιχειρησιακών συστημάτων, μηχανισμών και διαδικασιών του δημόσιου τομέα καθώς και η αναγνώριση και ο εντοπισμός προβλημάτων που μπορούν να αντιμετωπιστούν από υπολογιστικά πληροφοριακά συστήματα (computer-based information systems). Η συστηματική μελέτη και μορφοποίηση τέτοιων προβλημάτων ώστε να καθοδηγείται η ανάπτυξη ή βελτίωση των σχετικών συστημάτων και η αναγνώριση και καταγραφή απαιτήσεων από διάφορους χρήστες και φορείς που επηρεάζονται από την ανάπτυξη τέτοιων πληροφοριακών συστημάτων αποτελεί επίσης έναν από τους βασικούς στόχους. Στα πλαίσια της ενότητας παρουσιάζονται αφενός οι μέθοδοι και τεχνικές που υποβοηθούν το σχεδιασμό πληροφοριακών συστημάτων και αφετέρου οι μεθοδολογικές προσεγγίσεις που μπορεί να επιλεγούν για την ανάπτυξή τους.

Στόχος της δεύτερης ενότητας είναι να εισάγει τους σπουδαστές στις έννοιες, τις δεξιότητες, μεθοδολογίες και τεχνικές, εργαλεία και προοπτικές που είναι απαραίτητες για την επιτυχή υλοποίηση και ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων στο Δημόσιο Τομέα. Εξετάζεται ο εννοιολογικός και λογικός σχεδιασμός πληροφοριακών συστημάτων και οι τεχνικές που τον υποστηρίζουν καθώς και οι εναλλακτικές προσεγγίσεις για την υλοποίηση και ένταξη νέων πληροφοριακών

συστημάτων στο δημόσιο τομέα. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ανάλυση των λόγων που έχουν οδηγήσει στην ανάπτυξη επιτυχημένων συστημάτων ή αντίστροφα σε προβλήματα κατά την υλοποίηση, με βάση την ελληνική και διεθνή εμπειρία στο δημόσιο τομέα.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1^η ενότητα

- **Το πληροφοριακό σύστημα ως «Σύστημα Ανθρώπινης Δραστηριότητας»**
 - ✓ Ρόλος των πληροφοριακών συστημάτων στους δημόσιους οργανισμούς
 - ✓ Η σύνθετη και συστημική φύση των προβλημάτων στο δημόσιο τομέα
 - ✓ Συστήματα ανθρώπινης δραστηριότητας – σημασία της ολιστικής αντιμετώπισης των προβλημάτων
 - ✓ Προσδιορισμός «προβληματικής κατάστασης» και αποτύπωσή της σε «πλούσια εικόνα»
 - ✓ Αναγνώριση των εμπλεκόμενων φορέων – ρόλοι, απόψεις, διαμάχες
- **Φάσεις της ανάλυσης πληροφοριακών συστημάτων**
 - ✓ Διερευνητική μελέτη – προσδιορισμός των επιθυμητών λύσεων
 - ✓ Μελέτη σκοπιμότητας – αποτίμηση των προτεινομένων λύσεων (σε οργανωσιακούς, τεχνολογικούς και οικονομικούς όρους)
 - ✓ Ανάλυση απαιτήσεων
 - τεχνικές συλλογής απαιτήσεων – συνεντεύξεις, ερωτηματολόγια, παρατήρηση
 - προβλήματα κατά την ανάλυση απαιτήσεων σε φορείς του δημοσίου
 - τεχνικές ανάλυσης και απεικόνισης απαιτήσεων – UML, διαγράμματα ροής δεδομένων
- **Διαδικασίες της ανάλυσης**
 - ✓ Αποτύπωση και τεκμηρίωση των φάσεων της ανάλυσης
 - ✓ Ο ρόλος του αναλυτή: πότε πρέπει να λειτουργεί ως «ειδικός» και πότε ως «ενδιάμεσος»
 - ✓ Συμμετοχή των εμπλεκόμενων φορέων στην ανάλυση (σημασία, προϋποθέσεις, προσδοκίες, διαμάχες, ιδιαιτερότητες του δημόσιου τομέα)

- ✓ Διεθνής εμπειρία από την ανάλυση πληροφοριακών συστημάτων στο δημόσιο τομέα (μελέτες περίπτωσης)

2^η ενότητα

- **Λογικός σχεδιασμός πληροφοριακών συστημάτων**
 - ✓ Γιατί δεν επαρκεί η τεχνολογία λογισμικού – η σημασία θεώρησης του συνολικού συστήματος
 - ✓ Σχεδιασμός Βάσεων Δεδομένων και Αρχείων
 - ✓ Σχεδιασμός Φορμών, Αναφορών και Διεπαφών
 - ✓ Σχεδιασμός κατανεμημένων συστημάτων και συστημάτων Διαδικτύου
- **Τεχνικές σχεδιασμού συστημάτων**
 - ✓ Αντικειμενοστραφής σχεδιασμός με χρήση UML
 - ✓ Συνοπτική παρουσίαση και αξιολόγηση εναλλακτικών/ συμπληρωματικών διαγραμματικών τεχνικών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στο σχεδιασμό, όπως διάγραμμα ροής δεδομένων (data flow diagrams), λεξικό δεδομένων (data dictionary), διαγράμματα οντοτήτων-συσχετίσεων (entity-relationship diagrams)
- **Υλοποίηση και ένταξη νέων πληροφοριακών συστημάτων στο δημόσιο τομέα**
 - ✓ Επιλογή προσέγγισης για την υλοποίηση του πληροφοριακού συστήματος: εναλλακτικές προσεγγίσεις για την υλοποίηση συστημάτων και παράγοντες που επηρεάζουν την προσέγγιση
 - ✓ Εκπαίδευση και υποστήριξη χρηστών
 - ✓ Ανάπτυξη ή εξωτερική ανάθεση;
 - ✓ Τύποι και κόστος συντήρησης πληροφοριακών συστημάτων
 - ✓ Παράγοντες επιτυχίας και λόγοι αποτυχίας πληροφοριακών συστημάτων του δημόσιου τομέα στην πράξη
 - ✓ Η διεθνής εμπειρία ανάπτυξης πληροφοριακών συστημάτων του δημόσιου τομέα – συμπεράσματα από θετικές και αρνητικές εμπειρίες σε μελέτες περίπτωσης
 - ✓ Η ελληνική εμπειρία (μελέτες περίπτωσης – μπορεί να γίνει ως εργασία)
- **Αξιολόγηση πληροφοριακών συστημάτων στο δημόσιο τομέα**
 - ✓ Κατηγορίες και προσεγγίσεις αξιολόγησης

- ✓ Πώς και πότε πρέπει να γίνεται η αποτίμηση συστημάτων
- ✓ Συμμετέχοντες στην αποτίμηση συστημάτων στο δημόσιο τομέα – ρόλοι και υπευθυνότητες
- **Εναλλακτικές προσεγγίσεις και μεθοδολογίες για την ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων**
 - ✓ Κύκλος ζωής συστήματος
 - ✓ Κριτική του κύκλου ζωής (γιατί επικράτησε, προβλήματα που παρουσιάζει για την υλοποίηση σύγχρονων πληροφοριακών συστημάτων)
 - ✓ Μεθοδολογίες ανάπτυξης συστημάτων (π.χ., ανάπτυξη αρχετύπου, μεθοδολογία ευμετάβλητων συστημάτων, συμμετοχική θεώρηση και ETHICS, Multiview) και κριτήρια επιλογής μεθοδολογίας.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ/ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

Κιουντούζης, Ε. (2000) *Μεθοδολογίες Ανάλυσης και Σχεδιασμού Πληροφοριακών Συστημάτων*, Αθήνα: Μπένου.

Avgerou, C. και Cornford, T. (1998), *Developing Information Systems: Concepts, Issues and Practice*, Macmillan.

Checkland, P. και Scholes, J. (1999), *Soft Systems Methodology in Action*, Wiley.

Checkland, P. (1981), *Systems Thinking, Systems Practice*, Wiley.

Flynn, D. (1998), *Information Systems Requirements: Determination and Analysis*, McGraw-Hill.

Maciaszek, L.A. (2001), *Requirements Analysis and Systems Design*, Addison Wesley.

Avgerou, C. και Cornford, T. (1998), *Developing Information Systems: Concepts, Issues and Practice*, Macmillan.

Avison, D. και Fitzgerald, G. (1995), *Information Systems Development*, McGraw Hill.

Hoffer, J.A., Joey, F.G., Valacich, J.S. (2005), *Modern Systems Analysis and Design: International Edition*, Prentice Hall.

Vidgen, R., Avison, D., Wood, B. και Wood-Harper, T. (2002), *Developing Web Information Systems*, Butterworth-Heinemann.

Walsham, G. (1993), *Interpreting Information Systems in Organizations*, Wiley.

Ambler, S.W. (2003), *Agile Modeling – Effective Practices for Extreme Programming and the Unified Process*, Wiley & Sons.

Langer, A.M. (2008), *Analysis and Design of Information Systems*, Springer, 2008.

Podewski, H. (2005), *UML for the IT Business Analyst: A Practical Guide to Object-Oriented Requirements Gathering*, Thompson Course Technology.

Integrated DEFinition Methods, www.idef.com

OMG, www.omg.org

Agile Modeling, Effective Practises for Modeling and Documentation, www.agilemodeling.com

ΔΠΣ2.2-ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΒΑΣΕΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των σπουδαστών με τις βασικές αρχές ανάλυσης, σχεδιασμού και διαχείρισης βάσεων δεδομένων καθώς και με τις επικρατέστερες τεχνολογίες και πρακτικές που εφαρμόζονται στα σύγχρονα Συστήματα Διαχείρισης Βάσεων.

Στόχος του μαθήματος είναι να γνωρίσουν οι σπουδαστές τις βασικές αρχές ανάλυσης, σχεδιασμού και διαχείρισης ενός σχεσιακού συστήματος βάσεων δεδομένων (ΣΔΒΔ).

Ειδικότερα:

- Να κατανοήσουν σε εννοιολογικό και λογικό επίπεδο τις βασικές αρχές μοντελοποίησης δεδομένων και τις συνήθειες τεχνικές σχεδιασμού και ανάπτυξης βάσεων δεδομένων.
- Να γνωρίσουν τα αντικείμενα που απαρτίζουν ένα σύστημα διαχείρισης βάσεων δεδομένων και τον τρόπο που μπορούν να τα χρησιμοποιήσουν για την οργάνωση και διαχείριση των δεδομένων τους.
- Να εξοικειωθούν με την επικοινωνία και τη διαχείριση δεδομένων σε μια σχεσιακή Βάση Δεδομένων με τη χρήση της Structured Query Language (SQL).
- Να έλθουν σε επαφή με τις επιπλέον δυνατότητες διαχείρισης δεδομένων που προσφέρουν οι συναρτησιακές γλώσσες - επεκτάσεις της SQL και ειδικότερα η PL\SQL.
- Να έλθουν σε επαφή με πιο γνωστά εμπορικά και open-source συστήματα διαχείρισης βάσεων δεδομένων που χρησιμοποιούνται σήμερα στα πληροφοριακά συστήματα.
- Να γνωρίσουν ειδικές κατηγορίες και χρήσεις βάσεων δεδομένων που επεκτείνουν τη βασική τεχνολογία των σχεσιακών βάσεων δεδομένων (αποθήκες δεδομένων, αντικειμενοστρεφείς, χωροχρονικές, διαδικτυακές, κτλ).

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

- **Βασικές Αρχές Σχεδιασμού Βάσεων Δεδομένων**
 - ✓ Εισαγωγή στις ΒΔ - Βασικές έννοιες – Ιστορική Αναδρομή
 - ✓ Δομή και βασικές λειτουργίες ενός Συστήματος Διαχείρισης Βάσεων Δεδομένων
 - ✓ Εννοιολογική μοντελοποίηση δεδομένων - Μοντέλο Οντοτήτων Συσχετίσεων
 - ✓ Λογική μοντελοποίηση δεδομένων – Σχεσιακό Μοντέλο.

- **Υλοποίηση και διαχείριση Συστημάτων Βάσεων Δεδομένων**
 - ✓ Η γλώσσα SQL – Εισαγωγή, βασικές διαδικασίες διαχείρισης και εξασφάλισης ενός ΣΔΒΔ
 - ✓ Η γλώσσα SQL – Ορισμός Επερωτήσεων για την αναζήτηση δεδομένων
 - ✓ Η γλώσσα SQL – DML εντολές για την επεξεργασία δεδομένων
 - ✓ Η γλώσσα SQL – DDL εντολές για τη δημιουργία πινάκων και όψεων.
 - ✓ Βασικές διαδικασίες διαχείρισης και ασφάλειας χρηστών σε ένα ΣΔΒΔ.
- **Συναρτησιακή γλώσσα PL/SQL ως επέκταση της SQL**
 - ✓ Παρουσίαση και επεξήγηση χρήσης της PL/SQL
 - ✓ Υποστηριζόμενες Δομές της γλώσσας – Δομές ελέγχου και επανάληψης
 - ✓ Προγραμματισμός σε PL/SQL – Χρήση της SQL σε τμήματα PL\SQL
 - ✓ Μηχανισμοί λαθών, δημιουργία συναρτήσεων και σκανδαλιστών (triggers).
- **Κατηγορίες Συστημάτων Βάσεων Δεδομένων**
 - ✓ Εμπορικά και open-source συστήματα Βάσεων δεδομένων
 - ✓ Εξειδικευμένες κατηγορίες συστημάτων βάσεων δεδομένων - αποθήκες δεδομένων, αντικειμενοστρεφείς, χωροχρονικές, διαδικτυακές, ενσωματωμένες ΒΔ.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ullman, J.D. και Widom, J. (2008), *Βασικές Αρχές για τα Συστήματα Βάσεων Δεδομένων*, Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Elmasri, R. και S.B.Navathe, S.B. και Wesley, A. (2004), *Fundamentals of Database Systems*, Fourth Edition.

Silberschatz, A., Korth, H.F. και Sudarshan, S. (2003), *Συστήματα Βάσεων Δεδομένων. Η Πλήρης Θεωρία των Βάσεων Δεδομένων*, Αθήνα: Εκδόσεις Γκιούρδα.

Ramakrishnan, R. και Gehrke, J. (2002), *Συστήματα Διαχείρισης Βάσεων Δεδομένων, Τόμος Α' και Β'*, Αθήνα: Εκδόσεις Τζιόλα.

Connolly, T.M., Begg, C.E. και Wesley, A., *Database Systems: A Practical Approach to Design, Implementation and Management*.

http://www.amazon.com/Database-Systems-Practical-Implementation-Management/dp/0321523067/ref=sr_1_3?ie=UTF8&s=books&qid=1276062650&sr=1-3-#

Molina, H.G., Ullman, J.D. και Widom, J. *Database Systems: The Complete Book (2nd Edition)*, Prentice Hall.http://www.amazon.com/Database-Systems-Complete-Book-2nd/dp/0131873253/ref=sr_1_4?ie=UTF8&s=books&qid=1276062650&sr=1-4-#

B001IQXEHQ

Elmasri, R., Navathe, S. και Wesley, A. *Fundamentals of Database Systems* (6th Edition).

Hotka, D. *Oracle SQL Developer Handbook*, McGraw-Hill Education

McLaughlin, M. *Oracle Database 11g PL/SQL Programming*, Osborne ORACLE Press Series.

ΔΠΣ2.3-ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός του εργαστηρίου είναι η βελτίωση των γνώσεων και η ανάπτυξη των ικανοτήτων των συμμετεχόντων για την αποτελεσματική εφαρμογή έργων αποτύπωσης διαδικασιών στην Δημόσια Διοίκηση με βάση τα υφιστάμενα πλαίσια και οδηγίες της Ε.Ε. Ειδικότερα, οι εκπαιδευόμενοι θα είναι σε θέση μετά το τέλος του προγράμματος να αναλύουν και να αποτυπώνουν διαδικασίες που διατρέχουν οριζόντια μία Δημόσια Υπηρεσία, αξιοποιώντας κατάλληλα μεθοδολογίες μοντελοποίησης. Επίσης, θα μάθουν να χειρίζονται κατάλληλο λογισμικό για την υποστήριξη της συστηματικής αποτύπωσης επιχειρησιακών διαδικασιών. Τέλος, θα γίνεται συσχέτιση των λειτουργιών και διαδικασιών που αναλύονται αναφορικά με τη

συνεισφορά τους στην επίτευξη των στόχων του φορέα (στοχοθεσία), θα αξιολογείται η ποιότητά τους και ο βαθμός συνεισφοράς τους και θα ανασχεδιάζονται με στόχο να ενσωματώνουν τις ΤΠΕ και να βελτιώνουν τη συνολική απόδοση.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

1η Ενότητα

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

- Πλαίσιο Διαλειτουργικότητας
- Μοντέλο Τεκμηρίωσης για την αποτύπωση των Διαδικασιών
- Εφαρμογή του Πλαισίου Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης στο Υπουργείο Εσωτερικών.
- Πλοήγηση στο ληξιαρχείο διαλειτουργικότητας του Ερμή

2η Ενότητα

- ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΕΣ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ
- Μεθοδολογίες αποτύπωσης διαδικασιών, χάρτες διαδικασιών (Process map), διαγράμματα ροής δεδομένων Data Flow Diagrams.
- Η σημειογραφία της μοντελοποίησης επιχειρησιακών διαδικασιών (Business Process Modeling Notation/BPMN)
- Παρουσίαση λογισμικού μοντελοποίησης και μεθοδολογίας BPMN.

3η Ενότητα

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΝΑΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

- Στοχοθεσία Ν.3032. Δείκτες παρακολούθησης επίτευξης στόχων. Συνεισφορά επιμέρους λειτουργιών στην επίτευξη των στόχων. Διαδικασίες αυτοαξιολόγησης επίτευξης των στόχων. Εξασφάλιση ποιότητας παρεχόμενων υπηρεσιών:

- Αξιολόγηση της στρατηγικής και αρχιτεκτονική των διαδικασιών με την χρήση του κατάλληλου λογισμικού . Εισαγωγή κατάλληλων μετρικών για τις διαδικασίες
- Ο προγραμματισμός του έργου ανασχεδιασμού και η κατανόηση των χαρακτηριστικών του με την χρήση του κατάλληλου λογισμικού.
- Η καινοτομική διάσταση του ανασχεδιασμού με την χρήση κατάλληλου λογισμικού.

4η Ενότητα

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΝΑΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

- Δημιουργία και επανακαθορισμός ρόλων στην νέα κατάσταση και η σημασία του ανθρώπινου παράγοντα με την χρήση λογισμικού.
- Αποτίμηση και αξιολόγηση του ανασχεδιασμού με χρήση κατάλληλου λογισμικού

5η ενότητα

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΑΝΑΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

- Ολοκληρωμένη ανάλυση μελέτης περίπτωσης ανασχεδιασμού επιχειρησιακών διαδικασιών στην Δημόσια Διοίκηση με την χρήση κατάλληλου λογισμικού.

ΙΙΙ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ/ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

www.e-gif.gov.gr: Πλαίσιο Παροχής υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Πρότυπα διαλειτουργικότητας.

ΔΠΣ2.4-ΔΙΑΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η συστηματική παρουσίαση των δυνατοτήτων διαλειτουργικότητας των Πληροφοριακών Συστημάτων και η παρουσίαση αρχιτεκτονικών και εργαλείων που ενισχύουν τη διαλειτουργικότητα. Παρουσίαση της γλώσσας προγραμματισμού JAVA, της XML και τεχνολογιών που χρησιμοποιούνται για την ανάπτυξη εφαρμογών στο WEB.

- Παρουσίαση Αρχών Διαλειτουργικότητας
- Παρουσίαση Πλαισίου Διαλειτουργικότητας
- Τεχνολογίες και εργαλεία ανάπτυξης εφαρμογών σε JAVA
- Τεχνολογίες ανάπτυξης πληροφοριακών συστημάτων στο WEB
- Τεχνολογίες που υποστηρίζουν τη διαλειτουργικότητα μεταξύ πληροφοριακών συστημάτων και εφαρμογών

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

A. Αρχές και Πλαίσιο Διαλειτουργικότητας

1^η ενότητα

Επίπεδα Διαλειτουργικότητας (τεχνική διαλειτουργικότητα, επιχειρησιακή διαλειτουργικότητα, εννοιολογική διαλειτουργικότητα). Ανοικτά Πρότυπα. Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Διαλειτουργικότητας (European Interoperability Framework). Πλαίσια Μεταδεδομένων: DublinCore, Metadata Object Description Schema, Metadata Encoding and Transmission Standard κλπ. Ελληνικό Ενιαίο Πλαίσιο Διαλειτουργικότητας

B. Πλατφόρμες ανάπτυξης ΠΣ

2^η ενότητα

Η γλώσσα προγραμματισμού JAVA - Γενική Παρουσίαση / Φιλοσοφία. Εξέλιξη - Τάσεις. Ανάπτυξη εφαρμογής σε IDE. Παρουσίαση της δομής ενός προγράμματος JAVA μέσα από ένα πρώτο απλό παράδειγμα. Μεταγλώττιση, εκτέλεση του προγράμματος.

Εγκατάσταση γραφικού περιβάλλοντος ανάπτυξης. Χρήση του γραφικού περιβάλλοντος. Πως οργανώνονται και πως χρησιμοποιούνται οι βιβλιοθήκες στην JAVA. Δημιουργία προγραμμάτων GUI με το Swing πακέτο.

3η ενότητα

Μελέτη περίπτωσης. Σχεδίαση ολοκληρωμένης εφαρμογής για διαχείριση στοιχείων υπαλλήλων. Δημιουργία τάξεων και γραφικής διεπαφής. Βασικές συναρτήσεις Input/Output. στην JAVA - Διαχείριση αρχείων. Δημιουργία και διαχείριση αρχείων ASCII/Binary. Εγγραφή και ανάγνωση αρχείων. Δημιουργία ολοκληρωμένης εφαρμογής για ανάγνωση τιμών μέσω γραφικής διεπαφής και αποθήκευση σε αρχεία.

Γ. Διαλειτουργικότητα δεδομένων

4^η ενότητα

Εισαγωγή στην XML. Γενικοί συντακτικοί κανόνες. Το μοντέλο DOM. Απλά παραδείγματα. Εγκατάσταση γραφικού περιβάλλοντος για τη διαχείριση XML εγγράφων. Δομή XML εγγράφων. Τα πρότυπα DTD και XML-Schema. Παραδείγματα. Έλεγχος εγκυρότητας εγγράφων. Μελέτη περίπτωσης. Δημιουργία σχήματος και XML αρχείων για την εφαρμογή υπαλλήλων.

5^η ενότητα

Διαχείριση XML μέσω Java. Συνέχεια και ολοκλήρωση εφαρμογής ανταλλαγής δεδομένων με αρχεία XML. Ανάπτυξη των κατάλληλων κλάσεων για τη δημιουργία και ανάγνωση XML εγγράφων μέσω Java. Μορφοποίηση XML εγγράφων.

6^η ενότητα

JAVA και Βάσεις Δεδομένων. Οι χρησιμότερες JDBC Συναρτήσεις. Παραδείγματα-Ασκήσεις. Σύνδεση της ολοκληρωμένης εφαρμογής με ΒΔ Access/Oracle

Δ. Διαλειτουργικότητα εφαρμογών στο Web

7^η ενότητα

Γενική παρουσίαση των πιο σημαντικών σύγχρονων μεθόδων και εργαλείων για το σχεδιασμό ιστοσελίδων. Οι τεχνολογίες της Microsoft, της Sun και οι Open Source λύσεις. Τι είναι και πως χρησιμοποιούνται οι HTML, Javascript, VBScript.

8^η ενότητα

Το μοντέλο AJAX. Η γλώσσα PHP. Διασύνδεση Ιστοσελίδας με ΒΔ MySQL. Παραδείγματα δημιουργίας σελίδων.

9^η ενότητα

Τα Servlets, η JSP και JSF τεχνολογίες για κατασκευή ιστοσελίδων με συνδυασμό JAVA,HTML,XML. Παραδείγματα δημιουργίας σελίδων με JSP. Συνεργασία JSP και βάσης δεδομένων.

10^η ενότητα

Προηγμένα Πληροφοριακά Συστήματα, Συνδυασμός τεχνολογιών δικτύων, κατανεμημένων βάσεων δεδομένων, παράλληλης επεξεργασίας δεδομένων, σημασιολογικής περιγραφής της πληροφορίας (μεταδεδομένων), εξελιγμένων μηχανών αναζήτησης, διαχείρισης χωρο- χρονικής, πολυμεσικής πληροφορίας, ολοκλήρωσης κινητών συσκευών και αισθητήρων.

Web Services (Υπηρεσίες Παγκόσμιου Ιστού), SOAP, WSDL, UDDI, SOAP RPC. Ανάπτυξη Web Services με χρήση Web Services και Apache Axis, SOAP engine, Ανάπτυξη "mashups".

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνικό Πλαίσιο Διαλειτουργικότητας Ηλεκτρονικής διακυβέρνησης – ΠΔΗΔ (e-Government Interoperability Framework), Διαχειριστική Αρχή Ε.Π. ΚτΠ, ΚΠΣ 2000 - 2006

European Interoperability Framework for Pan-European Government Services Framework, (2004), IDA.

Moss, K. *Java Servlets Developer's Guide*, The McGraw-Hill Companies.

Goodrich, M.T. και Tamassia, R. *Data Structures and Algorithms in Java*.

Steelman, A. και Murach, J. *Murach's Java Servlets and JSP*.

Δουλέψτε με τη Java J++, Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Calvin, A. και Pawlan, M. (2000), *Free Electronic Book: Advanced Programming for the Java 2 Platform*, Addison Wesley.

Eckel, B. (2000), *Free Electronic Book: Thinking in Java 3rd edition*, Prentice-Hall.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

Σταυρουλάκη Β. Α., Μάθημα «Εφαρμογές Παγκόσμιου Ιστού» Στο τμήμα Ψηφιακών Συστημάτων, Πανεπ. Πειραιά.

http://dtps.unipi.gr/index.php?page=classes&sub=classes_subject&class=106&subject=8329

ΔΠΣ3-ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

ΔΠΣ3.1-ΔΙΚΤΥΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΣΥΖΕΥΞΙΣ

Ι. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός του μαθήματος είναι να εφοδιάσει τους σπουδαστές με τις απαραίτητες γνώσεις, ώστε να είναι σε θέση να κατανοήσουν την δομή και λειτουργία ενός σύγχρονου δικτύου υπολογιστών και να αξιοποιήσουν τα εφόδιά του για την αποτελεσματική υποστήριξη της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

Στόχοι του μαθήματος είναι:

- Να παρουσιάσει με πληρότητα και σαφήνεια την λειτουργία και τις σύγχρονες τάσεις των δικτύων που βασίζονται στο πρωτόκολλο TCP/IP το οποίο είναι το κύριο πρωτόκολλο του Διαδικτύου.
- Να εξοικειώσει τους σπουδαστές με το Εθνικό Δίκτυο Δημόσιας Διοίκησης ΣΥΖΕΥΞΙΣ το οποίο θα κληθούν να αξιοποιήσουν ή και να διαχειριστούν στοχεύοντας στην υποστήριξη της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και στην επίτευξη της Διαλειτουργικότητας διαδικασιών και συστημάτων σε όλα τα επίπεδα της Δημόσιας Διοίκησης.

ΙΙ. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

- **Εισαγωγή**
 - ✓ Χρήσεις των δικτύων υπολογιστών.
 - ✓ Hardware - Software
 - ✓ Μοντέλα αναφοράς
 - ✓ Παραδείγματα δικτύων
 - ✓ Τυποποίηση δικτύων

- **Πρωτόκολλα και Αρχιτεκτονική**
 - ✓ Αρχιτεκτονική OSI
 - ✓ TCP/IP και Internet
 - ✓ Αρχιτεκτονική πρωτοκόλλου TCP/IP
 - ✓ Επίπεδο IP
- **Παράδοση Δεδομένων**
 - ✓ Απόδοση διευθύνσεων, δρομολόγηση και πολυπλεξία
 - ✓ Διευθύνσεις πρωτοκόλλου IP
 - ✓ Αρχιτεκτονική δρομολόγησης
 - ✓ Πίνακες δρομολόγησης
 - ✓ Επίλυση διεύθυνσης
 - ✓ Πρωτόκολλα, ports και sockets
- **Υπηρεσίες Δικτύου**
 - ✓ Σύστημα ονομάτων περιοχής (DNS)
 - ✓ Υπηρεσίες ταχυδρομείου
 - ✓ Υπηρεσίες Παγκόσμιου Ιστού
 - ✓ Υπηρεσίες Πολυμέσων
 - ✓ Υπηρεσίες Πραγματικού Χρόνου
- **Αρχικό Στάδιο**
 - ✓ Συνδεδεμένα και Μη συνδεδεμένα δίκτυα
 - ✓ Βασικές πληροφορίες
 - ✓ Σχεδιασμός δρομολόγησης
 - ✓ Σχεδιασμός υπηρεσιών ονοματολογίας
 - ✓ Άλλες υπηρεσίες
- **Βασική Διαμόρφωση**
 - ✓ Εγκατάσταση δικτύωσης του λειτουργικού συστήματος
 - ✓ Ρύθμιση του πρωτοκόλλου TCP/IP
 - ✓ Εγκατάσταση και ρύθμιση του πρωτοκόλλου αυτόματης ρύθμισης DHCP
 - ✓ Σχεδιασμός και εγκατάσταση του διακομιστή DNS
 - ✓ Το λογισμικό διαχείρισης DNS

- **Ενσύρματες Επικοινωνίες**
 - ✓ Τηλεφωνικό Δίκτυο
 - ✓ Πρωτόκολλο Ethernet
 - ✓ Τοπικά Δίκτυα
 - ✓ Μητροπολιτικά Δίκτυα
 - ✓ Δίκτυα Ευρείας Περιοχής
 - ✓ Εφαρμογές
- **Ασύρματα Δίκτυα**
 - ✓ Ασύρματα Τοπικά Δίκτυα
 - ✓ Ασύρματα Μητροπολιτικά Δίκτυα
 - ✓ Ασύρματα WAN
 - ✓ Δίκτυο Κινητής Τηλεφωνίας
 - ✓ Δορυφορικό Δίκτυο
 - ✓ Εφαρμογές
- **9. Δίκτυα Οπτικών Ινών**
 - ✓ Τοπολογίες
 - ✓ Active-Passive Οπτικά Δίκτυα
 - ✓ SDH
 - ✓ DWDM
 - ✓ Metro Ethernet
- **10. Ασφάλεια Δικτύων**
 - ✓ Σχεδιασμός ασφάλειας
 - ✓ Αλγόριθμοι Κρυπτογράφησης
 - ✓ Ψηφιακές υπογραφές
 - ✓ Πρωτόκολλα ταυτοποίησης
 - ✓ Τείχος προστασίας (Firewall)
 - ✓ Εφαρμογές Ασφάλειας (email, www)

- **Εθνικό Δίκτυο Δημόσιας Διοίκησης ΣΥΖΕΥΞΙΣ**
 - ✓ Σκοπός και στόχοι
 - ✓ Αρχιτεκτονική
 - ✓ MPLS
 - ✓ Προσφερόμενες Υπηρεσίες
 - ✓ Διαλειτουργικότητα Υπηρεσιών και Συστημάτων
 - ✓ Διασύνδεση με τρίτα δίκτυα
 - ✓ ΣΥΖΕΥΞΙΣ II

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Tanenbaum, A. (2003), *Δίκτυα Υπολογιστών* Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Stallings, W. (2002), *Επικοινωνίες Υπολογιστών και Δεδομένων*, Αθήνα: Τζιόλας.

Held, G. (2003), *Ethernet Networks: Design, Implementation, Operation, Management*, John Wiley & Sons.

Groth, D. (2002), *Network+ Study Guide*, Alameda CA: SYBEX Inc..

Hunt, C. (1998), *Windows NT TCP/IP Network Administration*, O'Reilly Press.

Davies, J. και Lee, T. (2003), *Microsoft Windows Server 2003 TCP/IP Protocols and Services Technical Reference*, Microsoft Press.

Wilson, E. (2001), *An Administrators Guide to Windows 2000 TCP/IP Networks*, Pearson Education.

ΔΠΣ3.2-ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ CLOUD COMPUTING

Ι.ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός του εργαστηρίου είναι να εφοδιάσει τους σπουδαστές με τις απαραίτητες γνώσεις, ώστε να είναι σε θέση να αντιληφθούν τις δυνατότητες ανάπτυξης δικτυακών συνδέσεων υψηλών ταχυτήτων, αύξησης της επεξεργαστικής ισχύος, την ανάγκη για μείωση του κόστους λειτουργίας και αποδέσμευσης του χρήστη από υπολογιστικές υποδομές, αλλά και τη σύγχρονη τάση του cloud computing. Ο όρος cloud computing αναφέρεται σε περιοχές συγκέντρωσης συστημάτων οι οποίες διασυνδέονται παρέχοντας υπολογιστικούς πόρους και υπηρεσίες σε χρήστες μέσω του Διαδικτύου.

Στόχος είναι η ανάπτυξη όλων των βασικών πτυχών και δυνατοτήτων που ένα σύστημα cloud computing προσφέρει:

Infrastructure as a Service (IaaS). Είναι η υπολογιστική υποδομή που προσφέρεται σαν Outsourced υπηρεσία σε αντίθεση με in-house servers.

Platform as a Service (PaaS). Είναι η διαχειριστική πλατφόρμα μέσω της οποίας γίνεται όλη η διαχείριση και απομακρυσμένη παραμετροποίηση του IaaS καθώς και των SaaS εφαρμογών που είναι εγκατεστημένες στο IaaS.

Software as a Service (SaaS). Είναι όλες οι εφαρμογές λογισμικού που παρέχονται μέσω του Διαδικτύου με την μορφή υπηρεσίας, σε αντίθεση με την πρακτική εγκατάστασης εφαρμογών λογισμικού τοπικά σε κάθε χρήστη.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

CLOUD COMPUTING

- Εισαγωγή
- Δημόσιες και Ιδιωτικές Υποδομές

- Virtualisation
- Υπολογιστική Υποδομή
- Εφαρμογές Λογισμικού
- Πλατφόρμες Διαχείρισης
- Υποδομές Cloud στην Ελληνική Δημόσια Διοίκηση - Προοπτικές

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ / ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

Danielson, K. (2008), "Distinguishing Cloud Computing from Utility Computing", http://www.ebizq.net/blogs/saasweek/2008/03/distinguishing_cloud_computing/, [πρόσβαση 22/08/2010].

"Gartner Say's Cloud Computing Will Be As Influential As E-business". <http://www.gartner.com/it/page.jsp?id=707508>, [πρόσβαση 22/08/2010].

Gruman, G. (2008), "What Cloud Computing Really Means". <http://www.infoworld.com/d/cloud-computing/what-cloud-computing-really-means-031>, [πρόσβαση 02/06/2009].

"Cloud Computing: Clash of the Clouds". (2009), http://www.economist.com/displaystory.cfm?story_id=14637206. [πρόσβαση 03/11/2009].

Cloud Computing Defined (2010), [πρόσβαση 26/07/2010].

"NIST.gov - Computer Security Division - Computer Security Resource Center". <http://csrc.nist.gov/groups/SNS/cloud-computing/>. [πρόσβαση 22/08/2010].

"Writing & Speaking". <http://www.sellbrothers.com/writing/intro2tapi/default.aspx?content=pstn.htm>. [πρόσβαση 22/08/2010].

"The Internet Cloud". <http://www.thestandard.com/article/0,1902,5466,00.html>. [πρόσβαση 22/08/2010].

Buyya, R., Yeo, C.S., Venugopal, S. (PDF). "Market-Oriented Cloud Computing: Vision, Hype, and Reality for Delivering IT Services as Computing Utilities". Department of Computer Science and Software Engineering, University of Melbourne, Australia. pp. 9. http://www.gridBus.org/~raj/papers/hpcc2008_keynote_cloudcomputing.pdf. [πρόσβαση 31/07/2008].

Poeter, D. (2010), "Channel Web: β□ □ HP, Microsoft Promise Windows Azure Cloud Platform By Year's End.β□ □ July 2010. Poeter". <http://www.crn.com/225702946>. [πρόσβαση 22/08/2010].

Goldman, A. (2010), "Channel Web: β□ □ IBM Outlines an Aggressive Cloud Computing Strategyβ□ □ September 2010. Goldman." <http://itmanagement.earthweb.com/features/article.php/3901656/IBM-Outlines-an-Aggressive-Cloud-Computing-Strategy.htm>. [πρόσβαση 22/09/2010].

Otey, M. (2010), "The Rise of Cloud Computing." <http://www.windowsitpro.com/article/cloud-computing2/The-Rise-of-Cloud-Computing/2.aspx>. [πρόσβαση 22/08/2010].

Lai, E. (2009), "Google, Amazon, Microsoft Beef up Cloud Services". <http://www.infoworld.com/d/cloud-computing/woo-partners-cloud-computing-vendors-show-them-money-426>. [πρόσβαση 22/08/2010].

"What's In A Name? Utility vs. Cloud vs Grid". http://www.datacenterknowledge.com/archives/2008/Mar/25/whats_in_a_name_utility_vs_cloud_vs_grid.html. [πρόσβαση 22/08/2010].

"Distributed Application Architecture". <http://java.sun.com/developer/Books/jdbc/ch07.pdf>. [πρόσβαση 16/06/2009].

"Sun CTO: Cloud Computing is Like the Mainframe". (2009), <http://itknowledgeexchange.techtarget.com/mainframe-blog/sun-cto-cloud-computing-is-like-the-mainframe/>. [πρόσβαση 22/08/2010].

"It's Probable That You've Misunderstood 'Cloud Computing' Until Now",
<http://portal.acm.org/citation.cfm?id=1496091.1496100&coll=&dl=ACM&CFID=21518680&CFTOKEN=18800807>. [πρόσβαση 14/09/2010].

"Cloud Computing: The Evolution of Software-as-a-Service".
<http://knowledge.wpcarey.asu.edu/article.cfm?articleid=1614>. [πρόσβαση 22/08/2010]

SMBs Cloud Computing Adoption: The Future's bright -Bime - SAAS Business Intelligence (BI)

<http://www.eweek.com/c/a/Enterprise-Applications/Forresters-Advice-to-CFOs-Embrace-Cloud-Computing-to-Cut-Costs/>

"Five Cloud Computing Questions".
<http://www.networkworld.com/columnists/2008/080508-dzubeck.html>. [πρόσβαση 22/08/2010].

Carr, N., "The Big Switch' to Cloud Computing".
<http://www.computerworlduk.com/technology/internet/applications/instant-expert/index.cfm?articleid=1610>. [πρόσβαση 22/08/2010].

Fredric, P. "1 Midsize Organization Busts 5 Cloud Computing Myths".
<http://www.bmighty.com/services/showArticle.jhtml?articleID=211600030>. [πρόσβαση 22/08/2010].

"Cloud Computing Savings β□□ Real or Imaginary?" (2009),
<http://www.appirio.com/blog/2009/04/cloud-computing-savings-real-or.php>. [πρόσβαση 22/08/2010].

"Building GrepTheWeb in the Cloud, Part 1: Cloud Architectures".
<http://developer.amazonwebservices.com/connect/entry.jspa?externalID=1632&categoryID=100>. [πρόσβαση 22/08/2010].

(1993) "Meeting Report from the IP Over ATM Working Group of the IETF".
<http://mirror.switch.ch/ftp/doc/ietf/ipatm/atm-minutes-93jul.txt>. [πρόσβαση 22/08/2010].

^{a b} Jeff Bezos' Risky Bet.

Google and I.B.M. Join in 'Cloud Computing' Research

Schurr, A. (2008), "Keep an Eye on Cloud Computing", Network World, (2008), citing the Gartner report, "Cloud Computing Confusion Leads to Opportunity". [πρόσβαση 11/09/2009].

ΔΠΣ4- ΜΑΘΗΜΑΤΑ-ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

ΔΠΣ4.1-ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΥ

Σκοπός του μαθήματος είναι η ευαισθητοποίηση των σπουδαστών σε θέματα πολιτικών ασφάλειας καθώς και η εκπαίδευση σε πρότυπα ασφάλειας, τα οποία προσδιορίζουν βασικές έννοιες ασφάλειας και θέτουν τις βάσεις για την ασφαλή διαχείριση πληροφοριών.

Στόχος του μαθήματος είναι η ανάδειξη στρατηγικών ασφάλειας και απαιτήσεων ασφάλειας και ιδιωτικότητας που προκύπτουν στην ψηφιακή εποχή.

Ειδικότεροι στόχοι:

- Η εξοικείωση με τις κατευθύνσεις και πολιτικές καθώς και τα πρότυπα ασφάλειας στα συστήματα διοίκησης
- Η ανάπτυξη επιχειρησιακών σχεδίων ασφάλειας
- Η ικανότητα ανάλυσης περιπτώσεων ασφάλειας των δημοσίων υπηρεσιών

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΥ

Ενότητα 1 : Εισαγωγή στην Ασφάλεια - Εννοιολογική Θεμελίωση – Ανάλυση και Διαχείριση Επικινδυνότητας

Εισαγωγή στην ορολογία της Ασφάλειας και Ιδιωτικότητας και παρουσίαση των βασικών Απαιτήσεων Ασφάλειας και Ιδιωτικότητας. Στη συνέχεια θα παρουσιαστούν οι βασικές αρχές των μεθόδων για την ανάλυση της επικινδυνότητας ενός πληροφοριακού συστήματος όπως επίσης και για την επιλογή των ενδεικνυόμενων μέτρων ασφάλειας (διαχείριση επικινδυνότητας).

Ενότητα 2: Διεθνή πρότυπα ασφάλειας

Η ενότητα αυτή αποσκοπεί στην εκπαίδευση σε τρία κυρίαρχα πρότυπα ασφάλειας, τα οποία προσδιορίζουν βασικές έννοιες ασφάλειας και θέτουν τις βάσεις για την ασφαλή διαχείριση πληροφοριών. Γίνεται ανάλυση των οδηγιών του κάθε προτύπου, όσο και συσχέτιση μεταξύ τους. Για αυτό το σκοπό αρχικά θα θεμελιωθεί η σημασία της προτυποποίησης ασφάλειας πληροφοριακών συστημάτων, θα γίνει εισαγωγή στον Διεθνή Οργανισμό προτυποποίησης, και περιγραφή των διεθνών προτύπων ISO 27001:2005, ISO 27002:2005 και ISO 27005:2008 και της μεταξύ τους συσχέτισης.

Ενότητα 3 : Συμμόρφωση με διεθνή πρότυπα ασφάλειας και νομικές απαιτήσεις

Στόχος της υποενότητας αυτής είναι να γίνουν σαφείς οι απαιτήσεις ασφάλειας και ιδιωτικότητας που προκύπτουν από το ευρωπαϊκό και ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο. Οι απαιτήσεις αυτές σχετίζονται με τις ρυθμίσεις για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα γενικότερα, και ειδικότερα στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Επίσης, θα παρουσιαστούν οι ανεξάρτητες Αρχές για το θεσμικό έλεγχο των ρυθμίσεων αυτών, δηλαδή την Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων και την Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών και τις αρμοδιότητές τους.

Ενότητα 4 : Αυθεντικοποίηση σε υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης

Η ενότητα αυτή θα επικεντρωθεί σε θέματα ασφάλειας και ιδιωτικότητας που ανακύπτουν από την εισαγωγή και χρήση υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Πιο συγκεκριμένα, αποσκοπεί στην εκπαίδευση σε βασικές έννοιες ασφάλειας πληροφοριακών συστημάτων και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, προβλήματα και κινδύνους ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, αναδυόμενες απαιτήσεις και μηχανισμούς ικανοποίησης των απαιτήσεων αυτών. Τέλος, θα αναλυθούν ειδικά θέματα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

Ενότητα 4: Θέματα ασφάλειας και ιδιωτικότητας σε περιβάλλοντα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης

Η ενότητα έχει ως στόχο να περιγράψει τις γενικές αρχές και τους κανόνες ψηφιακής αυθεντικοποίησης, σε συνδυασμό με την παρουσίαση οδηγιών/κανόνων για τη καθοδήγηση των φορέων στην ιεράρχηση της κρισιμότητας κάθε ηλεκτρονικής

υπηρεσίας ώστε να επιλέξουν τους κατάλληλους μηχανισμούς αυθεντικοποίησης και να καθορίσουν τις ενδεικνυόμενες διαδικασίες εγγραφής και ταυτοποίησης των χρηστών. Η ενότητα θα περιλαμβάνει την περιγραφή βασικών εννοιών ασφάλειας πληροφοριακών συστημάτων και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, επισκόπηση της υφιστάμενης κατάστασης σε συστήματα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και του τρόπου αυθεντικοποίησης τους, το ελληνικό πλαίσιο παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και οδηγίες για την εφαρμογή του.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ / ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

Furnell, S., Katsikas, S., Lopez, J. & Patel A. (2008): Securing Information and Communication Systems. Principles, Technologies and Applications, Artech House.

Acquisti, A., Gritzalis, S., Lambrinouidakis, C., De Capitani di Vimercati S. (2008): Digital Privacy, Theory Technologies and Practices, Auerbach Publications.

Summers, R.C. (1997): Secure Computing: Threats and Safeguards, McGraw-Hill.

Peltier, T. (1999): Information Security, Policy and Procedures: a Practitioner's Reference, CRC Press LLC.

ISO/IEC 27001 (2005), Information technology - Security techniques □ Information security management systems □ requirements. International Standards Association

ENISA (2008). A new Users' Guide: How to Raise Information Security Awareness. European Network and Information Security Agency. Available at: http://www.enisa.europa.eu/doc/pdf/deliverables/new_ar_users_guide.pdf

Λαμπρινουδάκης Κ., Μήτρου Α., Γκρίτζαλης Σ., Κάτσικας Σ. (2009): Προστασία της Ιδιωτικότητας στις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών: Τεχνικά και Νομικά Θέματα, Παπασωτηρίου.

Κάτσικας, Σ., Γκρίτζαλης, Δ., & Γκρίτζαλης, Σ. (2004): Ασφάλεια Πληροφοριακών Συστημάτων, Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.

ΔΠΣ4.2-ΑΠΟ ΤΑ ΑΝΟΙΧΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΣΤΗΝ ΑΝΟΙΧΤΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΥ

Σκοπός του μαθήματος είναι να παρουσιάσει στους σπουδαστές τις προοπτικές αξιοποίησης της δημόσια πληροφορίας. Θα εξετασθούν οι δυνατότητες για μία εθνική στρατηγική ανοιχτών δεδομένων και οι συνέπειες που αυτή μπορεί να έχει για τις πολιτικές ανοιχτής διακυβέρνησης. Ο διαρκώς αυξανόμενος όγκος της ψηφιακής ή ψηφιοποιημένης πληροφορίας στο χώρο της δημόσιας διοίκησης αναδεικνύει μία σειρά από προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν αλλά και ευκαιρίες που μπορούν να αξιοποιηθούν με τη χρήση ανοιχτών δημοσίων δεδομένων.

Στόχος είναι η εξοικείωση των σπουδαστών με τη φιλοσοφία των ανοιχτών δεδομένων και την καλή διαχείριση της ψηφιακής ή ψηφιοποιημένης πληροφορίας στο χώρο της δημόσιας διοίκησης.

Ειδικότεροι στόχοι:

- κατανόηση του οικονομικού μοντέλου πίσω από την ανοιχτή και συμμετοχική παραγωγή
- γνώση των βασικών συμβατικών - αδειοδοτικών δομών που υποστηρίζουν ανοιχτό λογισμικό/ πρότυπα/ δεδομένα/ περιεχόμενο/ υπηρεσίες
- κατανόηση των βασικών τεχνικών μέσων για την υποστήριξη και σχεδιασμό ανοικτών συστημάτων
- γνώση των βασικών ρυθμιστικών υποδομών για τη χρήση ανοιχτού λογισμικού/ δεδομένων/ περιεχομένου/ υπηρεσιών από τη δημόσια διοίκηση
- Επίσκεψη των δραστηριοτήτων ανοιχτής διακυβέρνησης και ανοιχτών δεδομένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, Η.Π.Α και Αυστραλία/ Ν. Ζηλανδία

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΥ

Ενότητα 1

Νομικά– Ρυθμιστικά θέματα Διαχείρισης Ανοιχτών Δεδομένων

Στόχος της ενότητας αυτής είναι να παρουσιαστούν και να αναλυθούν τα βασικά στοιχεία του ρυθμιστικού περιβάλλοντος μέσα στο οποίο μπορεί να πραγματοποιηθεί η ανάπτυξη και διαχείριση ανοιχτών δεδομένων ώστε να είναι δυνατή η εξυπηρέτηση αναγκών ανοιχτής διακυβέρνησης. Η ύλη στην ενότητα αυτή διαρθρώνεται σε δύο επίπεδα: αφενός παρουσιάζονται βασικά νομοθετικά κείμενα και αφετέρου άλλα νομικά εργαλεία, όπως άδειες, συμβάσεις, διακηρύξεις αλλά και κείμενα αυτορύθμισης. Στο νομοθετικό επίπεδο εξετάζεται η τάση μετάβασης από ζητήματα πνευματικής ιδιοκτησίας σε θέματα πρόσβασης και περαιτέρω χρήσης της δημόσιας πληροφορίας. Στο επίπεδο των άλλων νομικών εργαλείων αναλύονται τα βασικά ήδη ανοιχτών αδειών και γίνεται εκτενής παρουσίαση άλλων τυποποιημένων νομικών εργαλείων, όπως συμβάσεων μεταβίβασης δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, παροχής συναίνεσης στις περιπτώσεις επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, συμβάσεις κοινοπραξιών για ομάδες οργανισμών που παράγονται και διαχειρίζονται ανοιχτά δεδομένα και τέλος μία σειρά από εργαλεία αυτορύθμισης, όπως κώδικες καλής πρακτικής, όροι χρηματοδότησης και διακηρύξεις ανά τομέα δράσης. Ειδικότερα εξετάζονται τα ακόλουθα θέματα:

- Διανοητική ιδιοκτησία και δημόσια διοίκηση (κτήση, διαχείριση, εκμετάλλευση)
- Περαιτέρω χρήση δημόσιας πληροφορίας και η οδηγία PSI
- Πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα
- Διαύγεια
- Η Νομοθεσία για τη Διαλειτουργικότητα και Εθνικό Πλαίσιο Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ως μέσο για την άσκηση πολιτικής ανοιχτών δεδομένων
- Ανοιχτά Γεωχωρικά δεδομένα και η Οδηγία INSPIRE
- Άδειες GPL, Creative Commons, Open Data
- Διακηρύξεις COMMUNIA, Europeana, CLARIN, BBB

- Μοντέλα συμβάσεων εκκαθάρισης, μνημονίων συνεργασίας και κοινοπραξιών

Ενότητα 2

Τεχνολογικά Θέματα Διαχείρισης Ανοιχτών Δεδομένων

Η υλοποίηση πολιτικών ανοιχτών δεδομένων δεν είναι δυνατή χωρίς τη χρήση των κατάλληλων τεχνολογικών υποδομών. Η συγκεκριμένη ενότητα ασχολείται με την παρουσίαση των τεχνολογιών αυτών σε δύο κυρίως επίπεδα: (α) την παρουσίαση των βασικών προτύπων και μορφοτύπων που είναι απαραίτητοι προκειμένου περιεχόμενο και δεδομένα να είναι πραγματικά ανοιχτά (β) την παρουσίαση άλλων τεχνολογιών όπως μητρώα και αποθετήρια που είναι αναγκαία ώστε να επιτελείται η συλλογή και διαχείριση των ανοιχτών δεδομένων. Ειδικότερα καλύπτονται τα ακόλουθα ζητήματα:

- προσδιορισμός ανοιχτών προτύπων και μορφοτύπων σε διάφορους τομείς δράσεις της δημόσιας διοίκησης
- κεντρικές και αποκεντρωμένες υποδομές για την αποθήκευση και διαχείριση δεδομένων.
- Οντολογίες και γλώσσες περιγραφής νομικής πληροφορίας (π.χ. XrML, RDF)
- Ευρωπαϊκά πρότυπα στον τομέα αυτό

Ενότητα 3

Κοινωνικά θέματα Διαχείρισης Ανοιχτών Δεδομένων

Το ζήτημα των ανοιχτών δεδομένων έχει αποτελέσει το αντικείμενο εξαιρετικά ενδιαφέρουσας κοινωνιολογικής έρευνας που αφορά τόσο στις συνθήκες που κάνουν τα ανοιχτά δεδομένα κυρίαρχο κοινωνικό φαινόμενο, αλλά και τις συνέπειες που το φαινόμενο αυτό έχει για τον τρόπο με τον οποίο διαρθρώνονται βασικές κοινωνικές σχέσεις και μορφές δραστηριοποίησης όπως η εργασία, η δημιουργική παραγωγή και η διοίκηση. Στο πλαίσιο αυτό, το φαινόμενο των ανοιχτών δεδομένων αντιμετωπίζεται ως μέρος μιας γενικότερης αλλαγής του τρόπου με τον οποίο διαρθρώνονται οι ανθρώπινες κοινωνίες ως αποτέλεσμα της ολοένα αυξανόμενης ρυθμιστικής επιρροής της πληροφορίας. Η ενότητα αυτή εξετάζει το έργο θεωρητικών της διάχυσης της πληροφορίας από το χώρο της κοινωνιολογίας της

πληροφορικής και της ρυθμιστικής θεωρίας. Ειδικότερα καλύπτονται οι ακόλουθες θεματικές ενότητες:

- Βασικές αρχές ρυθμιστικής θεωρίας
- Τεχνολογία, έλεγχος και ρύθμιση
- Τα γραφειοκρατικά θεμέλια της τεχνολογίας
- Αίτια και συνέπειες του φαινομένου της αυτο-αναπαραγωγής της πληροφορίας

Ενότητα 4

Επιχειρησιακά – Οργανωτικά θέματα διαχείρισης Ανοιχτών Δεδομένων

Προκειμένου να εφαρμοστεί οποιοδήποτε σχέδιο παραγωγής, χρήσης και διαχείρισης Ανοιχτών Δεδομένων από τη δημόσια διοίκηση είναι απαραίτητο να υπάρχει καλή κατανόηση του βασικού οικονομικού μοντέλου των ανοιχτών δεδομένων, η τυπολογία των βασικών μοντέλων ροής ανοιχτών δεδομένων και τέλος οι βασικές οργανωτικές δομές πάνω στις οποίες οι ροές αυτές είναι δυνατόν να στηριχθούν. Το οικονομικό μοντέλο της ομότιμης παραγωγής αποτελεί ένα γενικό πρότυπο το οποίο εξειδικεύεται σε κάθε πεδίο δραστηριότητας και η ενότητα αυτή έχει ως βασικό στόχο να εξηγήσει πως το μοντέλο αυτό είναι δυνατόν να εφαρμοσθεί στο πλαίσιο της δημόσιας διοίκησης. Ειδικότερα η ενότητα αυτή εξετάζει:

- Οικονομικά ζητήματα διαχείρισης κοινών πόρων
- Το μοντέλο της κοινής ομότιμης παραγωγής ή της κοινωνικής παραγωγής
- Οργανωτικά μοντέλα ροής ανοιχτών δεδομένων
- Μοντέλα δημόσια διοίκησης για τη ροή ανοιχτών δεδομένων

Ενότητα 5

Βέλτιστες πρακτικές Ανοιχτών Δεδομένων.

Η εφαρμογή πολιτικών ανοιχτών δεδομένων μας επιτρέπει να δούμε τα στοιχεία που παρουσιάζονται στις παραπάνω ενότητες σε εφαρμογή σε συγκεκριμένες περιπτώσεις και μέσα στο πλαίσιο της περιπλοκότητας ενός πραγματικού περιβάλλοντος. Ταυτόχρονα μας δίνεται η δυνατότητα να αποτυπώσουμε τις πλέον καλές πρακτικές για την εφαρμογή ενός συγκροτημένου προγράμματος ανοιχτών δεδομένων. Στην ενότητα αυτή αναλύονται με βάση τα θεωρητικά στοιχεία που παρουσιάζονται στα

παραπάνω κεφάλαια τρεις διαφορετικές μορφές εφαρμογής πλαισίων ανοιχτών δεδομένων και αποδελτιώνονται οι καλύτερες σχετικές πρακτικές:

- το μοντέλο του Ηνωμένου Βασιλείου, της Αυστραλίας και της Ν. Ζηλανδίας
- το μοντέλο των Ηνωμένων Πολιτειών
- το Ευρωπαϊκό Μοντέλο

Η ενότητα αυτή παρουσιάζει τέλος πως τα στοιχεία αυτά μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη δημιουργία ενός Ελληνικού μοντέλου και του τρόπου με τον οποίο αυτό θα μπορούσε να τεθεί σε εφαρμογή.

III. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ / ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

Benkler, Y. (2007), *The Wealth of Networks: How Social Production Transforms Markets and Freedom*, Yale: Yale University Press.

Birnhack, M.D. (2006), ‘‘More or Better? Shaping the Public Domain’’, στο Guibault, L. και Hugenholtz, P.B. (επιμ.) *The Future of the Public Domain: Identifying the Commons in Information Law*, Kluwer Law International σελ. 59-86.

Boyle, J. (2009), *The Public Domain: Enclosing the Commons of the Mind*, Yale: Yale University Press.

Boldrin, M. και Levine, D.K. (2008), *Against Intellectual Monopoly*, Cambridge: Cambridge University Press.

Bollier, D. (2009), *Viral Spiral: How the Commoners Built a Digital Republic of Their Own*, New Press.

Bollier, D. (2009), *Silent Theft: The Private Plunder of Our Common Wealth* (Routledge 2002);

Cohen, J. (2006), ‘‘Copyright, Commodification, and Culture: Locating the Public Domain’’, στο Guibault, L. και Hugenholtz, P.B. (επιμ.), *The Future of the Public Domain: Identifying the Commons in the Information Law*, σελ. 121-166.

Andelson, R.V. (επιμ.), (1991), *Commons Without Tragedy, The Social Ecology of Lana Tenure and Democracy*, Center for Incentive Taxation.

David, Paul A. (2008), ‘‘New Moves in 'Legal Jujitsu' to Combat the Anticommons. Mitigating IPR Constraints on Innovation Thru a 'Bottom-up' Approach to Systemic Institutional Reform’’ *Intellectual Property Rights*, 81, στο <http://www.dime-eu.org/working-papers/wp14>;

David, P.A. και Jared, R. (2008), ‘‘Restricting Access to Books on the Internet: Some Unanticipated Effects of U.S.’’ *Copyright Legislation*, 5 REV. ECON. RES. COPYRIGHT 23, στο http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1260527.

Drahos, P. και Braithwaite, J. (2002), *Information Feudalism: Who Owns the Knowledge Economy?*, Earthscan Publications.

Dusollier, S. (2007), *Sharing Access to Intellectual Property Through Private Ordering*, 82 CHI-KENT L. REV. 1391, στο http://www.communia-project.eu/communiafiles/conf2008p_Sharing_access_to_intellectual_property_through_private_ordering.pdf;

Elkin-Koren, N. (2006), ‘‘Exploring Creative Commons: A Skeptical View of a Worthy Pursuit’’, στο Guibault, L. και Hugenholtz, P.B. (επιμ.), *The Future of the Public Domain: Identifying the Commons in the Information Law*, σελ. 325-345.

Hardin, G. (1968), *The Tragedy of the Commons*, 162 SCIENCE 1243.

Heald, P.J. (2007), ‘‘Property Rights and the Efficient Exploitation of Copyrighted Works: An Empirical Analysis of Public Domain and Copyrighted Fiction Best Sellers’’, στο McMillan, F. (επιμ.), 6 *NEW DIRECTIONS IN COPYRIGHT LAW*, Edward Elgar Publishing.

Heller, M.A. (1998), *The Tragedy Of The Anticommons: Property In The Transition From Marx To Markets*, 111 *HARV. L. REV.* 621.

Hess, C. και Ostrom, E. (2003), *Ideas, Artifacts, and Facilities, Information as a Common-Pool Resources*, 66 *Law & Contemp. Probs.* 111.

Hugenholtz, P.B. και Guibault, L. (επιμ.), (2006), ‘‘The Future of the Public Domain: An Introduction’’, στο *The Future of the Public Domain: Identifying the Commons in Information Law*,¹ Kluwer Law International.

Landes, W. και Posner, R. (2003), *The Economic Structure of Intellectual Property Law*, Harvard: Harvard University Press.

Lee, D. (2006), ‘‘Should the Logic of ‘Open Source’ Be Applied to Digital Cultural Goods? An Exploratory Essay’’, στο Porsdam, H. (επιμ.) *Copyright and Other Fairy Tales: Hans Christian Andersen and the Commodification of Creativity 129*, Edward Elgar Publishing Ltd.

Lessing, L. (2008), *Remix: Making Art and Commerce Thrive in the Hybrid Economy*, Bloomsbury.

Netanel, N.W. (2008), ‘‘Why Has Copyright Expanded: Analysis and Critique’’, στο Macmillan, F. (επιμ.), *6 NEW DIRECTIONS IN COPYRIGHT LAW* 3-34, Edward Elgar, στο <http://ssrn.com/abstract=1066241>.

Ostrom, E. (2002), *The Drama of the Commons*, National Academies Press,

Pollack, M. (2004), ‘‘The Democratic Public Domain: Reconnecting the Modern First Amendment and the Original Progress Clause’’ (a.k.a. Copyright and Patent Clause), *45 Jurimetrics J.* 23.

Pollock, R. (2006), *The Value of the Public Domain*, UK Institute for Public Policy Research, στο <http://www.ippr.org.uk/publicationsandreports/publication.asp?id=482>;

Reichman, J.H. και Franklin, J.A. (1999), ‘‘Privately Legislated Intellectual Property Rights: Reconciling Freedom of Contract with Public Good Uses of Information’’, *147 U. PENN. L. REV.* 875.

Ricolfi, M. (2008), *Copyright Policies for Digital Libraries in the Context of the i2010 Strategy*, paper presented at the 1st COMMUNIA Conference, στο <http://www.communia-project.eu/node/110>.

Rightscom Ltd, (2009), *Economic and Social Impact of the Public Domain: Cultural Institutions and the PSI Directive* (May 5, 2009) (report prepared for the European Commission), στο http://www.epsipus.net/psi_library/reports/economic_and_social_impact_of_the_public_domain_eu_cultural_institutions_and_the_psi_directive_may_2009.

Rose, C.M. (2003), ‘Romans, Roads and Romantic Creators: Traditions of Public Property in the Information Age’, 66 *LAW & CONTEMP. PROB.* 89.

Samuelson, P. (2006), ‘*Enriching Discourse on Public Domain*’, 55 *Duke L.J.* 783.

Tsiavos P, *INSPIREd by Openness: The Case of the Implementation of Directive 2007/2/EC in Greece as a General Model for Open Data Regulation within the Context of Public Sector Information*, ePSI platform Report No: 16 http://www.epsipus.net/topic_reports/topic_report_no_16_inspired_by_openness

Van Gompel, S. (2007), ‘Unlocking the Potential of Pre-Existing Content: How to Address the Issue of Orphan Works in Europe?’, 38 *IIC* 669.

Van Schijndel, M. και Joost S. (2006), ‘Imagining a World Without Copyright: the Market and Temporary Protection, a Better Alternative for Artists and Public Domain’, στο Porsdam, (επιμ.), *Copyright and Other Fairy Tales: Hans Christian Andersen and the Commodification of Creativity* 129, Edward Elgar Publishing Ltd.

Writen, H.E. (2008), *Terms of Use: Negotiating the Jungle of the Intellectual Commons* Toronto: University of Toronto Press.

ΔΠΣ5-ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

ΔΠΣ5.1-ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Το εργαστήριο αυτό έχει σκοπό την εξοικείωση των σπουδαστών με θέματα Ποιότητας Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών. Επιδιώκει να προσφέρει στον σπουδαστή δεξιότητες αξιολόγησης διαδικτυακών τοποθεσιών αναφορικά με τις πηγές πληροφορίας (ακρίβεια, κυριότητα, αντικειμενικότητα, ανανέωση, κάλυψη θεμάτων), τον σχεδιασμό και την απόδοση (αισθητική, αναγνωσιμότητα, χρηστικότητα), τις υπηρεσίες, την υλοποίηση, την απόδοση και την ασφάλεια. Έμφαση δίνεται σε παρουσίαση μοντέλων και μεθοδολογιών διασφάλισης ποιότητας και στην σύγκριση των μοντέλων αξιολόγησης της ποιότητας διαδικτυακών τοποθεσιών. Η όλη προσέγγιση θα βασιστεί στο Πλαίσιο Πιστοποίησης Δημόσιων διαδικτυακών τόπων που έχει εκδώσει το Υπουργείο Εσωτερικών.

Στόχος είναι η παρουσίαση των θεμάτων που αφορούν: την οργάνωση του περιεχομένου και των δραστηριοτήτων μιας εφαρμογής για τον παγκόσμιο ιστό, την τεκμηριωμένη επιλογή των εργαλείων και των τεχνικών για την ανάπτυξη μιας εφαρμογής, τα κριτήρια στην αξιολόγηση και την υλοποίηση των κριτηρίων αυτών σε πραγματικές εφαρμογές.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

1η ενότητα: Εισαγωγή στις Υπηρεσίες Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

- Βασικά χαρακτηριστικά και κατηγοριοποίηση υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (επίπεδα ηλεκτρονικοποίησης, απλές και σύνθετες, μονοεισοδικές και πολυεισοδικές υπηρεσίες)

- Απαιτήσεις χρηστών για την πρόσβαση σε ηλεκτρονικές υπηρεσίες (υπηρεσίες μιας στάσης, ευελιξία, ασφάλεια, ευκολία, μη αποκλεισμός ειδικών ομάδων)
- Υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στην Ευρώπη (σχέδιο δράσης i2010, ψηφιακή ατζέντα i2020)
- Βασικές και νέες μετρικές αξιολόγησης σε Ευρωπαϊκό επίπεδο (βαθμός ηλεκτρονικοποίησης, ηλεκτρονική ολοκλήρωση, εμπειρία χρηστών, βασικές υπηρεσίες, κατάταξη)

2η ενότητα: Αξιολόγηση Διαδικτυακής παρουσίας φορέων (ηλεκτρονικές υπηρεσίες 1ου και 2ου επιπέδου ηλεκτρονικοποίησης)

- Πλαίσιο Πιστοποίησης Δημόσιων διαδικτυακών τόπων
- Ονοματοδοσία δημόσιων διαδικτυακών τόπων
- Εικαστική παρουσίαση (χρωματικοί συνδυασμοί, γραμματοσειρές, σύνδεσμοι, ύφος γραφής περιεχομένου, έκταση ιστοσελίδων, μέγεθος ιστοσελίδων, μορφοποίηση και παρουσίαση περιεχομένου, χρήση ειδικών μορφών περιεχομένου)
- Δομή και περιεχόμενο δημόσιων διαδικτυακών τόπων (περιεχόμενο ιστοσελίδων διαδικτυακού τύπου, δομή περιεχομένου, ορθότητα – πληρότητα – επικαιρότητα - ανανέωση περιεχομένου, μηχανή αναζήτησης, χάρτης του τόπου, πλοήγηση, επικοινωνία με το φορέα)
- Προσβασιμότητα: WAI, WCAG
- Υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας: Υπηρεσίες παροχής ενημέρωσης στους χρήστες, Χώροι συζήτησης των χρηστών

3η Ενότητα Μοντελοποίηση Ηλεκτρονικών υπηρεσιών και υπολογισμός κόστους

- Μοντελοποίηση υπηρεσιών, μοντέλα κοστολόγησης
- Εργαλεία μοντελοποίησης και εισαγωγή παραμέτρων κόστους
- Εργαλεία αυτόματου υπολογισμού κόστους εκτέλεσης ηλεκτρονικών υπηρεσιών
- Η μοντελοποίηση και η προσομοίωση ηλεκτρονικών υπηρεσιών ως εργαλεία για την αξιολόγηση και τον ανασχεδιασμό ηλεκτρονικών υπηρεσιών

4η Ενότητα: Αξιολόγηση Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών ως προς τη Διαλειτουργικότητα

- Ανάγκη για συνεργασία – διαλειτουργικότητα μεταξύ ηλεκτρονικών υπηρεσιών
- Πλαίσιο Διαλειτουργικότητας και Παροχής Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών
- Επίπεδα διαλειτουργικότητας και βασικά χαρακτηριστικά (ανταλλαγή δεδομένων, χρήση XML, διαδικτυακές υπηρεσίες)
- Αξιολόγηση επίτευξης διαλειτουργικότητας μεταξύ υπηρεσιών
- Συνεργασία με ιδιωτικούς φορείς (ηλεκτρονικές πληρωμές)
- Παρακολούθηση προόδου διεκπεραίωσης υποθέσεων
- Συνεργασία ηλεκτρονικών υπηρεσιών σε Ευρωπαϊκό επίπεδο (οδηγία 123)

3^η και 4^η ενότητα θα μπορούσαν ίσως να ενωθούν

5η Ενότητα: Αξιολόγηση Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών ως προς την Ασφάλεια

- Απαιτήσεις (ακεραιότητα, εμπιστευτικότητα, διαθεσιμότητα, μη αποκήρυξη) και πολιτικές ασφάλειας
- Μέσα ασφάλειας (κρυπτογράφηση, ψηφιακές υπογραφές, ασφαλή πρωτόκολλα διαδικτύου)
- Πλαίσιο Ψηφιακής Αυθεντικοποίησης (επίπεδα εμπιστοσύνης, μηχανισμοί πιστοποίησης ταυτότητας)
- Αξιολόγηση ηλεκτρονικών υπηρεσιών ως προς την ασφάλεια

6η Ενότητα: Μελέτες Περίπτωσης Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών και Αξιολόγηση αυτών

- Εθνική πύλη της δημόσιας διοίκησης ΕΡΜΗΣ
- ΚΕΠ
- Taxisnet
- Διαύγεια
- OpenGov

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Πλαίσιο Παροχής υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Πρότυπα διαλειτουργικότητας, www.e-gif.gov.gr
- Capgemini. (2006), *Online Availability of Public Services: How is Europe Progressing*. Brussels: European Commission.
- Capgemini. (2009), *Smarter, Faster, Better eGovernment*. Brussels: European Commission.
- Capgemini. (2007), *The User Challenge Benchmarking. The Supply Of Online Public Services*. Brussels: European Commission.
- EU: Europe's Digital Competitiveness Report 2009 . August 2009. <http://www.epractice.eu/en/library/292921>
- i2010 eGovernment Action Plan. 2006. http://europa.eu/legislation_summaries/information_society/l24226j_en.htm
- Heeks, R. (2006), "Understanding and Measuring eGovernment: International Benchmarking Studies". *E-Participation and E-Government: Understanding the Present and Creating the Future*. Budapest: UNDESA.
- Horrigan, J.B. (2005), *"On Demand" Citizens: E-Government at High Speed*. Washington: Pew Internet & American Life Project.
- The World Bank. eGovernment - Definition of E-Government. n.d. <http://go.worldbank.org/M1JHE0Z280> (πρόσβαση November 2009).
- United Nations. UN E-government survey 2008, From E-Government to Connected Governance. New York: United Nations, 2008.
- West, D.M. (2008), *Improving Technology Utilization in Electronic Government around the World*. Brookings.
- Yasin, M.M. (2002), "The Theory and Practice of Benchmarking: Then and Now". *Benchmarking: An International Journal*, σελ. 217-243.

ΔΠΣ5.2-ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός του εργαστηρίου αυτού είναι να βελτιώσει τις διαπραγματευτικές ικανότητες των σπουδαστών, οι οποίοι οργανωμένοι σε ομάδες και με την ανάληψη συγκεκριμένων ρόλων θα έχουν τη δυνατότητα να:

- Προβληματιστούν για την έννοια και τη σημασία της διαπραγμάτευσης
- Αναγνωρίσουν διαφορετικούς τρόπους προσέγγισης της διαπραγμάτευσης και να συζητήσουν τα κριτήρια επιλογής μεταξύ τους
- Να αναλύσουν σημαντικές τεχνικές της διαπραγμάτευσης
- Να εξασκηθούν στην πρακτική εφαρμογή των συμπερασμάτων του εργαστηρίου

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

- Τρόποι προσέγγισης
- Τέχνη της Διαπραγμάτευσης
- Εξάσκηση

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Hindle, T. (2001), *‘‘Η Τεχνική των διαπραγματεύσεων’’*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

(2000), *‘‘Harvard Business Review on Negotiation and Conflict Resolution’’*, Harvard: Harvard Business School Press.

Mayer, B. (2000), *The Dynamics of Conflict Resolution: A Practitioner’s Guide*, Jossey- Bass.

Αρχείο Έργων- Μελέτες ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α.

ΔΠΣ5.3-ΠΟΣΟΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός του εργαστηρίου είναι να παράσχει στους σπουδαστές τις γνώσεις που απαιτούνται, ώστε να αναλύουν και να επεξεργάζονται δεδομένα, να παράγουν και να παρουσιάζουν πληροφορίες που υποστηρίζουν τη λήψη αποφάσεων σε επίπεδα λειτουργικού και διοικητικού ελέγχου καθώς και στη χάραξη στρατηγικών επί θεμάτων που αφορούν στην Δημόσια Διοίκηση.

Στόχος είναι η εξοικείωση με ποσοτικές μεθόδους και πρότυπα λήψης αποφάσεων.

Ειδικότεροι στόχοι:

- Κατανόηση των βασικών εννοιών στη λήψη αποφάσεων
- Εξοικείωση με τις μεθοδολογίες στατιστικής λήψης αποφάσεων
- Εξοικείωση με τις μεθοδολογίες περιγραφικής παρουσίασης δεδομένων
- Εξοικείωση με τις μεθοδολογίες και τεχνικές της επαγωγικής στατιστικής και του τρόπου συμβολής τους στη λήψη αποφάσεων
- Εξοικείωση με τις μεθοδολογίες και τεχνικές της Πολυκριτήριας Ανάλυσης

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Α΄ ΕΝΟΤΗΤΑ

Εισαγωγή στη Στατιστική Λήψη Αποφάσεων -Στατιστική Συμπερασματολογία με χρήση του SPSS

Περιγραφική Στατιστική

- Τεχνικές ανάλυσης δεδομένων μέσω περιγραφικών στατιστικών μεθόδων. Περιγραφικά στατιστικά μέτρα.
- Παρουσιάσεις δεδομένων με τη βοήθεια πινάκων και διαγραμμάτων

Επαγωγική Στατιστική.

- Διαστήματα εμπιστοσύνης. Εκτιμητές. Στατιστική σημαντικότητα. Έλεγχοι υποθέσεων.
- Έλεγχοι Μέσων, έλεγχος Ανεξαρτησίας
- Παραμετρικές και μη παραμετρικές διαδικασίες.
- Ανάλυση διακύμανσης προς έναν παράγοντα.
- Ανάλυση διακύμανσης προς δύο ή περισσότερους παράγοντες.
- Εισαγωγή στην ανάλυση παλινδρόμησης. Πολυπαραγοντική ανάλυση παλινδρόμησης.
- Συσχέτιση ποσοτικών μεταβλητών. Παραμετρικός συντελεστής γραμμικής συσχέτισης. Μη παραμετρικοί συντελεστές γραμμικής συσχέτισης.
- Ορισμός και διερεύνηση αιτιολογικών σχέσεων με τη βοήθεια υποδειγμάτων γραμμικής παλινδρόμησης.
- Προβλέψεις .
- Ορισμός και χρήση του λόγου των σχετικών πιθανοτήτων (odds ratio).
- Το υπόδειγμα της λογαριθμικής παλινδρόμησης (logistic regression).
- Εκτίμηση της πιθανότητας πραγματοποίησης ενός γεγονότος με τη χρήση υποδειγμάτων πολλαπλής λογαριθμικής παλινδρόμησης.

Β΄ ΕΝΟΤΗΤΑ

Περιεχόμενο και μεθοδολογία της Επιχειρησιακής Έρευνας

Η έννοια της Απόφασης.

Τα στοιχεία της λήψης απόφασης.

Εισαγωγή στον Γραμμικό Προγραμματισμό

- Μοντελοποίηση προβλήματος
- Γραφική επίλυση προβλήματος γραμμικού προγραμματισμού
- Ανάλυση της λειτουργίας του προσθέτου Επίλυση (Solver) του EXCEL

Μελέτες Περίπτωσης από τον μονοκριτήριο προγραμματισμό

- Μελέτη περίπτωσης Κατανομής Πόρων.
- Μελέτη Περίπτωσης Ανάθεσης Εργασιών.
- Μελέτη Περίπτωσης Δρομολόγησης Αγαθών

Εισαγωγή στην Πολυκριτήρια Ανάλυση

- Γνωριμία με το θεωρητικό υπόβαθρο της Πολυκριτήριας ανάλυσης.
- Ανάλυση των βασικών μεθοδολογικών εργαλείων της Πολυκριτήριας Ανάλυσης.

Εφαρμογή της μεθοδολογίας της Πολυκριτήριας Ανάλυσης σε μελέτες περιπτώσεων

- Μελέτη περίπτωσης που επιλύεται με τη μεθοδολογία του προγραμματισμού Στόχων.
- Μελέτη περίπτωσης που επιλύεται με τη μεθοδολογία της AHP.
- Μελέτη περίπτωσης που επιλύεται με τη μεθοδολογία των μοντέλων επίδοσης.
- Λήψη Αποφάσεων με ενδεχόμενα άγνωστης πιθανότητας.

Λήψη Αποφάσεων Από Ομάδες Αποφασιζόντων (Group Decision Making)

Η εξοικείωση με τις βασικές τεχνικές της Λήψης αποφάσεων σε περιβάλλοντα ομάδων (Group Decision Making)

Εισαγωγή στα Συστήματα Λήψης Αποφάσεων (Decision Support Systems)

- Ανάλυση του σκοπού των Συστημάτων Λήψης Απόφασης
- Χαρακτηριστικά των ΣΥΑ
- Παρουσίαση ενός απλού συστήματος Υποστήριξης Αποφάσεων

Επεξεργασία Δεδομένων και δημιουργία πληροφορίας

Θεωρητική κάλυψη των τεχνικών της Εξόρυξης Γνώσης για τη δημιουργία

- Κανόνων Συσχέτισης.
- Δένδρων αποφάσεων.

- Κατηγοριοποίησης και Συσταδοποίησης Περιπτώσεων

Γ' ΕΝΟΤΗΤΑ

Εφαρμογή του WEKA σε μελέτες περίπτωσης*.

- Παρουσίαση του ελεύθερου λογισμικού WEKA
- Μελέτη περίπτωσης για την δημιουργία κανόνων συσχέτισης.
- Μελέτη περίπτωσης για τη δημιουργία δένδρων απόφασης
- Μελέτη περίπτωσης που αφορά συσταδοποίηση

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ / ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

Agresti, A. (1990), *Categorical Data Analysis*. New York: John Wiley and Sons.

Bartholomew, D.J., Forbes A.F. και McClean S.I. (1991) *Statistical Techniques for Manpower Planning*, Chichester,UK: John Wiley and Sons.

Γναρδέλλης, Χ. (2003), *Εφαρμοσμένη Στατιστική*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

Γναρδέλλης, Χ. (2006), *Ανάλυση Δεδομένων με το SPSS 14.0 for Windows*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

Collett, D. (1991), *Modelling Binary Data*. London: Chapman and Hall.

Cox, D.R. και Snell, E.J. (1989), *Analysis of Binary Data*, London: Chapman and Hall.

Draper, N.R. και Smith, H. (1966) *Applied Regression Analysis*. New York: John Wiley and Sons.

Everitt, B.S. (1992), *The Analysis of Contingency Tables*, London: Chapman and Hall.

* θα γίνει συνοπτική παρουσίαση εφόσον επαρκεί ο χρόνος.

Hosmer, D.W. και Lemeshow, S. (1989), *Applied Logistic Regression*, New York: John Wiley and Sons.

Κολύβα-Μαχαίρα Φ. και Μπόρα-Σέντα Ε. (1998), *Στατιστική*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Ζήτη.

- Kleinbaum D., Kupper L., Muller K., και Nizam A. (1998) *Applied Regression Analysis and Other Multivariable Methods*, Pacific Grove, CA: Duxbury Press.
- Μαυρομάτης, Γ. (1999), *Στατιστικά Μοντέλα και Μέθοδοι Ανάλυσης Δεδομένων*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- McCullagh, P. και Nelder, J.A. (1989), *Generalized Linear Models*, London: Chapman and Hall.
- Newbold, P. (1991), *Statistics for Business and Economics*, London: Prentice-Hall.
- Παπαδημηρίου, Ι. (2005), *Περιγραφική Στατιστική*. Αθήνα: Εκδόσεις Τυπωθήτω.
- Ott, L. (1988), *An Introduction to Statistical Methods and Data Analysis*, Boston: PWS-KENT Publishing Company.
- Snedecor, G. και Cochran, W. (1980) *Statistical Methods*, Iowa, U.S.A.: The Iowa State University Press.
- Tukey, J.W. (1977), *Exploratory Data Analysis*. Addison-Wesley, Reading , Mass.
- Albright, (2001), *Data Analysis and Decision Making with Microsoft Excel*, ITPS
- Bratko, (2000), *Prolog Programming for Artificial Intelligence*, Addison Wesley
- Dewhurst, F. (2002), *Quantitative Methods for Business Management*, McGraw-Hill
- Figueria-Greco, E. (2004), *Multiple Criteria Decision Analysis*, Springer.
- Hillier, F.S., και Lieberman, G.J. (1995), *Introduction to Operations Research*, McGraw-Hill International Editions.
- Jackson, (1999), *Introduction to Expert Systems*, Addison Wesley
- Lapin, L. (1994), *Quantitative Methods for Business Decisions with Cases*, Harcourt Brace Jovanovich College Publishers
- Wiley, J. (2002), *Introduction to Decision Technology*, Liberatorre, Nudick.
- Mallach, G.E. (1994), *Understanding Decision Support and Expert Systems*, Irwin/McGraw-Hill

Mcclave, T.J. και Benson, P.G. (1991), *Statistics for Business and Economics*, Maxwell MacMillan International Editions.

Smith, G.S. (2004), *Business Statistics and Decision Making*, Prentice Hall.

Taha, H.A. (1992), *Operations Research: An Introduction*, MacMillan.

Turban, E. (2004), *Decision Support Systems and Intelligence Systems*, Prentice-Hall.

Wisniewski, (2001), *Quantitative Methods for Decision Makers*, Prentice-Hall.

Πραστάκος, (2000), *Διοικητική Επιστήμη- Λήψη Επιχειρησιακών Αποφάσεων στην Κοινωνία της Πληροφορίας*, Σταμούλης.

ΔΠΣ5.4-ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός του εργαστηρίου είναι να παρουσιάσει στους σπουδαστές:

- α) Τις βασικές τεχνολογικές εξελίξεις του Σημασιολογικού Ιστού και του Web 2.0 και τις απαιτούμενες διοικητικές γνώσεις για τη διαχείριση των συστατικών στοιχείων αυτών των τεχνολογιών,
- β) Τα νέα επιχειρηματικά μοντέλα διοίκησης και οργάνωσης στο εσωτερικό των επιχειρήσεων (π.χ. social semantic networks, semantic knowledge management, communities of practice, κ.λπ.),
- γ) Τις ευκαιρίες και προκλήσεις για τη δημόσια διοίκηση από την ανάπτυξη δικτύων δημιουργίας αξίας και γνώσης (value and knowledge networks),
- δ) Τις βέλτιστες πρακτικές (best practices), τα παραδείγματα εφαρμογής (showcases) και τις εμπειρίες (lessons learned) από εφαρμογές (case studies) φορέων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα που έχουν ήδη προχωρήσει στην αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών,

Στόχος είναι η εξοικείωση των σπουδαστών με τη φιλοσοφία του Σημασιολογικού Ιστού και του Συνεργατικού Διαδικτύου που εισάγει το Web 2.0 και η απόκτηση πρακτικών γνώσεων για τη διαχείριση εφαρμογών στο νέο επικοινωνιακό και τεχνολογικό περιβάλλον.

Ειδικότεροι στόχοι:

- Κατανόηση των βασικών εννοιών του Σημασιολογικού Ιστού.
- Εξοικείωση με τις συνεργατικές εφαρμογές του Web 2.0
- Εξοικείωση με τις συνεργατικές εφαρμογές του Web 2.0 σε επίπεδο λειτουργίας και διαχείρισης.

- Απόκτηση γνώσεων και εμπειρίας στη σχεδίαση συνεργατικών εφαρμογών για τη δημόσια διοίκηση ιδίως σε σχέση με τα ειδικά χαρακτηριστικά επιμέρους θεματικών τομέων.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Ενότητα 1

Δίκτυα Γνώσης, Κοινωνικά Δίκτυα και Συνεργατικές Εφαρμογές.

Η ενότητα εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο τα δίκτυα γνώσης συμβάλουν στη δημιουργία και τη διάχυση της γνώσης στις επιχειρήσεις και τις παραμέτρους εκείνες που υποβοηθούν την ανάπτυξή και την αποτελεσματικότητά τους. Η ενότητα παρουσιάζει τις σημαντικότερες μεθοδολογίες δημιουργίας δικτύων γνώσης. Επίσης εξετάζεται ο ρόλος των κοινωνικών δικτύων στις σύγχρονες επιχειρήσεις. Έμφαση θα δοθεί στις μεθόδους, προσεγγίσεις και αλγόριθμους για την ανάλυση κοινωνικών δικτύων (Social Networks Analysis). Τέλος, θα μελετηθούν -τόσο σε θεωρητικό όσο και πρακτικό επίπεδο- οι σύγχρονες συνεργατικές τεχνολογίες που συνθέτουν το νέο, πιο συμμετοχικό Internet στη μορφή του Web 2.0. Οι τεχνολογίες αυτές περιλαμβάνουν υφιστάμενες εφαρμογές groupware αλλά και αναδυόμενα συστήματα social media, semantic blogs, wikis και εν γένει τον ευρύτερο τομέα των δυναμικών εφαρμογών που λειτουργούν στο περιβάλλον του Παγκόσμιου Ιστού.

Ενότητα 2

Συνεργατικές εφαρμογές στη Δημόσια Διοίκηση

Στην ενότητα εξετάζονται σε βάθος, από τεχνολογική και πρακτική κυρίως πλευρά, οι συνεργατικές εφαρμογές που μπορούν να αξιοποιηθούν για την αποτελεσματικότερη διαχείριση των υφιστάμενων πληροφοριακών πόρων στη Δημόσια Διοίκηση. Στο επίπεδο της υλοποίησης έμφαση θα δοθεί στις εφαρμογές που λειτουργούν στο περιβάλλον του Παγκόσμιου Ιστού, με χαρακτηριστικότερο παράδειγμα τα συστήματα διαχείρισης περιεχομένου (CMS: Content Management Systems). Στο πλαίσιο αυτό θα αναλυθούν το μοντέλο λειτουργίας, η αρχιτεκτονική των εφαρμογών και ιδιαίτερα η σχεδίαση και λειτουργικότητα των διεπαφών, τόσο σε σχέση με τους επισκέπτες-χρήστες (frontend-users) όσο και σε σχέση με τους διαχειριστές (backend-

users). Παράλληλα, εξετάζονται θέματα που αναφέρονται στις τεχνολογίες ανάπτυξης των εφαρμογών, όπως η ευχρηστία, η προσβασιμότητα και τα πρότυπα του Ιστού (Web standards) που συντελούν στην απόκτηση γνώσεων για την αξιολόγηση και τον έλεγχο των εφαρμογών, με συνολικό στόχο την εξοικείωση σε επίπεδο πρακτικής υλοποίησης με τον σχεδιασμό, τη διαχείριση και την αξιολόγηση δυναμικών εφαρμογών Διαδικτύου.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ / ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

<http://www.imu.iccs.gr/projects/dern/index.html>

http://www.espa.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_EP_Psifiaki_Syglisi.pdf

<http://oreilly.com/web2/archive/what-is-web-20.html>

<http://americanlibrariesmagazine.org/features/02092010/10-technology-ideas-your-library-can-implement-next-week>

<http://semanticweb.org/>

<http://webscience.org/>

Γκιμπερίτης, Β. *Εφαρμογές Τηλεματικής και Πληροφορικής*. Αθήνα: Εκδ. Τζιόλα, σελ. 648.

Γιαννακάς, Ε., Καπούλας, Β., Μπούρας, Χ. και Τσιάτσος, Θ. (2005), *Δικτυακά Εικονικά Περιβάλλοντα*, Αθήνα: Εκδ. Ελληνικά Γράμματα, σελ. 152.

Burnett, R. και Marshall, P.D. (2003), *Web Theory: an Introduction*. New York: Routledge, p. 242.

Eggers, W.D. (2005), *Government 2.0: Using Technology to Improve Education, Cut Red Tape, Reduce Gridlock, and Enhance Democracy*. Lanham MD, U.S.A.: Rowman & Littlefield Publishers, Inc.. ISBN 978-0742541757

Governor, J., Hinchcliffe, D. και Nickull, D. (2009), *Web 2.0 Architectures: What Entrepreneurs and Information Architects Need to Know*. Sebastopol: O'Reilly, p. 249.

ΔΠΣ6-ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η ειδική φάση σπουδών περιλαμβάνει τόσο θεωρητική όσο και εφαρμοσμένη εκπαίδευση, η οποία έχει στόχο την καλλιέργεια και ενίσχυση των γλωσσικών γνώσεων και δεξιοτήτων των μελλοντικών στελεχών Διαχείρισης Πληροφοριακών Συστημάτων ώστε, να αντεπεξέρχονται με αποτελεσματικότητα και δυναμισμό στα καθημερινά τους καθήκοντα. Σκοπός του μαθήματος είναι η κάλυψη ειδικών γλωσσικών δεξιοτήτων επαγγελματικού τύπου σε θέματα που άπτονται των γνωστικών αντικειμένων του Τμήματος.

Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ενίσχυση του πνεύματος της άμιλλας και της συνεργασίας καθώς και της διαχείρισης και εξυπηρέτησης των πολιτών λόγω της πολυπλοκότητας των απαιτήσεων που καλούνται να διαχειριστούν. Κάτι τέτοιο γίνεται μέσω ομαδικών δραστηριοτήτων, όπως είναι οι τεχνικές διαπραγματεύσεων, η επίλυση συγκρούσεων και θέματα που άπτονται του επαγγελματικού πεδίου των στελεχών Διαχείρισης Πληροφοριακών Συστημάτων. Οι επικοινωνιακές αλλά και κοινωνικές δεξιότητες είναι βασικά στοιχεία για τον ρόλο που καλείται να παίξει στον επαγγελματικό του χώρο, κάτι για το οποίο δίνεται ιδιαίτερη σημασία καθώς είναι απαραίτητη η συνεργασία με τους πολίτες.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η υλοποίηση δημόσιων πολιτικών, η διαχείριση ανθρώπινων και οικονομικών πόρων αλλά και η διαχείριση εθνικών και κοινοτικών προγραμμάτων, καθώς και οι δημόσιες σχέσεις είναι κάποιοι από τους άξονες τα θέματα των οποίων χρησιμοποιούν οι διδάσκοντες στην ξένη γλώσσα και στοχεύουν σε ένα διττό ρόλο:

- **στην καλλιέργεια δεξιοτήτων γραπτής επικοινωνίας:**
 - ✓ με μεταφραστική άσκηση (ευθεία και αντίστροφη) κειμένων από πρωτότυπες πηγές καθώς και δραστηριότητες διαμεσολάβησης.

- ✓ με την ανάπτυξη γλωσσικών δεξιοτήτων προφορικής και γραπτής επικοινωνίας επαγγελματικού τύπου, όπως σύνταξη αίτησης, ανακοίνωσης, περίληψης, αναφοράς, πρακτικών, ενημερωτικών δελτίων.
- ✓ με την εξοικείωση του σπουδαστή με βασικές έννοιες και όρους του χώρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των ευρωπαϊκών θεσμών, των δημοσίων σχέσεων, του δικαίου και τους σύγχρονους τρόπους διοίκησης.
- **στην καλλιέργεια δεξιοτήτων προφορικής επικοινωνίας:**
 - ✓ με διαδραστικές ασκήσεις μέσα σε μικρές ή μεγαλύτερες ομάδες με στόχο την ανάπτυξη της έκφρασης.
 - ✓ με προσομοίωση συνεντεύξεων με στόχο τη μορφοποίηση κοινωνικών δεξιοτήτων.
 - ✓ με ασκήσεις προσομοίωσης στις τεχνικές διαπραγματεύσεων με στόχο την ανάπτυξη επικοινωνιακών δεξιοτήτων.
 - ✓ με παρουσιάσεις ειδικών θεμάτων με στόχο τη διαχείριση της πληροφορίας.

Αναλυτικότερα, τα θεματικά πεδία από τα οποία καλλιεργείται τόσο ο γραπτός όσο και ο προφορικός λόγος αντλούνται από την παρακάτω θεματολογία:

- Διοικητικοί Θεσμοί και Ορολογία
- Δημοσιοϋπαλληλικός Κώδικας
- Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης
- Ευρωπαϊκή Δημόσια Διοίκηση
- Οικονομικό Σύστημα της Διοίκησης
- Κράτος και οι Υπηρεσίες του
- Ανθρώπινα Δικαιώματα
- Οι Δημόσιες Σχέσεις ως Μέσο Επικοινωνίας
- Κοινοτικά προγράμματα και Κοινοτικές Οδηγίες
- Τεχνικές Διαπραγματεύσεων και Επίλυση Συγκρούσεων
- e-government

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ / ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

Αξιοποιείται η ξενόγλωσση βιβλιογραφία που χρησιμοποιείται για το σύνολο των μαθημάτων του Τμήματος. Η βασική ορολογία για κάθε θεματικό πεδίο αποδελτιώνεται από τον Τύπο και τις Ευρωπαϊκές και Διεθνείς Επίσημες Εκδόσεις και χρησιμοποιείται ως αυθεντικό υλικό προς επεξεργασία. Ταυτόχρονα, χρησιμοποιούνται τα ηλεκτρονικά αρχεία Υπουργείων τα οποία έχουν άμεση σχέση με τα στελέχη Διαχείρισης Πληροφοριακών Συστημάτων καθώς και τα ηλεκτρονικά αρχεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Διεθνούς κοινότητας και του ΟΟΣΑ.

Μια ενδεικτική βιβλιογραφία για την ειδική φάση σπουδών είναι η ακόλουθη:

ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Duff, A., Oxford “*Approaches to translation*” , P. Newmark, Phoenix.

Sweeny, S., “*Test your Professional English: Management*” , Penguin, Longman.

Casler, K. and Palmer, D., “*Business Assignments*” , Oxford University Press.

Ashley, A , “*A Handbook of Commercial Correspondence*” , Oxford University Press, Second Edition.

Goodale, M. , “*Professional presentations*” , Cambridge University Press.

Turnbull, E. , “*Office Administration*” , Cambridge University Press.

Rogers, D. , “*English for International Negotiations*” , Cambridge University Press.

Evans, D, “*Decisionmaker*” , Cambridge University Press.

(1989) , “*It’s a deal: A Practical negotiation handbook*” , London: McGraw Hill.

(1990) , “*Public Management Strategies*”, San Francisco: Jossey Bass.

(1991), “*International organizations*” , New Jersey: Prentice Hall.

Stern, L. W. (1992), “*Marketing channels*” , Englewood Cliffs: Prentice Hall.

(1992), “*Public Management Technology*” , Chichester: Wiley.

(1990-1994), “*Third framework programme for community research and technological development*”, EK. E, Brussels :EK.

(1996), “*The Communication of Politics*”, London: Negrine R. Polity Press.

(1996), “*OECD, Responsive Government*”, Paris: OECD.

Jorgensen K, (1997), “*European approaches to crisis management*”, Hague : Kluwer Law Intern.

CNN Broadcasts (economic, financial, commercial) Video Tapes

Organization for Economic Cooperation and Development, *Official Publications of the European Union*,

Εφημερίδες

Athens News, The Observer, New York Times, The Guardian, Herald Tribune, the Independent, the Washington Post.

Περιοδικά

The Economist, Journal of European Public Policy, Foreign Affairs, Harvard International Review, European Law Journal, Newsweek, Common Market Law Review, European Union Review, Journal of Common Market Studies, Legal Issues of European Integration, OECD Economic Outlook, Parliamentary Affairs, the Spectator, Time, International Journal, World Politics, The World Today, Public Administration, Group and Organization Management, Journal of Public Economics.

Διαδικτυακοί τόποι

	http://europa.eu.int
European Parliament	http://www.europarl.eu.int/news/public/default_en.htm
Council of the European Union	http://ue.eu.int/showPage.ASP?lang=en
European Commission	http://europe.eu.int/comm/index_en.htm
European Central Bank	http://www.ecb.int/home/html/index.en.html
European Economic and Social Committee	http://www.esc.eu.int/index_en.asp
Office for Official Publications of the European Communities	http://publications.eu.int/index_en.html
EUR-LEX, the portal to European Union law	http://europe.eu.int/eur-lex/lex/en/index.htm
Summaries of legislation	http://europe.eu.int/scadplus/scad_en.htm
EU Bookshop	http://bookshop.eu.int/eGetRecords?Template=Test_EUB/en_index
Historical Archives of the European Union	http://www.iue.it/ECArchives/EN/Index.shtml
EU Glossary	http://europe.eu.int/scadplus/glossary/index_en.htm
Opinion polls	http://europe.eu.int/comm/public_opinion/index_en.htm
World Health Organization	http://www.who.int/en/
United Nations	http://www.un.org/
World Trade Organization (WTO)	www.wto.org/
American Society for Public Administration – Anonymous	www.aspanet.org
The National Academy of Public Administration	www.napawash.org
Institute of Public Administration	www.theipa.org
European Institute of Public Administration	http://www.eipa.nl/default.htm
United Nations Online Network in Public Administration and Finance	http://www.unpan.org/

ΓΑΛΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Morel, M., Challe, O. and Danilo, P. , “*Le français commercial*”, Lire pour tous, Pocket.

“*Le français commercial*”, Larousse et Textes d’Etudes.

Danilo, M. , “*La communication professionnelle*”.

ed. d’Organisations, “*La rédaction professionnelle*”.

Echaudemaison, C. D. , “*Les grands textes de l’économie et de la siologie*”, Nathan.

“*Le français des affaires*”+deux cassettes vidéo, Hatier-Didier.

“*Résumé- Compte Rendu- Synthèse- Exposé- Commentaire*”, Kauffmann.

“*Le français des relations, internationales*”, Hachette.

“*La correspondance*”, CLE international.

(2001), “*Introduction aux sciences de la Communication*”, La Découverte Paris.

(1999), “*Droit et Politiques des Communautés Européennes*”, Paris: P.U.F.

Neyens, P. (et.), (1992), “*Les régimes de pension dans le secteur public européen*”; Maastricht: EIPA.

OECD,(1991) “*Instruments économiques pour la protection de l’ environnement*”, Paris : OECD.

(1990), “*La négociation-Conduite, théorie, applications*”, Paris: Dalloz.

(1980), “*La négociation internationale*”, Paris: CNRS.

“Emissions sur l’actualité (TV 5) ”, Vidéo.

“Publications officielles de l’Union Européenne (Θεματολογικά δελτία για την Ευρωπαϊκή Ένωση).

“*Dictionnaire d’économie et de science sociale*”, Nathan.

“*Dictionnaire didactique de la langue française*”, Armand Colin.

“*Lexique de sciences économiques et sociales*”, J. P. Piriou.

Εφημερίδες

Le Monde, Le Monde Diplomatique, Libération, Le Figaro, France soir, Expansion, Courrier International.

Περιοδικά

Le français dans le monde, Revue des affaires européennes, Revue trimestrielle de droit européen, Revue française de science politique, Revue générale de droit international public, Revue trimestrielle de droit européen, L’Express, Le nouvel Observateur, Revue administrative, Revue française de gestion, Revue politique et management publique, Revue du Marché Commun.

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

«*Kleines Komplet*», Praxis.

«*Grundstufe-Grammatik*», Hueber.

«*em-Mittelstufe- Grammatik*», Hueber.

«*Lesen und Hoeren*», fuer das ZDaf, Καραμπάτος.

«*Ganz Gross*», Praxis.

«*Das Testbuch Wirtschaftsdeutsch, Training WiDaF-Langescheidt.*

«Die Europaeische Union» (Politik – Recht – Wirtschaft), Fischer TBV.

«Lehr-und uebungsbuch der Deutschen Grammatik», Dreyer/Schmitt, Hueber.

Beck, C.H. , «Kleines Deutschland Lexicon».

Derlag, D., «Duden-Deutsches Universalwoerterbuch»,

Καΐσης, «Λεξικό Νομικής Ορολογίας», Σάκκουλας.

Εφημερίδες

Athener Zeitung

Frankfurter Allgemeine Zeitung

Die Welt

Frankfurter Rundschau

Περιοδικά

Der Spiegel

Stern

Focus

Willkommen(Ινστιτούτου Goethe)

Deutschland της Γερμανικής Κυβέρνησης

ΙΤΑΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

QUI ITALIA

Mazzetti, A., Falcinelli, M. and Servadio, B. , (2002),“*Lingua e grammatica*”, ed. Le Monnier, Firenze.

Mazzetti, A., Servadio, M. and Falcinelli , B. (2002), “*Quaderno di esercitazioni*”, - ed.Le Monnier. Firenze.

Manno , E. , “*Dizionario Economico Commerciale*, La Certosa.

Cherubini, N. , “*L’ italiano per gli affari*”, Roma: Bonacci.

“*Dizionario dei termini economici*”, edizioni BUR Dizionari Rizzoli

Εφημερίδες

Corriere della sera, La stampa, Il giorno, La Repubblica, Il sole 24 ore di economia,

Italia oggi, Milano Finanza, Mondo economico Micro-omega.

Περιοδικά

Il panorama, L’ espresso, Gente.

Διαδικτυακοί Τόποι

www.poliziadistato.it/pds/informatica

www.racine.ra.it/curba/rivoluzioni/informatica/la_rivoluzione_informatica.htm

www.it.wikipedia.org/wiki/Informatica

www.freeonline.org/dir/c-15/Computer

www.esterni.unibg.it/siti_esterni/corsi/fondinfo98/storia.html

www.newbie.it/glossario/default.asp

www.web.tiscali.it/matteoavella/termini.htm

www.giornali.it

www.confesercenti.fi.it

www.qui.uniud.it

www.subweb.it

www.zuccaweb.it

www.poliziadistato.it

www.racine.ra.it

ww.it.wikipedia.org

www.freeonline.org

www.westerni.unibg.it

www.newbie.it

web.tiscali.it

ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

(1999), “*Guía hispánica de Internet*”, incluye CD-ROM con enlace directo a Internet, Ed. Edelsa.

(1997), “*Conjugar es fácil en español*”, Ed. Edelsa.

(2000), “*Uso de la gramática española*”, nivel elemental, intermedio, avanzado (3 libros), Edelsa.

(2005), “*Manual de gramática española*”, Εγχειρίδιο Ισπανικής Γραμματικής, Μορφολογία – Συντακτικό, Efstathiadis Group S.A.

(2001), “*Temas de gramática con ejercicios practices*”, Nivel Superior, SGEL.

- (1992) , “*Manual práctico de puntuación*”, Edinumen.
- (2005) , “*Hablar por los codos, frases para un español cotidiano*”, Edelsa.
- (1999) , “*Correspondencia commercial en español*”, SGEL.
- “*El español por profesiones* (Comercio Exterior, Lenguaje Jurídico, Servicios Financieros: bolsa y banca, Servicios de Salud, Servicios Turísticos),SGEL.
- (2005) , “*Practica tu español, el léxico de los negocios*”, SGEL.
- “*Técnicas de correo commercial*”, nivel Intermedio, Edelsa.
- (2004) , “*España siglo XXI*”, Edelsa.
- (1994) , “*Diccionario español*” – griego/ griego – español, Μέδουσα.
- (2003) , “*Clave, diccionario de uso del español actual*”, SM.
- (1998) , “*Diccionario de uso del español de María Moline*”r, 2 volúmenes, Gredos.
- (2001) , “*Diccionario de la Real Academia Española*”, 2 volúmenes.
- (2003) , “*Oxford Spanish Dictionary*” español – inglés e inglés – español”, Oxford University Press.
- “*Gran Diccionario de Uso del español actual*”, SGEL.

Εφημερίδες

El ABC, El Mundo, El País, La Vanguardia.

Διαδικτυακοί τόποι

www.abc.es

www.elmundo.es

www.elpais.es

www.lavanguardia.es

www.rae.es (página de la Real Academia Española)

www.mae.es (página del Ministerio de Asuntos Exteriores de España)

www.map.es (página del Ministerio de Administraciones Públicas de España)

www.mec.es (página del Ministerio de Educación y Ciencia de España)

www.europa.eu.it (portal de la Unión Europea)



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ & ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ**



**ΕΘΝΙΚΟ
ΚΕΝΤΡΟ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ &
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (Ε.Σ.Δ.Δ.Α)**

***ΤΜΗΜΑ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ***

ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΛΞΟΝΑΣ / ΜΑΘΗΜΑ / ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ
ΟΕΥ1	ΔΙΕΘΝΕΙΣ & ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ - ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ	76
ΟΕΥ1.1	Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	32
ΟΕΥ1.2	ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ: ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ - ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ & ΚΟΙΝΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	24
ΟΕΥ1.3	ΘΕΜΑΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ	20
ΟΕΥ2	ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	72
ΟΕΥ2.1	ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	24
ΟΕΥ2.2	ΔΙΚΑΙΟ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	28
ΟΕΥ2.3	ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ	20
ΟΕΥ3	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΟΕΥ	76
ΟΕΥ3.1	ΑΡΧΕΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ – ΕΞΑΓΩΓΙΚΟ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	20
ΟΕΥ3.2	ΟΡΓΑΝΩΣΗ & ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΟΕΥ	24
ΟΕΥ3.3	ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ	16
ΟΕΥ3.4	ΤΕΧΝΙΚΗ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ	16
ΟΕΥ4	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΓΛΩΣΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ	112
ΟΕΥ4.1	ΑΓΓΛΙΚΑ	56
ΟΕΥ4.2	ΓΑΛΛΙΚΑ Ή ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ Ή ΙΤΑΛΙΚΑ Ή ΙΣΠΑΝΙΚΑ	56
ΟΕΥ4.3	ΑΓΓΛΙΚΑ	35
ΟΕΥ4.4	ΓΑΛΛΙΚΑ Ή ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ Ή ΙΤΑΛΙΚΑ Ή ΙΣΠΑΝΙΚΑ	35
ΟΕΥ5	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ	66
ΟΕΥ5.1	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ 1 στα πλαίσια των αξόνων ΟΕΥ-Σ01, ΟΕΥ-Σ02, ΟΕΥ-Σ03	33
ΟΕΥ5.2	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ 2 στα πλαίσια των αξόνων ΔΠΣ-Σ01, ΔΠΣ-Σ02, ΔΠΣ-Σ03	33
	ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ	10
ΟΕΥ6	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ	62

ΟΕΥ6.1	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	6
ΟΕΥ6.2	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ	12
ΟΕΥ6.3	ΕΘΙΜΟΤΥΠΙΑ	12
ΟΕΥ6.4	ΤΕΧΝΙΚΗ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ & ΕΠΙΛΥΣΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ	16
ΟΕΥ6.5	ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	16
<i>ΟΕΥ7</i>	<i>ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ</i>	<i>56</i>
ΟΕΥ7.1	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΗΓΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ	28
ΟΕΥ7.2	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	28
ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ		600

ΟΕΥ1-ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ – ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος δεν έχει τροποποιηθεί από την Ομάδα Σχεδιασμού του Προγράμματος Σπουδών και της Ε.Σ.Δ.Δ. και της Ε.Σ.Τ.Α.

ΟΕΥ1.1-Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να αναλυθούν οι διακρατικές οικονομικές σχέσεις της Ελλάδας, με τις περιοχές που την ενδιαφέρουν άμεσα καθώς και να εξετάσει τη διεθνή δραστηριότητα των ελληνικών επιχειρήσεων στα πλαίσια του σύγχρονου διεθνούς οικονομικού συστήματος.

Ειδικοί στόχοι:

Μετά τη διδασκαλία του μαθήματος οι σπουδαστές είναι σε θέση να γνωρίζουν την ανάλυση των διακρατικών οικονομικών σχέσεων της Ελλάδας με τις περιοχές που την ενδιαφέρουν άμεσα, καθώς και τη διεθνή δραστηριότητα των ελληνικών επιχειρήσεων στα πλαίσια του σύγχρονου διεθνούς οικονομικού συστήματος. Θα είναι επίσης ικανοί, ως μελλοντικοί χειριστές τέτοιου είδους θεμάτων, να ανταποκρίνονται σε ζητήματα οικονομικά παγκοσμίου ενδιαφέροντος, αλλά και να εκπροσωπούν τα συμφέροντα της ελληνικής οικονομικής διπλωματίας στο διεθνές περιβάλλον.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα διαιρείται σε τρία μέρη, τα οποία είναι:

- Εισαγωγή στη διεθνή πολιτική οικονομία
- Η ελληνική οικονομική διπλωματία
- Η ελληνική επιχειρηματική δραστηριότητα στο εξωτερικό

1^η Ενότητα: Εισαγωγή στη διεθνή πολιτική οικονομία

- Η έννοια της διεθνούς πολιτικής οικονομίας. Η εξέλιξη του διεθνούς οικονομικού συστήματος και τα κύρια χαρακτηριστικά του. Η θεωρία της ηγεμονικής σταθερότητας.
- Οι δομές της διεθνούς πολιτικής οικονομίας. Η δομή του διεθνούς συστήματος εμπορίου, η δομή του διεθνούς χρηματοοικονομικού συστήματος, η δομή των άμεσων ξένων επενδύσεων και ο ρόλος των πολυεθνικών εταιρειών.
- Παγκοσμιοποίηση και το νέο κύμα των περιφερειακών συνεργασιών. Η διαδικασία της παγκοσμιοποίησης. Το φαινόμενο της αλληλεξάρτησης. Τα αίτια και οι συνέπειες των περιφερειακών συνεργασιών.
- Τα σύγχρονα προβλήματα της διεθνούς πολιτικής οικονομίας. Ο διάλογος Βορρά- Νότου, η αποδυνάμωση του κράτους έθνους, οι επιπτώσεις της μετανάστευσης, οι συνέπειες της μόλυνσης του περιβάλλοντος, οι επιδράσεις της επανάστασης της πληροφορικής.

2^η Ενότητα: Η ελληνική οικονομική διπλωματία.

- Εισαγωγή στην έννοια της οικονομικής διπλωματίας. Τα μέσα της οικονομικής διπλωματίας. Οι οικονομικές κυρώσεις και η χορήγηση αναπτυξιακής βοήθειας.
- Στόχοι και μέσα άσκησης της ελληνικής οικονομικής διπλωματίας μετά το 1990. Η Ελλάδα και το σύγχρονο διεθνές οικονομικό σύστημα. Η γεω-οικονομική στρατηγική σημασία της Ελλάδας. Οι προτεραιότητες της ελληνικής οικονομικής διπλωματίας. Τα μέσα που χρησιμοποίησε.
- Η Ελληνική οικονομική διπλωματία προς τα Βαλκάνια και την Ανατολική Ευρώπη. Η ελληνική οικονομική διπλωματία προς την Αλβανία, τη ΠΓΔΜ, τη

Βουλγαρία, τη Ρουμανία, τη Γιουγκοσλαβία και την Τουρκία. Οι σχέσεις της Ελλάδας με την Ουκρανία τη Ρωσία ,τις χώρες της Υπερκαυκασίας και τις χώρες της Κεντρικής Ευρώπης. Η Ελλάδα και οι περιφερειακές οικονομικές συνεργασίες.

- Η ελληνική οικονομική διπλωματία και η ΕΕ. Η ελληνική οικονομική διπλωματία στα πλαίσια των εξωτερικών οικονομικών σχέσεων της ΕΕ . Παράγοντες επίδρασης της ΕΕ στην ελληνική οικονομική διπλωματία.
- Η ελληνική οικονομική διπλωματία προς τη Μεσόγειο, τη Μέση Ανατολή και την Ασία. Οι οικονομικές σχέσεις με τις Αραβικές χώρες, το Ισραήλ και την Κύπρο. Ο ρόλος της Ελλάδας στην Ευρωμεσογειακή Συνεργασία και το Μεσογειακό φόρουμ. Οι σχέσεις της Ελλάδας με την Ινδία, την Κίνα, την Ιαπωνία, τη Ν. Κορέα και τις χώρες ASEAN.

3^η Ενότητα: Η Ελληνική επιχειρηματική δραστηριότητα στο εξωτερικό.

- Τρόποι και προβλήματα ανάπτυξης των ελληνικών εξαγωγών κατά τη δεκαετία του 90. Ο τρόπος ανάπτυξης των ελληνικών εξαγωγών. Οι σημαντικότερες δυσχέρειες που αντιμετωπίζουν οι ελληνικές εξαγωγικές επιχειρήσεις. Τρόποι διείσδυσης που χρησιμοποιούν οι ελληνικές επιχειρήσεις
- Οι ελληνικές επενδύσεις στο εξωτερικό. Κύριοι παράγοντες που επιδρούν στην αύξηση των ελληνικών επενδύσεων στο εξωτερικό. Κατεύθυνση των ελληνικών επενδύσεων στο εξωτερικό. Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν και οι προοπτικές τους. Επιπτώσεις της αύξησης των ελληνικών επενδύσεων στο εξωτερικό για την ελληνική οικονομία.
- Η δραστηριότητα της ελληνικής επιχειρηματικής δράσης στα Βαλκάνια. Τα Βαλκάνια ως τόπος δραστηριότητας των ελληνικών επιχειρήσεων. Τρόποι αποτελεσματικής διείσδυσης. Το international marketing των ελληνικών επιχειρήσεων στα Βαλκάνια και οι επιπτώσεις για το ελληνικό επιχειρείν.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

(παρατίθεται ανά ενότητα)

1^η Ενότητα

Giplin, R., *Η πολιτική οικονομία των διεθνών σχέσεων*, **A- B**, Αθήνα: Gutenberg

- Κένεν, Π.(1999), *Διεθνής Οικονομική*, A-B, Αθήνα: Παπαζήσης.
- Λιαργκόβας, Π., «*Η νέα διεθνής πολιτική οικονομία*», στο Μ. Τσινισιζέλης- Κ. Υφαντής (επιμ), *Σύγχρονα προβλήματα διεθνών σχέσεων*, Αθήνα: Ι.Σιδέρης, σελ. 123-156
- Σκλιάς, Π. (2001), *Διεθνής Πολιτική Οικονομία*, Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση, σελ. 29-51
- Γεωργόπουλος, Α.(1994), *Διαδικασίες παγκόσμιας οικονομικής ολοκλήρωσης και διεθνοποίησης της παραγωγής*, Αθήνα: Παπαζήσης.
- Καρφάκης, Κ.(1999), *Διεθνείς Νομισματικές Σχέσεις*, Αθήνα: Τυπωθήτω.
- Krugman, P. and Obstfeld, M.(1995), *Διεθνής Οικονομική. Θεωρία και πολιτική, A-B*, Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.
- Soros, G. (1999), *Η κρίση του παγκόσμιου καπιταλισμού*, Αθήνα: Νέα Σύνορα- Α. Α. Λιβάνη.
- Βεργόπουλος, Κ. (1999), *Παγκοσμιοποίηση. Η μεγάλη χίμαιρα*, Αθήνα: Νέα Σύνορα- Α.Α. Λιβάνη.
- Θαλασσινός, Ε. και Σταματόπουλος, Θ.(1998), *Διεθνή Οικονομικά*, Αθήνα: Σταμούλης.
- Jonanovic, M.(2002), *Διεθνής Οικονομική Ολοκλήρωση*, Αθήνα: Παπαζήσης.
- Νεγρεπόντη – Δελιβάνη, Μ. (2001), *Συνωμοτική παγκοσμιοποίηση*, Αθήνα: Παπαζήσης.
- Πελαγίδης, Θ. (2000), *Κατανοώντας την παγκοσμιοποίηση*, Αθήνα: Παπαζήσης.
- Αμίτσης, Γ.και Λαζαρίδη, Γ. (επιμ) (2001), *Νομικές και κοινωνικοπολιτικές διαστάσεις της μετανάστευσης στην Ελλάδα*, Αθήνα: Παπαζήσης.
- Κρούγκμαν, Π.(2000), *Διεθνισμός για ευρεία κατανάλωση*, Αθήνα: Πόλις.
- Πατρώνος Π.(2000), «*Η προστασία του περιβάλλοντος και η πολυμερής συμφωνία επενδύσεων*», στο Π.Στάγκος- Α.Μπρεδήμας (επιμ), *Το νομικό καθεστώς των διεθνών επενδύσεων*, Θεσσαλονίκη: Σάκκουλας, σελ .237-260.
- Πελαγίδης, Θ. (επιμ.) (1994), *Η νέα παγκόσμια οικονομία*, Αθήνα: Εξάντας.

Thurow, L. (1995), *Ο επερχόμενος Οικονομικός πόλεμος μεταξύ Ιαπωνίας Ευρώπης και Αμερικής*, Αθήνα: Νέα Σύνορα- Α.Α. Λιβάνης.

2^η Ενότητα

Γιαννίτσης, Γ. (1988), « *Εξωτερικές συναλλαγές και η θέση της Ελλάδας στο διεθνή καταμερισμό της εργασίας μπροστά στο 2000*», στο Ι. Κατσούλης (επιμ), *Η Ελλάδα προς το 2000*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Χουλιάρης, Α. (επιμ) (1998), *Η διεθνής αναπτυξιακή βοήθεια προς το 21ο αιώνα*, Αθήνα: Εξάντας.

Τζεν, Ι. (1999), *Το σύστημα της ελληνικής οικονομικής διπλωματίας, Αγορά χωρίς Σύνορα*, 5(1), σελ. 27- 33.

Τσαρδανίδης, Χ. (1997), *Η οικονομική ελληνική διπλωματία και οι προτεραιότητές της, Εξπρές*.

Ευστράτογλου, Κ. (1995), *Ο θεσμός της ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων, ΑγοράΧωρίς Σύνορα*, 1(2), σελ. 99- 117.

Μακρυδάκης, Σ. και Λιούκας, Σ. (1997), «Παγκοσμιοποίηση και στρατηγικές ανταγωνιστικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων», στο Α. Κιντής (επιμ), *Το παρόν και μέλλον της ελληνικής οικονομίας*, Α, Αθήνα: Οικονομικό Παν/μίο Αθηνών, σελ. 317-331

Μπαμπανάσης, Σ.(1997), *Αλλαγές και επιχειρηματικές ευκαιρίες στην Κεντρο-ανατολική Ευρώπη*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Παπαδιοδώρου, Γ.(2002), *Διεθνές Εμπόριο: Οι εξωτερικές συναλλαγές της Ελλάδας*, Θεσσαλονίκη: Ζυγός.

Καζάκος, Π. και Λιαργκόβας, Π. (1997), *Η ελληνοτουρκική οικονομική συνεργασία*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Καραφωτάκης, Ε. (2001), *Το εμπόριο και τα δίκτυα διανομής και διάθεσης προϊόντων στην ΠΓΔΜ και στη Βουλγαρία*, Αθήνα: Αθ. Σταμούλης/ Ινστιτούτου Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων.

- Μαρούδας, Λ. και Τσαρδανίδης, Χ. (Επιμ.) (1995), *Οι ελληνοβουλγαρικές Σχέσεις. Σύγχρονες Οικονομικές και Πολιτικές Διαστάσεις*, Αθήνα: Ινστιτούτο Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων / Παπαζήσης.
- Μπρεδήμας, Α. (1997), *Οι διμερείς συμβάσεις προστασίας των ελληνικών επενδύσεων στα Βαλκάνια και τον Εύξεινο Πόντο*, Αθήνα: Αντ.Ν.Σάκκουλας.
- Τσαρδανίδης, Χ. (επιμ), *Οι οικονομικές σχέσεις Ελλάδας- Πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας. Προοπτικές Συνεργασίας*, Αθήνα: Ινστιτούτο Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων / Ι. Σιδέρης.
- Καλαφάτης, Θ. (1988), *ΕΟΚ: Πολυεθνικοποίηση, διεθνές εμπόριο και ο ρόλος της Ελλάδας*, Αθήνα: Σταμούλης.
- Κοτιός, Α.(2000), «*Η Ευρωβαλκανική οικονομική συνεργασία: εξέλιξη, προβλήματα και προοπτικές*», στο Γ. Πετράκος (επιμ), *Η ανάπτυξη των Βαλκανίων*, Βόλος: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας, σελ.397-458
- Μαραβέγιας, Ν., *Η συμφωνία της GATT και οι επιπτώσεις της στην ελληνική γεωργία*, Αθήνα: ΕΚΕΜ/Αντ. Ν. Σάκκουλας.
- Μυρογιάννης, Γ. (1994), *Ο ρόλος των ευρωπαϊκών κοινοτήτων στις διαπραγματεύσεις του Γύρου Ουρουγουάης και η Ελλάδα*, Αθήνα: Ι. Σιδέρης.
- Δερμετζόγλου, Π.(1997), *Οι οικονομικές σχέσεις Ελλάδας- Κίνας, Αγορά χωρίς Σύνορα*, 3(2), σελ. 112-123.
- Τοντσέφ, Π. και Τσαρδανίδης, Χ. (2001), *Η ανάπτυξη των ελληνικών εξαγωγών προς τις χώρες της Νοτίου και της Ν.Α. Ασίας*, Εισήγηση στο 3^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ανάπτυξης Εξαγωγών, www.gbi-seve.gr/synedrio/.
- Τσαρδανίδης, Χ. (1992), *Η «ανανεωμένη» μεσογειακή πολιτική της ευρωπαϊκής Κοινότητας και η Ελλάδα*, Αθήνα: ΕΚΕΜ/ Παπαζήσης.
- Τσιοβαρίδου, Θ.(1997-1998), «*Οι οικονομικές σχέσεις της Ελλάδας με τις χώρες της Μέσης Ανατολής και της Βορείου Αφρικής*», *Αγορά χωρίς Σύνορα*, 2(3), σελ. 171-186

3^η Ενότητα

Πρώτο πανελλήνιο συνέδριο ανάπτυξης εξαγωγών (1995), Θεσσαλονίκη:
ΣΕΒΕ/ΟΠΕ/ ΕΒΕΘ/ΒΕΘ.

Ευστράτογλου, Κ. (1997-1998), «Διαρθρωτικά και θεσμικά προβλήματα των ελληνικών εξαγωγών», *Αγορά χωρίς Σύννορα*, 3(3), σελ. 226- 235.

Μαρούλης ,Δ. και Ευστράτογλου, Κ. (1995), *Διαρθρωτικά και θεσμικά προβλήματα των ελληνικών εξαγωγών*, Αθήνα: ΚΕΠΕ.

Μαρούλης, Δ. (1992), *Προβλήματα και προοπτικές των ελληνικών εξαγωγών: Προποθέσεις ανάπτυξης τους στην ενοποιημένη ευρωπαϊκή αγορά*, Αθήνα: ΚΕΠΕ.

Κατσίκας, Η.(1999), «Ελληνική βιομηχανία και διεθνοποίηση της παραγωγής», *Αγορά χωρίς Σύννορα*, 4(4), σελ. 273- 291.

Λαμπριανίδης, Λ. (1997), «Το άνοιγμα των ελληνικών επιχειρήσεων μπορεί να οδηγήσει στην υπονόμευση της ανάπτυξης της χώρας», *Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, 9 , σελ. 65- 101

McDonald, R.(2000), “Οι ελληνικές επιχειρήσεις στο εξωτερικό”, CD- ROM. Business File,37.

Πελαγίδης, Θ. (1997), *Η διεθνοποίηση της ελληνικής βιομηχανίας: Ευελιξία και αναδιάρθρωση*, Αθήνα: Εξάντας.

Χατζηδημητρίου, Ι. (1997), «Λόγοι στρατηγικές διεθνοποίησης και οι ελληνικές επιχειρήσεις», *Αγορά χωρίς Σύννορα*, 3(2), σελ. 124-138.

Λαμπριανίδης, Λ.(1996-1997), «Οι υπεργολαβικές σχέσεις στην ελληνική βιομηχανία και τα Βαλκάνια», *Αγορά χωρίς Σύννορα*, 2(3), σελ. 193- 211.

Τσαρδανίδης, Χ. (2000), *Η οικονομική διπλωματία της Ελλάδας στα Βαλκάνια στο Τα Βαλκάνια χτες- σήμερα*,. Αθήνα: Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας,σσ.53-75

Χασσίδ, Ι (1994),. *Διερεύνηση συνθηκών διεξόδου ελληνικών βιομηχανικών επιχειρήσεων στις αγορές της Βαλκανικής*, Αθήνα: ΕΤΒΑ.

ΟΕΥ1.2-ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ: ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ – ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ & ΚΟΙΝΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η ανάπτυξη σύγχρονης προβληματικής σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας της ΕΕ, καθώς και η ανάλυση των σημαντικότερων πολιτικών με έμφαση στις εξωτερικές οικονομικές σχέσεις.

Ειδικοί στόχοι:

Μετά τη διδασκαλία του μαθήματος οι σπουδαστές θα είναι εξοικειωμένοι με την πολιτική δυναμική της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και των εξωτερικών σχέσεων της Ένωσης, καθώς και με θέματα σχετικά με την εσωτερική αγορά και την οικονομική και τη νομισματική ένωση.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- **Στάδια οικονομικής ολοκλήρωσης: ζώνη ελευθέρων συναλλαγών, τελωνειακή ένωση, κοινή αγορά, εσωτερική αγορά, οικονομική και νομισματική ένωση.**
 - ✓ Η οικονομική ολοκλήρωση στη GATT, στον ΠΟΕ και στον ΟΟΣΑ.
 - ✓ Η ΕΟΚ ως κοινή αγορά: οι τέσσερις βασικές ελευθερίες και οι κοινωνικές
 - ✓ Πολιτικές.
 - Ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων, ελεύθερη κυκλοφορία εργαζομένων, ελευθερία εγκατάστασης και παροχής υπηρεσιών, ελεύθερη κυκλοφορία κεφαλαίων
 - Κοινή αγροτική πολιτική, κοινή πολιτική μεταφορών, κοινή εμπορική πολιτική
 - Πολιτική ανταγωνισμού, φορολογία, εναρμόνιση νομοθεσιών.

- **Από την ίδρυση της ΕΟΚ έως την Λευκή Βίβλο του 1985**
 - ✓ Το αρχικό χρονοδιάγραμμα
 - ✓ Η μετάβαση στην οριστική φάση και η επιβράδυνση του ρυθμού (1970-1984)
- **Η ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς και η συνέχειά της**
 - ✓ Λευκή Βίβλος του 1985
 - ✓ Θέματα της Λευκής Βίβλου
 - ✓ Η Ενιαία Πράξη του 1987
 - ✓ Μεταγενέστερες αναθεωρήσεις της Συνθήκης (Maastricht, Amsterdam, Νίκαια)
 - ✓ Η Εσωτερική Αγορά μετά την τυπική της ολοκλήρωση (1/1/93): Αλληπάλληλα «στρατηγικά προγράμματα» και οριζόντια οργάνωση και διαχείρισή της
 - ✓ Η Εσωτερική Αγορά μετά την ΟΝΕ
- **Η Εσωτερική Αγορά στα πλαίσια των στόχων της Λισσαβώνας**
 - ✓ Ορισμένα κατ' επιλογήν θέματα Εσωτερικής Αγοράς:
 - Οδηγία για την αμοιβαία αναγνώριση των προσόντων
 - Οδηγία για τις υπηρεσίες στην Εσωτερική Αγορά (2006/136), Οδηγία BOLKENSTEIN
 - Χρηματοπιστωτικός τομέας
 - Κρατικές ενισχύσεις
 - Θέματα ανταγωνισμού επιχειρήσεων
 - Υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος και υπηρεσίες δικτύου (τηλεπικοινωνίες, ταχυδρομεία, ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο)
 - Διασυνοριακές συγχωνεύσεις και εξαγορές επιχειρήσεων - οδηγία για τις δημόσιες προσφορές εξαγοράς
 - ✓ Οριζόντια θέματα εσωτερικής αγοράς:
 - Προσαρμογή στο κοινοτικό δίκαιο και εφαρμογή του
 - Βελτίωση νομοθεσίας (Better Regulation)
 - Επίλυση προβλημάτων(solvit)

- Το νέο, υπό διαμόρφωση, στρατηγικό πρόγραμμα για την εσωτερική αγορά (2007-2010)
- Κοινή Εμπορική Πολιτική
 - ✓ Διακρίσεις
 - Αυτόνομο καθεστώς / Συμβατικό καθεστώς
 - Συμβατικό καθεστώς: πολυμερείς συμφωνίες / διμερείς συμφωνίες
 - ✓ Αρμοδιότητες της Κοινότητας
 - Αποκλειστικές
 - Σε σύμπραξη με τα κράτη – μέλη, έννοια μικτών συμφωνιών
 - ✓ Πεδίο εφαρμογής της ΚΕΠ
 - Αρχικό πεδίο δασμού, ποσοτικού περιορισμού, εξαγωγική πολιτική, εξαγωγικές ενισχύσεις, εξαγωγικές πιστώσεις, μέτρα εμπορικής άμυνας (damping, άμυνα κατά επιδοτήσεων, νέο εμπορικό όργανο)
 - ✓ Συμβατικό καθεστώς
 - Σχέσεις με άλλες ανεπτυγμένες χώρες του Ο.Ο.Σ.Α. (Η.Π.Α., Καναδάς, Ιαπωνία, Αυστραλία, Ελβετία)
 - Ευρωπαϊκός Οικονομικός χώρος (Ε.Ο.Χ.)
 - Σχέδιο συμφωνίας ελεύθερου εμπορίου Ε.Ε. – Η.Π.Α.
 - Σχέσεις με Π.Ο.Ε.
 - Πολυμερείς συμφωνίες γύρου Ουρουγουάης (1994)
 - Πλειονομερείς (Plurilateral) συμφωνίες Γύρου Ουρουγουάης (π.χ. κρατικές αγορές)
 - Διαπραγματεύσεις Γύρου Ντόχα (από τα τέλη του 2001)
 - Σχέσεις με αναδυόμενες χώρες Ασίας και Λατινικής Αμερικής
 - Asean, Mercosur κλπ.
 - Χώρες του Κόλπου
 - Σχέσεις με χώρες υπό ένταξη
 - Ευρωπαϊκή πολιτική γειτονίας
 - Ρωσία, Ουκρανία, Μολδαβία κλπ.
 - Χώρες Maghreb (Μαρόκο, Αλγερία, Τυνησία) και Mashrek (Αίγυπτος, Ιορδανία, Συρία, Λίβανος)
 - Αναπτυξιακή Πολιτική

- Αυτόνομη πολιτική
- Γενικευμένες προτιμήσεις
- Συμβατική
- Σύμβαση Κοντονού (πρώην Λομέ)
- Μεσογειακές Χώρες

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Mattera, A. (1990), *Η ενιαία εσωτερική αγορά*, Παπαζήσης.

Τσούκαλης, Λ. (1998), *Η νέα Ευρωπαϊκή Οικονομία*, Παπαζήσης.

Στεφάνου Κων. (1999), *Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση, Α-Γ*, Σάκκουλας.

Φατούρος, Α. και Στεφάνου, Κ., (επιμ.) (1995), *Οι συμφωνίες του Γύρου της Ουρουγουάης για το Διεθνές εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών*, Σάκκουλας.

Ταγάρας, Χ., *Η ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων, προσώπων, υπηρεσιών, κεφαλαίων, στην Ευρωπαϊκή Ένωση*

Σπαθόπουλος, Φ.(1990), *Η πλήρης ελευθέρωση της κυκλοφορίας των κεφαλαίων στην ΕΟΚ*, Θεσ/νίκη: Κέντρο Ευρωπαϊκών Σπουδών.

Σπαθόπουλος, Φ. (1995), «Η Γενική Συμφωνία υπηρεσιών», στο Φατούρος Α. και Στεφάνου Κ., (επιμ.), *Οι συμφωνίες του Γύρου της Ουρουγουάης για το Διεθνές εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών*, Σάκκουλας.

Μούσης, Ν. (1998), *Ευρωπαϊκή Ένωση*, Παπαζήσης.

Μαραβέγιας, Ν. και Τσινισιζέλης, Μ., (επιμ) (1995), *Η ολοκλήρωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, Θεμέλιο.

Wallace H., and Wallace W., (eds) (1999), «Policy – Making in the EU», *Oxford University Press*.

Oliver , P. (1996), *Free Movement of goods*, London : Sweet and Maxwell.

Δημόπουλος, Γ., Μπαλτάς, Ν. και Χασσίδ, Ι., (επιμ.) (2001), *Εισαγωγή στις Ευρωπαϊκές Σπουδές, Οικονομική ολοκλήρωση και πολιτικές*, Β, Ι.Σιδέρης .

Druesne, G. (1998), *Droit et politiques des Communautés Européennes*, Paris : P.U.F.

Schapira, Le tallec and Blaise (1999), *Droit européen des affaires*, Paris :P.U.F.

Armstrong, K. and Bulmer, S. (1998), “ The Governance of the Single European Market”, *Manchester Univeristy Press*

ΟΕΥ1.3-ΘΕΜΑΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι εξοικείωση των σπουδαστών-τριών με τα κίνητρα και την αποτελεσματικότητα της κρατικής αναπτυξιακής βοήθειας που παρέχουν τα κράτη-μέλη του ΟΟΣΑ σε φτωχότερες χώρες.

Ειδικοί στόχοι:

Μετά τη διδασκαλία του μαθήματος οι σπουδαστές είναι εξοικειωμένοι με τα κίνητρα και την αποτελεσματικότητα της κρατικής αναπτυξιακής βοήθειας που παρέχουν τα κράτη-μέλη του ΟΟΣΑ σε φτωχότερες χώρες και είναι ικανοί να χειριστούν θέματα αναπτυξιακής βοήθειας. Για τον λόγο αυτό ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στη διμερή ελληνική κρατική αναπτυξιακή βοήθεια, η οποία ασκείται πλέον στη χώρα μας μία δεκαετία (1996-2006). Άλλωστε στη διαχείριση της τελευταίας εμπλέκονται σε μεγάλο βαθμό οι εμπορικοί ακόλουθοι – απόφοιτοι της ΕΣΔΔ.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει τις παρακάτω θεματικές ενότητες:

- Ιστορία της αναπτυξιακής βοήθειας: Από το Σχέδιο Μάρσαλ μέχρι σήμερα
- Διμερής και Πολυμερής Βοήθεια
- Κίνητρα των Δωρητών
- Η Δεσμευμένη Βοήθεια
- Οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και το Κράτος
- Ζητήματα διαχείρισης
- Ο Συντονισμός των Δωρητών

- Η αποτελεσματικότητα της βοήθειας
- Η αρχή της αιρεσιμότητας της βοήθειας
- Η ιδιωτικοποίηση της βοήθειας
- Η ελληνική κρατική αναπτυξιακή βοήθεια
- Το ΕΣΟΑΒ
- Διασύνδεση διμερούς και πολυμερούς βοήθειας
- Οι μεγάλες προκλήσεις για το μέλλον

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Σκλιάς, Π. και Χουλιάρης, Α. (επιμ.) (2002), *Η Διπλωματία της Κοινωνίας των Πολιτών*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Τσαρδανίδης, Χ. και Χουλιάρης, Α. (2005), «Η Άνοδος και η Πτώση του Ελληνικού Σχεδίου για την Οικονομική Ανασυγκρότηση των Βαλκανίων», *Αγορά Χωρίς Σύνορα*, **11** (1), σελ. 34-58.

Χουλιάρης, Α., (επιμ.) (1998), *Η Διεθνής Αναπτυξιακή Βοήθεια προς τον 21^ο Αιώνα*, Αθήνα: Εξάντας.

Χουλιάρης, Α., «Τα Επτά Παράδοξα της Ελληνικής Κρατικής Αναπτυξιακής Βοήθειας», *Αγορά Χωρίς Σύνορα*, **9** (3), σελ. 91-104.

Χουλιάρης, Α. (2005), «Κρατική Γενναιοδωρία στο Διεθνές Σύστημα: Η Αναπτυξιακή Βοήθεια από το Σχέδιο Μάρσαλ έως Σήμερα», στο Α. Κόντης και Χ. Τσαρδανίδης, (επιμ.), *Διεθνής Πολιτική Οικονομία*, Αθήνα: Παπαζήσης, σελ. 151-173

Χουλιάρης Α., «The Tied Aid Paradox», *Agora without Frontiers*, **6** (3), σελ. 263-274.

Adelman and Carol C. (2003), “The Privatization of Foreign Aid: Reassessing National Largesse”, *Foreign Affairs*, **82** (6), σελ. 9-14.

Degnbol-Martinussen, J. and Poul Engberg-Pedersen (2003), “*Aid: Understanding International Development Cooperation*”, London: Zed Books.

Dollar, D. and Pritchett, L. (1998), *Assessing Aid: What Works, What Doesn't and Why*, New York: Oxford University Press, The World Bank, σελ. 2 (<http://www.worldbank.org/research/aid/aidpub.htm>)

Easterly, W. (2002), *The Cartel of Good Intentions*, Foreign Policy.

Easterly, W.(2001), *The Elusive Quest for Growth: Economists' Adventures and Misadventures in the Tropics*, Cambridge, MA: MIT Press.

Gillis, M., Dwight, H. Perkins, Michael Roemer and Donald R. Snodgrass(2001), *Οικονομική της Ανάπτυξης, Β'*, Αθήνα: Τυπωθήτω / Γ. Δαρδανός, σελ. 163

Hattori, Tomohisa (2003), *The moral politics of foreign aid*, *Review of International Studies*, **29**, σελ. 229-247

OECD (1982), *Development Co-operation: Efforts and Policies of Member States of Development Assistance Committee*, Paris: OECD.

Schraeder, Peter J., Steven W. Hook, and Bruce Taylor (1998), "Clarifying the Foreign Aid Puzzle, A Comparison of American, Japanese, French, and Swedish Aid Flows", *World Politics*, **50** (2), σελ. 313-317.

Therien, J.P.(2002), *Debating foreign aid: right versus left*, *Third World Quarterly*, **23** (3).

Thirlwall A. P.(2003), *Growth & Development*, London: Palgrave, Seventh Edition.

Undp (2003), *Human Development Report 2003* (<http://www.undp.org/hdr2003>)

Διαδικτυακοί τόποι

Παγκόσμια Τράπεζα (World Bank). Εντυπωσιακό site με εκπληκτικό αριθμό μελετών και στοιχείων on line.

<http://www.worldbank.org>

Αναπτυξιακή Θύρα. Εξαιρετικά ενδιαφέρον site με μια τράπεζα πληροφοριών για εν εξελίξει αναπτυξιακά προγράμματα σχεδόν όλων των μεγάλων δωρητών.

<http://www.developmentgateway.org>

Αναπτυξιακό Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών (UNDP). Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει το Human Development Report με πλήθος στατιστικών στοιχείων. Επίσης links με sites στις χώρες-αποδέκτες.

<http://www.undp.org>

Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Ανάπτυξη.

http://europa.eu.int/comm/development/index_en.htm

Γραφείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Ανθρωπιστική Βοήθεια

http://europa.eu.int/comm/echo/index_en.htm

Επιτροπή Αναπτυξιακής Βοήθειας του ΟΟΣΑ (DAC). Κείμενα, στατιστικά στοιχεία, και χρήσιμα links με εθνικούς φορείς παροχής βοήθειας όπως η αμερικανική USAID, η καναδική CIDA, η δανική DANIDA και η σουηδική SIDA.

<http://www.oecd.org/dac/>

Idealist: Βάση δεδομένων για αναζήτηση εργασίας σε ΜΚΟ

<http://www.idealist.org>

International Development Institute (University of Sussex). Σημαντική είναι η βάση δεδομένων Eldis με μελέτες on-line που αφορούν τη διεθνή βοήθεια.

<http://www.ids.ac.uk/ids/>

Overseas Development Institute. Με ενδιαφέρουσες μελέτες.

<http://www.odi.org.uk/>

Oxfam. Μεγάλη Μη Κυβερνητική Οργάνωση.

<http://www.oxfam.org>

Γιατροί Χωρίς Σύνορα. Οι κάτοχοι του Βραβείου Νόμπελ για την ειρήνη.

<http://www.msf.org>

Bill and Melinda Gates Foundation

<http://www.gatesfoundation.org>

Jack K. Bayson, *Resources for Mobilizing Funding for Development Projects*. Ένας έξοχος οδηγός για fundraising από κρατικούς και ιδιωτικούς, διμερείς και πολυμερείς δωρητές.

[http://lnweb18.worldbank.org/essd/essd.nsf/GlobalView/cs-mobilizefunding.pdf/\\$File/cs-mobilizefunding.pdf](http://lnweb18.worldbank.org/essd/essd.nsf/GlobalView/cs-mobilizefunding.pdf/$File/cs-mobilizefunding.pdf)

«Άνθρωπος». Πολύ ενδιαφέρον ελληνικό site για τις ΜΚΟ και το ευρύτερο κοινό.

<http://www.anthropos.gr>

ΟΕΥ2-ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

ΟΕΥ2.1-ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισάγει το σπουδαστή στο σύστημα, στη θεωρία και στα μέσα του παγκόσμιου εμπορίου και να τον εξοικειώσει με τη δομή του διεθνούς νομισματικού συστήματος και τον τρόπο λειτουργίας των εγχώριων και διεθνών αγορών χρήματος και κεφαλαίου.

Ειδικοί στόχοι:

Μετά τη διδασκαλία του μαθήματος οι σπουδαστές είναι σε θέση να γνωρίζουν το σύστημα, τη θεωρία και τα μέσα του παγκόσμιου εμπορίου και έχουν εξοικειωθεί με τη δομή του διεθνούς νομισματικού συστήματος και τον τρόπο λειτουργίας των εγχώριων και διεθνών αγορών χρήματος και κεφαλαίου. Έχουν κατανοήσει επίσης τη λειτουργία του διεθνούς εμπορικού και χρηματοοικονομικού συστήματος, ώστε να είναι ικανοί να χειριστούν τα θέματα του κλάδου τους με αποτελεσματικό τρόπο.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει τις παρακάτω θεματικές ενότητες:

- Η ανάπτυξη του παγκόσμιου εμπορίου και των ξένων άμεσων επενδύσεων.
- Παραδοσιακές και σύγχρονες θεωρίες του Διεθνούς Εμπορίου.
- Τα παραδοσιακά και σύγχρονα μέσα εμπορικής πολιτικής.
- Η Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου (GATT). Θεσμοί και στόχοι.

- Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου και οι προοπτικές του. Οργάνωση-επίλυση διαφορών.
- Η Μέτρηση των Αποτελεσμάτων της Διεθνούς Οικονομικής Ολοκλήρωσης.
- Τα σημαντικότερα θέματα του νέου Γύρου Σηάτλ των πολυμερών εμπορικών διαπραγματεύσεων.
- Διεθνές Χρηματοοικονομικό Σύστημα.
 - ✓ Συστήματα σταθερών και μεταβαλλόμενων συναλλαγματικών ισοτιμιών
 - ✓ Το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα και η ευρωπαϊκή εμπειρία
 - ✓ Κόστος και Οφέλη της Νομισματικής Ένωσης
 - ✓ Η ΟΝΕ και οι άριστες νομισματικές περιοχές
 - ✓ Οι προοπτικές της Ελλάδος την ΟΝΕ
 - ✓ Το διεθνές νομισματικό σύστημα και η διεθνής τραπεζική (Δάνεια σε Ευρωνομίσματα και Κοινοπραξίες τραπεζών-κίνδυνοι και κεφαλαιακές απαιτήσεις)
 - ✓ Η χρηματοδοτική πολιτική του Διεθνούς Νομισματικού Συστήματος και της Διεθνούς Τράπεζας
 - ✓ Τάσεις στη διεθνή χρηματοδότηση. Άμεση και έμμεση χρηματοδότηση.
 - ✓ Το πρόβλημα του παγκόσμιου χρέους

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Krugman, P. and Obstfeld, M., *Διεθνής Οικονομική, Θεωρία και Πολιτική*, Αθήνα: Κριτική.

Caves, R., Frankel J. and Jones R. (1992), *Διεθνές Εμπόριο και Πληρωμές*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Ζαχαριάδης-Σούρας, Δημ., *Διεθνείς Οικονομικοί Οργανισμοί*, Αθήνα: Σταμούλης.

Γιαννακόπουλος, Ν., *Μαθήματα Καθαρής Θεωρίας του Διεθνούς Εμπορίου*, Αθήνα: Σταμούλης.

Paraskevoopoulos, C., (ed) (1998), *Global Trading Arrangements in Transition*, Edward Elgar Publish.

Appleyard D. and Field A. (1997), *International Economics: Trade Theory and Policy*, McGraw-Hill.

Λιαργκόβας Π. , «Η Νέα Διεθνής Πολιτική Οικονομία», σσ. 123-156 στο Βαίτσος Κ. και Μητσός Α. *Διεθνής Οικονομική*, σελ. 15-22, 75-79, 155-159, 253-257

De Grawe Paul, *Τα Οικονομικά της Νομισματικής Ένωσης*, σελ. 145-260 και 319-335, Παπαζήσης.

Jovanovic, M. N (2003)., *Διεθνής Οικονομική Ολοκλήρωση: Όρια και Προοπτικές*, σελ. 23-145, Αθήνα: Παπαζήσης.

Bitros, G. and Korres, G. (2003), *Economic Integration: Limits and Prospects*, London :MacMillan – Palgrave.

Krugman, P. and Obstfeld, M., *Διεθνής Οικονομική, Α*, Κριτική, σελ. 287-327

Σημειώσεις Π. ΛΙΑΡΓΚΟΒΑ ΚΑΙ GEOFFREY BANNISTER AND KAMAU THUGGE KRUGMAN PAUL, OBSTFELD MAURICE, *Διεθνής Οικονομική*, τόμος Β, κεφάλαιο 20, εκδόσεις κριτική, σελίδες 271-325

Krugman, P. and Obstfeld, M., *Διεθνής Οικονομική, Β(21)*, Κριτική, σελ. 329-377

Liargovas, P. (2000), “The Changing role of the Greek state in view of the European Monetary Union”, in A. Meetsos and E. Mosialos (eds), *Contemporary Greece and Europe*, London: Ashgate Press, pp. 205-221.

Επιστημονικά Περιοδικά

Journal of Economic Integration

Journal of Economics and Finance

Review of International Economics

European Planning Studies

Journal of Common Market Studies

Post-Communist Studies

Regional Studies

Διαδικτυακοί τόποι

www.europa.eu.int

www.ebrd.org

www.eu.int

www.fao.org

www.ilo.org

www.imf.org

www.oecd.org

www.un.org

www.unep.org

www.unesco.org

www.worldbank.org

www.weforum.org

Βιβλιοθήκες

Βιβλιοθήκη του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Αθηνών

Βιβλιοθήκη του Παντείου Πανεπιστημίου

Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Πειραιώς

Βιβλιοθήκη του ΚΕΠΕ

Βιβλιοθήκη της Εθνικής Τράπεζας

Βιβλιοθήκη της Αγροτικής Τράπεζας

Βιβλιοθήκη της Τράπεζας της Ελλάδος

Βιβλιοθήκη του ΕΚΔΔΑ

ΟΕΥ2.2-ΔΙΚΑΙΟ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποσκοπεί στην αποσαφήνιση ορισμένων βασικών ζητημάτων του δικαίου των διεθνών οικονομικών συναλλαγών και επενδύσεων.

Ειδικοί στόχοι:

Μετά τη διδασκαλία του μαθήματος οι σπουδαστές είναι ικανοί να εμβαθύνουν και να αναλύσουν πρακτικά νομικά ζητήματα που προκύπτουν από τις διεθνείς συναλλαγές μεταξύ επιχειρηματικών φορέων, θεμάτων δηλαδή που προκύπτουν άμεσα στην άσκηση του επαγγέλματος των Υπαλλήλων Ο.Ε.Υ.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιλαμβάνει τις παρακάτω θεματικές ενότητες:

- **Ειδικά Θέματα Εμπορικού Δικαίου**
 - ✓ Εμπορικές πράξεις, έννοια εμπόρου, προϋποθέσεις και οργάνωση του εμπορικού επαγγέλματος
 - ✓ Εμπορικές εταιρείες, διακρίσεις, προϋποθέσεις ιδρύσεως και λειτουργίας.
- **Εγκατάσταση Αλλοδαπών Εταιρειών στην Ελλάδα**
 - ✓ Συνταγματικό και νομοθετικό πλαίσιο. Κίνητρα και παρεχόμενες εγγυήσεις- οι συμφωνίες αμοιβαίας προστασίας των επενδύσεων
 - ✓ Κίνητρα και παρεχόμενες εγγυήσεις – οι συμφωνίες αμοιβαίας προστασίας των επενδύσεων κ.α.
 - ✓ Μορφές εγκατάστασης – Εξαγορές και συγχωνεύσεις Φορολογικό καθεστώς– οι συμφωνίες αποφυγής διπλής φορολογίας κ.ά Εργασιακό καθεστώς – άδειες εργασίας και παραμονής.

- **Ειδικές Εμπορικές Συμβάσεις**
 - ✓ Αντιπροσωπεία και διανομή, franchising, factoring, forfeiting, leasing
 - ✓ Διεθνής πώληση – Σύμβαση Βιέννης Incoterms, L/Cs letters of credit, εγγυήσεις.
- **Εμπορική, Βιομηχανική, Πνευματική Ιδιοκτησία**
- Εμπορικό Σήμα, Ευρεσιτεχνίες, Πνευματικά δικαιώματα, Δικαιώματα του δημιουργού
- **Επίλυση των Διεθνών Εμπορικών Διαφορών**
 - ✓ Όργανα επίλυσης διεθνών διαφορών, Διεθνής δικαιοδοσία Ελληνικών δικαστηρίων
 - ✓ Διεθνής εμπορική διαιτησία
- **Μηχανισμοί χρηματοδότησης επενδύσεων**
 - ✓ Διεθνείς και ευρωπαϊκοί χρηματοδοτικοί μηχανισμοί
 - ✓ Μηχανισμοί αναπτυξιακών χρηματοδοτήσεων στην Ελλάδα

III. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Το μάθημα πραγματοποιείται αρχικά με διαλέξεις και μετά πραγματοποιούνται επισκέψεις των σπουδαστών κυρίως στους παρακάτω φορείς:

- Οργανισμό Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Μαρούσι)
- ΕΒΕΑ (Ακαδημίας 7 Αθήνα)
- Επιμελητήριο Πειραιά (Πλατεία Ηλεκτρικού Πειραιάς)
- Οργανισμός Προώθησης Εξαγωγών (ΟΠΕ) (Ηλιούπολης)

IV. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ειδικά Θέματα Εμπορικού Δικαίου

Γεωργακόπουλος, Λ. Ν. (1984), *Εγχειρίδιο Εμπορικού Δικαίου*, 1(1), Αθήνα, σελ. 45-136.

Γεωργακόπουλος, Λ.Ν. (1996), *Εγχειρίδιο Εμπορικού Δικαίου*, 1(2), Αθήνα, σελ.600-629.

Κιάντος, Β. (1997), *Ιδιωτικό Δίκαιο Διεθνούς Εμπορίου*, 2η έκδ. Θεσ/κη .

Κλαδή, Δ. (1997), *Το δίκαιο του Διεθνούς Εμπορίου*, Αθήνα.

Λιακόπουλος, Θ. (1995), *Γενικό Εμπορικό Δίκαιο*, έκδ. Β', Αθήνα.

Λιακόπουλος, Θ. (1997), *Ζητήματα Εμπορικού Δικαίου, IV*, Αθήνα.

Ρόκας, Ν. Κ. (1996), *Εμπορικές Εταιρείες*, 4η εκδ.

Εγκατάσταση Αλλοδαπών Εταιρειών στην Ελλάδα

Μεγλίδου, Σ.(1971), *Τινα περί της εγκαταστάσεως των αλλοδαπών εταιρειών εν Ελλάδι*, Θεσσαλονίκη.

Ellison, J. and Kling, E. (1997), *Joint Ventures in Europe*, London :Butterworths.

Merciai, P. (1993), *Les entreprises multinationales en droit international*.

Φορολογική Επιθεώρηση (1998), *Συμβάσεις για την αποφυγή της διπλής φορολογίας του εισοδήματος και του κεφαλαίου που έχει συνάψει η Ελλάδα με άλλα κράτη*.

Wolf, R. (1995), *A Guide to International Joint Ventures with Sample Clauses*.

Ειδικές Εμπορικές Συμβάσεις

Αντωνοπούλου, Μ. (1994), *Οι εμπορικοί αντιπρόσωποι*, Πειραιάς.

Βάθη, Β. (1995), *Η σύμβαση Factoring*, Αθήνα.

Γεωργιάδη, Α. (1995), *Νέες μορφές συμβάσεων της σύγχρονης οικονομίας*, 2η έκδ.

Διεθνές Εμπορ. Επιμελητ. και Ένωση Ελλ. Τραπεζών, (1992), *Διεθνείς Εμπορικοί Κανόνες - Incoterms 1990*, Αθήνα.

Eisemann, E. (1988), *La pratique des Incoterms. Usages de la vente internationale*, 3e éd. par Y. Derains, ICC.

Eisemann, F. and Bontoux, C. (1985), *Le crédit documentaire dans le commerce extérieur*.

Honnold, J. (1999), *Uniform Law for International Sales under the 1980 United Nations Convention*, 3rd ed.

Κωστάκη, Δ. (1998), *Franchising, Νομική και Επιχειρηματική Διάσταση*, Αθήνα.

Λιακόπουλος, Θ. (1997), *Ζητήματα Εμπορικού Δίκαιου, τόμος II. Γενικό μέρος-Εμπορικές συμβάσεις*, Αθήνα.

Μάζη, Π. (1999), *Η χρηματοδοτική μίσθωση, Leasing*, 2η έκδ.

Mendelsohn, M. and Bynoe, R. (1995), *Franchising*, London.

Ramberg, J. (1997), *International Commercial Transactions*, ICC.

Ramberg, J. (1991), *Guide to Incoterms 1990*, ICC.

Salinger, F. (1995), *Factoring. Law and Practice*, Second Edition, London.

Schlechtriem, P. (ed.) (1998), *Commentary on the UN Convention of the International Sale of Goods (CISG)*, 2 ed.

Schmitthoff, C. (1987), *International Trade Usages*, ICC.

Σουφλερός, Η.(1989), *Οι συμβάσεις franchising στο ελληνικό δίκαιο και στο κοινοτικό δίκαιο του ανταγωνισμού*.

Unidroit (1994), *Principles of International commercial contracts*, Rome.

Ψυχομάνη, Σ. (1996), *Το Factoring ως σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων*, Θεσ/κη.

Wainman, D. (1991), *Leasing*.

Εμπορική, Βιομηχανική, Πνευματική Ιδιοκτησία

Λιακόπουλος, Θ. (1997), *Ζητήματα Εμπορικού Δικαίου. Τόμος III. Βιομηχανική και Πνευματική Ιδιοκτησία*, Αθήνα.

Χαρίση-Στάμου, Η. (1998), *Η διαδικασία κτήσεως του δικαιώματος στο σήμα*.

Επίλυση των Διεθνών Εμπορικών Διαφορών

Βερβενιώτη, Γ. (1990), *Διεθνής Εμπορική Διαιτησία*, Αθήνα.

Huleatt-James, M. and Gould, N. (1996), *International Commercial Arbitration. A Handbook*, LLP.

Καίση, Α. (1995), *Διεθνής εμπορική διαιτησία και σύμβαση των Βρυξελλών*, Θεσ/κη.

Στάγκος, Π., Γκλαβίνης, Π. και Φουστούκος, Α. (1999), *Διεθνής Εμπορική Διαιτησία*, Θεσ/κη .

Σημ. Όλα τα παραπάνω βιβλία υπάρχουν στη βιβλιοθήκη του Ελλ.. Ινστιτούτου διεθνούς και Αλλοδαπού δικαίου, ώρες λειτουργίας, καθημερινά 11-13μ

ΟΕΥ2.3-ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΗ & ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός του εργαστηρίου είναι τα υποψήφια στελέχη των υπηρεσιών Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους, να ανταποκριθούν ικανοποιητικά στον τομέα προσέλκυσης αλλοδαπών επενδύσεων στην Ελλάδα, καθώς και στην προώθηση της επιχειρηματικής συνεργασίας μεταξύ ελληνικών και ξένων επιχειρήσεων τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό.

Ειδικοί στόχοι:

Ειδικότερα, στόχος είναι η εξοικείωση των σπουδαστών με θέματα όπως:

- Η παρουσίαση των τεχνικών προσέλκυσης ξένων επενδύσεων στην Ελλάδα
- Η αναλυτική μελέτη του νομοθετικού πλαισίου εγκατάστασης και χρηματοδότης – επιδότησης μιας άμεσης ξένης επένδυσης
- Η κατάρτιση και αξιολόγηση ενός επενδυτικού business plan από πλευράς σκοπιμότητας και βιωσιμότητας
- Η ενημέρωση και διευκόλυνση των δυνητικών επενδυτών σε όλα τα στάδια υλοποίησης μιας επένδυσης στην Ελλάδα

- Η συγκριτική θεώρηση των πολιτικών προσέλκυσης και προώθησης των επενδύσεων στις ανταγωνίστριες με την Ελλάδα χώρες

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Το εργαστήριο περιλαμβάνει θέματα επενδύσεων και συγκεκριμένα αναπτύσσονται οι παρακάτω ενότητες:

- **Ορισμός της Επένδυσης**
 - ✓ Σχέδιο επένδυσης
 - ✓ Διακρίσεις των σχεδίων επένδυσης
 - ✓ Κοινωνικό-οικονομικές επιπτώσεις επενδύσεων
 - ✓ Κατηγορίες επενδυτικών μελετών
- **Ξένες επενδύσεις στην Παγκόσμια Οικονομία και στην Ελλάδα**
 - ✓ διεθνείς τάσεις
 - ✓ χαρακτηριστικά των ξένων επενδύσεων
 - ✓ κατάταξη προσδιοριστικών παραγόντων πραγματοποίησης μιας επένδυσης
 - ✓ κριτήρια επιλογής του τύπου εγκατάστασης μιας επένδυσης
 - ✓ θετικοί και αρνητικοί παράγοντες στη λήψη απόφασης υλοποίησης μιας επένδυσης
- **Διαμόρφωση – ανάλυση επιχειρηματικού περιβάλλοντος**
 - ✓ Θεσμικό πλαίσιο
 - ✓ Μορφές κινήτρων
 - ✓ Επιλέξιμες δραστηριότητες και φορείς
 - ✓ Διαδικασία παροχής επενδυτικών κινήτρων
- **Μέτρα προσέλκυσης επενδύσεων**
 - ✓ Στόχοι
 - ✓ Πολιτικές για την επίτευξη των στόχων
 - ✓ Κίνητρα
 - ✓ Διοικητικός έλεγχος

- **Συγκριτική θεώρηση πολιτικών προσέλκυσης επενδύσεων**
 - ✓ Φορείς προσέλκυσης (Ελλάδα- ανταγωνίστριες χώρες)
 - ✓ Ελληνικό Κέντρο Επενδύσεων (ΕΛΚΕ)
 - ✓ Ανταγωνιστικότητα και επενδύσεις
 - ✓ Δημόσιος τομέας και επενδύσεις
- **Αξιολόγηση επενδυτικών προγραμμάτων**
 - ✓ Έλεγχος σκοπιμότητας και βιωσιμότητας
 - ✓ Περιγραφή επενδυτικού φορέα
 - ✓ Κλαδική ανάλυση
 - ✓ Οικονομική ανάλυση

III. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Τα μαθήματα του εργαστηρίου γίνονται με διαλέξεις και με πρακτική εκπαίδευση των σπουδαστών στις εγκαταστάσεις του Ελληνικού Κέντρου Επενδύσεων (ΕΛ.Κ.Ε.) από Στελέχη εξειδικευμένα στον τομέα των αλλοδαπών επενδύσεων στην χώρα μας.

IV. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

United Nations, (2001), *World Economic Situation and Prospects 2000, Economic and Social Affairs.*

United Nations Conference on Trade and Development, (2001), *World Investment Report.*

The OECD Guidelines for Multinational Enterprises, (2000), *Organization for Economic Co-operation and Development.*

United Kingdom , *The UK Competitiveness Indicators Edition II, Economics and Statistics Directorate.*

United States,(2001), *The CIA World Fact book, Central Intelligence Agency.*

United Kingdom, (2000), «The Economist Fact book», *The Economist.*

Department of Trade and Industry, (1996), *Assessment of the Wider Effects of Foreign Direct Investment in Manufacturing in the UK, , UK.*

KEARNEY, A.T. (2001), *Measuring globalization.*

MICHAEL KLEIN, CARL AARON, BITA HADJIMICHAEL, *FDI and Poverty Reduction*, 2001

Investigating the costs of opacity –deterred FDI, Price Waterhouse Coopers, 2001

Assessment of the Wider Effects of FDI in Manufacturing, PA Cambridge, Economic Consultants, 1995

Report of the Commission of Investment, Technology and Related Financial Issues, United Nations Conference on Trade and Development, 2001

European Union FDI Yearbook, European Union, Euro stat, 2001

The World Competitiveness Yearbook, IMD, 2001

UNICE, (1998) ,Benchmarking Europe’s Competitiveness – From Analysis to Action.

Netherlands Economic Institute, (1993), *New Location Factors for Mobile Investment in Europe*, *The Commission of European Communities*, , Ernest and Young.

Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, (2000) *Εξαμηνιαία Έκθεση του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας*.

The Economist Intelligence Unit, (2001), *The Economist Country Report: Greece, Eurostat Year 2000, 100 basic indicators*, European Union, Eurostat.

Institut für Mittelstandsforschung ,*Globalisierung der Märkte*, Bonn.

Institut für Mittelstandsforschung, *Standortverlagerungen Mittelständischer Unternehmen*, Bonn.

Ελληνικές πηγές

ΥΠ.Ο.Ο.

ΥΠ.ΑΝ.

ΚΕΠΕ

ΙΟΒΕ

ΣΕΒ

ΣΒΒΕ

ΓΣΕΕ

ΟΕΥ3-ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ ΑΚΟΛΟΥΘΩΝ ΟΕΥ

ΟΕΥ3.1-ΑΡΧΕΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ - ΕΞΑΓΩΓΙΚΟ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση των Αρχών του Διεθνούς και Εξαγωγικού Μάρκετινγκ τόσο μέσω θεωρητικής κατάρτισης, όσο και παρουσίασης πρακτικών παραδειγμάτων.

Ειδικοί στόχοι:

Μετά το πέρας του μαθήματος οι σπουδαστές είναι εξοικειωμένοι με την ελληνική πραγματικότητα στον τομέα του εξαγωγικού μάρκετινγκ. Είναι επίσης ενημερωμένοι για ορισμένα ελληνικά εξαγωγικά προϊόντα, καθώς και φορείς που ασχολούνται με το θέμα των εξαγωγών γενικότερα, που αποτελεί βασικό μέρος της μελλοντικής τους εργασίας στο εξωτερικό.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1^η Ενότητα

- Βασικές Έννοιες
 - ✓ Εξαγωγές ή Διεθνές Μάρκετινγκ
 - ✓ Τοπικό και Διεθνές Μάρκετινγκ
 - ✓ Στρατηγικό και Τοπικό Μάρκετινγκ
- Θα εξάγουμε ή Όχι και Πώς;
- Το κοινωνικό και Πολιτιστικό Περιβάλλον στο Διεθνές Μάρκετινγκ
- Η έρευνα Μάρκετινγκ στις Ξένες Αγορές
- Η Διεθνής Στρατηγική Μάρκετινγκ και το Διεθνές Μάρκετινγκ Plan.
- Μικρομεσαία Ελληνική Επιχείρηση και Διεθνές Μάρκετινγκ: Κανόνες Επιβίωσης στην Εποχή της Παγκοσμιοποίησης

2^η Ενότητα

- Ανάλυση ποσοτικής-ποιοτικής δομής των ελληνικών εξαγωγών σε συσχετισμό πάντοτε με τους εξαγωγικούς φορείς της χώρας από πλευράς μεγέθους και εξωστρέφειας.
- Συνεισφορά των Οργανισμών και των Οργανώσεων που σχετίζονται με το κύκλωμα εξαγωγών και ανάπτυξη μηχανισμών υποστήριξης των επιχειρήσεων για ενδυνάμωση της εξωστρέφειας τους.

Εξετάζονται επίσης:

- Οι πραγματικές ανάγκες της μέσης εξαγωγικής επιχείρησης ώστε να γίνει κατανοητός ο ρόλος και το πεδίο ευθύνης τους, ως εκπροσώπων των συμφερόντων της χώρας στις κατά περίπτωση αγορές – στόχους, καθώς και οι τεχνικές επικοινωνίας με τους ξένους πελάτες και εν δυνάμει πελάτες των ελληνικών προϊόντων / υπηρεσιών
- Τα δυνατά και αδύνατα σημεία κάθε κατηγορίας εξαγωγίμων προϊόντων με καταγραφή
- Παγκοσμιοποίηση και ανταγωνιστικότητα των Ελληνικών εξαγωγίμων προϊόντων
- Δομή των Ελληνικών Εξαγωγών. Προβλήματα και προβληματική
- Ελληνικές Εξαγωγές/φορείς υποστήριξης και ο ρόλος των γραφείων Ο.Ε.Υ
- Ο Ελληνικός Οργανισμός Εξαγωγικού Εμπορίου (ΟΠΕ) και η εξαγωγική επιχείρηση
- Πρακτική Υποστήριξης των Εξαγωγικών Επιχειρήσεων
- Ρόλος και σημασία των εμπορικών εκθέσεων για την προώθηση των ελληνικών εξαγωγών και την παρακολούθηση του ανταγωνισμού
- Εμπορικές αποστολές και προσκλήσεις ξένων αγοραστών
- Εβδομάδες Ελληνικών προϊόντων In Store Promotion Επιχειρήσεων κλπ.
- Σημασία των ολοκληρωμένων προγραμμάτων για το κτίσιμο Εθνικού και κλαδικού Image στο Εξωτερικό

III. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Το μάθημα βασίζεται κυρίως σε διαλέξεις αλλά γίνονται και μελέτες περιπτώσεων (κατηγορίες προϊόντων) και επισκέψεις σε διεθνείς εκθέσεις, καθώς και στον ΟΠΕ.

IV. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Διεθνές Εξαγωγικό Marketing, Σταμούλης.

Στρατηγική Διοίκηση Επώνυμου Προϊόντος, Σταμούλης.

Ιαπωνική Ανάπτυξη και Αγορά, Σταμούλης.

Διεθνές Εξαγωγικό Marketing, Σταμούλης.

Στρατηγική Διοίκηση Επώνυμου Προϊόντος, Σταμούλης.

Ιαπωνική Ανάπτυξη και Αγορά, Σταμούλης.

ΟΕΥ3.2-ΟΡΓΑΝΩΣΗ & ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΟΕΥ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η γνώση αλλά και η εξοικείωση των σπουδαστών στον υπηρεσιακό χώρο που τον περιβάλλει, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό, τις βασικές αρμοδιότητες, δράσεις, ενέργειες καθώς και την οργάνωση και λειτουργία του Γραφείου ΟΕΥ.

Ειδικοί στόχοι:

Οι σπουδαστές μετά τη διδασκαλία του μαθήματος γνωρίζουν καταρχήν το θεσμικό πλαίσιο της υπηρεσίας τους, καθώς και τις αρμοδιότητες τους, είναι εξοικειωμένοι λοιπόν με τον υπηρεσιακό χώρο, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό και γνωρίζουν τις δράσεις, τις ενέργειες, καθώς και την οργάνωση και λειτουργία του Γραφείου ΟΕΥ. Είναι λοιπόν ικανοί να λειτουργήσουν αποτελεσματικά και άμεσα

στον εργασιακό τους χώρο τόσο στο Υπουργείο Εξωτερικών όσο και στα Γραφεία Ο.Ε.Υ. των πρεσβειών.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αυτό περιέχει θέματα που άπτονται κυρίως της εργασίας των μελλοντικών Εμπορικών Ακολούθων για τον λόγο αυτό άλλωστε γίνεται από Εμπορικούς Ακόλουθους με εμπειρία. Οι θεματικές που αναπτύσσονται είναι:

- **Θεσμικό πλαίσιο και υπηρεσιακός περιβάλλον χώρος**
 - ✓ Οργανισμός Υπουργείου Εξωτερικών
 - ✓ Θεσμικό πλαίσιο Γραφείων ΟΕΥ
 - ✓ Εφαρμογή διατάξεων Δημοσιούπαλληλικού Κώδικα
 - ✓ Συνεργασία και καθεστώς Κλάδων Υπουργείου Εξωτερικών
 - ✓ Σχέσεις και συνεργασία Γραφείων ΟΕΥ και Υπουργείου Εξωτερικών γενικότερα με λοιπά Υπουργεία , με έμφαση στα παραγωγικά.
 - ✓ Συνεργασία Γραφείων ΟΕΥ με εποπτευόμενους από το Υπουργείο Εξωτερικών τα παραγωγικά Υπουργεία κ.α. Οργανισμούς Σύνδεσμοι, Επιμελητήρια, Ενώσεις Συνεταιρισμοί, Τράπεζες κ.λ.π. κλαδικοί και επιχειρηματικοί φορείς
 - ✓ Συνεργασία με ξένες Διπλωματικές Αρχές και Αντιπροσωπείες Διεθνών Οργανισμών
 - ✓ Συνεργασία με γραφεία Τύπου, ΕΟΤ, ΟΛ κ.α. Ελληνικές Υπηρεσίες στο Εξωτερικό, ομογένεια και Εκκλησιαστικές Αρχές
- **Γενική Γραμματεία Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων και Αναπτυξιακής Συνεργασίας (ΓΓ ΔΟΣ/ΑΣ)**
 - ✓ Διάρθρωση Κεντρικής Υπηρεσίας Υπουργείου Εξωτερικών
 - ✓ Αρμοδιότητες Γεν. Δ/σεων και Υπηρεσιών εκτός ΓΓ ΔΟΣ/ΑΣ
 - ✓ Διάρθρωση και Θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας ΓΓ ΔΟΣ/ΑΣ
 - ✓ Διάρθρωση και αρμοδιότητες Β΄ Γεν Δ/σης Διεθνών Οικ. Σχέσεων

- ✓ Διάρθρωση και αρμοδιότητες Γεν. Δ/σης Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας (ΥΔΑΣ)
- ✓ Άξονες Δράσης ΓΓ ΔΟΣ/ΑΣ, ειδικού ενδιαφέροντος
- ✓ Διμερείς οικονομικές συμφωνίες
- ✓ Σύγκληση Μεικτών Διπλουργικών Επιτροπών
- ✓ Προπαρασκευαστικές συσκέψεις και συντονισμός
- ✓ Διαπραγματεύσεις, κατάρτιση, υπογραφή και κύρωση οικονομικών συμφωνιών
- ✓ Διμερές συμβατικό πλαίσιο-Λοιπές Συμφωνίες (οικονομικής βιομηχανικής, τεχνολογικής κ.λ.π. συνεργασίας, προστασίας επενδύσεων, αποφυγής διπλής φορολογίας κ.λ.π.) – Πιστωτικές Διευκολύνσεις
- ✓ Διεθνείς Οικονομικοί Οργανισμοί και Νομισματικών Υποθέσεων (ECOSOC, UNCTAD, OOSA, FAO, IMO, WIPO, WTO, DNT, κ.λ.π.)
- ✓ Διεθνές Γραφείο Εκθέσεων και EXPO.
- ✓ Επιχειρηματική ανάπτυξη και συνεργασία
- ✓ Σχεδιασμός και οργάνωση επιχειρηματικών αποστολών στο εξωτερικό
- **Αρμοδιότητες και άξονες δράσης Γραφείων ΟΕΥ**
 - ✓ Ετήσιος προγραμματισμός, ετήσια οικονομική κλπ. εκθέσεις.
 - ✓ Έρευνες και μελέτες αγοράς, αναλύσεις και προτάσεις.
 - ✓ Σύνταξη ενημερωτικών σημειωμάτων και εισήγηση θεμάτων.
 - ✓ Ενέργειες προσέλκυσης αλλοδαπών επενδύσεων στην Ελλάδα και προώθησης ελληνικών επενδύσεων στο εξωτερικό – Ενέργειες για κοινή δραστηριοποίηση και επενδύσεις σε τρίτες χώρες.
 - ✓ Πληροφόρηση αλλοδαπών και Ελλήνων επιχειρηματιών, ενέργειες στήριξης και διεύρυνσης της επιχειρηματικής συνεργασίας.
 - ✓ Ενέργειες προβολής και προώθησης ελληνικών προϊόντων και υπηρεσιών στο εξωτερικό – Διεθνείς Εκθέσεις, Συνέδρια, Ημερίδες κλπ.
 - ✓ Ενέργειες προβολής Εκθέσεων, Συνεδρίων κλπ. συναφών εκδηλώσεων που διοργανώνονται στην Ελλάδα.
 - ✓ Ενέργειες στήριξης ελληνικής συμμετοχής σε διεθνείς διαγωνισμούς και κατασκευαστικά έργα.
 - ✓ Συντονισμός δράσης με Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών.

- **Οργάνωση και λειτουργία γραφείων ΟΕΥ**

- ✓ Τήρηση πρωτοκόλλου και αρχείου.
- ✓ Διαβαθμισμένα έγγραφα και ρηματικές διακοινώσεις.
- ✓ Διεκπεραίωση αλληλογραφίας, χειρισμός και αρχειοθέτηση.
- ✓ Ηλεκτρονική αλληλογραφία και ΣΗΔΕ.
- ✓ Τήρηση βιβλίου υλικού και εξοπλισμός Γραφείου.
- ✓ Βιβλιοθήκη και απαιτούμενο έντυπο κλπ. πληροφοριακό υλικό.
- ✓ Προϋπολογισμός και απολογισμός δαπανών.
- ✓ Πάγια προκαταβολή, χρηματικά εντάλματα και απόδοση λογαριασμού. Εφαρμογή διατάξεων δημόσιου λογιστικού.
- ✓ Θέματα μόνιμου και επιτόπιου προσωπικού.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Δημοσιοϋπαλληλικός Κώδικας

Έγγραφα του Υπουργείου Εξωτερικών

Θεσμικό Πλαίσιο του Υπ. Εξ. (Νόμοι, Κανονισμός κ.λ.π.).

ΟΕΥ3.3-ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός του εργαστηρίου είναι η ανάπτυξη δεξιοτήτων των υποψηφίων εμπορικών ακολούθων κατά την άσκηση των καθημερινών καθηκόντων τους.

Ειδικοί στόχοι:

Μετά τη διδασκαλία του εργαστηρίου οι σπουδαστές έχουν δεξιότητες σχετικές με την άσκηση των καθημερινών καθηκόντων τους. Είναι δηλαδή ικανοί με την κατάλληλη προετοιμασία να συντάξουν έγγραφα, τηλεγραφήματα ή σημειώσεις και εν γένει να ανταποκριθούν άμεσα στις ανάγκες της μελλοντικής εργασίας τους σε πρεσβεία.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Το εργαστήριο περιλαμβάνει κυρίως θέματα που άπτονται της ιδιότητας των μελλοντικών «Εμπορικών Ακολούθων» ως μέλη των πρεσβειών μας στο εξωτερικό.

Κυρίως μελετώνται θέματα όπως:

- Γενικότερη παράσταση διπλωματικού
- Παράσταση του διπλωματικού κατά την άσκηση των καθηκόντων του
- Γραπτός λόγος

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Έγγραφα του Υπουργείου Εξωτερικών

Μνημόνια

Εισηγήσεις – Οδηγίες

Διαβήματα, ευρωπαϊκή αλληλογραφία

ΟΕΥ3.4-ΤΕΧΝΙΚΗ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Επιτυχημένη διαπραγμάτευση σημαίνει εξασφάλιση της επιθυμητής ανταπόκρισης σε μια πρότασή μας. Η τεχνική των διαπραγματεύσεων βασίζεται στις επιστήμες της συμπεριφοράς και της επικοινωνίας. Σκοπός του εργαστηρίου είναι η εξοικείωση με τη «διεργασία» των διαπραγματεύσεων.

Ειδικοί στόχοι:

Μετά το πέρας του εργαστηρίου οι σπουδαστές θα έχουν βελτιώσει τις ικανότητές τους στη χάραξη στρατηγικής και στη χρήση συγκεκριμένων τεχνικών-τακτικών κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Το εργαστήριο αυτό απευθύνεται μόνο στα Στελέχη Επικοινωνίας και στους Υπαλλήλους Ο.Ε.Υ.

Το εργαστήριο θα καλύψει τα ακόλουθα θέματα:

- Η σημασία των διαπραγματεύσεων
- Η διεργασία των διαπραγματεύσεων
- Σχήματα διαπραγματεύσεων και συνδυασμοί
- Επιλογή στρατηγικής
- Εφαρμογή τακτικής
- Η διαχείριση των διαπραγματεύσεων
- Ασκήσεις προσομοίωσης

III. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Η διδασκαλία στο εργαστήριο αυτό γίνεται με διαλέξεις που καλύπτουν το θεωρητικό μέρος και με ασκήσεις προσομοίωσης, κατά την οποία οι σπουδαστές χωρίζονται σε διαπραγματευτικές ομάδες. Είναι κατά το μεγαλύτερο μέρος διαδραστικό εργαστήριο και απαιτείται η συνεχής συμμετοχή των σπουδαστών για να διεξαχθεί.

IV. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Μεγαλοκονόμος Ε (2000)., *Σύγχρονη Τεχνική Διαπραγματεύσεων*, Αθήνα.

Patrick G. P., Ευθυμιάδου, Αλ. και Τσίτος, Δ. (1997), *Τέχνη και Τεχνική των Διαπραγματεύσεων*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Richard Shell, G. (1999), *Bargaining for Advantage*, New York: Viking Press.

Kennedy, G. (1988), *The Economist Pocket Negotiator*, London: The Economist Publications.

Thompson, L. (1997), *The Mind and Heart of the Negotiator*, New York: Prentice Hall.

Matlock, J. and Ehrenborg, J. (1997), *How to be a Better Negotiator*, New York: Kogan Page.

Ruiffa, H. (1985), *The Art and Science of Negotiation*, New York: Belknap Press.

ΟΕΥ4Α-ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η Ειδική Φάση Σπουδών περιλαμβάνει τόσο θεωρητική όσο και εφαρμοσμένη εκπαίδευση, η οποία έχει στόχο την καλλιέργεια και ενίσχυση των γλωσσικών γνώσεων και δεξιοτήτων των μελλοντικών Υπαλλήλων Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων, ώστε να αντεπεξέρχονται με αποτελεσματικότητα και δυναμισμό στην ανταγωνιστική διεθνή οικονομική κοινότητα. Σκοπός του μαθήματος είναι η κάλυψη ειδικών γλωσσικών δεξιοτήτων επαγγελματικού τύπου σε θέματα που άπτονται των γνωστικών αντικειμένων του Τμήματος.

Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ενίσχυση του πνεύματος της άμιλλας και της συνεργασίας λόγω της αυξημένης πολυπλοκότητας των θεμάτων που καλούνται να διαχειριστούν μέσω ομαδικών δραστηριοτήτων, όπως είναι οι τεχνικές διαπραγματεύσεων, η επίλυση συγκρούσεων και θέματα που άπτονται του επαγγελματικού πεδίου των Υπαλλήλων Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων. Οι επικοινωνιακές αλλά και κοινωνικές δεξιότητες είναι βασικά στοιχεία για τον ρόλο που παίζει ο Υπάλληλος Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων, καθώς είναι απαραίτητη η συνεργασία με ξένες Διπλωματικές Αρχές και Αντιπροσωπείες Διεθνών Οργανισμών. Η οργάνωση Επιχειρηματικών Αποστολών στο εξωτερικό καθιστούν τις γλωσσικές δεξιότητες ως απαραίτητο εργαλείο για τη διεκπεραίωσή τους.

Οι Διεθνείς Εκθέσεις, τα Συνέδρια, οι Εκθεσιακές Εκδηλώσεις του εξωτερικού είναι μερικά από τα διαφορετικά γλωσσικά πλαίσια, στα οποία πρέπει να κινείται ο Υπάλληλος Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων και τα οποία απαιτούν γλωσσική εγρήγορση και ευελιξία, ώστε να είναι αποτελεσματικά ως προς την οικονομική πολιτική της Ελλάδας με τον υπόλοιπο κόσμο. Τέλος, η επαφή με τον Απόδημο Ελληνισμό είναι ένα από τα βασικά στοιχεία τα οποία πρέπει να ενισχυθούν στον Υπάλληλο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων, προκειμένου να καλλιεργηθούν σχέσεις ενότητας χωρίς ταυτόχρονα να θίγονται οι ιδιαιτερότητες της κάθε χώρας.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η Διπλωματία, το Διεθνές Οικονομικό Σύστημα, τα ζητήματα Οικονομικής Εξωτερικής Πολιτικής, η Οργάνωση Εκθεσιακών και Συνεδριακών Εκδηλώσεων και οι Δημόσιες Σχέσεις είναι κάποιοι από τους άξονες, τα θέματα των οποίων χρησιμοποιούν οι διδάσκοντες στην ξένη γλώσσα και στοχεύουν σε ένα διττό ρόλο:

1. στην καλλιέργεια δεξιοτήτων γραπτής επικοινωνίας:

- με μεταφραστική άσκηση (ευθεία και αντίστροφη) κειμένων από πρωτότυπες πηγές.
- με την ανάπτυξη γλωσσικών δεξιοτήτων προφορικής και γραπτής επικοινωνίας επαγγελματικού τύπου όπως σύνταξη αίτησης, ανακοίνωσης, περίληψης, αναφοράς, πρακτικών, ενημερωτικών δελτίων.
- με την εξοικείωση των σπουδαστών/στριών με βασικές έννοιες και όρους του χώρου της διεθνούς διπλωματίας, των δημοσίων σχέσεων, του διεθνούς εμπορικού δικαίου, των ευρωπαϊκών θεσμών που αφορούν στην επιχειρηματικότητα και την ευρωπαϊκή οικονομική πολιτική.

2. στην καλλιέργεια δεξιοτήτων προφορικής επικοινωνίας:

- με διαδραστικές ασκήσεις μέσα σε μικρές ή μεγαλύτερες ομάδες με στόχο την ανάπτυξη της έκφρασης.
- με προσομοίωση συνεντεύξεων με στόχο τη μορφοποίηση κοινωνικών δεξιοτήτων.
- με ασκήσεις προσομοίωσης στις τεχνικές διαπραγματεύσεων με στόχο την ανάπτυξη επικοινωνιακών δεξιοτήτων.
- με παρουσιάσεις ειδικών θεμάτων με στόχο τη διαχείριση της πληροφορίας.
- με προσομοίωση παρουσίασης του καθημερινού προγράμματος εργασίας του Υπαλλήλου Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων.

Αναλυτικότερα, τα θεματικά πεδία από τα οποία καλλιεργείται τόσο ο γραπτός όσο και ο προφορικός λόγος αντλούνται από την παρακάτω θεματολογία:

- Διεθνής Πολιτική Οικονομία.
- Διεθνές Οικονομικό Σύστημα.

- Οικονομική Διπλωματία.
- Βασικές Αρχές της Διπλωματίας.
- Η Επιχειρηματική Δραστηριότητα της Ελλάδας στο εξωτερικό.
- Σύστημα Επενδύσεων και Ελληνική Εξωτερική Πολιτική.
- Ευρωπαϊκή Ένωση και Ελληνική Εξωτερική Πολιτική.
- Οι Δημόσιες Σχέσεις ως Μέσο Επικοινωνίας για τους Υπαλλήλους Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων.
- Οικονομική ολοκλήρωση στη GATT και στον ΟΟΣΑ.
- Κοινοτικά προγράμματα και Κοινοτικές Οδηγίες.
- Τεχνικές Διαπραγματεύσεων και Ζητήματα Εθιμοτυπίας.

III. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Αξιοποιείται η ξενόγλωσση βιβλιογραφία που χρησιμοποιείται για το σύνολο των μαθημάτων του Τμήματος. Η βασική ορολογία για κάθε θεματικό πεδίο αποδελτιώνεται από τον Τύπο, τους διεθνείς διαδικτυακούς τόπους και τις Ευρωπαϊκές και Διεθνείς Επίσημες Εκδόσεις και χρησιμοποιείται ως αυθεντικό υλικό προς επεξεργασία. Ταυτόχρονα, χρησιμοποιούνται τα ηλεκτρονικά αρχεία Υπουργείων τα οποία έχουν άμεση σχέση με τους Υπαλλήλους Εμπορικών και Οικονομικών Υποθέσεων, καθώς και τα ηλεκτρονικά αρχεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της διεθνούς κοινότητας, του GATT και του ΟΟΣΑ.

ΟΕΥ4Β-ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος στον β' κύκλο της Ειδικής Φάσης Σπουδών είναι η πρακτική πλέον επαφή των σπουδαστών με τη γλώσσα και η ολοκλήρωση της κάλυψης ειδικών γλωσσικών δεξιοτήτων επαγγελματικού τύπου σε θέματα που άπτονται των γνωστικών αντικειμένων του Τμήματος Υπαλλήλων Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων. Η μεγαλύτερη έμφαση δίνεται στη σημασιολογική και διερευνητική διάσταση της γλώσσας μέσω μικρών εργασιών και πρακτικής εξάσκησης.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η επαφή με την ξένη γλώσσα γίνεται:

- με στρατηγικές ανάπτυξης των γλωσσικών δεξιοτήτων μέσω του προγραμματισμού δραστηριοτήτων, της κατανόησης λήψης αποφάσεων και της επεξεργασίας ιδεών.
- με περαιτέρω ανάπτυξη των γλωσσικών δεξιοτήτων προφορικής και γραπτής επικοινωνίας επαγγελματικού τύπου (παρουσίαση θέματος, αίτηση, ανακοίνωση, περίληψη, αναφορά, νόμοι, πρακτικά, ενημερωτικά δελτία).
- με εμβάθυνση και ανάλυση θεματικών αντικειμένων του β' κύκλου ειδικής φάσης σπουδών και εκπόνηση εργασιών των σπουδαστών.
- με Οργάνωση Γραφείων Δημοσίων Σχέσεων στο εξωτερικό.
- με προσομοίωση παρουσίασης του καθημερινού προγράμματος εργασίας του Υπαλλήλου Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων.
- Τεχνικές και Παρουσίαση Ομιλίας.
- Σύνταξη Προσκλήσεων για Εκθέσεις και Συνέδρια.
- Μελέτη ξενόγλωσσης αρθογραφίας σχετική με τα θέματα ενδιαφέροντος του τμήματος.

III. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Αξιοποιείται η ξενόγλωσση βιβλιογραφία που χρησιμοποιείται για το σύνολο των μαθημάτων του Τμήματος. Η βασική ορολογία για κάθε θεματικό πεδίο αποδελτιώνεται από τον Τύπο και τις Επίσημες Ευρωπαϊκές και Διεθνείς Εκδόσεις και χρησιμοποιείται ως αυθεντικό υλικό προς επεξεργασία. Ταυτόχρονα, χρησιμοποιούνται τα ηλεκτρονικά αρχεία Υπουργείων τα οποία έχουν άμεση σχέση με τα προς μελέτη θέματα καθώς και οι αντίστοιχοι ευρωπαϊκοί και διεθνείς διαδικτυακοί τόποι.

ΟΕΥ5-ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

ΟΕΥ5.1-ΔΙΕΘΝΕΙΣ & ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ, ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΥ

Ενδεικτικά, αναφέρονται ορισμένα ευρύτερα θέματα που αφορούν στον θεματικό άξονα «Διεθνών και Ευρωπαϊκών Οικονομικών Σχέσεων και της Ελληνικής Οικονομικής Διπλωματίας»:

- Τα μέσα άσκησης της ελληνικής οικονομικής διπλωματίας σε συγκεκριμένες περιοχές, π.χ. Βαλκάνια
- Μελέτη επιχειρηματικού περιβάλλοντος σε χώρες
- Οικονομικές σχέσεις με διάφορες χώρες
- Ειδικά θέματα Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ειδικοί στόχοι:

Οι εργασίες που θα εκπονηθούν στα πλαίσια αυτού του άξονα αποσκοπούν στην εμβάθυνση των επιμέρους θεματικών αντικειμένων του κύκλου μαθημάτων. Αυτό επιτυγχάνεται με την ενεργό συμμετοχή των σπουδαστών κατά την παρουσίαση των εργασιών και τις συζητήσεις που επακολουθούν παρουσία του διδάσκοντος. Κατά τη διάρκεια αυτών των παρουσιάσεων, εκτός από τις γνώσεις, οι οποίες προέρχονται από προσωπική έρευνα των σπουδαστών με επίβλεψη των διδασκόντων, οι σπουδαστές αποκτούν και δεξιότητες συνεργατικές (κοινωνικές), επικοινωνιακές, δεξιότητες δηλαδή που βελτιώνουν τόσο το θεωρητικό τους υπόβαθρο αλλά και τις δυνατότητες τους να προγραμματίσουν τη δουλειά τους, να συνεργαστούν και να παρουσιάσουν το αποτέλεσμα της κοινής εργασίας τους.

ΟΕΥ5.2-ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΥ

Ενδεικτικά, αναφέρονται ορισμένα ευρύτερα θέματα που αφορούν στον θεματικό άξονα του «Διεθνούς Εμπορικού Συστήματος»:

- Θέματα Ξένων επενδύσεων στην Ελλάδα
- Θέματα Ανταγωνιστικότητας
- Ειδικά θέματα διεθνών εμπορικών συναλλαγών (Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, Κλάδοι εξαγωγικοί προϊόντων κλπ.)
- Συγκριτική θεώρηση προσέλκυσης επενδύσεων

Ειδικοί στόχοι:

Οι εργασίες που θα εκπονηθούν στα πλαίσια αυτού του άξονα αποσκοπούν στην εμβάθυνση των επιμέρους θεματικών αντικειμένων του κύκλου μαθημάτων. Αυτό επιτυγχάνεται με την ενεργό συμμετοχή των σπουδαστών κατά την παρουσίαση των εργασιών και τις συζητήσεις που επακολουθούν παρουσία του διδάσκοντος. Κατά τη διάρκεια αυτών των παρουσιάσεων, εκτός από τις γνώσεις, οι οποίες προέρχονται από προσωπική έρευνα των σπουδαστών με επίβλεψη των διδασκόντων, οι σπουδαστές αποκτούν και δεξιότητες συνεργατικές (κοινωνικές), επικοινωνιακές, δεξιότητες δηλαδή που βελτιώνουν τόσο το θεωρητικό τους υπόβαθρο αλλά και τις δυνατότητες τους να προγραμματίσουν τη δουλειά τους, να συνεργαστούν και να παρουσιάσουν το αποτέλεσμα της κοινής εργασίας τους.

ΟΕΥ5.3-ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΟΕΥ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΥ

Ενδεικτικά, αναφέρονται ορισμένα ευρύτερα θέματα που αφορούν στον θεματικό άξονα του «Επαγγελματικού Πεδίου Υπαλλήλων Ο.ΕΥ.»:

- Αγορές ειδικών προϊόντων της Ε.Ε. και επιπτώσεις στην ελληνική αγορά και στις εξαγωγές
- Μελέτη εξαγωγικών επιχειρήσεων ή κλάδων
- Μελέτη Κατανομής εξαγωγικών προϊόντων σε περιφερειακό επίπεδο

Ειδικοί στόχοι:

Οι συλλογικές εργασίες που θα εκπονηθούν στα πλαίσια αυτού του άξονα αποσκοπούν στην εμβάθυνση των επιμέρους θεματικών αντικειμένων του κύκλου μαθημάτων. Αυτό επιτυγχάνεται με την ενεργό συμμετοχή των σπουδαστών κατά την παρουσίαση των εργασιών και τις συζητήσεις που επακολουθούν παρουσία του διδάσκοντος. Κατά τη διάρκεια αυτών των παρουσιάσεων, εκτός από τις γνώσεις, οι οποίες προέρχονται από προσωπική έρευνα των σπουδαστών με επίβλεψη των διδασκόντων, οι σπουδαστές αποκτούν και δεξιότητες συνεργατικές (κοινωνικές), επικοινωνιακές, δεξιότητες δηλαδή που βελτιώνουν τόσο το θεωρητικό τους υπόβαθρο αλλά και τις δυνατότητες τους να προγραμματίσουν τη δουλειά τους, να συνεργαστούν και να παρουσιάσουν το αποτέλεσμα της κοινής εργασίας τους.

ΟΕΥ6-ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

ΟΕΥ6.1-ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός του εργαστηρίου είναι να γνωρίσουν οι σπουδαστές τα θέματα που σχετίζονται με τις ξένες επενδύσεις και ιδιαίτερα το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την επίλυση των διαφορών που προκύπτουν.

Ειδικοί στόχοι:

Μετά το πέρας του εργαστηρίου οι σπουδαστές θα είναι εξοικειωμένοι με τα θέματα των ξένων επενδύσεων, προκειμένου να χειριστούν σχετικές υποθέσεις ή να δώσουν την κατάλληλη πληροφόρηση σε επενδυτές από τις θέσεις τους σαν εμπορικοί ακόλουθοι σε ξένη χώρα.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Κατά τη διάρκεια του ολιγόωρου αυτού εργαστηρίου θα εξεταστούν τα παρακάτω θέματα:

- Ορισμός επένδυσης – επενδυτή
- Προστασία επένδυσης από εθνικοποιήσεις ή απαλλοτριώσεις
- Αποζημίωση επενδυτών
- Επίλυση διαφορών

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Μπρεδήμας, Αντ. (1997), *Διμερείς Συμβάσεις προστασίας των ελληνικών επενδύσεων στα Βαλκάνια και στον Εύξεινο Πόντο*, Σάκκουλας.

Σχετικό θεσμικό πλαίσιο.

ΟΕΥ6.2-ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός του εργαστηρίου είναι η διερεύνηση του πολιτισμού ως κοινωνικού φαινομένου, αλλά και των δυνατοτήτων λειτουργιών του κράτους, όπως Διπλωμάτες, Στελέχη Επικοινωνίας, Εμπορικοί Ακόλουθοι, να συμβάλουν στην προβολή του εθνικού πολιτισμού στο διεθνές πεδίο και την προώθηση της διεθνούς πολιτιστικής συνεργασίας.

Ειδικοί στόχοι:

Μετά την ανάλυση των θεμάτων του Εργαστηρίου οι σπουδαστές θα είναι σε θέση να γνωρίζουν τον πολιτισμό σαν κοινωνικό φαινόμενο αφενός, και τις δυνατότητές τους στην προβολή του ελληνικού πολιτισμού στο διεθνές πεδίο και την προώθηση της διεθνούς πολιτιστικής συνεργασίας αφετέρου, λειτουργώντας ως εκπρόσωποι του ελληνικού κράτους στις χώρες που θα υπηρετήσουν και διατηρώντας κάθε σεβασμό στον πολιτισμό του «άλλου».

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Οι κυβερνήσεις των δημοκρατικών χωρών και οι λαοί τους αποδίδουν ολοένα και μεγαλύτερη σημασία στην πολιτιστική μεταξύ τους συνεργασία ως το μαγνητικό πεδίο για την επικοινωνία και τη συνεργασία τους με τελικό σκοπό την εδραίωση της ειρήνης και την επίτευξη της ευημερίας των λαών.

Η Ελλάδα, κληρονόμος πολιτισμού παγκόσμιας εμβέλειας δίνει ενεργό «παρόν» προς την κατεύθυνση αυτή. Με συνείδηση αυτής της πολύτιμης κληρονομιάς, αλλά και με σεβασμό προς τις πολιτιστικές παραδόσεις άλλων χωρών, συμβάλλει στην αρμονική

σύνθεση του παγκόσμιου πολιτιστικού μωσαϊκού, όπου όλοι οι λαοί καλούνται να προσφέρουν τις ψηφίδες του εθνικού πολιτιστικού τους πλούτου.

Στα πλαίσια του εργαστηρίου θα μελετηθούν τα παρακάτω θέματα:

- Πολιτισμός – Παράγοντες που επηρεάζουν τη Διαμόρφωση του Πολιτισμού.
- Εξάπλωση – Σύμμιξη Πολιτισμού
- Μαζική Κουλτούρα –Διπλωματία και ΜΜΕ
- Σύγκρουση Πολιτισμών - Παγκοσμιοποίηση
- Ελληνική Πολιτιστική Διπλωματία -Έννοια Διπλωματίας.
- Διμερής Πολιτιστική Διπλωματία: Φορείς, Αρμοδιότητες ΥΠΕΞ και ΥΠ.ΠΟ, Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού, Γενική Γραμματεία Αποδήμου Ελληνισμού, Πνευματικά Ιδρύματα Ελληνικού ενδιαφέροντος στο Εξωτερικό.
- Πολυμερής Πολιτιστική Διπλωματία: UNESCO, Παγκόσμια Πολιτιστική Κληρονομιά, Ευρωπαϊκή Ένωση, Συμβούλιο της Ευρώπης.
- Πολιτιστική Διπλωματία και Τουρισμός.
- Πολιτιστική Βιομηχανία και Διεθνές Εμπόριο.
- Πολιτισμός και Βιώσιμη Ανάπτυξη.
- Στοιχεία Νεοελληνικής λογοτεχνίας και Τέχνης
- Ιδεολογικά πολιτιστικά ρεύματα στη νεώτερη Ελλάδα. «Φιλέλληνες», «Μισέλληνες», Ελληνιστές.

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γιανναρά, Χρ., *Πολιτιστική Διπλωματία*, Ίκαρος.

Πολίτη Λ., *Η ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας*, Εκδοτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης.

Τζέρμια, Π., *Η εικόνα της Ελλάδος στον ξένο κόσμο*, Ι. Σιδέρη.

Χριστόγιαννης, Γ. (2002), *Ελληνική Πολιτιστική Διπλωματία*, Σιδέρης,

Κείμενα Μεθορίου, *Η Ελληνική Παράδοση*, Φύλων.

Ferguson J., *The heritage of Hellenism*, London : Thames and Hudson.

Koliopoulos, J. and Veremis, Th. (2002), *Greece: The Modern Seaquel*, New York: University Press.

Huntington, S., *The clash of civilizations and the remaking of world order*, Touchstone Books.

Veremis Th. and Dragoumis, M. (1995), *Historical Dictionary of Greece*, Scarecrow Press.

ΟΕΥ6.3-ΕΘΙΜΟΤΥΠΙΑ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Η διδασκαλία θεμάτων εθιμοτυπίας έχει σκοπό να εξοικειώσει τους σπουδαστές με τις βασικές αρχές της εθιμοτυπικής πρακτικής.

Ειδικοί στόχοι:

Μετά τη διδασκαλία των θεμάτων εθιμοτυπίας οι σπουδαστές θα έχουν εξοικειωθεί με τις βασικές αρχές της εθιμοτυπικής πρακτικής κατά τρόπο που να είναι κατάλληλα προϊδεασμένοι γύρω από τις καταστάσεις που θα αντιμετωπίσουν στην άσκηση των καθηκόντων τους και στις κοινωνικές τους σχέσεις, που κι αυτές αποτελούν προέκταση της υπηρεσιακής τους ιδιότητας και πώς θα πρέπει να συμπεριφερθούν. Για τον σκοπό αυτό γίνεται σύντομη παρουσίαση της «Συμβάσεως της Βιέννης», ως βασικού κειμένου που διέπει το διπλωματικό δίκαιο.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Το εργαστήριο αυτό περιλαμβάνει διδασκαλία θεμάτων σχετικών με τους κανόνες που πρέπει να ακολουθούν τα μέλη του διπλωματικού προσωπικού των ελληνικών αρχών του εξωτερικού, καθώς και τύπους συμπεριφοράς διεθνώς καθιερωμένους.

Η διδασκαλία περιλαμβάνει τα ακόλουθα θέματα:

- Γενικές αρχές εθιμοτυπίας
- Το προβάδισμα
- Έναρξη και τέλος διπλωματικής αποστολής
- Υποδοχές –Επισκέψεις. Παράσταση-Περιβολή
- Εκδηλώσεις φιλοξενίας. Δεξιώσεις-Γεύματα
- Διπλωματικά προνόμια και ασυλίες
- Διπλωματική αλληλογραφία
- «Σύμβασις της Βιέννης περί των Διπλωματικών Σχέσεων»

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Serres, J. (1982), *Manuel pratique de protocole*, Paris: Editions de la Bievre.

Candouin, J. (1984), *Guide du protocole et des usages*, Paris : Editions Stock.

Mc Caffree M. J. and Innis, P. (1985), *Protocol, the complete handbook of diplomatic, official and social usage*, Washington: Devon Publishing Company Inc.

Baldrige, L. (1985), *Complete guide to executive manners*, New York: Rawson Associated.

ΟΕΥ6.4-ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ & ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός του εργαστηρίου είναι να βελτιώσει τις διαπραγματευτικές ικανότητες των σπουδαστών.

Ειδικοί στόχοι:

Μετά το εργαστήριο αυτό οι σπουδαστές έχουν βελτιώσεις τις διαπραγματευτικές ικανότητες και θα έχουν την ευκαιρία να:

- Προβληματιστούν για την έννοια και τη σημασία της διαπραγμάτευσης
- Αναγνωρίσουν διαφορετικούς τρόπους προσέγγισης της διαπραγμάτευσης και να συζητήσουν κριτήρια επιλογής μεταξύ τους
- Αναλύσουν σημαντικές τεχνικές πτυχές της διαπραγμάτευσης
- Εξασκηθούν στην πρακτική εφαρμογή των συμπερασμάτων του εργαστηρίου

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Το εργαστήριο αυτό βασίζεται μόνο σε άσκηση προσομοίωσης που γίνεται σε όλους τους σπουδαστές, ανεξαρτήτως Τμημάτων εξειδίκευσης.

Περιλαμβάνει τα παρακάτω:

- Εισαγωγική άσκηση: Άσκηση διαπραγμάτευσης σε μικρές ομάδες
- Θεωρητικό πλαίσιο – Τρόποι προσέγγισης: Τρόποι προσέγγισης της διαπραγμάτευσης
- Η διαδικασία της διαπραγμάτευσης
- Εξάσκηση: Εξάσκηση στη διαπραγμάτευση – προετοιμασία και διεξαγωγή διαπραγμάτευσης, ανασκόπηση και εξαγωγή συμπερασμάτων.

III. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Το εργαστήριο αυτό βασίζεται κυρίως στην άσκηση προσομοίωσης, αφού βέβαια έχει γίνει συζήτηση σχετικά με τις διαπραγματεύσεις. Γίνεται επίσης χρήση βίντεο με διαπραγμάτευση, την οποία συζητούν και σχολιάζουν οι σπουδαστές με τους εισηγητές.

ΟΕΥ6.5-ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός του εργαστηρίου είναι να γνωρίσουν οι Εμπορικοί Ακόλουθοι, τη σπουδαιότητα του ρόλου των Δημοσίων Σχέσεων στην άσκηση του Επαγγέλματός τους, σε ένα απαιτητικό και διαρκώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον.

Ειδικοί στόχοι:

Μετά τη διδασκαλία του εργαστηρίου αυτού οι σπουδαστές είναι σε θέση να κατανοήσουν τη σπουδαιότητα του ρόλου των Δημοσίων Σχέσεων στην άσκηση του Επαγγέλματός τους, σε ένα απαιτητικό και διαρκώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον. Είναι σε θέση επίσης να ερευνούν, να σχεδιάζουν, να υλοποιούν και να αξιολογούν διάφορα ειδικά γι' αυτούς ετήσια προγράμματα Δημοσίων Σχέσεων που απευθύνονται σε «ομάδες» όπως: Μ.Μ.Ε., Πολιτικούς, Επιχειρηματίες, Πολιτιστικούς, Εκπαιδευτικούς, Θρησκευτικούς, Κοινωνικούς λειτουργούς-φορείς κ.α.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Κατά τη διάρκεια των διαλέξεων θα εξετασθούν, αναλυθούν και συζητηθούν οι παρακάτω θεματικές:

- Οι Δημόσιες Σχέσεις ως επικοινωνία. Σχέσεις με τα ΜΜΕ και το Διαδίκτυο
- Lobbies
- Δημόσιες Σχέσεις και Κοινή Γνώμη
- Η ανάγκη και η χρήση της έρευνας στις Δημόσιες Σχέσεις
- Το κοινό των Δημοσίων Σχέσεων (publics)
- Προσδιορισμός στόχων. Ειδικός προϋπολογισμός Δημοσίων Σχέσεων. Οργάνωση-Σχεδιασμός Στρατηγικής. Χρονοδιάγραμμα ετήσιου προγράμματος Δημοσίων Σχέσεων. Υλοποίηση προγράμματος. Αξιολόγηση αποτελέσματος.

- Παραγωγή ηλεκτρονικού , οπτικοακουστικού υλικού και εντύπων
- Οργάνωση και τήρηση αρχείου
- Οργάνωση διαφόρων εκδηλώσεων (Συνέντευξης Τύπου, Συνεδρίου-Συμποσίου-Ημερίδας, Εκθέσεων, Επίσκεψης – Δεξίωσης - Εγκαινίων, Επίσκεψης Αξιωματούχων
- Κώδικας Δεοντολογίας.
- Χορηγίες
- Επίλυση Κρίσεων
- Συμμετοχή σε συμβούλιο
- Μελέτες περιπτώσεων

III. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Το μάθημα περιλαμβάνει μεν σειρά διαλέξεων, οι οποίες αναφέρονται σε βασικά ζητήματα δημοσίων σχέσεων. Στα πλαίσια του μαθήματος αυτού όμως, οργανώνονται και επισκέψεις σε Πρεσβείες ξένων χωρών στην Ελλάδα ή καλούνται μέλη ξένων διπλωματικών αποστολών για να μιλήσουν στους σπουδαστές. Με αυτό τον τρόπο οι σπουδαστές έρχονται σε επαφή με μέλη των ξένων αντιπροσωπειών στη χώρα μας και αντιλαμβάνονται τον τρόπο προσέγγισης των θεμάτων που αφορούν τον κλάδο τους.

IV. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Wilcox, D. (2004), *Δημόσιες Σχέσεις. Στρατηγικές και τεχνικές*, Αθήνα: Ελλην.

Μαγνήσαλης, Κ. (2001), *Δημόσιες Σχέσεις του Δημοσιογράφου*, Αθήνα: Interbooks.

Λύτρας, Π. (1998), *Δημόσιες Σχέσεις στο Δημόσιο Τομέα*, Αθήνα: Interbooks.

Κουτούπης, Θ. (1998), *Δημόσιες Σχέσεις*, Αθήνα: Γαλιλαίος.

Μαγκλιβέρας, Δ. (2001), *Δημόσιες Σχέσεις*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Jefkins, F. (1999), *Δημόσιες Σχέσεις*, Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Baskin, Otis (2001), *Δημόσιες Σχέσεις. Το επάγγελμα και η Άσκηση του*. Αθήνα: Παπαζήσης.

Seitel, Fraser (2004), *The Practice of Public Relations*, N.J.: Pearson, Prentice Hall.

Dennis, Lloyd B (1995), *Practical Public Affairs in an Era of Change*, Lanham, MD: University Press of America.

Goldstein, Kenneth M. (1999), *Interest Groups, Lobbying and Participation in America*, Port Chester, NY: Cambridge University Press.

Kunczik, M. (1996), *Images of Nations and International Public Relations*, Mahwah, NJ: Erbaum.

ΟΕΥ7-ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ

ΟΕΥ7.1-ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΗΓΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός είναι η παρουσίαση εκείνων των τεχνικών και τεχνολογιών που χρησιμοποιούνται σήμερα ως υπόβαθρο στην διαδικτυακή επικοινωνία και τη δημιουργία δικτυακών κοινοτήτων. Παράλληλα, οι Ιστότοποι, προσφέρουν την ικανότητα και την απαραίτητη λειτουργικότητα στην υποστήριξη των συνεχώς εξελισσόμενων διαδικτυακών υπηρεσιών. Οι προδιαγραφές και οι μεθοδολογίες ανάπτυξης των ιστοτόπων αναδεικνύονται σε παράγοντες ποιότητας των θεμάτων επικοινωνίας και της γενικότερης λειτουργίας των φορέων της Δημόσιας Διοίκησης για την επίτευξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

Ειδικοί στόχοι:

Μετά το πέρας του εργαστηρίου οι σπουδαστές είναι εξοικειωμένοι με τις τεχνολογίες του Διαδικτύου και την εφαρμογή τους στο εργασιακό περιβάλλον των Εμπορικών Ακόλουθων. Έμφαση δίνεται στα εργαλεία ανάπτυξης και συντήρησης ιστοσελίδων, σε εικαστικά και λειτουργικά θέματα, σε θέματα διαθεσιμότητας, απόδοσης, ασφάλειας και χρόνου απόκρισης, καθώς και στη κατανόηση θεμάτων Σχεδιασμού Κυβερνητικών ιστοτόπων..

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

1^η Ενότητα:

- **Η λειτουργία του Διαδικτύου**
 - ✓ Σύνδεση στο Διαδίκτυο
 - ✓ Κατηγορίες υπολογιστών εξυπηρέτησης
 - ✓ Διευθύνσεις IP, DNS
 - ✓ Η Διοίκηση του Διαδικτύου

- ✓ Ρυθμίσεις ενός προγράμματος πλοήγησης
- ✓ Επιλεκτική αναζήτηση πληροφοριών από το Διαδίκτυο
- ✓ Ρυθμίσεις λογισμικού ηλεκτρονικού ταχυδρομείου
- **Παγκόσμια κοινωνία ανταλλαγής απόψεων**
 - ✓ Η υπηρεσία USENET με το Outlook Express
 - ✓ Η υπηρεσία Internet Relay Chat(IRC)
 - ✓ Forum επικοινωνίας για ανταλλαγή απόψεων

2^η Ενότητα:

- **Εργαλεία και υπηρεσίες τηλεσυνδιάσκεψης**
 - ✓ Επικοινωνία και υπηρεσίες πραγματικού χρόνου
 - ✓ Τηλεσυνδιάσκεψη (τύποι τηλεσυνδιάσκεψης, ρυθμός σύνδεσης σε μία τηλεσυνδιάσκεψη γραφείου, τυποποιήσεις, πρωτόκολλα)
 - ✓ Χαρακτηριστικά των εργαλείων τηλεσυνδιάσκεψης
 - ✓ Το εργαλείο Netmeeting
 - ✓ Εφαρμογές τηλεσυνδιάσκεψης γραφείου

3^η Ενότητα:

- **Εισαγωγή στα εργαλεία Δημιουργίας Ιστοτόπων – Ιστοσελίδων (FrontPage)**
 - ✓ Εισαγωγή στη δημιουργία ιστοτόπων
 - ✓ Διαδικασίες απόκτησης λογισμικού από το διαδίκτυο
 - ✓ Τύποι αρχείων πολυμέσων
 - ✓ Η γλώσσα HTML
 - ✓ Εργαλεία Δημιουργίας Ιστοσελίδων
 - ✓ Περιγραφή του FrontPage.

4^η Ενότητα:

- **Βασικές μορφοποιήσεις ιστοσελίδων**
 - ✓ Πρότυπα αυτόματης δημιουργίας ιστοσελίδων
 - ✓ Ιδιότητες κειμένου και σελίδας
 - ✓ Εσωτερικοί και εξωτερικοί σύνδεσμοι – Σελιδοδείκτες
 - ✓ Λίστες και επικεφαλίδες
 - ✓ Προβολές για τη διαχείριση ιστοσελίδων (παρακολούθηση πλοήγησης, συνδέσεων και εργασιών)

5^η Ενότητα:

- **Εισαγωγή πολυμέσων**
 - ✓ Θέματα ψηφιακής επεξεργασίας πολυμέσων
 - ✓ Προσθήκη Εικόνας-Γραφικών
 - ✓ Προσθήκη ήχου – αποσπασμάτων βίντεο

- ✓ Συνδυασμός κειμένου-εικόνας
- ✓ Ιδιότητες φόντου
- ✓ Σύνδεσμοι από εικόνα - μικρογραφία

6^η Ενότητα:

- **Πίνακες – Πλαίσια - Φόρμες**

- ✓ Δημιουργία και επεξεργασία πίνακα
- ✓ Εισαγωγή και διαχείριση πλαισίων
- ✓ Δημιουργία ενσωματωμένων φύλλων στυλ
- ✓ Δημιουργία διασυνδεδεμένων φύλλων στυλ
- ✓ Δημιουργία φόρμας
- ✓ Πρότυπα σελίδων με φόρμες

7^η Ενότητα:

- **Προσθήκη Εφέ – Δημοσίευση Ιστοτόπου**

- ✓ Διαχειριστής πινακίδας διαφημίσεων
- ✓ Μετρητής επισκέψεων
- ✓ Πλαίσιο κυλιόμενου κειμένου
- ✓ Χρονοπρογραμματισμός εμφάνισης εικόνας
- ✓ Πίνακας περιεχομένων
- ✓ Θέματα δημοσίευσης ενός Ιστοτόπου σε ένα διακομιστή.

8^η Ενότητα:

1. Μελέτη Περίπτωσης

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ / ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

Shelly, G.B., Cashman, T.J. and Quasney, J.J. (2003), *Microsoft Office Frontpage*.

Evans, J. (2003), *Microsoft Frontpage*.

Microsoft, (1999), *Εγχειρίδιο χρήσης του Office 2000 Premium*, Redmond .

Gene Weisskopf (2000), *FRONTPAGE 2000 Βήμα προς Βήμα*, Αθήνα: Γκιούρδας.

Charalabidis, A. (1999), *The book of IRC: The ultimate guide to IRC*.

J. Komorn, (2000), *Chat...Chat...Chat*.

(1999), *Internet: The Complete Reference*, Mc Graw Hill.

- Lewis, C. (1997), *101 Essential Tips using the Internet*, Inc Dk Publishing.
- Udell, J. (1999), *Practical Internet Groupware*, O'Reilly & Associates, 1999
- Rosen, E. (1996), *Personal Videoconferencing*, Manning Publications, 1996
- Μπανδήλα, Ευ. (1999), *Το πρώτο Βιβλίο του FrontPage 2000*, Νέες Τεχνολογίες.
- Αλεξόπουλος, Α. και Λαγογιάννης, Γ. (1991), *Τηλεπικοινωνίες και Δίκτυα Η/Υ*, Αθήνα.
- Πομπόρτσης, Ανδ. (1997), *Εισαγωγή στις Νέες Τεχνολογίες Επικοινωνιών*, Θεσ/νίκη:Τζιόλα.
- Tauber, Daniel. A. and Kieman – Mollie, Br. (1999), *Πλήρες Εγχειρίδιο του Frontpage 2000*, E. Holzschlag.

ΟΕΥ7.2-ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

I. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Σκοπός του μαθήματος είναι η ανάπτυξη των παραγόντων του ηλεκτρονικού επιχειρείν και η ανάδειξη των δυνατοτήτων αξιοποίησης του από τη Δημόσια Διοίκηση.

Ειδικοί στόχοι:

Μετά το πέρας του εργαστηρίου θα έχουν κατανοήσει τις βασικές έννοιες του ηλεκτρονικού εμπορίου και θα έχουν εξοικειωθεί με τις τεχνολογίες Ηλεκτρονικού Εμπορίου.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

1^η Ενότητα:

- Συστατικά του Ηλεκτρονικού Εμπορίου
- Πεδία εφαρμογής του Ηλεκτρονικού Εμπορίου

2^η & 3^η Ενότητα:

- Ηλεκτρονικό Εμπόριο και Δημόσια Διοίκηση (Ο ρόλος της εθνικής επιτροπής ηλεκτρονικού εμπορίου, Τα έργα για Ηλεκτρονικό Εμπόριο στο 2ο και 3ο ΚΠΣ, Τράπεζες και ηλεκτρονικό εμπόριο, Η ηλεκτρονική επικοινωνία με τον πολίτη)
- Διεθνής παρούσα κατάσταση.

4^η Ενότητα:

- Ο ρόλος των Έμπιστων τρίτων φορέων στην επίτευξη ασφαλών δοσοληψιών μέσω του διαδικτύου.

5^η Ενότητα:

- Ψηφιακές Υπογραφές

6^η Ενότητα:

- Η οδηγία της ΕΕ για το ηλεκτρονικό εμπόριο - Κανονιστικά θέματα - Θέματα πολιτικής

7^η - 10^η Ενότητα:

- Τεχνολογικό και Επιχειρηματικό Μοντέλο του Ηλεκτρονικού Εμπορίου (Μοντέλο Ηλεκτρονικού Εμπορίου, Τηλεπικοινωνιακή Υποδομή, Τεχνολογίες Ηλεκτρονικού Εμπορίου, Μοντέλα, Τεχνικές και Στρατηγικές Επιχειρηματικής και Διεπιχειρησιακής Ολοκλήρωσης)

III. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ / ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

Turban-Lee-King and Chung (2000), *Electronic Commerce, A Managerial Perspective*, Prentice Hall.

Εθνική Επιτροπή Ηλεκτρονικού Εμπορίου ,(2000), *Προτάσεις για έργα Ηλεκτρονικού Εμπορίου Εθνικής Εμβέλειας*.

Εθνική Επιτροπή Ηλεκτρονικού Εμπορίου, (2000), *Καθορισμός προγραμμάτων ενίσχυσης Ιδιωτικών Επιχειρηματικών πρωτοβουλιών στο χώρο του Ηλεκτρονικού εμπορίου*.

Kalakota, R. and Whinston, A. (2000), *Managing Electronic Commerce*.

Kalakota, R. and Whinston, A. (1999), *Frontiers of Electronic Commerce*.

Adam, N., Awerbuch, B., Slonim, J. , Wegner, P. and Yesha, Y. (Feb 1997), *Globalizing Business, Education, Culture through the Internet*, Communications of ACM ,**40**(2).

European Workshor for Open Systems (EWOS) (Aug. 1996), *EWOS Technical Guide on Electronic Commerce*.

Internet Marketing Strategies: An invisible Revolution, Computer Reseller News, **663**, pp134-136.

Hoffman D., L. Novak T. P. and Chatterjee P., *Commercial scenarios for the WEB: Opportunities and Challenges*.

Forrester Company Research activities (<http://www.forrester.com>)

Δουκίδης, Γ., Γιαγλής, Γ., Παππάς, Γ., Ζαρογιάννη, Β. και Περγιουδάκης, Β. (1996), *Ηλεκτρονικό Εμπόριο και Ηλεκτρονική Ανταλλαγή Δεδομένων*.

Ραχανιώτου, Ελ. και Ατζάμπου, Ι. (1998), *Ηλεκτρονικά Καταστήματα στο Internet*.

Paul Timmers, Brian Stanford-Smith, Paul Kidd (1998), *A global Marketplace for SME's Electronic Commerce, Opening up new Opportunities for Bussiness*, Cheshire Henbury.

Kalakota, R. ,*Electronic Commerce, A Manager's Guide*.

Whiteley, D., *e-Commerce, strategy, Technologies and Applications*, McGraw Hill, ISS.

OECD, (1999), *The Role of Telecommunocations and Information infastructures in advancing electronic commerce*, OLIS.

Δουκίδης Γ., Θεμιστοκλέους Μ., Δράκος Β και Παπαζαφειροπούλου Ν., (1998), *Ηλεκτρονικό Εμπόριο*, Αθήνα : Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Adams, Dworkin, Adams T, Dworkin S., (1997), “Workflow Interoperability Between Businesses”, In: Lawrence P. (ed.), *WfMC Workflow Handbook*, New York:John Wiley & Sons, , pp 211—221.

Bellifernine, F. Rimassa G. and Poggi A., (1999), *JADE: A FIPA compliant Agent Framework*, Proceedings fourth international conference and exhibition on the

Practical Applications of Intelligent Agents and Multi-Agent systems (PAAM 99), London.

Bichler, M. Kumar, M. and Jhingran, A. (August 1998), *Multi-Attribute competitive Bidding*, IBM T.J. Watson Reserach Report.

Bolcer, G. A. and Kaiser, G.(1999), *SWAP: Leveraging the Web to Manage Workflow*, IEEE Internet Computing.

Bradshaw, J. M., (Eds) (Οκτ. 2001), *Software Agents* , MIT Press.

Business e-Work EVEW (2001), Βενετία.

Μπούρκα, Α. , Γώγου, Β., Πολέμη, Δ. και Κουτσούρης, Δ. (2001), *Smart Card based PKI in electronic Healthcare networks*, IASTED International Conference, Signal Processing, Pattern Recognition and Applications, SPPRA.

Γώγου, Β. , Μπούρκα, Α., Πολέμη, Δ., Ψωμόπουλος, Κ. και Κουτσούρης, Δ., *Smart Card based PKI in electronic Healthcare networks*, International Journal of Computers and Applications, Actapress.



2007-2013

Ε.Π.
**ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ
ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ**



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης